

5372

Bibl. Jag.

II

Acta Moldavo-Polonica.

Materiały dla historii wzajemnych stosunków Rosji, Polacy,
Moldawii, Włachii i Turcji w XIV-XVI w. zebrał

H. A. Ujański. Moskwa, w Uniwersyteckiej typografii
(M. Katkow) 1887. (Z. Cztenij "Imperatorskiego Obszczestwa

Istorii i Druwnostej Rossijskich pri Moskowskom Uni-
wersytetie) + 8vo str. VII. i i 244. (obejmuje przeszło 100 doku-

mentów z głównego Archiwum ministerstwa spraw zagranicznych
pochodzących z dawnego archiwum Koronnego polsk.) — Akty otno-

śsazszijsia k istorii Zapadnoj Rossii, zebrał i wydał
Archeograficeskaja Kommissija. Tom I (1340-1506). Sanktpe-

terburg 1846. 4to N° 8. H. 35. 40. 42. 162 (6 dokumentów) — Ljetopis
zaniatij Archeograficeskaj Kommissii 1865-1866, Wypusk IV

Sanktpeterburg 1868. 8vo (6 dokumentów udzielonych przez J. Głō-
wackiego) — Właho-bułgarskija ili dako-stawianskija gra-

moty izdannija Ju. Heneliny. Sanktpeterburg 1840. 8vo (do-
kumenty dotyczące monasterów) — Akty russkago na Athonie mo-

nastryie sw. Pantelėjmona (Acta Rossici in monte Athos mo-
nasterii). Kijew 1873. — Doziel: Codex diplomaticus Regni

Poloniae. Vilnae 1758. fol. Tom. I. (obejmuje dokumenta tylko po-
ławnie pisane i drugich treści z błędami.) — (Pykarewski): In-

ventarium omnium et singulorum privilegiorum in Archivo Regni
1682 confectum. Lutetiae Parisiorum 1862. 8vo str. 131-143 (Regesta

dokumentów) — Sprawy wołoskie za Jagiellonów; Akta i listy wydał
i z kicem histor. poprzedził A. Jabłonowski. Warszawa 1878 (Zrodła

histor. wydane przez A. Pawłowskiego. Tom X). 8vo

Typiku Jo. zawieli na woj. byzantynski najwac. carowie Bułgarocy, poaawozogod iara
Joanna r. 1018; wojasaj ten dostat rz do Multon diego jaja r. 1403 wzywał Miura wojewoda
bessarabski, i do 1403 wzywał Moldawij, gdzie do 1403 wzywał Stefan wielki kypodol.

Język dokumentów
moldawskich jest
rusko-stawianski
a dokumentów wołos-
kich serbsko-bul-
garski.)

Zapiski Odes-
kiego Obszczestwa
istor. i druwn.
Tom IV (zestawienie
dyplomów wołoskich
i multanjskich pisa-
nych po rusku w XIV
-XVII w. przez M.
zakiewicza wydany)

Piotr (Mussatu)
wojewoda 1384

1387, in vigilia Translationis S. Stanislai mart., in Lamburga. — Petrus wojewoda Moldaviensis homagium praestat Wladislaw regi, Hedwigi reginae ac Coronae Regni Poloniae, subiciendo terram Valachiae homagialiter et super hoc juramentum praestat, osculando lignum Vitae in manibus Cypriani metropolitani Kijoviensis. (pergam. 2 pieczęcią). Ul. n° 1.

(Bydlex, Drogoz)

1387, in vigilia Translationis S. Stanislai mart., in Lamburga. — Gyula capitaneus, Vurla, Draguy marschalcus, Staxizel, Stanislaus supremi consiliani Petri Wojewode Moldaviensis, significant, quod cum consensu eorum idem Petrus wojewoda homagium Coronae Regni Poloniae praestitit, ipsique spondent fidelitatem servare. (pergam. 25 pieczęcią: mi). Ul. n° 2.

Krzysztof Jagiełło 2a
Piotrem

1388, u poniedziałek przed ruskimimi Miasopustem (27 Januarii) u Lucku. — Władysław Korol polski czyni świadomo, że Piotr wojewoda moldawski ziać i przyjaciel nasz i pozyczył nam 4000 rublij friarskiego srebra, a my słubujemy jemu i jego bratu Romanowi i ich dzieciom ty 4000 rublij wrotyty w trzechlieta na Miasopust. Takli bych: moim nie wrotyty na tej den, tohda hrod nasz Halycz i wrotyty im zastawity imajemy tak dotho, dokola im tych 4000 rublij nie oddamy. (pergam. 2 pieczęcią) (w Mosk. Arkh.) Akty Zap. Ros. I. n° 8.

1388 u poniedziałek perwzi niedzieli Poosta (10 Febr.), u gorodie Sozawie. — Piotr wojewoda moldawski czyni świadomo, że jemy dali tomu istynnemu panu Warszawskomu 3000 rublij friarskiego srebra tym wiadom, sito jemy porozaty dawaty u Lucku (prosta reszta pozycaki). (pergam. pieczęć oderwana — w Mosk. Arkh.) Akty Zap. Ros. I. n° 8. b. — Ul. n° 3.

(Drogoz)

1389, fer. 6a post diem Conceptionis B. M. V., in Radom. — Maynus et Romanus Hkriczski comites principes Miricii wojewode Transalpinii nec non Drogozus principis Petri wojewode Moldaviensis marschalcus, ambasciatores recognoscunt, quod pro parte Miricii cum Wladislaw rege Poloniae foedus contra regem Hungariae et alios hostes iniverunt. — Drogoz (pergam. 3 pieczęć oderwana) — Drogoz I. pag. 593. — Ul. n° 4.

(2. 20 Januar.)

2

1390, in vigilia S. Agnetis, in dublin. — Mircius Woiwoda Transalpinus, Hagooras et Bmlas dux, Severini comes, terrarum Dobrodiu despotus et Prietri dominus confirmat foedus cum Wladislawo rege Polon. pactum (Silivstye) contra regem Hungariae et alios hostes invicem sibi auxilia ferendi. (pergam. 2 i pierzgia) — Doziel I. p. 598. — Ul. Nr. 5.

1390 in festo S. Gertrudis (15 Novemb.), in Soczaczow in partibus Moldaviae. — Romanus Hlericki et Radlus Sadky ambasiatores Mircii wojewodae cum strenuis Gnevoso de Dalewicz et Penkone de Zabokruk ambasiatoribus Wladislawi Regis declarant quosdam articulos confederationis inter Mircium et Wladislawum factae ita: quod Rex Poloniae ullas brigas neque guerras contra Regem Hungariae moveat, nisi prius significatis domino Mircio queriarum qualitatibus, item treugas pacis vel inducias inter Mircium et Regem Hungariae Rex Poloniae acceptare debebit. (pergam.) — Doziel I. p. 598. — Ul. Nr. 6.

1391 in Octava b. Petri et Pauli Apost. (2. 6 Julii) in Lemburgra. — Mircius Woiwoda Transalpinus approbat et ratificat priores obligationes cum Wladislawo rege Polon. pactas. (pergam. 2 i pierzgia). — Doziel I. p. 599. — Ul. Nr. 7. [Ten Mirza Radulowicz tytuluje sie w innych dokumentach: hospodyn wojej Ugrorolachii (1382), samoderzawny weliki wojewoda i hospodyn wojej zemli Ugrorolachijskoj (1383), i zaplaninskim (transylwaniskim) stranam i oba pota po wsemu Rodunawijn darie i do wetykeho moria (1399), jezore ie i tatarskim stranam i Bmlaszu i Fageraszu herceg i Siewerynskemu banstwu hospodyn (1406) — Bb. Wenelin i Roster Romänische Studien.)

1393, u nedielu na Kanunie Wodochreszcza, u Soczacz. — Roman wojewoda Moldawskij i diedyz wojej zemli Włotorskij ot ptonyny aze do brehu moria, slubujem Władystawowi Korolu polotkomu, jadwizie krolu i Korunie Polotkoj wiernie sluzyt i pomahaty na uoi ne: przyjeteli, wyjawszy zemlu Pruskaję i Litowskaję i z omu storum Krakowa, pro dalekost naszego ludu. (pergam. 2 9 matemi pieczatkami pa- now, z ktorych orialato z 2 napisami: Radul, Wlad, Stanislaw, Bystecz, Stratul, Drogosz, Zwan stro, Andriasz, i z idurij pieczug wojewody). — Ul. Nr. 8. Fne niej napis: Perat ja Romana wojewody zemle moldawskoj.

1395 — My panowe bojare, pan Stratul, pan Stanislaw, pan Michal, pan Szianor slubujem za naszego hospodara Stefana wojewodu zemli Moldawskoj: gdy koly Władystaw Krol polski poszet do hospodara Stefana, tohdy on majet do neho przychaty i z rownymi bojary holdowaty. Takez slubujem o Kotomyju i o Sniatyni i o Polkatje, oto nasz hospodar Stefan ne imajet ni odneho stowa

rzeczy; a o Łecyn i o Chmelew, który nasz hospodar będzie u
Władysława Króla Polskiego o to się mająt namołwity i obwrnaty.
(pergam. z 4 pieczęciami.) - Akty Zap. Ros. I nr 11 - Ul. Nr 9.

(druk. w Zapisach
Odeskich Obszczestwa
Istor. i Druhow. T. IV.
str. 320)

1395 u den Swiatoh Bohojawlenia na Kreszenie Hospodne (6 Januarius),
w gorodie Soczawie. - Stefan wojewoda zemli moldawskiej aże
Król Władysław polski posady nas na wojewodstwie zemli Mol-
dawskiej: służyć Królu polskomu i Królowej Jadwizie wiernym
byty protywn Króla Węgierskiego, protywn Wojewody Basarabs-
kiego, protywn Turków, protywn Tatar, protywn Rusi i dalej Wra-kowa
protywn Niemcom Krzyżowancem tohdy który obozliet Król Wła-
dysław i mamy pomagaty protywn wroch ich nepřyjateli - czto
słubujut takoz panowe i bojare zemli Moldawskiej: pan Mis-
chal brat wojewody, pan Piotr Niatedul, Stanisław, Dragosz
witiarz, Grozia witiarz, Iwan Strawicz, Wład dwornik, Michal
F2 napisem: Poraat Jo Stefana wojewody zemli moldawskie.
je.
Iwan witiarz, Gidew, Roman, Kostiia witiarz. (z i wielkz pieczęci
i 9 malymi bojarzkiemi pieczęciami, dziesiata urwana). - Ul. Nr 10.

1396 die S. Trinitatis, in oppido Argioch. - Wład Wojewoda Besarab-
tiae, Comes de Severino, quia comperimus regnum Hungariae ad Hede-
vigem reginam Poloniae esse hereditario devotum esse: ideo nos
subiicimus Regi et reginae Poloniae, confitentes nos homagiales fore
regni Poloniae, et omnibus eorum inimicis noscum tota potentia nostra
obices ponemus. (pergam. z pieczęciami) - Dogiel Ep. 622. - Ul. Nr 11.

1397 fer. 4^a post Circumcisionem Domini (3 Januarius), in Soczawia. - Stepha-
nus Wojewoda Moldaviensis domino Spytchkoni Podoliensi palatino
capitaneo Praetoriensi quem ad domum nostram invitavimus, praebet
potestatem veniendi secum cum suis hominibus, promittitque pro ho-
minibus nostris et pro hominibus illustribus ducis Chodori in nostra terra
existentibus pro securitate observanda, promittuntque hanc securitatem
Michael capitaneus Moldaviensis, Stephanus de Chotyń, Stanislaus
Rostenpan, Iwan Strawicz, Janusz Dwornik (w Strawie w archiw. per-
gam. z 6 pieczęciami pozostato 2) - Prohaska: Codex Vitoldi, pag. 43, Nr 136.

1400, w gorodie Berestii. - Iwaszko syn Petrow dieciuz Wataški i pan Wilcia
poruczajem u Króla polskiego za Romana, aże mająt Roman służyć i wieren-
byty Królu Władysławu polskomu, a tohdy jatorwa (pogromca) ne mająt wspomina-
ty ani zatorwat na kniazia Switrydag; a pak by zatorwat tohdy jatorwa tohdy my mająt
toho Romana opiat daty w ruci Królu polskomu (pergam. z pieczęciami odczwane). - Ul. Nr 12.

1400, u czwórego wóden' Zaczatia Matki Bożej, w gorodzie Berestiu. —

Swascho syn Petra wojewody diedier zemi Watazkoi z namo czynit, cto smitswały sia rado mnozi Włodystaw Krol polski i kniaz Witowt litowski i pryniaty mne sobi stugogu, a koly mi Boh pomozet ku mojej otčinie ia budu hospodarem i wojewodozi u zemi Watazkoi slubuju tym lepij stuzyt Krolu Polskomu i kniazii Witowtu; takie choczu odstupit Krolu polskomu zemi Szepinskoi i horodow zato sut w nei po staruju hranyciu, a tez sator moj otec Petr wojewoda pryzyl piniari Krolu Polskomu, tych sia odstupaju i tyoty choczu tyi wiotyt. Ia to ciotwat jeom krest s penom Wilczegu. (pergam. 2 pierzgu oderwane.) — Ul. Nr 13.

1402, u Szere Karlewie. — Ja pan Kostia Wataczyn slubit jeom wren byty Krolu polskomu Włodystawu a Wojewodzie miejmu radit, az by ne byt protywu Kordlewi. (na pergaminie, pierzgu oderwana) — Ul. Nr 14.

1402, u 12 Marta, wetykoho posta piatoli nedili, u nedili, u Suzawie — Aleksander syn Romana wojewoda 1402 + 1432.
Aleksandro wojewoda Moldawski, uopominuwoze naszy predky, Petra wojewody i otca naszego Romana wojewody, slubuje my sluzity naszemu hospodariu Włodystawu Krolu polskomu i jeho djetem i koruni polskoi (pergam. 2 pierzgu wielkij) — Ul. Nr 15.

Na niej napis: Pisat Jo Aleksandra wojewody hospodara zemi moldawskoi.

1403, u nedilu po swiatom Swaczej, a po rusku po Uwazheni Czerascho' Chresta (d. 25 Februar. ²), u naszem horode u ... rdewe (Gurgewie). — Swan Swicza wojewoda wetykoi hospodar zemi basarabskoi, slubuje mo Włodystawu Krol polskomu welmy mytoma przytetetowi i dziaty i potnity tyto tyoty i zapisy naszy, jako sia jeomo pred tym u naszych tyotek zapisaly, derzaty i potnity kniepku Kaky u naszych tyotach u perwo pysoanych stait. (pergam. 2 pierzgu dury i podpisem: Jo Swicza wojewoda mytostija Swaczja hospodar.) — Ul. Nr 16.

b. r. (1403²) miaciaca Ruchasta ióden, u Gurgewu horodu. — Swan Swicza wetykij Wojewoda i samoderzawny hospodar wsey zemi basarabskoi i zapotoninskim storozam i mnozym turskim horodowom hospodary, wetykomu Korolu Włodystawu polski przyezn i lubownyj poklon. Pisat jesi swoi tyotko mni i iatujesz na mne o ty jeom powiedal uhorstkim bojerom i panowom swoimi tyotami, a oni powiedaly Korolu uhorstkomu, kako ty postat jesy swoi tyotowi i posty, da se sjedynisz s Rutkowi, da woodyghneke rat na zto Chrystianom woim i Uhorstkomu Korolu — otom zi stowi woten jesy, az jeom twój prawy przyatel, o ot tiech zimtewi ne wjem niczto — nu twoi posty kako su chodyty pooried Ugroch dawno

su i ot sebe chto motowily; jeze ot mene ni jedno slowo nies
k Wukrom, nize koi tyot nije sm postat. (List papierowy
oryginalny z podpisem). — Ul. Nr 17.

1404 u piatok przed przeobrazeniem Hospoda Ionu Chrysta, u Ka-
miancy. — Aleksander wojewoda moldawski i naszy stugi
panowie wotaskija zemlany moldawskija, pan Padyca Pyrliz,
Janusz wtyaz, Wlad dwornik, Chotko liacyński, Iandr Dje-
meki, Pyrla Chortowski, Gorajec wytyjarnik, jako pisar i
usi bojare moldawscii, Wladystawa Korolu polskomu i jeho Koro-
lewoj i jeho dietem i Koruni Korolestwa Polskoho slubujemy tak
jako naszy predkowie Petr wojewoda, i nasz otec Roman wojew-
oda i Stecko wojewoda, imajemy jemu wierni byty i stuzhy
i pomagaty na uoch jeho nepřijatel. (pergamin. z 15 natemi pie-
ciami). — Ul. Nr 18.

1407, mianca Oktowia 6, wo Lwowie. — Aleksander wojewoda hospodar zem-
li moldawskoi z naszymi zemlany panu na inia: pan Ejurz Herosta,
Michajlo Dorohunskij, Dragosza ot Sjemcia, Wlad dwornik, Wlad Syr-
jatskii, Oana dwornik, Maneuicz Iwaszko stolnik, Pyrliz Stan wasz-
nik, slubujem i potwierdzajem Wladystawowi Korolewi polskomu. Tot
tyot chto jeomy daty w Kamiancy, Koly sia jeomy holdowali i zapy-
saly jeho mystoti i chozem jeho mystoti stuzhy i pomagaty z nas-
zoju rytoju. (pergamin. z 12 bojarskimi pieciami). — Ul. Nr 19.

1403 jer. 5^a proxima post dominicam Reminiscere, Cracoviae. — Wladyslaw
rex Poloniae componit differentias inter cives Cracovienses et depro-
lienses occasione transitus cum mercantibus, edicitque quod civibus
Cracoviensibus vigore privilegii ludowici regis licitum erit libere profici-
isci cum mercibus ad Tartariam, et quod tenentur in eundo et redeundo de
Tartaria quatuordecim diebus demorari in civitate Lemburgensi et merces
ad emendum exponere. (2 kopii) — Ul. Nr 20.

druk w Klużiniacki: 1407 d. 8 Oktobra. — Aleksander wojewoda moldawski daje pozwolenie kupcom
lwowostkim i podolotkim w swych krajach handlowac, porzeczujac oraz takowym
ustaw celny i naswola przez swoj kraj przejezdziac do Wpger i do Besarabi
z towarami. (Aktu Zapadnoj Rossii Arkeogr. Komis. Tom I Nr 21)

b. r. (okolo 1410) — Mirza wetyki hospodar wsey zemli ugrudackijskoj i zaplonno:
kim Stanam daje kupcom ze Lwowa z ziemi Wladystawa Krola Polskiego i z ziemi
Wielkiego Kozia Witosta na wolny przejazd z towarami poraczony od Zelenych
wrat do samego Brailowa (oryg. pergamin. w mapistwie Lwowa — druk w Djetopis
zemijati Arkeograficeskoj Kommissii. Speterburg 1868. 8ta Wypusk IV
Otdiel II Str. 3-4)

druk w Klużiniacki: 1407 d. 8 Oktobra. — Aleksander wojewoda moldawski daje pozwolenie kupcom
lwowostkim i podolotkim w swych krajach handlowac, porzeczujac oraz takowym
ustaw celny i naswola przez swoj kraj przejezdziac do Wpger i do Besarabi
z towarami. (Aktu Zapadnoj Rossii Arkeogr. Komis. Tom I Nr 21)

1406 fer. 5^a infra Octavas S. Stanislai in Maji, Cracoviae. — Joannes de Olesni-
ca judea et Dobeslaus de Koscienze subjudea terrae Cracov. significant,
quod quum coram Wladislao rege Poloniae fuisset causa mota inter civēs
Cracovienses auctores et civēs Lemburgenses occasione transitus cum mercibus
ad partes Walachiae rex dedit in mandatis Joanni de Tarnow castellano et
capitaneo Cracov. ut causam decidat: qui quoniam civēs Lemburgenses nulla
munimenta quibus transitus mercatoribus Cracoviensibus prohibere possent,
habuerunt, ideo civibus Cracoviensibus liberum transitum et reditum ad par-
tes Walachiae et Tartariae adjudicavit. Praesente Nicolao praeposito S. Ro-
mani vicecamellario Regni. Polon. (2 kopii) — Ul. Nr. 20 pag. 17.

1411 die dominico Vocem Jucunditatis, in civitate Smolow. — Olmiche pala-
tinus Transalpinus facit foedus, unionem et confederationem cum Vladis-
lao Rege Poloniae contra Regem Hungariae (via pergaminae 2 jednq
wiskoz i 12 natemi pierziami) — druk w Topiel. lodea I. 600) — w wyjgthu
Ul. Nr. 21.

1411. Włodystaw Korol polski znejem to, aże jestem dożiny 1000 rublew
frjazzkoho serebra przyjatelu naszemu Aleksandru wojewodi hos-
podarzu zemli Motlawskiej, chto byty nam pozyczty predkowne ich, a
my slubujem jemu zaplatyty ot seho wetykadni za dwa roki, jako
byty jeśmy postaty naszeho posta para Petra Włodkowicz starostu te-
rebowskoho podstoleho ludomir koho do Aleksandra. Pakli ne
imiejem jemu zaplatyty na tot den, tohdy my imajem jemu daty nasz
horod Sniatyn i Kotomyjnu i Dokutskuju zemlu i majet tako dołho
derzat so woiw dochodom, dokola my zaplatymy 1000 rublew; pakli
nebudet frjazzkoho serebra, a my dytowskije rubly damy, a lubo litije
serebro lubo hroszmy pozem frjazzkowe serebro idet. (pergam. 2 pie-
czcia krol. wiskoz). — Ul. Nr. 22.

(1411) 6919 dziaja 25 u ponedilnik po Wneseni Hlopnodni, u Dolnyj Torg
— Aleksandr hospodar zemli Motlaw^{da}skiej z naszymy panym, czynimym
znamenito, aże chotiazy Wladystawowi Korolu polskomu hospodarzu
naszemu u Kazaty nasze holdowanie i naszy przysiahy, sztoze jeśmy
jemu uwygnity i krest cietowaty i nasze tyoty i naszych panow, koto-
rymy sia jeśmy jemu zapisaty, iże bychom nikoty ne imiely protywu jemu
byty, ale bychom jemu pomagaty naprotywu Korolu Uhorskomu i na
protywu kazdomu jeho nepřyjatelu: sim naszym tyotom potwierzajem i po-
nowlajem to nasze holdowanie. (pergam. 2 wiekta, pieczcia wojewody i 12
pierziami byjar.) — Ul. Nr. 23.

1412 d. 15 Martii, in Liblio. — Sigismundus rex Hungariae transito:
nem pacis cum Vladislao rege Polon. fuit, inter alia de terra Moldaviae
concordat, ita quod rex Hungariae obligationem Alexandri wojewodae
Moldaviensis Vladislao regi Polon. debet observare, sed quotiescumque
Turci terram Hungariae invaderent ex tunc rex Poloniae mandare debet
Moldovano ut cum tota sua potentia exercitui hungarico succurrat, si
vero mittere suam potentiam recuset, ex tunc Sigismundus et Vladislauus
reges debent terram Moldaviae invadere, wojewodam Moldovanum amo-
vere et terram ipsius inter nos reges dividere: ita quod sylvae majores
Bukowina dictae in apiendo ab Alpibus Regni Hungariae inter terram
Moldaviae et terram Sereyensem situatae penes Sereth protendentes
se ad aliam sylvam minorem Bukowina dictam usque ad fluvium
Pruth debent per medium dividi, ita quod forum Jasski tang in sinis-
tra parte ritum maneat pro Vladislao rege Poloniae; forum vero sen vil-
la Berlati in dextra parte ritum maneat Sigismundo regi Hungariae
~~pro~~; transendo autem fluvio Pruth residuae sylvae procedendo
directe ad campos desertos usque ad mare perimodo cum campis deser-
tis per medium dividantur, ita quod Feiervar alias Bialgrad cum
aequali medietate pro Vladislao Poloniae rege, et Kyliia cum aequali
alia medietate pro Sigismundo rege Hungariae maneant divisae.
Ubi autem Moldavus fideliter mandata in nostrum subsidium adim-
plebit, tunc totalis terra Moldaviae remanebit apud eundem per quin-
quennium treugorum praedictarum. (2 kopii. druk. w Drogel. Codex I. 46)
— Ul. Nr. 24.

1420 Aprilis 20, w Leczawie. — Aleksandr hospodar moldawski z synem
Iliaszem wojewodoju, daje przywilej bojarowi Henje na possiadlosi.
(Wenelin: Doko- Stawianok. gramoty str. 60).

1420 mense julio, in Piotrkow. — Vladislauus rex Polon. nuntiat Sigismun-
do regi Hungar. quomodo Theuri hostes terras transalpinas intraverunt
et sibi subegerunt in totum, homagii fidelitatis ab eisdem extortis, tributa
et dacias receperunt ac deinde ad terras Valachiae minoris cum ingenti
classe navigantes castrum Balohrod wojewodae Moldaviae vallaverunt:
nos mandavimus gentibus nostris et frater noster alias Witowidus M. Dux lithu-
perimodo ruis, in succursum wojewodae profiuiti. (Prohaska: Codex epist.
Vitoldi Nr. 883 pag. 486.)

6929 (1421) - Aleksander wojewoda hospodar zemli moldawskiej i Siaz
 wojewoda syn Aleksandra wojewody hospodara i bojare uoi wetycy i matyi,
 zniemow czynim: iż jeśmy daly Seret mioto a Wolehowec i z sely i przy-
 setky, so mlyny i so stawy, i s myty i płaty i z danmy i przychody i
 dochody i z uoiomy użytky... sestije hospodara naszego, Korola polskoho
 inych i wetykoho kniazia Aleksandra inako Wytowta, kniahynei Rym-
 gailje (Ryngalae) bywszej zonie naszoj, do jej żywota i Ktomu na
 każddy god szestrot złotych dukatow, alibo szertenyh złotych
 uhyrtych na dwoje rozdetywszy, na den swiatoho apostola Petra trzysta,
 a na Rozstwo Chrystowo druga trzysta, dokud ona żywa, to imajem
 jej daly. Tak ty bychom ne daly tych złotych na umotweniu dni i czasy,
 tohda podajemyia korotowi polskomu pod druhujm szestrot złotych
 dukatow (proenam solvendam alios 600). Tak ty nedbaly (non curaremus) pla-
 tity istynnyj złotych i druchych przyhytych (et alios adjuntos poenales)
 szosty rot złotych, tohdy Korol imjet isyhaty tych diuchnadcat
 rot złotych na naszych kupcem (debet pro eidem 12 centis ducatis arres-
 tare mercatores) i na zemlanoch, imajet ich braty i wotiahaty tak dohlo,
 eliz zenie naszej bywszej kniahynei Ryngajli popotnymy istynm i
 przybytyj złotych. A my bojare jako iotcy i ruhoimi (sicut debitores et sine
 jussoribus) slubujemy i rucajmy, iż nasz hospodar Aleksander wojewoda,
 i potem buduszej imieljst potnyty. (pergam. na oryginalu raskim
 pieczęć wojewody wiskosa i 40 malyh bojarskich - na exemplaru pergam.
 ławniskim 13 malyh pieczęci bojarskich). - Ul. 81r. 25.

1. Zdaje się iż Ryngala była najprzód żoną Henryka księcia mazowieckiego
 późniejszego biskupa płockiego zaś 1391 owdowiała 1392. była ona siostrą Witolda
 a nie Jagiełły (Bb. Car. Geschichte Polens III. g. b. 109. 112; Szajnoch. Jadwiga i Ja-
 giello 2^e wyd. IV. 13. 48. 56). Być może iż była trzecią żoną Aleksandra wojewo-
 dy. - Prof. H. J. Uspenski, odkrywając w Muzeum brytańskim moldawskie Czeskie: *) Żurnal Minist. Narow.
 rowangelie z przypiskiem r. 6932⁽¹⁴²¹⁾ Ktorem wymienieni Aleksander wojewoda: Brosz. 1878 Nijabr. str.
 i jego żona Maria, z czego wnioskując Uspenski iż Ryngala idąc za mąż, zmieni: 90: Oniektorich sta-
 ta swe pogańskie imię na chrześcijańskie Maria. - Zhiden: (Archiva istoria a Ro-
 maniei. Bucuresu 1864 I. i, pag. 113) ogłosił dokument wojewody Piotra w którym wymie: (Ja Maria była
 nia swych rodiców: Alexandra wojewody i Marya. - Ja Ryngala podług niektó- *) czwartą żonę Ale-
 rzech (Narbut. Późniejsze pisma hist. 299) po śmierci Henryka wstąpiła do zakonu w Bracie, gdzie: xandra? - synem
 zmarła r. 1444 jakoż kłene klasztoru P. Maryi; nosiła też imię Elżbieta. - Podług niektórych była: jej był Kija; żyła
 córka Olgierta a nie Kiejstula. - Podług historyków wotkich, ile żyła z mężem Alexandrem: jejże 1428 Bb.
 wojewody, owdowiała r. 1433, i r. 1434 karał ją jako mawie jej nasz hospodar Kija utopić. (Zapiski 201.
 Bratopodobnie Ryngala Kiejstulowa, zmierzając była osobą do Ryngaty, Olgiertówny. Kijowskiy napis)
 Kija 1428

1422 d. 14 April - Zygmunt Król węgierski donosi Wielkiemu Mistrzowi Litwy: za kśm. pruskich, iż Witold gotuje się do wyprawy na wojewodę moldawskiego który siostkę Witolda wygnał od siebie. (Prochaska. Cod. epist. Witoldi. Nr. 993 pag. 547 i Nr. 1002 str. 550 i Nr. 1013 str. 556)

6938 (1429) d. 23 Maja, u Sozawie. - Aleksander wojewoda na dnie bojar; nowi Kupajczowi siota Kupka i Siagowce za Prutem. Swiadki Ale: Kowder wojewoda i syn jego Sliasz wojewoda i synowie Stecko i Piotr i Alexander. - Ul. Nr. 28 (tylko treść)

1429 Dan wojewoda Besarabii wpada do ziemi Aleksandra wojewody moldawskiego i zajmuje Kiliję. - Radut wojewoda wotolski i Dan wojewoda besarabski równocześnie 1426.

6940 (1431) Dekabr. 20, u Sozawie. - Aleksander wojewoda hospodar ziemi moldawskiej - nawija się do Samrotaszynicy z Angom w tym Batotie i Banerze. - A na to jest wiera Aleksandra wojewody i wiero wozlublennaho syna hospodarewa Sliasz wojewody, i wiera synowom hospodarewa Stecka i Petra, i wiera wsiom dietej naszym i wiera wsiom bojar naszym i wetykich i matych. (pergam. z pieczęcią) - Ul. Nr. 28.

Slija syn Aleksandra
dra wojewoda
1433 + 1445

6941 (1433), Junija 4, u Sozawie. - My bojar hospodara naszego wojewody: pan Michajło Dorohunsky, pan Jurz Fratonsky, Dan dwornik, p. Sliachoi pisar, p. Stan wisernik, p. Stan Berlicz, p. Damakus szolnik, p. Batosz czastnik, p. Nemirka, p. Sliwczia i wi bojar moldawstii słubujem Władysławowi królowi polskomu, hospodarowi naszemu myłomu i jeho dietem Władysławowi i Kazimiru, i cietowaty jestmy krest podtuh perwych przysiah i zapisow naszym starych hospodarew, Petra wojewody, Romana wojewody, Stecka wojewody, Aleksandra wojewody i tenier naszego hospodara Sliawojewody, aże imajem na to stojaty, aby perwych przysiah i zapisow swoich przedkoch i sami zapisy i przysiahy derzaty, a my słubujem za neho i za jeho diety i za jeho bratii, aże imajut to derzaty. (pergam. z 2 pieczęciami) - Ul. Nr. 29.

1433, Junija 5, u Sozawie. - My Sliawojewoda hospodar ziemi moldawskiej, i z naszymi dietnymi i z naszymi bratjeju, Władysławowi królowi, hospodarowi naszemu myłomu i jeho dietem i Korunie królestwa Polskiego słubujem i cietowaty jestmy krest i hotowaty jestmy, jako naszymi przedkowe zapysaty się Petr wojewoda i Roman wojewoda i Stecko wojewoda i otec nasz Aleksander wojewoda imajemmy jemu wjetny byty i pomagaty na woję jeho nepřyjateli. (pergam. z pieczęcią wiskozą) - Ul. Nr. 30.

1433, w niedilju w den' swiatoi Lucyi (12 Decembr.), u Lanzygaj. — Władysław Król polski znamenito czynimy, iż niegdy Aleksander wojewoda zemi mołdawoskiej z naprawy a rady nepřijateľi naszych, przygoł, slubow, holdow i zapisow nam uczynnych perestupnywszy i złomywszy, był na protywu nam i nas rozhniewał; ale iż Stefan syn jeho nižesznyj wojewoda zemi mołdawoskiej przygoł zasia tu dobroj pamiaty nehotiaczy zas: tatyn winje otca swojeho Aleksandra wojewody, prosił nas, abychom jemu otpuštly i łaskawy byty, aby to na duży otca jeho nezostalo, slubujemy nam i djetem naszym takuju i boloznu wieru. Kāk nam před: kowe jeho wojewody ukazywały; a my poznawszy, iż Stefan wojewoda pomozry i rady na protywu nam ne czynit, protož jeho o tujn i omijemierziacaku i szkodn wojowanuju nam i korunie naszoj uaynennu: ju ot jeho otca, prawoho czynimy i otpuščajemy jemu wse tym naszym tyotom, slubujemy přerucenoho Stefana wojewodu i jeho djetu i poddaniu milowaty. (pergam. z pierzgi Król.) — Ul. № 31.

1433 u nedielju w den' swiatoi Lucyi, u Lanzygaj. — My Wjciech arcybiskup kniezenski, Zbysław krakowski, Stanisław poznanski, Jan chołmoński, biskupowe, Władysław wybrany tu biskupotwu wtoławotom, Dmichotaj z Michalowa pan i starosta krakowski, Jedywoj z Bistroroga poznanski, Spytěk z Tarnowa sudomiski, Andryj z Domaborja kalicki... Jan Mlu: zyk z Dubrowy łowoski, wojewody... slubujemy Stecku wojewodze zemi mołdawoskiej, iż wzytki ~~zapisy~~ zapisy szo Dmichat Dmuczatski pan i starosta kalicki, posol nasz, mezy Władysławom Królem polskim s odnoj storony, a mezy Steckom wojewodou zemi mołdawoskiej z druhoj storony derzaty imiejut, i my slubujemy derzaty neporušeno; a Stecho wojewoda s pany před Dmichatom Dmuczatskim holdowat i przygoł Królowi stuzity, pomahaty protiwn Karidcho nepřijateľe, a o szkodn uczynennuju Aleksandrom wojewodou otcem jeho na protywu nam, nikoly nam ne upominaty. (pergam. z 33 pierzgi zawieszonych, pozostalo 26). — Ul. № 32.

1433, w nedilju w den' swiatoi Lucyi, u Lanzygaj. — Władysław Król polski znamenito czynim iże dajemy tyot nasz naszemu přítelowi Stefanowi wojewodze zemi mołdawoskiej a potwierzajem iż Stefan wojewoda swoju zemlu wotokuju wsiu imijet derzaty jako jeho předkowe derzaty; takiez my slubujem Stefana od jeho nepřijateľi boronit; a takiez tyi horody Cecun a Chmelow z wotostni i sely, kotoryz horody ležat mezy naszeju zemleju ruskoju i wotostkoju, dajemy jemu na wity a czynimy jeho prawym djetem tym horodom Cecunju

i Chmelewu. A mezy tymi horody a mezy naszeju zemleju ruskoju
 „to hranicy budut wjezany: naperwy mezy naszym horodom Sniatynom,
 „a mezy Szepincy, kotoryz Szepincy k Wolochom przystuszajut,
 „mezy tych rzeka Kotoczyn djeht, a ot rzeki Kotoczyna priamo
 „poprek pola Potochowa aliz do wetykoi rzeki Dniestra, wzore sota
 „Potoka toze soto Potok k Woloskoi zemty tiahnet, i ot toho sota na
 „niz Dniestrom do morga k zemli Woloskoj tiahnet, a na horu Dnies-
 „trom nasze ruskoje; a Pokutskaja zemla ka k izdawna stuzata
 „s swojeju hraniceju, iz wieka nasza tak i tiahnet; a Waszkowcy Stechu
 „wojewodi otpysaly jemy k Woloskoi zemli, i s tym so woin soto k
 „tomu seltu z dawna przystuszajet; a mezy naszymi sely Lamostje
 „i Wslawze, a mezy Woloskoju zemleju ka k izdawna u ljesy cho-
 „dyty, tak i nynje chodyty imiejut na wieki wiecznyj. (pergam.
 2 pieczat wierzch krukowsk.) — Ul. Nr 33.

6942 (1434) Mienwara 13, u Sozawie. — Stefan wojewoda hospodar zemli
 moldawoskoj potwierdzajem zapisy, prysiahy i holdy naszym predkow
 Petra, Romana, Stefana i ota naszego Aleksandra wojewod, wtodys-
 Tawowi krolowi polskomu i my takzei slubili jemy i holdowaly i pry-
 siahy w ruci pana Michajla z Burzaza pana a starosty halick. poss-
 ta k toj rzeczy z osobna posteleno; a na to slubujacy iz jako rychto
 pan krol do zeml ruskich przyblizyt sia, my oblicznie k nemu przydem
 a hold obliczny i prysiahy waznymy. (pergam. pieczec oderwana) — Ul. Nr 34

6942 (1434) Mienwara 13, u Sozawie. — My bojare moldawosky hospodara
 naszego Stefana wojewody; pan Michajlo Dorohunsky, p. Negrido dwornik
 p. Njanokoi logothet, p. Domokusz stolnik, p. Mirza wiotiarnik, p. Alb-
 czasznik, z namienito czynim, iz pan nasz wojewoda slubi krolowi polskomu
 i my takoz prysiahy wiernie stuzity Wladystawowi krolowi. (pergam. z
 15 pieczatami) — Ul. Nr 35.

6942 (1434) Julija 12, u Dorohuni. — Stefan wojewoda hospodar zemli
 moldawoskoj daty jemy monastyrju ot Moldawicy dwie czeljedy
 cyganosky na imia: Roman, z roboty tomu monastyrju owrik (pod-
 danstw) s usim dochodem i s danju. (pergam. w bibliotece Rumianowskiego
 Muzeum w Moskwie) — Ul. Nr 37. — Treść w Wikenhauser: Moldawia pag. 60 nr 8. —

Moldawica

Sliza syn Ale. 6943 (1435) Rurhuft 26, u Bertadi. — Stefan wojewoda znemo czynim Wlady-
 skandra wojewoda. Tawu krolowi polskomu, soto koly jemy imiety merzecku na naszego brata
 starszego Slizasa hospodara zemli moldawoskoj, wzywaly jemy wiernozju
 prokora bratu naszemu starszemu Slizasowi i noklonyli sia jemu jako hospodynu

naszemu i bratu starszemu i ty przedrezenym mierzackym ot uscho
verda odpusztly jemy i chorzem jemu wierno stuzity; a szczeremo
inniety tyoty zapisany ot korola i ot jeho panow sad protyw naszoko brata
starszego Ilijasa wojewody tych tyotow jako ich k nam przynieseno ot
pana Witaly i ot pana Kupryzawu szczeroby nam dworinikom, tak nam
zakrybli po Kupryzawu smerti, nemozem ich naity: protoz slubujem
korolewi i bratu naszemu Ilijaszu, ne pomienuty tych tyotow korotaw:
kich ko szkodi korolewi, i umarjajem ich sim tyotom naszym, chocia
sia by i naszly; a paky bychom ne zaderzaly jako sia jemo zapisaly
na tom przy pienach korola przy panu Androwaszu wojewody podolskomu
starszemu samborskomu (Andzej Odrowaz?) i przy panu Wstotowskomu
starszemu podolskomu, szczerobychom byly oowieneni naszej caci, a Wasze
Mistosti Korciu na toho stojaty i kaznity jako winowatoho. (pergam. 2
pieczcia). Ul. Nr 38.

6943 (1435) Septembr. 1, u Soczawie. — Ilijasz wojewoda hospodarzemli
moldawskiej Wladystawu Krolu polskomu dejem widanie, aie my z na-
szym bratom Stefanom wojewodoju zjedynaty sie i pomirytly sie jemy, a
koroni polskiej imajem oba stuzity wierno protyw kazdoko nepryjatelie.
A my daty jemo naszemu bratu Stefanu wojewodi ot naszej otczyny der-
zawu gorod Kelij i s mytom i s ozery i miasto Waszuj i derzawu Ottuto-
wu i terg Bertadskij i mlyny Kowortujstki i miasto Tekucz i Ot-
tiany; a to jest naszemu ~~bratu~~ bratu Stefanu uruk z uowimy dochody,
do naszeho zywota. (pergam. 2 pieczcia) Ul. Nr 39.

1435 d. 1 Septembris Lwczawye (Luceava). — Elias wojewoda et dominus terrae
moldaviensis una cum liberis et fratre Wladyslao regi Poloniae ac Kazimiro
fratri ejusdem homagium praestamus, nos inscribentes nos debite obedire
et famulari, pro viribus astare contra insultus quorumlibet inimicorum;
Rex et corona tenentur nos defendere. Rex excelsus condam genitoris nostri
in praeda Colomienoi et Sniatynensi olim facta, nobis propter nostram cor-
poralem et personalem detentionem generose pro omnia expiando relaxavit, ^{ex his olim Vla.}
quam detentionis causam seu captivitatis poenam promittimus nusquam me = ^{dissuam remorem} ^{regem}
morari. (pergam. 2 pieczcia wiskora). — Ul. Nr 40.

6943 (1435) Septembr. 1, u Soczawie. — Ilija ~~wojewoda~~ hospodar
zemli moldawskiej hołdujem Wladystawu Krolowi polskomu i jeho bratu Ka-
zimiru .... /: tej samej tresci co powyższy Nr 40. (pergam., 2 pieczcia.) —
Ul. Nr 41.

6943 (1435) Septembr. 3, na Soranie. — My bojarie noja rada moldawoskaje
starii i motodyi hospodara naszego Siasza, czynim znamenito aże my
Władystawu koroleu polskomu i jeho bratu Kazimierzu s naszym hos-
podarem Siaszem wojewodoju holdowały jemy aże imajem wierno
służytę koroleu i staty protywn Kazidoho ich nepřyjatela. Swetyły jemy
panu Djeniru logothetu, niasaty sej list. (pergam. z 10 pierziami.) —
Ul. Nr 42.

1435 d. 18 Oktobr., u Chotyni. — Sias wojewoda s wozlublonym synom
Romanem. — dwornik, stolnik, czaornik, komis.

6944 (1436) d. 3 Julija, u Wjestrui. — My Sias wojewoda i brat hospodare-
wa my Stefan wojewoda hospodary zemli moldawoskiej czynim zname-
nito. aże bojaryn nasz wiernyj pan Wancza logothet s turyt přięsde
swiatoprawuszeu otca naszeu i dnes s turyt nam... i daty jemy
jemu seta na Rewtje na imia Protopinty i s mlynom i Maczkowcy i s
pasiekhoj i Kozarowcy i Chetaja Kernyja... toje wse szezoby jemu wnik
(własności?) s wsiem dochodom... a chotar (grania obzad) tym setom da
budet po staromu chotarui. (pergam. z pierziami.) — Ul. Nr 44.

6944 (1436) Septemb. 19, u sried po Wozdwyżenije czaotrako kresta, u
diwowie. — My Sias hospodar zemli moldawoskich znamenito czynim
kako Władystawowi polskomu krolewi uczera tu u Lewowcy postpudu
z wseju radoju naszoju, rytorny, bojarie i panstwy i z horody, miestly
zemliemi poddanymi hold przez wried przysiechy, dotknuszy swiatoto
kryzia czynily. (pergam. z pierziami.) — Ul. Nr 45.

6944 (1436) Septembr. 19, po szdywenie czaotrako kresta u Lewowcy. — My
panowe hospodara naszego Sias wojewody, pan Wileza ot dipnisky,
pan Isiaa Banowskij, dwornik, posadnik, podczaszij, stolnik, komis, spatar,
pizar, i noi rytory i bojarie i rada Siasza wojewody, wyznawajem, ko-
tury Siasz wojewoda hospodar nasz Władystawowi kroleu polskomu
hold wierno i przysiechy uczera tut u diwowie uczynil; my takoz
slubujem tot istynnyj hold, przysiechy. Turby Władystawowi kroleu pols-
komu... (pergam. z 28 pierziami bojar). — Ul. Nr 46.

1436 u nedilu blizsziuju po swiatom Matfwiiji ewangelisty (9 Septembre), u
diwowie. — Siasz ~~hospodar~~ wojewoda i hospodar zemli moldawoskich znamenito czyni-
mo kako u rozumie swojem roztożuszy szkody szezadnoj i wiernoj pamiaty
Władystawu krolewi i korunie polskoj, a osobno zemlam ruskim, to jest koto-
myjskim i chiatynskim wotowciam mež niegdy Aleksandra wojewodu hospodara
moldawoskoho otca naszego i koruny polskoi holdownika, przez ohen tym to

postelnik, wistijarnik
czasnik

wolostiam bez winy uczyneny ktorych zakon u holdu tu to wo dworci
wo wtorok blizszyj Wladystawu Korolu polskomu uczynenoho smylo-
wawszy cia ani na sercu swojem toho imity pamiatajusz dooyt ucy-
ninie pro ota naszeho zbawienie duszy jeho: tomu Wladystawu Korolewi
polskomu za szkody przedczesnych ziem i wolostyj ohnem skazanych,
zemli Szepinskiju ktoruju Motalawskaja zemla ot Koruny imiela,
z horody toi to zemli Szepinskoi to jest Chotjen, Cescjuri i Chmelow
i so wsiemy wolostni, miesty, sely darujemy i woroczajemy z na-
szych panow i bojarow wriedaniem; a takoz imajemy worotyly uoi za-
pusy tomu Korolewi polskomu, szto predkowe naszy imity ot Koro-
lewstwa polskoho. (pergam. z pieczęcią). — Ul. № 47.

6944 (1436?) Dekabr. 6, u Waszuj. — My Ilija wojewoda i brat hospodarowa my
Stefan wojewoda zemli motalawskoj protopocu Jurga daty jemo seta na
djubanie na imia Manzky.... Na to wieca naszych bojar (swiadkowic)...
pan Simeon Furkut... Ul. № 48.

6945 (1437), w Soczawie. — My Ilija wojewoda hospodar zemli motalaw-
skoj czynim znamenito iz szlubity jemo naszemu rodytelu: zapewnie
ojczony ^{albo matki} kniazin wetykomu Zygmuntowi: Zygmunt Kiejstutowicz i jemu
przyjatelem byty i podle jeho stojaty protyw kazdoho jeho nepřjateľa a ro-
dytel nasz kniaz wetyki; takoz nam imijet przyjatelem byty; protyw hos-
podara naszeho Korola polskoho nemajem nikoly stojaty. — (Z kopii w
Metryce litewsk. druk. w Akty ofnosiaszeryje ria K'istorii Zapadnoj Rossii
izd. Archeograf. Kommiss. S. Peterburg. 1846. 4° tom I. № 35 str. 48.)

6945 (1437) Awgust 19, u Soczawie. — My Ilija hospodar zemli motalawskoj;
i brat hospodarowa my Stefan wojewoda hospodar zemli motalawskoj
czynim znamenito, oie sluha i bojar nasz pan Nemirka Czortoryjskij
stuzyt ota naszemu a dnes stuzyt nam: tym my dajem jemu szczo jest
jeho oazyra u naszej zemli motalawskoj jedno seto na Druha Nemirczany
da budet jemu wriek s wsiem dochodom jemu i djetem jeho i bratu jeho
Swoszkowi i unuczatom i wsiemu rodu jeho. A na to jest wiera hospo-
darowa my Ilii wojewody i wiera brata my Stefana wojewody i wiera
syna hospodarowa my Romana. (pergam. z pieczęcią Ilii). — Ul. № 49.

6947 (1438) miasca Sept. 8 den na Roziestwo Matki Boziii, u Soczawie. — My Ilija woj-
woda hospodar zemli motalawskich czynim znamenito, oie przyjechali jeomy do
dworca i Wladystawu Korolu polskomu uczynity jeomy naszej wjernosti hold
i przyjathy i zapis jeomy uczynity przytom holdu wo dworcie przed Korolem: tych to
przyjathy i zapisow sim listom potwierdzem. (pergam. z pieczęcią wojewody). — Ul. № 50.

(my = fon
gresh.)

6947 (1438) miesiąca Sept. 25 u Ibertadrieh. — By Stefan wojewoda hospodarski ziemli moldawskiej slubujem i zapisujem via Władysławowi Krolowi polskomu swięty wierne: a Krol imaje nas oboronty protyw naszemu nepriyatela. (pergam. z pieczęcią wojewody). — Ul. 87: 51.

6948 (1439) Jul. 20, u Soraui. — By Bliza wojewoda hospodarski ziemli moldawskiej i brat hospodarski my Stefan wojewoda czynim anamenito, oie proto: pop Jurga i syn jeho Michail swięty nam i dali jemy im seta Buczajmieniu na Szamrze, i na Rewti Kozarewcy i ponizena usti Ochryncay i spasiakamy i jednikom na Dniestri, i za Brutom protyw Podoljen Objekaty, i pod Bukowynoju Zygierjenii obie Zudecarii, i na Strymbie oba czasti i miesto Sterminoasa i na usti Studenca Semeszeorczy. A na towjera my Bliz wojewody i brata my Stefana wojewody i syna hospodarski my Romana wojewody i dzieci naszych. (pergam. z pieczęcią wojewody). — Ul. 87: 52.

(u romi r. 1442 d. 29 Feb.)
(tonje)

6950 (1442) Febr. 9 u Soraui. — By Bliza wojewoda hospodarski ziemli moldawskiej czynim anamenito, iż wzialy jemy przyjazn z Welykim Kniazem Kasymirom Korolewiczom hospodarem Litowskim i z jeho panym tytowoskoj zemli i slubili jemy i uciowaty Krest, a nepriyatela Kniaria Katorzima u naszej zemli ne derzaty. (Z kopii w Metryce Litewskiej) druk. w Akty otnosiaszysze via K'istorii Zapadn. Rossii Tom I Nr 40 str. 53.

6950 (1442) Junija 8 den, Indykt. 5, u Troceh. — By Welykij Kniarz Kasymir Korolewicz Lytowskij etc. czynim anamenito iż wzialy jemy przyjazn z Blizem wojewodoju hospodarem ziemli moldawskiej i z jeho panym i slubili jemy i uciowaty Krest, s nim byty u przyjazni a nepriyatela Bliz u naszej zemli ne derzaty, i my imajem Bliz wojewodi pomoc daty, wymieniaszysze brata naszeho Kotola Polskoho i Uhorskoho i carja Peterskoho, zanez car jest wolnyj. (Z kopii w Metryce Litewskiej) druk. w Akty otnos. K'istor. Zapadn. Rossii Tom I Nr 40/b, str. 54.

6951 (1442) Rojembrija 29, u Soraui. — Stefan wojewoda ziemli moldawskiej potwierdajet monastyrzu jeze jest na Moldawicy chram Btakhowiaszenija seta, Katorzija imijet ot jeho rodytetej. A na towjera Stefana wojewody i brata jeho Petra wojewody. (Pergam. w bibliotece Rumianowskijskiego Muzeum w Moskwie ze zbioru Lukaszewicza) tylko kres Ul. 87: 53b (Obau: Wickenhauser Franz Adolf: Moldaua oder Beiträge zu einem Urkundenbuche für die Moldau und Bukowina. I Abtheilung: Die Urkunden und Inschriften der Klöster in der Bukowina. Wien, Druk. v. Jacobet Holzhausen, 1862. 8°, pp. 242. — Wojewoda Aleksander I (syn Romana I) zatwierdził monaster Zwiastowania P. M. w dolinie Komorny nad Moldawicą i r. 1402 d. 31 Oktobr. dał pierwszy przywilej na posiadłość tegoż Monasteru Moldawicy.

Moldawica

6951 (1442) Marta 6 den, u Niemcja. — Stefan wojewoda hospodar zemi
moldawskiej i brat jego Petr wojewoda — logothet (kanclerz), dwor-
nik, portkotablitohorodski, młator, wistciarz, stolnik, gramatyk
(pisarz), postelnik, czasnik, komis, wistiernik kniehyinin, prozornik

1444, sabbato ante dominicam Invoavit. in Leopoli. — Mariulla consors (Man'ha, czyli
Maria, córka
Władysława War-
nencajka)
(Man'ha)
Eliae wojewodae terrae moldaviensis una cum Manuelo capite:
neo chocimensi significamus, quod castra nostra Chocim, Czechaun,
et Chmyelow cum districtibus ad fideles manus Johannis de Cyprian
castellani et capitanei cracov. Regis in Regno Poloniae locumtenentis,
Petri Odrowonoz de Sprowa palatini leopoliensis et terrarum Russiae
capitanei generalis secundum conditionem factam resignamus usque
ad festum s. Petri Apost. proximum tenenda, ita tamen, quod ipsi do-
mini jam dicti debent avisare Regem, ut de bonis competentibus in
regno Poloniae domino Eliae et nobis ac pueris nostris providere
dignaretur: quod si Rex non fecerit eatur ipsi domini praenotati
eadem castra in manus Eliae wojewodae et nobis condescendere
debeant. (Jergam. 2 2 piecasiami). — Ul. Nr. 57.

6953 (1445) miszka Noembrie 26 u Seretja. — Stefan wojewoda hospodar
zemi moldawskiej czynim znamenito, aże jestmo ~~wojowa~~ u Seretja umolawity
s panu Koruny polskiej na imie pan Jan z Cypriewa pan i starosta
krakowski opiekelnik Koruny polskiej p. Petr Odrowonoz wojewoda ruski
i starosta lwowski p. Chrysko Kerdyewicz s Pomorjan wojewoda podols-
ki, p. Mikolaj Chrostowski, p. Zaklika Jaros starosta i deriawca stryjcki
i Krajay korolewstwa polskiego, pan Jan kniahyne (sic) ski pan halicki,
pan Wank s Kwasitowa pan chotmski, p. Grigor Stromito chorwacki li-
wowcki, p. Wmuczko s Kutnia, p. Petr Romanowski, p. Nemira Buzoro,
p. Jan Kijanski, i staty jestmo na tom: aże imajem zapisy dorzety naszych
predkow, i slubajem to wgerne videriaty, i koly korol nas obyszet, na
podobnom miestcy imajem chotadowaty krolewi polskomu i pomocz imajem
czynity naprotiw jeho nepryjatelem, i takoi ktorajaz szkoda stata od
naszeja zemlia panom, mieszczarom, kupcem, kmetem i duchownym,
a koly koho obwinat, toho imajem postawity ku prawu u nerocajtom miestcy,

na Kotocayni, a szcero prawo iznajdet, to nechaj teppit winowaty.
pergam. z pieczą wojewody i pieczętkami 10 bojar.) — Ul. Nr. 58.

6953 (1445) Februa 18 den, u Sozawie — My Stefan wojewoda hospodar
zemli mold. i brat jeho Petr wojewoda.

6953 (1445) Julija 15, u Sozawie. — My Stefan wojewoda hospodar zemli
moldaw. zatowaty (darowali) jemy Danay logofetu seto Prokopias-
ny na Rewtia i za Brutom i try czelady cyganskych na imia Koste,
Mikuta i Michail, i na Wojnawie polowinu seta kde jest Lasz-
ko wataman. — Ul. Nr. 61.

6954 (1446) miesiaca Slemiera 25, u Sozawie. — My Stefan wojewoda
hospodar zemli moldaw. zatowaty jemy boljerynu panu Michailu
logofetu seto Lowcy na Prystryi ponize Krawczunowa kamene
i s przykutky i potwierdzy jeno seto na hrangii blyz Smietyna
na imie Hlawrytowej szcero jeho sam ot pustyni osadyt, jeszcze
jemy jemu daly szest czelad cyganskich na imie Isberta da, Du-
mitra, Burzugana, Koste, Mikutycza i Peczoroga i s zienami
dgatni ich i s wsiami nasliedky ich. — Ul. Nr. 62.

6955 (1447) miesiaca Junija w 25 den, u Jasoch. — My Stefan wojewoda
hospodar zemli moldawsk. czynim znamenito: ja my z naszym panu
wziaty jemyo przyjań z Helykim Kniazem Kazimerom Korolew-
czom. Lysowskim i so wseju Litwoju i smlubili jemyo byt nam
s nim u przyjaźni i w jednoczeszcie. (Z Kopii w Metryce Litewskiej)
druk. w Akty odnos. K'istor. Zapadn. Rosii, Tom I. Nr. 47 str. 60.

6956 (1448) Februa 18, u Sozawie. — Roman wojewoda hospodar
zemli moldawsk. czynim znamenito, aże wierny nasz Stuga pen
Petria Tomin syn Stwyst preade rodytela naszego, i daly jemy jemu
seto Storożynec na Seretie powyższe Roubura. A na to jest wjese
hospodarska my Roman wojewody i waszublennaho brata haffo-
darska my Plichna. — Ul. Nr. 64.

6956 (1448) Septembr. 22, u Sozawie. — My Petr wojewoda hospodar
zemli moldawsk. — ustanawia zawiesku (vadum) 60 rubli serebra li toho
pomiedzy Michaiłem logofetem a Dima w sporze o dwie wsi. — Ul.
Nr. 65.

6956 (1448) miesiąca Augusta 22 dzień, u Chotjeni. — Petrus wojewoda hospodara zemli moldawsk. jawno czynim, jako chcieliby nasliedowaty obyczaje predkow naszych, Aleksandra wojewody otanarskiego i Slijaza i Stefana wojewod bratniej naszych, Kotorzyc Wladystawa Korola polsk. Komu otcu i jeho synu drukom Wladystawu Korolem polskim ukazaly, a protoz gdyz Kazimir Korol polski nas napomianut, protoz wyznawajem tym to tytostom, iże jemu sia obowiazaly pod przysiaho-
ju, iże jemu i jeho Korunie polskiej wieru piewnuju budem derzaty i stuzbu i pomoc czynity: naperwyje slubujem iże nie imajem zadnego inoho para sobie imiety ani jemu stuzity, odno Kazimirowi Krolewi polskomu jani zadnomu inomu panu ku pomocy ne poity bez ich wole; i dalij iz nie imajem zadnych zeml moldawskich proz woli i przywolenia Kazimira Korola otlaty; dalij imajem Koly nam Korol Kazimir den i miestce namienit, holdowaty jemu; dalij slubujem wszystkie zapisy predkow naszych derzaty. (pergam. 2 pieczy-
a wojewody.) — Ul. Nr. 67.

6956 (1448) miesiąca Augusta 22 dzień, u Chotjeni. — My bojarowe irada Petra wojewody hospodara zemli moldawskoj: pan Njegoj, p. Petr Chudiz etc. jawno czynim: gdyz Petr wojewoda Kazimirowi Krolewi polskomu zapisat sia i obowiazat: protoz my slubujem wszystkie stazy derzaty. (pergam. 2 13 pieczyami.) — Ul. Nr. 68.

6957 (1449) Junij 5, u Lוצאוויע. — My Aleksander wojewoda hospodara zemli moldawsk. czynim i znamenito, oze Gerg Cheregar panu Kartie pot Katabu, swoje reto podli Waszaja za 800 stat otlat. — Ul. Nr. 69.

1450 post dominicam Laetare Casstochoviae. — Karimirus rex Poloniae acceptis ea palatinatu Russiae auxiliis in subsidium Alexandri palatini Moldaviae, caet omnibus incolis Russiae, quod in consuetudi-
nem hoc trahi non debeat. (Inventarium Archivi Craov. Paris 1862, pag 258 — t. IX — t. 100.)

1450, in ripa fluminis Dniester circa castrum Chocimense. — Petrus Odronaz de Sprowa palatinus et capitaneus generalis Russiae et Brætorais Koniecpolski castellanus Sandomiriensis. fidejudent incolis terrarum Russiae pro rege Kazis. nro, quod eorum profectis in terram Valachiae ad auxilium Alexandri palatini contra Tartaros ferendum, juri ipsorum officere non debet et quod Rex singulis super hastam stipendium 5 marcarum rit. soluturus. (Inventar. Archivi Bras. pag. 258 — t. IX — t. 100.)

6960 (1452) Oktobr. 22, u Lwowie. - Aleksander wojewoda hospodar
zemli moldaw. swiadczy, że pan Jan Globnikowicz z
ditny swoimi Łukojem, Jurijem i Łazorem, prodaty seliszczu swego
miejscu szeszo sut na hraniy Swankoway (dais Swankoway), Pohorylon-
cy (dais Pohorlontz) i Chatsynay i swoimi chotarami i s przykutky, i i
rym panu Michajlu logofetui za 120 statych tureckich. - Ul. Nr 70.

6961 (1453) Septembr. 7 den. - Aleksander wojewoda hospodar zemli moldaw.
swiadczy, że pan Koste Hranicz prodat swoje scto Łuzia-
ne, szeszo sut ponize Ripousynay (dais Repuschinay na Bukowinie)
na Prucie panu Witottu za 400 statych tureckich i wsim chos-
tarami. - Ul. Nr 71.

6961 (1452) Septembr. 23 den, u Sereckom tortu. - Dmytostijn Boosy-
ju my Aleksander wojewoda hospodar zemli moldawskoj swiade-
nito swiadczy, że do nas przyjechaly sut u nasolstwo panowe i ra-
da Kazimira Korola polskiego pan Dredbor i Konecpla pan sudomir-
kij i starosta peremyslskij i pan Jan Kmity z Wizinia pan liwows-
kij i zadali nas abyhom przed Kazimira Korola polskiego powinnij
krol udaty; a my k tomu rady jesmo przystaly. Koly krol przyby-
l, zyt ria do ruskoj zemli my imajem wyjezdz do Kamencza alibodo Lnia-
tyna, a dalije do Katomaji i obyraz udaty; ale krol przed jeho przy-
jechaniem k tomu miotcu imajet nas obestaty desiatmy nedilamy
pered tym, abyhom gotowi byli. a krol imajet nas glejtowaty swoimi
czotyrmy wetykimi rany. (pergam. z pieczą wojewody i timatej pie-
częmi). - Ul. Nr 72.

1453 die dominica post festum S. Mathei Apostoli, in Sereth. - Dredborius
de Konieczpole romdomiriens. castellanus premiolien. capitaneus et
Johannes Kmity de Wyszynye Leopoliensis castellanus, nomine
Kazimiri regis Poloniae promittunt d. Michul cancellario terrae
Moldaviensis (Michajlu logofetui) annuatim redditum 100 mart. ruminae
ex suppis Cracovien. sive Russiae. (pergam.). - Ul. Nr 74.

6962 (1454) Kwietnia 25. u Baiczanech. - Petr wojewoda moldawski pos-
twierdza nadania prodkow swoich .. onastyrówi Moldawiaj kcie
chram Ostakowieszczenia. [W bibliotece Muzeum Rumianowskiego w
Moskwie, ze zbioru Łukaszeuiza.] - tylko kci Ul. Nr 74.

Moldawica

6963 (1454) niedziela Okłabr 6 u Chotyń. — Władysław Bolesław my Lety
wojewoda hospodarzei mołdawskiej wyznawajem uoim, ożemy na-
szymy pany przyjechały jemy pod Chotyń na granicę i tużo dnia-
tyria jemy s polskimi pany i s panem Odrowońszem wojewodą
ruskim hetmanem królewskim i jemy słubili abychem do naszej omer-
ti Kazimierowi królowi służyły. Inaczej woje słubuję koły nas po-
zowet król, majem potkora czynity podług obyczaju przedkowi na-
szych i królów naszych majem wierno służyły i wojsko na pomoc da-
wały. Itakoz dajem materi naszej wetykoj kniahyni Marii tetyce
królewskiej Sereckij torh i s mytom i s młyny i z uoimych dochody
i Olechowec i s młyny i s tatarsy i s łowiszczami i to mająt jej tci-
tosti dziesiąty i zaminon za Chotyń. (pergam. 2 pieczęci, hospodara
i 4 pieczęciami bojar). — Ul. Nr 75.

1454 mitropolit nasz Kir Theoktist i archimandryta nasz Kir Ewsta-
tije bystrycki, — logofet, sekretnik pułkarski i pater postelnik
wiośniaruk wasznik stolnik komis i bojar.

6963 (1454) u Danilowie. — Aleksander wojewoda hospodarzei moł-
dawskiej znamiento czynim iż jemy panow rady królewskiej, to
jest Andrej Odrowońsz Odrowońsz i Jerowoj (ze Sprawy) wojewoda i
starosta i młokiej Jan wasznik halicki Muziło starosta sniatyński i
kolomyjski Bartosz z Jasławca starosta podolski Paweł stolnik lwowski
Michał z Gutygor podstoli lwowski Sztymor z Wysznewa sudia
lwowski Szwinka z Pomorian Podolec podkomory podolski Zygmunt
sudia podolski Jan Ochowski iże my słubuję służyły królowi.
aiby koły imać newolu zemla króla ruskiego i podolskiego ot
tatar ili bud ot kakich nepřyjateł a my słubuję pomoc dawaty
i sami swoim żywotom potiahnuty do uoimych naszym i król
s uoimych pany szto by jemu (Aleksandra) pomoc dał na uoi jeho
nepřyjateł; a takoz koły my zot Andrej Fruszkowicz ili bud
kakij izskodnik (s Pokutjany do naszej zemli a my szto bychem
ih wydaty. (pergam. 2 pieczęciami). — Ul. Nr 77.

1454 Martsa 24 u Sniatynie. — My pan Muziło Buczacki staro-
sta sniatyński i kolomyjski pan Bartosz Buczacki starosta podolski
wyznawajem, iż chotiały para Michała Kanclirja mołdawskiego nam
przyjatelem wiernym usynity daty jemy jemu koły by ria jemu przychodziło
byty w zemli mołdawskiej przed kakim natykom u Sniatyn u horod
nechanie s jeho ranejsz dalkymy i słuhamy i wydaty jemy jemu pot-
mija ~~potmija~~ i młyn miestki; nakli by chotiel u

Kotomiji meszkaty ino przysady jesmy pot mlyna i pot myte Koto-
myjskoho; pakli by uschotil u Koropu meszkaty, ino jemu dajem
miesto Koropiec i s mlynom s mlynom i seto Stjenhu. Iny takoz
Bartosz starosta podolski u Koropu nenu Michajtu przysadem
naszy dwie selje: Nowosielscy Kosmyrji i s mlynom s nowic-
kim: a to wse dajem jemu do jeho zywota. (pergamin. 22 pieczęciami)
- Ul. 80^r 78

6964 (1456) Junij 16. u Waszugi. - My Petr wojewoda z Bożeja
myłostijn dar zemli mołdawskiej s pany radoju naszeju i s
naszym mytropolitom Kir Fiesktyotom i z wriemy namy ot welich na
ie do maza nadyty jedny outygerenie i pokrybeli zemli naszej s rozoz
usich storon imajem a najbolze od Turkow iac nabraty i berut po
kukhoje razow i wsiat u nas dani dwie tysieczny uhorzkich zlatych,
ino my neduz byhom daty jej a boronity nam nielak zemiz pomoc
i podpory zabraj ne imajem. a nadawozu im, sami sobie wozmut kak
i dotel braty zony i diety bratej naszych. Toho dilje nadyty jesmy uoi
naszemu pokrytyty sobi kotomu tomu pohanstion i daty im na szco
moray imajem ich uprosyty. Protoz prosity jesmy naszego bołjeryna
pana Michajta logofeta aby poszet do Turkow wazynity nam mił, i
pakli ne moray imjet stoho sprosyty tohdy daty by dwie tysieczny
zlatych uhorzkich, aby nam upokoj byt. I slubili jesmy panu Michajtu
logofetu, abychom ne spustity z adnaja stowa na neho nikoly i ny
by pak moht nikto na neho reczy, aze on toj dani wazynit. (pergamin.
29 pieczęciami). - Ul. 81^r 79.

1456 Liowo-tureckie - na odorsie przekład polski: Znak cesarski.
Poniewaz z Bistrem wojewoda wotostkim emiostrej dawna nieprzejana,
stala się zgoda i pojednanie: przetoż rozkazuje aby hugny z Bilogro-
du nasztw jego okrogtemi przyjeżdżając handlowali w Jedynopolu
i wsi i Konstantynopolu a naszy baszowie i subaszwowie Spas-
trowie i ich niewolnicy żadnej szkody im samym ani ich towarom
czynic nie mają pod karą obroczenia w niewolę. Pisan w Prusie 860
roku 1455 (mylnie - powinno być 1456.) - Ul. 80^r 80.

(1456) Tugra. Od wetykoho hospodara i amire (emira) Sultan Mechemed bega
Joanu Petru wojewodi i hospodynny Worowlachije. postat si poklisane
swoga Michula logofeta, ako tyesz posylat charazr dwie chiliady (2000) du-
szalati gospodstwu mi u swakom godiszczu i da bude mi swerszon
i tomu serok stawim za tri mesiacy, ako dojdą na tu nu glawu, tako i da

bude mit sowerszen & godpodstvom. Morsica Vltima: a 5 u Sachsen
beglie. - Ul. N° 87.

1456 feria 3^a ipso die S^{an}cti Petri et Pauli Soraviae. - Nos Petrus & yewoda
et dominus Moldaviensis significamus quod volentes praedecessorum
nostrorum Alexandri patris nostri ac Eliae et Stephani fratrum nostro-
rum wiewodarum Moldaviae sequi vestigia: quam ob rem Karimiro
regi et coronae Poloniae promittimus fidei servare integritatem per rotum
in ligno crucis privilegiae per nos facto et osculato, praestiti.
Primo quod aminem alium pro domino nostro praeterquam Karimiro
habere debemus et spontemur ipsi servire, vincentem & ser-
vare, contra quemlibet hostem adhaerere et subsidia cum tota nostra po-
testate prestare. Item debemus aliquas terras Moldaviae sine speciali
consensu regis alienare. Omnes inscriptiones praedecessorum nostrorum
observabimus. Item mittimus in die et loco, in Coloman vel in Kamenez
nobis deputato fidelitatis praestare homagium. Promittimus, si bellica
captivitas Polonis versus Poloniam immineret, 400 equites cum hastis
mittere alias bronnych aut si opus fuerit 400 boves dare in subsidium.
Item promittimus cum exercitu polonico contra Tartaricam gentilitatem
ire. Promittimus filios Sydachmath olim caesaris Tartarorum quos
habemus, regi Polonorum in Kamenez tradere. Item promittimus
quolibet anno nuntios ad regem cum muneribus bonis alias upomnyaky
mittere ratione pensae homagialis. Item obligamus praedecesse-
mari Mariae relictae Eliae olim ducis Moldaviae ratione ipsius
dotis et dotalitii, oppidum Sereth cum suburbio et villis et villam
Dichowicz cum caeteris villis in manus dictae dominae ducis Ma-
riae vel in manus nuntii ejus, quem Predborinus de Komiecpole castel-
lanus randomis et capitaneus praemisl. monstraverit, feria quarta post
datum praesentium ventura resignare; quantum vero de Chotimen:
et de Cze. conseri et caeteris bonis, super qua ipsa domina Maria
novus dotis et dotalitii habet litteras et privilegia, illa differimus
post mortem cum rege & in viro visionem. Item promittimus prae-
cedere principi virgini Anastasiae filiae memoratae ducis Mariae,
sorori et consanguineae nostrae, dum ipsam rex Karimirus sacro metri:
et omnia vendere contulerit, eam dotalicare aliis wyproszyer, taliter prout
Karimirus rex invenerit. Item promittimus duos ex dominis de parte
extra ad amicos mittere et generosus Andreas Frydowicz temutarius
ad hunc tenetur alios duos ex sua parte mittere ad taxanda damna
bonorum regaliu vestitorum. De aliis legationibus, videlicet de castro
et oppido Chotimen (Chotimen?), de vltimis venicis, de bobus,

agnis, equis, malmasia et vino, quae reā Kasimirus p. Lubo-
rum de Koniepole castel. sandm. ambasiatorem suum postulat
hoc aduisionem cum rege differimus. pergamin. 2 i piecuzi wo-
jewo i b bojarstiemj. — Ul. N° 82.

1456 die dominico Conductus Paschae, Cracoviae. — Kasimirus rex
Poloniae... quia generosi Michal cancellarius (logofet) Moldaviae, Dima
(Dima Brajewicz²) et Chodor fratres ejus, boni et subacti nostri de
terris Moldaviae in regni nostri dominiis gaudent securitate, ideo illis
cum uxoribus familia et bonis praebemus saluum conductum standi,
morandi, veniendi in civitatibus Russiae, Kamieniec, Kolomia, Dio-
lobyuz, caeterisque civitatibus ac oppidis Regni nostri (pergam. 2
piecuzi). — Ul. N° 83.

6956 (1457) miesiaca April. 1, u Szwawie. — My Petr wojewoda
hospodar zemi moldawskiej czynim znamenito, oze przyzety do
nas przyjaciele naszy pan Murzyto Duzaczki starosta sniatynski,
Kotomyjski i Koropecki i pan Bartosz iz Jaatowcia starosta podols-
ki zabijacy swoi zalog i swoi smrt, sz zo sie stala na ich dieti i
bratij i szkodu ot nikotorych zradclw i zlodziejw, a na imie o nika-
koh Lewa i jeho družyni, szzo przyzety byty pod Krolewskim horodom
Sniatyn i uzynty im tugi szkodn. Sz mo uzynty jeomy im pra-
wu prawnu i daty jeomy im toho zradie Lewa i tymi to tycho-
nity i uzynty ony nad nimy pomota jakoi to prawo im ukazaly;
a oni za to nam slubowali, aze my ne budem imiety iadnoje przyto-
wie od Krola za to ty lichotniki, i slubit nam pan Murzyto za to
za wse otmowity za nas i a my je szze slubili im motity na ich
worohow, i bych sie im uwernty szkody, kazaly jeomy wernuty
we szze koty sia znajdet tycem u naszej zemli bud u koho. A oni
imajut stojaty Krolew, kako by mohli najswoje uzynty nam mir
i pokoj ot Pasarab i ot Uhor i ot togo Komaniowicz^(?), jako by-
chom imiety sobie pokoj i jakoby chom mohli zty lude pokarnity;
i imajem im zaplatu woru zaplatyty jakoi im prawo kaziet. A ty
slubujem im daty i postawity na hranicy u Chotyni i u Czernowoskiej wo-
tati dwa pany sprawedywych, aby jeden byl nam starostoj chotyński
a drugi czernowski, aby nisz ty panowe derzity sprawedywnost s nimi na
sie storonie. A tei slubit nam pan Murzyto byty Kaidomu nasremu

neprzyjatelem neprzyjatel, Który by nasz neprzyjatel służył na ich stronę
ili zlodij, toho imajet wjeoty abo nam naraż wydaty, ta kózi my ima-
jem czynny neprzyjatelem Korolewskim. Stży aże by sia nam niekotoraja
pryhoda abo natiok bud ot Koko, wyty nam is naszej zemli, tohdy
nam i kniehyri naszej i stugam naszym imienia ich otworena i mies-
ta ich horody Buczacz, Koropeć, Sniatyn i Kotomyja. (pergam. z meto. pieczęcią). — Ul. N° 80.

syn Bogdana:

6966 (1458) Augusta 34, u Dolnem Trgu. — Stefan wojewoda poln. daa nedańia do cerkwi monastyra ot Moldawii iż jest chram
sta wiewszacemiu, jako da sut toly Cygany i z uoim rodom, i daly jemy
i oborziu setu manastyrskomu Borchineszcy, da ne chodyt u tom seli
ni globiuy ot Smurawie i ni iliszary(?), ni podwod ne dajut, ni posadu,
ni namitynoch naszym da ne robiet, ni wino da ne wożit i desietymu
ot ot i ot swini da ne dajut, ni slied zlodijóskich da ne goniet u
seto tom chotaru i na kotod ot Smurawie ne robiet, ni ity na wojisko,
i da ucygniet st. da jest cerkwi urik (granice, obrób). (pergam. w Ru-
mianowu Museum w Moskwie, ze zbiorow Lukaszewicza). — Ul. N° 84.

Stefan
wojewoda
odr. 1457.
+ 2 bieraka
1584. Zona
Maria (siostra
Krzysztofa wojew.
wody wolskiej)

(1458) niedziela Awgusta 3 den, u Samborie. — A se my pan Jan Buczacki
is Litwinowa wysnawemij, aże sato koty jemy imaty mery nami
merzaczku i s panom Michajlom kancelierem Aleksandra wojewody,
i my jemy przyrodzcy przed kniehyriu Złazza wojewodynuja i
przed ich panym moldawskim przed panom Brajewiczem i przed panom por-
kotabom it. d. i jemy smiruty sia i ne majem tych merzaczok pomi-
naty i s lubajem i s panom Michajlom u wiernoj przyjaeni i zapla-
ty 50 grzywien, a koty bychmy ne zaplatyly, a my sia poddajem,
ażeby uziat u naszym imieniu u Kartowie 50 wotow. (pergam. z
pieczęcią). — Ul. N° 85.

1459 in Radziejow. — Kazimirus rex Polon. Michaeli cancellario Mol-
daviae concedit super exemptionem bonorum Lubkowice (Lubkowiec
w. w. Kotomyjsk.). — Treść w Inventarium Archivii Crac. pag. 259.

6968 (1460) 12 (Junia) u Smurawie. — Stefan wojewoda hospodar zemli moldaw.
dajem tyot nasz boparynu panu Michajlu logofetu i glejtujem jeho i
ni żadnu merzeczku ne imajem wspomienity, ale chazem jeho mitowaty
i seta jeho uoi jemy worotyly. (pergam. z pieczęcią). — Ul. N° 86.

1460 feria 6ta post dominicam Judica proxima, Leopoli. — Kazimirus rex Poloniae
generosum Michaelen cancellarium Moldaviae atque ipsius pastorem Kryngesa

Autemum absoluit a solutione theloneorum regaliū et navigiorum
in dominis Regni Poloniae. (pergam. 2 piezquia). — Ul. 81: 87.

1461 post festum Pascae una septimana, in Synathin. — Nos Musilo de Bu-
czacz castellanus camenecensis, capitaneus synathinensis et colomien-
sis, significamus, quod nostra necessitate exprocente, apud d. Michael-
lem cancellarium Moldaviae commodavimus 50 florenos videlicet 30
ungaricales et 20 turrenses tunc dum in Bassarabiam equitavimus in
legatione et ante apud eundem commodavimus 12 marcas pecuniae mi-
nuta; hanc itaque pecuniam, quam cito de Bassarabia regressemur
dicto d. Michaeli reponemus. Post motum vero d. Michael deest pro
necessitate nostra tentorium novum turrense alias nemioth, quod
misimus causa honoris regi nostro, pro quo tentorio promissimus satis-
factionem facere. (pergam. 2 piezquia). — Ul. 81: 88.

1462 feria quarta festi S. Fabiani et Sebastiani, Praroviae. — Karimi-
rus rex Poloniae significamus, quod generoso Michaeli cancellario de
Moldavia cum fratribus Duma et Theodoro ac tota comitiva dedimus
facultatem in regno nostro manendi, inhabitandi, negociandi, ideo conferi-
mus eidem nostrum saluum conductum. (pergam. 2 piezquia). — Ul.
81: 89.

(1462?) 6. r. Septembr. 13, u. Bakhov. — My Stefan wojewoda haspodar
ze mi moldawsk. dajem nasz lyst glejtownyj naszemu bołjerynu pami-
Michailu logothetu Stobodro k nam pryjty, za nui tje jeomy pros-
tyty uwes kniew i merzecku jeomy otpustity ot uscho naszeho verda
a seta otynni usia jeomy jemu worotyty. (na papierce 2 mato pieczia
wojewody). — Ul. 81: 90.

6970 (1462) misiacz Mart. 2 den, u. Suczawie. — My Stefan wojewoda
i pan ze mi moldawskoj znakomito czynim, jako chotia predknu na-
szych wojewod moldawskich Oleksandra, Zlaoza, Stefana i Bohdana
otue naszeho obyrazem nasledowaty, wyganawamy tym to lystom Kari-
mira Krolu polokomu i Korunie polokoj przez obwezanie przysiahy naszoj
i swiatoho Kresta citowanie, derzaty cress i wiemu naszu stwiba i sluba-
jem Karimira Krolu i jeho Korunie prawnu wiernu chowaty i protywno Kari-
domu nepryjatelewi pomahaty, a dalij slubujemy obyrazem naszych predkow
toldowaty w den naminennyj nam i miotcu, ktorzy nam Krol ukaże i dwoma
abho trema misiacama imajet obwiestiti. (pergam. 2 pieczia). —
Ul. 81: 91.

6970 (1462). miesiąca Mārta 2 dne, u Sozawie. — Stefan ~~wojewo-~~ wojewo-
da hospodar zemli moldawskiej wyznawamy, aże my objazujem się ka-
zimirowi Korolewi polskomu wierni i sprawciowi byty podpisow
oto via Konaty między nami a między Korolewskimi panym, przed liwowskim,
panom Stanisławem, Starostą kutykim, przed Kameneckim panom Murzyłom
Starostą wniatyskim i Kotomyjskim, przed kniazem Janem Lankojem
Korolewskim piosom, aże Sedi-Achmatowi synow, o to sut nymie u
naszych rukach i s drubymy temniky i utany, a my imajem ich twordo
deriaty i nikoty na woku ich ne pustyt, ani wydaty ich ni do dytury,
ani do Basarab. ani carewi Alz Gerijewi, ani do Furtkow ani do Uhor;
Tysze koty nas o to Korol obyził, a my abychom ich daty u rui ko-
rolewi i panom jeho Koruny polskoj. (pergamin. 2 pieczęci.) — Ul. 81:92.

6970 (1462), miesiąca Mārta 2 den' u Sozawie. — Budy Theoktist mitropo-
lit moldawski i s ucinny duchownymy i swieckimym panym moldaw-
skim Stefan wojewodę wyznawajem aże my slubujem Kazimirowi Ko-
rolewi polskomu, abychom my ne inaty nikoty na wieki otstupity ot
naszego hospodara Korola i Koruny polskoj, i imajem deriaty naszego
hospodara Stefana wojewodu na to aby wien (był) ku Korolewi. Tysze
slubujem zaprysiahejem zderiat. (pergamin. 2 ii pieczęci.) — Ul. 81:93.

6972 (1464), Septembarja 20, u Sozawie. — Stefan wojewoda hospodar
zemli moldawskiej oświadcza iż metropolita sozawski Kir Theoktist wies
metropolita Grikowe na Seretie podli Seretzkoho Torqu sprzedał Tado-
ru Prodanu pisarzowi hospodarskiemu za 300 złotych tureckich, za
ktore to pieniadze metropolita kupił inną wies Michreozeszy u Rotyma
pana na Bortecahie, dla metropolii. A na to wiera my Stefan wojewoda
i syn nasz Aleksandr i episkop Kir Tarasie od Dolnego Torga.
(pergamin. 2 13 pieczęci, 2 których 4 ocalaty — w bibliotece Wiktora
hr. Paworowskiego we Lwowie). — druk. w: listy z rękopisów
Komisji 1865-1866. Wypusk IV. Otd. II str. 4-6.

6972 (1464) Nojabra 2, u Sozawie — Stefan wojewoda moldawski bojarom
Andrejku Czortoryjskiemu za wimuju stuzbu dajut sia jemu seta,
jeho prawaja otčina, Czortorijska i Dubowcut i Ottychlib w wriki so wie-
my dochodami jemu i wsiemu rodu jeho. A na to wiera Stefana wojewo-
dy, syna jeho Aleksandra i bojar, dwornika, spatawa, wistijarnika pos-
telnika, ~~pos-~~ pochernika, stolnika, kłmisa. (pergamin. 2 pieczęci.) —
Ul. 81:94.

6976 (1468) ot Adama w lieto 6976 miesiaca Julija 18 den, u Surawie.
— My Stefan wojewoda mytostijn bozijszju hospodar zemli moldawskoj wyznawamy, aże my slubujem i s naszym metropolitom i s naszymi
naszymy prany Kazimirovi Korolewi polskomu i Korunie polskoj
abyhom my werny i poddany byty na wieky, ja to predkowi naszymu
did nasz stary Aleksander wojewoda, a ne imajem komu innomu pod-
datyria kromie Korola i Koruny polskoj; a my imajem pojechały do
Kamencza, albo do Khotyni albo do Siciatyna Korolewi polskomu i hold
udielaty podluk starych obyrczajew, a ta koi bez rady i nauki Koro-
la nizszo ne imajem porzynaty ani walczyty; i imajut nas oboroni-
ty ot usich storon ot Turkow, ot Tatar i ot Uhorotwa. — (pergamin. z
pierwszą większą). — Ul. 81^r 95.

6976 (1468) Julija 28, u Surawie. — Stefan wojewoda hospodar zemli
moldawsk. slubujem i glejtujem naszym wianym bojar pana Michaila
logotheta i brata jeho pana Dumu; a ta koi koly my postaly naszym
bojary pana Staniszuta porhtaba bielohradskoho i pana Isadera
Prodanowicza naszego pisaria do Korola, a krol przyot nas, abyhom
prostyty pana Michaila logotheta i brata jeho p. Dumu; i zaty m
jeszre do nas przyotat krol swoi posty p. Dobka z Byczowa pana
betakoho i p. Stanistawa z Lencyna podkomoryjszo chotmskoho, nas
prosiacz abyhom prostyty pana Michaila, a my jesmy prostyty
p. Michaila logotheta i pana Dumu s uszo naszego pewnoho srdca
i ne imajem im upomienuty szozo protywu nam stojaty; szozoby
do nas przyoty bez uszo strachu, a my chozem ich mitowaty;
i szoz pana Michailow szozo jest na Sereti i K tomu z seta: Por-
tonoszy i Onceozczy jesmy im ich wernuty, a koly wernime ich spr-
wedziacyu szwabu, a my im i butrze budem woroczaty. A na to wiera
my Stefana wojewody i syna my Aleksandra i mitropolita kis Theoktis-
ta, bojar naszym, dwornika, porhtaba Kelijtskoho, porhtaba nomeis-
koho, spietara, wystyarnika, postelnika, czasznika, stolnika, komisa-
(pergamin. z pierwszą). — Ul. 81^r 96.

6978 (1470), miesiaca Kwietnia 10, u Dolnem Torgu. — Stefan wojewoda hospodar
zemli moldawskoj dajem ses nasz fyst porzesonemu bojarzynu panu Michailu
logothetu, aże wes knus jesmy tobie otprustyty i otriny seta jesmy tobie uwern-
nuty negojeczacy, konceozczy, portonoszy i walczysiek. A na to wiera hospo-
darowi i mitropolitowi ot Surawy kis Theoktista, i mitropolitowi ot Romanowa tor-
ga kis Jarasia i bojar naszym ~~Michail~~ Wlaskuta starosty chotmskoho, porhtaba

Keljoškoho, parkatoba niemeckoho, parkatoba ot Nowa grada. (pergam.
z pieczęciami). — Ul. 81^r 97.

6979 (1470) Septem. 10, u Suczawie. — Stefan wojewoda ho podar zemli
mołdawsk. znamenito czynim, aże Dana brat Aleksey opatar prodat
nam seto Balkowoy (drie Balkoutz) ponize Sereckaho Torgu za 120
statykh tatarskikh, a my to seto na ukriepienie monastyryu ot Putnoj
iderie jest chram Uopenie Bohotodyu uszynty w radnoszije i daly
tomu monastyru ot Putnoj. A na to jest wetyka martoria (wiera = swia-
dectwo) ksi Theoktiota metropolita ot Suczawy, kit Tatarsija episkopa
ot Romanowa Torga wojewody i bojar. (W Museum Rumianowskiem w Mos-
kwie ze zbioru Łukaszewicza 81^r 10) — Ul. 81^r 97^a

Putna

6980 (1472) Klenwaria 22, u Suczawie. — Stefan wojewoda mołdawski
daje list monastyryu ot Woronec k dzie chram sw. Georgia i dzie popo-
misail, prawalajac aby monaster co roku posyłał swoje 2 maie po-
woby bez opłaty myta. (W bibl. Museum Rumianowski. w Moskwie
ze zbioru Łukaszewicza Nr. 11). — Ul. Nr. 97^b

Woronec

6982 (1474) Lutnosta 26, u Waszycie. — Stefan wojewoda przysądza Kup-
czyczewa siota Marusze ciora Iwana Kupczura a zonie Andrejka
Szerebiera do ktorych sobie Iwan syn Waszka z Chorodnik niestusz-
ne prawo robit: poniewaz Iwan z 24 przysieznikami niechciał tej pra-
wy o kacie zaprzysiedz, a Maruszka przysiedza. Na to wiera Ste-
fana wojewody i djetej Aleksandra i Petra i Bogdana i bojar. —
(W Museum Rumianowski. Nr. 12). — Ul. 81^r 98^c

Proogden
(syn Bistra)
wojewoda 1504
+ 1517. Zora
Stana.

6987 (1479) miesiaca Klenwara 22, u Nowom gradie od Romanowa
Torga. — Smę Stefan wojewoda ho podar zemli mołdawsk. sluku =
jem Kazimirovi Krolewi polskomu na to jakoi jemy obiecaly, abychom
holdowaly; takoz i sm razom pro zadanu Korola, kom k nam przystal
posta Dobeka iz Byzrow pana betokoho, slubujem za 6 miesiac u
Kotomji holdowaty z naszymi bojarzy. (pergam. z pieczęciami). — Ul. Nr. 98.

1480. Karimius rex Poloniae significat quod strenuus Mykul cancellarius
Moldaviae et Duna germanus suus constituerunt procuratorem suum
ad omnes causas iudiciales in Regno Poloniae. (fresc) — Ul. Nr. 99.

6990 (1482) Sutton turecki 24^g Pietogrod (Akerman) Stefanowi wojewodzie wo-
lokiemu (Woskresenki Listopis w Lotnaje obzanie J. VIII str. 212)

1482. Mehigirej han krymski spalil Kijow.

1482 d. 12^g mar. — Iwan syn wielkiego Kozia Iwana Moskiewskiego pojmuje zaiog
Kiełm. — Stefan wojewoda mołdawskiego.

6993 (1484) miesiąca Septembr. 16 den, u Kotomyi. — Stefan wojewoda
 hospodar zemli moldawsk. znameńto czynim: aże my królu polskomu
 s uoiny naszymu bożarmy kaid uditaty i s lubujem Kazimir^{owi} królu
 polskomu i koruni polskoj uweji uioji stwizły i pomahaty holow:
 ju naszeju i ludny protyw Hazdemu nepřijatelu, a tyż s lubujem
 „nikoty jeho myłosti i potom jeho buduzym i koruni polskoj i zem:
 „lam i panotwam jeho myłosti protywit sia, albo ktoruju walcu
 „i nepřijaci uditaty, (pogamin. z pierzgi wojewody i 13 bojarstkich.)
 — Ul. 81: 100. (Ob. Dogal. Cadea I p. 603) ^{Swana Wasylawira}

1486 w Czerwie. — Kazmierz król polski wysła Wielkiego Kozią (Moskiew;
 kiego do sojuszu przeciw Turkom którzy Stefanowi wojewodzie uor
 tookiemu zajęli gród Kilię i Bietogorod (Akerman), albowiem Stefan
 posyłał do króla Kazimierza swego posła Swana Turkuta o pomoc; lecz
 Wielki Kozia Moskiewski Swana tlomaczył się, iż mu za daleko.

6996 (1488) Aprila 3, u Suczawie. — Stefan wojewoda moldawsk. nadaje
 monasterowi w Putnie, gdzie chram Uspenia Bohorodicy, uoi Kamenci
 ot wosku ot naszego Seretkaho Torga i 6 wozozyn are i młynny ot
 Seretkaho Torga i s Stadnicofu i mate myto na Suczawie i weto Kamenci
 muł u Czerehowskoj wotoci. — Na to ujera Stefana i synow Alekzandra
 dra i Bogdana Wtada i portkotab chotinskaho, nemeckaho, ot chejs:
 Kago, nowogradkago. (W muzeum Rumianow. zbior Łukaszcziwa № 13)
 — ul. 100^e.

6998 (1489), Noembrija 26, w Suczawie. — Stefan wojewoda moldawski kupi
 je od Syma Bohorniczela rioto Głodieni podlie Stawczan za 108 złotyich
 tatarskich i nadaje takowe do monastyrza ot Chomora (Gura Humora?)
 gdzie jest chram Uspenia; — a rioto Poljena na uotli Chomora nadaje do
 monasteru Woronec, gdzie chram muiszenika i pobadonora Georgiję,
 za wpašenje hoopoidy naszej Marii i dietej naszyh. (W Muzeum Ru:
 mianow. zbior Łukaszcziwa № 14). — Ul. № 100^e.

1497 Jan Albrecht król polski wysła królewicza Aleksandra z wojoskiem
 przeciwko Stefanowi wojewodzie moldawskiemu. Wojosko polskie doby-
 wato działami Suczawę, lecz wprowadzona przez Stefana wojewodę
 w mieja obrowne, zostelo pobite i porazone na głowę.

1497. Bietogorod (Albiopolis, Akerman), Kilia (Licostomium)

1498. Stefan wojewoda moldawski wpada do Łolki z wojoskam

Putna

Woronec

1499 feria 2^a in crastino S. Tiburtii et Valeriani (14 Aprilis), Praetoriae. -
Joannes Albertus rex Poloniae concordat cum Stephano magnus Mol-
daviae interventu Vladislai regis Hungariae et Bohemiae. (Dagiel:
Codex I pag. 603). Ze strony moldawskiej byli przy tym krakowie
w Krakowie Herman potkolub i Swanko spatar. fratores. !

7002 (1499) miesiąca Julija 12, hospodarstwa liet 43, u Chotowie-
żny Jo Stefan wojewoda hospodar' zemli moldawskiej z najemo czynim,
jako od przeminulego czasu nekołoryja neprzyj. i i walke była mezy
nami i mezy Janem Olbrachtom Krale polskim, a tymi czasy wyje-
reseny kral na przycygni Władysława Krale Uhorskiego nam wro nem-
ziarsky i szkodly kotoryjz jestno uzynti, otprustyt i pokoj wiczy nam
i zemli naszej wotorskoj otawit. Takze i mezy nami i mezy Janem Ol-
brachtom Krale i Aleksandrem Welykim kniazem tytorofskim i kniazem
Lymontom bratija jeho majet byty pokoj i mi i wiczy. Ily Jo Stefan
wojewoda z synom naszym Bogdanom wojewodaju i z wsimy naszymy
archiepiskopy, episkopy, pany przysiehajem i slubujem chowaty mi i
pokoj, a protywn wrom neprzyjatelem pomocy byty, a horol majet nas
boronty mlezem i radaju... w wyprawie na Turka ma hospodar poma-
gat, przy przeprawie przez Dunaj albo bród ktory sie zowie Oturczyja
ma dopomagać przewozowi gdy kaze wyprawa na Turka; jezeli by sie
wojsko turckie zbieralo na Chrescjan ma olem dac znac; kupcow w
obu krajach porzecz sie wolny handel; sprawy okregody pograniczne
maja radzic starostowie chotyński i czernowski. Toi samo slubuj
Georgie archiepiskop suzawski i zemli moldawskiej, Wasylie episkop
dolnyj episkopii Romanowa torga, Joannie episkop radowski episkop
pii, Jont Ustul logofet, dwornik, parkalaborow nemeckij, nowogradski,
suzauski, orchejski, sorocki, starosty chotyński, czernowski, spatar,
wojtiernik, postelnik, czasznik, stolnik, komissarimi. (pergamin.
z wielką pieczęcią wojewody i 26 mniejszymi pieczęciami.) - Ul. 31, 105.

1501 d. 19 Julii. Treugae pacis ab imperatore Turcorum per Nicolaum
Lanikoronoki Constantinopoli obtentae qui Lanikoronoki per
Johannem Albertum regem misus erat Turciam, sed interim rex obijt
morte, et de ejus morte ignorabant Turcae.

1501 Joannes Baduarius orator Venetus in Polonia.

1502 d. 15 Maii. Nicolaus Firlej de Dąbrowica orator regis Poloniae
Alexandri misus Constantinopolim ad imperatorem Turcorum.

Moldawica

2000

7011 (1503) d. 16 Augusta, w Surowie. — Ję. Stefan wojewoda hospodar
zemli moldawskiej potwierdza monastera w Moldawicy gdzie jest chrząm
Pohowieszczenia Bohorodicy, posiadanie z rios: Prochorotija i Pry-
szacy w wotosti Surowoskiej które nadał imuz monasterowi syn
Bohorocz za naszw dziada naszego Aleksandra wojewody. — Na to wiera
Stefana wojewody i syn nasz pierworodny Bogdan. (pergam. z pieczęcią)
— W bibl. hr. Wiktora Paworowskiego — druk. w Ljetopis zaniatij Arheo;
graf. Komiss. 1868 Wypusk IV. Str. II. — Wikenhauser: Moldawiza
str. 73.

Lutna

7028 (1520) d. 21 Augusta, w Surowie. — Stefan wojewoda hospodar zemli
moldawskiej potwierdza posiadłości Monastera w Lutnie idzie jest
chrząm Wsienija Zw. Bohorodicy, które potupit dziad nasz Stefan i
darowet do monastera: Zykow, Wojtyr, Manewy, Salowieszczy, Poto-
szene, Wikszana i inne ... (pergam. z pieczęcią) — W bibl. hr. Wiktora Pa-
worowskiego — druk. w Ljetopis str. 8)

Stefan syn
Bogdana wojew.
woda 1517 + 1527.

7028 (1520) d. 3 Oktia, w Chorlowie. — Stefan wojewoda hospodar zemli
moldawskiej potwierdza posiadłości episkopii w Radowcach, gdzie
jest chrząm Sw. oca Siohotije i gdzie jest biskup Pachomie: Radowcy,
Chawrytowcy, reto Rogwana i pasieka w obrebie granic Brernowskiego
Torga, które ony nadali za duze matki naszej Stany, i inne za przymi-
tejem ojca naszego Bogdana wojewody. Na to wiera my Stefana woj-
wody i brata naszego Petra. (pergam.) — W bibliotece Wiktora hr. Pa-
worowskiego — druk. w Dodatku tygodn. do Gazety liwow. 1853 nr 13. 14
i w Ljetopis, str. 12.

Petr Raresz
syn Stefana wojew.
woda 1527 - 1537

Moldawica

7042 (1534), w Chorlo. — Petr wojewoda hospodar zemli moldawskiej po-
twierdza granice posiadłości monastera w Moldawicy idzie jest
chrząm Pohowieszczenia Bohorodicy. — A na to wiera my Petr wojew-
woda hospodar i syn nasz Bogdan. — (pergam.) — W bibliotece Wiktora
hr. Paworowskiego — druk. w Ljetopis, str. 15. — Wikenhauser:
Moldawiza, str. 79 nr 41.

Dezawie

(Jury)

6882 (1374) d. 3 Junii. — Przywilej Kojcia Jurija (Jerzego) Korya: towica, który najdawniejszy zamek nad doliną woi Skeja Koto Sura: [hozpodura zemi Moldaw.] wy wybudował. Pisat ten przywilej Jacko pirarz (Wickenhauser F.R.: Mol: Kraj da I Bd. Geschichte der Klöster Hloroi, St. Onufri, Hlorodnik und Petrawz. Czernowitz 1881. R. str. 69.)

6910 (1402) d. 31 Octob. — Alexander wojewoda moldawski nadaje monasterowi w Moldawii, 2 młyny i 4 domy tatarskie w miesie Baka. (Wickenhauser: Urkunden des Klosters Moldawitz. Wien 1862, str. 55)

6917 (1409) d. 24 Febr. — Stefan (?) wojewoda potwierdza monasterowi w Moldawii niziny nad rzeką Dniestrem z łakami pasieki. (Wick. Mold. str. 55)

6917 (1409) d. 18 Novembr. w Soczawie. — Alexander wojewoda nadaje monasterowi Zwiastowania Ł. Maryi w Moldawii, myto w Moldawii. Ktoby złamał tę darowiznę ma być przeklęty od Boga, Matki Najświętszej, 12 Apostołów, 318 Świętych Ojców i świętych i wszystkich świętych. (Wick. Mold. str. 56)

6918 (1410) d. 15 Febr. w Soczawie. — Alexander hospodar moldawski wojewoda nowo budowanemu monasterowi nad Moldawicą, 2 cerkwią Zwiastowania nadaje góry wielkie i małe Suchard. (Wick. Mold. str. 57)

6919 (1411) d. 14 April. w Soczawie. — Alexander wojewoda nadaje monasterowi w Moldawii wies' Wama. (Wickenh. Mold. str. 57-59)

6923 (1415) d. 14 April. — Alexander wojewoda potwierdza iż jego żona Anna przed swą śmiercią jeszcze darowała wies' Wakulince monasterowi w Moldawii. (Wickh. Mold. str. 59)

6926 (1418) d. 17 Mart. w Dotnyj Sorg. — Alexander wojewoda potwierdza monasterowi w Moldawii posiadłość 2 woi Prowotie (dziś Brevorokie) i Oproszynzy (dziś Opriszeni) które syn bojara Osterlicza Temur monasterowi nadał. Przytym wziadek syn nasz Elias wojewoda. (Wickenh. Mold. str. 59-60)

Iliza wojew.
(osłepiony przez
brata Steka)
+ 1447.

6947 (1439) d. 2 Marca. — Iliza wojew. mold. nadaje monasterowi w
Moldowicy co roku 10 beczek wina i dworzysze nad Moldawą z
dochodami, w zamian za wies Todorostie (dziś na Bukowinie) — (Wiek. Mold.
Moldowia, str. 61)

Steko wojew.
(został przez
Romana)
+ 1447

6950 (1442) d. 21 Septembr. — Stefan wojew. mold. nadaje ~~temu~~ monaste-
rowi w Moldowicy coroku na przadnik Pstakowieszczenia, 2
~~wozy~~ wozy ryb bez cła. — (Wiek. Mold. str. 61)

6953 (1445) d. 20 Febr. — Stefan wojew. mold. nadaje do monasteru
w Moldowicy połowę jeziora w Kowcu, ^(na Dunajcu) gdzie ma ujście dorzeczki
3 ^(zarych) rzeki; ~~złotnicy~~ mają pobierać tamże połowę dochodu od rybotowców.
— (Wiek. Mold. str. 61)

6955 (1447) d. 11 Febr. w Suczawie. — Stefan wojew. mold. monastero-
wi i cerkwi Pstakowieszczenia w Moldowicy połowę działy darowizny
w jego ojca nieboszyka Aleksandra wojewody, jako to: myto poni-
żej monasteru przy ujściu Moldowicy na drodze do Węgierskiego Kna,
ju i wies tamże przy mycie, gdzie był dwornik Kiste; bagno nad
Brutem zwane Blichcat; pasiekę na wierzchu Kiziac; połowę myta
u Kaligierskiego Bród; oraz połowę dochodu z majątku naszej żony.
Jako to świadkami nasze bojary: p. Njago logothet, Petr Hludie, Negril,
Dum Borajewie, Iwan Balcan, Koste Karbnik, Manuel Hruin,
Hancul Lonic, Koste Andronikowic, Todor Was Kowic, Iwan Shulic,
Dence logothet, Borca podurasy; pisząc przyłożył Michail logothet.
— (Wiek. Mold. str. 61).

Piotr (Petryto)
(syn Steka?)

6956 (1448) Petr wojew. mold. oświadcza iż Kemersan (ormianin) z żoną
Stana darowali do monasteru ^{moldawski} (pro swojej matki) dom w Suczawie
w której prowadzącej do zamku, z którego to domu obiecali za życia
dawać rocznie kilka kamieni wosku. — (Wiek. Mold. str. 63)

Alexander
(syn Ilii)

6957 (1449) d. 26 Maja. — Alexander wojew. mold. potwierdzając oświadcza
iż bojar Jan Pantec darował do monasteru Moldowicy swą
posiadłość nad Moldawą (powyżej Baji). — (Wiek. Mold. str. 63)

6957 (1449) d. 27 August. — Alexander wojew. mold. uwalnia dom Bojara
Armeniotkul Tarkan w Suczawie od służebności i od cła. —
(Wiek. Mold. str. 63)

7007 (1499) d. 15 Novembr. w Cherlowie. — Stefan hospodar ziemi moldaw. nadaje do monasteru w Moldawicy wies Makulince, wies Saszy nad Kotingą, wies nad Moldawą przy ujściu Moldawicy z mytem. Sta to świadectwo nasze i naszego syna Bogdana wojewody; p. Boldor dwornik, Stegril portkotab chowinski; p. Jeremia, p. Dragosz portkotab mamecki; Szan: dor portkotab nowogradski; Łukasz Arbure portar (burgrabia) ruczawski; p. Mohila czasznik, i Teutul logofet. (Wikkenh. Moldawiza, str. 72)

7022 (1514) d. 8 Decemb. — Bogdan wojew. moldaw. nadaje monasterowi w Moldawicy 800 złotych tatarskich, aby co roku w robotę przynosić, Bogdan Bogdan. jednooki. odbywano się wieczorem nabożeństwo zaduszone, oraz w zamian za wies Boiceni którą zakonnikom zina Swana pitar (piekarna Kotacy) darowała, nadaje potowś woi Reczulenii. (Wikkenh. Moldawiza str. 74)

7024 (1516) d. 10 Decemb. — Bogdan wojewoda moldaw. derowinę z woi Mitestie nad Siwetem i Sorocinowec pod lasem, które Pinna wnucata Daniela archijereja herzeckiego nadała swemu synowowi bojarowi Jeremii wiśternikowi (podskarbiemu). (Wikkenh. Moldawiza, str. 75)

7026 (1518) w Cherlowie. — Stefan wojewoda hosp. z. moldaw. potwierdza Stefan wrogi sprzedaż młyna na Toplicy przez Toadera Korlata za 80 zł. tatarskich Swanowi 800 zł. bojarowi. Sta to świadectwo nasze i naszego brata Piotra, oraz bojar, portkotabow chowinskogo, mameckiego, Toadera nowogradskiego, Łukasza Arbure portara ruczawskiego. (Wikkenh. Mol: dawiza, str. 75.)

7030 (1522) d. 4 Febr. — Stefan wojew. hosp. z. mold. potwierdza monaste- rowi w Moldawicy zamianę potowś woi Ostapurany Koto Turcy ~~z~~ za wies Pitina ^(długość) z cyganami. (Wikkenh. Moldawiza str. 77)

7037 (1529) d. 29 April. — Piotr wojew. moldaw. potwierdza zamianę mnichów monasteru w Moldawicy z woi: Mitestie i Sorocinowec, za wies Sala: szany nabytą od Eliaza. (Wikkenh. Moldawiza, str. 78) Piotr Rencz

7041 (1533) d. 11 April. w Jassach. — Piotr wojew. hosp. z. moldaw. nadaje do monasteru w Moldawicy wies Berkirzestie nad Moldawą, z certkurg, Toplicą i młynem, którą za 480 zł. tatarskich kupił od Korlata. Sta to świadectwo nasze i naszego syna Bogdana oraz bojar: p. Michal portar ruczawski. (Wikkenh. Moldawiza str. 78)

7047 (1539) d. 24 Maja. — Stefan wojew. moldaw. potwierdza monasterowi w Moldawicy posiadanie młyna, który bojar Totruozan logofet darował monasterowi. (Wikkenh. Moldawiza str. 82)

Stefan Lotkusta osadzony w szczybie 1537 na hospodarskie przez Solimana rultan Turak. panował 2 lat i 3 miesiące. Zemordowany od bojarów.

Piotr Rarosz 7051 (1543) d. 6 August. — Piotr wojewoda mstański nadeje do monasteru w
Moldowicy rodzinę cyganką, to jest Michulę cyganę z żoną Paraską
z Synami i córką, którą to rodzinę kupił od Reginy sędziny miejs-
kiej w Bystrzycy za 40 złotych węgierskich i Konia. (Wikenhaus.
Moldowiza, str. 81).

7053 (1545) d. 17 Septemb. — Piotr wojew. msta. potwierdza monasterowi w
Moldowicy posiadanie toplicy w mieście Baza aż do ujścia w Msta-
dawę, którą toplicę prapradziada nasz Aleksander wojewoda nadał mo-
nasterowi, takież potok upadający do Moldawy, który nadał dziad
nasz Stefan monasterowi w Njamec. (Wikenh. Moldowiza, str. 81)

7054 (1546) d. 27 Maja w Kłus. — Piotr wojew. msta. nadeje monasterowi w Msta-
dowicy wieś Berksiozestie z cerkwią, toplicą i młynem nad Moldawą,
którąsmy kupili od Korlata, a na którą wieś jest przywilej ojca
naszego Stefana wojewody i przywilej Stefana zwanego do Kłusa
(czarancza). Na to świadectwo nasze i naszych od w Kłusach sy-
now Eliasa, Stefana i Konstantyna, oraz bójar wiekszych i
mniejszych: p. Stursa, p. Mogila purkutał njamiecki, p. Tamba
purkutał nowogrodzki, p. Hslerbor postelnik (podkomorzy) — (Wiken-
haus. Moldowiza str. 82).

(Nowogrodzcy Nowy targ
albo Semendria — dziś
Roman)

Aleksander Piotr
dopuszczano

7062 (1554) d. 12 Marca. — Aleksander wojewoda msta. syn wojewody
Bohdana a wnuk Stefana starego wojewody nadeje do monasteru
Moldowicy wieś Falticeni leżącą w zinnie (obwodzie) msta-
w. Kim nad potokiem Schoimus. (Wikenh. Moldowiza, str. 84)

7066 (1558) d. 30 Marca. — Aleksander wojewoda msta. syn wojewody
Bohdana a wnuk wojewody Stefana starego potwierdza monas-
terowi w Moldowicy posiadłość potowcy wsi Rezuleni, którą oj-
ciec nasz wojewoda Bohdan nabył w zamian za wieś monasterową
Bajana. (Wikenh. Moldowiza, str. 85).

Piotr chorąży

7087 (1589) d. 11 Octobr. — Piotr wojew. msta. uwalnia wieś Wokulince
monasteru w Moldowicy od podymnego. (Wikenh. Moldowiza, str. 88)

Zankuta

7088 (1580) d. 29 Januar. — Jan wojew. msta. uwalnia wieś Wokulencie
monasteru w Moldowicy od podymnego. (Wikenh. Moldowiza, str. 88)

7090 (1582) d. 14 Septemb. — Jan wojew. msta. przyznaje monasterowi w Msta-
dowicy potowcy wsi Rezuleni, na którą monaster ma przywilej wo-
jewody Alexandra; wozelakoż przywileju zamiany tej wsi dawniejszego
który dał stryj nasz (ojciec) Bohdan wojewoda nie mogli pokazać zawni-
nicy, bo im zabrano takową za rządów wojewody Stefana do Kłusa. Wtedy ogła-
sisiert dziad nasz Stefan stary wojewoda. (Wikenh. Moldowiza, str. 89)

6900 (1392) d. 30 Mart., w naszym horodzie Romana wojewody.
 - Az w^ołki samoderżny hospodyn Jo. Roman wojewoda hospo-
 der zemli moldawskiej ot p^ołony az do moria i z synami naszymi
 Aleksandrom i Bogdanom, daliśmy wiernemu st^odzie naszemu
 Swaniszarowi Witianowi trzy siota nad Seretem z dochodami:
 Ciurazowac, Wladimiroutz i Bukharoutz, których granice
 (hotary) pozynaj^u się poniżej Mariszewac od walu aż do Seretu,
 i z obu stron Seretu aż do polany, do ługu i do ~~bu~~ bukowiny
 wielkiej. Na to wiara nasza i synów naszych, oraz świadkowie: zu-
 pan Joga Żuriewicz, zupan Stecko z braćmi, bojary Boratul
 Njatedul, Stanisław, Dragoje, Dragoz witycz, Wład, Koosten i t. d.
 - pergamin. 2 pięćci^u (łomacz. w Wickenhauser: Molda I 182. 2^a
 Heft. Geschichte der Klöster Woronez und Putna. Czernowitz 1888
 str. 99. 12 I.)

6901 (1393) d. 18 November., w naszym horodzie Szwawie. - W^ołki samoder-
 żany hospodyn Jo. Roman wojewoda zemli moldawskiej ot p^oł^o
 niny do br^ochu moria i z naszym synem Aleksandrom i z naszym
 synem i z Bogdanom i z naszymi bojary czyni to wiadomo...
 izęszy naszemu wiernemu st^odzie Todorowi i jego braćiom Dmi-
 trui, Piotrowi, Michajłowi i Łorizowi d^o dawali siota Wiktoryj; synom białego
 a chota (granica) temu siotu z jednej strony Szawara na mohylu
 na Radomirowa s^ota... do duba na kraj dubrowy przez bereznicę
 (las brzozy) do topoli... Na to daliśmy urok (prywidaj) z docho-
 dami... a na to wiara moja, wiara Książki Muszaty, wiara
 synów naszych Aleksandra i Bogdana; świadkowie nasi boja-
 rowie, zupan Stecko (Stefan) nasz siostreniec, zupan Boratul
 Njatedul, Stanisław Żelawski, Dragoje, Joga Łorizewicz, Władimir-
 nik i inni. - pergamin. 2 pięćci^u. (łomacz. w Wickenhauser:
 Molda: Geschichte der Klöster Woronez. Czernowitz 1888 I 182. 2^a Heft.
 pag. 100 str. II i pag. 249 wyjęth z oryginału - Moldawa II Gesch. d.
 Kl. Solka str. 201 frek.)

6935 (1427) d. 18 August. w Szawie. - Aleksander wojewoda hospodar
 ziemi mold. i twierdza st^odzie swemu Hermanowi i jego bratu Jachowi
 posiadłości g^ołystego siota nad potokiem Wójtnu, który z lasu i polany
 biegnie, gdzie stoi ich monastyr (dziś wieś Wójtniel z cerkwią, należąca daw-
 niej do Putny). Na to wiara nasza, naszego syna Ili wojewody, naszych d^oci-
 ci i bojary w^ołkich i m^ołocich. - pergamin (łomacz. w Wickenhauser: Molda
 I. 2. Gesch. d. Klöster Woronez, str. 146. 12 I.)

Stojan procielnik (2)

6936 (1428) d. 16 Febr., w Socrawie. — Aleksander wojewoda hosp.
z. moldaw. dzieciom Stana dukawckiego potwierdza posiadac-
nie dwóch ojczystych wsi dukawetz (nad Seretem na Bukowinie)
i Pankoutz nad Seretem i potokiem Michodre. Na to świadectwo
nasze i syna naszego Siasza wojewody i dzieci naszych, bo-
jar wielkich i matych, p. Negril podraszy nasz, Biła podraszy
kniakinin (zony naszej?). — pergam. (Hlomar: Wickenhauser Molda
I. 2. Gesch. d. Kl. Woronez, str. 199, Nr. I.)

6937 (1429) d. 5 Febr. w Socrawie. — Aleksander wojew. hosp. ziem.
mold. potwierdza darowiznę potowy wsi Wikozyniec, którą
Fotz Fratoski synowi swemu Zwaszkowi uczynił. Świadectwo
syna naszego Siasza wojewody. — pergam. (Hlomar: Wickenhauser:
Molda I Bd. Gesch. d. Kl. Hlomar. str. 171, Nr. II.)

6938 (1430) d. 21 Febr. w Socrawie. — Aleksander wojew. hosp. ziem.
mold. potwierdza stugom swym Wojniag'owi i Dera'owi synom
Kosły posiadanie ojczystych wsi Tarnawka. Na to wiara nasza i na-
szych dzieci Siasza wojewody, Steczka, Piotra i Alexandra, wryt:
kuch naszych dzieci i bojar. — pergam. (Hlomar: Wickenhauser Molda
I Bd. Gesch. d. Kl. Hlomar. str. 172, Nr. III.)

Stefan (Steczko)
syn Aleksandra.

6941 (1433) d. 9 Novemb., w Socrawie. — Stefan wojew. hosp. z. mold.
nadaje bojarowi Danko synowi Furia Fratoskiego, wies' Mionowc
z 4 dworami tatarskimi. — pergam. (Hlomar: Wickenhauser: Molda
I. 2. H. Gesch. d. Klost. Waranetz, str. 148, Nr. IV.)

6942 (1434) d. 10 Febr., w Socrawie. — Stefan wojew. hosp. z. mold.
nadaje studre swemu Grossa, wies' Kliczkowce. — pergam.
(Hlomar: Wickenhauser: Molda I. 2. H. Gesch. d. Klost. Waranetz, str.
149, Nr. V.)

Elias
syn Aleksandra

6944 (1436) d. 23 Maraj, w Socrawie. — Elias wojewoda hospodar
z. moldaw. i brat nasz Stefan wojewoda, nadajemy bojarowi
Stanowi Pabir i jego braćmi Jakimowi, Andriasowi, Semconowi
i Jotri'emu, za wierne usługi wies' Shikowa goina. Na to wiara nasza
naszego brata Stefana wojewody i naszego syna Romana. — pergam.
(Hlomar: Wickenhauser: Molda I. 2. H. Gesch. d. Klost. Waranetz, str. 150, Nr. VI.)

6945 (1437) d. 24 Febr. w Socrawie. — Ilija wojewoda z bratem Stefanem wojewodą
hospodary ziemi moldaw. nadają za wierne usługi bojarowi Stefanowi z rametatecz
wsie Waszkoutz nad Seretem, Wuszynez, Dragoszan, Patakoutz i Lipowcz ponis-
zej Waszuj'a na wieczne czasy oraz wies' Mańkacz nad Socrawą na dozwowie. Wier-
szek do Rasi (u chłopskiej wieży koło do Rasi pobiegły); gnieźdźki wiecej z wies' p. Rofula.

A na to wiara nasza Ilii wojewody, naszego brata Stefana wojewody i naszego wozlublennago syna Romana. Swiadkowie bojarzy Iuriz Fratowski, Wileza, Hludyz dwornik, Stan Briliez, Michal Popora, Iuriz Piatra, Duma czarny dwornik naszego brata, Piotr miecznik (spatar), Ilegirilasz, Duma dimbodoraszewicz i brat jego Miruze, Stan: czul wiolarnik (camerarius), Kozma Szandrowicz, Mitolt, Miso, Poloz czesnik, Berend Gistolnik, Iwanisz spatat (gladifer), Chodak Mnamu: rinski, Bogusz Nestjakowicz i brat jego Paszko, Hanczul Komis (agaro) oraz woiaki i mniejsi bojarowie. — pargam. (Homan: Wikenhauser: Molda I Band 1er Heft, str. 173-175; — i tresi I Bd. 2er Heft, str. 151, Nr. VII.)

6946 (1438) d. 20 Junii, w Sozawie. — Ilija wojewoda hospodar ziemi mołdaw. z bratem Stefanem wojewodą potwierdza zamianę użycioną przez bojara Itoje który połowę wsi gdzie był Jerzy Kypier zamienił z p. Chudyzem dwornikiem za wiesi Rochtinec. Procz tego nadaje p. Chudyzowi pustkowie na czarnym chotmie zwane Hlubotka i wies na drodze przy ujściu potoka Protodak, gdzie był książę Michal; nadaje mu wroki (Zurufsyn) z dochodami i potwierdza dawne granice (chotar) wsi. Na to wiara nasza Ilii wojewody, wiara (Gmwin) brata naszego Stefana wojewody i wozlublennago syna naszego Romana i wszystkich naszych dzieci. — pargam. (Homan: Wikenhauser: Prochotin oder Geschichte der Stadt Czerniow. Wien 1874. I Heft, str. 66.)

6947 (1439) d. 15 Julii, w Sozawie. — Ilija wojewoda hospodar z mołd. z bratem Stefanem wojewodą potwierdza darowiznę swego zmarłego ojca (Aleksandra) który monasterowi Podwyższenia Czystego Kręsta w Horodniku (dziś filialna cerkiew w Horodniku naszym) gdzie jest staryca (pratożona) Antonida, nadał wiesi Balasinowce nad rzeką Sozawą, z młynem. — pargam. (Homan: Wikenhauser: Molda I Band 1er Heft, str. 201.)

6951 (1443) d. 3 August, w Sozawie. — Stefan wojewoda hospodar z mołd. Stefanowi z Szukowa i jego synowi Draguszowi za wiatne użycie nadaje wiesi Szukowa górna, gdzie rzeka Sozawa z potokiem wychodzi. Na to wiara nasza i brata naszego Piotra wojewody. Przewożny jest zupan Simon logofet. — pargam. (Homan: Wikenhauser: Molda I Band 2er Heft, str. 151, Nr. VIII.)

Stefan syn
Aleksandra

6952 (1444) d. 1 August, w Sozawie. — Stefan wojewoda hospodar z mołd. nadawczy monasterowi w Horodniku wiesi Balasinowce, mwał: nie tę wiesi od użycion; da ne dest toje seto ni dani, ni ilisz (Zurufsyn), ni podwoda, ni dsielotu, ni ostuch (Zurufsyn), ni posadu (Zurufsyn), ni na młyn da ne robiet nie na gorodni wino (Zurufsyn), ni kishnitru da ne woziet, ni na wojsko nikoty da ne chodiet, ni na zold (Zold)... ni jedyn bojerin, ni dwornik, ni ostuchar (Zurufsyn), ni ran, ni zoldunar (Zurufsyn), ni gojdarik (Zurufsyn), ni globnik (Zurufsyn), ni iliszat (Zurufsyn) i ni in nikto ot naszych

„wojednikow da ne smijet ni postaty do toho sela, naki imet klo
„bantowaty (zfdwtnu) tych ljudi. .... da ich sudiet uriedniki ot
„togo monastira.”^{n:II} pargam. (Hlomaiz. Wickenhauser: Molda I Bd.
1^{ca} Heft, str. 203) ^{n:II} wyjtki z oryginalu str. 245.) Przy tym przywie-
leju na sznurku modym pieczec majaca glow i ubra z gwiazda miedzy
rogami i napis: „pieczat' Stefana wojewody.” (Hlomaiz. 2)

6953 (1445) d. 17 April., w Dolnym targu. — Stefan wojewoda
hozp. ziem. mold. oswiadcza iz Kalcigierzce (zakonnice) monaste-
ru Hlorodnik okazaty przywilej oja naszego Alexandra woje-
wody na dwie wsie, z ktorych jedna wprzod належала do Piotra
Hwan; uwalnia wisc te wsie od danin „wczoroby ne pitatylu
„nam dan (Abgaben), ni posad (Gutbrunp), ni podwod (Frohsfurm),
„ni ilioz (Schneppfloss - rumunskie funerit), ni na goroda ne robiet,
„ni u posad, ni u storoz da ne chodiet, ni na nlyn da ne robiet,
„ni u wojsku da ne chodiet, ni globniki (Gulstunfurn - fununfurn),
„ni przypiszarci (Winfrunfurn), da ne bantowat ich (zfdwtnu). ...
„ale szcoby osterechaly tot monastyr.”^{n:III} pargam. (Hlomaiz. Wicken-
hauser Molda I Bd. 1^{ca} Heft, str. 204) ^{n:III} wyjtki z oryginalu, str. 246.)

Stefan Stary
syn Bogdana

6972 (1464) d. 13 August., w Suczawie. — Stefan wojewoda hospodar
ziemi moldaw. przygoda Mandre i jego ziomie wieś Wijnaga wies'
Tarnaucha. — Swiadek Teoktyst metropolita, Duma, Manril, Kaste,
Toma, Hlomaiz, Steko, Guga, Lafeko bojarzy. (Hlomaiz. Wickenhauser
Molda I Bd. I Heft, str. 125 nr V. Hlomaiz.)

6974 (1466) drugiego dnia poprowyższeniu i Krzyza, w pomiedziatku, w
Suczawie. — Stefan wojew. hosp. z. mold. kupuje za 200 złotych ta:
tarskich od braci Babiszów wies' Zashitkowa gorna, ktoru nadaje
monasterowi w Putnie. (Hlomaiz. Wickenhauser Molda I Bd. 2^{ca} Heft. Putn.
str. 153 nr X.)

6975 (1467) d. 15 Mart. w Suczawie. — Stefan wojew. hosp. z. mold. od Stefana
i Andriasa Hlankowia kupuje za 400 zł. tatar. wies' Wikoziwec nad
Suczawą, ktoru nadaje monasterowi w Putnie. — Swiadekowie ukorhami sy:
rowie moi Aleksander i Bogdan Wlad, oraz bojarzy Andreik Czortkowski,
bojarzy, purkatabowie z Chotina, Niamc, Nowogradu, Orhei. (Hlomaiz. Wicken-
hauser Molda I Bd. I Heft. pag. 177, nr VI.)

6976 (1468) d. 2 Octobr. w Szaławie. — Stefan wojew. hosp. z. moldaw. kupuje od Marony ziny Zwanika Brajewicza za 130 zł. tatar. poto =
wsi w Marneuc nad Szaławą, którą nadaje do monasteru w Putnie.
— Świątkowie Teoktyst metropolita szaławski; Tarasij biskup ot Ro-
menowie tothi (Roman), pustakabowie z Belohorodu (Akerman?), Ki-
lii, Nowohorodu (Roman?). — (Tomaz: Wickenhauser Molda I Bd. 2^{ca}
Heft, str. 154, Nr. XI.)

6978 (1470) d. 28 Mai, w Szaławie. — Stefan wojew. hosp. z. mold. kupuje
od mieszkanów miasta Hlorowa winnicę w Hlorowie obejmują-
cą 9 falców i 4 koroczynów za 544 zł. tatar. którą to winnicę na-
daje do monasteru w Putnie. — Świątkowie pustakabowie z Belo-
hrad, Kili, Dymen, ^{z Dymen} starosta hotinowski. (Tomaz: Wickenhauser
Molda I Bd. 2^{ca} Heft, str. 156, Nr. XII.)

6979 (1470) d. 10^{ca} Septemb. w Szaławie. — Stefan wojew. hosp. z. mold. ku-
puje od Dana (Jana) brata Olexego miecznika za 120 zł. tatar.
wiesi Balkoutz poniżej tothi (miejsca) Seret, którą do wiesi
nadaje do monasteru w Putnie. (Tomaz: Wickenhauser Molda
I Bd. 2^{ca} Heft, str. 158, Nr. 13)

6980 (1472) d. 25 April. w Szaławie. — Stefan wojew. hosp. z. mold.
kupuje od Tabuara z Kobilechu i jego brata Poshara za 200 zł. tatar.
wiesi Ostrycz z młynem nad Putem, którą nadaje do monasteru
w Putnie. — Świątkowie synowie moi Aleksander i Piotr oraz
Teoktyst metropolita szaławski, Tarasij biskup ot dolnego tothi
vazki Romanowego tothi, ^{Joannin biskup z Adowicz} pustakabowie: z Bielohradu, Kili
Nowohradu, Orhej, Dobure z Dymen. (Tomaz: Wickenhauser
Molda I Bd. 2^{ca} Heft, str. 159, Nr. XIV.)

6981 (1473) d. 3 Septemb. w Szaławie. — Stefan wojew. hosp. z. mold.
nadaje do monasteru w Putnie, młyn w wiosce Sereuc i równie
12 beczek wina. — Świątkowie nasze ukothane dzieci: Aleksander,
Piotr, Bogdan i Stijasz (?). (Tomaz: Wickenhauser Molda I Bd.
2^{ca} Heft, str. 160, Nr. 15)

6982 (1479) d. 7 maja, w Szaławie. — Stefan wojew. hosp. z. mold. kupuje
od swego syna Złusie za 150 zł. tatar. wiesi z Tarnawka którą nadaje
do monasteru w Putnie. — Świątkami nasze dzieci: Aleksander, Piotr i
Bogdan. (Tomaz: Wickenhauser Molda I Bd. 1 Heft, str. 181. Nr.
VIII.) i I Bd. 2^{ca} Heft, Putna, str. 162, Nr. XVI.)

6987 (1479) 20 Septemb. w Soraui. - Stefan wojew. hosp. 2. mola. nadaje Jeremu metropolii sorauskiemu i 100 certowi S. Jerzego mizerenka w Soraui wsię Wereszczekani nad Seretem i Un-gureni wraz z przywilejem, dziada naszego starego Aleksandra wojewody" szamian za wies Shikow nizszy nad Suczawą z mly-nem i mytem; Ktoreg to wies Shikow nizszy wojewoda Stefan zapisuje do monasteru w Putnie. - Swiadkami nasze syny Aleksander i Proti. (Tomaz. w Wickenhauser Molda I Bd. 2^{es} Heft Putna, str. 162 nr XVII).

6995 (1483) 7. 3 Mart. - Stefan wojew. hosp. 2. mola. potwierdza zamianę na mocy Ktoiej Steful synu Hermana z siostrą Maryną wies swą z Manecus z mlynami nad Suczawą odstępnie monasterowi w Putnie za wies Shirona w obwodzie Czernowostim; Ktoreg to wies Shirona zoga skarbnik kupit za 300 st. tatar. od Michala i Bazurka ~~opisano~~ wnuka Polodana i monasterowi w Putnie darowat. - Swiadkowia synowie moi: Aleksander i Bogdan wlad. Putna (Tomaz. w Wickenhauser Molda I Bd. 2^{es} Heft, str. 164 nr XVIII.)

6995 (1483) 6 April, w Suczawie. - Stefan wojew. hosp. 2. mola. nabywa od Maryny córki Prodana a żony Lukasa Jakobestku wies Greczi nad rzeką Seretem tuż przy targu (mieście) Seretstkim Ktoreg to wies ojciec jej Toder Prodan za pozwoleniem naszego dziada Aleksandra (hospodara) kupit od suzawskiego metropolity Theo; Ktysta (a metropolita za otrzymane pieniędze kupit dla metropolii suzawskiej inną wies Michacotie nad rzeką Bolidzela, od Rotompiana) - i daje tejsze Marynie wramian inną wioskę zwaną Shromobitnaja w pobliżu Dniestr (wies ta Shromobitnaja przypadła naszemu dziadowi Alexandrowi wojewodzie pro niejakiu Wlazi i jego żonie Oldze), powyższą zaś wies Greczi czyli Greków zapisuje Stefan do monasteru w Putnie. - (Tomaz. w Wickenhauser Molda I Bd. 1^{es} Heft, str. 179 nr 3.) : I Band, 2^{es} Heft, Putna, str. 166 nr 19)

6996 (1488) 2. 3 April. w Soraui. - Stefan wojew. hosp. 2. mola. potwierdza monasterowi w Putnie nadane przez siebie: dochod z wosku wyc-rabianego w mieście Seracie i z 6 robotników woskowych tamie, dochod z mlynów i Stodu oraz z myta w Seracie, wies Kosmirul w obwodzie Czernawskim (leżącą kolo wsi Lukowica, poloka Derelui, Korowia, Hliboka dolina). - Swiadkami moi synowie: Aleksander i Bogdan wlad. Putna (Tomaz. w Wickenhauser: Molda I Bd. 2^{es} Heft, str. 166, nr 21)

6996 (1488) d. 12 Janua., w Soczawie. — Stefan wojew. hoop. z. mola. ku-
puje od Szandra Gardu i jego krewnych wiesi Stulpikani nad zim-
ną Toplicą i wielką Suchą za 160 zł. tatar., którą to wiesi nadaje do
monasteru i cerkwi S. Jerzego w Woroneż. — Świadkami synowie
moi Aleksander i Bogdan. (Tomaz. w Wickenhauser Morda I Band
2^{es} Heft, ^{Woroneż} str. 101 Nr. 1.)

6996 (1488). — Stefan wojew. hoop. z. mola. kupuje od Słuszy zony
bojara Siera a wnuczki Izaiasza logotheta oraz od jej krewnych
za 350 zł. tatar. wiesi Władeni nad rzeką Seretem (którą to wiesi
wielki logothet Izaiasz dostał od dziada naszego starego Aleksan-
dra wojewody) i zapisać tę wiesi Władeni do monasteru Woroneż.
Tomaz. w Wickenhauser Morda I Band 2^{es} Heft, ^{Woroneż} str. 103, Nr. 2.)

6997 (1489) d. 14 Octobr., w Soczawie. — Stefan wojew. hoop. z. mola.
kupuje od Dragota i jego siostry Negrity, syna i córki Włachina, a wni-
kowi Poganel za 200 zł. tatar. wiesi Poganești nad rzeką Bertadem
(którą to wiesi dostał Poganel od stryjów naszych Eliasa wojew. i
Stefana wojew. zmarłych) — również kupuje od wnuczki Michała Ka-
lina za 120 zł. tatar. wiesi Kalinești nad rzeką Bertadem (którą to
wiesi dostał Michał Kalin od naszego dziada Aleksandra wojew-
ody); — obie te wiesi Poganești i Kalinești daje Stefan wojewo-
da Soaderowi bratu Hermana putkataba w zamian za jego wiesi
Toporowce za Lutem w obwodzie Czernowoskim; — również kupuje
od Simy i jego dzieci za 125 zł. tatar. ^{potawo} wiesi Grigorești nizrze nad
Seretem; — także nabywa za 350 zł. tatar. bojarów Jori Scher-
bier i Piotra Grigoreskul drugą potawę wsi Grigorești wypisze
(na którą to wiesi mieli przywilej od naszych zmarłych stryjów Ste-
fana wojewody i Piotra wojewody; — również nabywa od bojara
Stanziul Starotiez 3 wiesi nad Soczawą: Fratowce, Potuszany i
Klimowce (Klimonta) w zamian za ^{wiesi} ~~zawsze~~ Toporowce (Toporontz)
i Grigorești; — 3 nabyte wsi: Fratowce nad Soczawą z młynami,
Potuszany i Klimowce nadaje Stefan do monasteru w Putnie. —
Świadkowie: synowie moi Aleksander i Bogdan Wład, oraz boja-
rowie wielcy i mali, p. Andrejko Czortorowski i inni. (Tomaz.
w Wickenhauser Morda I Band 2^{es} Heft, ^{Putna} str. 169, str. XXII.)

6998 (1490) d. 15 Marti, w Soraowie. — Stefan wojew. hosp. z. moldaw.
z rozwoleń Jerzego metropolity soraowskiego podaje pod zarzek-
nowi monasteru w Putnie następujące cerkwie w obwodach soraows-
kim i czernowieckim: w obwodzie (zemli) soraowskim: 1) Wiskow niz-
szy, 2) Marientz (?), 3) Wojtin, 4) Tarnawka (?), 5) Balkoutz,
6) Greczi (Grekow) (?), 7) Potuszany — w obwodzie czernowieckim zaś:
8) dwie cerkwie w Kozminie (?), 9) dwie cerkwie w Kłiskoutz (?),
10) dwie cerkwie w Ostritzy; — za rozwoleń zaś Joannicego biskupa
radowieckiego, cerkwie w obwodzie soraowskim: 11) Klimoutz (?),
12) Siatautz, 13) Maciehetstie (?), 14) Wiskozany (?), 15) Balas-
sinestie (?), 16) Shikow górny; (za które to 6 cerkwi odstąpionych do
Putny daliśmy biskupowi radowieckiemu w zamian innę 6 cerkwi
w obwodzie czernowieckim, jakoto: dwie cerkwie w Czerniowcach,
2 cerkwie we wsi Kuwzut, 2 cerkwie w Michaluzie). Po tych cerkwi
mają daniny i pokłony igumenowi w Putnie pisać. Proszę tego
demonalisiny monasterowi w Putnie las (braniestie) do okola mo-
nasteru sięgając, aż do rzeki Sorawy. — Świadkami moi synowie Ale-
ksander i Bogdan Wład. (Tomaz w Wickenhauser Molda I Band; 2er Heft)
str. 173, nr 23)

6998 (1490) d. 16 Mart. w Soraowie. — Stefan wojew. hosp. z. mold.
kupuje od Piotra i jego braci, synów Daszka z Kliczkowice a
wonusów Grosa za 250 zł. tatar. wiesi Kliczkowice nad rzeką Bru-
tem przy ujściu rzeki Derelui w obwodzie Czernowieckim, któ-
rą to wiesi nadaje do monasteru w Putnie, aby się modlono za spoczywają-
cych tamże przodków i rodziców naszych, za zdrowie naszej żony Maryji
(żyjącej) i naszych dzieci; — również nabywa od hegumena monasteru
w Moldowicy parciekę zwana Komarna leżącą w Bokohtynie (za którą
parciekę dał monasterowi w Moldowicy w zamian winnicę obeginyją-
cą 5 łańców na górze Hrolowskiej, kupioną za 250 zł. tatar. od Polika, Joade-
ra, Dymitra z Hrolowa, Iwana Diapota z Boosaniży i Jona Decaslowiza
z Miletina), jako też młyny w Serelie z przewozem (porom), aby takowe
monaster w Putnie i tegoż archimandryta hegumen posiadał; — przytęm
oznacza granice tychże posiadłości (kotar). — Świadkami synowie moi Ale-
ksander i Bogdan Wład, jako też bojarowie: Andrejko Czortorowski, Boldor
Karbnik, Jeremia podkomorzy, Mogila ~~podkomorzy~~ cześnik, Jan Fruntesz stolnik,
Jurkatarowie z Chotina, Iwanu, Orhei, Nowogradu. (Tomaz w Wickenhauser
Molda I Band, 2er Heft str. 176, nr XXV.)

6936 (1428) d. 28 Decembr. w Socrawie. — Aleksander (dobry) wojewoda moldawski, potwierdzając braciom Lazar, Danusz i Korte synom dwornika Iwana posiadłość wiosek Dobryn, nadat do monasteru Hlomot ich fundacyi, wieś Głodeni. (Wickenhauser Geschichte der Klöster Woronetz und Lutna I, str. 10 - Treść)

6998 (1490) d. 26 Novembr. w Socrawie. — Stefan wojewoda nabywszy wieś Głodeni za 150 złotych tatarskich, nadaje tą kawa do monasteru Woronetz i hegumenowi Genadij, pod warunkiem, aby się modlono za dusze swych przodków, swej żony Marii i swych dzieci. (Wickenhaus. Woronetz, str. 10 - Treść)

7023 (1515) d. 21 Decembr. w Socrawie. — Bogdan wojewoda nadaje wieś Bukurestie (dais' Kapo-Koduluj) którą od Łuki Hleochesku Kupit, monasterowi Woronetz, aby się za niego i za jego dzieci Stefana Piotra i Eliasza modlono, (Wickenhaus. Woronetz, str. 11) za uszów hegumena Jozefa.

6961 (1453) d. 26 Januar. — Aleksander syn Eliasza wojewoda nadaje monasterowi Pobrata pasiekę w lesie Bochothin, 4 dworzyszcz: 2 tatarskie, 2 ukraińskie, pustkowie nad ujściem rzeki Saska oraz 12 wiertni żelazienia i 4 wiertni pozenia z młyna w mieście saskim Baza. (Wickenhauser. Die deutschen Siedlungen in der Bukowina I. str. 10 - Treść)

7054 (1545) d. 4 Decembr. w Jasrah. — Piotr Raresz wojew. mold. nadaje wieś Balince (w obwodzie Dorohoi) monasterowi w Woronetz (Wickenhaus. Woronetz, str. 12)

7066 (1558) d. 5 April. — Alexander Lapusznan wojew. mold. potwierdza darowiznę wsi Diagestie do monasteru Woronetz (Wickenhaus. Woronetz, str. 17)

7083 (1575) d. 16 Juli. — Piotr chromy wojew. mold. potwierdza darowiznę wsi Lukaczestie i Boterthe do monasteru Woronetz (Wickenhaus. Woronetz, str. 12).

6944 (1436) d. 23 Maii, w Soriawie. — Ilija wojewoda ziemi mołdawskiej nadaje bojarom braciom Stanowi, Jakimowi, Andrze-
jowi, Semeonowi i Jorijemu Babicz, wies gorna Shikowa (dziś:
górný Wikhov) (Wickenh. Molda III Geschichte des Klosters Woronez
u. Putna I. str. 35. — Trez")

6951 (1443) d. 3 August, w Soriawie. — Stefan wojew. mołdaw. potwier-
dza Stanowi z Shikowy i jego synowi Dragusowi, posiadłość wsi
Shikowa (Wikhov). (Wickenh. Molda III str. 35. — Trez")

6974 (1466) d. 15 Septemb. w Soriawie. — Stefan wojew. mołdaw. kupuje
od Stana, Jakima i Symiona Babicz za 200 tatarskich złotych
wies Jashikowa (Wikhov) i nadaje takową do monasteru w Put-
nie. (Wickenh. Molda III. str. 35)

6941 (1432) d. 9 Novembr. — Stefan syn Alexandra wojew. mołdaw.
wies Maneutz (dziś Andreasfalwa) z 4 dworzycami tatars.
ziemi daruje Dankowi synowi Lurza (Jerzego) z Frataute za
wienne usługi. (Wickenh. Molda III. str. 36)

6945 (1437) d. 24 Febr. w Soriawie. — Elias wojew. mołdaw. bojarowi
Stefan kame tatewic za wienne usługi kooperarowi Alexandrowi
dawniej wywiaderzone nadaje wsie Waszkoutz, Muszenita, Dra-
guscheni, Batakoutz, dipowetr i połowę wsi Maneuta (dziś
Andreasfalwa). — (Wickenh. Molda III str. 36.

6976 (1467) d. 2 Octob. w Soriawie. — Stefan wojewoda mołdaw. potanę
wsi Maneuta (dziś Andreasfalwa) którą za 130 złotych tatarskich
kupił od Mareny żony Swanka Boraewicza, nadaje do monasteru
w Putnie. (Wickenh. Molda III, str. 36)

6978 (1470) d. 28 Maja, w Soriawie. — Stefan wojew. mołdaw. kupuje
od Karłaka, daślow, Toł, Stefana, Staszo, Sebastian, Faskich
i Imbrisa winnice w mieście Karłow i nadaje takowe do monasteru
w Putnie. (Wickenh. Molda III. str. 37)

6979 (1470) d. 10 Sept. w Soriawie. — Stefan wojew. mołdaw. kupuje za
120 złotych tatarskich od Juona wies Balakoutz którą nadaje do
Klasztoru w Putnie. (Wickenh. Molda III. str. 38)

6980 (1472) d. 25 April. w Soriawie. — Stefan wojew. mołdaw. kupuje za 200
złotych tatarskich od braci Sabuz z Kobilek, i Zoshara wies Ostritza
z młynem nad Brutem (dziś Mahalla) i nadaje do monasteru w Putnie
wysłannym Theoktysta metropolitę i biskupów Sarajja z Romanu i
Joannikija z Radautz. (Wickenh. Molda III. str. 39.)

6901 (1393) d. 18 Novemb. w Soczawie. — Wetyki samoderżawny hos:

"podyn Jo. Roman wojewoda zemle moldawskoj ot płaniny
"do brehu moria i s naszym synom Aleksandrom i s naszym
"synom i z Bochdanom i s naszymi bojary czynim to wiadomo
"wsiem dobrym panom"... potwierdza synom białego Diagonisa
jako to Teodorowi i jego braćiom Dymitrowi, Piętrowi, Michatowi
i Jerzemu za wierne usługi wies Wikszary (? Koto Radowice?)...
"a chotar (granica) tomu retu ot odnoi storony Soczawa, ot wercha
"Soczawy prostie na mokytu na Radomirowa retu (Radowice?)...
"na nizni roh ot tola do duba na kraj dubrowy.... A na to
wiera moja, wiera matki naszej kniahini Muszaty, wiera sy:

Drużym przyklepis
na sznurku czerwonym
pięć zielonych węglików
a żółtych wosków
przedstawia tarczę,
w niej głowa złota, nie-
długimi gniazda-
z prawego boku storon-
z lewego klączy. Napisał
+ Perat Romana
wojewody zemli mol-
dawskiej.

na nasz... (Ob: Wickenhauser J. H. Moldau, Geschichte und Urkunden
des Klosters Solka, Paernowitz 1877. 8. str. 201-202, tużko w wypożyczeniach)
G. D. K. Homor. - 1909 I. pag. 242) na pergaminie. — (Mblca I pag. 176 n. 1 i 177 n. 1)

6959 (1451) d. 10 Styżnia — Bogdan wojew. moldaw. odwiadeza, iż
domy w Lusawie, w których Stana ormianka mieszka, jako zapi-
sane monasterowi w Moldowii, wolne są od wszelkich sturiebnowi. —
(Wickenhauser: Moldowiza, str. 63.)

(Bogdan syn
Aleksandra)

6959 (1451) d. 13 Septembra — Bogdan wojew. moldaw. potwierdza nada-
nie 10 bezek wina rocznie monasterowi w Moldowii. (Wickenh.
Moldowiza, str. 64).

6961 (1453) d. 1 Januar. — Aleksander wojew. moldaw. uwalnia zwazy (Aleksander
syn Kłui)
jadące z rybami lub solą, należące do monasteru w Moldowii, od
wszelkich opłat starych, oraz od danin z pasiek miodowych. — (Wickenh.
Moldowiza, str. 64). —

6961 (1453) w Stywniu. — Aleksander wojew. moldaw. potwierdza mo-
nasterowi w Moldowii dawniejsze darowizny, mianowicie dostawę ro-
cznie 12 bezek wina, posiadłości nad Moldawą powyżej Baji, ratwierda
także ~~monasterowi~~ nadanie monasterowi pasieki w Bochotynskim łacie przez boga:
ra Konstantyna Brisz. — (Wickenh. Moldowiza, str. 64).

6936 (1429) d. 28 Decembr. — Aleksander wojew. mold. nadaje do cerkwi Iwa:
na dworniku w Homor wsie: Glodeni, Dworniszani, Hawrzeni.
(Wickenh. Solka, str. 212)

(Piotr ugli De.
tryto Aron

6962 (1454) d. 22 August. — Piotr wojew. moldaw. potwierdza monasterowi w Moldowii posiadłości ugienskich rodzin Bere, Padul, Roman, Karaman, które rodzice wojewody nadali monasterowi, uwalnia oraz od podatków wies Slobozia, od podwó, poztownego, stajni, robot w młynach gospodarskich, od opłat za ślad zbożów, oraz uwalnia ludzi z wsi Sassioka od robot w zamku gospodarskim. (Mikench. Moldo-
wiza, str. 64)

6962 (1454) d. 16 Octobr. — Piotr wojew. moldaw. uwalnia od opłat dom w Surowie, który Jan ormianin nadat monasterowi w Moldowii. (Mikench. Moldowiza str. 65).

(Stefan stary, syn
Bogdana

6965 (1457) d. 12 August. — Stefan wojew. mold. uwalnia domy w Surowie w których mieszka Stana Ormianka należące do monasteru w Moldowii, od wszelkich danin gospodarskich, od ~~daniny~~ daniny wóchni, i od robot w młynach gospodarskich. (Mikench. Moldowiza, str. 65).

6975 (1462) d. 9 Octobr. w Surowie. — Stefan wojewoda gospodarzem (zreka?) potwierdza kupno wsi Onceotie nad wielkim Schomsem (zreka?) Ktoż tu wieś? Maciej syn Juryja Manewicza za 400 sztuk tatar-
skich sprzedał Łukasowi i jego braciom Dancie i Sidoran. — Na to świad-
ectwo nasze i naszych ukochanych synów Aleksandra i Bogdana
Włada, oraz bojar p. Sbiara p. Dzeg, p. Dum, p. Gangus, p. Dia-
gosz dwornik, p. Herman, p. Dżibog, p. Jaczek Jhidic, p. Steful por-
kotab Chaimski, p. Mikot, p. Rjersich portkotabowie niemieccy, p. Cots-
torowski, p. Groza portkotab orhejski, p. Jon Sekar, p. Klenko upa-
tas, p. Boldor wiernik, p. Andreik czasznik, p. Maciej stolnik,
p. Jeremia postelnik, p. Sander Komis oraz moldawscy wielcy i ma-
li bojarowie. Pierwszy przyłożył Scentul logofet. (Mikench. Moldowiza, str. 66).

6981 (1473) d. 13 Septemb. w Surowie. — Stefan wojewoda gospodarzem. potwierdza studze swemu krotlatowi posiadłości jego ojcow-
ka, wies Borkiszestie (nad Bukwinie dzis) nad Moldawą, z Toplicą, młyn-
nem nadową Toplicą, z Tarką i cerkwią. — Na to świadectwo nasze i naszych
dzieci: Aleksandra, Piotra i Bogdana, oraz bojar: p. Stanisl z synem
Mursą, Wlaskul z synem Dum starsi z Chotinią, p. Boda dwornik, p. Sbi-
ra, Łuka i Baliko portkotab białogrodzki, Waszko portkotab kilijski,
p. Arbure portkotab niemiecki, p. Feta portkotab nowogródzki, p. Gangus
portkotab orhejski, Sdichen spatar (mierzniak), Jugi wiernik (podskarbi), Jugi
postelnik (podkomorzy), Dżibog usadnik (podczaszny), Toma stolnik (portkotab), Elasz
Hura Komis (komisarz), Toma logofet (kanclerz) oraz wielcy i mali bojarowie. (Mikench.
Moldowiza, str. 68).

6936 (1428) d. 28 Decemb., w Sozawie. — Aleksander wojewoda
 hospodar ziemi moldaw. synom Iwana dwornika bojarom
 Lazar, Stancaul i Koste potwierdza posiadłość ojcowiską wioskę (reziurę)
 Dobryj nad Homor, gdzie jest ich monastyr i nadeje do tej
 cerkwi 3 wiosek: pierwsza gdzie był wataman Minko (Dominik?
 — Głodieni), druga u stawu (Stawczani), trzecia gdzie był kniaz
 Stan (Dworzani). Na to świadectwo nasze i Kocho nego syna
 naszego Ili wojewody, oraz bojarów: Michail, Włada, Kupczera
 dwornik, Siegra, Zuz, Miadriczko, Mestian, Kiasz, Dan, Prasz
 poharnik, Zuz Szemotale, Oprisz, Iwan Detho, Stan Karbnik,
 Cierba, Domontusz i inni wielcy i mali bojarowie; pisat Jue:
 goje logofet. (pergam. wtlomac: Wickenhauser: Geschichte der
 Klöster Homor. Czernowitz 1881 str. 83-84 nr I, i str. 239)

6983 (1475) d. 25 April., w Sozawie. — Stefan wojew. hosp. z. moldani
 potwierdza monasterowi Homor gdzie jest cerkiew Wopienia Bo:
 garodicy i igumenowi Gerondie posiadłość dawne klasztorne:
 wieś Dwornizani, Stawczani i Głodeni; oraz wieś Pirstestie
 (Pirstestie) z dwornikami, Diemioza, wieś Kalugarani nad Siwog; (pro-
 lant) Ditra z solną młaką; Pasietsk (zwana dloty roj) pod
 Pochotina; Ktorą p. Jori Szerbestul z matką nadał monasterowi.
 Na to świadectwo nasze i dzieci naszych Aleksandra, Piotra i
 Bogdana; oraz świadkowie bojarzy: Stancaul z synem, Właiikul
 starosta chocimski i jego syn Duma, Biara, Boda dwornik, Luka,
 Ilferman portkatab belogradski (akermaniski), Zyag, Swaszo por-
 katab kilijski, Arture portkatab njamecki, Seta, portkatab nowo-
 gradski (romaniski), Gangus portkatab orhejski, Paszko, Buchta,
 Jachko Chudiz, Swaszo Hrinowicz, Joga Karbnik, Joga
 podkomorzy, Daribz cesnik, Barsu stolnik, Elia Huru Komis-
 (komisz); pisat Jantul logofet. (perg. - tlom: Wickenhauser G.
 Kl. Homor, str. 84, nr II. i pag. 239.)

6983 (1476) d. 27 Octob., w Sozawie. — Stefan wojew. hosp. z. moldaw.
 potwierdza granice posiadłości monasteru Homor. Na to świadectwo
 nasze i naszych ukochanych synów Aleksandra i Bogdana Włada
 oraz metropolity naszego Theoktysta. (perg. - tlom: Wickenhauser
 G.-d. Kl. Homor, str. 86, nr 3)

7044 (1536) d. 18 Januar, w Szwawie. — Piotr wojewoda hosp. z. m. ołd. Piotr Karesz.
potwierdza monasterowi Hłomor posiadłości, które nadał ojciec Stefan
nasz Stefan wojewoda, brat nasz Bogdan wojewoda i synowie nasz Bogdan
Stefan wojewoda. Dla to świadectwo nasze Piotra wojewody i synów Stefan młodszy
naszych Ilii i Stefana, jako też bojarów większych i mniejszych.

(perg. Hłomaz. Wickenhauser G. d. Kł. Hłomor, str. 95, nr VII.)
7032 (1529) d. 9 Mart. — Piotr syn Stefana wojewoda hosp. z. m. ołd. potwierdza posiadłości monasterowi w Lutnie
7048 (1540) d. 30 Novembr. — Stefan wojewoda syn Stefana starego Stefan Locusta

wojewody potwierdza, iż bojar Toder logofet nadał do klasz-
toru i cerkwi Uopienia Bogarodnicy w Hłomor wiesi Koczestie,
którą kupił za 500 zł. tatarskich od wnuczki bojara Sima Kocua; wiesi
Frediani nad Litną którą kupił od Maryi wnuczki Piotra Mierca-
nika za 400 zł. tatarskich; i wiesi Branestie nad Litną, którą otrzy-
mał w darze od Piotra wojewody — na które to wsi posiada przy-
wileje brata naszego Bogdana wojewody i synowca naszego
Stefana wojewody. Dla to świadectwo nasze i synów naszych Ale-
ksandra i Stefana, oraz bojarów większych i mniejszych.

(perg. Hłomaz. Wickenhauser G. d. Kł. Hłomor, str. 96, nr VIII.)

7063 (1555) d. 9 April, w Wasłui. — Aleksander wojewoda hosp. z. m. ołd. Aleksander Dopasz-
nauo.
potwierdza, iż bojar Dan portar szawański z żoną Todorą, nadali
do monasteru i cerkwi w Hłomor wiesi swą Diagusestie ^{nieznaną}
Michajlesztie ^{naszego brata} zwaną, na którą mają przywileje naszego pradziada
Aleksandra wojewody, Eliasa wojewody, naszego dziada Stefana wojew-
ody, naszego brata Stefana młodszego wojewody; jako też czwartą część
wsi Bawrestie nad Moldową. (perg. Hłomaz. Wickenhauser G. d. Kł.
Hłomor, str. 98, nr IX.)

7063 (1555) d. 20 April, w Bertadzie. — Aleksander wojew. hosp. ziem. m. ołd.
potwierdza monasterowi w Hłomor posiadłości dworzy zozre nad
Kuchową zwaną Bubyjoshi na którą bojar Toder dwornik miał
przywilej ojca naszego Bogdana wojewody i brata naszego Stefana
młodszego wojewody. (perg. Hłomaz. Wickenhauser G. d. Kł. Hłomor,
str. 102 nr. X.)

7083 (1575) d. 30 Mart. w Jassach. — Piotr wojew. hosp. ziem. m. ołd.
nadaje monasterowi w Lutnie wiesi Kucan z młynami w powiecie
zwanym Czernaukim koło Słorozynia, którą to wiesi ciotka (matucha)
(Mufun) nasza zmarła Roxanda żona s. p. wojewody Bogdana za własne

pieniądze kupiła i do monasteru w Putnie, darowała: leż wojewoda
 Stefan syn wojewody Piotra zagrabił tę wieś monasterowi, tak iż od
 tegoż Stefana musieliśmy tę wieś kupić za 400 uezm. 20t. usgiers-
 kich odkupić, które to pieniądze na to dał monaster, przetoż tę wieś do
 monasteru w Putnie wracamy. A granice tej wsi porzynają się od sto-
 rożynica idą przez Florodyszczę, Tristiane (zarola trzcinowe),
 potok Kamena, obok wsi Michalcz, Kosmin, potokami Dorelu
 i Woloka, Ostym-dziatem, przez Strimbul, obok Jordaneszt. — Swiad-
 kami bojarzy: dwornicy wyższego i niższego kraju, potkatabowie
 z Chotina, Njamcu, Nowogrodu, Orhei, p. Witolt ^{potkatab} nowograd-
 ski. (Tomaz. w Wickenhauser Molda I Band, 2 Heft, St. 199, Nr. 38.)

Piotr chromy

7096 (1588) d. 20 Octobr. w Jaasach. — Piotr wojewoda hosp. z. moldaw.
 oświadcza, iż wieś Plesehenitz w obwodzie soczawskim dał w dożywot-
 ne posiadanie Anastazemu byłemu metropolicie, pro którego śmierci
 ta wieś ma należeć monasterowi w Putnie, dla zbawienia dusz
 jego naszych zmarłych rodziców, naszego, naszej żony i naszych dajów;
 która ta wieś z młyniszczem leży nad rzeką Soczawą. — Swiadkami
 nasze serdecznie wkothane dzieci Wład i Stefan wojew., bojarzy,
 potkatabowie chotinski, njamecki, romański, ^{potkatab} ^{putna} soczawski.
 (Tomaz. w Wickenhauser Molda I Band, 2^{es} Heft, St. 199, Nr. XXXIX.)

Aron orogi

7101 (1593) d. 5 August. w Jaasach. — Jo. Aron wojewoda potwierdza
 monasterowi w Putnie posiadłość wsi Plesehenitz w obwodzie
 soczawskim i uwalnia tę wieś od służebności okola (opola?) w
 Poadeuta. Wiesz, że darował Piotr wojewoda monasterowi w Putnie.
 (Tomaz. w Wickenhauser Molda I Band, 2^{es} Heft, St. 199, Nr. 40.)

6936 (1428) d. 16 Febr. w Soczawie. — Aleksander wojewoda hosp. z. mold.
 wiernym sługom naszym synom Stana Łukawieckiego jako to Jorije:
 mu i Kormie oraz ich siostrze Plotrunie, jako też synom Szerbka:
 Symeonowi, Kosta i Dienisz potwierdza opłowską posiadłość wóie
 Łukawiec i Panthouta nad Jeretem i Miodrą. — Dla to wiara nasza i
 naszego syna Złazza oraz wszystkich dzieci naszych, jako też bojarów:
 Michail, Walera, Kupayc dwornik, Nagra, Dragosz witalar, Żurzi Fratow-
 ki, Nestiak, Dan, Domokusz stolnik, Żorzi Szomotalewicz, Opryoz, Miodo-
 ka Manurynski, Lewa, Jakusz, Koshcz, Negril, Poila ozonik <sup>Kniaży-
Putna</sup>
 nin (Książny) — (Tomaz. w Wickenhauser Molda I Band, 2^{es} Heft, St. 199, Nr. I.)

6998 (1490) d. 16 Mart. w Sozawie. — Stefan wojew. hoop. z. mōldaw.
kupuje za 500 st. tatar. od Bogdana i Swana z Woitina braci, wnuków
Jarka wiesi Woitinul nad rzeczką Woitin, gdzie był ich monastir,
(którego to wiesi ojciec ich Hermen dostał od naszego dziada Aleksan-
dra wojewody) i nadaje takową do monasteru w Putnie hegumenowi
i archimandrycie Paisyuszowi; — również nadaje do tego monasteru
12 wreladzi ucyganickich pochodzących z Besarabskiego kraju.
Ktoby się wazyl naruszyć te darowizny, na być przeklęty przez Boga
Ojca, Jezusa Chrystusa, Bogarodzicy, 4 ewangelistów, 11. Piotra i Pawła
Apostolów zwierzchników, resztę Apostolów, 318 Ojców Nikijskich i
wszystkich świętych. (Tomaz w Wickenhauser Molda I Band 2er
Heft, str. 179, Nr. XXVI.)

7010 (1502) d. 13 Novembr. w Sozawie. — Stefan wojew. hoop. z. mōld. oddaje
wszystkich popiów będących przy cerkwiach we wsiach należących do
monasteru w Putnie, pod zwierzchnictwo tegoż monasteru któremu
mają płacić daniny. — również nadaje do tego monasteru co roku 12
sztuk (drobi) roli z naszych kopalni solnych koto Potruscha — i potwier-
dza granice (hotar) lasu (braniście) na koto monasteru leżącego.
— Świadek moj syn Bogdan wojewoda i bojarowie p. Boldor
dwornik (sędzia nadworny), Arbuta portar sozawotki, Mrogila cze-
nik, portakabowie z Chotina, Niamcy, Nowogradu. (Tomaz. w
Wickenhauser Molda I Band 2er Heft, str. 182, Nr. XXVIII.)

7011 (1503) m. Februar. w Sozawie. — Stefan wojew. hoop. z. mōld. ze
względem na zbawienie duszne swych przodków, dziadów i rodziców spo-
czywających w Bogu, ze względem na zdrowie i zbawienie nasze, naszej
żony Doroty i naszych dzieci, potwierdza wszelkie przywileje mone-
sterowi w Putnie na posiadłości wsi: Shikow górny i dolny, Woitin,
Maneuta, Balaszinoutz, Potoszan, Wigozan, Dorawka testie,
Klimoutz, Fratanta, Tarnawka, które wszystkie leżą nad Sozawą;
wsie: Balkoutz w podległości Seretu, Greczi nad Seretem w pod-
ległości miasta Seretu; — wsie w obwodzie Czernowieckim: Kuaman, Kioz-
Koutz, Ostryca nad Prutem, Stubei nad rzeką Sozawą; — w obrębie
Kartagatury wsie: Senestie, Onizkani; — grunta we wsi Boioitie
nad Prutem; — wiesi Bahintestie z przysiółkiem Maneu przy ujściu
Formozy; — wiesi nad Frumozą poniżej posiadłości Andriusza Falczina;
— trzy wsie nad Formozą: Falczani poniżej Trojanu, Skeia przy ujściu For-
mozy, i wiesi przy Mezes brun (Mezesa Studni?), które wszystkie wsie

zakupiliśmy i do monasteru Butny zapisali; — równieci potwierdza-
my 3 wsie: Kamenka, Tomeotie, Kupka nad Seretem, które zapis-
ał monasterowi zmarły Jurij Kuposicz; — 2 wsie: Stroińca i
Urikolesa w obwodzie Czernowieckim, które zapisał zmarły Simek;
— prosi tego: winnice w gorach Hharłowskich, daniny poprów, rozc-
ną daninę, okruszów rolnych w Okna, czeladzie liżanów, las około
monasteru, daninę Kamieni wosku w mieście Seretie, młyny w Se-
retie, cło w Szykowie na rzece Sorańce, pasiekę Komarna, kary
pieniężne, rybotownstwo, uwolnienie od cel. — Dla to świadectwo mo-
je i mojego syna wojewody Bogdana. (Tomaz. w Hickenhauser
Molda I Band, 2^{es} Heft, Jhr. 184, Nr 29.)

2016 (1508) 2. 2 Febr., w Jassach. — Bogdan wojewoda hosp. z. mold.
potwierdza monasterowi w Njanc gdzie jest arkiew Wniebowstą-
pienia (Worneonia Hhospod.) posiadawci: wies' Telebeczince z mty-
nami nad Seretem (ktora to wies zapisal monasterowi syn Barliera
za czasow pradziadka naszego Aleksandra wojewody) i wies' Priotes
nec ponizej Brukowiny (Kotowski Stichurzeni i potoka Kotowec)
— Swiadkowie bojarzy: p. Arbure portar surawski, p. Mogila i inni.
(Tomar. w Wickenhauser Molda I Band, 2^e Heft, Nr. 188, Nr. XXXIII.)
w. hosp. z. mold.

7022 (1513) d. 8 Decemb. w Szwabie. — Bogdan wojewoda hosp. z. m. d. zapisuje do monasteru w Putnie na rze Silona beghumena 800 zł. tatarskich, aby co roku w niedziele Włyronosie w wiecor odbywał się za niego dopokąd żyje, Paraklis a nara jutrze rano liturgia; — po smierci zaś wieczór; Parastus, a nara jutrze liturgia. (Wittenhauser: M. d. da I Bd. 2. ed. 8. 1. str. 190, Nr 34 w tłumaczeniu.)

Stefan młodszy
syn Bogdana

da I Bd. 2^{es} Heft / Nr. 190, Nr 34 w Tomaszowie.)
 1517 2. 9 Novemb. — Stefan wojew. hosp. z. mold. potwierdza Gabrilowi
 Skarbnikowi posiadanie wsi: Burestie (Berestie), Mitnureni i Mi-
 chailowce nad Seretem, na które to wsi ma przywileje; Aleksandra
 wojewody, Stefana wojewody i zięcia naszego Bogdana wojewody. — Nato
 świadectwo nasze i naszego ^{ukochanego} brata Piotra. (Tomasz. w Wilkon:
 Ławcor: Molda I Bd. 2^{es} Heft / Nr. 191, Nr 35.)

Aleksander Dopusna
no.

7064 (1556) d. 31 August, w Jharlen. — Jo. Aleksander wojew. hoop. z. msta.
za naradą metropolity Grigorie oraz biskupów Makarego z Romanu i Jerzego
z Radowic, na ręce hegumena Anastazego, zapisał 100 000 r. 200 w. 200 r. 200 w. 200 r.
do monasteru w Putnie, aby za zbawienie moje, mojej żony Roxandy i moich
dzieć, co roku d. 22 Augusta w dzień św. Agathony nęzarznika odbywał się zaży-
cie mego ciała i krwi, wieczor Paracletu i nęzarznika z daturgii; po mojej śmierci
za 3 dni siódmego po prazniku cerkiewnym, wieczor Paracletu i nęzarznika z
daturgii. (Wikenhauser: Molda I Bd. 2^{es} Heft, Str. 193, Nr 36, w Tomace.)

Ednia rodnego po wz-
ziku certyfikacyjn, który
przypada na

6989 (1481) m. Mał., w Małui. — Stefan wojew. hosp. z. mold. potwierdza
i Paweł Jodka wieś swą Altuboka poniżej Derechliu (którą ojciec jego
Jodka dostal od naszego dziada Alexandra wojewody) sprzedał za 300 at. tatar.
Babiczom. — Swiadkami nasi synowie: Aleksander i Bogdan ^{oraz} (par kntabowie
Duma, Gangur orhejski, Dnuochat chotinski, Rezeorh njamecki, Szander nowo:
gradzki, Boldur ^{syna} dwornik, Drogila czeonik i inni. (Stomaz. w Wittenhauser
Molda I Bd. 2^{es} Hef. St. 201, 7² II.)

7031 (1522) d. 4 Januar, w Socrawie. — Stefan wojew. hoop. ziem. mōłd. po-
twierdza zamięne mōcą Ktōrej żon i inne wnuki Oleny cōrtki Tabucza z Bogiana
trzech cegit swjosi Wielka Bogiana nad Brutem zamienili z Kresowym swym
Iwanem synem Dobruła (Ragathona?) za wieś Lilipec i cegit wsi Todoroti.
— Swiadkiem ^{po} brat Piotr i bojary. (Thomas w Wickenhauser Molda
I Odb. 2^{es} Hft. ^{Rufna} Str. 203, № III.) Piotr Rarech

100. 2^{es} 21 ff. 205, nr III.)
7036 (1528) d. 8 April, w Thusach (Thuszt). — Piotr wojew. hoop. z. młodaw.
potwierdza Janowi Starca purkatabowi chotinskemu, jego bratu Mi-
chulowi Starca purkatabowi kikiliwerskiemu (Kokelburg²), ich vó-
strze Fedce (Teodore) wnukom Tabuza posiadłości Wielka Bojana
z przikutkami (Rufingutlu) nad Brutem: którą to posiadłość za młodości
bratania naszego Stefana wojewody (za młodości bratania hoopdarami
Stefana wojewody) niejakie Swanko pisarz krzyweńi przywilejami zapra-
bił, jednakże przez zradę traju spiknęwszy się z innemi niewiernymi.
przeciw brataniowi naszemu Stefanowi wojewodzie, utraut, w skutek
czego my naszą posiadłość prawym dziedzicom (na co mają przywilej
naszego pradiada Aleksandra wojewody) wnukom Piotra Tabuza oddali.
— Świadek nasz syn Bogdan oraz bogary, ps. Barbu²ki, porter rozsaw:
ki. (Homasz. w Wickenhauser: Molda I. 62, 2^{es} 21 ff. 205 nr IV.)
Piotr młodszy
syn Bogdana

41. (Tomasz. w Wickenhauser: Morda I 100, 2° 21/2 ft. p. 205, 115.)
7045 (1533) D. 30 Mart. w Zhusat. — Piotr wojew. korp. 2. morda. potwierdza
iz dikora syn Zegrila z krewnymi swymi przedat rielisze nad reką
Rut Deut, napreciu Deutul przy ujściu Bligauin potoka, pam logo:
thetowi Toaderowi za 24 st. tatar. — Swiadkami narodzieli Eliasz i Stec
fan i bojary. (Tomasz. w Wickenhauser: Morda I 100, 2° 21/2 ft. p. 205, 115.)

fan i bojary. (Tomaz. w Wickenhauser: Stolda I Bd. 2° S. 11, 12.)
7055 (1547) d. i April, w Ghost. — Elias wojew. hoop. ziem. mott. oswiadcza
iz taczaj ugr'i woi Bojana wielka w obwodzie Czernaukim (Ktoia pora-
dat Michal byty parkatab w Batcie (u Baltinotkii grad) a Ktoia za nadwergie-
nie skarb u naszego ojca Piotra wojewody utracil) nadat Matiaszowi Starca
djakowi synowi Jona Starca ^{byłego} parkataba chatinotkiego. (Tomaz w Wickenhauser
Stolda I Bd. 2° S. 11, 12, str. 208, nr VI.)

7056(1548) d. 28 Mart. w Zhuszt. — Eliasz wojew. hosp. z. mola. potwierdza iż Petriman syn Joanka a wnuk Dana sprzedał nasieki w obrębie (koter) wsi Blutesti nad Siretem (które to nasieki dziad jego Dan dostał od nasiego dziada Stefana wojewody) za 50 zł. tatar. p. Joen Jackowi parkatabowi Nowogródskiemu. — Świadcami nasi bracia Stefan i Konstantyn oraz Bojary, p. Magila parkatab chotinothi. (Homaz. w Wickenhauser Molda I Bd. 2^{es} Hft. str. 209, Nr. 7)

Piotr chromy.

7087(1579) d. 19 August. w Jassach. — Piotr wojew. hosp. z. mola. prowiada iż Annesia i inni prawny staroż Burla części swe we wsi Bojen sprzedali dupulowi Stoiwa skatnikowi. które to pienigdy mianowicie 600 zł. tatar. zaś Annesia potrzebowała na wykupienie się z niewoli tatarskiej. — Świadcami syn nasz Wład wojewoda i Bojary. (Homaz. w Wickenhauser Molda I Bd. 2^{es} Hft. str. 210, Nr. VIII.)

Jankuta Sas.

7089(1581) d. 3 Mart. w Jassach. — Jankut wojewoda hosp. z. mola. potwierdza, iż ~~Wład~~ Dancziol i Jeremia wnukowie Romaszka części swe we wsiach Berbestie, Pleschnica i Botozryce (które dziad ich Romaszko nabył od ojca naszego Piotra wojewody) i części w Berbestie (które tenie dziad ich Romaszko kupił od Aleksandra wojewody) sprzedali za 120 zł. tatar. Foderowi Watag. (Homaz. w Wickenhauser Molda I Bd. 2^{es} Hft. str. 210, Nr. IX.)

7090(1582) d. 2 Febur. w Jassach. — Jankut wojewoda hosp. z. mola. potwierdza dziennom Jona z Botozry piarsza prowiada wiothi Jozymiec powyżej Stawizan w obwodzie cerniowieckim. — Świadcami synowie moi Aleksander i Bogdan wojewodowie. (Homaz. w Wickenhauser: Bochartin oder Geschichte der Stadt Czernowitz. Wien 1874. 8er I Hft. str. 67, Nr. IV.)

7023(1515) d. 21 Decemb. w Jassach. — Bogdan wojew. hosp. z. mola. potwierdza kupinowzy wies Bukurestie (dais' Kapukoduluj) od Lukasa Kleszestki za 300 zł. tatar. nadaje takową do monasteru Woronetz. (Homaz. w Wickenhauser: Molda I Bd. 2^{es} Hft. str. 104 Nr. 3). Świadcami nasi dziadzi Stefan, Piotr i Eliasz.

Piotr Daresz

7054(1546) d. 4 Decemb. w Jassach. — Piotr wojew. hosp. z. mola. wies Balintze nad nasieki, Bazaru w obwodzie Dorohoi którą Sakujan za dwadzi i rok przeciął nasie. mu młodszemu bratu Stefanowi wojewodzie, utracił, nadaje do monasteru Woronetz. Świadcami nasi synowie: Eliasz, Stefan i Konstantyn. (Homaz. w Wickenhauser: Molda I Bd. 2^{es} Hft. str. 106, Nr. 4.)

7091 (1583) d. 29 Marca } Piotr wojew. moldaw. potwierdza posiadłość Piotra Chromy
7099 (1591) d. 15 April. } monasteru w Moldowii. (WiKenh. Moldowiza, str. 90-93.)

7100 (1592) d. 10 Januar. - Radut wojewoda (? podobno za hospodartwa Arona) potwierdza monasterowi w Moldowii ~~90~~ posiadłość 2 młynów w mieście Baza, które nadał ojciec jego, wojewoda Aleksander (?) - (WiKenh. Moldowiza, str. 93.)

7100 (1592) d. 10 Januar. - Aron wojewoda moldaw. potwierdza monasterowi w Moldowii posiadłość wsi Wankulestie, które nadał ojciec nasz zmarły wojewoda Aleksander. - (WiKenh. Moldowiza, str. 93.)

7101 (1593) d. 8 Januar. - Aron wojew. mold. uwalnia 2 młyny w mieście Baza należące do monasteru w Moldowii, od danin. - (WiKenh. Moldowiza, str. 94.)

Aron Zy

7101 (1593) d. 1 Septemb. - Piotr wojewoda, uwalnia wioskę Wankulestie którą wojewoda Aleksander nadał do monasteru w Moldowii, od podrymnego. (WiKenh. Moldowiza, str. 94)

Piotr preten-
dent.

7103 (1595) d. 12 Maja } Stefan wojewoda potwierdza posiadłość monas: (Stefan Roz-
7103 (1595) d. 12 Julii } teru w Moldowii. - (WiKenh. Moldowiza, str. 94-95) wan)

7104 (1596) d. 16 Julii. } Jeremiasz Mohita wojewoda daje przywilej. Jeremiasz Mohita
7104 (1596) d. 15 Novembr. } leje monasterowi w Moldowii. (WiKenh. Moldo-
viza, str. 95-96.)

7105 (1597) d. 12 Maja. - Stefan wojewoda uwalnia wioskę Wankulestie monasteru w Moldowii, od podrymnego. (WiKenh. Moldowiza, str. 96.)

Stefan Rozwan

~~7105~~ 7105 (1597) d. 31 Maja } Jeremiasz Mohita wojewoda daje przywileje Jeremiasz Mo-
7108 (1600) d. 15 Januar. } monasterowi w Moldowii. (WiKenh. Moldowiza, str. 96) hita

7108 (1600) d. 20 Januar. } Stefan wojewoda daje przywileje monasterowi Stefan Rozwan
7108 (1600) d. 31 Januar. } w Moldowii. (WiKenh. Moldowiza, str. 97)

7114 (1606) d. 9 Januar. } Jeremiasz Mohita wojewoda daje przywileje Jeremiasz Mohita
7114 (1606) d. 15 Maja } monasterowi w Moldowii. (WiKenh. Moldowiza, str. 98)

- 7114 (1606) d. 26 Juli. } Simon Mogila wojew. daje przywileje mon.
7115 (1607) d. 7 Januar. } nasterowi w Moldowii. (Wikenh. Moldowia, str. 98)
- 7116 (1608) d. 7 Januar. - Konstantin Mogila wojewoda daje przywilej
monasterowi w Moldowii. (Wikenh. Mold. str. 98.
- 7116 (1608) d. 2 Juli. - Jeroniasz Słotkiś (2) wojew. przywilej dla monast.
w Moldowii. (Wikenh. Mold. str. 98).
- 7117 (1609) d. 24 April. } Konstantin Mogila wojew. przywileje dla mo.
7119 (1611) d. 14 Januar. } naster. w Moldowii. (Wikenh. Mold. str. 99-101)
- Stefan Tomaszewicz 7120 (1612) d. 30 Januar. - Stefan wojewoda przywilej dla monast. Mol.
dowii. (Wikenh. Mold. str. 101)
- 7120 (1612) d. 2 Septemb. - Konstantin Mogila wojewoda przywilej dla
mon. Moldowii. (Wikenh. Mold. str. 101.
- Stefan Tomaszewicz 7121 (1613) d. 9 April. } Stefan wojewoda, przywileje dla monast.
7123 (1615) d. 2 Juli. } w Moldowii. (Wikenh. Mold. str. 101-102)
- 7124 (1616) d. 1 Juli. - Aleksander Mogila, przywilej dla monast.
w Moldowii. (Wikenh. Mold. str. 102)
- Radul 7125 (1617) d. 15 Junii } Radul wojewoda, przywileje dla monast.
7126 (1618) d. 4 Martii } w Moldowii. (Wikenh. Mold. str. 103)
- Kaspar Graciani 7127 (1619) d. 26 Juli. - Kaspar wojewoda, przywilej dla monast.
Moldowii (Wikenh. Mold. str. 104)
- Stefan Tomaszewicz 7130 (1622) d. 8 Januar. - Stefan Tomaszewicz wojewoda przywilej
dla monast. Moldowii (Wikenh. Mold. str. 104.
- Miron Barnowski 7134 (1626) d. 2 Junii. - Miron Barnowski Mogila wojewoda,
7136 (1628) d. 1 April. } przywileje dla monast. Moldowii. (Wikenh. Mold.
str. 104-105.
- Moise Słotkiś 7138 (1631) d. 19 April. } Moise Mogila wojewoda, przywileje dla mo.
7142 (1634) d. 8 Januar. } naster. Moldowii. (Wikenh. Mold. str. 105-106)
- Bazyli Lupul 7142 (1634) d. 20 Maii } Dawid wojewoda, przywileje dla monast. Mol.
7156 (1648) d. 29 Maii } dowii. (Wikenh. Mold. str. 106-109).
- 7150 (1642) d. 30 Mart. - Dawid wojewoda hospodar ziemi moldaw. potwierdza
monasterowi w Moldowii przywilej wojewody Aleksandra z r. 1410. -
Swiadkami syn nasz Stefan wojewoda, bojarzy: Prodoresku wielki dwornik,
Gabriel hetman i portkiab rucanowski, Ibalan i Apoftol portkiabowie chowmacy,
Petraszka portkiab rucanowski, Apoftol Katardeu wielernik, Gregor Wreki pater, Jorin
ki pater, Lupul Preseskuł czaadnik, Kosta Komis, oraz wielcy i mniejsi
bojarowie. (Wikenh. Mold. str. 107)

7066 (1558) d. 5 April, w Jassach. — Alexander wojew. hoop. 2. mold. potwierdza monasterowi Horonets posiadanie wsi Dragojestie które nadat mniich Teodorzy. Świadcami nasi synowie: Bogdan, Piotr i Jon (Wickenhauser: Molda I Band 2er Hft. pag. 107, nr V.) Świadek Spancook parkatub nowogradzki (Romanu?)

6989 (1481) d. — Mart. w Warlu. — Stefan wojew. hoop. 2. mold. potwierdza iż Paweł żodka swą wies' Hluboka nowgiej Derehlag (dais Hliboka na Bukowinie), którą ojciec jego żodka dostat od naszego dajada Aleksandra wojewody sprzedat za 300 st. tatarskich Babiczom. Świadcami moi synowie. Alexander i Bogdan (Wickenhauser: Molda I Band, 2er Hft, Putna, str. 201.)

~~7044 (1536)~~ (na Hgresh)

7044 (1536), 18 Januar, na zamku Czuzlu. — Piotr (Raresz) wojewoda hoop. 2. mold. nadaje monasterowi w Homor młyn na Pociu niedaleko jeziora Orzech i potwierdza wszelkie temuż posiadłości. (Wickenhauser: Molda (Homor) I Band. 1er Hft. str. 17, tres.)

1566 Moldawska ziemi podzielona była na 24 powiatów (ziut):
1) Belgracki (Cetatea - alba); 2) Fehinecki; 3) Kidziacki (Chighetiu);
4) Lopuszynski; 5) Wasylowski; 6) Horiowski (Orheju); 7) Jorocki;
8) Choumski; 9) Czernowiecki; 10) Soczowski; 11) Chorłowski (Harleu); 12) Dorohinski (Dorohoj); 13) Kuligatorski (Cărligatu);
14) Jascki; 15) Falerzynski; 16) Kohorłowski (Covurliu); 17) Fekucrowski; 18) Putneński; 19) Hladziowski (Hidjudu); 20) Futowski
21) Jotruski; 22) Bakhowski (Bacau); 23) Romanowski (Novigrad)
24) Niemiecki. — W każdym powiecie był Parkutab (starosta) albo Watah (chorąży) naczelnikiem. — R. 1684 było tylko 19 powiatów, bo powiaty Belgracki, Fehinecki, a później i Choumski odpały do Turcji. R. 1769 liczyła Moldawia 16 powiatów. — R. 1566 z tych 24 powiatów było ludzi zbrojnych do bitwy 8000. Urzędnicy Wojewody Moldawskiego: a) Fletman dworник; b) Gojny Dworник (Vornicu terre de rasu); c) Dolny Dworник (Vornicu terre de josu); d) Logofetow (Kancelary); e) Wisternikow (Podkurbuk); f) Kalmikow (Kajerych); g) Bzharnikow (podczasznych); h) Diakow starszych (sekretarzy, pisarzy); i) Młodszych (komorników); k) Kuthanow (dworzan); l) Komisow (komisarzów);

m) Lokarzdów (Kuchmistresów) 3; n) Armaszów (Katon) 3;
 o) Apródów (Komorników polkojowidów) 3; p) Pitarów
 nad chlebem (Spizarnych) 3; q) Piwnicznych 3; r) Spatarów
 (Mieurników) 3. - Proiz tego był Portar (burgrabia Kluornik)
 soczawski. (Kronika o ziemi wototskiej spisana d. 28 Octobris
 1566 (podług Kroniki monasteru w Putnie, drukowana w Wojaski:
 Biblioteka starożytna pisarzy polotkich. Warszawa 1855. Tom VI.
 z listami błędami, jako to: Pragossa (Dragosz), Czubec (Cruber),
 w Pucharyci (w Putnie), Roznanskiego Czorsu (Romanoskiego torgu),
 Poron (Porajow), Tasolejowa (ta z Kijowa), Wardenoskiej ziemi (Ar-
 deloskiej ziemi), Pearów (Praitów), Stradula (Redula), Sub-
 basze (Sosanbasze), Wojewode w lato (Wojewode w lada), na Kacoka
 budzie (na Rakowcu), lubili z Polaki (tu byli i Polaki), w Ro-
 manskim lochu (w Romanoskim torgu), w Puchai (w Putnie),
 do deonego Dwornika (dolnego Dwornika), Grotona (Hartona)
 i t. d. - Poprawniej ta Kronika drukowana po polotku, w: Petri-
 ceicu - Haiden B.: Archiva istorica a Romaniei. Tomulu
 III. Bucuresti 1867. 4to str. 5-15.

B. Petriceicu - Măjideu. — *Arhiva istorică a României*.
 Colecțiune critică de documente asupra trecutului ro-
 mâni, începând de la timpuri ce mai depărtate și până
 la anul 1800. București, imprimeria statului 1865 (Cena Tomu 7 ofanti)
 Tomu I. Partea 1. pp. VIII. 1-184. (N° 1-23) /: obține 275 documente
 înregistrate r. 201-1764.)

" " " 2 pp. 1-192 (3 Zecruțy) /: obține documente od m.
 276-309 și opis moldavii r. 1650-1660 - ora dok.
 menta od m. 341-340.

Tomu II. pp. 1-176. /: obține 21 wypisów z diet
 jak p.p. Hryzkowski, Zerliu, Kartemir, 2 relacyj
 postów - a w Konias N° 21 str. 171-176 przywilej
 raski Stefana wojew. moldaw. dany kupcom lwowskim
 na płacenie sta i myta. Wsiozawie r. 6968 (1460) d. 3
 Julia. W tym przywileju wspomina Stefan wojewoda
 swego wuja p.p. Stefana wojewodę "od użytku naszego
 pokojnika Stefana wojewody", który także dworzą:
 nom dat przywilej. /

Tomu III (1867) pp. 1-289 i XLIV (chronologiczny
 spis dokumentów zawartych w Tomie I i II.)
 /: zawiera dokumentów i wypisów z diet różnych

Tomu IV pp. 1-120 Materialuri pentru
 istoria coloniilor române în Galitia. Diser-
 tațiuni și documente.

1134 r. d. 20 Maja. — Przywilej Iwana Rosiostawirza Krzicia
 Bertadzi kiego, podotadnego Krzicia Haliickiemu, dany kupcom
 w Mesembryi, handlowania bez opłat celnych w kraju matego Hali-
 iza (Galacz) nad Dunajem, z wyjątkiem sta w Tekucy i Bertadzie.
 (porusku znaleziony na Podolu, druk. w oryginale i Homaweniū ru-
 minickiem w dzienniku: Instrucțiunea publica, revista septemăna-
 ria din Moldova. N° 1, pag. 8.)

- 1192 d. i Februr. — Jan Kaliman Aszeri car romano-bulgerski w przywileju na tytul: „autokrator Tyrnowy woselianej Bulgarom i Grekom, prieko Moldowlachija.” (Apriłow: Botgarskija gramoty. Odesa 1845 pag. 31.)
1231. Kapitula siedmiogrodzka powiada iz Gallus syn Wydh de Bood rioto Boie lezace koto Zumbuthel (Sambeta), in ipsa terra Blacorum spredat Truh'owi synowi Choru a temporibus, quibus ipsa terra Blacorum terra Bulgavorum catitiose fertur” (Leutich und Finkhaber: Urkundenbuch zur Geschichte Siebenbürgens. Wien 1853. I Bd. pag. 50.)
1378. Władysław Książę opolski nadaje strzelcowi Alexandrowi Włochowi pole we wsi Miodło przy rzece Tarnowa w Galicji na prawie wotokiem (porusku — wspomina Cracki Śl. O li: tews kich i pols kich prawach edit. Raryński T. I pag. 92 nota 342 i pag. 213 nota 24, i pag. 237 nota 145.)
1383. Maria córka dądzika Króla pol. i węgier. nadaje wies Włochu. wi Józefowi Ollakowi synowi Piotra. (wspomina Cracki Śl. i pols. praw. T. I p. 204 nota 6.)
- 1390 Dzinga de Stupniza wojewoda Walachorum (w przywileju Spytka z Mielostyna — Ob. Baliński 87: Studia historyczne. Wilno 1856 pag. 210)
- 1392 Daurdz de Stupniza wojewoda Walachorum. (tamże pag. 213)
- 1392 (6000) d. 30 Marta, u naszym gorodie u Romana wojewody. — To Roman wojewoda obładaja zemteju Moldawskoju od plakinu do morja, i s moimi synami Oleksandrom i Bogdanom — nadaje studie swemu Swanyorju Witarciu z riota na Seretie: Ciursarowcy, Władymioncy, Dukurowcy. — Na to wiera iupana Juzi Ziuriewicza, iupana Heckowa, wiera Stanisławowa, wiera pana Dragusza Wietiazewa. (Tom I. Parte I. pag. 18)
- (okolo 1392) b. r. — To Wierza wetykij wojewoda i hospodyn woli zemi Ugrowtashijoskoj i Zapłaninskim szanom — wim kupcam i porogaram ot zemia rodytelje i brata hospodtwie mi Władysława Kralie ot Leo. (Lwowa? Polki?) i porogaram ot zemlja brata hospodtwie mi Wetykoko Kniazia Witolta — pozwala wolno sprzedawac i kupowac wiatym kraju, byle w szgowiozcan zapłaidi cło (wan) — wolno im handlowac po wszystkich brodach podunawskich, porogowcy od Zeliernych wiat do Bratowa i po woiich putach przez platiniskich, na co daje ten chrysosout. (T. I. P. I pag. 3)

1407 Kyr Josyf metropolita moldawiański potwierdza posiadłości
monasterów Sijemca i Bystrycy. (I. 1. p. 140)

6917 (1409) d. 18 Apryla, w Szwawie. — Wł. Aleksandr wojewoda,
nadaje monasterowi św. Nikoły szto na poljem Sijatrkom
(nad Seretem? monaster Pobrata), jezioro i miejsce gdzie lubią
robić sadziny winohrad. Na to wiera moje i syna mojego
Romanowa i wiera pana Stanisława Rotompiana.... oraz
innych dworników, stolnika, czaśenika, postelnika, wistjar
nika. (I. 2. pag. 11) Roman (nieznany
syn Aleksandra).

6919 (1410) d. 22 Szerwca w Szwawie. — Wł. Aleksandr wojewoda,
nadaje monasterowi św. Nikoły ot Poljem (Pobrata) 5 dworów
Tatarskich (nad Seretem). — Między świadkami: prozelnik Stojan.
(I. 2. pag. 12)

1420. Ziemowit książę mazowiecki i bełzki nadaje wsi Lubyra
prawo woloskie. (Cracki: Opisanie, ed. Raczyński T. I. pag. 213 nota 24).

1420. Rzeką Dniestr przy ujściu do morza Czarnego stanowią granicę
posiadłości Witolda od Włoch (Puteszestwie Jozymy do Ziemi
św. w Sacharow: Skazania ruskogo naroda 1849 T. II. p. 8)

1422 (6930) d. 22 Augusta. — Alexander wojewoda, nadaje do monas-
teru Wypienia Bieczystoje Bokołodczy w Bystrycy myto ot
Berladzkiego torga. — Na to wiera przeworubliennaho syna
Ilijoza i wsiach Bojar. (I. 1. pag. 132)

6932 (1424) d. 5 Augusta. — Ar. Jo Dan wojewoda miłostija bożija
hospodyn wsei ziemi Ugrowlaciustkoj, nadaje do monas-
teru Siomiena (syni Włodczu) który dziać jego zmarły Radut
wojewoda wystawił i zmarły ojciec jego Dan wojewoda uposażył,
razem wsi i potwierdza posiadłości: Kumanotki brod wies,
Jo (wama) w Kalafauie, wies Pesticzewo które nadat matka
moja Kalinikija, siostra Tydowszczyca które nadat zmarły stryj
moj Władystaw wojewoda, 40 familij (czeladź) Cyganów (I. 1. pag. 13)

6936 (1428) d. 3 Julia, w Bystrycy. — Ar. Jo Alexander wojewoda i hos-
podar wsei moldawiańskiej ziemi nadaje do monasteru w Bystrycy
31 rodzin (czeladź) Cygan i 12 chatup (chłopi) Tatar. — A na to wiera
syna naszego Ilijoza wojewody. (I. 1. pag. 121)

6937 (1429) d. 1 Junija, w Szwawie. — Alexander wojewoda nadaje stłuc
owemu Chika siostrze Łeziji. Na to wiera synów naszych: Ilijoza woje-
wody, Hecka, Beka i Aleksandra. (I. 1. pag. 121)

6939 (1430) d. 16 Septembra, w Argisz. — Jo Dan wetyk: wójce: woda i hospodyn w wsei zemli Ugrowlachijskoj i Zapła: ninskim, Amłazu i Fagarasu herceg — daje chrystowul (przywilej) slugom soym: Stojku, Dumitru, Właskamu, Michalu, Petru i Szyszmannu potwierdzając ich posiadłości (ziola) Czurileszuri, Dumbowa, Turczineszuri i pótowa Odalomiresz: elli, uwalniając takowe od danin: ot owerijego wam (podat: ku), ot swirijego wam, ot porelarstwa, ot kablarsstwa, ot ur: narstwa, ot dżimi, ot globe (kora?), ot sionokosija, ot powoza, ot podwoda i ot inich sluzbach, i podanich welikich i ma: lich, ot tiech wsiech da im jest w ohab (pokoj-wdłosci), i da ich ne smi jet bantuwati ni sudec, ni globnik, ni birczu, ni de (podobnie jak) ot inich slugach i robotnik hospodstwa mi. (I. i pag. 73)

6939 (1431) d. 6 Februar. u Sorszawie. — Jo Alexandr wojewoda i hos: podyn wsei moldawlachijskoj zemli nadaje monasterowi Uppe: nia prawitliji Bohorodicy w Pajstryci: myto ot Szarlowa, mo: naster sw. Blinoty s rełom, młyny i s seliszczem ot Sztikida i z starym chotarem, cetyry pasieki: jedna u Bohotyru na Kozii, druga na obraszii Czarnawky, tretia na Sztuklu, czet: werta na uotiu Botny. — na to wiara synowa hospodstwa mi Sziasza wojewody i Steoka i Petra i wiara brjar naszych ... wistjarnika, stolnika, czasznika, postelnika. (I. i pag. 122)

6942 (1433) d. 8 Oktobra, u Sorszawie. — Stefan wojewoda ziemimot: dawskiej porwala aby od sędziow wsi Saratei odwotymano się do sędziow nadwornych w Jasach. (Zapiski Obszeptwa drew. w Odepcie Tom 2 pag. 562. — Obarz. I. 1. pag. 81)

6944 (1435) d. 19 Septembr. u Sorszawie. — Wuj Szia wojewoda hospodar zemli moldawskiej i brat gospodstwa mi Stefan wojewoda nadaje studze swemu Danu Szlzechnu s siot u zemli moldawskiej. — Na to wiara hospodstwa mi Szli wojewody i syna hospodstwa mi Roman. (I. 2. pag. 18)

Wład Działul 6948 (1439) d. 8 Septembr. dan w Argiszju, pisana je w Tergowiozei. — Włagowierny i wlagowestny i Chrystolubury i Bogom pomacany i samoderzawny Jo Wład wojewoda wsei zemli ugrowlachijskoj daje i dowetykago moria obwady, pazeze i na Ugarskoj zemli Amłazu i Fagarasu herceg... daje ten chrystowul na prosby przyjaciel nadznych, jeze sūt mestierzi ot Krakowa po imieniu Szlars: tin Chmil i Stanisław Diwny buduczay mestierz iz Lwowa, jakoto:

Kazdemu szlowskiemu i kupcowi z całej łaskiej (łeckiej) ziemi, od Krakowa, od Lwowa i od innych miast ruskiej ziemi i od moldawskiej ziemi, wolno handlować w całym naszym państwie, myślo płać na na Rybniku (Rymniku) od jednego wozu dwa floreny węgierskie (wugrocky) i po innych miejscach zwykłe myślo; wolno im też z towarami do tatarskiej ziemi. To ma być za życia naszego a po śmierci za życia synów naszych Mircza i Włada i Raduta, i później Komu Bóg zezwoli być gospodynem wołoskiej (włoskiej) ziemi. Na to świadkami panowie (szepani) nasi i logofet, spatar, wistier, stolnik, pacharnik, komisarz, pisarz. (Oryginał w archiwum miasta Lwowa - I. i. pag. 84.) *wojewoda*

6950 (1442) d. 8 Mar. u Szwawie. - My Błaż i brat nasz Stefan wojewoda, gospodarowie ziemi moldawskiej, nadajemy szluzie naszemu Kriście Żukaszulowi szluzę w naszej ziemi moldawskiej: Balażynszczy, Mituliniszczy gdzie była osada Tatula mezanika, i na Krakowie gdzie był Sas Dan i obie żudeczki (miejscia sądowe?) (I. i. pag. 75)

6951 (1442) d. 8 Maja, u Szwawie. - Stefan wojewoda nadaje monas. Terowi ot Poljany gdzie jest chram św. Nikołaja (monaster Pobrata?) i Piotr (Petryto) Bron brania

9 Tatarów (chatup tatarskich) i s uoimiy czeledami ich. - Na to wiara (świadectwo) nasze i brata naszego Petra wojewody. (I. i. pag. 123)

6956 (1442) d. 5 Oktobra, u manastyryju ot Poljany (Pobrata). My Piotr wojewoda za dusze zmarłych rodziców naszych Alexandra wojewody i matki naszej hospody Maryi nadajemy do monasteru ot Poljany (Pobrata) coroku po bczek wina z naszej dacie: rżyciny w Chortowie lub w Kotharze, i worki ot Krasnego torga. Za to kahużerowie za zbawienie duszy naszej mają corodu wieczorem odbywać parakhs (niezporę) a wezwartek liturgię (morg) i bratiam daty po uszupku na traperia(?) (I. i. ok. pag. 113)

6956 (1442) d. 5 Aprila, u manastyryju ot Poljany (Pobrata). - My Petr wojewoda dajemy ten list ludziom monasterskim wsi Czuliniszczy, Gere-

moni, Roszka Koto Chrolowa (Hartku?) "szereby nie płaćły dan, "ni posad, ni podwozu, ni ilisz, ni na niyny szereby nie robity, ni u zoldu "szereby chodyły, ni bozki nasze szereby nie wority i ni odnu naszemu szluz "i ware kulko koiechary sut u tych set ili kud kaku monastery, szereby "monastyryju był tot wes przychod; a takoz szluz ot Jaroch i ot Chortowa

Stefan (Sturko) i Piotr (Petryto) Bron brania

Piotr (Petryto) Bron (syn Aleksandra i Maryi)

Finalizacja do monasteru ot Poljany, gdzie jest chram św. Nikołaja

„i globnicy ich, ni przypasarzy, szesoby ne imaty dila sudyt
 „tych lyudej, ni grabili ich, ni glob, ni tretinu wazyet ot tych lyudi
 „ani ostuchnu, bud kakaje dilo przychodzia mley tyi ludom, szesob-
 „by ich sudyt kalugery i szesoby oni brali toty glob i wes' przyhod
 „ot tych lyudi... (I. i. pag. 153.)

Aleksander (syn
 Ilii)

6960 (1452) d. 24 Sewtiar, u Wasitui. — Syn Aleksander wojewoda
 ...potwierdza monasterowi w Bystricy posiadlosci Potna
 zwana z jeziorami i dwa rybotowstwa (ryz) na Dniestrze. Pretoz
 nikto z urzednikow naszych w Ichini nie ma pobierac myta z ich,
 posiadlosci (chotar), lecz cely przyhod i przypasy maja nalezec
 do monasteru. (I. i. pag. 141)

6960 (woryginale mylnie 6950) (1452) d. 8 April., u Suczawie. — Ale-
 ksander wojewoda za dzusej ojca swego Ilii wojewody nadaje do
 do monasteru Pobrata „wostk u Krasnoho torgu Kolko Khorozym
 sia czynitu Krasnom torgu" i co roku proz bezrek wina z dziesioz:
 any neszej. (I. i. pag. 101)

6961 (1453) d. 26 Hhenwara, u Suczawie. — Aleksander wojewoda
 hospodar zemli moldawskiej, potwierdza monasterowi Pobrata
 danins wostku ot Krasnoho torga, Kolnara, Hhorowa, 6 bezrek
 wina z dziesiozany hospodara wojewody, pasieka w naszem branz-
 zu (Branioko? las) w Bohotynie zwane Bozowa; proz tego
 poleca aby „srotkazy i porgary" (srotkosi i mieszanie) z Dami
 (Baja) ktorzy trzymaja mlyn monasterski, dawali temuz monas-
 terowi co roku 12 ktod stadow i 4 ktody porzeniu; gdyby zas Sasi
 z Dami odstapili od swych tokmiat⁽¹²⁾, wtedy maja captacic do
 rabli rebra; proz tego nadaje Urjeklewa polang i 3 rodciny
 Satarow, oraz mlyn w Toplicy. (I. i. pag. 102)

Wladyslaw
 (syn Dana)
 (syn Daniela)
 Stefan wielki
 (syn Bogdana -
 syna Aleksandra)

6964 (1456) d. 15 April. u Tergowiszczu. — Jo Wladyslaw syn Dana woli-
 koho wojewode, nadaje ziupanowi Mogoszu pewne riota. (I. i. pag. 142)

6965 (1456) d. 8 Septemb., u monastirie idzie jest chram Uspenie Prze-
 casyty Bohorodicy ot Kamena (Petra czyli Piatra). — Stefan woj-
 woda monasterowi w Bystricy uposazonemu od dziada naszego
 nieboszczyka starego Aleksandra wojewody, nadaje myto ot Ba-
 kowskaho torga oraz i Kamieniwostku z tegoz myta, imyto w Jarlowie
 i mlyn powyzej Bakowa. (I. i. pag. 154)

6967 (1459) d. 20 Maja, u Suczawie. - Stefan wojewoda daje przywilej Sw. Bogarodicy w Bystrycy, aby wszyscy Węgrzy (Ugrowe) którzy mieszkają w monasterskiej wsi Lukanieszczyj płaćli temuż monasterowi daninę biskupską (biskupow dan), podobnie sędziowie (suday) z Bakowa ani ich globnicy ani ich stugi nie mają sędzić ludzi z Lukanieszczyj ani w wielkich ani w małych sprawach (ani o wetykoje ani o małe dilo) ani globe (kars, pieniążna) z nich brać, lecz mają ich sędzić jegumen i kalugierzy z Bystrycy; również ludzie z Lukanieszczyj nie mają dawać danieliny od proczot, także i przypas szczo upadet u ich chotar (obwod, granice) ma należeć monasterowi. (I. 1. pag. 113)

1460 metropolita Theoktyst w Suczawie d. 23 Kwietnia.

6974 (1466) d. 9 Julia, u Suczawie. - Stefan wojewoda monasterowi Sw. Nikoły w Dobratie, za poradą z metropolitą Kir Theoktystem i episkopem romanowskim Kir Tarasijem, za duszę dziada swego starego Aleksandra wojewody, za duszę s.p. ojca swego Bogdana wojewody, za duszę matki swjej Maryi, za zbawienie nasze i żony naszej knieżini Swodotii, za zdrowie naszych dzieci Alexandra i Olony, zapisaliśmy obrok t.j. co roku 10 beczek wina i 2 mazy ryb t.j. jedna maza morun (mařen) i druga z kłopotina (karpiami?), poł kamienia wosku z Krasnogo tyrgu, i uoi (wosyotkie) berbenicy miodu z drzazginy w Potna, jezioro z girtami naprzeciw rzece Potna do Dniestra aby sobie wzięli tamże sietniki (rybotoufki) i proz tego i Tatarsyna z żoną i dziećmi ot Nemca (Nemc). - Swiadcowie bojarzy, purkatabowie: belogradski, chotiniski, kiechijski, nierniecki, dwornik, spatar, wiotiarnik, postelnik, pecharnik, stolnik, komis, logofet. (I. 1. pag. 114)

1471 d. 15 August, u monasteru ot Putnoi. - Przywilej Stefana wojewody dla monasteru Dobrata. (I. 1. pag. 115)

6980 (1472) d. 19 August, u Suczawie. - Stefan wojewoda daje przywilej monasterowi Dobrata aby ludzi z monasterskich wsi w Bodeszczy, Tatarii, Jarkonii w suchawskiej włości w sprawach małych i wielkich nikt inny nie sędzi tylko egumen monasteru który ma prawo pobierać globe i inny; tylko w sprawach o duszę egubstwo (zabójstwo) i o wotowanie diwki (porwanie dziewczki) mają sędzić i pobierać globe nasi globnicy; z resztą w tych wsiach nie ma prawa urzędować nasz urzędnik, ani globnik ani przypaszać, w innych sprawach. - Na to świadectwo daćci naszych Aleksandra i Piotra.

6989 (1480) d. 5 Octobr. w Surowie. — Stefan wojewoda potwier-
dza studium swemu Michul Buzat posiadłość Rakazinie
nad Seretem przy ujściu, ponieważ mu oryginalne przywileje
jakie miał, ot narzycz ułkow (stryjów) ot Slija wojewoda i ot
Stefana wojewoda podrat napadu na kraj przez Alibega, jego
brata Skenderbega i Szapaluza (Szepelusz - kat) zagnięty
i ponieważ jego pogranicznicy sędzi (okolnicy meziarzy) praw-
dziwość ze znania potwierdzili. — Świadectwo dzieci narzycz
Alexandra, Bogdan Włada. (I. i. pag. 116)

Wład Czepes
(Draalla)

6991 (1483) d. 3 Junia, w Tereowiszczu. — Jon Wład wojewoda i
hospodyn wóci ziemi ugro-walachyjskiej, syn Włada wetykaho
wojewoda. (I. i. pag. 37)

1485 d. 15 Septembr. w Kutomii. — Stefan wojewoda młodszy
(fer. 2ª proxima post festum Nativitatis Mariae 1485) Włada
Krolowi Kazmierzowi siedzącemu na majestacie w Kromie
~~1485~~ w Kutomii uroczystą przysięgę hodoownią, wraz
z bojarami. Uroczystość tę opisuje obozernie Przytuoki
(Legeret statuta eo privilegia regni Poloniae. Praceviae
1558 fol. Capit. 10)

6997 (1489) d. 13 Mart. w Surowie. — Stefan wojewoda potwierdza
sprzedaż jedmu Bukatu ziemi ot chotara Albotesziszlor przy
ujściu Seretu do Brutu przez wnuki Pana dwornika ze 80
złotych tatarskich panu Lupie armaszowi, Ktorę to ziemię
Pan dwornik dostał ot diada naszego ot Alekandra woje-
wody. — Sta to wiera (świadectwo) nasza i narzycz synów Ale-
ksandra i Bohdana Włada (I. i. pag. 154)

Stefan (wielki)
wojewoda wnuk Ale-
ksandra

6998 (1490) d. 26 Julii, w Stolni grad Bukureszsi. — Jon Wład wojew.
da syn wielkaho Włada wojewode obladajuszali woseju zaslęju
Ugro-walachyjskiej i zaplaninotkim stanom Amlaszu i Fageraszu
herceg potwierdza kupanie i dachowi posiadanie wóci Ochaba, Tere-
zi Kupiona ze 1300 asproów; uwalnia te wóci od danin: ot owrzi wam
(daniny), ot winnięgowam, ot pozelarotwa, ot kubarotwa, ot diżim (daies-
ziny), ot winaricz, ot globi, ot powoz, ot podwod, od wszelkich strabi
dażb (danin) wielkich i małych, aby uł nikt nie miał bantowati ani sudy
(sędziowie), ni biracz, ni globnię. (I. i. pag. 5.)

Fgaletarit-powotku)

1490 w Surowie. — pomiędzy dworzanami Stefana wojewody wymieniony: Mochila
wasznik (I. i. pag. 156.)

- 6999 (1491) d. 26 Febr., w Suzawie. — Stefan wojewoda potwierdza sprzedanie 2 wsi nad Dniestrem: Dridliwoje i druga gdzie był Nosko, przez Hanziula Storożestkul za 30 złotych tatarskich panu Purcise opatowi. — A na to jest wiera naszego hospodstwa, synów naszych Aleksandra i Bogdana Włada i wiera bojar: Andrejka Czortowski, rowoskiego, Mochila czaszniha, Szandra Komisa. (I. 1, pag. 156)
- 1509 d. 4 Octobris. — Polacy pod dowództwem Nikołaja Kamienieckiego: Bogdana wojewody krak. hetmana stawiają zwycięską bitwę z wojskiem (syn Stefana) Bogdana wojewody mołdawskiego (synem Stefana). Zygmunt I na pamiątkę tej bitwy stawia srebrny ołtarz w Katedrze Krakowskiej. (Acta Tomiana).
- 1510 d. 20 Martii. — Zygmunt I król polski zawiera traktat pokoju z Bogdanem wojewodą mołdawskim, który obiecuje wrocić rzeczy zabrane z kościoła w Rohatynie. (I. 2, pag. 154)
- (1511?) d. 15 Januar. w Chorlewie. — Bogdan wojewoda zemi mołdawskiej pisze do pana Burgomistra i doradców lwowskich aby zapłacili dług za Antoniego ze dworu 87 złotych węgierskich, prosił asprów za jeden złoty, który to Antoni kosnar ze dworu zostawił winien Brackowi mytnikowi ruzawskiemu. (I. 1, pag. 7)
- 7021 (1513) d. 5 Mart. — Bogdan wojewoda potwierdza panu Hrynkwiczowi paroklatowiczowi chowimskiemu posiadłość 2 wsi: Diagnozani i Jekuszani, na których mieli także posiadłość ~~zobacz~~ syn Jurija Bruszackiego, i na które wsi dał przywilej opiece nasz Stefan wojewoda. — Na to świadectwo nasze i ukochanych synów naszych Jona-Stefana i Petra i Słazsa — świadectwo bojar Szandra, Negrita, Mogili. (I. 2, pag. 119)
- 1515 d. 20 April. — Bogdan wojewoda za duze wdzięków naszych: Stefana wojewody ojca i Maryi matki i za zdrowie iomy naszej Roxandy oraz dzieci naszych: Joana i Stefana i Piotra i Słazsa nadaje do monasteru Dobrowec bożestwie Sw. Ducha wioło Kriktu brod i jezioro Bogatul, oraz potwierdza nadanie wsi Radżenii, młyn i 2 orienyżce oraz 2 zagony szałasy które zapisat Michul medelniczar. (I. 1, pag. 138)
- 7026 (1517) d. 20 Decembr. w Suzawie. — Stefan wojewoda hospodar Stefana (syn Bogdana) zemi mołdawskiej, syn Bogdana wojewody potwierdza darowanie monasterowi Niemckomu Wornesenia Spasa wsi gdzie był dom Oianki ~~okazy~~ na Krakowie i młynem w Krakowie i monasteru Turbatulo, wazy teraz

Prusturi, przez bojara Kozmę Szarpe postelnika - na któ-
re to wsi są nadania ojca naszego Bogdana wojewody, dziada
naszego Stefana wojewody i pradziada naszego Aleksandra
wojewody; który to bojar Kozma Szarpe darował równocześnie
do monasteru Hemeckoho (Hemtulu) świecznik ważyący 16 romi
rebra, kadelnicę o 5 romi rebra, czaszę srebrną, 5 tyżek srebr-
nych, patrachil szaty z firon i s i kanami i s zanzugom,
kanafi z zlotem i perłami i inne ukłasczenie odeszły do cerkwi
ot uroszenik (materyi?) fruski (friaeski?) z zlotem; za to mają
bracia z monasteru codziennie odprawiać paraklis (nieszpory)
a po imieniu zapisodawcy, aby odprawiali pomieniy oraz w wieczor
parastas i kolibę, a nazajutrz liturgie i koliliwy, a braciom za-
konnym mają dać prziliewek. - Na to świadectwo nasze i naszego
koheńskiego brata Piotra. (I. i. pag. 28)

7022 (1519) D. 9 Januar. u Soczawie. - Stefan wojewoda powiada
iż Petru były pokatab bukat ziemi ot chotara Daslaonilot
szuro jest na Krakowie sprzedat tudze naszemu Toaderu Kama-
raszu ot wiotiaru za 280 zlotych tatarskich. - Na to swiades-
two nasze i brata naszego Piotra. (I. i. pag. 38)

1519 w niedzielę przed J. Wawrzyniec, w Krakowie. - Zygmunt I Król
polski zawiera traktat z Stefanem wojewodą ziemi moldaw-
skiej w sprawach pogranicznych. (I. 2. pag. 1.) (Hieronimowski:
Dzienniki J. IV pag. 146 - Rata Tomiciana J. V. pag. 90.)

1523, w Krakowie. - Instrukcja dana przestowi Stefanowi wojewodzie
moldawskiemu do Zygmunta I. Króla pol. (Rata Tomiciana J. VI
pag. 226)

7032 (1524) D. 24 Julii, w Dridich (Gurgilewo). - Władysław wojewoda
i hojpodar zemi ugrowlachijskiej robi zapis dla bolnicy (szpitala)
i dla strannopriemnicy czyli ucieczno młoto (dom gościnny) któ-
re leżą przed wrotami cerkiewnymi monasteru Argioz. (I. i. pag. 104)

7034 (1525) D. 20 Septembr. w Topliceni. - Stefan wojewoda moldawski
daje przywilej dla miasta Waslini. - Lisarz Jo. Novila. (I. i. pag. 58)

7037 (1529) D. 12 Maji, w grod Tergowiszcz. - Mnoży wojewoda i hojpodar
zemi ugrowlachijskiej syn Władysława wojewody zapisuje do monasteru
Siomiena Uopania Pryono Djeioy Maryi dochód z sta(woma) Kalafatu
od konia 6 oprow, od wola 3 oprow, od wrietiozcaa (worka) pozeniny 2 oprow
od 100 Kruzes (poli) 3 Kruzelky, od Kozelnicu (wina) wina 10 oprow.
(I. i. pag. 30)

7038 (1530) d. 3 Mart., u Chortowie. — Jo Petr wojewoda moldawski Piotr Raresz.
 zapisuje do monasteru Tadolowskiego Rozdestwa Sw. Maryi, sioto jego brataniec
 Paszkany u Dragozslwo pole, ktore to sioto zostalo skonfisko- Stefan młody
 wane za zdradziectwo Symy, który się „wodziwignut (zawołtował) (Teneru) woję-
 na bratanieza mładago Stefana wojewodi", oraz potwierdza wodę
 sprzedaż wsi Tuteszeri na sotonom Tastowie przez wnuków Makoy.
 ma starosty i knieziini Bapnuczy za 580 złotych tatarskich temnia mo-
 nasterowi; którą to wies dostal Makoyem starosta od brata naszego
 Bogdana wojewody i na takowę potwierdzenia od bratanieza
 naszego Stefana wojewody. Aby zaś dodaliśmy monasterowi jedno
 jezioro zwane Dadiunul na Brucie z swoimi jeziorkami i gortami
 oraz jeden szatasz zwany Montul. — Dla to świadectwo nasze i wy-
 na ~~1530~~ Bogdana wojewody. (I. i. pag. 132) ^{Tomasz}

7043 (1535) d. 22 Mart. — Petr wojewoda moldawski nadaje (Tomaszowi)
 purkatabowi z Czoborczin, puote miejsce koło Potny gdzie
 jest wielki Keszeneu dla zaosadzenia woi. — Dla to świadectwo
 nasze i synów naszych Ziasza i Stefana. (I. i. pag. 83)

7059 (1541) d. 5 Junii, u Chortowi. — Stefan wojewoda moldawski Stefan docusta
 nadaje Mitrofanowi episkopowi Mitrofanowi radowskiemu
 (Radantz) 4 1/2 falki winogrodu u Wojewody na górze, ktore to
 winogrody zabraliśmy Jurjemui spaterowi za zdradę przeciw
 naszej głowie. (I. i. pag. 125)

1542 d. i Martii, Soraviae. — Petrus voivoda Moldaviae eliberando Piotr Raresz
 partem Moldaviae per Turcos occupatae, tractatum secretum
 cum Joachimo marchione Brandenburgensi concludit, qui marchis
 promittit eireconciliationem cum Polonia. (I. i. pag. 100. — Tesauru:
 lu de monumento istorice T. III pag. 13-20)

1545, w sierpniu, w Wilnie. — Zygmunt August wielki Książę litewski.
 daje odpowiedź postom Joanna Petra wojewody moldawskiego,
 jako to Kormie Szepetlic Ghenga gumennikowi soczawskiemu i Mi-
 kotajowi Bortla staroście repeninskemu, bojarom, w sprawie glesitu
 dla postów do Iwana Wasilewisa do Moskwy, w sprawie glesitu
 negostawu i w sprawie zbiegłych z Moldawii do Litwy. (I. i. pag. 33. —
 Kniha posolskaja H. Ks. Litowsk. 1545-1572 izdan. Obolenskim i Danilowi:
 izm. Moskwa 1843, str. 2-5.)

7055 (1546) d. 23 Oktobr. u Trgowiszczu. — Radul wojewoda ^{wotofni} wotofni
 wojewoda nadaje dworze zupanki Radulowi wotofnowi. (I. i. pag. 49) Radu - voda
 (Calugeratu)

Hija Daresu. (circa 1546 - 1552) d. ii Martii, u Wasluja. - My Hiasz wojewoda
moldawski potwierdza sprzedaż wsi Jakobieni w wolosci Chotlow;.
Koj Która to wieś Anuska córka Jeremii wóciernika sprzedata
Georgijemu Mocoku za 300 złotych tatarskich, a która to wieś miała
przywilej od dziada naszego starego Stefana wojewody. - Na to swia-
dectwo nasze i braci naszych Stefana i Konstantyna, oraz bojar: Hux,
za portar suzawski, Jacko i Giangi portakalowie nowogradskii (wp.
manry), Danzul portkotab romekij (Kiamur?). (I. 2. pag. 20)

7057 (1549) d. - u Chotlowie. - Hiasz hospodar wojewoda zemli mol-
dawskiej potwierdza podział wsi Bosanrzeszei pomiędzy drili
Zurza Epure. (I. i. pag. 42)

Aleksander
Laputanianu.

7060 (1552) d. 4 April. u Chousoch (Husot?) - Aleksandr wojewoda mol-
dawski potwierdza stolnikowi Toaderowi Bołje posiadłość wsi
Iblunescarii z młynem na Pertadie i z winnicami, Która to wieś
Zurz Chorbos dostał od ojca naszego Bogdana wojewody, i Która
sprzedał nam a my zaś sprzedali Toaderowi Bołje za 1200 złotych
tatarskich. Pieniądze te rozdaliśmy za duszę Maksyma Chorbosa
pomiedzy 5 monasterow: pustelni monaster, Moldawicz, Chomor,
Horonec, Slatina i episkopowi radowskiemu Epifimiu na po-
mienik. - Na to świadectwo nasze i synów naszych: Jonaszko, Bog-
dan, Petri, - bojara Wostkana Mowila portakala chowimskiego.
(I. i. pag. 125)

7063 (1554) d. 24 Septembris. u Chotlowi. - Aleksandr wojewoda moldawski.
rozdaje grunta i polany w miejscu Dimbrowia na Diinacz rożnym
poddanym swym. (I. i. pag. 166)

7068 (1554) d. 9 Maii, u Chousoch. - Aleksandr wojewoda moldawski
potwierdza kupno czwartej części wsi Kondescarii u Diagoszewa
polie, Która kupili Michail i Gliga bracia od Terdayi córki Toadera
Kamerasza a która miała na tę wieś przywilej od brata naszego
młodego Stefana wojewody dany jej ojcu Toaderowi. - Na to świadectwo
nasze i synów naszych Joana i Bogdana. (I. i. pag. 110)

7067 (1559) d. April. - Aleksandr wojewoda moldawski robi zapis dla monaste-
ru Capriana Wyenia Bogarodicy (Kozia?). - Na to świadectwo nasze i
synów naszych Jonaszko, Bogdan, Michail, Petri. (I. i. pag. 119. - Ve-
nelin Polgarskiye dokument. pag. 141.)

1561 d. 18 Novembri. Jakob Hieraclides Despiota pobit i wypnat Alexandru
wojewodę moldawskiego i zajął hospodarstwo moldawskie.

7071 (1562) 2. 9 Septembr. Grzegorz były metropolita suzawski piase do zakonników monasteru Pobrata S. Mikotaja, iż będąc tamże hegumenem przez 23 lat, iż namówił Piotra wojewodę i jego żonę Helenę, iż sobie w tym monasterze grób obrali wraz z dziećmi, o co się zakonnicy z monasteru Putny bardzo obrzili, mianowicie iż Piotr wojewoda w przytomności poprzednika mego metropolity Janusza, zrobił hojne zapisy dla monasteru Pobrata, prosi więc aby co roku w styczniu w dzień S. Grzegorza bogostowa odbywali nabożeństwo za niego. (I. 2. pag. 21)

1563, Leopoli. — Hieracides Jacobus Basilinus Despotas Sami, Lari, Doridos et caeterarum insularum, regni Moldaviae princeps et haeres constituit plenipotentem Sebaldum Ruchingier ademonens: da debita a Michaele Corniuto et Antonio Pandolfini, sibi autem reservavit Melchiorum Haes. (I. 1. pag. 72)

1564 Stefanus Tomza in locum Despoti ad Palatinalum Moldaviae suffectus et Moraviz gentis primas praedas agebant et mercatores spoliabant, aquisque submergebant. (I. 1. pag. 48). Mense Aprilis 1564 Tomza fugit in Poloniam, decapitatus Leopoli.

7075 (1563) 2. 22 August. — Alexander wojewoda mołdawski na pamięć ^{Alexander Las} ^{mołdawianin.} Petra wojewody i żony jego (Heleny) syna ich Stefana wojewody ^{Piotr Parca.} zapisal do monasteru Pobrata, 3 beaki wina, 3 kłody żyta, 3 kłody ołsu, 3 potowice miodu praśnego i 60 złotych (I. 1. pag. 126)

7076 (1568) 2. 22 August. — Bogdan wojewoda na pamięć Petra wojewody i żony jego (Heleny) syna ich Stefana wojewody robi podobny zapis dla monasteru Pobrata. (I. 1. pag. 126)

1569 fer. 6^a ante dominicam Invoavit, in Comitibus Lublinensibus. — Sigismundus Augustus rex Polon. provido viro Swan Krzewicki confert facultatem locare villam Wierow de nova et cruda radice in sylvis ad capitaneatum Samboriensem pertinentibus ad torrentem Wierow, jure et consuetudine Valachorum. Villa locanda habebit limites incipiendo a limitibus Holowieckie ad Monasterski potok et a Groziowa wies usque ad Walki, item a Ploskie ad Sokoli potok, a Mozanica fluvio ad vadum pro brod wioz rzek Sokolia. Swano Krzewicki demus in Wierow 2 mansos et 2 portiones vulgo obozary, molendinum frumentarium et trusatile vulgo folusz, tabernam, de omni datione tertium denarium, tertium agrum, tertium porcum et columbationes bis in anno more aliarum villarum jure valachico locatarum. Pro poponatu et eulcora ritus graeci demus i latere eqri. Emethones debent reulteto 3 dies annuatim

laborare ad agros colendum, falciatrandum et metendum; nobis
vero expirata libertate debent decies annis et tributa pendere
more aliarum villarum in iure walschico locatarum. Sicut et
ad quamlibet expeditionem generalem servire tenebitur. (I. 2, pag. 112
- 2 rękopisu biblioteki Grolin'skich we Lwowie.)

1572 d. 15 Aprilis, in castro Chouinensi. - Bohdan wojewoda i hospo-
dar ziemi moldawskiej poleca Marcinowi Dobrosolowskiemu
bronić zamku Chouina. podpis: Bohdan Despothowicz. (I. 1, pag. 76)

1572 d. 3 Maju. - Bohdanus palatinus Moldaviae, caepitus a
ciuitate Leopoliensi (wzgnany przez Żwoniz)

Żwoniz (Jonaszca
celli Rumplitu)
(Ormianin) (Żwan)
7080 (1572) d. 22 Maju. u Jassii. - Joan wojewoda moldawski
nadaje monasterowi w Piotrycy kilka rodzin Cyganów (Cholopi
Cigani) mają imiona chrześcijańskie: Anka, Gauril, Indora, Grijina, Warwara.
(I. 1 pag. 130)

7080 (1572) d. 9 August, u Soczawi. - Joan wojewoda moldawski przy-
rządza monasteru Jaszowskiemu (Jaslan) wioło Taterzezi na Solo-
nom Jasłowie. (I. 1. pag. 116)

1572 d. - Novembr. - Olbracht Łaski robi zabieg o otrzymanie hospo-
darstwa moldawskiego od króla Henryka Walezego.

7081 (1572) d. 5 Octobr. u Jassii. - Joan wojewoda moldawski potwierdza
kupno cząstki wsi Bołoteszezi i brodu na młyn w Putnie przez
Cyganina na imię Nikola zwanego. (I. 1. pag. 111)

1574 d. 28 Julii. - Po rozbiu Żwonii czyli Żwana (Ormianina?) hospodara
Turcy osadzają na hospodarsztwie moldawskim Piotra brata wojewody
włoskiego.

7082 (1575) d. 22 August. w Bukareszcie. - Jo Aleksander wojewoda i hospo-
dyni ziemi ugro-walachij Kojie syn Mirzeu wojewoda a wnuk Michneu
wojewody

Piotr Anromy
(celli Schiopu)

7085 (1578) d. 9 Julii, u Jassii. - Jo Petr wojewoda Moldawski za radą
Anastazego metropolity surowskiego, Eustachiusza episkopa romenskie-
go i Izaiaza episkopa radowskiego nadaje do monasteru Jangerac
Sw. Dymitra męczennika ziemie: Maloje Almaz otokol Kamenu dla
zatrzymania woi, i 2 konie. (I. 2, pag. 28)

1579 d. 8 Januar. w Jassii. - Piotr hospodar ziemi moldawskiej oznajmia kupcom
lwowo-kim, iż postanowił jarmark w Lipiniszach i Wład kupiecki na rozdanie
i że wygnał żydów z ziemi moldawskiej. (I. 1. 132 po polsku z archiwum miasta
Lwowa. Ob. Zubrzycki: Kronika m. lw. str. 204.

38

7088 (1580) d. 19 Julii, u Suczawie. — Jo Jan Kul wojewoda moldawski Jan Kul Sad
potwierdza monasterowi Pobrata posiadlosci wsi Patropopicieni s (syn Piotra Raz-
mliny u Sirjet, ktory to was monaster dostal, ot rodzitelje gospodstwa resz wojewody)
mi Petra wojewoda pokojenago. (I. 1. pag. 127)

7091 (1583) d. 4. August. u Jasoch. — Jo Petr wojewoda zemli Moldowlachii Piotr chorny
monasterowi Sw. Sawy bliz Jerusolima nadaje na abudowanie cerkwi (Schionu) —
dom w Jasoch (u torg Jasoch) ktory kupil za 7000 asproda od zony + 1564 w Ostren
Doroty z Jas zwaney, no mnieszestkomu obrazu Matkryna, i od jej
cotki, ot dazki jej kniehinie Korpaczie. Swiadkowcie Teofan me-
tropolita suczawski, Georgie episkop radowski (I. 1, pag. 127.)

7092 (1583) d. 11 Septembr., u Cócora. — Petr wojewoda moldawski potwier-
dza, iz Juraszko Partik do monasteru Galatii ze dusz brata swego
Jonaszka sioła Malitini u wotosti chotinskoj i 4 szatasze Lyganow.
(I. 1. pag. 144)

7113 (1595) d. 4 Hennara, u Suczawie. — Jo Jeremija Mohila wojewoda Jeremiasz
moldawski uwalnia wsie z obvodu Liatra (ot okol Kamen) w wotosti Mohila.
Niemieckoj nalezace do monasteru Tazlau, od podwod. (I. 2. pag. 3)

7103 (1595) d. 11 Maii, u Jas. — Jo Stefan wojewoda moldawski poleca unag- Stefan (Roz-
nikom ot wotosti Kijczczkomu jako to. Staroste, skutarewe, duszegubi- wan?)
nari i globniki aby z wsi Tatarieni monasteru Tazlau nie wybierali
nalezytosci sadawych: prijazd, duszegubini i globi ktore nalezq do
monasteru. (I. 1. pag. 181)

7107 (1599) d. 27 Julii, u Jas. — Jo Michail wojewoda hospodar Michail (Vi-
ugrowlachijskoj zemli i wojewoda ardzeltskoj (riedniogrodski) teru)
i hospodin zemli moldawskoj uwalnia wsie nalezace do monasteru
Bistricy w obwodzie (wotost = judectwa) niemieckim od oddawania
drieziżany poszczelnej. (I. 1, pag. 117)

7108 (1600) — "Sej krest driewenoj sctwori bogom wozidelenomu Kyru
"Theofanu mitropolitu pokoinnago w swiataja gora: ++ i uktasi
"je s zlatom bogorewitelnaja carica wlaszkoj zemli gospozda Dzyga
"w pamiat rebie i rodzitelem jeju z let + 7108." (I. 1, pag. 181. Napis na
Kryżu uprzyssowym na rękojesci srebrnej w Kijowie w Bratniej Obiteli —
robiony na gorze Athos.)

1541 Mitrofan episkop radowski

1650-1660. Paweł z Aleppo archidiacon towarzyszył Makariosowi patriarche Antiochii w podróży i opisał takową. Prawie w
zasałach oraz w Surowie podczas oblężenia przez Tymoteusza
Chmielnickiego i Kozaków. Ciekawy tu opis Roszandy córki
hospodara Buzyńskiego, żony J. Chmielnickiego; również
ciekawy opis podróży przez Kraj Kozaków do Moskwy. Stoma-
czenie angielskie wydał Belfour: The travels of Macarius
Patriarch of Antioch. London 1836. 4to

1720 Dniestr był granicą pomiędzy posiadłościami wotokiem i litow-
skiem Wotolka. Bielgrad (Akerman) należał do Wotoków (Etat alba);
- również jak Kilia.

6968 (1760) d. 3 Julii, w Siczawie. - Stefan wojewoda hospodarzemli mo-
tawskiej oswiadcza iż, „nawzy przyjętęwe burgare liwowskiej „okazali
przywilej zmarłego, unuka „(stryja? - unchiulu) naszego Stefana wojewody
dany im na wolności handlowania z wyrażeniem jakże do mają opłacać
w Surowie i w Serecz - co opłacać mają rublami, z totemi turskimi lub
grozami - co wybierano w Surowie, Serecz, Czernowcach, Chotinie, Piemcu,
Baii, Bakowie, Bertadzie i t. d. co im Stefan wojewoda potwierdza przy
przytomności piosłów polskich Chaleckiego i Bragowskiego. (II. pag. 171-
176 - Oryginał w archiwum miejskim we Lwowie.)

7114 (1760) d. 28 Julii. - Go Simion Mohila wojewoda hospodarzemli
motawskiej, z błahoślowieniem czterech świętych motawskich: Kiri-
Theodosie Barbowskiej, mitropolit surowskiej, Kiri Anastasie episkop
romanowski, Kiri Joann episkop radowski i Kiri Filoteju episkop chuzjskiej,
radi zdrowie przewożublenych czad hospodstwa mi: Go Michail wojewod
i Gawriil wojewod i Petrosko wojewod i Paweł wojewod i Jon wojewod
i Mołoiski wojewod, dadochom monastiru Bistritzewskomu idzie
jest chram Włopenia Bohorodicy, jezero Kawotul (Kahul) ot stolpi
Galatjerom do Dunawje, a pa ki molebnicy naszy katugeri budut dotany
tworzyły nam pamięty od god do god w den świętoho Joanna Nowaho i w
den na wazlergi da imajut pjeanty para klio i pjeantosszajem bjejeniu
i na utrzeni leturgen i na trapezii i u griezdeniu i protiwet bratijem
i wsem popotrity. (III pag. 68)

7114 (1606) d. 15 Mart. - Zo Jeremie Mohila gospodarzei
moldawskiej... oświadcza iż Toader Wawerica wielki i pa-
ta i potowę wsi Posadinury w wołoskiej jaszkowej sprze-
dał panu Nestorowi Ureki wielkiemu dwornikowi dolnej
ziemi (terra de josu) i kniehnii (ionie) jego Mitrofanii
za 500 uhorstkich. - Na to wiera (świadectwo) naszego
gospodstwa i serdecznych czad naszych Zo Kostandina
wojewody i Aleksandra wojewody i Bogdana wojewody.
(III p. 70).

7105 (1597) d. 2 August. - Zon Jeremia Mohila wojewoda hos-
podarzei moldawskiej, z błahosławieniem otcem naszym
Georgie Mohila archiepiskop surowski i Agaston epis-
kop romanski i Amfilohie episkop radowski, nadaje do
monasteru zwanego metoch Vinaitu gdzie jest chram ar-
chistratiga Michaila i Gawriila i procyberplotnych
neboctkich sit, wies' Ulnii z młynem na Bachliu rzecze, z
przychodami naszymi za robot i za ilisz, i za rubiu i za
wojko i z 200 orcy za gorszczynu, jeze jest od przyhod
gospodstwa mi i z 50 swini na kazdyj lietti, która
to wies' nalezy k okol kotnarski - i za zdrowie czad
naszych Zon Kostandina wojewoda i dozorey (orek) hos-
podstwa mi gospodzy Jereny i Marie i Jekateryny
i bratijem gospodarstwa mi, a molebniy naszym da imajut
nas pominaty i napisaty w wetyki i maty pomiennik.
A na to jest wiera naszego gospodarstwa Zo Jeremia Mo-
hila wojewoda i syna Zo Kostantina wojewoda i
wiera bojar naszych moldawskich wetykich i matych.
(III. pag. 75)

1606. Z dokumentow moldawskich widac' iż Jeremiasz Mohila
r. 1606 złożył gospodarstwo moldawskie które objął 1607
brat jego Symeon Mohila jako opiekun dzieci Jeremiasza
(który najprawdopodobniej zmarł d. 30 Czerwca 1608). Zo
śmierci Symeona (+ 14 Wrzesnia 1607) objął gospodarstwo
syn jego Michai r. 1608, lecz przez Konstantego Mohila (syna
Jeremiasza) przy pomocy Polaków, został tegoż r. 1608 wzni-
cony. Przeciwko Konstantemu Mohile powstał r. 1612 Stefan
Tomorewicz i z pomocą Turków zagrabiał gospodarstwo,

owaz r. 1612 pobit przy pomocy Tatarów Konstantego
 Mohitę i jego krewnych popielaników Polaków pod
 Sasowym rzgiem. Konstanty Mohita wraz z matką i
 braćmi dostał się do niewoli tatarskiej, z której uładowano
 uładowo d. 10 Lipca 1612 w Dnieprze. R. 1615 osadzony
 został na hospodarsztwie drugi syn Jeremiasza Aleksan-
 der Mohita przez Polaków donichata Ks. Wisniowieckiego
 i Koreckiego; lecz pobity r. 1616 przez wojsko tureckie
 dostał się wraz z matką Elżbietą i bratem Bogdanem do
 niewoli, osadzony w Konstantynopolu w więzieniu.

1618 zebrano pisac dokumenta moldawskie w języku rumuń-
 skim (pradek języka rusko- Stawianiskiego w Kamelaryach
 moldawskich - i bułgarsko-serbskiego w Kamelaryach wo-
 łoskich).

Solka monaster

7133 (1625) d. 12 Henwa, u Surowie - Jo Radul wojewoda
 hospodas zemli moldawskiej, oświadcza, iż otec i molebnik
 nasz Ksi Ewlogie episkop radauski i egumen i wes' sobor ot
 swiętła monastira Solka zamienili wies' swą Michalczan
 w włości czernieukomu, która to wies' Stefan Tomasz wojewo-
 da nadał monasterowi w Solce - za wies' Solka z Jeremia-
 szem Morqulec i jego braćmi. (III pag. 218)

7145 (1637) d. 6 Juni, u Surowie - Jo Wasilie wojewoda hospodas
 zemli moldawskiej, oświadcza, iż Jofana Kniehini (ziona) byłe:
 go hetmana Szeptelira z synami, czwartą częścią Wasilko
 nad Seretem w włości czernieukiej z 12 ziębami (zortel) na
 carynie i miejscem na młyn ^(młyn) na rzecę Siret, sprzedata za 180
 złotych ugarskich Stefanowi Morqulecowi. (III pag. 221)

1695 Mikołaj Morqulec dzierzawca Kłusa Hanion ^(od Kłusa za)
 na II.

1703 Jurek Morqulec purkutab.

1703 Jan Kasper Morqulec rotmistrz w pułku Lubomirskiego marszał-
 ka Koronnego (syn zmarłego Mikołaja Morquleca Karszelana
 ziem moldawskich (purkutaba) i starosty uerniowieckiego)
 wraz z Stefanem Żelizerajkiem byłym hospodarem, porucznik
 starosty z wleńskim, osiadł w Polce

(mowia młynag)

at
22
1

Documente privitoare la Istoria Romanilor culese
de Eudoxiu de Hurmuzaki. Publicate sub auspiciile Aca-
demiei Române și ale Ministeriului Cultelor și Instruc-
țiunii publice. București

Volumul I (Parte) I. (1887) 1199-1345 culese și înscrise
de note și variante de Nic. Densușianu. (pp. 701 11559.)

1204 Kaloiokhanes rex totius Bulgarie et Vlachie - Ba-
silus Bulgarorum et Blachorum primas (metro-
polita ~~Blachorum~~ - Ternovo), Anastasius metropoli-
tanus Pelestrudii, Iavas metropolitaneus Proothlave,
Marinus episcopus de Scopria, Abraham episcopus Eris-
diani, Kiricus episcopus de Niso (eulerice S. Procopii),
Elenens episcopus Pydmenois (Widyn) = *Thierarchia bul-*
garsta.) /: Heiner /

1332 Bazarab filius Thocomerū infidelis Blacus (rebellis
contra Carolum Robertum regem Hungariæ) in Terra Trans-
alpina.

1340 d. 11 Febr. cum Tartari intrassent regnum Poloniæ.
(Fejer VIII. 6. pag. 175.)

Volumul I Partea 2 (1890) 1198-1459 (2 chronolithogr.)

Jo Mirza Wojewoda Khtor z ywonasalmi Sw. Trojcy - 2 mals.
widta ruiennego w monasterze Cozia - Mirza 2 synem
Michalem)

1362 in Octavis festi Ascensionis Domini in Kemnet. - Ludo-
vicus rex Hungariæ fidei dilecto Olaho comiti Ladislaus
filio Musad de Almas in districtu castri Deva residenti
atque filij ejus Petro, Joanni, Lazaro et Musaco donavit:
tam Olavo ad Deva spectantem, cum exemptione a collectis et
datis ad infra villam Olachalium. (Fejer IX. 3. 302)

1368 Ladislaus (Wlad) filius demortui Alexandri Naywodae Transalpin
rebellis contra regem Hungariæ.

1370. Clara relicta quondam Alexandri Waywoodae in Vla-
chia vidua. (Heinert. Mon. hung. II. 95) erat noverca La-
tislai Waywoodae Vlachiae (Wlad).

1372. Vladislans (Wlad) Vajarda Francoalpinus, Ba-
nus de Zentrinio et Dux novae plantationis terrae
Fugares. Datum in Argios in die divisionis Apostolor.

1372. (Fejer IX. 4. 437)

1372 Lasco (Layk) Moldaviae Dux ejusavit Graecorum
schisma et fupposit Papae a. 1372. (Fejer IX. 4. 435)

1235 - 1410 Lomiannik bulgarum pag. 805 M. 645.

Moldawa oder Beiträge zu einem Urkundenbuche
für die Moldau und Bukowina von Franz Adolf
Wickenhauser. I Abtheilung: Die Urkunden und Inn-
schriften der Klöster in der Bukowina. Wien
1862 Druck von Jacob & Holzhausen. 8° K. 2. H. 242. 1.
Die Urkunden des Klosters Moldowiza, von Franz
Adolf Wickenhauser.

Obejmuję 301 dokumentów odr. 1402 do r. 1782, dotyczą-
cych klasztoru Moldowicy, tłomaczonych z cerkiewno-
sławiańskiego, ruskiego, rumuńskiego, tatarskiego,
greckiego i niemieckiego. (Są nawet tureckie i ormiań-
skie dokumenta na Bukowinie). Nie możemy się zgodzić
z wydawcą, który pisze, iż wydanie w oryginałach byłoby
bezowocne nawet dla lingwistów - pytanie czy tłuma-
czenie dobre - na Bukowinę do r. 1640 lub 1650
wystąpiła kirylica sławiańska była praktycznym kół-
nym i dyplomatem. - Oryginały dyplomatów są w proku-
ratury dóbr kameralnych w Czerniowcach. - Wstęp
obejmujący historię - autorowi filologia niemiecka zawraca
głowę: w nazwach rumuńskich widzi staroniemiecki
język.

Dragosz przybył z marmarossy (t.j. mare-moroka =
wielkie lasy) i zajął państwo kraju między potokami.
Dragosz i Frumosz, ~~on~~ zbudował drewnianą cerkiew
w Holowec gdzie leży pochowany. Po nim nastąpił
syn Sasz (t.j. Sazonaryk). Po nim Muschat (t.j. pistony)
dalej Łatylko wojewoda który przysłał unia i klasztor
frankuskanów w sercie zbudował. -

R. 1393 panuje w Sużawie Roman (syn Muszata) z nim bawia matka jego, 2 synowie Alexander i Bogdan i syn siostry jego: zupan Stefan.

Alexander I (syn Romana I) zbudował katedrę w Sużawie, fundował biskupstwa w Radautz i Roman i założył monaster zwiaśtowania P. Maryi w parowie doliny Komorny nad Moldowicą, jego jest pierwszy dokument z r. 1402 d. 31 Octobra nadający temuż Kłasztorowi 2 młyny i 4 domy tatarskie w mieście Baja - (R. 1409 przychodzi w dokumentach Stefan wojewoda) Zona Alexandra I dobrego: Anna p. Gozu inn. im. Młark = Turgowisze i tej Tarkij targ

Do Alexandrze I panowali jego synowie: Stefan 1404 (który brata jego Slije Kazał oślepić.) do r. 1442; leż Roman II syn Slii młodszy się Kazał ściega Stefana, a samego Romana II wypchnął i otrut. Piotr 1448. Alexander II został wypędzony od Bogdana, którego zas Piotr Baron wypędził i w Acuzeni ściega Kazał. ^{syn Bogdana} Stefan (wielki) fundował Kłasztory Lutna ^{r. 1469} (Woronetz, i S. Eliasz pod Sużawą + 4 lipca 1504

Piotr Rareş r. 1532 odbudował Kłasztor Mol: dowic, wypędzony wiekt do Siedmiogrodu z żoną Heleną i dziećmi Slija, Stefanem i Roxandą. (Soliman zajmuje Sużawę). 2 tyż Slija został Turkom pascy w Driftos i umarł w wiezieniu w Boursie. Drugi Stefan zabity od Bojarów pod Acorn 1552. - Roxandę pojął Alexander wojewoda topużantki (syn Bogdana) kochanek

Jan Delfnot wystawił bazykę w Sużawie (Heraclide) ^{złoty i srebrny} i Sanktuarium w Kotonze

Alexander Korne
podar

Jeremiasz Mogiła z rodziny Wintylow

^{Graiani}
Casper (wojewoda 1619

Stefan Tomke " 1622

Miron Barnawski Mogiła 1626

Możesz Mogiła 1631 - 1634

^{duput}
Bazyli (1634

Georg Ghika 1658

^{duput}
Stefan (1660

Elias Alexander 1667

Duke 1669 (Detruzijsko)

Stefan Peter 1673 ^{Kantemir}

Antioch Konstantin 1705

Michał Rakowica 1706 ^{maurokordato}

Mikotaj Alexander 1713

Gregor Gika 1732 ^{maurokordato}

Konstanty Mikotaj 1735 ^{maurokordato}

Jan Mikotaj 1744

Konstanty Michał Dżehan Rakowica 1749

Matia Gika 1755

Karol Gika 1757

Gregor Gika 1758

^{Kalimach}
Johan Leodor 1759

Gregor Alexander Gika 1764

" Jan Kalimach 1767

Gregor Gika

Stefan V. Woda czyli wielki (syn Bogdana) wojewoda multan'.

córka Hleka włodzimier
zowiana)
Fajka zaka króci Mangup
na (czyli) Krzymu
Fajka córka Maria za (edorem)
Mangupsk

Ki 1459 + 1492 miał 5. on: 1) Eudoxia xizimieka Ki
(Mangup) margr
jowka (zast. 1464) 2) Maria Mangopo córka Para Fiere
(czyli Anoutkiego) 14. lat. 1472 (Mangup) (Mangup)
Kopskiego, zast. 1472 3) Wojutza, córka hospodara wo.
Toskiego Raduta, zast. 1476. 4) Maria córka Stefana
Losroncz wojewody siedmiogrodzkiego, zast. 1478.
5) Katarzyna córka Iwana Wasylewiera wielkiego księcia
moskiewskiego (siostra królowej polsk. Heleny) zast. 1479.

Alexander (Lacko) czyli dobry (syn Romana I) wojewoda

F 1° Anne (matka Eliaza)
podług nagrobka w mona.
torze Bystrzycy + 6926
(1417) d. 2 November.

2° Ryngatę siostrę Ja.
gięty (siostrę) zast.

1419 (matka Stefana) Ale.
xander zapisał jej na wiano
miasto Seret i Lotkowiec
(Motchowiec) oraz roznie
boczerow. 21 (za przysw.)
Leniem syna Eliaza)

utopione 1433 z naprawy
swoje pałacu Eliaza i jego
żony młode, bo chwała utry.
mac na hospodarswie
syna Stefana.

multan'ki 1402 + 1432 miała z żon. Ryngatę (Maria) czyli
Anne; siostrę Władysława Jagiełły którą zaślubił 1415; dyplomata
multan'kie z r. 1428 zowią ją Marena.

Ryngatę (na chrzcie Elzbieta) córka księcia Kłajna trockiego
zaślubiona 1391 Henrykowi Ziemowitowiczowi Książki mazowiec.
kiego po którego śmierci 1394 została zakonnicą w klasztorze L.
Marii w Bratysławie gdzie r. 1444 zmarła.

Przenosi żonę Alexandra była małżonką którą zmarła 1411 pocho.
wana w Seret u Dominikanów.

Jeremiasz Motula hospodar multan'ki + 1603 d. 30 Czerwiec przysięgnął
Alexandra Bogdana i Konstantego, zostawił 4 córki wydane za Polaków:
(Princ)
1) Regina (za Władysławem). 2) Maria za Stefanem Potockim wojewodą brac.
ław. i Sierbim. 3) Katarzyna za Samuellem Koreskim 4) Anna za
Przemysłem, Czarnokowem, Myszkowem i Stanisławem Potockim.

Eliaz (syn Alexandra i Anny) miał za żonę Marię Suranowiczównę z Bimka(?)
siostra jej posiadła wies Waszkoutz, lecz należała do spisków przeciw Eliazo-
wi, i uciekła na Ruś, a Eliaz skonfiskował wies Waszkoutz, który
przed r. 1437 Stefanowi Szumetatonowiczowi.

Pierwotny stolik moldawii był Seret. — Jerzy Kosiakowicz przemięcił stolik z
Seretu do Suraury — Alexander dopuszczano przemięcił stolik z Suraury
do Jass r. 1565.

Suplement I. Volumul I (1886)

1518 - 1780

2 bibl. narod w Perrygi. wydz Gr. G. Toilefson
i z archiwum minist. prawni wezwastych
wydz A. J. Odobofu 2 portr. Nikołaja
Alexandra Maasscordato. 1103.

Volumul III Partea II (1888) pag 575

1576 - 1600 2 portr. Petru - Voda Schiopul
1598

Ieremiafi Molita od 1595 - 1600.

Volumul IV Partea II (1884) pag 686.

1600 - 1650 2 portr. Basiliu Moldavia
princeps Abraham van Westerweldt
pinxit Wilhelm Hondius fculp. Gedani

Volumul III ^{1651.} 1880 pag 600.

1576 - 1599 2 portr. Michael Vavoda
Valachia

Volumul VI 1878. pag 697.

1700 - 1750. 2 portr. Demetriu Cantacuzen

Volumul VII. 1876. pag 584.

1750 - 1818. 2 portr. (Bpplontego ?)

Volumul V. 1885 Partea I. pag 547.

1650 - 1699 2 portr. Georg Stefan wojewoda

Volumul V. Partea II 1886 pag. 405.

1650 - 1699 2 portr. Konstantin Drancovan

Volume IV Partea I 1882. pag 708.
1600 - 1649 2 port Joannes Mattheus
Bravereba

Supplement I Volume II wyd Odobescu A. J. 1885
1781 - 1814 2 portr. Georg Caragea pag. 755.

1. I ~~II~~ Volume III Fajisara I 1887 wyd Odob.
escu.
1709 - 1812 (2 portr. Brk. Anist. zugran)

1. I Volume III Fajisara II " 1889
ppg. 396 - 596.
1709 - 1812 2 portretom Alexandra
Epifanti

Fragmente zur Geschichte der Rumänen von Eudoxius Frei:
 Herr von Himmelsk. Hier aufgeführt vom kaiserlich rumäni-
 schen Cultus und Unterrichts-Ministerium. I Bd. Bessarabi-
 solet, Jandak, et Teclia 1898. 68.
 R. 1359 Dragosa syn Bogdana z Marmayci rapinye
 On Kowine z powodu nawracania ludwika regies.

45

1371 Athanasius metropolita moldawski.

1373 Lascio +

1373-1379 Bogdan Muschat panijie

Jerzy Koriatowicz zuspator-ginia pochowany
 w moneasterze Wasili

1379-1389 Piotr Muschat (syn Bogdana)

Piotr Muschat zostawit synow: Roman, Iwaszko,
 Wilko, Jurga, Alexander

-1392

1389 Stefan I (brat Piotra) woda precus mienis

(-1395) brat ~~Stefan~~ Roman

1392 Roman (brat Stefana) z iona Anestafis mial
 bratow: Alexander, Bogdan

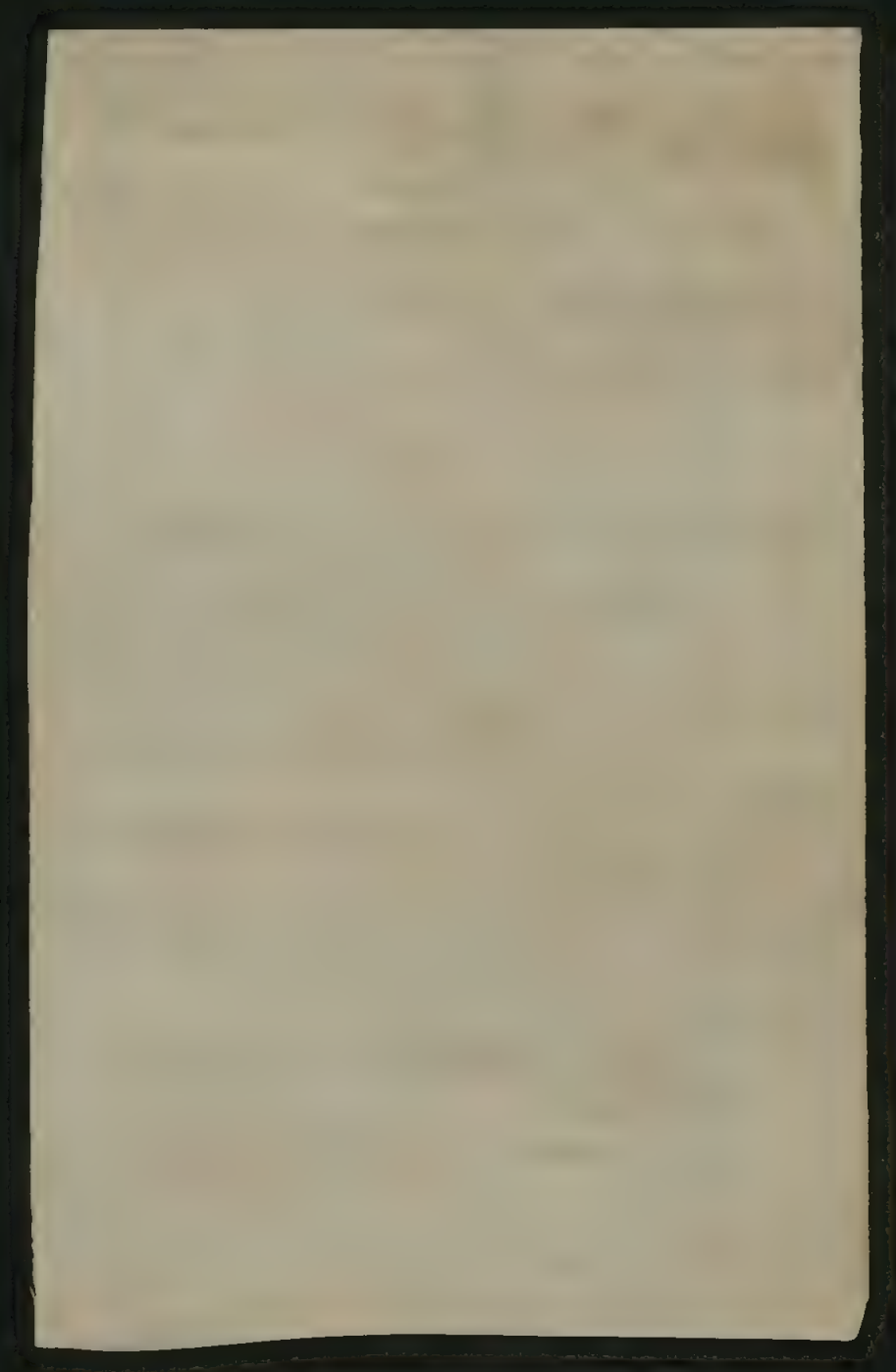
-1399

1395 Stefan I syn Lascia z brat Romana

1399 Jurga woda funijie metropolia miewsny
 Fleoktyst - dostaje si do miewoli Mircy w
 Ktoiejumiera

po nim panijie miodny brat Alexander

multantxi: ~~scutlarok~~

46

Kroniki Wołoskie: Grzegorz Ureki

worisk pisat 1554-1594. = Simon Ko:

stin wielki logotet 1594-1662 fflisth

1692 na rzkaz Kficia Konstantyna

Kantymira) = syn jego Mikotaj Kofstin

wielki logotet (wykfstatcomy na umiwersyte:

cie Krakow.) 1662 - 1711. (+ 1716) =

Auxentij referendarz (urikaral) 1711-1716 =

Jan Keczulce hetman 1662-1743. = Jan

Kanta Kuzen spatar 1743-1760 = Sotikstaj.

Mufte diak Diymann 1662-1729 = Anron

1662-1730 (Stomazone prgracku prz)

Alexandra ~~Amir~~ Amiras w r 1730)

Kroniki Wołoskie: Radu Greccann wielki.

worisk 1290-1300 = Radu Popescu (mniich

zapal) 1300-1328 = Konstantyn Kapitán

1290-1688 = Theodorius Hojan 1290-1688 =

i Anomimy 1290-1690
" 1694-1730
" 1290-1715

Kronikę Wołochów siedmiogrodz. Kind
napisał Sin Kay w r. 1804.

Ołoińowski Jarosz: Opisanie powadzenia niebez-
piecznego lecz przegłównego wojska polsk. w Multa-
nieh 1600r. (w Kronic Gwagnina, Kfiga 1 X p. 28-31)

don

1804

wołoch i powadzenia

Operele principalei Demetriu Cantemir. București 1832. Tom I (Descripția
Moldaviei. 1780) 47

Chronika Romanilor de Georgie Szinkai din
Szinka. Jassi, en tipografia Romeno-Franceze
1853-1854. 4^{le} (Homenajele rumunilor)

Tomul I. (odr. 86-1439) str. XIV. 398.

" II (odr. 1440-1614) str. II. 332.

" III (odr. 1614-1739) str. II. 296.

Jery Szinkai de Szinka ur. 1753, pisał Kronikę r. 1804.

Grégoire Urechi. Chronique de Moldavie depuis le milieu du
XIV^{s.} jusqu'à l'an 1594. (E. Picot: Publication de l'école des
langues orientales vivantes. Paris 1886). Paris 1878-1886.
Chroniclea Romaniei prin Kogalnicean. București 1834 Tom III (Kronika Miș-
na Koftina pro polskiu) - Tom I (1832) Kronika Grigoria Ureke.
Mișon Costin. Opere complete, ed. Urechia. București 1888 T. I. II.

Okolpni II p. 229

48

Mohita (Vasfariae d. 25 Mart. 1597) Zygmunt III
Jeremiahowi Męgle potwierdza województwo
mołdaw. dyedziżmie posiadanie
Jerzy nobilitowany 1596 metropolita
Lyznon   "   "

Numerus

Invent.

Litera

S

Nro

Histor.

Im

Łączątek mołdawskiej dynastji Dragaszyców wywodzą Kro-
niki z Marmarajczy czyli Marmaroszu północno-zachodniego
kątą pomiędzy Siemniogrodem a Karpatami w Węgrzech. Tu
jak się wiaje, dopiero po najeździe tatarskim około r. 1334 na
obszarach dawniej ruskich teraz pustych Królewskich ~~osiedli~~
osiedli Rumuni trudniąc się skotarstwem; w XIV wieku mieli
swych Książów i pewną autonomią polityczną. Według najdaw-
niejszej Kroniki wołoskiej znanej pod tytułem Zapisek mo-
nastora w Putnie (które się tylko w tłumaczeniu polskiem do-
chowały i od r. 1342 do 1352 sięgają) wydanej najprzód pod tytułem:
Spisanie Kroniki wołoskiej ziemi od stworzenia świata 6850
(1342) por. 1352 w Wojcieckiego: Bibliot. Starożytn. pism. polsk. Warsza-
wa 1844 (Hlabden wznosi ją za utwór mnichów z Putny i ogłosił po-
prawniej w tłumaczeniu wołoskiem w Archiva istorica T. III str. 1-34)
(Kronikę tę rozszerzył wiadomościami uzupełnieniami z historyków
polskich Grzegorz Urech wornik w XVII wieku - w tłumaczeniu fran-
cuskiem wydał ją Emil Piot. Grégoire Urech: Chronique de Mol-
dovie depuis le milieu du XIV siècle, jusqu'à l'an 1594. Paris 1878-
1886 w Publication de l'école des langues orientales vivantes. -
Po rumuńsku wydał Kogalnicean: Chroniclele Romaniei. Putna:
rest 1872. Tom I) - i według Kroniki Mirona Costin wielkiego
logothety (zrętego 1692 na rozkaz Króla Konstantyna Kantymira)
napisanej wierszem polskim pod tytułem: Opis ziemi mołdawskiej
1684 (wydanej najprzód w Liśmiech Joz. hr. Borkowskiego. Lwów 1856
Tom I str. 237-275, następnie przez L. Rogalskiego: Dzieje Królestwa
nad Dunajskich. Warszawa 1861 Tom II, str. 760, wreszcie według rękop-
isów Muzeum Ewangelickich, w Miron Costin Opere complete ed. Urechia.
Bucurest 1888. Tom II str. 72-142 - i w Kogalnicean: Chroniclele Ro-
maniei. Putna rest 1874. Tom III.) miał wojewoda Dragosz z miasta
Marmaroszu zapuszczyć się w łowach za turem dotrzeć do lasów
dębowych w dzisiejszej Bukowinie aż do rzeki Moldy i z Kar i
później kraj ten wychodząc rumuńskiemi z Węgier osiedlić.

Łódź Latopisu Wołkresenotkiego (w Łódzkiej Sobran. russk. letopis. St. Petersburg 1856 tom VII str. 237): Skazanie w Krata o mołdawskich krusodarech, otkoli narasia mołdawskaja zemlja — Diagosz potugaję zapusiat się aż nad rzekę Mołdawę i później tam się osiedlił wyzredotczy z Węgier za pozwoleniem króla Władysława (raziej Ludwika?). Umarł zaś po dwuletnim panowaniu, pochowany w drewnianej cerkiewce we wsi Wołowcu, po nim nastąpił syn jego Sas. — Chronicon Budense pag. 237, a za nim Thurocz (Scriptores rer. Hung. ed. Schwandter T. I p. 198) piszą iż za czasów króla Ludwika wsq. wojewoda wołoski z Marmaroszu Bohdan zabrawszy Wołochów potajemnie uciekł do ziemi nad Mołdawę przez Tatarów zmieszanej i tam oddzielne zatorzył królestwo. Kronika puławska Władzie osiedlenie się Diagosza nad Mołdawę pod r. 1342 Ureke i Koftin pod r. 1359. — Engel Geschichte der Walachei und d. Moldau Halle 1894. II Teil, pag. 105) osiedlenie się Bohdana pod r. 1359 Władzie. — Łanuje tu między nowszymi historykami wielka nie- dokładności: bo niektórzy uważają Bohdana za syna Diagosza, inni zaś Diagosza za syna Bohdana.

Diagosz pod r. 1359 opisuje walkę dwóch braci: Piotra i Stefana wojew. dów wołoskich po śmierci ojca ich Stefana, oraz Kłęk Polaków którzy od- nieśli w lasach Sepenińskich, pomagając Stefanowi. Bitwę tę opisuje także Kalinach w żywocie Blesnickiego. — Wypawa to może jest bajką a może anachronizmem. Kromer zamiast Bohdana zowie Bozorada (Basaraba?) ojcem Piotra i Stefana. Piot (Alexandre le Bon, prince de Moldavie. Vien- ne 1882 str. 22) odnosi tę walkę do r. 1400; Engel do r. 1450; Niemcew- ki (Untersuchung des polnischen Oberhochheitsrechtes über die Moldau. Leipzig 1872) do r. 1359. Morgenstern (Wypawa na Wołoszycę r. 1359 w Ruchu literackim. Lwów 1876 nr 27-29) porzuca tę wypawę za bajkę. I dokumentów króla Ludwika I z r. 1355 ¹³⁴⁹ (druk. w Hunsfalvy: Die Ru- mänen und ihre Ansprüche. Wien-Jefhen 1883 str. 113) i z r. 1360 i 1365 (Fejér Cod. dipl. Hung. IX. 3. pag. 159 i 470) widai iż za Karola Roberta króla Węgier Gyula syn Diagosza za wierne usługi otrzymał od króla wsię Gyulafalwa i Nyires w Marmaroszu. R. 1349 Stefan brat 3ci wojewody wo-łoskiego ~~z~~ potęgawczy się z Bohdanem wojewodą w Marmaroszu dawniej,

zdrążył Korony węgierskiej napadł na Gyulę, spalił dom jego i jego z brzo-
nami: Dragoszem, Stefanem, Tatarem, Dragomirem, Kostą i Miostawem
wypędził. Król Ludwik zjechałszy w lipcu R. 1349 do Bystrzycy w siedmio-
grodzie, w skutek skargi wniesionej przez Gyulę, na karze wojewodzie Sdze
aby Gyulę do posiadłości przywrócono, co tenże uczynił. - Z tych dyploma-
tów widac iż r. 1349 w Marmaroszu było 2 Dragoszy (dziad i wnuk)
i że Bohdan wojewoda (niemający nic wspólnego z Dragoszem) wyjechał z
Marmaroszu. Z tego wnioskować można, iż r. 1349 Bohdan wojewoda
wołoski opuściwszy Marmarosz osiadł na Bukowinie. Trudno przypu-

ścić, aby okolica w której osiadł Bohdan była pustkowiem bezludnym,
oszczędzić mieszkał tam już dawno ^{podara} Wołosy, zwani już w XIII wieku Moldo-

wołachami lub Rossowolachami; Bohdan potrocił tylko podwalinę pod
zawizek przyszłego organizmu politycznego; - resztę Dragosz (Tom III.

pag. 288) pisze, iż Wołosy powypędzawszy dawnych osadników ruskich
opierali ziemię moldawską. - Bohdan więc może być nazwany

twórcą politycznego organizmu Mołdawii r. 1349. - W dokumencie

Króla Ludwika z r. 1365 występuje wojewoda marmaroski Balk

(syn Sasa Mołdawczyka) jako wiarę stronnika Węgier, mający 3 braci

przystojnych: Dragosza, Dragomila, Stefana i innych poległych w

Mołdawii w walce z Bohdanem i jego synami. W późniejszym dy-

plomie (Fejer Cod. dipl. Hung. IX. 4 pag. 528) występuje Balk i Dragosz

fratres uterini, filii quondam Sasz Weywodae. - Bohdan umarł przed

r. 1355; grobowiec jego jest w Radowicach na Bukowinie (Ob. Mel:

chisedec: O vizita la cateva manastiri si biserii antice din Buzo-

vina - w Analele Academiei Romane, seria II, Tomul VII. Bucurost

1886, str. 263). - Król węgierski Ludwik wysłał Dragosza syna Gyuli Sasa

dla odzyskania Mołdawii (która nie maie pod panstwem wojewodę poddała

Kazmierzowi Wielkiemu?) i temu za restrykcy nadat nobilitacy i wóje

w Marmaroszu (Buda 1360. XIII Calend. Aprilis - ob. Fejer Cod. dipl.

Hung. IX. 3 pag. 159) "pro servitiis... specialiter in restauratione terrae

nostrae Moldaviana, quo plures Blahos rebellantes a via debitate

fidelitatis deviantes... ad fidelitatem regiae coronae observandam

reducendo... villas nostras in Marmarorio donationis titulo praefato

Dragos et filiis suis... donavimus." Ten Dragosz był protoplastą rodziny
szlacheckiej węgierskiej Dragfi (Dragoszyów) która wygasała r. 1555

Idaje się iż Dra-
gosz osiadł na
Bukowinie, podob-
nie Dragomir, r. 1349.
dy dawnych osadników
(russkich) ruskich i wo-
łoskich (którzy tu na dan-
nych wawach podległych
przez Króla ruskie
i Króla węgierskie nie
zamiarali i anachroni-
zm w tym wypadku po-
dobny. - Damińska pod-
aje, że Dragosz
grobu jest w Radow-
icach. - Król
Mołdawii monasterium

podporowice mołdaw-
czyków, na monetach
ich się do Bohdana jedno-
kiego (+1513) przychodzą
herb węgierski - ande-
gowość: rzeki, lilie
krzyż podwójny.

(Ob. genealogia tej rodziny: E. Liot. Tableau généalogique de la famille de Dragos - w Rev. pentru ist. arch. si fil. Bucures. Tom V. Vol. II pag. 310-318. E. Dragzi mieli w herbie las polski: dlatego tez Dlugosz (J. I pag. 573 w Elenodia) pisze: Dragoviae alias Lasoviae genus in-
tellectum ea montibus Russiae duens originem: - co tez potwierdza Pa-
procki mówiac, iż herb las przyniesiony został do Polski z Węgier).
Wyprawa Kazimierza Wielkiego na Mołdawię, za Konieksa Kleska
d. 30 Czerwca 1359 w lasach Sepenińskich (powiat Sepeniński najgł.
na ws. od wsi Szypiniec rygi. Szepinick pod Czerniowcami w potnoc.
nej części Bukowiny, rozciągł się od potocz. potoków aż do Dniestru)
była prawdopodobnie skutkiem, iż Kazimierz Wielki zająwszy Ruś ha-
licką (jak widac z jego dyplomu z r. 1367 nadającego wszelkie role w
Utoropach pod Kotoniją) (Kod. dypl. Natopd. III pag. 202: i z dyplomu da
Kotonij) (AKta grodzk. IV. str. 125:), chiał i resztę kraju (dotychczas
Bukowinę) należęcego dawniej do Ruś halickiej, zagarnąć. Z tego też
późniejsi Królowie polscy, rośli sobie prawo do Mołdawii.
Do tego kraju rośli sobie prawo i Litwini, jak tego dowodzi chwi-
lowe zajęcie przez Jęz (Jerzego) Koryatowicza Mołdawię około
r. 1360. - Alexander Czotowski (Porzątki Mołdawii i wyprawa
Kazimierza Wielkiego r. 1359 - w Kwartalnik historyczny lwów 1890
Rocznik IV. Zeszyt II str. 258-285) następująco podaje genealogię
najstarszych Dragowiczów: Dragosz i Gyda - las { Dragosz. Pałk.
Dyplom
Stefan i. d.
Podług Hickenhausera F. A. (Moldau oder Beiträge zur Geschichte der
Moldau und Bukowina. Czernowitz 1881. I Band. str. 7) osiedli na
Bukowinie węgierscy Książę (Kenezati) których także dwornic-
kami (sztytsami) zwano nad temi Książkami r. 1350-1352 Dragosz przy-
bywszy z Ormami węgierskiej rozprostał się panowanie. To pewna
iż Królowie węgierscy, mianowicie Ludwik andegawenski, rośli sobie
do Bukowiny która niegdyś do halicko-ruskiego Księstwa należała, prawo
wstąpienia gdyż Dragosz był poddanym węgierskim. Dla tego też umiark. się
najdawniejsi wojewodowie mołdawscy za lenników Królestwa węgierskiego,
i używali na swych monetach herbu węgiersko-andegawenskiego (krzyż pod-
wójny, rzeki i hileje).

(Zob. Alexandrze kroniki wojoskie, jako 4. Księcia wzmiankują, podana, panował, 6 (ar)

5. Piotr II Muszala (syn bogara Koste Muszala i ciotki
Kostki i Kostki Łaska (Alexandra) według pnywilej (1374-1390)

Wielki Książ Władysław Jagiełło - R. 1387 *hotynje Jagielle*

(Dziół) - r. 1388 pończosa zagielle 4000 rubli srebra frankońskiego

(fiszka) i bieżąca to w zastr. Haliż (Akty archeogr. Komisy. 1)
Ciaż i granic i napisem fasz. km. - m. Balażaba wapi

- r. 1389 zawieszony wraz z jagiellą i murem I Bałanowa węg.

Wojtek Kim przeisłko Luamuntowi Krolowi w gieskiemu (20 gus)
(20 gus) Krolowi przeisłko Luamuntowi Krolowi w gieskiemu (20 gus)

~~Pięćdziesiąt lat temu żył w tym domu~~ Piotr II został
obito.

napisał to w Warszawie: Romana I Zwaska i Wilczona (Eliasz)

1. *doman* / *hotolije* / *pagelle* r. 1393. (logi) - *swidrygat* / *baise* / *p. newoli*.

1. Roman I holduše jagiell. 1. 1596. (1597).
2. Romana I w niewolę na rozkaz jagielly, z której to niewoli

1) dopiero brania Zwarko i Wilego (Elias) wykupując z niewolnictwa Piotra II Jagiello

li r. 1400 (notopiewszy summy pożyczony przez Litwa i zapła-
cony) w całości wypłacono. Wzrost był w niewiele podobno za

oraz Halicza, Pokucia i Sienimy). Wziety był w niewolę przez
złotnicę zezwaga Xipia Konyatowicza. Miał syna Alexandra i Elżbę
(zmarłego w 1392)

Przebieg z Głogowa do miasta Roman przyjeżdżającego (1942)

Istefan III Brataniec Piotra II Muscatu / podstatu ...
... Romanu I r. 1395 zoffaje hojnoda.

i zrodzenia z gospodarstwa Romana L. 7. 1945 r. 1) odzita =
1. 1. 1946 r. 2) 1. 1. 1946 r. 3) 1. 1. 1946 r.

tem i hotduje Jagielle Logel - (rajes tenery. Mebrne)
 z niowsz Lokucia, Smiatyna kotomys - krot wsgieski Zygmont

piwszy Łokucią, smiatyna Kolomy - nr 12, 18
wzięta z do Multan - nadaje rzady ta Kowych Sciborowi 2

Siaborzyc. tan jak plat pamiatki 1400² Jugu? 2 mil. amul,

(Zwazsko Gętylarski gospodar, 1400² Jaga²)
(miej² Łata) wojewoda Moldawii,
Pomara I) składa

Alexander I (Lacko) zwany Dobry (syn Romana I) 1811

hotel Jagielle r. 1402 : 1404 (Dagiel) - 2. 1412 Jagiel w 2

Zygmuntem królem węgier, polski i litwy szłego potym
w jego denary, troyne i miedziarni

Multan. - Cyganie przybywają do Multan - Ormianie

Dąb w Sużawie 9. 1418. — Roman I po powrocie z
... do ... Multan — Hołdnie Jagielle w Sniatynie 1415

1419 (Dagiel) - R. 1421 zanjirye dyngali vofyre jagietty

i 1419 (Daguer) - R. 1421 zaprosiły się do
rocznego dochodu 600 czew. zł. i posiadanie miast (Kotkow

i seret podnas jej zycia (Dziś) - R. 1907 Kupom Kwotfain.

podaje ustawa celna w ~~1860~~ Multanach (Lekt. archeograf. 1.
urządza zbytkownie wprowadza krowice i krowice celowne stowian

urządza z wyjątkiem wprowadzenia i innych czynności

(ar)
79-
390)

J. 1411 przetrwała zagietta pieniadze na woinę Krysaćka, w zaftaw bierze 12 gr.
Dziadał Sużawa, Sepeńsk, Jassy (czyli Jasny szator) Ber:
Tad, Kiliq, Akierman (Białogrod czyli Sejervar) - Zaprowa
za kodex piśmiony cesarzow greckich Bazylego, Leon i Kon:
stantyna, złożeni literami pisany ^{z rękopiśmiennych} w Multa s
nach (Phrygon) = Ma dwor z urzędami dworskimi postet:
nik (maspatok) poharik (^{ona jagys bygniki}) podczasz wiosternik
(podkarbi) - patar (hetman) burkotab (starosta) wornik
(rozaj kaptelan) logoffet (kanclerz) bojary (szlehta)
komis (kronin dy kora) oos bygniki) stolnyk (do jawnictwa nad woiny)
- R. 1431 wjeżdżają tajemne zwizyki z widrugiem moczcy.
Kamieniec, Sniatyn, Halicz; zagietto go wojakiem zwycięża
leczy mu prebaza (Dzień 1). 1432. - Alexander + 1432
zostawia synów: Eliasza (Iliaszkko) Stefana (Steczko),
oraz z nieprawego toż: Bogdana i Piotra (Byngattshafte Witoda)
synoważt Ormian do Multan - Miat podobna żona (Rip) riastw
zagietty która utonie Kazat około r. 1431 (podobnie jak inne kazat)
g. Elja (Eliasz) syn Alexandra I, kotduje zagietto 1433 (Dzień 1)
żona Maria Księżniczka kijowska, postracony zagietty -
wygienia gor. 1433 brat Stefan. - Eliachronijs do
Polski gdzie na żądanie Stefana (ojca) wzięty w niewolę w Mi:
zieniu z Kłosego dopiero 1435 puśczeni; radziwspólnie z bratem
Stefanem który go ooleniu Kazat. + 1445. synowie Roman i Alexander
a żona Maria która r. 1448 od krola polsk. dostaje, kotomyja krewni Jagiel
10. Stefan II syn Alexandra I a brat Elji. Wyznawczy flij
razdzi od 1433 sam, lecz gdy Elja wyjechał z więzienia 1435
podzielono Multany na dwie usci: Elja dostał Sużawę
(czyli górne Multany) a Stefan: Akierman (czyli dolne Mult:
tany) - Oba kotdują ^{z rękopiśmiennych} r. 1435 (Dzień 1) - Eljci
obowiązuje się rożnym maty karacz Polsce ptawic (Dzień 1)
r. 1436 oraz oddaje Polsce Sepeńsk Chouim (Stefan r. 1433 był s.
wprowadził wielkim węgierskim) a r. 1442 zwiniera
ropusz z krotewizem Kazmierzem w. księciem litewskim
(Akty archeogr. I) - R. 1443 brat Kazat Elji osy wystąpił
r. 1446 Elja umiera - Stefan od r. 1445 sam panuje - R. 1434 Stefan
daje ustawa celna dla kupców lwowskich w ~~Multanach~~

R. 1445 Stefan hotduje Polke (Dagiel I) - zabija go wrescie
bratanci Roman i Koto 1447. Synowie: Piotr (wójca hofpodar)
Władysław Jagiełło II 1434 nadat Stefanowi powiat choimski
w kuzynie z. otobr. 1443

11. Alexander (Lacko) syn Elii - hotduje Polke (Dagiel)

- jako młodszy brat wstępuje Romanowi zaraz. - Krol Kazimierz Jagiellończyk r. 1450 ma plan wielce Multany do Polki i dać mu w zamian wstępię gersononofskie, tedy Stefan jest temu przeciwny.

12. Roman II brat starszy Alexandra a syn Elii
1446 panowanie. wygania (go Piotr (syn Stefana). Roman (otnety + 2 lipca 1448 (krewny krolowej Zofii żony Jagiełły) siostra Romana była za władem hofpodarem wostafim zwanym Petryto (ziona jego siostra Jana Młunada)

14. Piotr Bron syn Stefana IV (Czubeł) zwany za pomocą króla węgier i wojska siedmiogrodzkiego wypędza Romana z Polki r. 1448 w sierpniu. Piotr Bron bawi w Polce - r. 1449 polski Krol wchodzi z wojskiem do Multan i osadza na hofpodarstwie Alexandra II - Piotr Bron bawi w Polce - r. 1449 gdał chiał wrócić do Multan, zabija go Stefan woda syn jego: Elias (Piotr Bron znowa r. 1456 Jurkom haracz p. taci pierwszy)

15. Alexander II (Lacko) syn Elii (Slichnowicz) r. 1449
leczy go wygania Bogdan + wciatogrodzie wotafim.
(syn Alexandra I)

16. Bogdan brat przyrodni Eliasza i Stefana IV - r. 1450 wygania Alexandra - Polacy 1450 wojują z Bogdanem i chcą go osadzić na hofpodarstwie Alexandra II - Bogdan zabity przez Piotra (Czubeł) r. 1451. - Uposadza klasztor w Radowcach - r. 1450 Jan z Lienna Oleki zdobywa Suzawę dla Kiełmy (syna Elii) hofpodara Polki i bierze pod wasalną w której polecił młodym Polakom na Pomorzu Kaliki i Michał Bonczaki Alexander (Czubeł) r. 1456

17. Alexander II (Lacko) syn Elii - hotduje znów Polke r. 1453 i 1455 struty przed r. 1456. (syn Piotr)

18. Piotr (syn Alexandra naturalny) r. 1456 daje (pręgwieleje Kuy) com krowskim hotduje Polke Dagiel I - Płan (Jurkom haracz) Polce. - Umiera przed 1460 - Po jego śmierci Piotr (Bron) czyli Czubeł i niejaki Berendes chcą zwołać Multanami. Lecy ich wypędza Stefan, nawet Piotra podległego przez Węgry zabija r. 1469

[illegible]

24. Stefan III (brat Petryty) zostat Turkien - zabiti. 1538 poitug
 Seleweta bi- rymem Alexandra) wmany docuosta (czarariora)
25. Alexander III (syn Eliasza risteo a wnuk Piotra Barona III)
 zabiti. 1538.
27. Piotr (Petryto Barosz powotornie 1530 - zabiti. 1546.
 (nazwa Bristol + wuzieniu w Turkore)
28. Ilia (Eliasz) syn Piotra Barosz 1592 zostaje Turkien
 (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
29. Alexander Piotr (Lagudriantus) (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
30. Stefan brat Ilia syn Piotra Barosz 1554 zabiti. 1558
 (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
31. Alexander Piotr powotornie 1558 zabiti. 1558
 (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
32. Aron wscizony na hospocastwo od Negrow wygnany od Ale-
 xandra Piotra, ktorego wygenia znow Hiera Klides 1561 znow Maria
33. Jakob Hiera Klides, Bazylik Despota z Morei (r. 1561) zabiti.
 (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
34. Stefan (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
35. Alexander Piotr (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
36. Bogdan (syn Alexandra Piotra) 1569, pojmany od Iborowski
 (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
37. Jan (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
38. Piotr (Petrasokulawski) 1572, zabiti. 1573
 (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
39. Jan (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
40. Piotr (Petrasokulawski) 1578, zabiti. 1579
 (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
41. Alexander brat Jana Lodkowskiego, pojmany od Turkow 1580
 (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
42. Jan (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)
43. Piotr (Petrasokulawski) 1581, zabiti. 1582
 (syn Bogdana) (syn Bogdana) (syn Bogdana)

74. b
 45. s
 46. je
 47. 7
 48. s
 49. s
 50. 8
 51. m
 52. K
 53. s
 54. K

54. Radut Zarichnia wprost hospodar wotorski zwany długi albo wysoki + 1622. panował podobno tylko w czasie gdy się zaszło a w drugiej części Kaspar Gratiani. (Lodowy kronik greckich został r. 1610 hospodarem wotorskim przez Turków mianowany z wojewą wotorskim i polakiem wkroczył do siedmiogrodu i koto Braşowa wziął w niewolę żonę i dzieci De tlen Gabora, zdobytych 15 chorągwi postat cesarzowi panował białą wotorszczyznę - do: nigd R. 1621 pomagał do negocjacji Turków z Polakami pod Chocimem.

55. Alexander Piasz Grek wsadzony pod zwierzchność Konstantego Maurokordeto który był Dragomanem przy Loria na kosi: podałstwo najprzód wotorskie a r. 1622 na multan'skie Mojżesz Mojżesz wojewoda 1634.

57. Miron (Dragomir) Barnawski (miał za żonę Elżbietę córkę Mojżesza Mohity za którego wziął dobra Uscia (w Galicji) wybudował klasztor w Jasach otrzymał indygenat polski ustepił na hospodarstwo 1620: po czteroletnim panowaniu niebodec wstanie wysokiego haraczu Turkom zapłacił podług jednych uszedł 1630 do Łolki a podług drugich r. 1630 uiał się do Konstantynopola gdzie mu zabrano majątek i gdzie go uisło. R. 1624 był hetmanem i purkubatem suzdawskim.

58. Mojżesz Mohita (syn Szymona) r. 1634 otrzymał w rozkaz zbierać 18000 wotoków przeciw Łolce okawiając się zdradą jedwre porozumieniem panowania umknął do Łolki z majątkiem swym gdzie dobra wielkie osy posiadał (brat Piotra metropolity) d. 1631

59. Wasyli Lupul rodem Albanczyk wprzód kupiec w Konstantynopolu został hospodarem 1634 - jeden z najzaścianeczniejszych hospodarów kupił w Łolce i Baraszkewii dla których klasztor w Jasach zajął podobnie jak i drukarnię tamże w której zebrany kodeks praw drukował kazat. Zaktował szkoły. Sprzątał Łolce - R. 1650 dobywał go Bogdan Chmielnicki w Jasach a r. 1652 musiał Bazyli dać swą córkę Roman: dzwiniem. R. 1653 Matiej Barasaba hospodar w Łolce wspólnie z Rakoczym obłąkli Suzawę, zginął tam Tymoteusz Chmielnicki. Sam Wasyli uiał się o pomoc do Tatarów synów bogatej swej pociągłszy pomiędzy Tatarów

55. Śladując to 2000 Tatarów jednak za późno, bo zic Symoteusz
 poległ a żona Wasylego ^{żona} przez synem Stefanem dostata się do niewo-
 li skarbę zaś zabrano. W rozprawie strawiwszy wsiętko rzucił
 się Wasyli na Hana tatarskiego który go kazał ubić. 1652.
 - Przed owym trzecie miesiącem obywatel Suczawy, wosadził
 Matiej Bassaraba wspólnie z Rakoczem 1653 na hospodarstwo
 kanderza logotheta) Stefana Jerzego opartu na Wasyli i rozbił
 wojsko jego pod orią Finta (mając w pomocy Symeja Chmelnickiego)
 tak iż ~~pojecha~~ Stefan Jerzy do Siedmiogrodu uciec musiał; i wte-
 dy to Bassaraba z całą ręką wraz z Rakoczem zdobyli Suczawę
 i zaxandę dwu polnemićkami r. 1661 była 2000 i 2000 penkiem polnemićkami.
 56. Stefan Jerzy zwany Sourause był synem Stefana Logotheta
 na hospodarstwo przez Bassarabę. Był synem Stefana Logotheta
 (kanclerza r. 1654 otrzymał odycienat polski był przyjaielem
 Polski. na ządanie Rakoczego r. 1658 z wadzony od Furkow
 z hospodarstwa, uszedł do Siedmiogrodu (1654-1658)

61. Jerzy Ghika Albanuik wychowany w Konstantynopolu gdzie w
 dworze sultana był rządy pachotkaim wprzód potem Kichag. Za
 ustanowieniem fci ziomka Mehmeda Kimpurdi r. 1658 mianowany
 hospodarem. R. 1659 zajął wotorszyzna wygnawszy hospodara Mich-
 nę Kłoremu pomagali Siedmiogrovciani i Ghika miał pomoc 20000
 Tatarów pod Galga-harem. + 1660. w Konstantynopolu osadzony
 przez syna w domu zgalonych. (1658-1659) od 1660.
 62. Stefan ^{syn Wasylego} ~~Stefania~~ ^{zwany Stefanica} (Ottaki) panował 2 lata + 1662
 (1659-1662)

63. Eustat był Eustat Dabiza od r. 1662 opoj wielki, zato-
 zył Czarny Kłęstos w Jassach wojował z hospodarem wotorkim
 Gregorzem Ghiką i z Furkami pod Inguwarem. Otrzymał Kaf-
 tan honorowy od sultana. Panował 4 lata + 1665. bit morali
 Alexander ^{(solidy) miedziane w Suirawie}

64. Duka II Albanuik był najprzód podskarbnim u Wasylego dupuli.
 r. 1665 wyniesiony na hospodarstwo; ~~był~~ po zjeściu miedziach wyg-
 nany, znowu później r. 1669 zajął Multany i leżący gdy sultan Mehmet
 II zjedł pod kamieniec znowu wygnany (był kupczykiem pieśnot-
 nie.)

65. Złiasz syn hospodara Alexandra Złiasza Greka 1666 leż-
 wygnany przez Dukę, znowu powrócił r. 1672 ułtynie musiał pobit-
 a i Kistuniewiczem uciekł z hospodarstwa. (Złiasz-Alexander)

66. ^{aleksander} Duka powtórnie ¹⁶⁷¹ 1671 lecz r. 1673 ułajit na hospodarstwo wotaskie. 76
 67. Stefan Petryczek obrany 1673 przyjął Polse i Polakom do odzyskania Kamienca dopomógł; r. 1674 musiał umknąć do Poloki gdzie dostał zastawieć. 77
 68. Demetraszko ^{Dymitr} Kantakuzen handlarz kopytowanosciami r. 1674. zszedziony wkrótce. (2 Caragradu) 78
 69. Anton Rozet ^{rozet} szedziony 1678. (Rozet 1677) 1676 79
 70. Serban Kantakuzen 1678 lecz zaraz osiadł na hospo. 80
 71. ^{Alexander} Duka potrzebował raz od 1678 nocować gdy Duka poma-
 gał Turkom pod Wiedniem 1683 zagał znowu Stefan Petryczek z ^{pod zięciem Polakim} wotaskiem ^{pod Kurnikim} i Kozackiem (Miltany a nawet Dukasą pojmał i do Poloki odesłał gdzie oca-
 dzony najprzód we Lwowie 1684 potem w Wyszawie wkrót-
 ce umarł. osadzony przez Polaków 81
 72. Stefan Petryczek powtórnie r. 1683 objął Miltany lecz r. 1684 przed Turkami uszedł na Podole gdzie + 82
 73. Demetraszko Kantakuzen r. 1684 powtórnie lecz zaraz wgnudnił 1684 znowu szedziony. 84
 74. Konstantyn ^{Stany} Kantemir z pokolenia tatarskiego; w mto-
 dosi służył wojskowo w Polse od 1684 hospodarem -
 z raga przyjął Polse - Jan III wojnę w Miltanach 1686
 i 1689 + 1693 Łojego śmierci obrany wprowadzić na
 hospodarstwo syn jego Dymitr ~~Kantakuzen~~ ^{Kantemir} lecz go Turcy nie potwierdzili. - miron Koflin
 75. Konstantyn Dukas ^{Łojego} syn hospodara Duka, odr. 1693
 zięc hospodara ~~wotaskiego~~ wotaskiego Konstantyna Ibranko-
 wana Belsaraby. Gdy prześladowani od niego bojarzy udali
 się do Polakow o pomoc i do Selim Gereja kana Krymskiego
 i gdy Polacy jasyrzy wzięli, uszedł Konstantyn Dukas
 (hospodar. 1695) 87
 88
 89
 90
 91
 92

76. Dymitr ~~po~~ Kantemir powtórnie 1695 bez tegoż samego roku spusił hospodaństwo swemu bratu ^{Konstantyn} 56
77. Antioch (Kantemir) (starszy brat Dymitra) od r. 1695 - r. 1700 złożony z hospodarstwa.
78. Konstantyn Duka powtórnie 1701. + 1704.
79. Antioch ^{Konstantyn} (Kantemir powtórnie 1704-1708
80. (Duchan) Rakowizza Dżihan szwagier Kantemira złożony 1709 - 2. 1709 Rosyjanie zdobywają Czerniów i których się szwedzi ~~po~~ pułkownik Gyllenkrok br. nit ^{Alexander}
81. Mikołaj Maurokordato Fanariota r. 1709. - 2. 1710 przez Rosyjan złożony
82. Dymitr ^{III} Kantemir osadzony przez Rosyjan 1710 - r. 1711 uciekł do Rosji gdzie + 1722 był misarzem rosyjskim. - Mikołaj Kottin łowca ^{myśliwca} 1711 + 1716. (syn Mirona łowcy myśliwca) z walc. kres
83. Mikołaj Maurokordato powtórnie 1711 u niego bawit Stanisław Leszczyński. 1713. - zostaje hospodarem wotorkim 1719
84. Duchan Rakowizza powtórnie 1717 zaraz następnego roku złożony
85. Mikołaj Maurokordato po raz trzeci 1718. z sadzony 1718. ^{Alexander}
86. Grzegorz Ghika II od 1726 - 1733 zostaje hospodarem wotorkim ^{mirowagier} Mikołaja Maurokordato. ^{Mikołaj}
87. Konstantyn Maurokordato 1733-1735
88. Grzegorz Ghika powtórnie 1735 - 1741 ^{zak. pęchlice 1743} ^{Michał Czechan}
89. Konstantyn (Rakowizza) Maurokordato 1747-1748
90. Matthei Ghika syn Grzegorza 1752 - 1753.
91. Konstantyn Rakowizza powtórnie ~~1752~~ 1753-1758
92. Grzegorz ^{z Kalinowski} ^{z Kanta Kumen} ^{z Kanta Kumen} 1761 + 1769 ^{scisty} ^{z Kanta Kumen} ^{z Kanta Kumen} 1760

93. Konstanty Sławosławski powrócił 1769 + 1769 Multan,
dość organizacyj od Rosji.

94. Przegor Chika poraz trza 1772. 2. 1769 Rosja otrzyma
Bukowina od Multan - d. 1 października 1774 oddaje Aus-
tryj która 25 lutego i 2 czerwca 1777 wzięła do Galicji
Chika złożył 1777. i sąsiady

(Ob: J. Wenelin: Wtacho-bogarskija i Doko-stawians-
kija gramoty. Petersburg 1840. - J. A. Vaillant: La Roma-
nie ou histoire des Wallaques et Moldaves. Paris 1843. 3 vol-
neugebauer: Beschreibung der Moldau und Walachei. Breslau
1854 - Rogalski Leon: Dzieje Księstwa nadunajskiego. t. 1. Multan
i Wotoforyzmy. Warszawa 1861. 2 tom - J. A. Soden: Historia
critica - Haden: Archiva - Miran Costin (w Letopisec. ed.
Alena et Mawrosławski Kugelnicean)

Callimachi 1812.

Opisywaniu Wojewody Bogdana (Stefana I) z goi Marma-
si i o oświeceniu się w Multanach r. 1350 mówią Thurocz
(apud Schwandtner Scriptores I. 245), Chronicon Budense
(ed. 1835 p. 332), Fejer (Codex IX. 2 p. 159) - Podług 2 ródki
wotokich (mianowicie Kroniki Putny) panował Bogdan
(Stefan I) 1350 + 1366; a po nim syn jego Łazarzko Alexander
1366 + 1374; po tym zaś krótko Jurga Koriatowicz, lecz go
podderżadem r. 1374 pobit Piotr Muschat przy pomocy Mincea
i Kieja Wotoforyzmy (Inventar. privit in astr. Buc. Par. 1862)

- 88 Grzegorz Ghika II powtornie 1735-1741
 Konstantyn Maurokordato II powtorn. 1741-1743.
 Jan Maurokordato III 1743-1747
 Grzegorz Ghika II trzeci raz 1747-1748
 Konstantyn Maurokordato trzeci raz 1748-1749
 Konstantyn Rakowizza II 1749-1753.
 Matthei Ghika III 1753-1756.
 Konstantyn Rakowizza II powtornie 1756-1757
 Skarlat Ghika IV 1756-1757
 Ioan Theodor Kallimachi I 1757-1761
 Grzegorz Kallimachi II 1761-1764
 Grzegorz Ghika V ~~1764~~ 1764-1766
 Grzegorz Kallimachi II powtorn. 1766-1769
 Konstantyn Maurokordato II czwarty raz 1769-1772.
 Zajęcie Mołdawii przez Rosyjan 1772
 Grzegorz Ghika V (piąty raz) 1774-1777
 Konstantyn Moruzzi 1777-1782.
 Alexander Maurokordato 1782-1785 (syn Konstantyna)
 Alexander Zoisanti 1785-1788
 Alexander Maurokordato (drugi raz) 1787-1789
 Alexander Zoisanti (drugi raz) 1789-1792
 Alexander Moruzzi 1792-1793 (diagonian Porty)
 Michael Sutz 1793-1795.
 Alexander Kallimachi 1795-1797.
 Konstantyn Zoisanti 1797-1800
 Alexander Sutz 1800.-1803.

Alexander Moruzzi (2nd raz) 1803-1806.

Sharlat Kalinaukh 1806-

Konstantyn Zpsilanti (2nd raz) 1806-1809

Reaby rossijskie 1809-1812.

Bogdan, czyli Stefan ²⁻¹³⁵⁹ Dragoz albo Iad zwany też Stefan Stary
wyszedłszy ^{z tamie} (około r. 1359) z Marmaroszu ~~do~~ (mare-moroka t. j. wiel-
kie lasy) w Węgrzech, osiada na drugiej stronie Buhowinie, czyli Załmiesztu
pomiedzy rzekami Dragoz i Frumosz, tworząc ^(nieznaną) ~~osobne~~ księstwo, które od
rzeczki Mołdawy nazwał Mołdawią; nadał swemu księstwu herb: żubra głowę
i białe miedziane denary mające z jednej strony głowę żubra z krzyżem i gwiazdą
po bokach z napisem: Moł(eta) Mołdavia, a z drugiej strony tarczę w któ-
rej z prawej strony z lilie (endegarenokie) a z lewej z belki czyli rzeki (węgiers-
kie) z napisem: Bogdan Waiwo(ła). + 1359 pochowany w cerkwi Wotowec.
Żona: Białogorzata r. 1380 w Surowie wystawiła klasztor Dominikańsk.
(podług Wickenhausera Saxonka)

Stefan^L 1359, wygnany przez brata
młodszego, pomaga mu Karolowi wód:
ki, lewa porażony od Bistria w lasach Boto-
winokuh 1359. (protug Hugosza Stefan
+ 1359)

Petryło (Piotr) Wygga:
nia brata Stefana r. 1359
za pomocą Negroi

Aleksander (Laczkowski)
 namyśle od r. 1364, wzięty
 wzięty raz moko - katolicki, 24.
 ktada miasto Seret i w nim r.
 1370 biskupstwo katolickie;
 r. 1371 + po r. 1372 (1373)
 I. N. (Malgorzata + 1411) pocho.
 z Anny - Alexandra uwarzone
 do śmierci
 królstwo Jęga, Moratowicz 1373, leży
 pobliży koła Bertan 1374 przez Biotra
 trwał przy pomocy trnacy I wojenny
 w tośkiego.

13	d. 27	II 2.
Bohdan Muschat wojowa 1233-1339	Piotr (Muschat) (piśmy) [jednego niektórych mylnie syn brata Koste Muschaty i córki wojewody Łucka] wojewoda 1339-1389 hokuse Łolod 1389. Zięć Jagatly - bje groda rębne znajom: Sigmund Petri Wbivo. de - Molodowois + 1389.	
Płona: Kniaty: nia Muszata 1393 zaje. (dopl.) Płona: ja: 1363		

3)
Stelan (Steko) Michał
wojewoda 1389 - 1392 bratowiec
poddany kr. węgrom wódyn
bez zwyciężony przez jego 1395.
synowa Romana -
rządzi powstanie 1395 -
1399 - r. 1395 kottłuje ja.
gielle - bije grofów i rabinów z napływem.
Simoneta - Hephon Wroclaw.

10-10-5 nagro

Nastasia + 1420 d. 26 marca
żona Kozmy (jej nagrobek w
Radomiu) pochowana w Romon
(żona Kęstya) pochowana w Romon
Muschat - 2. 1420 d. 26 marca
żona Kęstya

Stefan 1393 maria
(Stefano)

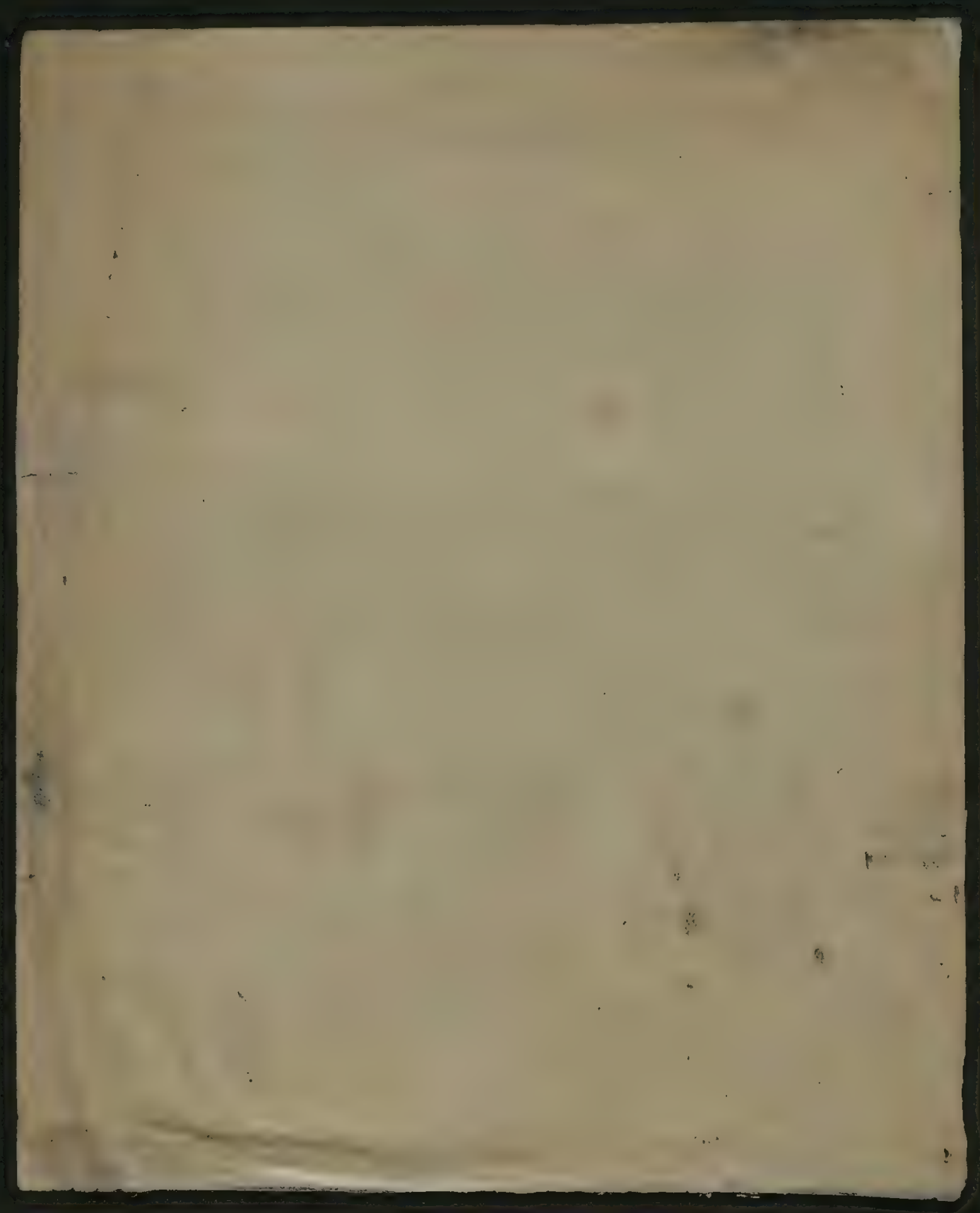
d. 1393 zabił Roman (brat hołce)
 Roman wojewoda (duży fery)
 1393 hołce jagielle
 - r. 1395 wzięty przez Litwiny
 gicę w niecok (za zabójstwo
 Konełnowicza), wypuszczony r.
 1400 za steraniem Szwabów.
 Z. hasta r. 1420 - 26 marca

3 waszko
 1400 hospodar (2 lista)
 (Jon Albi palati:
 nus Bestarabiae
 1403 moza - lubo
 sz pizre: Iwan Mir:
 we hospodar bestarabski)

Wilson (Eli) 52
1400

² Jüga   ² Alexander
1399 has.
Kodaron
(Koriatowin²)

Podług dokumentów:

Alexander' Dobry + 1432 ż. Maria

Bogdan wojewoda + 1452 r. w Pauseni
(syn poborany)

ż. Maria (córka Radu-voda)

Stefan wielki + 1504

ż. 1) Eudoxia 1466
2) Maria (córka Radu-voda)

1) Alexander 1466 16) Helena 1466 17) Petr 1472 Maria + 1518 lub 1524
za Teodorem Sanguszka z Hosińskimi

hospodar 2) Bogdan 1489 148 + 1517 ż. Roxanda 1515 { 1. Jan 1515
2. Stefan 1515 hospodar 1517. młody (te-
jedynaki 1515 3. Piotr 1515. 1517 naru)
4) Witad 1489 1480 4. Iliasz 1515
2) Petr. 1472 (Raresz?)
ż. Helena

Raresz
Bogdan Iliasz Stefan Konstantyn
1530 1535 1535 1546
hospodar 1546
1546-1552

- córki Stefana - wodu :

- 1) Helena za Iwanem Iwanowiczem (synem cara Iwana III) Których syn Dymitr.
- 2) Maria za Fedorem Sanguszką z Włocławka (ich córka Anna za Janem Sapiechą.

(brat Krystyna + 1611)

Jeremiaśz (Młody) + 1603 synowie 1) Konstanty
wyprzedzony przez Stefana Tomkę. 2) Alexander.

3) Bogdan

Wojewoda Jeremiaśz Młody 1595 - 1607
Simon Młody (brat) 1607 - 1609
Konstanty Młody

1606 Michał Wojewoda
Gawrył "
Petrus "
Lawet "
Jon "
Mojsze "

Jeremiaśz Młody ma córki: Brenda,
Maria, Katarzyna - syn Konstanty 1597.

№ 1150.

5
Генерал-Воеводина П. М.
Тыбе.

61
Czackiecka ziemia' (Terra Sian:
lorum)

Raczka ziemia

Wotofka " moldavia

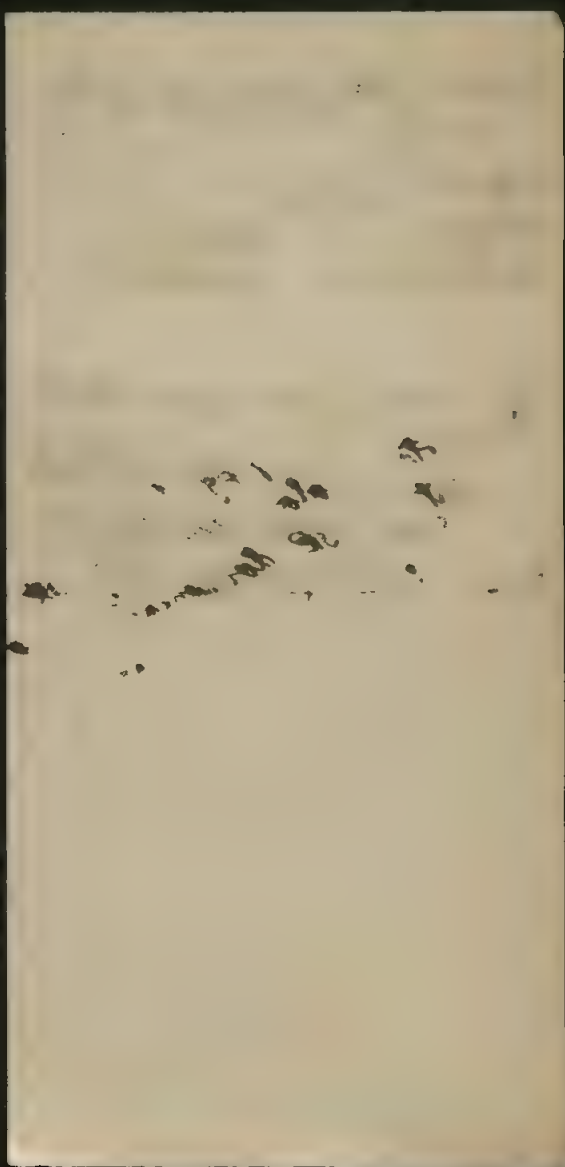
multanpka " Muntenia

1572 Swonia (Jonn) wygrał Boh-
dana

po śmierci Swonii obran Zetryto

brat Alexandra hospodara

multanpkiego 1574

Jan Mohiła logofet moldawski
(kanclerz) przed r. 1589.
Żona: Maria Despotowna 1589.

Jeremiasz
hospodar moldawski
1593-1600. 1601 + 30
Czerwiec. 1606. + 1607.
Z. Elzbieta Cămar-
towna 1613-1616 w
nievoli tureckiej.

Jerzy episkop
radowiecki 1582;
arcybiskup metropo-
lita surowski 1589
+ około 1598. - r.
1596 otrzymał indy-
genat polski.

Szymon
hetman i pułkownik
surowski 1598-
hospodar moldawski
1606 + 14 kwietnia
1607.

Marya
za Izaiaszem
Herburtem het-
manem moldawsk.

Stefan

Michał. Bazyl.

Miron,
Bernawski +)
+ 1633. Anna.

Z. Melania (w dokumentach
z r. 1608) zowie się Margitą (dawniej Marikula)

Konstanty
hospodar mol-
dawski 1608-
1612; utonął
w Dnieprze.
Kupił Uście
na Ruś
+ 2 10 Julii
1612 w niewoli
tatarskiej poj-
many

Alexander
hospodar
moldawski
1615-1616
dostał się do
niewoli tur-
reckiej.
hospodar
1613-

Bogdan
1612; do-
stał się do
niewoli 1616,
został tur-
kiem i kap-
doibaszem.

5 Córki:

a) Regina (re-
ne) za Wład-
kiem Michałem.

b) Maria za Ste-
fanem Potockim
wzrost. bratowa i za Frilem
Michałem.

c) Katarzyna
za Samuelem
Korckim.

d) Anna za Michałem
Borzechowiczem, 2 za Janem
Czarnieckim, 3 za Wład-
ysławem Korckim; 4 za
Potockim Ste-
niem, hetmanem kor.

e) Samfira
panna + 1596
d. 3 Marca.

Michał
hospodar mol-
dawski 1608.
Z. Elzbieta.

Gabryel
hospodar
moldawski
i wójtowski
1617-
1620.

Piotr
metropolita
kijowski
1613 + 1649
d. i. Hycama.
mają 50 lat.
był wprzód
archimandrytą
kijew. pieczęt.

Jan Teodor
hospodar
moldawski 1606
1633-1637
wraz z do-
brach Wiel-
kim. Buz-
Z. Anna.

Elzbieta
za Mironem
Bernawskim-
Mohiłą hospo-
darem moldawsk.
+ 1626.

Skripka
sotka 1633
w Usciu.

+ 1) Miron Bernawski
Mohiła hospodar mol-
dawski r. 1628 pnia-
dał Uście nabyte
od Potockiej Mohiła
fundował klasztor Bon-
nowa

$$\begin{array}{r}
 7028 \\
 5508 \\
 \hline
 1520 \\
 \hline
 028
 \end{array}$$

Bozdan II

{ Bozdan

{ Roman

{ Bozdan I

{ Larko I

{ Anaptapa

Stefan + 1997 (20 4)

Radziwojce

naprobu Bogdana I + 1370

Laski - . . + 1370

Roman I - . + 1392

Stefan I - . + 1398

Bogdan II - . . + 1451

Maria córka Anasztazji a

wnuczka Ksienicy Laski

ta Anasztazja, dzierżawiła dobra
Kacman (iona Romana młodszy, 1442-43)

1399 ks Aleksander Łopusz-
neć rozpoczął dobudować przedrio-
nek

1462 od nowicjona Ksienicy
alfreko

Przykupił two ma zapłaty

1413 d. 8 Siep.

1420.

przejęto Ksienicy do Jay 1564

Przykupił Ksienicy

1422 - 1502.

1393

1395

1397

1398

~~1399~~

1402

Włoszyczyna sięgała pierwotnie aż do morza
czarnego zwata się Valachia Transalpina.
Najdawniejszym Księciem panującym był

1. Tugomis z rodu Basaraba (r. 1300)

Alexander I Basaraba (syn Tugomira) 1320 -
1363 zostawił 3 synów: Radu Negru, Vlad
I

(Maurycy?) Stary (Rudolf?) (Kasata?)

Mircea I (syn Radu Negru) 1383 - 1419
pisat się: Miricius Voievoda Transalpinus,
Dux in Fogaras et Omlas, Severini (Zeu-
rin) Comes, terrarum Dobrodiu (Dobruza)
et Tristri dominus - r. 1396 walczył przeciw
Turkom, którym się r. 1419 musiał poddać
i karać stać. + 1419. Jego (monety z
napisem ławnianin. (Basaraba)

Mircea II (syn naturalny Mircea I). Lubił
go stryj rodzony Dan (syn Radu Negru)
przy pomocy cesarza byzantyńskiego i Tur-
ków. 1419 + 1420 (Basaraba)

Vlad II Dracul Basaraba (syn Mircea I)
r. 1396 powołał przeciw ojcu, potwierdzony od
Jagielly i Jadwigi jako Króla wrota. Wzięt
pojmął go i do króla Węgier odesłał, skąd on

✕ Vlad uciekł do Łolki, a z tamtąd do Konstantyno-
pola. Po śmierci ojca i swego przyrodniczego brata
objął Województwo Wołoskie, lecz musiał z razu
od r. 1432-1438 być w przymierzeniu Furkowi;
dopiero r. 1444 pomagał Władysławowi Królowi
węg. w bitwie pod Warną. Jan Huniad, którego
Wład r. 1444 pojmał, mściąc się, wpadł r. 1445
do Wołos zrzęzany, osadził Dana na Wojewódz-
twie przeciw któremu w bitwie Vlad Dracul po-
lecił. Są srebrne jego denarki z napisem otawiańskim

Joan I Alexander Kusa 1848, wrencony przez
1866 + 1870. 66

Na Wotoczryznie panował Alexander Bassarab Voivoda
Transalpinus pierwotnie holdownik Węgier, lecz później
złusił jarzmo węgierskie i r. 1330 Karolowi I Królowi
Węgierskiemu zadał wielką porażkę. Był to widocznie
jeden z możniejszych książąt na Wotoczryznie, których jak
widać z bulli Klementa VI r. 1345 wielu na Wotoczryznie
mieszkało (Theiner Vet. Mon. Hung. I. 691). Alex-
ander podał się dopiero r. 1342 ludwikowi węgierskiemu.

Multany (Moldavia) pierwotnie w XII wieku należała do Księstwa
halickiego, podbita później przez Tatarów, miała rządzą-
cych kumanów i wototów. Za panowania Tatarów rząd ten
Kraj puszkowien dopiero pomiędzy r. 1347 - 1358 Bogdan
Dragoș jeden z panów wototów osiadł w Marma-
roșu obwodzie wototów do Węgier należącym, opuścił
z Wototami swymi prowadzącymi życie koczownicze
Marmacji, udał się do Multan i zajął pustą ziemię po
Tatarach pomiędzy rzekami Dragoș i Tumor i utworzył
odrębne udziałne niepodległe państwo Multańskie.
Opuszczony zaś przez niego posiadłości w Marmacji na-
dał król andeów I r. 1365 niejakiemu Balk filio Salar Mol-
davo Weywooda Marmarosi i jego krewnym Diag, Drago-
șor i Stefanowi. (Fejer IX. 3. roz. 4. 69.). Bogdan zaś Koloni-
zując kraj nętywczyński Słotkami rozszerzył na siebie pań-

Miklosich - Katusziacki: Die Wanderungen der Rumä-
nen (Denkschriften der Wiener Akad. d. Wiss. 1839 Phil.-hist.
Classe. Bd. XXX p. 38)

Hunfalady L.: Die Rumänen und ihre Ansprüche. Wien
1884.

Documente privitoare la istoria Romanilor
culese de Eudoxiu Hurmuzachi. Bucu-
resti 1878. (Tom III. VI. VII. (tyle wog-
obeginaja 1200 dokumentow) Tom I (dokumenta z 1199-1345)

Rösler Robert: Romanische Studien.
Leipzig 1871.

Pic Jos. Lad. Über die Abstammung
der Rumänen. Leipzig
+ 1839 (1812)

Hurmuzachi: Fragmente zur Geschichte
der Rumänen. 2 Bde. Bukarest (mit H)
1878 (poczet et comp.) (4 Hfte)

Sinkai G. Chronika Romanilor. Jasi 1853.

Loganiceanu M. Letopisitele terii Moldovii.
Jasi 1852. Tom I (Chronika Ureche)

Melchisedek episkop roman'ski: Zapisnik i istoria
actuala a bisericeii orthodoxe in regatul Romaniei
(Zapisnik i stan aktualny kosaota prawowierneho w
Krolestwie Rumunii). Bukaresti 1883. 8° str. 108.

Melchisedek (episcopus): Chronica Hussarilor. Bukaresti 1869 (Bisck. w Kufp.).
" " Chronika (bisckupstva w Roman) Tom I. II.

Erlicianu Konstantin: Historia metropolii moldawskiej i suzawo kiej oraz
metropolii w Jassach. Bukareszt 1888.

Kodreskul: Urikar (Kodex diplomu). Jasi 1825-1858. 10 Fomikow.

Łożet hospodarów wołoskich

W X wieku zwana Valachia Transalpina - multania -
 mozdawskie hospodartwo. pisali się w przyilejach wojewo-
 dami ugrowołachii

W. G. z r. 1241 tworzyła część Dacji, odr. 678 części Bułgarii,
 (Z. G. z r. 1241) Dniestru założenie r. 1241. (Terra romanesca czyli
 muntanescă (ziemia muntanaska))

Radu (Rudolf) negru z rodziny bułgarskiej Basaraba w r. 1241
 z siedmiogrodu 1241 został pierwszym księciem wotolungu zbudow-
 wat miasta Campulungu, Pitesti, Arges, Targu Jiu, Bicharest.
 + 1265 (podług Engla mylnie Radu znanu Gaudentius

Michał I Basaraba od 1265 - 1284. (Michai Bada) brat Radula

Dan I (Dionizy) syn Radu negra 1284 + 1298 (syn Basaraby)
 Stefan I (Dimitrie) z rodziny Basaraba 1298 + 1329 (syn Radu I)

Dan I Basaraba 1329 + 1340 (syn Radu I)
 Władysław (Wład) I Basaraba 1340 + 1376 (syn Radu I)

Alexander I (Dimitrie) z rodziny Basaraba 1376 + 1396 (syn Wład I)
 Mikolaj I (Dimitrie) z rodziny Basaraba 1396 + 1420 (syn Wład I)

Radu II (brat Wład I) 1376 + 1396

Dan II (syn Radu II) 1376 + 1382 (syn Radu II)

Mircea (Marek) I Basaraba 1382 + 1396 (syn Dan II)

Wspólnie z księciem multan. Piotr Muscatu zawarł

1389 układ ten potwierdził Mircea w Lublinie 20 stycznia 1390

1390 układ ten potwierdził Mircea w Lublinie 20 stycznia 1390

1390 układ ten potwierdził Mircea w Lublinie 20 stycznia 1390

1390 układ ten potwierdził Mircea w Lublinie 20 stycznia 1390

1390 układ ten potwierdził Mircea w Lublinie 20 stycznia 1390

1390 układ ten potwierdził Mircea w Lublinie 20 stycznia 1390

1390 układ ten potwierdził Mircea w Lublinie 20 stycznia 1390

1390 układ ten potwierdził Mircea w Lublinie 20 stycznia 1390

1390 układ ten potwierdził Mircea w Lublinie 20 stycznia 1390

1390 układ ten potwierdził Mircea w Lublinie 20 stycznia 1390

1390 układ ten potwierdził Mircea w Lublinie 20 stycznia 1390

^(Władysław)
Wład II (syn naturalny, miśce Igo) 1420 + 1422 (tego opuszcza) Ro
^{włady} Wład III (Drahu) (syn miśce Igo 1422 - a niego Dana III
(syn Włada II) za pomocą Kow op. anowa (cała kłopoty).
zmy i chiał gościć Księciem lew zabity 1427 - Inny preten-
den + byt Alexander 1435 - i zary (zwany Drahu) nagława
nadonych synów lew zabity od Drahu 1447
1448 - Wład III Drahu (drogi cygi kubi) protein dla okru-
ieństw zwany Drahu (jabeł) czyli a x go Łolaig zowi
Drahu pożytkował Władysławowi Jagiełłowiczowi Kow
pod Wana 1444 - D 1446, ostatnić od Dana IV
Dan IV (syn Dana III) 1446 + 1448 (murek panował rok 1454)
Wład V (synowiec miśce I a podobno syn Dana IV) 1450
Radu III (syn Wład III Drahu) Liskny (Chell) panował rok 1454.
Wład VI (syn Wład III Drahu) Lepelusa czyli Lepusa t.e. ka +
(syn Włada III Drahu) od 1456 - wypędzony 1462
Radu III Drahu (Liskny) (syn Włada III Drahu) znowu od 1462
po bitwie od Stefana wielkiego Księcia miltanjskiego 1474
Wład VII (Mnich) osadzony na tron od Stefana Księcia miltanjskie-
go, panował między 1474 wypędzony od Radu III go.
Radu III Drahu powrócił od 1474 + 1476 scia tyoi Stefana Ks. milt.
Wład VIII Drahu Lepelusa r 1477 wladzany na tron od Kęgow;
Wład IX (syn Radu III go. osadzony na tron od Turkow 1479.
wypędzony od Turkow 1493. (1479 - 1492)
Radu IV (syn Dana Chalugera t.j. Michela (może syn Włada VI
a podług niektórych syn Włada V) 1493 + 1508 węgier
Michne I (syn hetmana Drace (ic w. Moineorty) wladzany od
Turkow 1508 zwany: Zty - wypędzony 1510 + 1510 zabity (zwany
Radu V Vladuzza (syn Radu III a wnuk Włada V Drahu)
1510 + 1512 zabity
Drahu (czyli Dragul) I Ba Saraba od 1513 + 1521. gościa-
wit dyna młodego Teodozego którego Bojary niechcieli za Księcia

Radu VI (poprowadził mnich z Buzeu rodem) 1521 pojmany od
Turków i zabity 1522. 68

Radu VII (synowiec Reazu I) bojar ze wsi Afumatze 1521.
wypędzony 1522.

Wład VIII bojar, władający od Turków, wypędzony 1523.

Radu VII powtórnie 1523 od Turków władający + 1529 r. i sły.

Moisze I (syn Włada VIII) od 1529 - wypędzony 1530 zginął
1530 w bitwie

Wład IX od 1530 + 1533 (zginął)

Wintila I (z miasta latina) 1533 + 1534 zamordowany

Radu VIII zwany najpierw Piotr z familii Jan - po mieści
zonym wstąpił do klasztoru i otrzymał imię Paisii; lecz obrany
1534 na księcia od bojar przejął Radu - był z miasta
Ardeleor - stracony od Turków 1541 umarł w Egipcie jako
mnich

Radu IX (syn Radu VII) od 1541 - 1545 wypędzony od Turków

Moisze III (syn Moise I) 1545 - r. 1552 wypędzony przez Radu
Eliasz

Radu X Eliasz władający, za pomocą Węgrów 1552 lecz 1553
wypędzony od Moise III

Moisze III powtórnie 1553 - 1554 wypędzony od Turków

Petrassku (Petrassko czyli Piotr) I (syn Radu VIII) 1554 + 1557

Moisze III powtórnie raz władający od Turków 1558 + 1559.

Piotr II (Petrassku) ^{brat} (syn Moise IIIgo) 1560 wypędzony
od Turków r. 1567 został 1572 księciem Multan po Swoni

Alexander II (brat Piotra II) od 1568; wypędzony 1572 od Swo:
ni czyli Jana - rogięgo hospodara multanńskiego

Wintila II 1572 władający od Swoni hosp. mult. panował tylko
4 dni

Alexander II powtórnie 1572 + 1577.

Moisze II (syn Alexandra II) 1577 (za niego 1581 bojarzy obrali
hospodarem księdza: Radu Lopa; lecz pobity od Michny Tuński
- wypędzony od Turków 1583 r. w Tripolis - za niego 1580
niektórzy księża włościan kirylicą drukowaną z frontadzie kazania przez
ktoś - autor nieznany

Piotr III (Czerceł czyli kulezyk) (syn Piotra I) od 1583 —
wypędzony 1585 od Turków niech do Łotki.

Mihne II powtórnie od 1585 wypędzony od Turków 1591 — został
turkiem i pafsa Aleppo.

Stefan II Surdul głuhy (syn Petraszka I) obraż. 1571 —
wyrzucił 1592.

Alexander III (pochodził z rodziny Kotskic; podług niektórych
brat Stefana II) 1592, zradzony przez Turków 1592 i ucie-
kł do Konstantynopola.

Michał II (syn Petraszka I) (podobny innemu Grek
z miasta Floci) 1592 (pomimo że już 1594 wybrał na ho-
dnostwo Wołoskie Bogda na syna Jan Kuty czyli Jana hospodara
multanckiego przeciwko niemu miał się na Kijów. Michał II
— r. 1598 poddał się dobrowolnie cesarzowi niemieckiemu Rudolfowi
II — r. 1599 pobit siedmiogrodzianów Andrieja Bato rego
i poddał Rudolfowi II — r. 1600 pobit Jeremiasza Mogilę (któremu
Polsacy poświętkowali hospodara multanckiego, zabili go i kłótno —
Lecz r. 1600 został pobity w Multanach od Jana Samojkiewicza — Zamor-
dowany 1602 r. w Kijowie. Jego syn Bogdan wódz siedmiogrodzki. Naj-
staćniejszym był hospodarem Wołoszacyzny (1593-1601)

Radu Serban I (z rodziny Dobra roba) (syn Serbana I) utrzy-
mał się pomimo że 1603 Turcy na Kijów wstąpić chcieli Stefana
Prodiuku (syna naturalnego Piotra III) — jedna k Gabriel Ba-
tory Książę siedmiogrodzki wygnął go 1610.

Radu X (syn Mihne II) 1611, uciekł od Turków Lecz wygnął
go Serban I

Serban I powtórnie za pomocą Polaków i Elia Konstantego No-
gity 1611 wstąpił do Wołoszacyzny Lecz wyrzadzony uciekł naj-
pierw do Polski, potem do Wiednia

Radu X powtórnie 1611, on wprowadził najpierw na dwór Greków Fa-
nariotów. — r. 1616 zradzony przez Turków żył na wygnaniu w
Konstantynopolu. Złija

Alexander IV Elias (od 1616) (rodem Grek wychowany na Wołoszacy-
nie — wyrzadzony przez bojarów Lipul z mehadintzi r. 1617.

Gabriel I Moghila (syn Simeona Mogila) od r. 1617 panował 10 miesięcy.
r. 1620

Riadu X (syn Mihne II) no raz trzeci od 1012 - ¹⁰²² 1623 przez Tuskon mianowany hospodarem multanjskim
a na jego miejsce został mianowany:

Alexander V (syn Riadu X) ~~1623~~ od r. 1623 - zradzony 1628.

Alexander IV Elias powtórnie 1028 od Tuskon wladzony - 1630
został hospodarem multanjskim; a na jego miejsce:

^{Leu} Leo II (syn Petara Tomoży hospodara multanjskiego) od 1630
zradzony 1633 iyt w Konstantynopolu.

Riadu XI (syn Alexandru IV) 1633. panował 2 miesiące.

Mattei I ^{Matheas} Besaraba 1633; rządził w Bukareszcie drukarnię w której Prawny kodex 1652 drukował (kodes ten tłomaczony z greckiego słowa do. kamrena) - 1653 pobit Bazylego duplić hospodara multanjskiego i Tymoteusza Chmielnickiego. + 1654. R. 1043 (Cztery) zatwierdził kamień woli

Konstanty I Besaraba (syn naturalny Serbana I) od r. 1654r. wypędzony 1658 uciekł do siedmio grodu.

^{Riadu (Mihne)} Mihne III (syna Jana czyli Jeni Turdul Greka flusarza) 1658 wypędzony 1659. uciekł do siedmio grodu. ¹⁶⁶⁰ 1660

Jerzy I Ghika wprzód hospodar multanjski; r. 1659 został ¹⁶⁶⁰ 1660
księciem wotofskim. ~~1660~~ 1660 panował 9 miesięcy
zradzony 1660.

Grzegorz I (Grigoraszkii) Ghika (syn Jerzego I Ghika) od 1660. - 1664 uciekł do Polzki a potem do Niemiec

Riadu XII (syn Leona I) zwany Stridiadzi (tj. handlarz
otrygami) od 1664 - zradzony 1669.

Antoni I (dwornik z Popesztu) 1669 zradzony 1672

Grzegorz I Ghika powtórnie obrany 1672 - zradzony 1673
umarł w Konstantynopolu.

Duka I (kupcyk z Albanij poprzednio hospodar multanjski) obrany 1673 - zradzony 1678 został znowu hospodarem multanjskim. - uciekł nadwyrzeczony.

Serban II Kanta-kuzen 1679 + 1688. Za niego iyt Radul Grozani wielki kancelarz który napisał litopisica tereci Romanezty nie woza Krotka wotofka.

Dassaraba de

Konstanty II (Brankowian obrany 1688 - 12. 1714) Gr
zadany o porogumienie się z iohozjia i, 1714 wraz z Synami
się w Konstantynopolu d. 26 sierpnia.

Stefan III Kanta Kuzen od 1714; sięty wraz z swym
ojcem Konstantym 1716 w Konstantynopolu d. 3 czerwca.

Mikołaj I Maurokordato Fanariota 1716 (współ hospodar
multancki) 1716 w grudniu pojmany przez Austrię i
odwieziony do Hermanstadt - (po nim obrali wpraw-
dzie bojarzy, jednego Kanta Kuzena; lecz Juffan
został Jana Maurokordato)

Jan Maurokordato (brat Mikołaja I) 1717. stru-
ty 1718

Mikołaj I Maurokordato powtórnie od r. 1719 (za niego
od r. 1719 - 1822 wygnano jeżyk wotłki z użycia a mówio-
no i pisało nowogreckim) + 1730

Konstanty Maurokordato (syn Księcia Jana Mauro-
Kordato) 1730 panował tylko 4 miesiące zrzuceni

Michai Rakowizza (zwany Dzichan czyli świat) od
1730 stracony 1731.

Konstanty Maurokordato powtórnie; 1731 stracony 1733.
i wysłany na hospodara ~~cedo~~ multanckiego

Grzegorz Ghika wspólny hospodar multancki - od r. 1733 -
r. 1735 stracony i na hospodarstwo multanckie przywo-
cony a na jego miejsce powrócił

Konstanty Maurokordato poraz trzeci od 1735 - r. 1741
stracony, a na jego miejsce nastąpił

Michai Rakowizza powtórnie r. 1741 - r. 1744 oddalony
zł na wyspie Mitylene.

Konstanty Maurokordato poraz czwarty od 1744 - r.
1748 został hospodarem multanckim.

1714 Grzegorz Ghika powtórnie 1748 (hospodara multan'
mami skiego) + 1752 70

Mattei Ghika (syn syn hospodara Grzegorza Ghiki)
wpierś dragoman Partii - od r. 1752 - R. 1753 posta-
ny na hospodarsztwo multanckie.

Konstanty ^{Michał Rakowicz} Dzihan (syn hospodara Michała Rako-
wicz) od 1753 - 1756 zostas hospodarem multanckim

Konstanty Maurokordato po raz piąty od r. 1756
- r. 1758 odwołany na wygnanie do Mitleny.

~~Rakowicz~~
Skarlat (Karol) Ghika (syn Grzegorza Ghiki hospoda-
ra Stoduy) od 1758 - R. 1761 odwołany.

Konstanty Maurokordato po raz szósty od r. 1761 -
zjadzony 1763.

Konstanty ^{Michał} Dzihan Rakowicza po raz drugi od
1763 + 1764.

Stefan Rakowicza (brat Konstantego Dzihan)
od 1764 - zjadzony 1765

Skarlat Ghika powtórnie od 1765 + 1766

Alexander Ghika (syn Skarlata Ghiki) od 1766 -
zjadzony 1768

Grzegorz Ghika (młodszy syn Skarlata) od r. 1768 -
R. 1769 przy wkroczeniu Rosyjan uciekł, pozostawiając
w de Terburgu. Rosyjanie zajęli Walachia 1769 - 1774.

Manolaki Rosetti od r. 1770 tylko cztery miesiące był
księciem wysłany przez Rosyjan (zwany Manoli Voda)

Stefan Breckowan (z Krajowy) obrany 1774 przez Rosyjan
leż nie potowieniony przez Turków - uciekł.

Alexander VII Ypsilanti 1774 - 1782 złożył hołd.
two

Żuriko Taj III Karaia (wpr. od dragoman Porty) od r. 1782
- złożył z urzędu 1783.

Żurichat IV Soutzo (wpr. od dragoman Porty) od 1783 -
2. 1786 złożył

~~Żurichat IV~~

Żuriko Taj III Maurojani (wpr. od dragoman Porty) od 1786
- ~~od~~ R. 1790 reżyser Turku. Austriański Rosja.
nie rządził w Walachii 1789-1791

Alexander Maurokhoriatu zwany Delibeg (t.j. kfijsze
mężnych) - nominowany od Turków nie był hospodarem
tylko tytularnym.

II

Żurichat Soutzo 1791-1793 drugi raz)

Alexander Callimachi 1794 (niepotwornym)

Alexander VIII Żuroruzi 1793-1796

Konstanty Żurilanti 1799

Alexander VII Ypsilanti 1796-1798 powtórnie

Konstantyn V Chanterli 1798+1799 18 Marca reży

Alexander VIII Żuroruzi po drugi raz 1799-1801.

Żurichat IV Soutzo po trzeci raz 1801-1802

Alexander IX Soutzo 1802

Konstantyn VI Żurilanti 1802-1806

Alexander IX Soutzo drugi raz 1806

Konstantyn VI Żurilanti drugi raz 1806-1808 (Rozbicie zają-
mija Walachii 1808-1812)

Joan II Karaia 1812-1818

Alexander IX Soutzo trzeci raz 1818-1820 (Pouffanie Greków 1821-1822)

Grzegorz IV Gika 1822-1828 (Rozbicie rąmija Kraj 1828-1834)

Alexander IX Gika 1834-1842

Grzegorz I Wibecko 1843-1848 (Pouffanie 1848)

Wartość tej (wpr. Grzegorz Wibecko) 1843-1848

Joan I Alexander Guza - Karol I von Hohenzollern

Bogdan jednooki (syn Stefana Włdy wielkiego) wpadł r. 1509 do Łódki, zajął Kamieniec podłódki i Ruś aż do Rohatyna. Łończacy pod dowództwem Kamińskiego wpadli do ~~Łódki~~ Mołdawii, spalili Czerniowce, Chocim, Potuszany i d. i. i. i. i. 1509 oblegają Suczawę. Bogdan zawiera 2. 23 stycznia 1510 pokój (będąc pobity od wojsk polskich d. 4 paźd. 1509). - R. 1511 Selim sultan Turcki w Moskwę, do Mołdawii, zajął Akkerman, Kiliż, a Bogdan zmuszony był zawrzeć z nim traktat zaczepny i odporny, zobowiązuwszy się dostawiać Turkom w razie wojny 2000 wojska i płać roczny haracz 4000 cewr. zł., 40 koni i 24 sokółów. + 1517 d. 20 kwietn. pochowany w Putnie; z żony Roxandy zost. 1513 zostawił 2 synów Stefana i Piotra (+ 20 Września 1526)

Stefan czyli Stefanida Voda (syn Bogdana) zwany okrutnym
panował od 1517, zawarł r. 1518 układ z Polakami, następnie został
kolej Solimanowi II + 1527 d. 14 stycznia w Chocimiu, pochowany
w Putnie; otrzyty przez zięć, Mitrófana.

W Putnie; otruty przez żonę, Mitrofanę.
Piotr czyli Petrylo Raresz (syn Stefana Wody wielkiego, podległy niektórych poborczy, już r. 1509 wytyś powołany jako pretendent przez cni Brata Jeremiego Bogdanowi, lecz uciekł do Polaki i trzymany był w zamku malborkim) panował od 1527 i wtedy zawarł traktat z Polakami. Mimo tego chcąc zająć Bukacine, wkładał kłopot Solimanowi II w Budzie r. 1529 i wkładał na Polaków, lecz pobity 1531 pod Obertynem. Wskutek ciągłych skarg Polaków i Węgrów, wkroczył Soliman II do Mołdawii, zajął Sucrawę 1538 i stoczył z hospodarem Piotra który z żoną Heleną Despotową, synami Złaz i Stefanem (którzy później Aleksandra) schronili się do Węgier. (Później Piotr Raresz) miano: 12

Stefan zwany Łokusta (podrugi niektórych brat Łotka Barcz) miano-
wany 1538 kołodarem przez Solimana II panował tylko 2 lata i 3
miesiące, zamordowany od tojar w Suczawie r. 1540.

niebige, zamordowany od bojars w Suczawie r. 1540.
Aleksander Korne izyli rogaty (syn Eliasza r. 1501 w Pachowie,
 a wnuk Piotra Arona r. 1469) lubo obrany przez Bojars r.
 1540 nieutrzymał się na ho podarstwie, bogo Sultan turecki niechiał
 wnać. Zamordowany r. 1540.

Piotr Daresz r. 1541 wrócił powtórnie na gospodarstwo, porarty przez Turków, których przebił. Umarł r. 1546 d. 4 września, pochowany w monasterze Złota, który fundował (podobnie jak i monaster Moldowic, r. 1532).

Ilija (syn Piotra Daresz i Heleny) panował od r. 1546 do r. 1552. oskarżony przez swego brata Stefana o zdradę, musiał uciec, i został mianowany paszą Sylistryi, zmarł w Bruszu.

Stefan (syn Piotra Daresz i Heleny) objął gospodarstwo r. 1552. leca bęgi w roku 1552 zamordowany od bojarów, w Hrzescu.

Zotda bojar, który pojął za żonę Rokoandę córkę Piotra Daresz, obrany r. 1552 przez arystokratyczną partję bojar, nie utrzymał się, wygnany. (wojewoda jednokrotny)

Aleksander Piotr Łopusznano (wojewoda Łopuszanoki - syn) (Popdana) wprowadzony na gospodarstwo przez Mikotaja Sie: niewońskiego hetmana w. Kr. 1552 będąc wprzód stolnikiem; pojął za żonę Rokoandę córkę Piotra Daresz a wdowę, Zoldy, r. 1555, het: domnik Łoloki, r. 1558 fundował monaster w Slatinie. - Wziął on w opiekę wódnika niejakiego Arona, którego Węgry r. 1552 chcieli ośrozić na gospodarstwie. Alexander Piotr Łopusznano zmuszony został z gospodarstwa r. 1561 przez Olbrachta Łaskiego, i zmuszony uciec do Konstantynopola.

Jakob Heraklides Barzylek Despota Moroi, wopierany od Olbrachta Łaskiego zajmuje d. 10 listopada¹⁵⁶¹ gospodarstwo i Surażę. Złożył gimnazjum i drukarnię w Khotmarze. Bił dukaty, talary, denary. Ubity r. 1563 d. 8 listopada pod Surażą od Stefana Tomza. Heraklides wezwał z Krakowa na profesora sławnego Jana Dhacticus'a i na superintendenta z Łoloki pastora Łuzińskiego. Ufortyfikował Surażę; starł się o rękę¹⁵⁶³ Łoloki Maruina Zborowskiego. Stefan Tomza od 1563 d. 8 listopada, panował tylko 5 tygodni, wotku: tek buntu uciekł do Łoloki, r. 1564 d. 5 Maja we dworcu za doradzieckie wygnanie Dymitra Winiowickiego Turkom.

Aleksander Piotr Łopusznano r. 1564 przywrócony na gospodarstwo przez Turcy za staraniem Jana Tygmanita Łoloki młodszego. R. 1566 nawiedzony jako tyran złożył rząd i został mnichem pod imieniem Pachomina: r. 1566 wrócił do Łoloki, r. 1566 przez żonę Rokoandę oraz bojarów Łpan: czołka i Stroica. Zostawił 2 synów: Popdana i Piotra oraz cótki.

Aleksander Podkowa brat Iwana Podkowy świętego przy pomocy Polaków zajął 1579 Jasny i gospodarstwo moldawskie, na Kłorgm ledwie miesiąc został się utrzymać; rozbito jego wojsko, a sam pojmany, stracony został od Turków. Po nim starali się Polacy wprowadzić na gospodarstwo niejakiego Konstantyna i drugiego jeszcze pretendenta r. 1579, jednak bezskutecznie.

Jankut czyli Jankuta, las z Siedmiogrodu duteranin, mając bogatą żonę, wyjednał sobie r. 1580 za pieniądze gospodarstwo wotowskie u Turków. Zmuszony niekiedy do Poloki, został 1582 d. 28 Mierznia raptu we dworze na ządanie Turków. Widąc, że przez żonę był spokrewniony z Dragozycami, bo w przywilejach swych nazywa Stefana wielkiego (+1504) dziadem, a Bogdana (+1513) stryjem swym. Został więc r. 1582 druidem, a Bogdana (+1513) stryjem swym. Został Piotr Aronowy po raz trzeci objął gospodarstwo moldawskie r. 1582.

Pie mając Turkom zapłacić wygotowanego haremu, złożył 1591 gospodarstwo, a zostawszy mnichem, wyjechał 1591 do Poloki, a z tamąd do Kłorg. Kozacy osadzając na gospodarstwie niejakiego Piotra który się mienił bratem hospodara Bogdana; lecz ledwie 2 miesiące trzymał się w Jasach, pojmany 1592 przez Arona i Turków odesłany został do Konstantynopola.

Aron żył; woadzony na gospodarstwo od Turków r. 1591, miał być poprzednim woznicą bojarstwu. R. 1592 zajął gospodarstwo za pomocą Kozaków pretendent Piotr (podobno brat hospodara Bogdana) lecz po 2 miesiącach pojmany przez Bogdana, odesłany do Konstantynopola 1593 r. Aron trzymał się na gospodarstwie do r. 1595, w którym pojmany przez Iggmanta Batorego, odesłany do Siedmiogrodu, zmarł w więzieniu.

Stefan Rozwan z rodu Cygan objął gospodarstwo r. 1595, lecz w krótkie pobity przez Jana Zamojskiego i Polaków, stracony ^{po 1600} został przez Jeremiasza Mohila (piotro hospodaren jasne do r. 1600). Jeremiasz Mohila (syn Jana bojara moldawskiego i Marii Despotiny) osadzony r. 1595 przez Polaków na gospodarstwie, trzymał się aż do r. 1600, w którym pobili swego przeciwnika Stefana Rozwana, rozrządcę sobie władzę hospodarską, zmuszony był uciec.

Michał chrobry (Wiarza czyli Vitezul) syn Piotra I wojewody wotowskiego, od r. 1592 wojewoda wotowski, zajął r. 1600 Łuczawę i gospodarstwo moldawskie i normował się w Jasach. Pobity od Polaków i Jana Zamojskiego uciekł do Siedmiogrodu, gdzie z napływem Jurego Pastry pod Jorda zamordowany r. 1601 d. 19 Siepnia.

72

Jeremiasz Mohila, później drugi hospodar od r. 1601, zmarł r. 1606 d. 30 czerwca, pochowany w monasterze Siurawicy. Jeremiasz Mohila pochodził z starożytnego moldawskiego rodu Wintylów; r. 1593 otrzymał indygenat polski; ożeniony z Elżbietą Ciarnatówną Siedmigródzianką, zostawił 3 synów i 4 córki wydane za panów polskich. Szymon Mohila (brat Jeremiasza) jako opiekun synów polskiego Jeremiasza, zagrabił r. 1606 hospodarstwo moldawskie. Zmarł r. 1607 d. 14 września, struty przez własną żonę Melanię, z którą został 4 synów i córki. Po śmierci Szymona Mohila wystąpił jako претендент do hospodarstwa niejaki Mołark, lecz się nie utrzymał.

Michał Mohila (syn Szymona) zajął hospodarstwo r. 1608, lecz tegoż roku zrzucił z niego przez Konstantynę Mohilę i, wstronnych mu Łolaków. Michał Mohila miał żonę Elżbietę.

Konstanty Mohila (syn Jeremiasza), r. 1608 osadzony na hospodarstwie przez Łolaków. Pobity od Tatarów pod Jasowym rozgiem r. 1612 dostał się wraz z matką, braćmi i szwagrem Stefanem Łotochim do niewoli tureckiej. Ratując się ucieką z niewoli na Ukrainę, Konstanty utonął w Dnieprze. Był hotelownikiem Łolaki

Stefan Tomaszewicz (syn Stefana Łotoszy hospodara w tym r. 1564) osadzony r. 1612 na hospodarstwie przez Turków; wrog Łolaków; pobity został r. 1615 przez Michała Hłoniowieckiego i Koreskiego, rano się uciekał do Konstantynopola. (Stefan Tomaszewicz)

Aleksander Mohila (syn Jeremiasza) osadzony r. 1615 na hospodarstwie, niedługo się trzymał, pobity r. 1616 przez wyściane wojsko tureckie dostał się ponownie do niewoli tureckiej; odesłany wraz z matką Elżbietą i bratem Bogdanem do Konstantynopola, gdzie Bogdan przeordził na wiarę muzułmańską, został Kapidibaszą.

Radut Michał (syn Michny cypki Michała chłobrego wojewody moldawskiego i wołoskiego) od r. 1611 wojewoda wołoski, r. 1617 od Turków przeniesiony na hospodarstwo moldawskie. Niedługo jednak rządził, bo r. 1618 powrócił na województwo wołoskie. Wprost zawoźnikiem jego był Gabriel Mohila (syn Szymona) który r. 1617 przez 10 miesięcy tytułował się hospodarem moldawskim i wołoskim.

Gaspar Graciani, rodem Syryjczyk będąc dragomanem przy Porcie w Konstantynopolu, w Turków hospodarstwo moldawskie r. 1618. Pomagając Łolaki, w porańce cesarskiej r. 1619 ratując się ucieką, zabity od wołoskiego hetmana Szepiły.

Alexander Hija (Eliasz) wnuk hospodara Piotra Raresz, w
dziny i wychowany na wyspie Rhodos, był poprzednio r. 1617 woje-
wodą wołoskim, r. 1620 przez Sultana Osmana osadzony na hospo-
darstwie moldawskim, co nieszerokiej dla Turków wypaść cho-
cińskiej, odebrał mu Sultana gospodarstwo 1622 r. Aleksander Hija
sprowadził do Moldawii i Wołoszczyzny wiele Fanariotów (re-
koni. Za staraniem swego swajaka Konstantego Mawrokoridato drogą płacone, otrzy-
mał województwo wołoskie.
Stefan Somoszewicz po raz wtóry hospodarem moldawskim
od r. 1622 do r. 1623.

Radul Michal po raz wtóry, przeniesiony na gospodarstwo
moldawskie r. 1623 z województwa wołoskiego. Umarł r. 1626
pochowany w Tyrnowie. Zowano go także Radul Michne
Hijdotki.

Miron (Dragomir) Barnowski Mohila (poprzednio r. 1624
hetman i purkutał surowski; r. 1626; niebędąc w stanie wypła-
cić wygorszanego karawana Turkom uciekł r. 1630 do Poloki, gdzie
poprzednio otrzymał indygenat. R. 1633 pojechał do Konstantynopola
gdzie go ścisnęła. Miał on za żonę Elabietę (córkę Mojżesza Mo-
hity i Anny) za którą wziął dobra ~~Radul Michala~~ Housie.

Mojżesz Mohila (syn Szymona) otrzymał r. 1630 gospodarstwo
moldawskie po zięciu swym Barnowskim, lecz r. 1631 odebrał mu
rząd turecki takowe.

Aleksander (syn wojewody Radula Michala), był od r. 1623
wojewodą wołoskim; r. 1631 osadzony przez Turków na hospo-
darstwie moldawskim, ~~po~~ rządził tylko 5 miesięcy, gdyż mia-
nowano innego hospodara r. 1632.

Aleksander Hija (Eliasz) po raz wtóry od r. 1632 - 1633 hospo-
darem moldawskim.

Mojżesz Mohila po raz wtóry hospodarem moldawskim od r.
1633. Otrzymałszy r. 1634 od Amurata II, ^{wojaka} zebrać 18 000 wojaka przeciw
Polakom, uciekł do Poloki, gdzie posiadał dobra Wielkie - Oczy.

Paazgli Lupul, jeden z najistotniejszych hospodarów moldawskich.
Pochodzący z rodziny albańskiej należał on do najbogatszych bogatych i r.
1619 piastował urząd wójtownika i dwornika; przyręben posiadał wielki
majątek. Roku 1634 obrany hospodarem przez 20 lat panował. Córka Doan-
da żona po Szymosie Chmielnickim zomordowana 1686 przez rabusiów; druga Maria
za Radziwiłłem r. 1645.

sz, wo
7 woj
po =

cho =

lija

re =

key.

in

a

two

26

ne

624

pta =

die

no =

no =

two

nu

23

o =

ma =

opo =

or

cud

stich

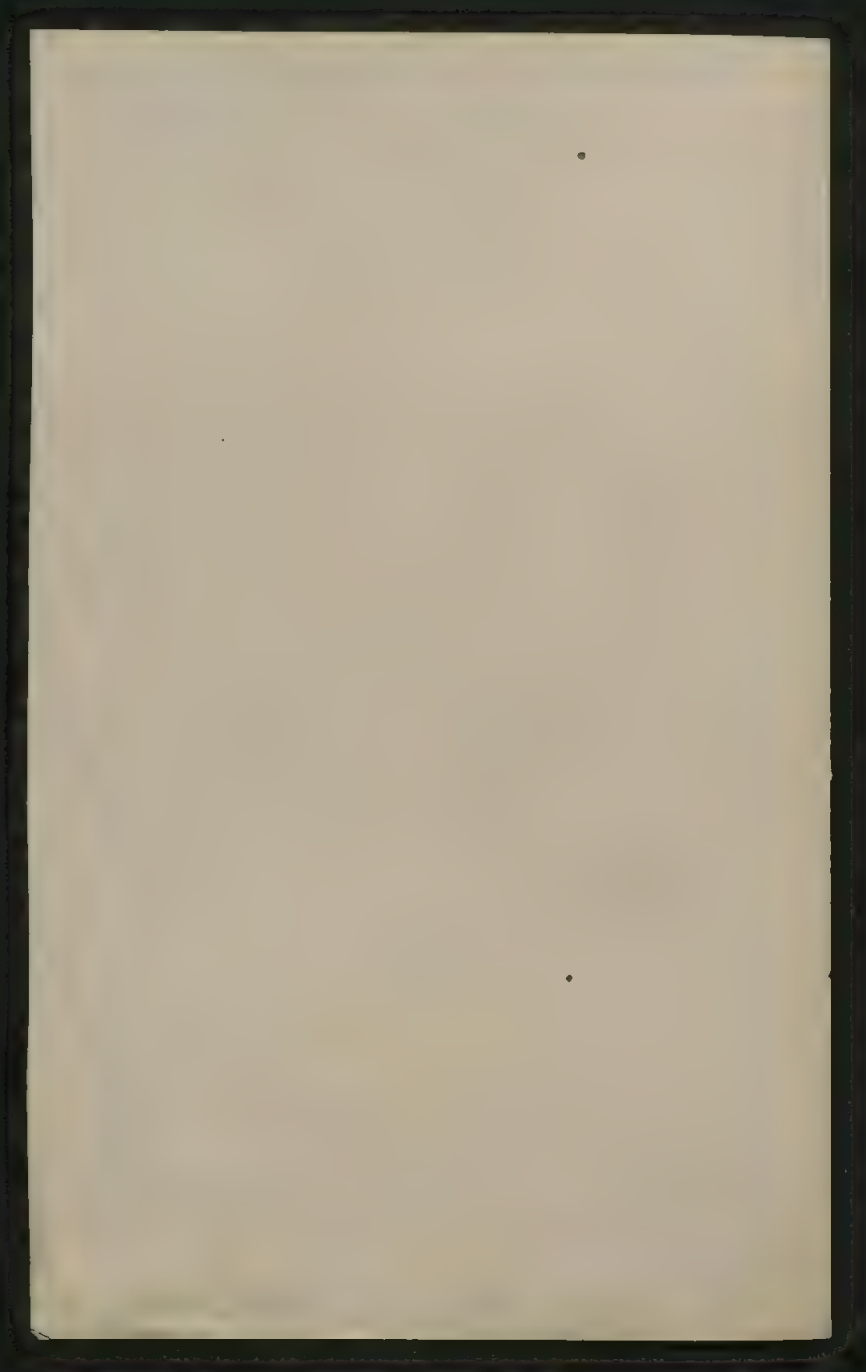
ir

ki

ozon =

Maria

- Georgi Stefan wamy Durduse 1654-1658.
 Georgi Ghyka 1658-1659. (+1660) wesi dżieni Koda Tchini
 Stefanica Lupul 1659+1662. (Stefan Wasilie)
 Euotrati Dabiza 1662+1665.
 Alexander Duka 1666-1667.
 Ilija (syn Alexandra Ilii) 1667-1669 (Ilija Alexander)
 Alexander Duka (2^{gi} raz) 1669-1672.
 Stefan Petrycz Ghyko 1672-1673. i 1683-1684. (żona: Maria)
 Dymitr (Demetraosko) ^{Serban} Kanta Kuzzen 1673-1676.
 Antoni Rozetti (Kiryk Diako-Rusett) 1676-1679.
 Alexander Duka (3^{ci} raz) 1679-1684 (wojewoda Moldawii i Ukrainy).
 Dymitr Serban Kanta Kuzzen (2^{gi} raz) 1684.
 Konstantyn Kantimir 1684-1693.
 Konstantyn Duka (syn Alexandra) 1693-1696.
 Antioch ~~Kantimir~~ Kantimir (brat Konstantyna) 1696-1700.
 Konstantyn Duka (2^{gi} raz) 1700-1705.
 Michal Czechan Rakowica (Dihan) 1705-~~1708~~
 Antioch Kantimir 1705-1708.
 Michal Czechan Rakowica (2^{gi} raz) 1707-1709.
 Nikołaj Alexander Maurokordato 1709-1710.
 Dymitr Kantimir (brat Antiocha) 1710-1712.
 Nikołaj Alexander Maurokordato (2^{gi} raz) 1712-1716.
 Michal Czechan Rakowica (3^{ci} raz) 1716-1727.
^{Alexander} Grzegorz Ghyka 1727-1733.
 Konstantyn Nikołaj Maurokordato 1733-1735.
^{Alexander} Grzegorz Ghyka (2^{gi} raz) 1735-1741.
 Konstantyn Nikołaj Maurokordato (2^{gi} raz) 1741-1744.
^{Alexander} Joann Nikołaj Maurokordato 1744-1747.
^{Alexander} Grzegorz Ghyka (3^{ci} raz) 1747.
 Konstantyn Nikołaj Maurokordato (3^{ci} raz) 1748-1749.
 Konstantyn Michal Czechan Rakowica (syn Michala) 1749-1753.

Mathei Gbika (syn Grzegorza) 1753-1756.

Konstantyn Michał Dzechan Rakowica (2^{ty} raz) 1756-1757.

Skarlat (Karol) Grzegorz Gbika 1757-1758.

Joan Theodor Kalimach 1758-1761

Grzegorz Joan Theodor Kalimach 1761-1764

Grzegorz Alexander Gbika (4^{ty} raz) 1764-1766.

Grzegorz Joan Theodor Kalimach (2^{ty} raz) 1766-1769.

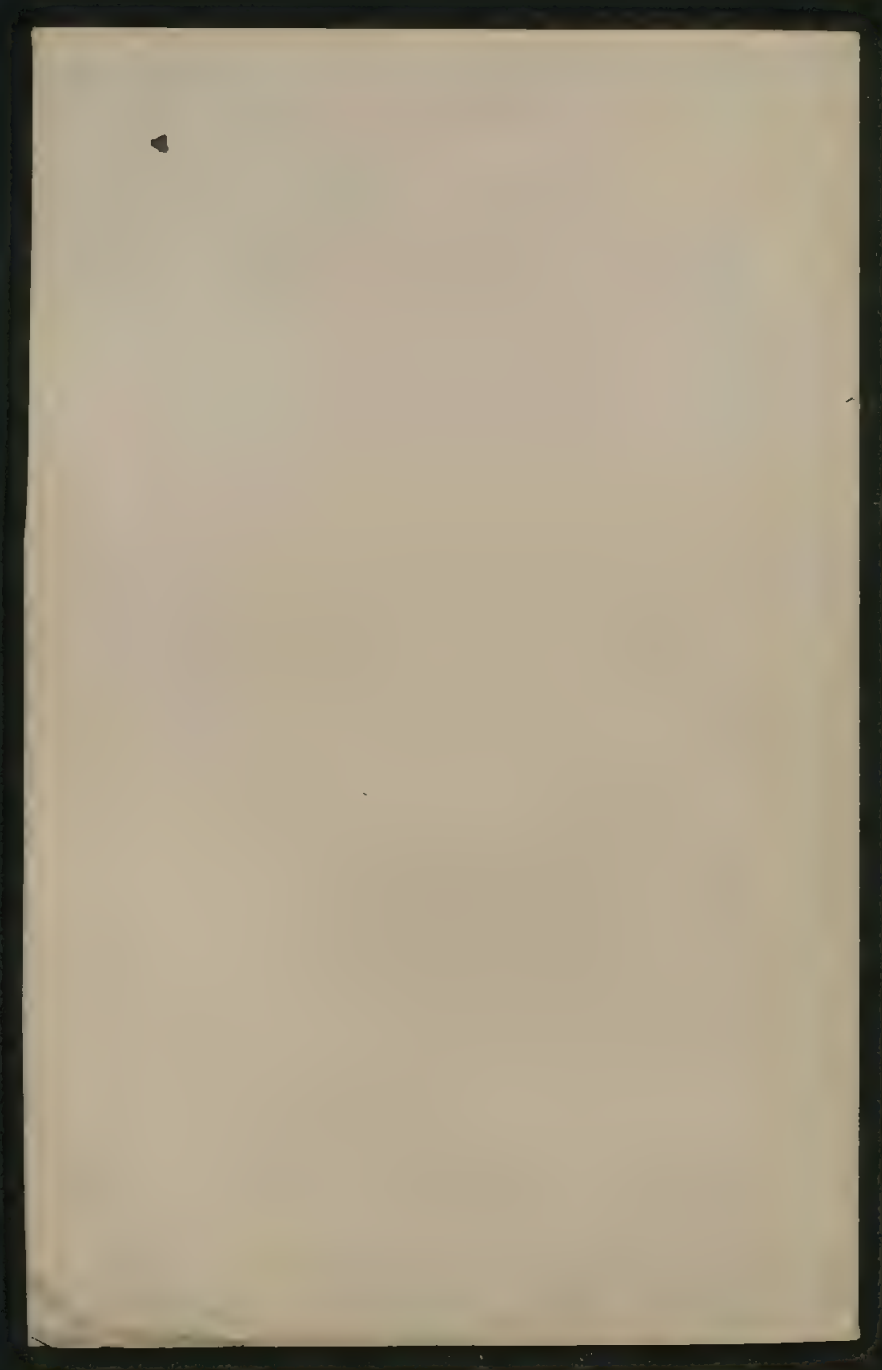
Konstantyn Mikołaj Mauronordato (4^{ty} raz) 1769-1772

Grzegorz Alexander Gbika (5^{ty} raz) 1774-1777.

(Austriacy zajmują d. i Paradiern. 1774 Pukowina, na mocy
traktatu zawartego w Kuiruk-Kajnardzi d. 27 lipca 1774

Hospodary moldawey
(rodzaj Diomis. Fotino)

1. Dragoș Voda syn Bodena 1352
Sas 1354

Ilija 1358

Bogdan I 1366

Piotr syn Mupata 1372

Roman I 1388

Stefan I 1391

Piotr II 1392

Zuga 1399

Aleksander I 1401

Blasz Woda^{II} Stefan Voda II 1430.

Roman 1445.

Piotr III (Bunu) 1446

Stefan III 1451.

Bogdan II Aleksander II (syn Klapka
1452.

Piotr IV. Aron 1454.

Stefan IV. Wielki 1456 (syn Bogdana
II

Bogdan III 1503

Stefan V Tengeru 1517.

Piotr Rareș 1530 (bustard Stefan Wielki)

Stefan VI 1539 (Lokusat?)

Alexander III Cornea 1540.

Piotr Rareș 1540

Blas III (syn Piotra Rareș) 1547

Stefan VII 1554

Aleksander IV Lapuzneanu 1557

Jakob Heraklides Diprota 1562

Stefan VIII Tomșa 1564

Alexander IV Lapuzneanu 1564

Bogdan IV 1569

Zona (Zwonia) I 1570

Piotr VI Szapulu 1570

Jakub Sas 1581

Piotr Szapulu 1584

Aron I 1591

Jeremiaș Untila (Motila) 1595

Simeon I Movila 1600

Constantin I Movila

Stefan Tomșa 1610

Bogdan V. 1615

Radu I Michnea 1616

Gajpar 1619

Aleksander V Blaszin 1621

Stefan Tomșa 1622

Radu Michnea 1623

Miron Barnawski Movila 1626

Moises syn Simona 1630. Movila

Alexander Blaszin 1631

Moises Movila 1633

Nasyl I 1634 dupul

George Stepan 1X: 1654
George Gika 1658
Stefan syn Wafyla dupel 1660.
Euftrat Dabija 1662
Dinka I 1666
Zlazar syn Aleksandra 1667.
Dinka 1669.
Stefan Petrecek 1672.
Dimitrafku Kantakuzino 1674
Antoni Roseti 1676.
Dinka 1679
Dimitrafku Kantakuzino 1684
Konstantin Kunteris Betram 1685
Konstantin Dinka 1693
Antioch Kunteris 1696.
Konstantin Dinka 1701
Michai Rakowia 1704

Gregorio Casanova 1700

Gregorio Casanova (1700 - 1719)

Gregorio Casanova (1719 - 1731)

Gregorio Casanova (1731 - 1742)

Gregorio Casanova 1719 - 1731

Gregorio Casanova (1731 - 1742)

Gregorio Casanova (1742 - 1756)

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
AND
ZOOLOGY
OF THE
CITY OF BOSTON
1000
1000

Chronique de Moldavie depuis le milieu du XIVe siècle
jusqu'à l'an 1594 par Grégoire Urechi text
roumain avec traduction française, notes... par Émile
Picot. Paris (Leroux) 1876. 8e 20 frs.
Fol. 1-V. pp. ^{XXVII} 662.

1374 le 3 juin Orles. } Jurq Koriatoriu wjewoda
knapadarzemi notdaux.

Publications de l'École des langues orientales vivantes.
(Dragos)

Bogdan 1359-1365
Laurko 1370-1372
Juga I Koriatoriu 1374
Kosta Mupat ?
Piotr I Mupat 1387-1389
Roman I 1394-1397
~~Roman~~ Stefan I 1394-1397
Roman II 1399-1400
Juga II 1400
Alexander Dobry 1401-1433
Eliasz I 1433-1435 | Stefan II 1433-1435
Stefan II 1435-1444 || Eliasz I 1435-1444
Stefan II 1444-1447
Piotr II 1447-1448
Roman III 1448
Piotr II 1448-1449
Alexander II 1449
Bogdan II 1449-1451
Piotr II 1451
Alexander II 1451-1454
Piotr II 1454-1455
Alexander II 1455-1456
Piotr II 1456
Stefan wielki 1456-1504.

Bogdan III le borgne
Stefan IV miodry
Piotr III Rareș
Stefan V la mufa +1540
Alexander III Kornea +1541
Piotr II Rareș ¹⁵⁴¹ +1546
Eliasz II Rareș 1546-1551
Stefan VI Rareș +1552
Zolda 1552
Bron I IV
Alexander Lapusneanul
Jakob Heraklides Despot
Stefan Tompa +1564
(Zona Rosanda)
Alexander IV Lapusneanul +1568
Bogdan IV Lapusneanul -1572
Jan II Orman +1574 (Serbia - Zvonja)
Piotr IV Chorny Kulawy -1577
Karabied Szerbega ^(Serbia?) zwany Jan II orgh.
Iwan Podkowa Krezul +1578
Piotr IV Kulawy (Schiopul)
Alexander V Szerbega +1578
Piotr IV Kulawy
Jan X Jas
Piotr IV Kulawy +1594 w Botzen
Bron II -1592

Petr V Kozak + 1592
Bron II + 1597
Stefan VIII Rozvan 1595
Jeremiia mohita 1595-1600
Mihail I, 1600
Jeremiia mohita + 1608.

Zefyt I p. 117 genealog Dăscăleșcu

Melchisedec : Chronica Huhilor și a Episcopiei în asemenea
numite. București 1869. 8.

1) ~~Buc~~ 11 Chronica Romanului și a Episcopiei de Roman.
București 1874-1875. 8. 2 Vb.

E. Golubinski Kretkij ozerk istorii pravoslavnykh
Lerkvoj bolgarskoj, serbskoj i rumynskoj ih
moŭdo - watafzkoj. Moskwa 1871. 8.

Radu de la Affumati 1521-29 Wotofk.

20

Radu Leisic 1536-46 Wotofk.

Petrascu cellu Barn
1554-58. Wotofk. - Battard

Vintila
1574

Petrul Cercellu
1583-85 Wotofk.

Mihail cellu Vitezu
1593-1601 Wotofk?

81

Stefan Woda 1456 - 1504

Bogdan 1504 - 1517

Piotr Rares 1527 - 1546 (baptized)

Sharbag* — Armonia

Stefan Alexander
Teneru 1517 - 1527 — Lapusneam
1552 - 1566 (baptized)

Despina — Mircea II
1546 - 1559
Wotofx.

Iwan Alexander
(Armeni)

Harzia

Jan Cumplitu — Basca
(baptized)

Bogdan

Petru

Stefan Iurdu
(baptized)

Petru
Schiope
Wotofx.
1578

*) Parahid Sebeqa

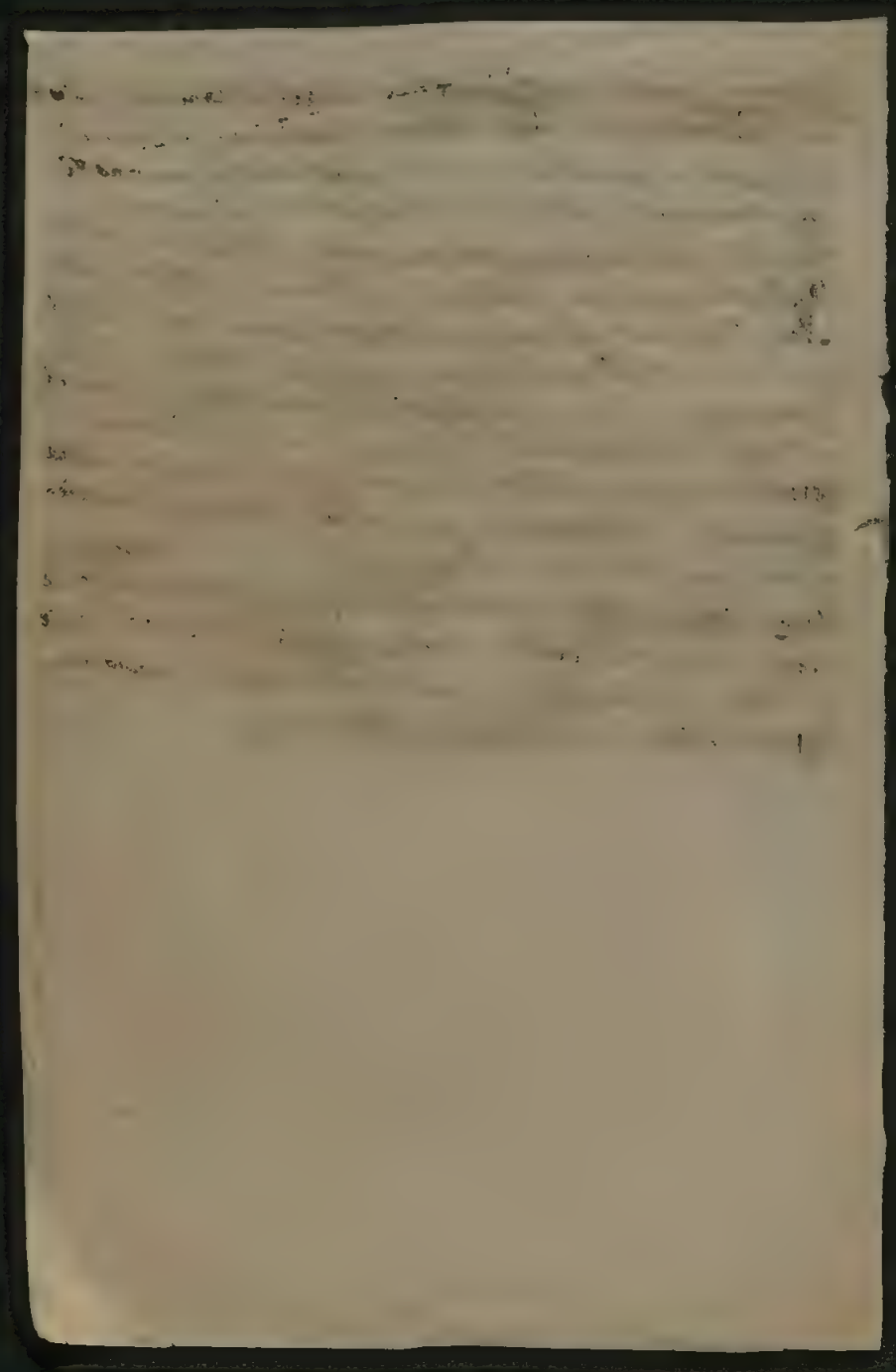
33
Mołota. Pomimo iż Skolski rod-
zen (Orbis T. II. 229) wywodzi od rym-
skiego Muryusza Sclavoli; zrodła
mołdawskie za protoplastę tej
rodziny wymieniają niejakięgo
Piriga herolda, któremu wojewo-
da mołdawski Stefan IV wielki w
skutek okaranego mężstwa r. 1486
nadat bojarstwo i nazwę Mołota
Jan Mołota (zostawszy cześniem zwa-
ny Joannitij) logofet mołdawski
miał za żonę Marię, córkę hospodara
z której zostawił 3 synów Jeremiaśra,
Gawriła i Symeona. Z tych a) Jere-
miaś był hospodarem 1595-1606
b) Gawrił metropolita 1587-1589
skłaniał się do Unii rymoskiej. c)
Symeon był hospodarem Wołoszyskiej
1601 a Mołdawii od 1607. Miał on
5 synów: Michała, Gabriela wojew-
ody mołdaw., Piotra metropolita tjiow
Jan służył wojennie w Węgzech i
Mojziez po dwa kroci hospoder multanicki
Piotr Mołota urodz. 20 grudnia 1596, służył
najprzód wojakowo w wojnie chorimackiej r.
1621

Owrywodzie rodu Mohyłow od Turiga
pisze: Patanow: Rumynskija gos:
podstawa Moldawija i Walachija w isto:
riko polit. otnoszen. 1859 (w Otcenestw
Zapisk. № 9-12, goda 1859)

zoremiasz Mohita otrzymawczy. r. 1593
indigenat polski: przyjęty został przez
Jana Zamojskiego do herbu Jelita.
(3 Kopia)

Godności dworskie męskie: logofet (kanclerz), Doro-
nik ^{ucgi. Woronik} (marszałek, sędzia), Portatobowie (kaszetani, starości)
chołyński, niemiecki, suzawski, nowohradzki (romanski
czyli remendyjski), orhejski, białogrodzki (akermanski)
kilejski, Portar (burgrebia) suzawski, Spatar (niecznik)
Wysternik (podkarbi), Dośelnik (podkomory), Stolnik (pod-
stoli), Czarnik (podczasz), Hietman (dowódca wojsk), Komys
(komuszy) — w XVII wieku dodano: Gumennik, Medelniczar
(magarynier), Kluczar (skarbnik), Fytniczar, Hamisz (nauzel-
nik mył), Litat (kuchmistrz), Poharnik (czornik), Szatrar
(obozny), Uoset (pocztmistrz), Armasz (nauzelnik więzień), Aga
(dworzanin) — w XVIII wieku przybyli Soprawnicy (wydziało-
wicz) ^(Hilgaze) prajści od Rosji. — Proczialnik ^(Lupany)
Stany: Bojary (bojery) ^(Lupany) więksi posiadający godności nadworne,
Bojary mniejsi (Masile = drobna szlachta), Resesche (kmi-
cie wolni), poddani (żwirny), paroby (ambnigun), niewolnicy
(Cyganie, Satarzy) = Molar (Zmischel, Grüngr)

Godności ruskimskie 84
r. 1701.

dogojet wielki

Wornik wielki ceana de giore

" " " de suou

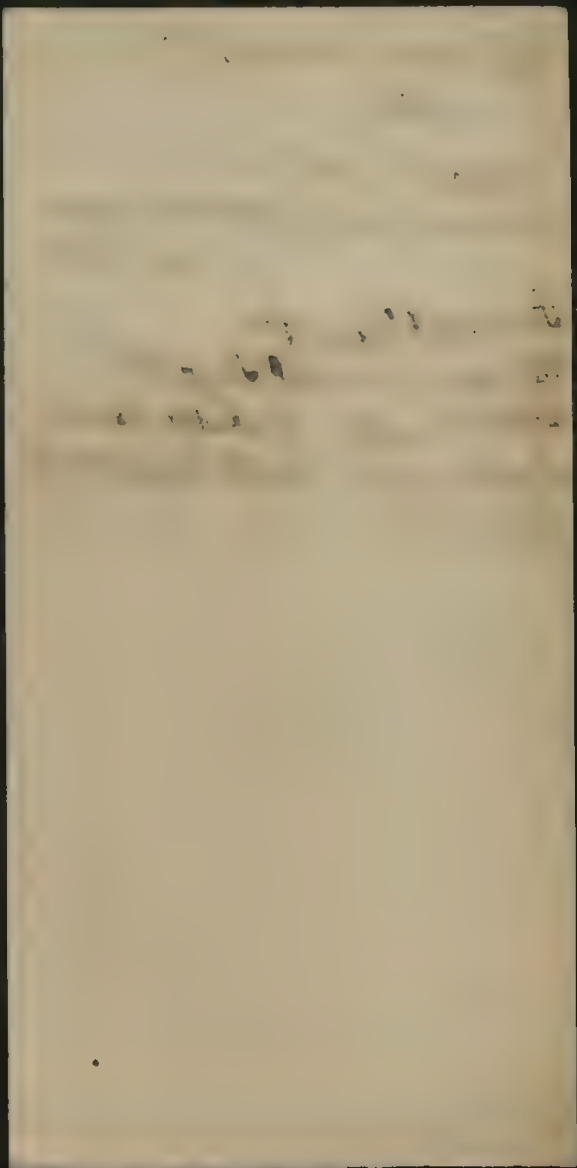
Purkutab Choumfski

Hetman i Purkutab Suzawfski

Poffelnik wielki i Purkutab Jermi

Spatar wielki i Starosta Czeruiowiecki

Doharnik.

Iwan Petryzyczki hetman wojska J. K. M. Zaporoskiego
1632 w marcu.

Nestor Urjéke wielki dwornik ziemi motdawskiej 1612.

Bochum

Biskupstwo prawosławne w Radowcach (na Bukowinie).

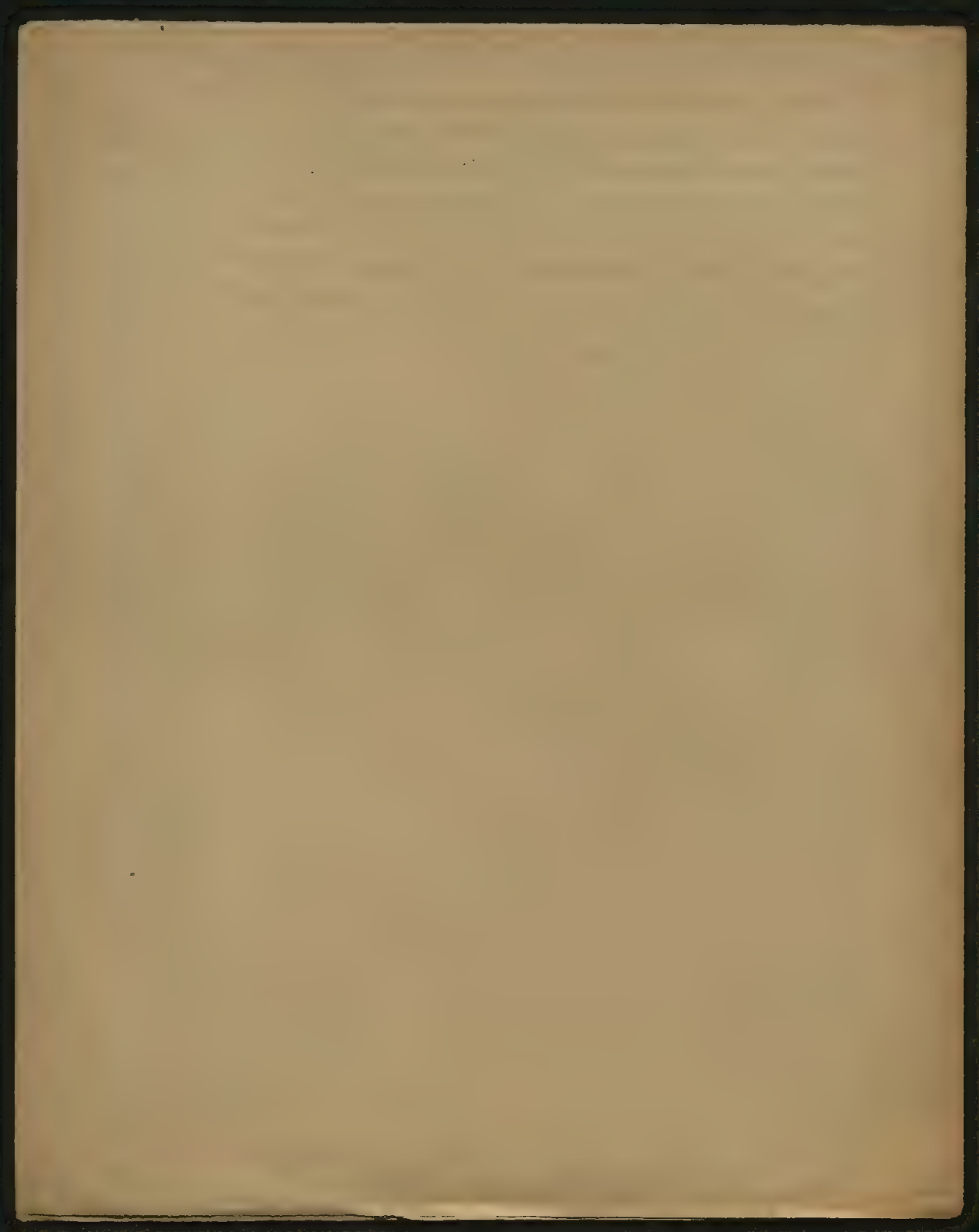
Radowce (Radautz) niegdyś wies, a od r. 1782 miasteczko, należy do najdawniejszych osad (na Bukowinie). Już r. 1393 w przywileju Romana wojewody moldawskiego wspomniane jest jako „Radomirowo selo”. Tu przy cerkwi S. Mikołaja powstał dzisiaj monaster bez uposażenia (obitel.). Rokm 1407, a podług niektórych, dopiero r. 1420 d. 8 Sierpnia fundował przy tej cerkwi Aleksander dobry wojewoda moldawski biskupstwo radowieckie, uposażywszy takowe posiadłością (kluzem) Kuwzelmina, obejmującą 7 wsi jako to: Kocman, Lastiówka (Sadowa), Suchowercha, Kliwodyn, Dawidowce (Dawidestie), Rohorna i pasieki pod Czerniowcami; oprócz tego poddał pod władzę biskupa 50 cerkwi, których popi obowiązani byli płać biskupowi rocznie biskupszczyznę 2 skó: rylisa. Około r. 1480 Stefan wielki hospodar moldawski odrestaurował starą cerkiew, wystawiwszy w takowej nadgrodkę dla swych przodków, i następnie r. 1486 d. 13 listopada uposażył Katedrę 3 rodzinami poddańcami Lyganów. Następnie potwierdził także Stefan przywilejem danym w Juszawie d. 15 Marca 1490 posiadanie biskupstwu 50 cerkwi w wotocicach surowskiej i czernowieckiej, darowanych poprzednio przez Aleksandra. Popi tychże cerkwi obowiązani byli płać prokton biskupowi radowieckiemu wraz z innemi daninami. Cerkwie te wymienione w przywileju były następujące. 1) Luchowica, 2) Sadowa, 3) Stanówce (Stanestie), 4) Horozyniec, 5) Bralinowa nad Seretem (?), 6) Nlasthistie nad Seretem (Robce), 7) Hłubotka, 8) Berlince, 9) Teterna (Tereszeni), 10) Pierepkowce, 11) Wołozyniec, 12) Oprysze (Opriszeni), 13) Baine (Sinoutz), 14) Telebierzynce (Terebleszure), 15) Bransa (Briara), 16) Synowce (Sinsoutz), 17) Drarec (?), 18) Władowce (Władeni, Władoutz), 19) Rugaszewa (Rogozestie), 20) Hławoutz, 21) Kalinowce (Kalinestie), 22) Dobronowce, 23) Zamostie, 24) Baśnicz (?), 25) Bańila, 26) Grama (Gramestie),

27) Kalafendestie, 28) Kalinoutz (2), 29) Roman (Romanestie)
 30) Kramczestie, 31) Badentz, 32) Zwanzikontz (Zwanikontz),
 33) u głupiego Zogi (34) Dothow (Dothopole, Kimpelung), 35) ^{35) Flia} Flia
 zynice (Fliszestie), 36) Walchowetz (Wotowetz), 37) ^{37) Walchowetz druga cerkiew} Solonetz
 powyżej górnego Wtadu, 38) ^{38) Solonetz} po niej górnego Wtadu, 39) 40) So-
 lonetz przy ujściu, 41) Solka przy ujściu, 42) Kostyna przy
 ujściu, 43) Balasana, 44) Kostyna druga cerkiew w Szoracie
 Dragomira, 45) Czerniowce, 46) Czerniowce druga cerkiew, 47)
 Kuzur (Kuzur), 48) Kuzur druga cerkiew, 49) Kuzur trzecia cer-
 kiew, 50) Michalese. Cerkwie ^{50) Michalese} w wotowici Czerniowieckiej
 nadat Stefan w zamian cerkwi: a) Klimoutz, b) Wigorany,
 c) Fratowce (Fratanta), d) Balasenesti, e) Szykow górną, f) Macz-
 katesti oderwanych od parafii radowieckiej a przyłączonych
 do surowskiej; nadanych zaś dawniej przez Aleksandra dobrego
 pod władzę biskupa radowieckiego. — R. 7023 (1514) d. 8 grudnia
 darował Bogdan (jednostki, syn Stefana wielkiego) wojewoda hospodar
 ziemii moldawskiej do cerkwi biskupiej S. Mikołaja w Radowcach ⁷⁰²³ 800 złotych, aby za życia jego co roku ⁷⁰²³ w święto
 Kupców Pachomiuszowi 800 złotych, aby za życia jego co roku ⁷⁰²³ w święto
 niedzieli Myronosie w wieczór odprawiano Paraklisia do Bogarodicy, a na razą ⁷⁰²³ w święto
 rano służby bożej, po śmierci zaś wrożyły Parastas z nabożeństwem
 rannem. Dokument ten wyryty w języku cerkiewno-słowiańskim na płyc-
 cie kamiennej znajduje się na wewnętrznej ścianie w prebyterium
 cerkwi radowieckiej. — R. 7028 (1520) d. 6 Października w Chortowie
 przywilejem potwierdza Stefan III młodszy (Stefania syn Bogdana)
 hospodar moldawski wrożyłkie posiadłości nadane cerkwi S. Mikołaja
 w Radowcach przez swych przodków, mianowicie wsioto Radowce, Wiel-
 ki Koeman z przysiółkami, Hlawrytowce (Hlawrilestie), Chliwiczera (Chli-
 westie), Dawidowce Dawidestie, Sadkow (Saskowa), Klywodyn (Kliwodyn),
 Potidna (Pluthina), Suchowierze (Suchowiercha), Czapline i Waleara, one
 wsioto Rokożna, i parciek na granicy Czernowskiego torha (Czerniowiec)
 tłom to wsi i parciek, nadaje Stefan, jako że parciek w Korkichaturach
 na granicy wsi Worowesze (Woronetz?) ⁷⁰²⁸ 1000 kupił biskup Pachomiusz.
 (Przywilej ten drukowany w Dodatku tygodniowym do Gazety Krowackiej
 1853 nr 13. 14). — R. 1782 do biskupstwa radowieckiego należały dobra: Radowce wsi
 (administrowane przez samego biskupa - stotowe dobra) oraz: Koczman, Suchowiercha,
 Kliwodyn, Dawidestie, Lastiówka stara i nowa - oraz za granicą w Multanach:
 Hlaworna, Nowosielia i część w Balilestie. Dobra te r. 1783 zajął rząd austri-
 acki na fundus religijny, wyznaczywszy biskupowi 6000 złr. rocznej pensji.

W hierarchii mołdawskiej zajmował pierwsze miejsce arcybis-
kup metropolita suzawski; po nim drugie miejsce biskupa ro-
mański, trzeci biskup radowiecki, czwarte biskup z Khusat.
Metropolita tylko nosił mitrę i żerz srebrny (pastorał), biskupi
zaś nosili sakos i laskę czarną z białą gatką. - Po utworzeniu
biskupstwa w Czerniowcach r. 1782 i po zajęciu dóbr biskupstwa
radowieckiego na fundusz religijny, r. 1788, poddano tegoż
roku biskupa czerniowieckiego Doryfensza Chereckul pod
władzę prawosławnego metropolity kartowickiego Iwanie-
szel Putnika w sprawach duchownych.

[który podlegał
metropolii w Och-
towie,

Szereg biskupów radwieckich.

1. Joanniki 1472 + 1504 pochowany w Radwiach.
2. Pachomiusz 1504 - 1520.
3. Prokop. 1520.
4. Teofan I. 1528.   4^e Jerzy I. 1544.
5. Teodozy I. 1548.
6. Mitrofan 1551. - 1560.
7. Euthimiusz 1552, leży pochowany w monasterze Hłom, gdzie poprzednio był mnichem. - R. 1570 został biskupem w Roman.
8. Izaiasz 1572, postował od hospodara mołdawskiego do Swana groźnego cara moskiewskiego. R. 1580 zwołany z biskupstwa, został schimnikiem w monasterze Agapia. Umarł 1592 w Radwiach. d. 4 Kijowa.
9. Jerzy ^{II} Polohita 1580, w którym to roku wraz z bratem swoim Jere- miaszem fundował monaster w Surawicy; r. 1589 został metropolita surawickim.
10. Gideon I. 1589
11. Anastazy Krymkowicz 1592 (1577 w dypl.)
12. Teodozy II. 1592.
13. Amfilochiusz 1597 - 1598
14. Teodozy III. Barbowski 1600 - 1604; został metropolitą su- rawickim, pochowany w Surawicy.
15. Jan ~~1605~~ 1605 - 1607.
16. Efrem I. 1609 - 1612. Umarł w monasterze Mołdowicy r. 1618.
17. Athanasz I 1615¹⁶¹² - r. 1616 został biskupem w Roman. Filoteusz 1613.
18. Efrem II. od r. 1616 - 1620; był poprzednio biskupem w Hłusci.
19. Eulogiusz I. 1623 - 1627.
20. Dionizy 1627 - 1631 przeniesiony na biskupstwo w Roman. Eulogiusz ^{II} (fiołtornie 1631 - 1637; r. 1642 biskupem w Roman.
21. Anastazy ^{II} 1639 - 1651 przeniesiony na biskupstwo w Roman.

22. Sabbas z biskupa w Huzot, przeniesiony na radowieckie.
1651 - 1656 - zostaje biskupem w Roman, w końcu metropolitą r. 1666.
Zostaje 1657 z biskupstwa w Huzot przeniesiony na Radowieckie.
23. Theofan II, zakonnik z monasteru Putny, zostaje najprzód biskupem w Huzot, a r. 1658 w Radowieckach. Zrezygnował r. 1662 i umarł 1670 jako schylnik w Putnie.
24. Teodozy IV. r. 1667. (?)
25. Serafim, mnich z monasteru Agapia, zostaje 1667 biskupem w Radowieckach. Zrezygnował r. 1685 i żył jeszcze r. 1691 w monasterze Agapia.
26. Misail z monasteru Sekul, 1685, postąpił 1686 na biskupstwo romanowskie; r. 1704 był metropolitą w Jassach.
nikanor 1694. Jeleni III. 1684.
27. Laurenty hegumen monasteru Bogdana, zostaje 1686 biskupem, a to: zgiął r. 1696 monaster w Lubawicy; r. 1704 przeniesiony na biskupstwo romanowskie.
mikołaj 1701. 1703 - 1706
28. Gedeon mnich z monasteru Agapia, biskupem 1701, zostaje metropolitą r. 1709.
~~zostaje 1701~~
29. Kalistru hegumen monasteru w Putny, zostaje biskupem r. 1709.
- R. 1713 Turcy zajmują Chocim należący do biskpa radowieckiego dycecezyi, zakładają nowe biskupstwo w Chocimiu które poddają metropolii w Braiłowie (Biskupstwo chocimskie przeniesiono około r. 1778 do Kiozyniewa.) R. 1722 zrezygnował Kalistru z biskupstwa i osiadł w Putnie.
30. Atanazy II. r. 1728. (?)
31. Antoni mnich z monasteru w Putny, r. 1729 zostaje biskupem
później metropolitą
misail 1733.
32. Warlaam biskup w Huzot, przeniesiony r. 1735 na Katedrę radowiecką; założył w Radowieckach drukarnię, w której r. 1745 wydrukowano Katachizis (Nabożeństwo poranne). R. 1745 zostaje metropolitą.
Atanazy III. 1734 (?)
33. Misail r. 1745 (?)
34. Jakób hegumen z Putny, biskup radowiecki od r. 1745, zostaje metropolitą r. 1749. R. 1749 założono przy cerkwi Katedralnej w Radowieckach szkołę dycezałną.
35. Dozythej Chereotul hegumen w Putnie, obrany d. 13 listopada 1750 biskupem radowieckim. Po zajęciu Bukowiny r. 1774 przez Austryj, przeniesiono r. 1781 Katedrę do Czerniowiec, oddano dycezyję od zarządku z metropolią moldawską w Jassach (po wzięciu jej reprenacji i dochodów d. 24 kwiet. 1781 przez metropolitę Gabriela Kalimacha) i utworzono biskupstwo w Czerniowiecach d. 13 lutego 1782, którego pierwszym biskupem został tenże Dozythej Chereotul + 1789 d. 2 lutego. Biskupstwo oddano na władzę metropolii karłowickiego.

Biskupi czernowieccy.

1. Dosithej Chereskul biskup radowiecki od r. 1750; - po wze-
szeniu się metropolity moldawoskiego w Jassach Gabriela
Kalimachi jazyzdykcy z swej ugroi na Trokwinie r. 1782;
po przeniesieniu katedry biskupiej z Radowic do Czernowic,
został d. 13 lutego 1783 Dosithej Chereskul instalowany jako
biskup czernowiecki podległy metropolii karłowickiej.
Umarł d. 2 lutego 1789.
2. Daniel Wlachowicz ¹⁷⁸⁹ (+ 1822, ^{d. 20 sierpnia w Doma - Vatra} ¹⁸⁰² z monasteru Kowilj w ugorach
3. Izaiasz Baloscheskul 1823 + 1834. ^{ur. 1793 w Waplaucz} d. 14 Wresnia, urodz. 1763 w Butrie
4. Eugeniusz Thackman ^{ur. 1793 w Waplaucz} 1835 - r. 1873 po podwyższeniu
biskupstwa na metropolię, mianowany arcybiskupem cze-
rnowieckim, + 21 VII 1873 w Wiedniu
5. Teofil Bendella urodzony 1814 w Czerniowcach, od 1836
mnich w monasterze Dragomirna, od r. 1837 wyświęcony
(hieromonach), od r. 1839 prefekt seminarium, umarł 1895 d. 2
Sierpnia w Frazensbad.
6. Theoktyst Ptazewicz jeromonach z Dragomirny mo-
nasteru, ur. 1807 w Tiszauc, 1832 wyświęcony na kapłana, proboszcz w
Wstorożycu, r. 1837 po śmierci żony został mnichem, od 1837 jerubybiskupem + 9 lipca 1879
7. Sylwester Morariu - Andrijewicz Dr. ¹⁸⁸¹ ^{ur. 14 listop.}
1818 w Mitokul-Dragomirnej, syn popa, r. 1843 wyświęcony, proboszcz
w Czachor, profesor w seminarium czernowieckim, r. 1874 po śmierci żony
został mnichem archimandrytą, d. 20 Maja 1880 arcybiskupem; sufragani jego
z biskupami w Iara i Katero.

(Ob. Petruszewicz A. S.: Radowecko-Czernoweskaja epar-
chia i swiatyteli jeja, s kratkim ocerkom Zaprutskoj i
Naddunajskoj Rusi: w piśmie: Lotja Bukowinskiej. Czer-
nowcy, 1870 str. 7 i t. d.)

Wickenhauser Franz Adolf: Geschichte des Priothums
Radanz und des Klosters Gross-Skit (Molda oder Pri-
träge zur Geschichte der Moldau und Bukowina. IV Band)
Czernowitz 1890. 8° str. 192.

Gotubinckij E.: Kratkij ocerk istorii prawoslawnych cerkwy
Botgarskiej, serbskiej i rumynskoj ili moldawatskiej.
Moskwa 1871. 8° 3° t. d.

Melchisedec (episcopul): Chronica Hruszilor szi a Episco-
piei cu aseminea numire. Bucuresu, 1869. 8° (Historia bis-
kupstwa w Hruszt).

Melchisedec: Chronica Romanului szi a Episcopiei de
Romani. Bucuresu 1874-1875. 8° tom. I. II.

Melchisedec: Zapiomul si starea actuala a bisericeii ortho-
doxe in regatul Romaniei. Bukuresti 1883. 8° str. 109
(Zapiestwo i stan aktualny Kościoła prawowiernego w Kró-
lestwie Rumunii.)

Erbiciann Konstantin: (Historia metropolii moldawskiej i
surawskiej oraz metropolii w Zessach). Bucuresu 1888.

Scriban: Historia metropolitow moldawskich.

Schematismus der Bucovinaer gr.-or. Archiepiscopal-Diocese für das
Jahr 1892. Czernowiz, erzbischöfl. Typographie 1892. 8°

Radowce (na Bukowinie). Alexander (Lazko) zwany dobrym
1420 d. 8 sierpnia fundował tu biskupstwo podlegające metropolii
w Kijowie. Biskupami w Radowcach byli

90

Joanniki 1472-1490

Pachomij 1515-1520

Ejthimi 1552

Anastazy 1577

Jerzy Mohita (brat Jeremiasza) 1582 - r. 1589 zostaje metropolitą surowskim

Gedeon 1589

Amfioch 1598 1597.

Jan 1605

Etrem 1609-1610 + 1619 Lawet 1615

Athanazy 1615-1623

Eulogi 1623-1635

Jerafim 1676 został metropolitą w Jaśwach

Isidort 1709-1719

Antoni 1730.

Dosithej Chereckul 1767 - przeniesiony do Czerniowiec gdzie
d. 13 lutego 1782 instalowany jako biskup czerniowiecki po
zrzeczeniu się jurysdykcji fabryki metropolity surowskiego w
województwie Bukowiny. Biskupstwo czerniowieckie poddane pod
metropolię Karłowicką. — Sereg biskupów czerniowieckich.

1. Dosithej Chereckul 1782 + 1789 d. 2 lutego
2. Daniel Wlachowicz + 1822.

3. Traian Balescheskul 1823 + 1834.

4. Eugeniusz Hachmann 1835 + został ayle biskupem metropolii

5. Teofil Wendella archiepiskop w. 1814 w Czerniowiecach, 1836 wstąpił
do zakonu w Dragomirze, w. 1837 wyświęcony, od 1. 1839 pre-
sident seminar. + 2 August 1835 w Franzenbad.

6. Melochiusz Andrijewicz. 1890 d.

R. 1783 rząd zajął dobra 10 monasterów i biskupstwa w Radowie
na fundusz religijny.

(Cz. Radowiecka-Czernowiecka eparchia i świątyni jej, s. 114):
Kim ówczesnym Zaprutskoj i nadwójkij Rusi przez A. J. Petrusze-
wicza (Zofja Bukowinskaja Czerniowcy 1820 nr 7 i. d.) — melchisedek:
Kronika... Tom I, II.

biskupstwo
czerniowieckie
podległe
metropolii
karłowickiej

Cerkiew parafialna S. Piotra i Pawła we wsi Solka na Bu-
kowinie, wystawiona z muru pierwotnie r. 1502 przez Łukasza
Arbure portkotaba (starostę) ruczawskiego (przy której r. 1613 Stefan
Tomszewicz wojewoda motławski założył i dobudował monaster,
r. 1785 d. 29 kwietnia zaprzynowany) — tak pod względem architek-
tury, pomników i malowideł ściennych zasługuje na uwagę. —
Sama cerkiew 15° długa, 6° szeroka z 3 kopułami na przy wejściu
nad drzwiami tablicą kamienną z napisem cerkiewno-^{stawianiskimi} gło-
szącym: „i tu cerkiew na cześć św. Jana Chrzciciela r. 1502 za csa:
„wsi panowania Stefana wojewody motławskiego wystawił Łukasz
„Arbure portkotab ruczawski, syn starego (Łukasza) Arbure portko-
„taba niemeckiego, która to budowa trwała od kwietnia do 29 sierpnia
„1502 r.“ W przedwiońku cerkwi po prawej stronie znajduje się w niży
kamienny grobowiec (kiwot) ~~pod którym~~ pod którym leży pochowany
fundator Łukasz Arbure portkotab ruczawski (który był edukatorem
Stefana okrutnego, wojewody wotawskiego r. 1513, a którego tenie Stefan
jako podejrzanego o spisek Karat śniąc w zamku Chyżłowie, w kwiet-
niu 1523 r.) i jego żona Julianna; grobowiec ten wystawił ~~Ar-~~ Ar-
bure za życia r. 1503 dla siebie, swej żony, i synów 2 synów (Rodora
i Sukity) świątych razem z ojcem 1523 r.) — Do malowideł ściennych na
zewnątrz cerkwi przedstawiają wizerunki świętych, obłężenie Caro-
grodu przez Turków, Sąd ostateczny, Piętko, Raj, sceny męczeń-
stwa i t.p. — Wewnątrz cerkwi (w nawie ^{na ścianie} wymalowany Chrystus siedzący
na tronie, któremu stoją fundator Łukasz Arbure podaje swą wyśta-
wioną cerkiew; za nim stoją jego dzieci: czterech chłopców i jedna dziewczyna,
na, a za nimi ich matka a żona fundatora. Wszystkie te osoby owej rodziny
mają na sobie bogate szuby z materji przetykanej kwiatkami złotemi;
córka ma czepeczko ozdoby perłami, a żona fundatora dyadem z perł na
włosach, kolczyki i naszyjnik. Oprócz tego malowidła jest i drugi wizerunek

(To dotyczy podobno
cerkwi S. Jana Chrzciciela
w Arbure ugi
niższej Solce)

(w Górnej Solce cer.
kiew św. Piotra i Pawła
ta zbudowana 1613
przez Piotra Tomaszewicza
wojewodę, długość
16² 2'; szerokość 4² 1';
wysokość 12² 2'; przynajmniej
był monaster.)

fundatora nad jego grobowcem. Piękny ikonostas tej cerkwi zabrany
został do monasteru Dragomirny, w zamian za inny. Małe drzewce
w bocznej ścianie nawy prowadzą kręconymi kamiennymi schodami do
skarbni. Cerkiew otoczona jest murem czworobocznym. Wewnątrz
dziedzinica stały drewniane zabudowania dla mnichów, których tu
w czasie supreji, 11 mieszkało. - Zabudowania klasztorne zostały r.
1623 i wtedy cerkiew otrzymała tytuł S. Piotra i Pawła. - W cerkwi tej
przechowyją feler zielony z kwiatami na którego koturnie wyszły
napis srebrnymi nitami, iż go sprawił Stefan Tomaszewicz wojewo-
da moldawski r. 1614.

Cerkiew we wsi Budeutz (przy ujściu Surszawy do rzeki Surszawy)
muruwana na cześć S. Prokopa, wystawiona r. 1487 przez Stefana
wielkiego wojewodę moldawskiego na pamiątkę zwycięstwa otrzymanego
d. 15 listopada 1474 pod Rymnikiem nad Władem (Czapeluscu) (Katem) kosa-
podarem wotostkim, sławna jest z starszych malowideł ściennych.
Sama cerkiew 12¹/₂° długa, 5° szeroka, z kopułą 40 1/2' wysoka, na mury
na 4' grube. Ma ona przedionek z wchodem od północy, nawę z kopułą, w
nawie na prawo murowany ambon, oraz przed ikonostasem wieżę okrągłą pa-
jąk z zelaz na 12 wień. W nawie głównej na ścianie wiekawe malowidło (fres-
ko): na tronie siedzi Chrystus, lewą ręką na wprost na ewangelii; prawą zaś sto-
gostawi stojącego stop tronu Stefana wielkiego wojewodę trzymającego wlewy
ręce cerkiew; Stefan ma na sobie szub z czerwonej z złotem kwiatami materji,
bramowanej złotem galonami z szerokimi rękawami; na głowie ma koronę, o
5 szczytach; przed nim stoi młody syn Bogdan w szubie i w koronie;
po lewej stronie stoi S. Prokop trzymając prawą rękę nad cerkwią, a
w lewej mając zwój z pismem. Za nim stoi ziona Bogdana z córeczką;
ubrane są w szuby podobnego koloru jak Stefan tylko bez rękawów (ptaszere);
pod którymi mają niekiedy suknie z rękawami obramowanymi perłami; w
skroni na szyi wiszą sznury z perłami. Matka ma głowę pokrytą chustką
spadającą aż do ramion i spisto na biale bogatą czapkę; na tej chustce
ma na głowie koronę o 9 szczytach, przyszem każdy szczyt zakończony jest
perłą. Córka zaś ma na głowie czepiec perłami ozdobiony. Sam Stefan
wojewoda w takiej postaci ma długie włosy spadające na szyję i krótką
brodę. Nad osobami są stawiane napisy: „Sw. Prokop - Stefan wojewo-
- Bogdan - Rokszanda.“ - W cerkwi tej znajduje się Księga Ewan-
gelii, pisana we dwowie r. 1444.

Cerkiew w miasteczku Radowcach (Radautz) murowana pod
tytułem S. Mikołaja jedna z najstarszych na Bukowinie; albo-
wiem przy takowej fundował r. 1409 czyli raczej r. 1420 d. 8 sierpnia
Aleksander dobry (Laczko) wojewoda mołdawski biskupstwo rado-
wieckie podlegające metropolii w Surowie, r. 1782 przeniesione do
Przemierwie. Cerkiew tę odbudował r. 1480 Stefan wielki wojewoda
i wystawił w niej nagrobki dla swych przodków - Cerkiew malowana
(fresko) wyobrażeniami świętych. Na bocznej ścianie pomiędzy przed-
kiem a główną nawą między innymi wyobrażona jest Anastazyja
(Nastasia) żona wojewody Romana (zmarła r. 1420) w rubie złotem hafto-
wanej, obwieszona białą chustką pod rzygą, w koronie pizwoszczykowej,
stojąca przed Bogorodicią. - W przedionku na północnej ścianie pły-
ta kamienna z napisem cerkiewnym: 1) Jo. Stefan wojew. gospodar
"zemli mołdawskiej w lito 6988 ^{(miejsca 1 Apr. ukrasi grob swojej}
"przedjodzi kniazyna Nastasina... de Kocmaków, i Ujelskiej doroczy
"Laczka wojew. ona prestawia 6928 misia Marst. 26. - Proiz
tego r. ^{pry} potudniowej ścianie w nawie nagrobki marmurowe: 2) Jo. Stefan
"wojewoda gospodar zemli mołdawskiej, syn Bohdana wojewody ukrasi
"grob seji swojemu przydiu Bohdanu wojewodi w lito 6988 (1480) mi-
"siaca Jennara 22. tyi groby czynił majster Joan. (i herb: głowa
"złubra). - 3) Jo. Stefan ^{złobacz} przydiu Jo. Laczka wojewody, w lito
"6988 (1480) - Proiz tego r. grobowce: 4) Jo. Stefan... przydiu Jo.
"Stefanu wojewodi; iże ^{miśc. maj 20} pobu Ukrzy na Chindowi... w
"lito 6988 (1480) - 5) Jo. Stefan... przydiu Romanu wojewodi hospo-
"daru zemli mołdawskiej... w lito 6988 (1480). - 6) Jo. Stefan...
"przydiu Jo. Bohdanu wojewodi brata Aleksandra wojewody... w lito
"6988 (1480) - 7) Jo. Stefan... untku swojemu Jo. Bohdanu wo-
"jewodi synu Aleksandra wojewody... w lito 6988 (1480) - ukryst-
"kie te nagrobki są z marmuru (z herbem wojewodów mołdawskich.
- Proiz tego jest tu nagrobek dla żony logofeta Alexa Nikolajestkul z
"Motoszycy r. 1770
Proiz tego jest tu płyta z napisem głosząca iż Jo. Bohdan wojewoda gospodar
"zemli mołdawskiej zapisał Kościółowi metropolitnemu S. Mikołaja w Radowcach
"i biskupowi radowieckiemu Bachomiszowi 800 zł. aby nebożestwo odprawił w roku
"wziął Murawski Radautz, a po nim: Pawłowski.

Przy odnowieniu
tej cerkwi r. 1882 po-
zostawiono dawne
freski.

Anastazyja córka
wojewody Laczka, a
żona Romana Musza-
wicza de Radautz
Kocman do Radowie-
umr. 1420 jej żona
Maria.

- (+ 1420)
- (+ 1359 - lub
+ 1379)
- (+ 1373)
- (+ 1448)
- (+ 1420)
- 1393
(+ 1399)
- (+ 1399)

na północnej ścianie
w przedionku
(r. 1515 - 1520)

z dobowym przez
wojownika Alexandra
Laportowicza 1559

Wprowadzonym przed drzwiami jest płyta (można wytartym napisem cerkiew-
no-stawianiskim: „Grób Joanicjusza biskupa radowieckiego... Który zmarł
„za dni bżagowestżwego (Stefana wojewody) w r. 70. (może 7012 = 1504)
„miesiąc... dnia...”

Grąbki 2. 3. 5.
4 umieszczone
przy prawej potud-
nowej stronie; na
drugim końcu tejże
strony zaś grąbki
6. 7. Grąbki
zas. 8 w posadce
prawej nawy bocznej;
1 w posadce przed-
ronka.

Grąbki w Radowcach, które hospodar Stefan wielki, chcąc umierając
pamięć swych przodków, r. 1480 wystawił kazał, zawierają w swych napisach
wyrzuty przez kamieniarza mistrza Jana, wiele niejasności i sprze-
nosci historycznych. Widac że te napisy kreślone były tylko z tradycji:
albowiem niebyło wtedy jeszcze pisanych kronik moldawskich. Rad-
ca finansowy Franciszek Adolf Wickenhauser w Czerniowiecach, prosiąc
Abba (Abelutsky) o wygotkich napisów radowieckich. Ogłosił on także
niemieckie tłumaczenie z mylnymi wyjaśnieniami i powodu nieznajo-
mości starostawianiskiej paleografii, w swem dziełku: Geschichte des
Priethums Radautz. Czernowitz 1890, str. 7-11. Grąbek 1) czytła:
Priethums Radautz. Czernowitz 1890, str. 7-11. Grąbek 1) czytła:
Jo. Stefan Wojewoda Hospodar des mold. Landes im J. 7005 (1497) hat ver-
schönert das Grab seiner Urgroßmutter Maria der Nastaschken Fürstin
„(Tochter) welche Kotten dicsen Kloster gegeben hat, Tochter Laakos des
„Woew. welche gestorben ist im J. 6928 (1420) im Monate Mai 26.“ Nóbias:
niemni pisać: iż ta Maria była córką księżny Anastazji córki Laaka, zmarłej
r. 1408 i pochowanej w cerkwi biskupiej w Roman. Prociwnie zaś Stefan logo-
set i Doryteusz metropolita twierdzi, iż ta Anastazja była żoną Romana a nat-
kę Aleksandra dobrego (?). Zgadza się jednak iż Anastazja była córką Laaka
(Aleksandra I) a żoną bojara Koste Muschatu i matką Romana. — Grąbek 2) od-
nosi do Bogdana (Drahoza) który r. 1348 podmiastry rokkoł przeciw Ludwikowi
I królowi węgier. osiadł na Bukowinie. — Grąbek 3) odnosi do Laaka
który panował w Jerecie r. 1332 i który zostawił jedynaczkę córkę Anastazję
wydaną za Koste Muschat. Jej synowie Piotr i Roman Muschatowicze
po śmierci Jerzego Korybutowicza, zawładnęli Moldawią i królowali polskimi
mu Władysławowi Jagiello. — Grąbek 4) odnosi do hospodara Romana Mu-
schatowicza (1393) — Grąbek 5) odnosi do Stefana i czytła: „... seinem Urahnb
Joan Stefan dem alten dem Woewoden, welcher erschlagen wurde bei der Burg
an der Chralowa (iż probi w grze na chrilowie = może Chorlowie?). Im J.
6988 (1480) im Mon. Mai 20.“ — Grąbek 6) odnosi do Bogdana syna Romana,
i czytła: „seinem Ahne Jo. Bogdan dem Bruder Alexanders der Woewoden. Im
J. 6988 (1480) im Mon. Jän. 25 Tag. Ihm ein ewiges Gedächtnis.“ — Grąbek 7)
odnosi do Bogdana syna Alexandra i czytła: „... seinem Enkel Jo. Bogdan dem
Woewoden, dem Sohne Alexanders des Woewoden im J. 6988 (1480) im Mon.
Jän. 30.“ — Probi tego czytana Grąbek 8) wytarta płyta kamienia w posadce
prawej nawy bocznej — na którym czytła: „... Stefan Woewoda, Hospodar des
moldauischen Landes, ißren Bogdan des Woewoden, hat verschönert dieses Grab...
welcher beigesetzt worden ist...“ (niewiedzieć czy Grąbek)

Jo. oznacza tylko
tytuł godności a nie
imię; na wzór bi-
zantyjski zaczęli
ten tytuł za nagwici
carowie bułgarocy
r. 1018 i hospodaro-
wie wołoscy r. 1403.

W przedrionku cerkwi S. Mikołaja w Radowcach jest płyta nagrob.
 Kowa z napisem Starianostkim: Błagoczesny, Chrystusa miłujący
 „hospodyn Jo. Stefan wojewoda hospodar ziemi mołdawskiej”
 „uknowit ten grób swojej matce Stana, roku 7026 (1517) miesią:
 „ca Września 28, za czasów biskupa Pachomiusza.” — Nad przed:
 rionkiem cerkwi tablica kamienna z napisem: „Z wola Ojca, Tasia
 „Syna i dokonaniem Ducha Sw. rozpoczął i wybudował ten przed:
 „rionek cerkwi, Błagoczesny uciciel S. Trójcy Jo. Aleksander
 „(dajmożneano) wojewoda hospodar ziemi mołdawskiej r. 7067
 „(1559) miesiąca Czerwca 30 d., za czasów biskupa Euthimiusza.” —
 W przyległym zabudowaniu biskupiem wmurowana nad wejściem
 do pioniny tablica nagrobna, z cerkwi tutaj przeniesiona, z
 napisem: „Ten grobowiec naszego wszechwiaszczeniowego ojca
 „biskupa Izaiaza, który przeszedł do żywota (ziemi) wiecz:
 „nego r. 7101 (1592) Styżnia 4 d.”

Stana (iona
 Bogdana jed:
 notkiego) + 1517.

Cerkiew S. Mikołaja (dawniej katedralna) budowy pojedynczej,
 ma 16' długości, 6' szerokości, a 5'6" wysokości; mury mają 4'
 grubości. Przez później dobudowany przedrionek czyli Kruoktę (r. 1559)
 wchodzi się do pierwszej nawy czyli babińca zajmującego całą
 szerokość cerkwi. Z babińca wchodzi się do nawy głównej mającej skle:
 pienie łukowate spoczywające na 4 muryowanych filarach, po obu
 stronach nawy głównej są 2 nawy boczne których sklepienie niższe, bo
 nad temi nawami bocznymi znajdują się 2 skarbowe, do których się wcho:
 dzi z babińca po obu stronach kamiennymi wchodami. Nawę główną
 przedziela ikonostas od świętego przybytku (preobiterium) zikonizowanego
 w kształcie Korony. Wzdłuż ścian w nawach bocznych znajdują się po obu
 stronach nakryte ławki muryowane grobowce, płytami kamiennymi
 z napisami (Kazda 5' długa, 1 1/2' szeroka) pokryte, które r. 1490 wojewo:
 da Stefan wielki dla swej rodziny wystawił. Grobowce te są:
 Bogdana I. 1500-1559 + 1359 (n. 2) — Alexandra czyli Lacka I. + 1379
 (n. 3) — Maryi (córki Anastazji a wnuczki Alexandra I.) 1420 czyli raczej samej Anastazji + 1420 (n. 1) —

- ~~Bohdana~~ Bohdana II (Myszata) + 1379 (nº 7) - Bohdana (syna Ro:
mana I a brata Alexandra II) 1393 (nº 6) - Romana (syna Piotra M:
szata) + 1420 (nº 5) - Stefana II (syna Piotra) 1392 lub Stefana III (syna Ale:
xandra II) + 1447.

W Radowcach jest krzyż drewniany rzeźbiony, na srebrnej postawie
rękojści napis: Ten krzyż ofiarował hetman Gabriel, panu Anasta:
zemu (Krymkowiczowi) biskupowi Radowieckiemu 7100 (1592) 8 Mar:
"ca 7."

Cerkiew murowana we wsi Żhombr (Kloster Ihumora) na Bu-
kowinie pod tytułem Uopienia Bożorodicy, przy której był monas-
ter prawosławny istniejący już za czasów wojewody Aleksandra
II. dobrego r. 1429, suprymowany r. 1785 przez rząd austriacki,
zostata tegoż roku zamieniona w parafialną. Sklepienia i w stylu
późno bizantyjskim wzniesiona 15' 61" długa, 4' 3" szeroka i 5' wy-
soka na przedrionek (exonartex) krzyżowo sklepiony, z oknami
oswiecony, nawę główną po bokach zaokrągloną, na którą się wznosi
kopuła, za rzeźbionym i złoconym ikonostasem presbiterium w kształ-
cie konchy zaokrąglone i od wschodu czworograniastem oknem oświe-
cone z 2 po bokach niszami (prothesis i diakonikon) mającemi po
małym okienku. Posadzka wyłożona kamiennymi płytami pomiędzy
którymi widać 5 wytartych tablic nagrobkowych z wyrzeźbionemi
na nich kwiatami. Z nawy głównej prowadzą małe drzwi i kamien-
ne schody do sklepionej skarbnicy. Łata cerkiew zewnątrz i wewnątrz
ozdobiona malowanemi freskami z r. 1538, tego samego rodzaju i
rozkładu jak w Moldawii. Na zewnątrz wizerunki świętych
kościółta wschodniego z wojami, na których napisy Tawriańskie, na
południowej stronie są ostatetawny z pięknem, przy wchodzie Obłże-
nie Carogrodu przez Turków r. 1453. Wewnątrz cerkwi przed ikono-
stosem na ścianie malowidło freskowe ex voto: Zbawiciel siedzący
na tronie, błogosławiący prawicą i mający lewą rękę wspartą na
krośdzie. Przed Zbawicielem stoi wojewoda moldawski Piotr Ra-
kosz, trzymając noworobudowaną cerkiew, ubrany w czerwony zło-
tem brązowany płaszcz bizantyjski, na głowie ma koronę o 5 szczy-
tach. Przy nim stoi Bogarodica; a ~~za~~ za nim Helena żona woję-
wody ułasta lewą ręką na synku Stefanie przybranym także w koronę.
Żona wojewody ubrana w płaszcz złotem haftowany z kotniczem fu-
trą. Z pod płaszcza widać rękawy opiste czerwonej zlotem brązowanej
sukni i złote brzolety. Głowa nakryta podwiką spadającą fałdami na ra-
miona, oraz koronę ozdobioną perłowemi sznurami na skroniach. Nad os-
kami umieszczone napisy cerkiewno Tawriańskie. — W środkowej nawie

po prawej stronie tablica kamienna z napisem cerkiewno-stawiańskim:
"Ten grób ukości Teodor Kamlerz swej matronie Nastasii, która
przeosta do wiecznego życia r. 7035 (1527) Wrzesnia 29 dnia." Nad
tą tablicą wymalowana na ścianie fresko siedząca na tronie Bo-
gorodzica z dzieciątkiem Jezusem, przed którą Kłęczą z wzniesionemi
rękami Nastasia żona Kamlerza przybrana w zwierzchnią suknię
zieloną z złotemi kwiatami, z podktorej od ramion widac rękawy opistej
drugiej sukni złotem przetykanej i bransolety złote perłami sadzone.
Na głowie ma podwitek spadający na ramiona i złoty czepek ozdobio-
ny z złotemi różami i serotką złotą wstęgą, kulirzki i szysia ozdobione
perłami. - Po lewej stronie w nawie tablica marmurowa z krzyżem
greckim i napisem cerkiewno-stawiańskim: "Ten kamień grobowy
ukości za żywota swego żupan Soader wielki Kamlerz, za dni
hospodara Piotra wojewody. Przeszedł do wiecznego mieszkania i tu
pochowany r. 7047 (1539) w miesiącu Stycznia d. 1." Nad tą tablicą
wyobrażony fresko na ścianie Kamlerz Teodor stojący przed Bogoro-
dzicą z dzieciątkiem Jezus. Trzyma on w prawej cerkiewi, a w lewej zwój
z napisem wyrażającym modlitwę. Kamlerz brodaty, w czapie złotem
bramowanej przybrany jest w żupan czerwony, na którym ma złotą
zwierzchnią suknię z niebieskimi wyłogami i krotkimi do ramion
tylko sięgającymi rękawami, na piersiach zapięty. - Jakże starożytności
pokazuje w cerkwi krzyż drewniany, okuty w srebro. - Oprócz tego są
w cerkwi tutejszej wystarte płyty nagrobne: Dana portara (burgraw
biego) ruszawskiego (1555), Jewthymiusza biskupa radowieckiego (1552)
Salomona logotheta (Kamlerza) wielkiego (1599.) - W kościele cerkwi prze-
chowuje się rękopisana księga ceterok ewangelistów (Евангелиор)
w cerkiewno-stawiańskim języku z XV wieku, dwiema literami (protostawem)
z miniaturami. Na początku każdej z 4 Ewangelii jest obraz odpowiedniego
ewangelisty i początek tekstu w szerokiem obramowaniu kolorowem z
arabeskw. Na ostatniej Karacie miniatura, przedstawiająca Bogarodzicę
siedzącą na tronie z dzieciątkiem Jezus, której Kłęczą wojewoda Stefan
wielki ofiaruje księgę. Wyobrażony tu Stefan z wąsami i długiem blond włosami
na głowie ma koronę z sznurów, na nogach buty czerwone, suknie obuste
a na nich bogaty dotman obwity futrem, bez rękawów i na piersiach otwarty.
Przy obramie napis cerkiewno-stawiański następujący: "Tędi jest umieszczony:

„Błagocrestywy, Chrystusa miłujący Ciar Jo Stefan wojewoda hos:
„podar ziemi moldawo-włoskiej darował. Karawoszy napisać
„tę Ewangelie ręką hieromonacha Nikodyma; i dał do
„monasteru w Hłomor, na zbawienie swej duszy, swych rodziców
„i swych dzieci, wtedy gdy prop Gerondiusz był hegumentem.”
Okladziny tej Księgi pokryte są srebrną portacaną blachą, na
której przedniej stronie wyryte jest Zmartwychwstanie Chrys:
tusa z 4 Krzystatowemi gwarzami, na tylnej zaś Wspięcie Praga:
rodziwy. Do krajach tych Okladzin napis cerkiewno-stawiański:
„Jo Stefan wojewoda z bożej łaski hospodar ziemi moldawoskiej
„kazał okować tę Księgę Ewangelii w monasterze Hłomor, roku
„6995 (1487) Novembra 20.” Późniejsze dopiski w tej Księdze głosz,
iz r. 7046 (1538) podczas napadu Turków, Tatarów i Ugro-wotoków
zakonnicy monasteru Hłomor obawiając się rabunków, wystali tę Księ:
gę do siedmiogrodzkiego zamku Licen, gdzie natenczas bawił hos:
podar Piotr Raresz, z którym ta Księga odbyła podróż do Carogrodu
i narad do monasteru Hłomor z temtąd przywiezioną została za ra:
sów hegumena Paisyusza. Również r. 1654 Kozacy Tymoteja Chmiel:
nickiego zrabowawszy monaster Hłomor zabrali i tę Księgę, od których
nabył ją wódz siedmiogrodzki Janos Kemeny. Od którego ją dnia 25
Września 1657 hospodar moldawski Georgi Stefan (Burduse) odkupił
i narad do monasteru Hłomor odesłał. — Na zewnętrznej ścianie
cerkwi nad wchodem umieszczony jest Kamień z napisem staro:
stawiańskim: „I zezwoleniem Ojca, przyrzeczeniem się Syna i dokon:
„aniem przez Ducha Sw., z przypowleniem i pomocą Błagocrestywego
„hospodyna Piotra wojewody, syna Stefana wojewody, za czystość
„wziąć ten dom boży na imię czystego Wspięcia przeczystej i wsta:
„wionej monarchini Bogarodicy dziewicy Maryi, a dokonano Kosztem
„i trudem bożego Stugi iupana Teodora wielkiego Kancelera (logotheta)
„i jego małżonki, Anastazji r. 7038 (1530) w mieście Hierpinu,
„15 dnia, za czasów ihumena Paisyusza.”

Cerkiew murowana we wsi Petroutz (Pietrycz) na Bukowinie
nie pod tytułem Podwyższenia św. Krzyża (Wzwyższenie Czystego Krzyża)
fundowana r. 1487 oraz z monasterem zakonnic przez Stefana wielkiego
wojewodę mołdawskiego, na pamięć, którą otrzymanego nad Hgami zwycięstwa
pod Skeraj (d. 6 marca 1486). Po supresji monasteru r. 1785, zamieniona
w parafialną; 8° długość, 4° szerokość, 5½° wysokość, oswiecona 5 matkami oknami,
nosi na sobie ślady widoczne zniszczenia przez Kozaków r. 1653. Zewnątrz
dostrzedz można ślady dawnego malowidła fresko, przedstawiającego
św. ostateczny. Na wewnętrznej ścianie, są również malowidła fresko
kilka krótkie poprawiane. Środkowy innemu malowidło na murze ex vo:
to przedstawiające Chrystusa siedzącego na tronie rozciągniętym. Św.
Pawła prawą ręką i wspierającego się lewą na krześle zamkniętym. Św.
Abambiel prowadzi św. Piotra fundatora Stefana wojewodę, trzymającego
w lewej ręce cerkiew swój fundacji i wskazującego na nią prawą ręką. Wizerunek
woda bez brzozy z dwiema spadającymi wstokami na na głowie Korony i przy:
brany jest w czerwony złotem i perłami bogato przetykany płaszcz byczący
skó. Za nim stoi syn Bogdan podobnie ubrany, z wzniesionymi rękami,
oraz żona Stefana z 2 matkami córcekami. Żona wojewody ma spódnicę
suknie złotem przetykaną z obiciem rękawami perłami obiciem.
Na tej suknie ma czerwony złotem przetykany płaszcz obici perłami,
z czerwonym kotnierzem bez rękawów, na głowie ma podwójną spadającą
na ramiona a na niej koronę wysadzaną drogiemi kamieniami. Córceki
podobnie jak matka bogato przybrane w suknie perłami ozdobione
mają złote rękawice i rękawy perłami ^{język} wyhaftowane wizerunkami
chojącej kilka epitachilów z XV. wieku, (mają) wyhaftowane wizerunkami
książki oraz napisy greckie: "Jo Stefanos Hecwoda - Kyrta Maria;"
wizerunki te przedstawiają Stefana i jego żonę, każde osoba ma koronę
na głowie i trzyma w rękach krzyż grecki. Twarze haftowane różnokoloro:
wym jedwabiem, a suknie złotem i srebrnymi niciami.

(r. 1466 i Skopje)

20

Monaster w Putnie Uopenia Bohorodzey fundowany r. 1481 przez
Stefana Wielkiego wojewodę moldawskiego, otoczony murem i basztami
ma mурowaną starą cerkiew klasztorną dawniej wewnątrz i zewnątrz
malowaniami ściennymi ozdobioną, które nowsze mury zabielone są
tutaj. Drzewo wielkie zwany Buga (bukaj, byk) Kaszt Stefan r. 1482 odlać.
Drugi drzewo zwany Sylwan waży 15 centnarów, Kaszt r. 1530 odlać Piotr
Daresz syn Stefana wojewody. - Nad bramą monasteru wykuty w kamieniu
herb wotarki (głowa zebra) z napisem cerkiewnymi literami sławiańskimi: zgo.

11 Stefan wojewoda syn Bohdana rozda i otwory monastyr rzyj u
nemiat Presw. Bohorodicy przy archimandryti Joannukii w lito (1488) (1480)

[illegible]

Monaster w Lutnie. Zabytki starożytności: 3) Księga Czworogwangelii pisaną w starostawiańskim języku ozdobnie na pergaminie z XV wieku z srebrnymi okładzinami. Na końcu jest przepis starostawiański: „Bogobojny hospodyn Jo. Stefan wojewoda ziemi mołdawskiej, kazał ten Ewangeliarz (Tetracewangelion) dla swego monasteru Lutny napisać i okładować, w 32 roku panowania swego, za czasów archimandryty Paisjusza niokiego przez mnogoprzeznego mnicha i skotopisza Paladinsza r. 6997 (1489) Septemb. 3 zacesto i skonizono w Maron 23.” — 4) Ptaszerenica z Chrystusem którą r. 7014 (1506) darował monasterowi Lutnie wojewoda Bogdan syn Stefana, z matką swoją Maryją. — 5) Korporat (Kelichuk) (Korzdruk) z ciemnozielonej materji 88 centim. szerok. 75 centim. dług. na którym wyszyte nitami srebrnymi i złotymi oraz czerwonym i zielonym jedwabiem dwiema otłami z krzyżami między głowami; z napisem wyszytym złotem nitami: „Ten korporat zrobiła Elinia hospodra Piotra wojewody, córka Despoty i takowy dla zbawienia duszy swej darowała do monasteru Lutny i cerkwi Najświętszej Bogarodzicy r. 7044 (1536).” (Była to żona wojewody Piotra Rareza). — 6) Kobierec (Catur) nagrobny czyli Ptaszerenica (Grabuk) hospodara Stefana wielkiego z karmazynowego aksamitu 1.64 metr. długości 1.22 metr. szerokości ozdobiony kwiatami i arabeskami z napisem na dwóch listwach pobieżających złotem nitami wyszytym: „Jo. Bogdan wojewoda z Bożej łaski hospodar ziemi mołdawskiej ukrasił i pokrył tym Kobiercem grób swego ojca Jo. Stefana wojewody, który panował lat 47 i 3 miesiące i który na wieczne mieszkanie przeszedł r. 7012 (1504) miesiąca lipca dnia 2, we wtorek o 4 godzinie rano.” — 7) Kobierec z grubej materji czerwonej jedwabnej 1.70 metr. długości, i metr. szerokości, na nim wyszyty złotem literami wypukłymi napis: „Jo Bogdan wojewoda z Bożej łaski hospodar ziemi mołdawskiej, ukrasił i pokrył tym Kobiercem grób swojej w Bogu spoczywającej matki Maryji żony Stefana wojewody, roku 7021 (1513) miesiąca Stycznia 30.” — 8) Kobierec nagrobny karmazynowy na którym wyszyta ~~złotem~~ nitami jedwabnymi różnokolorowymi, złotem i srebrnymi postać Maryji (córki Izaaka księcia perokopskiego z Mangub)

ob. e)

ob. h)

ob. f)

"^{z dwornej kłami} z g. Kojesiu ^{nieotnia} z napisem ^{o nich} o nich...
 "Je Kadzielnicę prawił Jo. Stefan wojewoda hospodar ziemi mołdawskiej
 "r. 6998 (1470) Aprila 12." - 10; Dworzy ^(wazy Janga) waz z napisem: "Stefan wgo:
 "wodk, hospodar z emi Mołdawskej ^{z wywory wy} karatopca ^{w dwoje} z dwon ^{z dwon}
 "monast ^{z g. uoi} Lutni ^{z g. uoi} (za czasow archimandryty Pajyzura) + 6998 (1490)."

mordercy Artemona Bortnika: 1) W grobie pod kamieniem analogon w
nie drzewianej zwłoki Maryji (córnki wojewody ~~wielkiego~~ Stefana
wielkiego hospodara moldaw. zmarłej 1518 d. 18 Marza; miała na głowie niepieci
z ciężkiej materji jedwabnej obramowanej galonem złotym i niemi przetytą;
ręk., z wyrytym krzyżem, ubrana była w suknię jedwabną z złotymi wzorami
czdobioną perłami, świezkami złotymi i matami wygrubkowanymi srebrnymi guzikami,
ramiami, pokryta była jedwabnym rzałem obramowanym fronskami złotymi
i srebrnymi; na piersiach miała 2 złote pierścienie, jeden z turkussem drugi z rubinem.
Dziś: Marii żony wojew. moldaw.

c) na palcach miał 5 złotych pierścionków; 2 turkusom, na trzecim była wygrana Bogardowa z...
grobie na prawo ku potłusznowi leżał Bogdan jednostki wojew. m. st. daw. zmarł
by 1517 d. 20 kwiecień; miał na sobie płaszcz aksamitny wyłożony bogatymi wzorami
złotymi z guzikami matowymi u kołnierza i rękawów, spęty z złotymi i zapręgami
(klamkami); na głowie miał ponosząc aksamitną mitę kołnierza z naszytymi wstążkami
kam. złotymi czołobionami i sznurkami kam. złotymi; na palcach miał 3 złote pierścionki
kam. złotymi i turkusami. druzi z towarzyszami, rabinem i mnachem, trze-

W archiwum terytorialnym 1860 wydanym przez Kogalniczaną wydrukowane
napisy z napisów: e) Stefana, h) Marii córki Raduła - napisów metrop. Teodorysta,
i) Stefana z Krzyża. 10) napis z drzewca. 11) Stefana z Dietra. - c) Orpiona. - d) Margi.)

Monaster w Putnie. Groby: 4) W grobie murtowanym (na lewo od grobu Bogdana) stała na kraje ielarnej drzewiane trumna z zwłokami Stefana okrutnego (syna Bogdana jednookiego) wojewody mofdaw. który zmarł 1527 d. 14 stycznia. Zwłoki ubrane były w płaszcz z axamitu czerwonego z złotem i kwiatami podszyty czerwona jedwabną materją. Piatylnej powierzchni płaszcza wyszyty był krzyż grecki jedwabiem z srebrnymi kutasikami. Dońca tego ubrane były w stulę z czerwonego atlasu z złotem wzorami, której to stulę konie obrzyte były taśmą z nici jedwabnych i srebrnych tkan. Nagłowie pokryte było złotą bogatą mitrą krzyżującą; albowiem znaleziono sznurkę złotą z ametystem i dwiema perłami, na złotem kołku wiszącą; druga sznurka złotą miała również ametyst, trzecia złotą filigranową z kółeczkami, czwarta z 3 rubinami; rozetki i listki złote do przypięcia lub przyszywania, 157 perł szklanych. Niektórzy sądzą, że to był stroj załonny. Nie znaleziono żadnych pierścieni na palcach. 5) W grobie murtowanym (z wschodniej strony grobu Bogdana) leżały na wmurowanej krawacie ielarnej zwłoki bez trumny, mające na głowie czapkę okrągłą futrem oblanowaną i suknię z czerwonego atlasu (płaszcz) pod którą zwłoki ubrane były zwłoki w drugiej węższej sukni zapiętej matami metalowymi guzikami, i w dołu rękawów płatkami narzucenymi metalowymi ozdobionej. Grób ten niesklepiony w górze, nakryty był tylko 2 płytami kamiennymi. Łazie by były te krzyżujące zwłoki niewiedzieć (może kobiety). 6) W grobie murtowanym z kamieni, przykrytym wielką płytą kamienia prawie w środku nawy cerkiewnej przed ikonostasem leżały zwłoki Stefana wielkiego hospodara mofdawsk. fundatora monasteru Putny, który zmarł 1504 d. 2 lipca. Płyta pokrywająca grób miała 6' długości i 3' szerokości; mury zaś grobu były 8' długie. Zwłoki zupełnie zamknięte leżały na 13 ielarnych poprzecznych sztabach w płaszczu na którym na pierśiach wyszyty był krzyż złoty. Poza innymi ozdobami, oraz niełatwo było położenie czaszki i wiadomości, że już dawniej grób ten otwierano. Kosztowności wyjęte z tego grobu r. 1857 metropolita Jakób Karat przesłab na Korony do obrazu Bogarodzicy. 7) Obok grobu Stefana wielkiego odkryto murtowany grób mniejszy dziewcząt. 8) W grobie murtowanym w środku

- g) cerkwi, znaleziono w szerokiej trumnie drewnianej zupełnie strawione zwłoki dzieci Stefana wielkiego jako to Bogdana + 1479 d. 26 Lipca, i Piotra + 1480 d. i Paradiern. g) W murtowanym grobie w nawie cerkwi znaleziono w trumnie zwłoki Marii (córkę wojewody Raduta) żony Stefana wielkiego, go hospodara moldaw. + 1513 d. 30 Stycznia, zupełnie zniszczone. 10) W murtowanym grobie w nawie cerkwi znaleziono w trumnie drewnianej również zwłoki Marii (córkę Izaaka despoty z Blankipru) także żony Stefana wojewody moldaw. + 1477 d. 19 Grudnia, zniszczone; przetoż oba te groby nie rewidowano. — Zwłoki z grobów 1-8 przetranszowano do nowych trumien, rezy zaś Kosztowniczowie opieczetowane oddano Kowalskim, a inżynier dyrekturki budownictwa Antoni Röll przejrzał rysunki grobów i znalezionych w takowych rezy Kosztowniczowskich. Inne groby zostały nieznajdowane.

Monaster w Moldawicy Potahowieszczenia Bogorodzicy Jun.:
dowany pierwotnie przez Aleksandra I. dobrego hospodara ziemi moldawskiej r. 1402 we wsi Watra - Moldowita, przeniesiony r. 1532 na inne miejsce w tejże wsi przez hospodara Piotra Raresz, wprymowany r. 1785 przez rząd austriacki, a cerkiew monasteru zmieniona w parafialną. Cerkiew ta otoczona murem wysokim z 2 basztami i z wieżą wchodową, murtowana w r. 1532 ma okna gotyckie. Wewnątrz zdobią ją stare malowidła ściennie (freski) wykonane r. 1537 przez hagiomera Stefana. W nawie kościelnej na ścianie wyobrażony wojewoda Piotr Raresz ofiarujący cerkiew Bogorodzicy, za nim stoją jego dwaj synowie: żona Helena i córka Rokszana. Malowidło to i ikony dla stróżów ówczesnych. Na tychże wewnętrznych ścianach są wizerunki Świętych, a na ścianie zachodniej ściana ostatnia i piękna. Okna w cerkwi kamienne gotyckie. Na zewnętrznie także wizerunki Świętych, którym jak widzieliśmy schody kręcone do skarbni (zakrystii). W cerkwi tej jest tablica nadgrobną kamienną Efrema biskupa radowieckiego z r. 1619. Nad wchodem do cerkwi przyta cerkiewna głazga, in cerkiew ta ~~z~~ budowana przez Piotra Raresz poświęcona została d. 10 września 1532. — W tejże wsi nieco dalej są jeszcze ruiny pierwotnej cerkwi Kłostornej wybudowanej r. 1402; widac tu jeszcze na ścianach ślady pierwotnego malowania, między innymi z ptaszce niewiasty składające cięto nieboraczka do trumny.

W cerkwi dochował się psalter starostawian:ski przepisany r. 1618 przez Efrema biskupa radowieckiego.

W cerkwi klasztornej w Moldawii obraz S. Mikołaja pochodzący z przeniesionego w Galicji monasteru prawosławnego Skit wielki (czyli Skit maniański - Skit mare) okuty blachą srebrną złotą; na nim napis sławiański: „Ten obraz okowany został srebrną blachą w Qadowcach r. 7013 (1504) d. 18 listopada za czasów biskupa pana „(Kyr) Pachomiusza”; na boku zaś drugi napis: „Odnowiony i portretowany przez archybiskupa metropolitę surowskiego Jerzego Mohity za czasów hospodyna Jo. Jeremii Mohity wojewody z bożej łaski hospodara mołdawskiej ziemi r. 7107 (1599)”; w tyle zaś na przyklejonym płótnie napis: „Ten obraz Sw. Bija Mikołaja jest własnością cerkwi w Skicie wielkim, gdzie go odnowił hieromonach Job malarz w r. narodzenia Chrystusa 1698 w miesiącu sierpniu za czasów hegmena Bija Sofroniusza.”

1844

1. The first part of the year was spent in the study of the history of the country, and the collection of the various specimens of the flora and fauna.

2. The second part of the year was spent in the study of the history of the country, and the collection of the various specimens of the flora and fauna.

3. The third part of the year was spent in the study of the history of the country, and the collection of the various specimens of the flora and fauna.

4. The fourth part of the year was spent in the study of the history of the country, and the collection of the various specimens of the flora and fauna.

5. The fifth part of the year was spent in the study of the history of the country, and the collection of the various specimens of the flora and fauna.

6. The sixth part of the year was spent in the study of the history of the country, and the collection of the various specimens of the flora and fauna.

7. The seventh part of the year was spent in the study of the history of the country, and the collection of the various specimens of the flora and fauna.

8. The eighth part of the year was spent in the study of the history of the country, and the collection of the various specimens of the flora and fauna.

9. The ninth part of the year was spent in the study of the history of the country, and the collection of the various specimens of the flora and fauna.

10. The tenth part of the year was spent in the study of the history of the country, and the collection of the various specimens of the flora and fauna.

Cerkiew w Suczawicy pod tytułem Bożojawienia, wraz z monasterem, fundowanym r. 1582 przez Jerzego Mohylę biskupa radomiec-kiego (a od r. 1589 arcybiskupa metropolity suzawskiego + 1598) ^{wenigst} meliorowana fresko w stylu bizantyńskim z wizerunkami świętych kościół wschodniego, pomiędzy którymi jest także obraz Jerzego Mohyły hospodara mołdawskiego brata metropolity. Są tu nagrobki w nawie głównej; z napisami cerkiewno-sławiańskimi, marmurowe: 1) Pan Ga-wrył buw Hołnyk, postawił Jo. Jeremia Mohyla hospodaru ziemi mołdawskiej w lito 7111 (1603) miesiąca Junija 30 d. (Gabriel Mohyla później hospodar ułoński 1613, zył jesienią 1620 - ^{a Jeremia 2 + 1606} Fundat, że prawnik ze zygna Sławiany). 2) Jo. Symeon Mohyla wojewoda wataszeskiej ziemi, hospodar ziemi mołdawskiej, postawił się 7113 (1605) d. 14 Septembr. - ojcu postawił ten nagrobek syn Jo. Hawrył Mohyla hospodar z matką Metanią r. 7128 (1620) d. 15 Mart. (marmurowy). 3) Jo. Jeremij Mohyla wojewoda postawił sobie swej Samfyrze, która zmarła r. 7104 (1596) d. 3 Marca (kamienisty). 4) Symeon Mohyla hetman portka-lab suczawski postawił sobie swej Theodosii, która zmarła r. 7105 (1597) d. 28 Septembr. (kamienisty okrągły - niedaleko ambonu). 5) Jeor-hije portkalab chołymoski i Kniahyri jeho Kerstena postawili sobie swej Anhefyrze, która zmarła r. 7109 (1601) d. 4 April. 6) Ky-koeer tretyj dogoset synowi Prokopiju, który zmarł r. 7106 (1598) mi-siaca Januar. 5 d. 7) Kniahyria Tryna panu swojemu Joannu welykomu postetyrku, który zmarł r. 7107 (1599) d. 5 Decembr. 8) Anastaza panu swojemu Theorhiju postetyrku, który zmarł r. 7109 (1601) d. 11 Novembr. 9) Archiepiskopu Theodosiu Barbaros-^{*)} komu metropolitu suczawskomu, ~~1606~~ ^{*)} 7106 (1598) d. 23 Febtuar. postawił pan Sudor. = Nad głównym wejściem do cerkwi kamień z napisem sławiańskim głośniejszy niż ta cerkiew Bożojawienia zbudowana r. 7106 (1598). - W cerkwi w oszklonych szafach przechowywane są: a) Książeczki Jeremiasza i Symeona Mohyliów hospoderów mołdawskich w wielkości naturalnej na czerwonym aksamicie misternie nićmi jedwabnymi różnokolorowemi, złotymi i srebrnymi wyżyte r. 1606 ręką Elżbiety Mohylińskiej hospoderowej wyżyte. b) Płaszczonienka bogata przedstawiająca Chrystusa w grobie wyżyta na czerwonym aksamicie nićmi jedwabnymi, złotymi i srebrnymi, orzechową ametystami, szmaragdami,

rubinami i wielką ilością peret; na ona pochodzić od Stefana wojewody
mołdawskiego r. 1494. — Poniżej tego są tu starożytnie: 1) Liborium z porcelany;
go srebra w kształcie kociołka z trzema wieżyczkami w stylu gotyckim
r. 1591. 2) Wórduch (Kelchtuch) haftowany złotem nitkami, na którym
przedstawiona Komunia apostołów. 3) Wórduch (Kelchtuch) czerwonojed-
wabny złotem nitkami haftowany, na którym przedstawione złożenie
do grobu Chrystusa ^{z roku 1602} 4) Nakrycie Kielicha (Kelchdeckel) w kształcie
krzyża z zielonego aksamitu, haftowane złotem i srebrnymi niciami,
na którym wyszyty Aniołowie i w środku dziesięćto Jezus, z roku
1602. 5) Kandelabr w nawie głównej, u którego wisi warkocz zło-
sów, który robie odzista Elżbieta żona Jeremiasza Mohuty hospodara
w niewoli tureckiej. — 6) Obraz Bogarodzicy srebrzem okowany, z tyłu
jedwabem obwieszony z napisem starostawiańskim: „Ojciec Joakim patriarcha
„antyochijski darował ten obraz ojcu Jerzemu (Bogile) biskupowi radowier-
„kiemu, a ten zaś dał go do nowo budowanej obitelji swojej, ~~która jest~~ ^{która jest}
„monastera w Surzawicy, gdzie jest chrám Zmartwychwstania Bożego Pa-
„na naszego Zbawiciela Jezusa Chrystusa. Kto by się powarzył obraz ten
„zabrać, czy to biskup, czy kaluger, ten niebóże miał odpuszczenia od
„Boga Zbawiciela naszego Jezusa Chrystusa i od 318 Ojców Nicejskich
„i nich go dotknie los z Judaszem Iskariotem. Roku 7195 (1687).”

Cerkiew Klasztorna w Dragomirnie ma napis kamienny:
 "Wimie Ojca i Syna i Ducha Sw. i Sw. Trojcy, jedynemu Bogu i
 "jego Przenysłej Matce, Sw. sprawiedliwemu Enochowi, Sw. Pro-
 "tokoowi Eliaszkowi i Sw. Prorokowi Bogostowowi na cześć zbudowa-
 "li tę cerkiew pokorni studcy i uczniowie Sw. Trojcy, p. Anastazy
 "Krymkowicz były biskup radowiecki, p. Łukasz Krowce wielki
 "logofet (kanclerz) i jego brat Symon wielki skarbnik za orasów
 "czciwego Księcia panującego Jeremiasza Mohiły wojewody i jego
 "ukochanych synów Jo. Konstantyna, Aleksandra i Bogdana Moje-
 "wodoi, roku 7110 (1602) lipca 27 dnia."

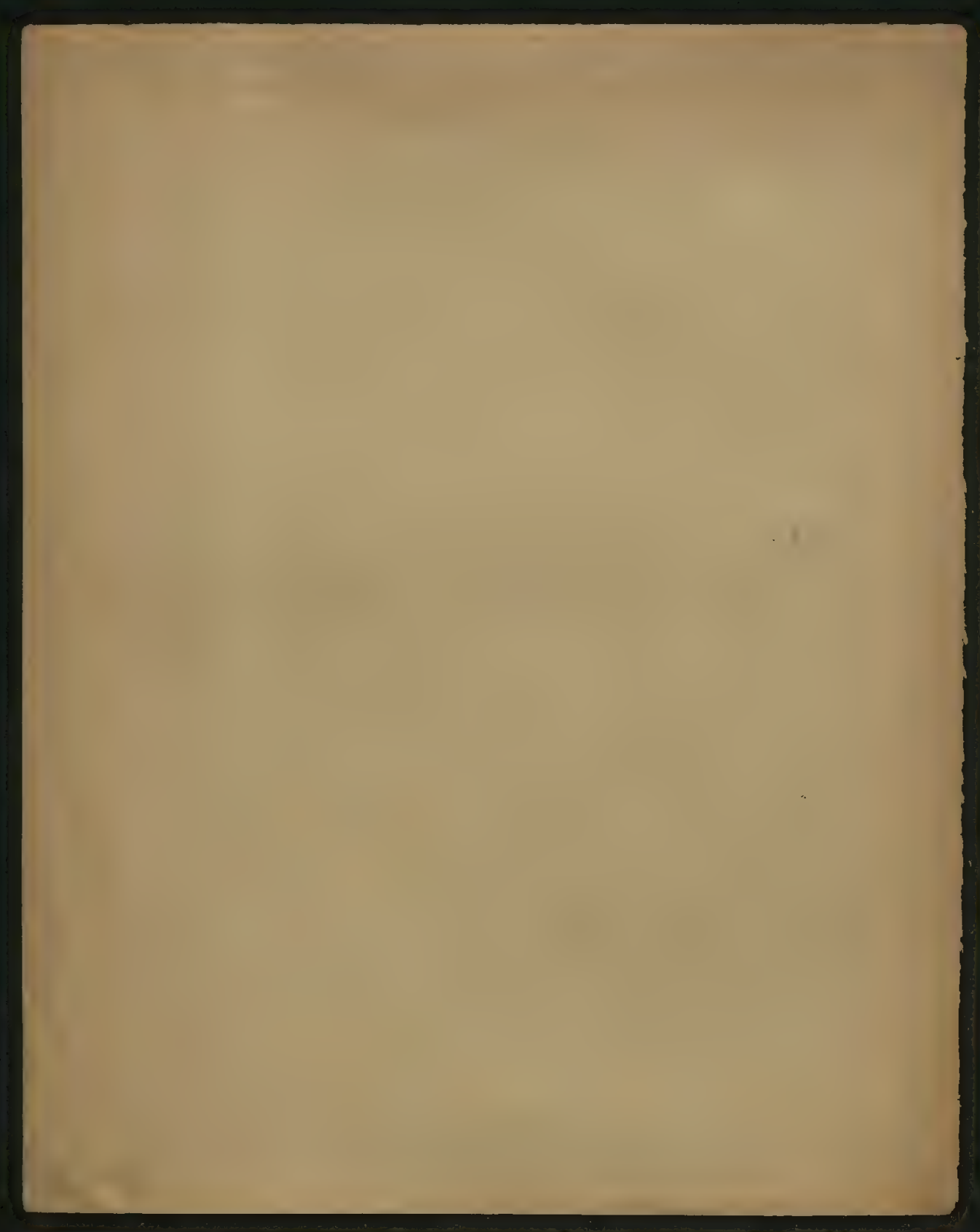
Malarstwo bizantyńskie. — Ciekawe zabytki ma-
 larstwa bizantyńskiego z XV i XVI wieku, ściennego (freski)
 dochowały się w cerkwiach na Bukowinie. Widac' w nich
 przeważnie typ szkoły serbskiej. W cerkwi byłego monas-
 teru we wsi Woronetz fundowanego r. 1488 przez Stefana
 Bogdanowicza wielkiego wojewodę moldawskiego (zuprymow.
 1785) ~~widac'~~ zewnątrz i wewnątrz na ścianach takowe ma-
 lowidła wykonane r. 1546. nakładem Grzegorza Poszki,
 metropolity suzawskiego. W przedwionku cerkwi widac' na ścia-
 nach wyobrażenia różnych świętych Księcia wchodzącego w
 szeregu Kalendarzowym (Świątce). Św. Eliasza
 na wozie ogniowym. Na zewnętrznej ścianie przedwionka,
 tuż koło drzwi widac' postać metropolity Grzegorza w stroju pon-
 tyfikalnym, tylko na czarny kapłan na głowie, w lewej trzyma zert
 (pastorał) a w prawej zwój z napisem starosławiańskim: „O. Danie Jeru-
 „Chryście przyjm modlitwy i trudy twego stęgi p. Metropolity Grze-
 „gorza, który na cześć twoją wystawił ten mały przedwionek... Obok
 metropolity stoi pustelnik (schimnik) Daniel (który pierwszy zamieszkał
 w tem miejscu) w czarnym habicie z łaską opaską w lewej i zwójem w
 prawej, na którym starosławiański napis: „Zejdźcie się tu moje dzieci,
 „posłuchajcie mnie, chcę was nauczyć bojaźni bożej... Dalej w ob-
 „razie obłożenie Cerogródu przez Turków. Z drugiej strony:
 Drzewo genealogiczne Chrystusa. Obok tego ceterak mnichów (kaluge-
 ris) nieśie trumny otwartą płaską z wotkami Św. Jana Suzawskie-
 go; z bramy miasta wychodzi naprzeciw wojewo-^{Annę} w czarnym suranie
 z koroną na głowie, w towarzystwie swej żony (Anny), bojar i ludu, na
 przyciąganie wotek. U podnóża napis starosławiański: „Przeniesienie ciała święte-
 „go męczennika Jana nowego do staroniego grodu Suzawy za dni bogo-
 „bojnego, Chrystusa miłującego go. Alexandra wojewody i jego żony Anny (r. 1402)
 „oraz biskupa Józefa. Porządkowy od poddasza aż do dołu ścian wyobrażenia

Malowidła te na
 ścianach zewnętrz-
 nych zupełnie świeże,
 tylko na północnej
 ścianie nieco wypłakane
 a deszczem śniegu.

rozmaici Swięci w postaciach stojących, lub wystając z Kielichów Kwia-
tów, lub otoczeni gwiazdami; niektórzy trzymają krzyż lub zwój z na-
pisem; przy każdym wyrazione imię. Mądry nimem widac S. Onufrego
z brodą po kostki, Sw. Marek Faeskin (z Efezu?) okryty Kora zwierzęcą,
filozof Arystoteles z napisem: "Car Aristotel" filozof Plato w trykon:
czarłem Kłobukiu z napisem: "Helin Plato", dalej, Helin Sokrates, w rękach
trzech mają w rękach zwój. Na ścianie południowej wyobrażony Sędosta-
teczny: Ręka wystająca z obłoków trzyma wagę, koto której stoi nago dusza
zmortego sprawiedliwego. Koto niej zaś anioły, z tych jeden klądzie na
prawą szalę zwój z napisem dobrych czynów a drugą ręką trzymając trójząb,
odpycha zła; lewa szalę z zwójami grzechów starając się zważyć przeważić
i stawiając walkę z aniołami. Do niżej linii w podziemiu daje na ścianie znak
zmarłych chłostań: powstają z grobów zmarli, morze wyrzuca okryty
zatopione, i ryby wyrzuca z rybką wewnątrz ciała ludzkie zatopione.
Pl dotu piekło w postaci smoka z otwartą paszczą ogniem zjeżdż
do której wlatują dusze. Na smoku siedzi król piekielny trzymając
czaszą cierpień wiekiśtych. W ogniu piekielnym siedzą: Szahomet
w turbanie, cesarze Maksimian i Diocynius, Herod i Kajfasz, Julian
odstępca. Na samym wierzchu po nad wagą siedzi Chrystus na tronie
nie po prawej jego stoją wybrani Apostolowie, Prorocy i Swięci; po
lewej zaś Mojżesz z niewiernymi Hebrajczykami, Łacinnicy i Or-
mianie. - Łama cerkiew z kopułą na 130' długości; w przedwionku
stina kamienne gotyckie; w nawie 4 wazkie okna kamienne i kopuła;
apsyda (prezbyterium) potokrągła za ikonostasem na jedno okno.
Nawie na wewnętrznym ścianie na przeciw ikonostasowi wymalowany jest
wizerunek erekcyjny: Chrystus na tronie siedzący stojący prawicą
koto niego Bogarodzica. Z boku S. Jerzy patron prowadzi wojewodę trzyma-
jącego w rękach cerkiew (Stefana), za nim stoj jego żona (Maria), przed nią
córeczka w przepię obromowanym, a za nią syn (Bogdan). Wojewoda wazaty z brodą
w szatach królewskich bizantyńskich ma na głowie koronę, podobnie jak i
jego żona. Ślad wojewody napis stawianki: Stefan wojewoda, hosp. zemi motław.
nad jego żoną: "Gospożia". - W cerkwi tej są także z drzewy mające napis sta-
wianki: Stefan wojewoda z bożej łaski hospodar zemi motławskiej, kazatula i te
drzewy w r. 6996 (1438) mies. Maja 5. - Jest tu także płażeremica 180 centim
długo - 120 centim. - Zerkota z popielatej jednolitej materji mającej wyhaftowanego
Chrystusa w grobie z napisem stawiankim opiewającym iż ja Gabriel Protuszan
bniak do cerkwi S. Jerzego w Woroneż r. 7024 (1516) 26 Augusta.

W przedrodku cerkwi S. Mikołaja w Radowicach jest płyta nagrob.
 Nowa z napisem Starosławian'skim: „Błagocześny, Chrystopa młodyj
 „hospodyn Jo. Stefan wojewoda hospodar ziemi moldawskiej u:
 „krois ten grób swej matce Stana, roku 7026 (1512) miesiąca
 „Września 20 za ~~carów~~ carów biskupa Pachomiusza.” —
 Nad przedrodkiem cerkwi tablica kamienna z napisem: „Z wola Ojca,
 „Tatka Syna i dokonaniem Ducha Sw. rozpoczął i wybudował ten
 „przedrodek cerkwi błagocześny czuiciel S. Trojny Jo. Aleksander
 „(Lapuszneano) wojewoda hospodar ziemi moldawskiej r. 7067
 „(1559) miesiąca Czerwca 30, za carów biskupa Euthymiusza.” —
 W przyległym zabudowaniu biskupiem wmurowana jest nad wejściem
 do piwnicy tablica nagrobna (znajdująca się dawniej w cerkwi) z
 napisem: „Ten grobowiec naszego wrocoswiaszczonego oca bis:
 Kupa Izaiasza, który przeczest do żywota (żył) wiecznego r.
 7101 (1592) Sierpnia 4. — Lewą z cerkwi nad wikołem jest ka:
 „mien z napisem Starosławian'skim: „Za wola Ojca, przyzwoleniem
 „sę Syna i ~~W~~ Ukończeniem Ducha Sw. z przyzwoleniem i pomo:
 „ca błagocześnego hospodyna Bratra wojewody, syna Stefana woje:
 „wody, zaczęto stawiać ten dom boży na imię czestnego Uspienia prz:
 „cystej i wstąpionej monachini Bogarodnicy dziewicy Mariji i skon:
 „czono kosztem i trudem sługi bożego zupara Teodora wielkiego
 „kamblerza (logotheta) i jego małżonki Anastazji r. 7038 (1530)
 „w miesiącu Sierpniu 15 d. za carów i humena Paizynusa.” —
 Oprócz tego w cerkwi wystarte płyty nagrobne: Dana portara (burgra:
 biego) ruzawskiego (1555), Jewthymiusza biskupa radowieckiego
 (1552), Salomona logotheta (1599)

Monastery na Bukowinie.

Topiański mefikat w Suczowie
Starosta w Czerniowcach
(czerniowski de Czerniowcach).

Lamostie (skit) zmiron Kuranko nadat 4828r (Lamostie)
wsi Lamostie r. 1721; a Ichoro Linie
16 cypri tejże wsi 1724.

Petrentz klasztor żeński miał sobie przed (Petrentz)
r. 1638 nadane wsi: Petrentz i inivovny

Ostra (skit) r. 1765 Ekatarina zoxa. Amfona
wieś ka nadata furszka moskij
Pleschnitza i Ostra d. 16 Grudnia. - de -
romonach Nathanael Kofmughi i in.
- bieżbudowanemu skitowi Ostra nadaje cypri
mni Oberbestie d. 8 lipca 1776.

Pleschnitza (skit) r. 1747 d. 20 Czerwca Pa. (Pleschnitza)
naci Linia nadat 16 cypri wsi Baniła.

Suczawica (klasztor) Gabriel Mikulec nadat
wies. Trepkentz w raji Choumskiej 1763. - [Mokita
biskup Georgi z Radantz darował d. 26
Antego 1586 wies Stanilestie z Choumskiej
raji - 2. 1670 pokładat klasztor wies
denkentz i Smacharocka w raji Choumskiej
- 2. 1712 pokładat wies Smachoren i pot
Zruszchawet z raji Choumskiej. - wies
Ruschnitza w Moldau - Biskup Radantki
Georgi nadat wies Suczawica co 6 Augusta
1583 potwierdził Jie Petre - Jeremia
Mokita r. 1597 nadat wies Florodnik z
rus i de fof. - Bojar Jie Trepti licor
1554 zamieniał się z klasztorem, za wies
cherbentz i 2 falcie winnic w Kotharne.
dostał dat furszki, Krinecrestie, Jawlo:
wet z, Czeplinitza. - Mitropolit Georgi Mokita
nadat wies Wollawet 1589. - Bojar
Jondaki Xantakuzenc nadat potwsi Plesch:
nitza, furszki Kofstet, 10 cypri Oberbestie -
Bojar Juan Salamon nadat gors. Schmalou (Szumaleu)
1584 - Jie Petre 1583 nadat wies Mundrestie
w Moldau - wies Werbie w Moldau - Jofiański
wsi Juharestie i in. Mokita 1599 potwierdził
Jie Constanten Antiochi Constantin

nies Korfennette i. i. Muiin Ktong 24.
nahko Kasa Kul 2 Braimi r. 1622 Klapto
rowi Tolkha sprzedat - Wied Tschurhilefte
in Kuckoulkes d. 1677 - Zfurelnik
i raporia we wfi Bohotin (Mord.) 1737 -
Klapto w Luganicy samit dat Klapto
rowi Hankul swa was Krakoni ca wies
Bogura 1628 - Wied Buntieny
tazeg Wefelti swang nad nek Krakon
darowat Metropolit. Georgi 1651 - Wied
Dawida 1750 (wiel)

Kristalick - R. 1764 Georg i Theodor Lente, Br.
na Rotopaniagor i. Ilana corka Eliafra Lente
sprzedali interanom niemieckim i Filipere
pot woi swa nczgo za 47000. - Chanaf.
Kofan i Georg Kago odkupil. nczgo to po
tong od interanow i sprzedali Kupcowi
Teodorowi za 10000 Ktong ja nadat Klap
topowi Krikulick 1768

Moldawitza Klapto. Burlic nadat wfi Dno
wroch i Oprischenj d. 17 marca 1718 co r.
1503. Lze Stefan potwierdzt - Lze Ale
xander nadat Gung Tschartue d. 15
lutego 1710. - Zuffenik veraphin darowat
swoj fxit na zork. Darul Klapto rowi
1755 - polwersi Kugielnick - R. 1522 wies
Ziteni ramieniono na pot woi Hapofchani
Ligze Konstantyn Banichaj Prechan Backawitza
d. 17. Kugnia 1757 nadat Klapto rowi
100 owiec 100 ulow, 10 byta rogatego 360 wad.
ra wina, 4 chtopow. - Georgi Korfennul
nadat wies Korfennij w raji Chompskie 1767
- Lze Stefan r. 1533 Kupcowy od Tacora
Korleta wies Berkeschety darowat
ja Klapto. w Moldawia - Lze Alexander
d. 14 Kwiecna 1711 darowat wief Wama i
Oraniste - tenje Lig 22 18 Novemb 1709 na
dat wies Wama Klapto rowi w Moldawia pro
fiastole to potwierdzt Lze Stefan r. 1747
Lze Duka 1683. - R. 1742 potwierdzt
Lze Stefan potwierdzt wfi Leariole Klapto
sprzedat to wief 1714 Joannafko Hfrenufk
in Ktong takie od Tacora Hfrefe pot wfi. Jura
Letti Kupcy 1715. Lze Klapto rowi Hfrefe dar

okladyta Lutra wies Hubiny in one Malini darowat

Lje. Tephau Myroni 1494
wies. Tauczeny darowat sie Liot 1588

~~wies. Tauczeny darowat sie Liot 1641 darowat~~

1. pokol katarzyn i ten kmetat Wielkiem
wogotetow Gabrielah 1641 a Wafie
Wielki Boharnik r. 1764 Klapitor. w Lutnie
wiel. Pietrekany Lje. Delce 1542
wies Trumofa Lje Stefan 1502

Klasztor Matina pojinał Marzaeotie 1237 - Alexanier
Lapufanans wojewoia r. 1559 darowat wies Malini
(na Wodotoczynie leżał a nie w Bukowinie)

Klasztor Dragomirna mison Barnawski Lje d. 1 Grou
nia 1627 dobra Oratinestly wieści Klapitor kmetat
metropolicie Lwie r. 1700 Kłosen te wies
mow 1712 Klapitorowi w Lutnie darowat
wiel. Boalesty 1598 - mison Barnawski wiel. nekzichem
1626 - wie. Batinesty, Rukhosoty, nekzichem. alse, Bir:

Klasztor Worozety Lje Konstanty mowila r. 1509 - 2. 1600 nalezala wiel. Branistie
nadaje wiel. Inflinge i a Boja Lje
gorce Woronik swie. K. Atieny, Teronau
ka i Hlin. wode d. 1 Grounia 1600 - 2. 1559 monach Theodofie byty pokarnik da
Lje Petek (wiel. Balinge 1545 - Lje
Bogdan syn Stefana wies seoty nad 1472 of pozwolaty ryby bez myta prowadzac
Dnieptrem 1513 - wie. Teronauka i Irefliana (mold) - Lje Hifa.
metropolita frigooi wies Malini 1551

Klasztor Lujawicze Archimandryta Dostafley 1598 Lje Stefan potwierdzil re metropolita
wiel. Bronostey - Lje Delce 1583. Georgie wiel. solka darowat 1598 -
wies. Bronostey
R. 1625 biskup Ladauki Ewlogie dat Lue
wie. Zubanestly. Kertynestly Klapitorowi w Luga
wiera wie. Koinestly, Zaflowity, Zepolija
Klapitorne. -
wies. Wewie biskup Georgie in Ladauki

symon mohita 1607

mojosi mohita 1631.

St. Onofri monaster supymawany
1788 w Grouniu.

Lje Stefan 1615 wiel solka rabyt ra wiel Hanilef
 Kłaptorow Luszyni; darowat je Kłaptorowi
 w solka - Lje Stefan 1616 wiel Ximchwana i wiel
 Solafhana - Stefan Tomfa Lje 1583 nadat dobra Pasienice
 Lowetz, Kaniwestie, Wollowetz, solka. - Lje Stefan wie
 Badetz, Kranicestie, Swankeutz, Ol. Lab. heng i Dragonef
 Otkup Georgi Mogilla darowat wiel granicestie 1588
 Kalugie w dani Usatky darowat pot. w. Borelskenty 1735 druz
 potony to; w. darowata Maria c. r. L. gromna Kalki. tranc. Kłaptorowi
 w Jelskan 1332 - Dojary Luszyni: J. naph K. gromnie 2 1/2 L. i c. r. kula
 darowat dom w Luszynie 1623
 Lje Lankul 1582 darowat wiel. atul Kłaptorowi

nare.

Kłaptor Sw. Chafra Koto Luszyni Luszyni
 wat Stefan wielki (Noda) kopczel not.
 dawski

Kłaptor solka Lje Stefan Tomfa wiel
 Faraony 1613 - Lje Stefan Tom
 fa wiel. Monastieren; Kostefty 1615
 tenie wie Lona pot. Kalinczeny,
 2 c. r. i. J. r. k. 2 c. r. i. Kalinczety
 pot. w. i. K. b. c. e. f. t. y 1614

Kłaptor St. Ilie L 1546 Lje L. d. i. f. (naw)
 w. w. i. K. c. i. n. a. - Lje Stefan polwierozit r.
 1613 popiadło pot. w. K. c. i. n. a. c. a. t. o. w. i. e
 i. a. t. u. m. a. r. e. j. r. o. j. t. e. i. a. l. a. c. o. r. a. n. i. i. i.
 d. e. s. e. r. e. n. y. d. 22. A. g. n. i. a. - L. i. e. w. i.
 m. e. l. e. c. h. e. u. t. y. m. a. r. i. t. y. c. e. i. l. i. n. e. c. h. e. i.
 K. a. l. i. n. e. t. i. d. a. r. o. w. a. t. a. J. r. e. n. a. c. o. r. k. a. G. a.
 j. t. y. m. u. n. g. u. l. 2. m. e. l. e. c. h. e. u. t. y. - m. i. e. w.
 i. i. a. n. e. f. t. i. Kłaptorowi B. i. r. e. r. i. k. a. n. r.
 1614 And. r. a. f. h. h. y. n. K. o. d. o. r. a. f. i. a. w. i. e. l. k. i. l. o.
 g. o. t. e. t. d. a. r. o. w. a. t. K. l. o. r. g. w. i. e. l. r. 1736 Lje Grigor
 i. g. h. i. k. a. Kłaptorowi w St. Ilie j. e. j. e. r. p. o. p. o. d. e. t.
 K. l. e. t. c. h. u. l. e. f. t. i. e. (naw) K. a. l. e. j. a. t. a. X. i. a. p. i. t. i.
 r. o. w. i. 1620 - R. 1613 popiadat K. l. a. w.
 K. o. p. u. r. e. : 24 f. a. l. i. z. o. w. t. a. K. o. t. o. L. u. z. y. n. i.
 - m. a. f. a. f. i. a. c. o. r. k. a. p. o. r. a. j. o. a. n. d. a. r. o. w. a. t. a. w. K. o. t.
 a. r. 3 f. a. n. g. w. i. n. i. c. i. e. t. a. t. w. g. o. r. i. e.
 m. a. n. d. r. a. 1612 - R. 1613 popiadat Kłap-
 t. o. w. i. e. : B. r. a. g. a. n. e. f. t. i. e. i. k. e. e. f. l. a. w. K. o. p. u. r. e. 24
 f. a. l. i. z. e. t. a. K. b. f. a. l. i. z. e. w. i. n. i. c. i. e

R. 1475 Lje Stefan polwierozit, pot. w. i. t. o. j. i. Kłaptor
 Kłaptorow Glodieny, Kuzyny, Perestie, Dionefti
 Anguren, Klataroz - R. 1593. Wornitsheny
 Guborny Olka, Konefety feredieny: Dranefi -
 Lje Leta w. o. l. n. i. t. 2. w. o. j. n. r. y. b. o. d. i. t. a. 1453. - Lje
 Stefan nadat roynie 3 b. e. e. y. e. w. i. a. 1459
 Lje Stefan darowat Kłaptorowi Woronetz Dojans
 w Gura Humora 1489. - R. 1514 Lje Dojans
 dan darowat wiel Dukiurefety Kłaptorowi
 w. w. o. r. e. l. y

Kłaptor Humora Lje Stefan 1490 darowat wiel Dora-
 n. i. e. - Lje Alexander nadat goje mogura -
 i. n. e. s. P. e. r. e. f. e. t. i. i. m. p. e. l. o. d. o. n. e. y. nadat Lje Alexander
 1415 - W. e. l. K. o. m. a. n. e. f. t. i. e. 1730 - Dojars Dan Dor
 tar darowat wiel Michaletti: pot. Dijaletti 1555
 - Teodor Braka St. 3181 K. o. m. a. n. e. f. t. i. e. w. i. 1751 -
 i. e. r. o. m. o. n. a. c. h. B. e. l. i. t. h. n. 3. c. r. i. n. i. w. i. e. n. e. g. o. t. e. f. t. i. e. 1752
 - m. i. c. h. a. t. T. r. i. f. o. n. W. o. r. n. i. c. w. i. e. K. l. e. c. e. s. e. n. y. : 2
 f. a. i. r. e. w. i. n. i. c. i. e. j. e. r. e. m. m. o. g. i. t. a. p. o. t. w. i. a. d. r. a. p. o. p. i. a. d. i. t. i. e.
 L. u. s. y. n. i. t. o. t. o. r. e. n. y. : i. r. o. j. i. n. e. f. t. i. e. B. u. b. u. m. o. c. h. y. - R.
 1466 j. u. r. i. L. e. b. i. t. f. h. i. n. d. o. w. a. t. g. r. u. n. t. n. a. p. f. u. r. e. i. n. i. c. i. e

2 lutego 11 Jan. Stefan Wojewoda syn Doktora Wojewody postawił grób ojcu i
matce w metropolicie i uroczysku Kier Theodorowi Kłory + 6916 dn. 8 Novembr. 10
ruska i repte n.p. 12 nad wiohom: Sja cerkwa ponowu Jo. Theodorij Stefana
Wojewody ¹⁴ dn. 20. Debratij Dabryza Wojewody w lito 7120 ¹⁰ na
złobek rusk. Theophan rusk. Radawskij Proinichemik o Lutne + 7118 ¹⁴
Pradardziamy wierz kamin nowie Jo Stefan Wojewoda Moldawski syn Doktora
Wojewody lorda i lotowry turn sej muron okolo monastyrza w lito 6987
miesiaca maja 15 nad ielarzemi dnuwiami (Aupstfir) powotofku ie dnuwza crafow
Jegumena Lachomie wrobione 7271 dn. 9 maja Majster ich Wincenty
16 nad dnuwiami int Konrefektorium „matko bwa przym modlitwa Jo. Alek
dra Wojew. i foytelnyy zehs kłory Doklanty: crada ich 17) korb lew do
Kota napis: Ostahocestwyj kłopodar zemly Moldawskoj unuk Alexandra
Wojewody y syn Doktora Wojewody ps ¹⁸ 1800 Koronoi Drahopa Woye-
wody Jo. Stefan Wojewoda lotowry Klytany rebi w manastyrze Lutnoj w
lito 6987 miesiaca maja ¹⁸ nad Złoty Kłory korb Wotofki Jo. Stefan Wojewoda
syn Doktora. lorda i olwory Monastyrz rzy i pamiat prefu. Bohosodnyj
roy Anhimandryti Do aruzhii w lito 6988 napis. Junija.
Doktor Stefana Wojewody syna Doktora Wojewody r. 1456 (leis xft rok 1777
napis) sa inne obrany Jegumenow Monastyrza (mogily
i uroczyska) w treum oddiele Kłoryta grob ratoriyeta Kłoryta nagrobek
marmurowy. Pan Głowryt bwa fłotnyk postawił Jo. Jeremia Mohyta Woye-
woda i kłopodar zemli Moldawsk. w lito 7111. miesiaca Juni 30. ² Jo Symeon
Mohyta Woyewod Walahetkoj zemli kłopodar zemli Moldawskoj + 7113 dn. 14 Septembr.
nagrobek doierz ¹⁸ 1800 postawił Jo Głowryt Mohyta Woyewod kłopodar ² matki
metanig r. 7128 dn. 15 marca (marmurze). 3) kamieny Jo. Jerem. Magita
Wojewoda coice swej Lampfyrza Kłora + 7104 dn. 7. marca 5) ka okraglym Kamie-
nin niedaleko Ambony. 1) Symeon Magita hetman perkalab Jurawski coice swej
Theodoryi Kłora + 7105 dn. 28 Sept. 2) Je oshie Perkalab Photymfr. i Kniaghyn
i cho 2) Kero tena coice swej Anketynie Kłora + 7109 dn. 4 April. 3) Kykoar
tretiij Logofet synu Prokopij u Kłory 7106 napis Janas 5. 4) Kniaghynia
Jypta panu wojemu Joannu wetykyj postetnyk Kłory + 7103 dn. 5 Perest.
5) Anastasia panu wojemu Theodorij u postetnyk Kłory + 7109 dn. 11 Novembr.
napis wpytkie ruska

[illegible]

Trasomirski.
1) w kracie niebieski marmur nagrobek grecki: ie tu pochowany budow-
niczy tego Kofioła Dima Helen 2) Maria Lina z familij Wojewodow
maurocordatan: i domu Magneton Delfz + 770. 3) nad drzwiami
mauro Kofiołka Koto Stigymur in Delfz pafki napis Kofioł r 7100
Anastary K rymionowy Epifop Chadaufki. pan Lupol Stojcz Lajolot
: Dorat jego Symeon Wetyrij Wyternik r. 7100 Kofioł Stawial
Jozefko Piereafkul z iona zbudował Sandra zbudował ten Kofioł
u crafow Kfina Kowicz Jome Wojewody r. 7228.

Evokia + 7076.

Monachla Theodora (Schmittke)
i Teofaner Kybnyka (+ 7085).

Bukowina. Wama dużo wysoki 100 i 4 stopi 2 stop fermy 100 i na kościu wsi na wierzchu
kilka kroków od Sieniosee ku zachodowi od wsi Kierem ku północnym górą. Należy mieć
być na namiotach porazki. Turkom 17 16 który wstąpił z stępami z siedmio godzin po
wracali

wracali.
 Radant. Kofiot stawiam od Jana Alexandra Woiewody. Kofnodara zemli, miedawskiej
 w lito 7067. Mijaca Junija dnia 30 przy depytkoni ienstymy. Nagrobki
 1) Jan Stefan Woiewoda a kofnodar miedawskiej syn Bohdana Woiewody ukraszył
 jej swojemu przyjacielowi Janowi Woiewodzie w lito 688 Mijaca jennara 27. y
 koby cypnył majster Jan głowa wotowa 2) Jan Stefan pradnicowski
 Jo. Lecka Woiewody w lito 6988 3) Jan Stefan pradnicowski Joannu ta
 romu Stefanu Woiewodzie zie koby Uhor na khandowu w lito 6988 4)
 Jan Stefan pradnicowski Romann Woiewody Kofnodar zemli miedawskiej w lito
 6988. 5) Stefan dniałowi Jo Bohdanu Woiewodzie brata Alexandra Woiewody
 w lito 6988 - 6) Jan Stefan unukowi swojemu Jo Bohdanu Woiewodzie
 synu Alexandra Woiewody w lito 6988 7) J. Bohdan Woiewoda Kofnodar
 kofnodar zemli miedawskiej kofiotowi metropolitarnemu i Mikotaja Radant.
 Radawstkomu) i biskupowi Radawstkiemu Radawstkiemu rapijnie 800 ta
 aby naboiestwo odprawał rapijst. 8) nagrobek żony Cogofeta Alex
 Nicolajoskul a Mullerowi + 1770. nagrobki wpyłskie 6) z marmuru
 (morm. Radul.) z herbem Wotokuh khandat
 8) Jan Stefan Woiewody miedawskiej kofnodar zemli miedawskiej
 9) Jan Stefan Woiewody miedawskiej kofnodar zemli miedawskiej

Nicolaes knt armenijczyk
inormo nasul.) 2 herbem Wotokich Kłopot

Lutna Kłopot. 1) Nagrobek Jana Stefana Wojewody Moldawskiego Łowicki Swiaty:
chylali tu leży + 7000 Rta 47. 2) Maryj corki Wojewody kainty iony Stefana
Wojewody Moldawski + 7000 oba te nagrobki kwiatami ustricione 3) Wilto 6905
mipar Decembr. 19 + Maryja zona Jana Stefana Wojaw Mold. 4) Osobdana: Petia Syn.
Jana Stefana Wojewoda Osobdan + 6987 Piotr 6988. Kwiaty: herb wotofski 5) Joh.
Osobdana Wojewody Mold. + 7025 mipar Aprylla 20 u potu nofny 2 herb 6) Mary
Kwiaty dżeres Stefana Wojaw. Moldawski + 7825 d. 18 Decembr herb 7) Jan Piotr
Woi. Mold. zonie Jwy Maryj Hania grob Kłota + 7637 dn. 28 Junis. 8) Lenia u nuku
• swajann Stefann Wojewody + 7635 mipar Jennara 12. 9) Jacob Melonpal.
iodniewicz Kłafitom v Lutne + 7286 (w. 1848). 10) Hieroglomonach Andrijan i
zakornica Marianna rodice melionality ja Kłota tu pochowani r. 7266 dn. 20. tygznia
(ing. wotokich)

Łotkiew pod nagrobkami r. 1870 napisy łate pod nagrob Łotwiejskich które mam
u Dominikanów 2 nagrobki marmurowe na nich 3 gerimpe z Alabastru niżej portrety
fundatorów i; marexa Sobiejsz Sobiejski Krapostaw. Capitaneus. + 1652 Atat 23
był to brat Krola Jana 2) Teofil a Żurawobek + 1661 At. 54 dn. 26 kwietnia
Przeziary Kofioł paraf nagrobki: Simeon Kraizer judea et uoil + 1631. 3) Sionia Rem-
bowa Karbowa + 1600. 3) napis głosi w Kofioł Adam Hieronim Heniański: horat in
Przeziary Poillator Repr. Pol. 2. 1620 letolapide fundavit nepos vicario 1647 fundavit
Andrzej Prochnicki Archiep. Leop. 1675 d. 31 Augusti Consecravit R. 1675 60 Tatarów
gnusłofony odbudował Kofioł Ciepłi Ciepłowski: pleban poświęcił na nowo wst. 1675
r. 1775. Snałtli Kofioł r. 1870 odbudowała 1875 Paella z Pratorijjskich Lina albo
murka

Kękolinski Kofioł budował Jan Karlex Arzyb. urowński
Koryuynice w Kofiele obrazy: Pałob syn i matka Offka z Osełtym Koryuyni-
fundatorowie Kofioła i plebana w Koryuynicach Dobrach Jwink r. 1443.

Bunajon przedbrana Kofioła r. 1585 jest w Kapli, Lina perusa obraz Kłeczoego
Mikotaje Wyziyckiego Arzyb. urow. R. 1766 dn. 11 Maja poświęcił podcał winyty
Kofioł Arzyb. Wacław Lianakowski — Mikotaj Wyziycki Arzyb na dobrach
Jwink Drużdzyni, Skolowie r. 1752 Kofiołowi 6000 złd ps. zapisał ab. co tydzień
za niego 3 mpe odprawiano — tenie r. 1741 wytałt tamie Kaplicz Matki bożej
Jartowiec w Kofiele Eadominikanów nagrob. Alexandr. Stralon natione Scotus +
1651. w Mieście Pa nagrobki Gmianyskie — Palatium casti intan per Castell. Pracovien.
Jem pilssem reg. Hanysław Loniawski

~~Hanysław~~ Hanysławow w Kofiele Esjezuictow obrazy: 1) Kalim. Jgnat Sefuryjski
Castel. Leop. + 1730 2) obraz Viktoria de Sefuryjskie Potocka Pal. ter. Ki'ov. + 1732
J-Caliez Kłaptoł franysk S. Hanysława Taloijt Polestow Ludyk 1238 R. 1307
po zniszczeniu Tatarów odbudował Otto Capitaneus, Danis R. 1704 po zniszczeniu
tureckim odbudował Hanysław z Głowna Głowinyski judea terra halicien w Ko-
iele tym obraz Polestawa: Copia ex imagine Polestai judici in conventu S.
Hanysłai Halicia reperibili defuncta.

Kłapstos Illicestie Trenie i Maria Jarowatyhwe (Illichestie) 108
monaster Upernia Bohorodky

człowiek Illicestie Kłapstosowi r. 1708 - równie;
Theodosia niezaka r. 1714 - Iwanafeko Ise
człowiek r. 1737 Jarowaty Drogini wsi Ille -
człowiek, wieś Iecsi-csova, Paluc-sana, Sersoria
pół Jacobestie, Kłagow i Berkeuty; Oroskany
wieś Oroskany in dnr Molitni kupit
Joannafeko Iseczestie 1708a żona
jego ale Jarowaty Jarowaty Kłapstosowi
1709 - Constantin syn popa Jymcowa
Jarowaty Kłapstosowi człowiek wsi Dymeny
1769.

Dragomir na Kłapstos 1750 miał wsi: ~~Dr~~ Lunitze (Kłapstos wabowski Kozacy pod Symonichem
Chmielnickim)

Rufhesowa, Linowa, Dragomiresti - Lje
Stefan w XVIII w. nadał wieś Mathialeni (mold) -
w XVIII wieku miał Mathien, Lefhesti, Fosefheni
i Lefhesti. R. 1754 nadał: Drosheste,
Kotcuac, Treffeny, Urieveny, Dogmatichony,
Flaminowy, Dragostie, Dobroniuty, Koseflestie,
pół Horrozekenty: Horrodysto - ten
jezuira w Torchoi należał Kłapstosowi: Dragomina,
Iuzewitza i Linowa.

Kłapstos Solka Lje Stefan 1622 nadał wsi: Lhipenitza
dukhony, Mihalore - Bojar Miron Baranowicz 1623 (por. Kłab surzawski)

4 wsi: Mlinenty, Dloppeni, Uridkany, Karkakheny 1623
nadał (mold) - 1622 miał Kłapstos wieś Michaellestie

(mold) - Lje Stefan Tomphe 1615 nadał wsi: Monastiren i
Kostestie, wieś Lofa - nastafia żona Wpula Barlaja
Jarowaty Jwa człowiek we wsi Gailbini 1721 - Duka (mold) Komiszy

Konitoch nadał (mold) Balta Lucy 1623
Lje Radut (mold) wsi Kłabie pokutowi Kłabłone:

Radenty, Draganeftie, Kramireftie, Iwanow i Kenty,
Kłitichony, Drogacz, Kłesteny, Kypka, Kłamkrony,
Monastiren, Kostestie, Kłanestie, Dymeny, Kłana, Kłanestie
Kłestie, Kłobozia, Kłesteny, Kłestie, Kłchwana, Jarowaty

Solka Lje Konstantyn nadał Jarowaty Kłabłone: Kłabłone:
tor od podatków: Gostina, Zefetina, Vaccarit, Kłunitza,
i Dagonow, Wadawit. 1757.

Luczawa monaster S. Dymitra
zatożyci około r. 1475 Stefan Woda
hoppodas mordank.

Klajtor Lutna w r. 1466 kupił on bojara Stan
Prabier wies Wlkowa de Lufo i darował Klaj
torowi. Tenże kupił not wsi Zoranentz 1468 i
darował, tenże kupił wsi Odal Kentz 1471 i darował
tenże darował wsi Ostroga 1472 — tenże kupił od
bojara Zniszke wsi Zernauka 1479 i darował —
Kalużas Daniel Na Kul 1757 not wsi Karczewskie
darował — Grigor Kischden darował wsi Zorda:
i elki 1.6.1. — Łże Stefan kupił wsi Miłohany
r. 1488 (która Łże Roman d. 18. November. 1400 bratim
Theodor, Petie, Michailo, Dinitie i churche Zaganina
nadał), nadał Klajtor. — R. 1760 wsi neliely
Cerepletoke, Kamenka, Kuchin, de knitsheny —
wsi Grelchi kupił r. 1488 Łże Stefan od Maryi cory
Teodora Bogdana i darował Klajtorowi (która
Klajtor i on ^{od r. 1490 p. darował Lutni} Łże Stefan wsi Lubnia od danin
1434 podanych wsi z Ballawin ^{która} Klajtorowi
Korodnik — Łże Stefan nadał Klajtorowi
w Lubnie wsi met Skatowsce i w r. 1490
Klajtor w Lubnie re wsi Ballawin
de Klajtor w Lubnie 16 maja 1490. — 1645
nadał — ~~Łże~~ Branistie (gora) — Łże Stefan
kupił 1490 wsi Wajtinul darował Klajtorowi
rośnie ja i wsi Kischkentz — wsi Kuch
chur 1557. — Łże Stefan 1488 darował wsi
Kofminul — R. 1613 biskup Philoplei von
Kupit darował wsi Krafne — wsi Zudin
maria i Zrinacorki Grigor. Zekin darował
1752 — 1587 Łże Petie wsi Plechintze
Metropoline Anastasi nadał wsi ad Kischintze
pobnieci jego mian ~~Łże~~ Klajtor w Lubnie
i wsi oddzielił — R. 1773 bojar Zordaki
Baloch zamieniał wsi Haugeny za wsi
Kledieny, Lebe, Romanestie lub Dombroweny z
Klajtorom w Lubnie
R. 1617 Łże Ziadul nadał wsi Klajtor Bofie
pod wsi Klajtorom w Lubnie
Łże Stefan potwierdził Klajtorom w Lubnie
wsi Zratanz, Zochichana i Klimentz d.
14. octob. 1488 — Bojar Junga Kischternin
darował wsi Scherentzi d. 11. Febr. 1472

Fajleton „Czasu“ w numerze 60 zawiera następującą wielce ciekawą korespondencję z Czerniowiec z dnia 8. marca 1857:

W miesiącu listopadzie 1856 r. odkryto na Bukowinie w gr. n. un. klasztorze Putna, groby sławnego wojewody młtańskiego ziemi Stefana Wielkiego i tegoż rodziny. Ponieważ szczęśliwy ten przeciwnik króla polskiego Jana Albrechta i w polskich dziejach znakomite zajmuje miejsce, przeto niezawadzi krótko o tych grobach zrobić tu wzmiankę.

Wiadomo było tak z dziejów wołoskich jako i z kroniki klasztornej w Putnie, że w tym klasztorze leżą zwłoki wojewody Stefana Wielkiego, fundatora tego klasztoru, zmarłego w roku 1504; dalej pierwszej tegoż żony Maryi siostry ruskiego księcia Szymona zmarłej w r. 1477; dalej drugiej żony Stefana Wielkiego Maryi córki moldawskiego wojewody Raduła, zmarłej r. 1511; dalej zwłoki Bogdana IV. syna i następcy na województwo Stefana Wielkiego z drugiego małżeństwa, zmarłego roku 1517; dalej córki Bogdana Maryi, zmarłej 1518, również zwłoki dwojga małych dzieci Stefana Wielkiego, jako to Bogdana zmarłego 1479 i Piotra zmarłego 1480 r.; dalej zwłoki Stefana Srogiego wojewody młtańskiego, syna Bogdana a wnuka Stefana Wielkiego, otrutego w roku 1527; nakoniec zwłoki Maryi, żony wojewody Piotra Raresza, zmarłej 1520 r. Mimo tego nikt niewiedział miejsca, gdzie się te groby znajdują, gdyż do podziemia kościoła klasztornego żadnego niezaleziono otworu. Teraźniejszy przełożony klasztoru i archimandryta Artemon Bortnik pragnął odkryć te groby, i zwłoki znajdujące się w nich rodziny fundatora klasztoru a szczególnie samego fundatora. Woprastępniejszem złożyć miejsce; znaleziony wszelako w archiwum klasztorne list byłego metropolity Suczawskiego Jakowa (Jakóha) pod dniem 29. marca 1757 r. do Igumena klasztoru Putniańskiego pisany, wstrzymał go od przedsięwzięcia tych poszukiwań bez zezwolenia władzy krajowej. Z tego bowiem listu okazuje się, że na rozkaz owego metropolity grób Stefana Wielkiego otworzony, i że wszelkich kosztowności a mianowicie mitry ogocony został, że z pereł i pierścieni z tej mitry wyjętych korony dla obrazów Zbawiciela i Panny Maryi sporządzone były. Obawiał się przeto ksiądz Bortnik, aby przy samowładnem otworzeniu wzmiankowanych grobów podejrzenie tego świętokradztwa na niego nie spadło. Wniósł przeto ksiądz Bortnik już w r. 1851 do rządu krajowego bukowińskiego prośbę o zesłanie komisji w celu wyszukania, i otworzenia pomienionych grobów.

Przy końcu listopada 1856 wysłana została do Putny komisja, która niezwłocznie rozpoczęła swę pracę. Odkryto w przedsionku (pronaos) cerkwi klasztornej napisy grobowe, z których się okazało, że pod spodem są groby Bogdana IV. syna Stefana Wielkiego, i innych członków rodziny tegoż fundatora monastynu. Zdjęto kamienną posadzkę; dalej warstwę piasku i ziemi, i okazało się sklepienie, a pod temże 5 grobów kamiennymi płytami przykrytych. Grób pierwszy mieścił w przegnanej trumnie drewnianej szczątki kosztownej sukni kobiecej, odłamki złotych pierścieni i kości z głowy, miasto ciała znaleziono czarną

109
tylko ziemię. Są to szczątki Maryi (Knehyni) córki wojewody Stefana, zmarłej w roku 1518. — Grób drugi mieścił pobożne szczątki sukni i ozdób, kościełki z głowy, i miasto ciała czarną przegnątą ziemię; które to szczątki są w trumnie drewnianej i należą do Maryi żony wojewody Piotra Raresza zmarłej 1520.

Trzeci grób mieści zwłoki wojewody Bogdana IV. syna i następcy Stefana, zmarłego 20. kwietnia 1517 r. Znaleziono szczątki głowy, 16 zębów a miasto ciała czarną ziemię; dalej kawałki mitry, książęcej z ciężkiego aksamitu, podszyte kitajką koloru prawdopodobnie karmazynowego, 52 ozdóbki mitry z czerwonymi szlifowanymi kamieniami, 24 ozdóbki złotych, 2 złote wisiory z ozdobami, 38 złotych blaszek, 52 mniejszych złotych blaszek, 3 złote pierścienie z rubinem, smaragdem i krwawnikiem i wyrzniętą na tychże głowę zebra.

Grób czwarty mieści zwłoki Stefana Srogiego wojewody, spoczywające w trumnie drewnianej na żelaznych w ściany wmurowanych prętach. Znaleziono tu szczątki odzieży, stół mniszą (szkaplerz), krzyż mniszy tkany z nici jedwabnych i srebrnych, z czego wnosić się daje, że ten wojewoda przywdział habit przed śmiercią; dalej dwa wisiory złote jako ozdoby niezalezionej mitry, 2 złote blaszki, jedną perłę, większe wisiory ze złota, 3 rubiny, 8 ogniów łancuszkach, 6 złotych rozetek, 6 większych i 32 mniejszych złotych blaszek i 157 perełek; miasto zwłoków znaleziono tylko kości z głowy i czarną przegnątą ziemię.

Grób piąty mieści zwłoki Alexandra syna Stefana Wielkiego, które leżą bez trumny na żelaznych w ściany wmurowanych prętach. Zwłoki najlepiej z wszystkich zachowane nie zostały ruszane, widziano tylko czaszkę i kości twarzy z zębami, płaszcz i czapkę futrzaną.

Dalej rozpoczęto poszukiwania pod posadzką samej cerkwi (naos-pomelnik), a skoro komisja wysłodziła miejsce, gdzie grób Stefana Wielkiego znajdować się miał, zadzwoniono we wszystkie dzwony klasztoru, zakonnicy wyszli w uroczystej procesji i podczas odprawienia egzekwii odkryto grób tego bohatera ludu młtańskiego i fundatora klasztoru.

Znaleziono zwłoki bez trumny na żelaznych prętach spoczywające, jednakowoż bez wszelkich ozdób książęcych. Zwłoków nieruszano; widziano tylko czaszkę i część głowy bez pokrycia, szczątki odzienia z karmazynowej materji i krzyż ze złota wyrobiony.

W ostatnich trzech grobach odkryto zwłoki Maryi, córki wojewody Raduła, a drugiej żony Stefana — dalej zwłoki Maryi pierwszej żony Stefana; nakoniec w jednym grobie zwłoki Bogdana i Piotra synów Stefana Wielkiego w dzieciństwie pomaryłych. Również i tych ostatnich zwłok, bez trumien na kamiennej posadce leżących nieruszano; poczem cerkiew opieczętowana i cała sprawa do rozstrzygnięcia wyższych władz w zawieszeniu została.

Dotąd zaś wyrzeczone jeszcze nie jest, co z temi zwłokami i znalezionymi kosztownościami ma się uczynić.

zyta, wydane mu w chwili wejścia jego w posiadanie, oznaczy się przez oszacowanie wartości istotnej pomienionych rekwiżytów, dobrowolne lub też przez biegłych; i od tego szacunku ogólnego odtrąci się pięć tysięcy rubli srebrem za każdą wiorstę długości kolei odkupionych. Suma ta 5000 rub. sr. reprezentuje w przecięciu szacunek rekwiżytów pierwiastkowych przez używanie zdeprecyowanych.

Co się zaś tyczy zapasów paliwa i innych materiałów wszelakiego rodzaju, kompania obowiązana będzie oddać je rządowi po cenie umówionej dobrowolnie, lub też przez biegłych naznaczonej.

Kompanii na własność zostaną budowle specjalne, t. j. piece koksowe, fryszerki, warsztaty, fabryki maszyn i inne magazyny, doki etc., które ona założy po za obrębem zabudowań kolejowych, jako też wszelki majątek tak ruchomy jak nieruchomy, któryby nabyła w moc rozporządzeń §. 21.

§. 11. W ciągu peryodu §. 3 oznaczonego na wybudowanie sieci i w ciągu następnych zaraz lat dziesięciu, nie będzie się budowała żadna linia wychodząca z jakiego punktu sieci ustąpionej, któraby konkurencyę względem kompanii stanowić mogła, ani też linia mogąca służyć innemu punktowi na tejże sieci, z wyjątkiem ważnych powodów politycznych lub handlowych, uznanych i zatwierdzonych przez rząd.

W takim razie, do koncesyi nowych linii kompania ma pierwszeństwo przy równości warunków.

Maximum opłat od podróżnych i towarów, jakie kompania ma prawo pobierać, ulega następującym ograniczeniom:

Podróżni od osoby i wiorstę:

1sza klasa trzy kopiejki; 2ga klasa dwie i ćwierć kopiejki a 3cia klasa jedna i ćwierć kopiejki.

Podróżni trzecią klasą jadący w eugach towarowych, niższe jeszcze ceny płać.

Bydło od sztuki i na wiorstę:

Woły, krowy, buhaje, konie, muły, zwierzęta pociągowe trzy kopiejki; cielęta i świnie jedną kopiejkę; barany, owce jagnięta, kozy pół kopiejki.

Towary na pudy od wiorsty:

1. klasa. Żelazo i ołów w wyrobach, miedź, odlewy modelowe i inne metale w wyrobach lub nie, octy, wina, napoje spirytusowe, oliwy, łój, bawełna, wełna, drzewo stolarskie, farbiarskie i wszelkie zagraniczne, czerwiec, cukier, kawa, herbata, materiały apteczne, korzenie, towary kolonialne i wyroby fabryczne, ostrygi i ryby świeże, porcelana i fajanse, przedmioty księgarskie, pióra i puch, klej rybi, rośliny, owoce, chmiel, sprzęty, instrumenta muzyczne, futra, lustra, szkła do luster, tytoń, świece woskowe, broń, materia, rzemienie, skóry, stearyna, — jedną dwunastą kopiejki.

drogie kamienie, klejnoty i inne drogocenne przedmioty. (C. d. n.)

Turcya.

(Bank ukonstytuował się.)

Z **Konstantynopola** otrzymał dziennik *Constitutionnel* telegraficzną wiadomość z 4. marca, że bank tamtejszy ukonstytuował się wreszcie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 15. marca. *Monitor* ogłasza dekret cesarski, mocą którego wdowie po ministrze restauracyi Martignac przyznano pensyę 6000 franków. — *Pays* donosi, że okręta „Adventure“, „Furious“, „Sidon“ i „Assistance“ z Portsmouth odpłynęły z wojskiem i przyborem wojennym do Chiu. — Książę Panilo miał wczoraj prywatną audyencyę u Cesarza. — Wczoraj wieczór renta 3% 71.15.

Paryż, 16. marca. *Monitor* donosi, że senat jednogłośnie uchwalił dotacyę dla marszałka Pelissier.

Turyń, 13. marca. Tutejsze dzienniki donoszą z pewnością, że Cesarzowa Matka rosyjska z końcem tego miesiąca odjedzie z Nissy do Rzymu, gdzie zabawi przez wielki tydzień. W połowie kwietnia powróci i zapewne kilka dni zabawi w Turynie.

Kopenhaga, 15. marca. Wczoraj podpisali pełnomocnicy mocarstw traktat względem cła na Zundzie.

Rzym, 12go marca. Dziennik urzędowy donosi, że arcybiskup zagrebski imks. Haulik przybył do Rzymu.

Wiadomości handlowe.

Śniatyn, 2. marca. Na naszych targach z dnia 16., 20., 23. i 27. lutego były następujące średnie ceny czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów: półkorzec (wiedeński Metzen) pszenicy 4r.28k.; żyta 1r.56k.; jęczmienia 1r.12k.; owsa 39k.; hreczki 1r.25k.; kukurudzy 1r.33k.; ziemniaków 1r.9k. Więd. cetnar siana 1r.34k. Sag n. a. drzewa twardego 8r.15k. Więd. funt mięsa wołowego 5k. 1 miara wiedeńska (Maß) okowity 44k. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 18. marca.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	41	4	44
Dukat cesarski	4	45	4	48
Półimperyal zł. rosyjski	8	14	8	17
Rubel srebrny rosyjski	1	36	1	37
Talar pruski	1	31	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka	1	11	1	12
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	82	18	82	18

187 Seret bifurkatione Taurinica Sze Lanko r. 1370 fundat

1373 Georg Koriatorczy förför min Lujana sommodot.
+ i samma huset d. 15 nov. i väst

1373 Georg Kondorowicz 1-11
1390 Szeszawa
miej. elarowi Tygmaritowi

kleptom w Białymostku: mordercy oraz biskupstwo w Roman: Adamiak na powiat

XV wieku Język? Xpł Alexander, niez Archihipfłtore w Izraelowie

oss a sacra Joannis 2001 dilecti Trapezuntis in Moldaviam magni
adferri sumptibus easque in arce Izojavienfi collocant in corruptum Corpus Joannis
Soborpi magna cum pompa transfulerat in Poloniam quot frustra deinde Dositheus
Patriarcha Hieros. a Polonis receptus. R. 1418 praeijt 3000 familij

Ormiański podzielił w Łagowie i innych 5 miastach
w Łagowie

Ormiarxub [illegible] w [illegible]
r. 1433 d. Decembris Eliapowi doneat terra Cerzon, Cmiełow, et territoria
inter Smiatyn + Sepin jeta habentia suos limites a fluvio Zolocyn usque ad magnum
fluvium Dniest. Stefan wojewoda w Ługawie r. 1438 przyjął Ludwiga z bractwa Michałowa
Drużuckiemu

ruscheni tu r. 1452 podskupia Lze Bogdan opojony mež Liotra Boona zoffat zamordo

zrzućeni tu r. 1152 pod Kopułą w
wany
2. lutna klasztor (jezuici): 2. Maryj - budował r. 1468 Ziob zron wojewoda Kofuot na pamiątkę zwycięstwa nad Tatarami poświęcił Arcybiskup Teofil biskup Jaras Archimandrita Jozef i syny strasni
z roku 64. Ten zięć Kozak do Putny przenieśli drewniany Kofuot z Volowiez, który jego
poprzednik Dragefch wyfflawił
Kofuot: Demetr. 1475 na pamiątkę zwycięstwa Kozaków pod Złobog: nalewajkiem

zmarł 64-letni syn
poprzednik Dragech wyflawit
Luzawa kofc. S. Demetr. 1475 za pamiętkę zuryjskiego Kozakow pod Loboda; kalenym
wyflawit Liagze Stefan.
wspominał 1505 Lje Bogdan

Wyżawa koło
wyżawit Lige Stefan.
Bielonek koło Wyżawy kościół wybudował 1505 Lige Bogdan
Lige Lige Bielonek Lige Stefan wojewoda r. 1505 o d.

Przebieg koło Lwowa. Kofuot wybudował 1505 r. p. Bogdan jednooki. Dołbo
Tymienia, Ciechybiefory. rajst Stefan. wogwoda r. 1505 oddat Bogdan jednooki. Dołbo

monastery zakonnice:

Hlorodnik

Petroutz

Stakani Supr. pred r. 1780

Wischütz fikt

Woloka fikt } ipty 2 jatmusing

Mamajestie fikt

Petroutz Kopist

Leana

Skeja

Fury

Scheptelitz oberhalb des Ziminidels Fiqui Zing - itingmünster
mit einigen Dorfbauern

1390 Sigmond Balaguta fias dem Stephan von fuj unterworfen
oberhalb der Aushpöhlen bei Suzawa

Grundbesitz von dem Grafen Schirach oberhalb dem Dorf Entrathes
unterhalb der Lüne

Scheptelitz gnedmiesie, Suzawy nach Lutem
Koto Skeja

7046	
5908	
8065	
1538	
7046	

7105	
5505	
8065	
1538	
7046	

Boysen

7023 Wometz p. 104.

Arhiva istorica a Romaniei, Bucuresti
1866 pag. 153. Nr 20 (2 r. 1383 dotm-
ment)

Documente privitoare la Istoria Românilor
culese de Eudoxiu de Hurmuzachi.

Publicate sub auspiciile Academiei Române
și ale Ministerului Cultelor și Instrucțiunii
publice. București 1887.

Volumul I (1199-1345)

1237 Esen dominiy Boulgarorum et Blachorum.

Volumul I Parte 2. 1346-1450. (1890)

изгана Митра и Кляфтоне Коца

Volumul I Supplement I 1518-1580 (1886)

" III Parte II 1586-1600. (1888)

Volumul IV Parte II 1600-1650 (1884)

(Jan Nowi)

S. Jan Suzański Cumezorny w Reparatii 1250
 przeniesiony 1402 z Trebnowa do Suzawy
 z Łotkwy wywieziony d. 28 Czerwca 1783 w Nocy,
 - d. 14 Września 1783 z uroczystością wniesiony do
 Suzawy. - Parafianie w Łotkwi dostali w zamian relikwie.
 S. Pateriusza d. 28 Maja 1784 z trędzia z Kłafytora
 Kłanyssek. - Cerkiew Parafianow w Łotkwi odrestaurowano
 1782.

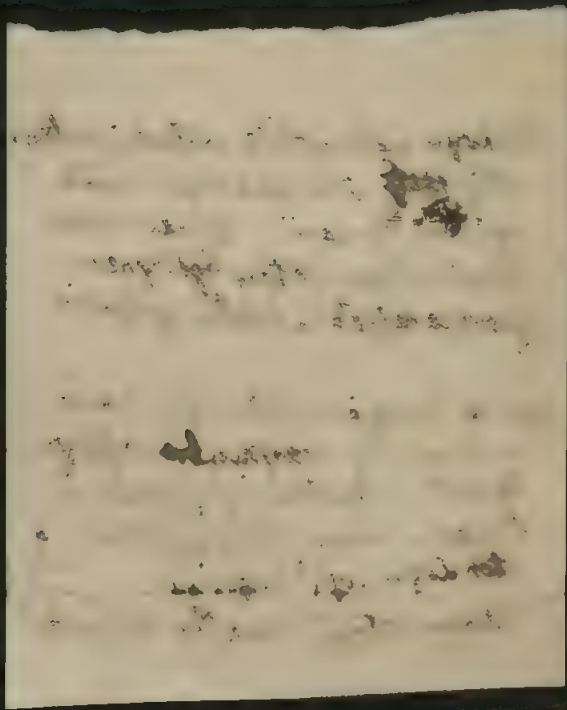

Makym metropolita wotorski (multan-
 ski) ~~1516~~ 1516 pochodził z rodu
 Symeona Nemanii — był też synem
 despota Stefana (który był synem
 Georgii despota) a bratem Grigoria
 i

(Corka Georgii despota była Maria
 za Amaratem cesarzem ~~ce~~ cesarzem
 tureck. a bratem jej Grigor i
 Stefan i Lazar który zopisał despota
 — ten Lazar pojął Angelia)

Makym złożył monaster Krzyżedob.

Stan hierarchij

Grecko nie-umiekiej na Bukowina
w r. 1841.

Dziękuję
(Protoprezbiteraty)

	Brigist paraf. aluyh (miejsc)	Kosmo tow paraf. (miejsc)	Klasa tercio paraf. (miejsc)	Kofio tow filial miejsc.	Kap. lic.	pro boscian	admi nistra toru paraf.	wikli gusno miejsc paraf.	wika rych paraf.	pro boscian miejsc paraf.	wikli gusno miejsc paraf.	Liczy nowy miejsc	Liczy stary miejsc	Liczy razem	Liczy nowy miejsc	Liczy stary miejsc	Liczy razem	duchowni	jęk traw aluyh miejsc
Brzemiński	40	43	—	3	2	29	17	2	1	9	—	9	—	49				57000	7
Brzeski	45	45	—	1	—	27	13	—	—	8	—	9	—	40				49071	3
Dnestr	31	31	—	—	—	19	6	—	—	11	—	6	—	25				30342	2
Seret	45	39	—	8	—	20	13	1	—	4	7	10	—	34				41303	3
Wikow	45	42	2	3	—	26	18	1	5	3	—	10	—	50				50335	3
Suczawa	28	25	1	7	—	14	8	1	2	4	6	5	—	25				24119	—
Kampania (mold.)	21	20	—	5	—	12	8	4	—	1	1	8	—	24				22215	4
Kampania (russ.) wyl. do Topole	17	16	—	1	—	7	7	—	—	3	1	3	—	14				14706	—
u Brzemińskich																			
Priskup	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1					
Sekretarz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1					
Profesorów Jurickich	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6					
Katechetów przy fikołach Jurickich	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4					
Nowo wytworzone	—	—	+	—	—	—	—	—	—	—	—	6	3	9					
Lakonnikow	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	9	37	46		
Razem	272	261	3	28	2	155	91	9	8	43	15	54	228	282	9	37	46	283091	22
Lakonnikow												9	37	282					
Lakonnikow												63	265	328					

Biskupi Bukowinocy od czasu przyłączenia Bukowiny
do Austrii: Dosithej Chereskul do r. 1789. 2) Daniel Wła-
chowicz od r. 1789 do 1822. 3) Iwan Baloscheskul od r. 1823 do
1834. 4) Eugen Hackmann.

Ludności ogólnej dyzunińskiej na Bukowinie 283091.

Archimandrytów 3 klasztornych; Hegumenów zakonnych 3 Protoryngel
zakonny 1 Erzprieſter (między nimi i plebani) 10. Biskup na przy sobie
jednego sekretarza aśdra; Aśesorów zaś Konysotoryjalnych 5 (co to między
nimi 4 proboszców 2 plebani i innych; przytem jest Kancellaria Konysotory-
alna składająca się z dyrektora Kancellaryi którego urząd pełni sekretarz
biskupi z 1 aktuariuszem 3 Kancellitów i 3 Aug. refekt = seminarium
pod zarządem zakonnych osób; profesorów teologii 7 Protopresbyteratów
cykli dziekanij: 8 ~~parafialnych kościołów~~ parafialnych miejsc 272
parafialnych kościołów 259 filialnych kościołów 28 proboszczów 155.

administratorów probostw, 9 ~~Wikarych filialnych (filialfunkcyj)~~ 9
Kaplic 2 ~~Klasztorów 3~~ Kłasy wiojskich 282 Kłasy za:

Konnych 52 Kłasy na Bukowinie ogółem 328. Kłasy
mających już nowe nauki 60 Kłasy klasztorne dawne

wykształcenia 265. Alumnów stanu duchownego 54. Ty pendyftów
duchownych 11. Nowowyswieszczonych 5 Dyakonów 4.

Zakłady naukowe na Bukowinie 1) Liceum z teologicznymi naukami dla
dyakonów i filozoficznymi dla ogółu w Czerniowcach 2) Gimnazjum w Czerniowcach
3) Czerniowiecka główna szkoła obwodowa 5) Główna szkoła normalna w Łuczawie
6) Szkoła dla dziewcząt w Czerniowcach 7) Rygielna w Zorowa szkoła w Radantach
8) Szkoła trywialnych metodofskiej mniejszych na Bukowinie 21.
Kaplic w Czerniowcach 2 biskupia: Koryminalna, Kaplica we dworze dyzunijskiej
klasztory: Putna, Czerniowca, Dragomirna.

I Proto rzeźbię ut Czernowiecki.

Miejsca parafialne

Czernowie z przedmiesciami: Kłokuzka i Kaliczanka 4 kof. paraf. (2 kapłani) jedna biskupia druga kryminalna, di- ceum, szkoła niemiecka obwodowa, szkoła dziewcząt, szkoła trywialna moldawską ludność	2907
Rosch z mamastyrestie (szkoła tryw.)	2389
Michalcz	1383
Kamena	1082
Kuermare (2 kof. par. i szkoła tryw.)	4339
Woloka	2093
Czahor	1120
Korowie	888
Brologia	1898
Ofritza	955
Horeze z dudi Horeze	759
Górna dukowitza z Bainy	636
Dolna dukowitza z mamornitza	666
Zureni (ma filialny kof. tylko)	477
Bojan miasteczko (z szkołą tryw.)	2841
Gogolina z diukreni Tetachui i Nowoseli- tza czyli Górne i Dolne Hrojeftie	764
Stobozia Barancze (właściwie klasztor Katina w inn. Moldawii)	445
Barancze	1849
Toporoutz	2213
Czernawka	956
Górne Scheroutz	1037
Dolne Scheroutz czyli Stobozia Scheroutz (z szkołą tryw.)	503
Nowa Zuzka	1399
Stara Zuzka	802
Mahala z Buda i Kotul Ofritza	2153
Sadagora (miasteczko z szkołą tryw.)	919
Dohozna	913
Zadubriwka	619

Schubranetz (oproszfarnego ma i filialny)	970
Walewa	1301
Witilinka	431
Schipenitz z duk	1862
Pserhometh nad Prutein	531
Bewakoutz	580
Luzan	1043
Stare Bnamajestie	1062
Bewna	1501
Burdey (ma tylko filialny kof. tylko)	250
nowe Bnamajestie	1430
dencestie	969

II Pr. Czereמושki

Illinitza	1287
Draurinitz	1895
Bobestie	1072
Broskoutz (z szkołą trywialną)	2091
Kostestie	1723
Kabestie	646
Górne Stanestie nad Czereמושem	903
Dolne " " "	1339
Kalinestie " " "	475
Woloka " " "	856
Barbestie	900
Zeleneu z Pleschitza, Oftra	965
Górne WasKoutz nad Czereמושem	1350
Dolne " " (z szkołą trywialną)	1150
Proortoreja	401
Karaperzi nad Czereמושem (czyli Koroczynin Kamen u Neftora)	2202
Zamostie	957
Willauere	2075

Górna Banilla nad Cerehofem	1388
Dolna " " "	1225
Slobozia Banilla	629
Milie	1130
Tornas	1904
Górny Wianitz	869
Dolny " (miasteczko)	1051
Czornohuz	979
Duboutz	823
Neopolokoutz	626
Liedekoutz z Zopeni	588
Oroscheny	1487
Lazkiwka	1016
Górny Kotzmann	919
Dolny " (miasteczko z fskotą tryw.)	1113
Suchowercha	1098
Kliwodyn	898
Davidestie	742
Stawczani	1394
Moralitinetz	909
Iurinetz	586
Schiskoutz	1008
Chlivescie	832
Kaurilestie	666
Oschichlib	1043
Towlankoutz	1342
Fonteniza rive Slobozia Komareftie	525

III Pr: Dniestroski.

Wasskoutz	1312
Kurzarmik	1298
Werboutz	797
Jurkoutz	1211
Bojanczuk	595
Kroschoutz	870

Dobronoutz	828
Lareunegru	605
Onuth	417
Moskorówka	348
Samuschyn	437
Witken	610
Brodok	893
Okna	1038
Lohorloutz	655
Doroschoutz	1134
Toutri	1383
Crimkou (z fskotą tryw.)	1055
Wasilew	996
Depuzinetz	1099
Kriszratek	706
Dzwineicze (z fskotą tryw.)	450
Prilipze	601
Luka i Kostriwka	736
Babin	1128
Boroutz (właściwi Kłafytoru Formo- ra w Mohran?)	1588
Kipselen	1274
Werenzanka	2114
Kadobestie	1875
Zastawna	1740

IV Pr: Seretiski

Mihurzeni z Trestiana i Kewera	1095
Hliboka	1274
Praszkareni	415
Jordaneftie mit Slobozia Robice	1090
Karapczin (2) nad Seretem na rzece filiálny tytko	520
Ropuze	1112
Horoizinetz	1348
Panka	1322

Komareffie (Kof. filialny)	342	Terebleze (z fskota tryw.)	1330
Zadowa	921	Styrze alias ~~Bel~~ Berlince	256
Kotul Zadowa (Kof. fil.)	338	Opriocheni z Sloboria lui Gojan	990
Gorny Lukawetz	675	Stanestie nad Seretem z Draevorokie	1159
Dolny	1162	Terescheni (Kof. filialny)	428
Boihowa	7091	V Pr. Wikowski	
Berhometh nad Seretem z Schipot, Buz	2042	Radautz (z imiul. Mufpur. Kjubn)	1927
ruki: ~~do~~ domfshna	1202	neu Fratautz	1699
Banilla nad Seretem	784	Alt	565
Dawideni i Beresfch	933	Kostiocha (ma Kof. filialn. tytk.)	1374
Budenitz z Opacty	1775	Krasia	798
Krasna (z fskota tryw.)	1152	Putna (Klafetor)	2870
Erudiul	1534	Gorny Wikow	1536
Idiestie	1057	Dolny	1741
Gorne Petrouitz nad Seretem	1431	Pilka	944
Dolne	709	Wotinel	1663
Korcestie (filialny Kof.)	1022	Gorny Florodnik	1175
Kupka	560	Dolny (ma Kof. paraf i filialny)	944
Sureweni	1826	Surewitra (Klafetor)	1998
Kamenka i Petricanka	1057	Maradina	597
Wolczinetz	494	Solka (z fskota trywialna)	2422
Creepkoutz (wafn. Klafetoru Matina in dnu	614	Arbore (z fskota trywialna)	1312
Moldwin)	266	Kaschwana	1003
Bachrinestie	453	Potofhana	Komareffie (Kof. paraf) dudi Homora (z koc.
Prainetz (Kof. filialn)	412	filialn)	1325
Mufshinetz i Pancrestie	449	Dolne Partestie z Karsika	817
Waszkoutz nad Seretem i Perzulinika	718	Bojenile	666
St. Onuphrei rive Monostiora z Draguschan	1477	Bojancana	1525
Ke	518	Illischestie z Braschka	1200
Maguolina	517	Solonetz	491
Sereth (miasfo 2 Kof. paraf i filialny i fskota	305	Theodorostie	505
trywialna)	1136	Parhontz	880
Pogozestie z Kindestie i Gura molnitzei	1061	Kostyna	1462
Dolne Sinoutz		Hatna	
Gorne Sinoutz z Gersoutz			
Luzeni (Kof. filialn)			

Danilla	385
Meritrei (Kościół parafialny w Hlatna)	800
Kalineştie lui Kuparenko i Jena ki	890
Romanestie z Jacobestie	812
Krainicreştie	622
Gauveni z Kotul Kalineştie lui Kupa- renko i Wajsiłaki	401
Scherbontz	689
Kalafindestie	626
Botoschenitz z Gropeni	360
Balkoutz	706
Satu Mare	870
Radentz	768
Milischentz	1345
Jeslowetz	1161
Bursla	1053
Wolowetz	1366

VII Pr. Suczawski

Suczawa z Lisaura (4 Kościoły paraf.) (główna szkółka) ludn 2297	2518
Itrkani (Kościół filial- ny) ludność 221 razem ludności	1226
Brutloxa Dragomirna	1418
Petrouitz	690
Brucoweni	470
Bunince (Kościół filialny)	862
Skęja	785
St. Pllie	870
Protestie	507
Tischentz (Kościół filialny)	1197
Rufo Plawalar i Pojeni	1267
Udeştie i wsi Reuşeni (dobra metropolij w pałach)	231
Ghilischeni	355
Reuşeni	144
Sekurizeni (Kościół filialny)	2456
Bossanre (w pał. metropolij w pałach)	

Strojestie	1003
Zacharetie	458
Litteni i Bunestie (Kościół filialny)	734
Stupka	869
Dragojestie	997
Mazarejestie z Lukarchestie (wł. Kłofstora Hlatina w Moldawii) (Kościół filialny)	447
Berkirchestie	687
Korlata (Kościół filialny)	292
Kapukodului	965
Kapukampului	812
Walesaka (wł. Kłofstora Hlatina w Moldawii)	530
Pajarchestie	550
Prageştie	531

VIII Pr. Kämpulungski (moldawisch)

Dorna Kandreni z Dojana Stampi	1666
Watra Dorna	2169
Prokanestie z Kirlibaba	605
Jakobni z Waleputna (Kościół filialny)	573
Priara (Kościół filialny)	770
Goimny Fundul Moldowe (z szkołą tryw.)	736
Dolny J.	713
Pozoretha (z szkołą tryw.)	1236
Gura Sadowe	710
Fundul Sadowe (Kościół filialny)	511
Kämpulung (miasteczko 4 Kościoły parafialne i szkoła tryw.)	3107
Goimna Wamma	870
Dolna Wamma	872
Frumoşa	854
Watra Moldowitza	595
Rufo Moldowitza i Brumerna	1364
Rufo na pe Boul (Kościół filialny)	557
Diemene z Hlatina i Htra	977
Stulpicani z Megriłafra, Dorothea i Pl.	1361
Woronetz z Brucoweni i Fraşin	965
Kłofter Homora i Goimna Homora (Kościół parafialny i filialny i szkoła tryw.)	1139

VIII Pr. Dolhopolski (russ. Kampani).

lungoski	
Plofka i Seletin (Kamersche)	1164
Plofka (provoatna)	678
Sergieni	1191
Storonetz lub Putilla	1209
Toraczeni	574
Kisielitzeni	759
Dichtincte	1024
Dablonitza	906
Koniatsyn	793
Dolhopole	1293
Itebni i Smytki	566
Zdracharew i Zweribrody	723
Rostowce	1214
Zetraszeni (Kofc. filiálny)	377
Mareniszeni	623
Ustie Putilla	649
Schipot, Izwor, Ulma, Krasnodil-i	
Moldowa cygli Suliza	1142.

Schematismus der griechisch-orientalischen
Bukowinaer Diocese für das Jahr
1841. Czernowitz gedruckt bei Johann Eckhardt
in 8. flr. 80

Filipony

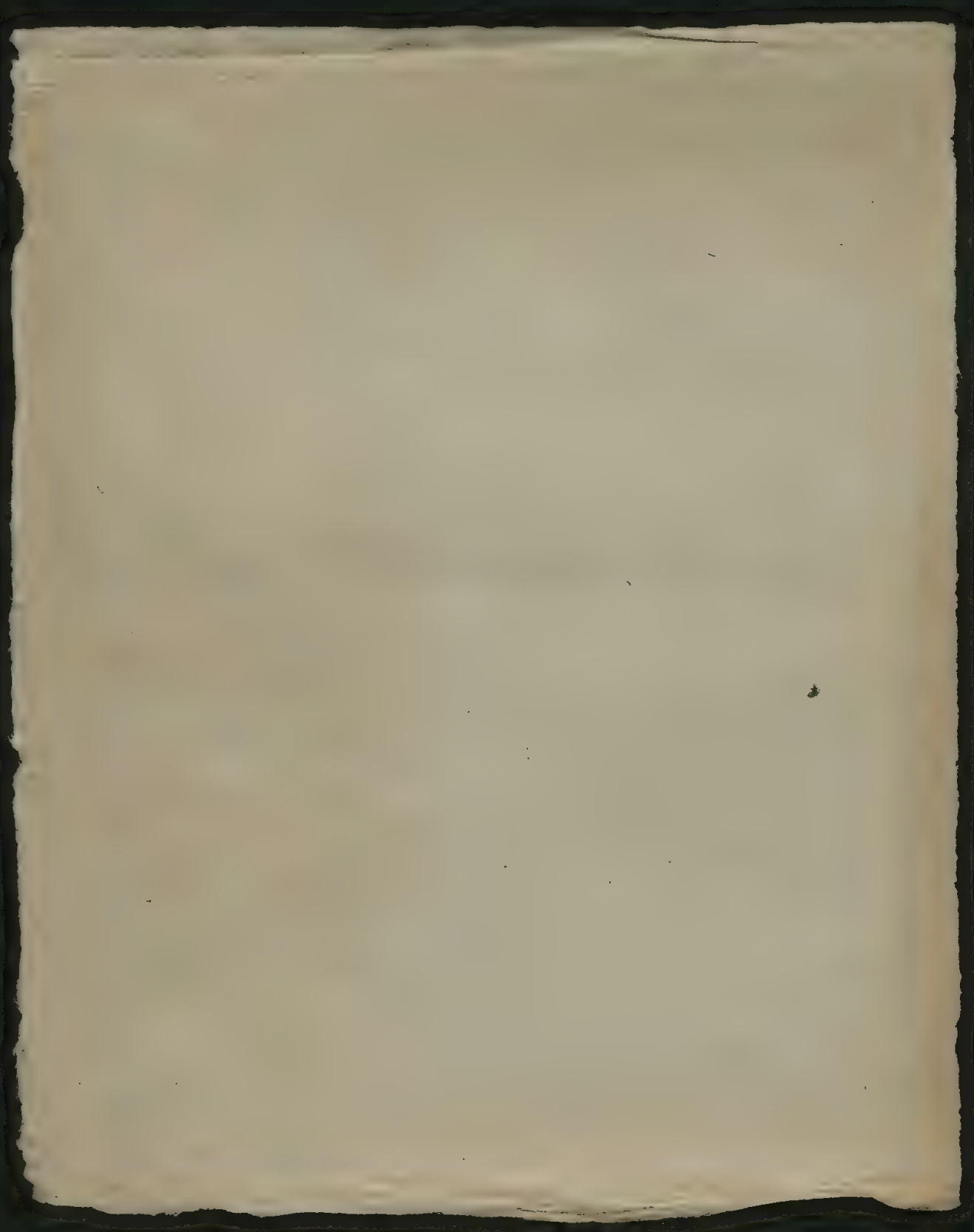
Do czasu kolonizacji Bukowiny przez Cesarza Józefa II osiedlili się we
 wsiach Fontina alba i Klimontz należących do funduszu religijnego St.
 Onuphrej rosyjskiej wywołanej religijną z nad morza Czarnego którym
 cesarz zapewnił wolność wyznania religijnego i uwolnienie od wojska.
 Liczba Filiponów w r. 1852 na Bukowinie wynosi 2645 dusz które zamiesz-
 kują we wsiach Fontina Alba, Klimontz i w wiosce prywatnej (Berhometh
 nad Seretem). Język ich rosyjski. Co do wyznania religijnego są Raszkolnikami:
 mi i dzielą się na 2 sekty z których jedna bezpopowców nie ma kościoła i
 tylko najtańszym w gminie porusza pętnienie obrzędów Kościoła. Cerkwie
 ich urządzone na sposób orientalny: grzebią się w grobach familijnych po sa-
 dach a trumny mają z wyzłobioną kłody. Ubiór ich czysto rosyjski, podobnie
 jak jednokonne wozki. Kobiety noszą na głowie ubranie Kokosznik zwane.
 Kłomach mają wiszące obrazy wielkim poszanowaniem na rianach które się też
 zamykają. W domu nie wolno palić tytoniu kłoc i nie używającej rozpoczynac
 rozmowy. Każdego Filipona wychodząc z domu sięgnie się ręką przed obrazem i
 nakrywa głowę wienem dopiero gościami innego wyznania zasiadają do siedze-
 nia dywan na ławie a gdyby tego nieuczyniono obmywają starannie miejsce
 gdzie siedział niewierny. Doom nie wolno wchodzić do mieszkania. Tytoniu i taba-
 kowie wolno im zajmować również przeciwnie jest ich ustawom używanie lekarza
 w chorobie i kupienia osy. Są spokojni dobroduszy, uprzejmi w obyczajach
 bardzo surowi. Sądnią się uprawę roli ogrodu sadów owocowych (które po całej
 Bukowinie dykują) mianowicie uprawę lnu, pszenicą, handlem owocami
 miodem, woskiem, łem i konopiami. Najmują się także do wybierania sławie ~~cedrów~~
 grobli Syberia. Przetopiony ich który ich od czarnego morza przeprowadził zwał się Petrowicz
 r. 1817 miał 39 lat od cesarza Franciszka dostał złoty medal cywilny
 (gazeta Europejska 1852. d. 8 kwietnia nr 87)

Filipponi

Diehladowano ich rągo: rągo wypieci im sie wrytkim z Moskwy
Kazano bęgi gładta w Polsce na Łodolu Sirególni na wyspie rzeki Łoży
zwanej Wietka (w dzis: gubern: Mohiloufsk) Łozostatych w Rosji Pięti
u chiał zmusić do przyjęcia do odstępiania odruczenia, leż mimo fro:
gości nikogo nie nawrócił. Włi na Wotokinyne: do Turcji nad Dunaj gpie
pod imieniem Nakrejowoi ują. Za panowania Anny: Elżbiety w r.
1733: 1761 wzięto Moskiewskie Filipponow z wyspy Wietki gwałtem
rabierato. Rusich zwie Filippony sami sie zwie Starowiercami
lub też starobrodami (starobrodi) w religijnym wzgl dnie dyle.
ni na Łopowoi: Dyakowoi mieszk. ują waga popow, drudzy tylko
dja kow do obrzędów cerkiewnych. Łopow brych sami obierają. W modlitwach
potrzebują mieć przed oczami obraz. Sąni parowej prawie codzien ują wają
żyją skromnie. Obym do Kościoła swego nie Tataro wie Tatar. Do wiary nie mają
wiele ratobowoi brody nigdy nie goli. Kniża katolickiego w rce nie biera mówią
u ykiem więcej Rosyjskim jak Ruskim żyją z przemysłu rolnictwa. Niemog
reprezentow. Koropi tkałwa Chroni i okazatohi lud uchy i dą z piekora na
zarobek (stadarynny, kaczny) u mowiczyz. Kofula oltinga u sielajorych wyfuta
bywa na kofulach i w plecach Tata rakstalt kaptura Kobiety uoto jobia
kolowowa mehywana lub tka na fowieca sie pzenatka nad ktora wznosi sie
strobik zwie żony w tyt u ktorego wiefaja kruszcowe pieniadze: zastone
biatą sprzedajca na f waz żyją wdwa. Trupy w miejscach mniej przystranych
grobis. Wkiereni lat trzymaja sie jufle lat ery konstanty ropolitainkiei od stowonemia
swiata. Niektory tak sa nabożni ze caty dzien na modlitwach trawia. (Zgad Austrijacki
rabiepienyt im w dno religijna iony uł od maczenia licha porządkowa a głoby od
stingby wófkowoi uodnit lez przychodniom obym iadnego przytutku nie daje.
żyje ich wiele w Sybergi = Nauka Filipponow w Polsce zarazona była bledami
nowokierencow jak to okazaly badania za pana III ze zlecenia Wielkopolskiego
Kamlerakor. Skarzeni byli o winy przeciw obyczajom: prostoty ale
nie przekonani. Cienki o prawach lit: polskich J. I str. 307.

1790

Filipon nofi czapkę czerwoną barania, rękaw
popielaty z czerwonym pasem spodnie białe
i czerwone sandały na nogach Filiponka
ma rękaw niebieski na nogach czerwone
sandały na głowie iółty turban z totemi
pieniami ramie na wierzchu rękawy chustka
biała. Głowa turban białym welonem obwinięty
Drogi wstążki ma czapkę futeraż rękaw
popielaty spodnie tykocze i chodaki
Kobieta ma szpony tykocze chustka biała
Kosulę ma na piersiach ramionach i okolicach
czerwono: niebiesko wyszywaną pas niebieski
rękawy w pasy brązowe czerwono: zielono
jedną rękę szpony na pas pod tym spodnie
biała spodnie białe: białe czerwone
Dziewczyna ma czapkę czerwoną i białym futerem
rękaw czerwony pas fioletowy iółty kontusz
welony z futerem białym spodnie iółto czerwone
rękawy iółte Kobieta nofi turban iółty
z welonem szpony i piórami szpony i
kontusz czerwonym welonem rękawy szpony do
turbanu na piersiach chustka biała pas iółty
z futerem czerwono szpony czerwone rękawy
na tył iółty z futerem: rękawy iółte.

Wzrost 2 niemie. p. 1758-1789-1790-1791-1792
1795.

Adm. Genl.

H.

18.

2000
1800

1800

Numizmatyka Mołdawska i Wołoska.

Najzupełniejszy dotąd opis z rysunkami monet mołdawskich i wołoskich, zawiera dzieło: „Uebersicht der Münzen und Medaillen des Fürstenthums Rumänien (Moldau und Walachei) von Demetrius Alexander Sturdza. Wien, Druck der k. k. Hof- und Staatsdruckerei, Im Selbstverlage des Verfassers, 1874 (Separatabdruck aus dem IV. Bande der „Numismatischen Zeitschrift 1872“ redigirt von Dr. Joseph Karabacek.“ 8er str. 86 i VI Tablicz rysunkow. monet. — Poprzednio podał Dr. P. Koehne w wydawanym przez siebie piśmie: „Zeitschrift für Münz- Siegel- und Wappenkunde. Berlin 1841. I Jahrgang, str. 330-342 opis i rysunki 5 monet mołdawskich i 5 hospodarów wołoskich. — J. Żebrowski w swych „Wiadomościach numizmatycznych“ umieszczonych w piśmie: „Czas. Dodatek miesięczny. Tom V. Rok II. 1857 Marzec, str. 618-640 z 2 tabl. rys. opisał półgroszek Alexandra srebrny (ob. Sturdza Tab. I. fig. 3) na którym mylnie czytał: Wł. Walachiensis, zamiast: Moldaviensis. (1216) oraz szeląg miedziany Nr. 17 (Sturdza Tab. I fig. 4. 5). Żebrowski przypisał te monety Aleksandrowi I (Lazarowi) + 1373; Sturdza zaś Aleksandrowi II dobremu + 1492. — Monety mołdawskie i wołoskie do XVI wieku są to grosze i półgroszki srebrne oraz szelągi miedziane; mołdawskie mają zuba głowę oraz węgiersko-andegawenski herb (belki i lilie) krzyż podwójny (węgierski a może litewsko-jagielloński) i kolumny (czyli tamże litewsko-kiejutowska). — Monety wołoskie (transalpina) mają w herbie orła trzymającego krzyż w dziobie. Napisy na monetach łacińskie: Moneta Bogd(ani) - Petri - Stephani - Alexandri - Elias - Hui - woda Moldavie; — lub cerkiewno sławiańskie: Jo. Bogdan wojewoda zemli mołdawskiej (+1452) - Jo. Stefana wojewoda hospodar zemli mołdawskiej (+1530) - Na monetach wołoskich napisy łacińskie: M. Ladislai wojwode transalpini (1373) - lub cerkiewno sławiańskie: Jo. Mierza wojewod (+1419) - Jo. Władisła wojwod. h. n. w. (+1446). — Pierwszy: (Jakob) Hiera Kłid (Bazylik) des pota zarządził monety złote i srebrne wstosze na wzór innych państw. —

Monety wojewodów moldawskich.

Bogdan I. 1350 + 1359. Szelag miedziany: na stronie głównej: Głowa żubra, między rogami gwiazda, z boku prawego półkołozigca, z lewego róża: Mon(eta) Moldavie; - na stronie odwrotnej: pod koroną tarcza herbowa, na niej z lewej strony 3 belki, z prawej 2 lilie obok siebie (herb węgiersko-andegawenski): Bogd(an) Waiwođa.

Piotr Młuchat 1379 + 1389. Grosze srebrne (10 typów): na stronie głównej Głowa żubra z gwiazdą, półkołozigcem i różą; - na stronie odwrotnej tarcza herbowa z 3 belkami i z 2 lub 3 liliami. Napisy: + Signum Monetae Petri Waiwođi - * Signum monetae Moldaviensis. = Gra nie; Których napisy odwrotne: ovio V(i) r te P Moneta - lub rine i vado m.

Stefan 1389-1392. 1395-1399. Grosz srebrny

cięte i na coraz to większy i ostateczny upadek skazane! Takie były, stokroć oplakane skutki tój nieszczęśliwej kwestyi szwedzkiej i tój lekkomyślności sejmów polskich, które obierając panujących z rodziny Wazów, rozdzielały ich interes od interesu Rzpltej. Skutki do dziś dnia widoczne, bo dziś jeszcze ilekroć na ziemi naszej obaczysz ruinę, chłop polski prawie zawsze ci odpowie, że ona czasy szwedzkie pamięta.

B. KAMIEŃSKI.

WIADOMOŚCI NUMIZMATYCZNE.

Od nie wielu lat Numizmatyka nasza wielki zrobiła postęp: już wprowadzić uczone pisma Tadeusza Cza-
ckiego i Joachima Lelewela utorowały jej drogę; na tej
jedaakże długo spoczywała, dopóki jej K. W. Stężyń-
ski *Bandkie* szczęśliwym nie ożywił ruchem; jego to
dzieło praktyczne, tanie, a tem samem przystępne dla
ogółu, upowszechniło chęć przypatrywania się starym
pieniądzom, ich zbierania, i coraz bliższego obznaja-
miania się z temi zabytkami upłynionych wieków. Ileż-
to dawniej skarbów tego rodzaju przerobiono na narzę-
dzia stołowe, lub zbytkowe drobiazgi! Dzisiaj może już
nie ma złotnika, któryby się poważył rzucić w tygiel
na pastwę ognia nabyte stare pieniądze, bez poprze-
dniego pokazania ich lubownikom albo znawcom. P.
Bandtkie w swęj Numizmatyce objął całą przeszłość aż
do obecnych czasów, a niedokładności, jakie się w nią
koniecznie wcisnąć musiały, nikną obok zasługi, której
mu nikt zaprzeczyć nie może.

Dzieło Ign. Zagórskiego obejmujące okres od początku panowania Zygmunta Igo aż do roku 1795, tak pod względem opisów i wiadomości mennicznych, jako też dokładności rysunku pieniędzy wszelkich odmian z tej epoki, nie więcéj do życzenia nie zostawia.

Najtrudniejsze zadanie obrał sobie K. *Stronczyński*, zapuścił się w krainę niemych, których mimiki długo się uczyć potrzeba, a i ta podobną jest częstokroć do odpowiedzi *ja* na pytanie *kto tam?* Przedsięwziął bowiem uporządkować i opisać pieniądze średniowieczne: nie ma tam liczb, któreby wiek ich objaśniały, same zaś nazwiska monarchów nie zawsze mogą być przewodnikami na tém bezdrożu, a cóż dopiero mówić o monetach beznapisowych? Żaden zbiór publiczny lub prywatny nie posiadał ich zgromadzonych razem; trzeba więc było widzieć ich wiele rozrzuconych po odległych zbiorach, wyłączyć nasze z pośród obcych, porównywać je z obcemi, objąć myślą całość, aby w niej upatrzeć znamiona różnowiecznych ogniwek, mających stanowić nieprzerwany łańcuch. Takie to trudności miał do pokonania Autor dzieła obejmującego opis starych pieniędzy od najdawniejszych czasów aż do roku 1300: dla tego téż, jeżeli nie można przywiązać nicomyślności P. *Stronczyńskiego* do każdego miejsca, jakie opisanym przez siebie monetom naznaczył, nie można również twierdzić że domysły jego nie mają swojej podstawy: bo wyrazy stanowczego o tem sądu jeszcze w ziemi spoczywają. Dzieło wszakże numizmatyczne o którem mówimy, z wielu miar jest bardzo ważnem, a rzucenie i rozwinięcie w niem nowych myśli co do sposobu zapatrywania się na te świadki ubiegłej przeszłości, aby je do właściwej każdemu odnieść epoki, stanowi najistotniejszą jego zaletę.

Już więc tylko w Numizmatyce naszej pozostaje przerwa od 1300 do 1500 roku, takiego wyrobienia potrze-

bująca, jakim się dwa wspomniane pisma *Zagórskiego* i *Stronczyńskiego* zaszczycają. Dla tego w tym oddziale dziejów narodowych uważam za pożyteczne ogłaszanie opisów i rysunków wszelkich pieniędzy, bądź w większej ilości, bądź pojedynczo na ziemi naszej znajdujących: to posłuży nie tylko do zapelnienia ustępów i spojenia przerwaney dotąd całości, ale razem do objaśnienia wątpliwych podań, a następnie do ich potwierdzenia lub sprostowania.

Tą myślą powodowany, podaję tu opis niektórych z monet, jakie mi się zdarzyło widzieć lub posiadać; a chociaż nie wszystkie do rzędu naszych liczyć się mogą, wszystkie jednak do naszej należą przeszłości, jako na ziemi naszej znajdowane, i jako czeionki jęj dziejów; które umiejętnemu badaczowi do złożenia kiedyś ważnych wyrazów, przydać się będą mogły.

R. 1. Strona główna. W greckim chelmie głowa w prawą stronę zwrócona, za nią napis *PACTHCA* (*Rastiol*; to jest *Rościsław*).

Strona odwrotna. Postać człowieka w całej osobie, nad biodrami przepasana, w lewo idąca: na prawem ramieniu niesie drzewiec, u którego obu końców wiszą na sznurach niby haki do greckiej głoski *A* podobne; za sznury zaś trzyma obiema rękami: po prawej stronie są cztery głoski, a po lewej przy nodze dwie, tworzące razem wyraz *ΠΕΝΑΖΕ* (*penaze*), a w innych odmianach tegoż piętna *ΠΕΓΓΑΖΕ* (*pegnaze*, *pieniazę*, to jest *pieniądzę*). Kilkanaście sztuk takich pieniędzy z czystego złota bitych, nieco miseczkowatych, to jest grubszych w obwodzie, około pół dukata wagi mających, znaleziono w Trzebowie (Trübau) w Morawie przy kopaniu wielkiego tunelu w 1844 r. prawie wszystkie dostały się do Narodowego Muzeum w Pradze. Pieniędz ten poprzednio już był znany *P. Koehne*, umieścił bowiem jego wyobrażenie, wprawdzie nie dość dokładne,

a opis zupełnie mylny, w swém piśmie czasowem 1843 r. *Zeitschrift für Münz - Siegel - und Wappenkunde 3ter Jahrgang, 1. Heft. Berlin*, gdzie go zowie gallicką monetą.

Wiadomo jest, iż Morawija aż do połowy dziewiątego stulecia rządzona była przez swych książąt, holdujących niemieckim monarchom, dopóki Rościsław książę morawski nie otrząsł się z tego poddaństwa, uzbroiwszy swój naród tak silnie; że Ludwik Cesarz niemiecki (wnuk Karola W. a ojciec Karlomana) dla oparcia się jemu, zawrzeć musiał związek z królem Bułgarów i sam na czele swych zastępów wkroczył do Morawii. Lecz Rościsław zmusił go do opuszczenia tego kraju, pognął za nim i spustoszył całe posiadłości niemieckie na lewym brzegu Dunaju. Wtedy założył kamień węgielny królestwa Morawii, zakreśliwszy mu za naturalne granice Dunaj, łańcuch gór Morawskich i Karpat, a od wschodu Cisse. Chcąc się silniejszym jeszcze przeciw Niemcom postawić, wszedł w związki z Cesarzem greckim Michalem, a sprowadziwszy do Morawii Cyrylla i Metoda, zmienił obrządek łaciński na słowiański: było to około 863 r. ¹⁾ i do téj epoki opisane wyżej pieniądze z słowiańskimi napisami, odnieść należy.

Wzmiankę powyższą dla tego tu umieściłem, iż posłuży do objaśnienia pieniążka złotego, znalezione go w okolicach Krakowa, którego opis następnie podaję.

R. 2. Str. gł. Głowa w hełmie w lewą stronę obrócona (w exemplarzu który mam w ręku, nie dość wyraźna) bez napisu.

Str. Odw. Człowiek z drzewcem na ramieniu i wiszącymi u niego hakami iak na poprzednio opisanym pieniądzu, po bokach zamiast napisu, kropki po 4 razem

---

¹⁾ Zob. *Allgemeine Welthistorie 52ten Theils, 3. Band v. Gebhardi, Halle 1797.*

grupowane; przy nogach z lewej strony N lub Z, niby Z odwrócone, w tém właśnie miejscu, gdzie na powyższym półdukacie Rościława przypada głoska Z do wyrazu *penaze* należąca.

Pieniążek ten również z czystego złota, gruby, ważący 1,01 grama, wnosząc z zupełnego podobieństwa jego do poprzedniego, jest ćwierćdukatem Rościława króla Moraw. Nabyłem go w Krakowie od wexlarza, a obecnie jest w zbiorze P. Leona *Mikockiego* w Wiedniu.

R. 3. Str. Gl. Popiersie nagie męża z brodą i długimi włosami, twarzą naprzód, na głowie korona zębata z dużym krzyżem, z lewej strony, czyli przy prawem ramieniu długi prosty krzyż, z prawej blisko głowy, znak Δ jakby reszta głoski R lub K po obłamaniu brzegów pozostała; z lewej strony przy krzyżu, znaki V $\cap$, które podobnież jako reszty głosek V S uważać można.

Str. O. Ma wklęsłe wytłoczenie tego, co jest na stronie głównej wypukłe.

Srebro czyste, waga 0;85 grama, grubość 0,2 milimetra, wybite wydatne. Zdaje się nie być pieniądzem, lecz raczej medalionikiem ku jakiej ozdobie używanym, którego oblamany został w około, z zostawieniem śladów trzech dziurek w równych odstępach, do przytwierdzenia go służących. Z rysów sądząc, wypada go odnieść do najdawniejszych u nas tego rodzaju zabytków: znaleziony w okolicach Krakowa, jest obecnie w zbiorze tym samym co i poprzedzający, i w katalogu tegóż zbioru wymieniony z rysunkiem nie dość wiernie wykonanym.

R. 4. Str. G. W obwódce gładkiej miecz rękojeścią na dół stojący, między długimi dwoma krzyżami, których końce gałeczkami są opatrzone, w około napis zaczynający się u dołu: COLEILADIV (BOLEZIA DIV, to jest Boleslaus dux), wedle napisu druga zewnętrzna gładka obwódka.

Str. O. W obwódce gładkiej krzyż, z ramionami równo w końcach uciętymi, między nimi zaś w trzech kątach są kółka czyli obrączki, a w czwartym trzy kropki w trójkąt ułożone, w około napis ЦІАВНІА ЦІАІ (PZAVNIA CIVI) to jest, Poznania civitas obwódka gładka.

Jest to pieniądz z czystego prawie srebra, kształtem głosek wielce podobny do monet Bolesława Chrobrego, (992—1025) wyobrażonych w dziele P. *Stronczyńskiego* (Pieniądze Piastów), w typach 1, 3, 6 i 9, z których pierwsza, mająca na stronie głównej dwa miecze i napis w około + DBOE < + LAVI (D BOESLAVI) na odwrotnej zaś niby ptaka i napis w około JRAOM-CVMIC— (CRAOW CYWID)— Cracovia civitas) nie za pragski jak chce mieć Autor rzeczzonego dzieła, ale za krakowski uważaćby należało. Raczej zaś typ trzeci z ręką, jaką widzimy na czeskich pieniądzach, mianowicie Jaromira, właściwszy jest monetom Bolesława Chrobrego w Pradze bitym, co potwierdza napis na odwrotnej stronie tegoż pieniądza umieszczony PRACA którego reszta zatarta lub nie wybita mogła być *civitas* albo *urbs*. Pieniądz nasz, którego niewątpliwie w Poznaniu bity do Bolesława Chrobrego należy, widziałem w zbiorze P. Anto. *Strzeleckiego* w Krakowie.

R. 5. Str. G. W gładkiej obwódce krzyż z trójkątnymi ramionami, w około napis DOLEZLAVS+ (Bolezlaus) samym brzegiem około napisu podobna obwódka.

Str. O. W obwódce gładkiej wyobrażenie głowy na przód czyli w całym obliczu, gdzie łuk półkolisty od dołu stanowi obwód dolnej połowy twarzy, pięć kropek w drugi odwrotny łuk ułożonych stanowią włosy i dopełniają obwodu głowy, zaś oczy nos i usta są czterema kropkami wyrażone: w około napis +SJOHANNES (S. Johannes), otoczony podobnie zewnętrzną gładką obwódką.

Pieniądz srebrny dość wysokiej próby, z grubą obrączką, nieco miseczkowaty, ważący 0,61 gramów: z grubości swój, sposobu wyrobienia i kształtu głosek, nosi na sobie tak wyraźne piętno monet Bolesława Chrobrego, że go innemu Bolesławowi przypisać niemożna. Jakoż i dziejopisarze nasi wspominają o denarach w jedenastym wieku bitych z głową ś. Jana i lud podolski dotąd *główkami ś. Jana* (Iwanowe bołowki) nazywa monety wygrzebywane z ziemi, częstokroć rzymskie; nazwa ta przeto zdawna u ludu upowszechniona, dowodzi, że znane mu były pieniądze, które rzeczywiście miały piętno z wyobrażeniem głowy ś. Jana, a kilkakrotny przechód i pobyt Bolesława z jego wojskiem w księstwach ruskich, mogły upowszechnić znajomość jego monety w tychże ziemiach. Egzemplarz z którego załączony tu zdjąłem rysunek, znajduje się w zbiorze p. Ant. *Strzeleckiego*.

Wypada tu zwrócić uwagę na podobnyż pieniądz, lecz znacznie większy, mający po obu stronach podobnąż główkę, napisy zaś z jednej strony BOLZLIAS DVX, z drugiej SCSIOHSB (Sanctus Johannes Bap̄tista), który z rysunku tylko w Czasopiśmie p. *Köhne*, jest nie znany i powtórnie w tablicach pieniędzy pełczyjskich wyobrażony pod liczbą 86, zaś w dziele p. *Stronczyńskiego* typ. 8. a który niewątpliwie do tego samego monarchy należy.

R. 6. S G. Osoba książęca siedząca, naprzód twarzą obrócona z chorągwią w lewym ręku, której długi porzec na dół zwieszony: przy prawym boku monarchy osoba mniejsza stojąca.

S. O. Trzy płatki zakręskowane w odmiennych kierunkach, zdają się być ubiorem popiersia, którego głowa przez czas zatarta.

Pieniążek ten miedziany, starożytną zielenią pokryty, gruby, nosi na stronie głównej piętno monety srebrnej Władysława II (1139-1148) wyobrażonej w dziele p.

Bandtkie pod l. XL, w tabl. pien. pelczys. pod l. 4, a w dziele p. *Stronczyńskiego* typ. 22, a więc jeszcze podobny jest do współczesnej prawie z dopiero wspomnioną monetą czeskiej Władysława (1109-1125), w tomie I. str. 343 dzieła Voigta pod l. 3 wyobrażonej; jednemu przeto z tych dwóch książąt przyznana być może. Znaleziona była pojedynczo w Krakowie ocenione zaś jest w zbiorze p. *Mikockiego* w Wiedniu, wyobrażona nie dość wiernie przy spisie tegoż zbioru pod l. 5.

R. 7. S. G. Rycerz w krótkiej po kolana sukni w lewej ręce tarczę okrągłą trzyma, w prawej miecz w górę wzniesiony, obok rycerza lew na tylnych nogach wspięty przednimi tarczy dosięgający, z zadartym w górę ogonem, w około perelkowa obwódka.

S. O. W podobnejże perelkowej obwódce postać biskupa w całej osobie stojąca, w lewej ręce trzyma książkę na piersiach, w prawej długi krzyż zamiast pastorału, u dołu, między łaską krzyża a osobą mały krzyżyk, po prawej zaś stronie, (czyli przy lewym boku biskupa) głoski S A (Sanctus Adalbertus).

Pieniądz z czystego srebra, ważący 0,44 grama, pochodzi z wykopaliska Pelczyskiego. Znany już z odmiennym nieco piętnem w tabl. pien. pelczys. pod l. 3.²⁾ oraz w dziele Pieniądze Piastów pod l. 23, gdzie go autor Władysławowi II przypisał; głównejsze dwu tych odmian różnice są, iż na tym który obecnie mam pod ręką, nie ma wstąg u infuły, sukni nie z ukosa poprzecznie, lecz podłużnie kréskowana, zamiast gwiazdki jest krzyżyk, ramiona zaś i wierzech krzyża długiego, mają po końcach galeczki: różnią się także co do wagi, bo tamten (w zbiorze p. *Ant. Strzeleckiego*) waży tylko 0,3 grama, to jett 3 decygramy.

²⁾ Zob. Tablice Pienięży w Pelczyskach wykopanych, rysowane przez T. Żebrowskiego. 1844, roku w Krakowie.

R. 8. S. G. Wół z podniesioną głową w lewo idący, za nim drzewo, którego gałęzie nad grzbietem i pień u dołu widać, przed piersiami głoska V, w około dwie obwódki gładkie, między którymi w dużych odstępach siedm kropek.

S. O. Toż samo wkleśle, co na stronie głównej jest wypukłe.

Brakteat z czystego srebra, ważący 0,15 grama, zupełnie podobny do brakteatu większego z napisem † DVX VLADISLAVS, znanego już w dziele p. *Stronczyńskiego* pod l. 77, i w katalogu p. *Mikockiego*, jako pieniądz Władysława III (1202—1207) i niewątpliwie do tegoż co i tamten księcia należy. W roku 1849 przy robotach fortyfikacyjnych na Wawelu, wygrzebano kilkadziesiąt sztuk monet, a w ich liczbie obadwa te brakteaty w niewiadomiej ilości, gdyż większa część dostała się w ręce oficera robotą kierującego, kilka tylko rezeszło się po mieście. Wyobrażony jest przy katalogu p. *Mikockiego*, tu jednak rysunek jego, jako dokładniejszy zamieszczam.

R. 10. G. S. W perelkowej obwódce postać Archaniola w całej osobie stojącego, twarzą naprzód, głowa nimbem otoczona, skrzydła spuszczone na dół: przy lewym boku ma tarczę u dołu zaokrągloną, na której krzyż podwójny ręce w górę podniesione, lewa trzyma miecz, ostrzem na dół ku piersiom skierowany, prawa pochwę, również na dół końcem ku kolanu zwróconą.

S. O. W perelkowej obwódce krzyż duży, prosty z szerokimi ramionami; w jednym jego kącie księżyc, w drugim i trzecim gwiazda sześciopromienna, w czwartym śladu czas nie zostawił.

Pieniądz ten miedziany ważący 1,15 grama, znaleziony we Lwowie 1845 r. w rzeczce Peltwi, znacznie już przez czas pogryziony, znajduje się w zbiorze ś. p. Gwalberta *Pawlikowskiego*; jest to bezwątpienia moneta

kijowska, a sadząc z rysunku postaci archanioła, wyrażonej liniami podłużnymi i poprzecznymi, podobnie jak na brakteatach srebrnych przez biskupów krakowskich za Bolesława V (1227-1279) bitych, jakie nam przedstawiają tablice pien. Pełczys. pod l. 50 i 51 i w dziele o pieniądzach Piastów typ. 88 jako też z podobieństwa tegoż rysunku do monet miedzianych Stefana V króla Węgierskiego (1270-1272) wyobrażonych w dziele *Catalogus Nummorum Hungariae* instituti Szechenyiani, na których postacie osób podobnie linijami prostemi są wyrażone, ośmielam się pieniądz ten przypisać Leonowi Daniłowiczowi księciu Halickiemu, Włodzimirskiemu, Łuckiemu i Drohickiemu, który się pisał Dux Ruthenorum, a przy wymienionych księstwach i Kijów trzymał; za jego panowania (1269-1301). Lwów wznosić się zaczął a jego żona Konstancja była siostrą i wspomnianego króla Węgierskiego i Kunegundy (świętej) żony Bolesława Wstydliwego. To więc podwójne pokrewieństwo osób i monet, zdaje się mój domysł potwierdzać.

R. 9. S. G. W obwódce perełkowej podwójnej, to jest zewnątrz kolistej a wewnątrz z czterech łuków złożonej, stoi rycerz twarzą naprzód, w szyszaku na głowie, koleżugą odziany, z pod której widać dłuższą suknię nad kolanami, w prawej ręce trzyma tarczę, z poprzecznymi paskami na jej powierzchni, w lewej miecz ostrym końcem do góry; u dołu przy prawej ręce są cztery kropki w trójkąt ułożone.

S. O. Ma toż samo piętno wklęsłe, które na głównej stronie jest wypukłe.

Brakteat z czystego srebra, ważący 0,15 grama, znany już w tabl. pien. Pełcz. pod l. 59 i w dziele o pien. Piast. pod l. 96 gdzie go autor Przemysławowi księciu Wielkopolskiemu (1239-1257) przypisał. Że zaś ten książę używał podobnych znaków, przekonywa o tém

pieczęć jego przy dyplomacie w archiwum Wrocławskim, z roku 1248 pridie kalendas mai, którem potwierdza przywileje przez ojca swego Władysława, zakonnikom w Trzebnicy nadane. Na pieczęci tej wyobrażony jeździec z mieczem podniesionym i z tarczą na której trzy poprzeczne pasy.

O Brakteacie tym, już poprzednio znanym, powtarzam tu wzmiankę dla odmiennego piętna, na tamtym bowiem rycerz trzyma tarczę w lewej, miecz w prawej ręce, tu zaś przeciwnie. Znane mi kilka sztuk obu odmian pochodzą ze skarbu Pełczyskiego.

R. 11. S. G. W perelkowej obwódce orzeł jednogłowy podobny do tego, jaki się na mniejszych pieczęciach Władysława Łokietka widzieć daje, to jest z ogonem jakby w kropidło u dołu przewiazanym, bez nóg i bez korony.

S. O. Lew w koronie, wspięty na tylnych nogach, w lewo zwrócony, z ogonem w górę zadartym w ósemkę splecionym, jaki zwykle bywa na pieniądzach czeskich; w około obwódka z perelek.

Denar ten z czystego srebra, ważący 0,34 grama, jest monetą Wacława II Czeskiego i Polskiego monarchy; służy on za dowód, że ów książę prócz szerokich groszy pragskich przez siebie do Polski wprowadzonych, bił także pieniądze wyłącznie dla tego kraju, skoro na nich godło polskie jest umieszczone. Rewers majestycznej pieczęci tego monarchy, przedstawia jeźdźca, z podobnymże orłem na tarczy, a lwem na proporcu dzidy. Znane mi dwie sztuki tej monety, znalezione w ogrodach krakowskich, znajdują się w zbiorach pp. *Strzeleckiego* i *Mikockiego*, jej zaś rysunek umieszczony w tabl. pien. Pełcz. a powtórnie w spisie wspomnionego dopiero zbioru wiedeńskiego.

R. 12. S. G. W sznureczkowej obwódce osoba monarchy na niskim tronowem krześle siedząca, twarzą

naprzód, w koronie na głowie, w prawej ręce berło przez ramię, w lewej jabłko królewskie trzymająca, w około napis: WLADISLAVS. DI. G. REX.

S. O. Stojąca osoba biskupa, w długiej faldzistej sukni, przyodzianej krótszą po kolana kapą, głowa w infule otoczona nimbem, prawa ręka do błogosławienia podniesiona, lewa trzyma pastorał, w około drobnym sznureczkiem obwieszony napis: S. STANISLAVS POLO. gdzie wyraz niedokończony POLO. uważać potrzeba jako należący do dopełnienia napisu strony głównej, to jest REX POLONIAE.

Jedyny dotąd egzemplarz tego dukata jest w posiadaniu p. Erazma *Niedzielskiego* obywatela Galicyi, który opis jego z rysunkiem umieścił już w piśmie czasowem Bibliot. Warsz. 1849 r. przypisując ten pieniądz Władysławowi Warneńczykowi.

Pierwsze dukaty w Węgrzech ile dotąd wiemy, były bite za Karola Roberta (1308 — 1342), w Czechach za Jana z domu Luxemburskiego (1310 — 1346), oba też mają podobne do siebie piętna, to jest z jednej strony ś. Jana Chrzciciela, z drugiej liliją florencką. Pieniądże srebrne tegoż Karola, mianowicie szerokie grosze węgierskie, mają na głównej stronie monarchę siedzącego na niskim krześle tronowym bez poręczy i wezgłowia: także samo piętno mają szerokie grosze węgierskie bite za jego syna Ludwika, który ten typ, już się za jego następców na monetach węgierskich nie powtórzył. Z naszych monet, jedne tylko półgroszki srebrne czyli kwartniki Kazimierza W. mają na sobie wyobrażenie monarchy podobnie siedzącego, jak na rzeczonych groszach węgierskich i na opisującym się dukacie.

Przejdźmy teraz do przypatrzenia się pieczęciom polskich monarchów z owych czasów: a najprzód Przemysław jako króla, pieczęć majestatyczna przedstawia nam monarchę na tronowym niskim bez wezgłowia i

poręczy krzesła siedzącego, w koronie na głowie, z berłem i jabłkiem monarszem w rękach ³⁾). Majestatyczna pieczęć Władysława Łokietka w przywileju z r. 1320, który mam pod ręką w oryginale, przedstawia monarchę na takimże tronie z jabłkiem i berłem w ręku. Tron Kazimierza W. na znanej powszechnie majestatycznej jego pieczęci, jest podobnaż niską sofą nieco w gotyckie ozdoby przystrojoną, których jeszcze na Przemysławowskięj nie widzimy pieczęci. Podobnyż tron przedstawia nam pieczęć Elżbiety Łokietkowny królowy węgierskiej przy dyplomacie z r. 1339, to jest równie jak poprzednie krzesła na pieniądzach i pieczęciach wymienionych, bez nadgłowia czyli baldakimu. Lecz już na pieczęci Kazimierza W., widać za plecami monarchy rozpięte tło ozdobne, za plecami zaś Elżbiety widzimy w łuk wygiętą ozdobną poręcz krzesła tronowego. Ludwika tron jaki na jego pieczęciach widzimy, już kształtem sobie właściwym odstępuje od poprzednich, jest to wysokie krzesło wystające po nad głowę monarchy: a trony na pieczęciach Jadwigi, Władysławów Jagielly i Warneńczyka już mają bogate gotyckie nadgłowia.

Prosty więc kształt w jakim na dukacie naszym krzesło monarsze jest wyobrażone, zbliżony najwięcej do tego, jaki widzimy na majestatycznych Przemysława i Władysława Łokietka pieczęciach, na groszach węgierskich Karola Roberta i Kazimierza W., oraz cała postać osoby na nich przedstawionęj, są wyraźną skazówką że też grosze lub owa pieczęć dukatowi naszemu za wzór służyły, że więc jest współczesnym z pierwszemi dukatami Węgier i Czech, i że go nie komu innemu, jak tylko Władysławowi Łokietkowi (1305—1333) z całą pewnością przypisać należy.

---

³⁾ Zob. jęj opis i rysunek w Bibl. Warsz. 1848 r.

R. 13. 13) S. G. W perłkowej obwódce korona, w koło napis: +.MoRoPOoWLA (Moneta Regis Poloniae Wladislai).

S. O. W podobnej obwódce herb kujawski, to jest pół orla z prawej a pół lwa z lewej strony, których głowy wspólna korona przykrywa.

Denar z czystego srebra, wagi 0,19 grama, należy do Władysława Łokietka już jako króla, i bity na wzór denarów pragskich Wacława, *parvi pragenses*, lecz nieco mniejszy. Znaleziony w kilku sztukach pojedynczo w ogrodach krakowskich, znany już z rysunku w tabl. pien. pełczy. i z katalogu p. *Mikockiego*.

14) S. G. Monarcha siedzący na niskim krześle twarzą naprzód, w koronie na głowie, z berłem w lewym ręku, w około napis: MONETA † KAZIM..... reszta zatarta.

S. O. Orzeł polski w koronie na głowie, nad barkami jego dwa znaki ☿ ☿ do herbu Nałęcz podobne (czy to nie końcowa liczba 44 roku 1344 w około ślad napisu REGIS POLONIE).

Pieniądz miedziany zupełnie podobny do półgroszków srebrnych Kazimierza W. (1333—1370), i téż wielkości, dla tego rysunku jego nie dołączam; różni się tylko od nich grubszem wyrobieniem piętna i dodaniem znaków (czy liczb) wspomnianych. Znaleziony był w Krakowie; jest obecnie w zbiorze p. *Mikockiego*, bardzo przez czas uszkodzony.

R. 14. 15) S. G. W gładkiej obwódce głowa monarchy w koronie, naprzód obrócona, w koronie niskiej, włosy długie, w około napis KAZIMIRI. +.

S. O. W podobnej obwódce orzeł polski w prawo dzióbem zwrócony, w koronie na głowie, bez nóg: w około napis R. POLONIE +.

Denar srebrny 4ej próby, wagi 0,17 grama, lecz waga sztuk lepiej dochowanych będzie nieco większa,

gdyż egzemplarz który mam w ręku jest uszkodzony. Według wiadomości udzielonej mi przez korespondencyą wykopano w 1849 r. w okolicach miasteczka Szezer-cowa dużą ilość starych pieniędzy, między niemi pół-groszki Kazimierza W. i denary, z których liczby po-chodzi także dopiero opisany; miały zaś jedne napisy z obu stron też same, to jest REGO POLONIE, inne zaś jak w załączonym tu rysunku. Jest to więc nie-znany dotąd denar Kazimierza W.

R. 15. 16) S. O. W gładkiej obwódce herb andega-weński, nad nim głoska L (Ludovicus) do h podobna.

S. G. W perłowej obwódce orzeł polski bez korony.

Denar z czystego prawie srebra, ważący 0,15 gr. zna-leziony wraz z denarami Władysława Warneńczyka pó-źniej pod l. 20 opisanemi, przy murowaniu kanału w u-licy Floryańskiej w Krakowie, cała ilość kilkadziesiąt sztuk wynosząca tak była przez czas mocno w jedną bryłę skupiona, że wiele z nich przy rozdzielaniu zu-pelnie się popsuło. P. *Bandtkie* przy opisie innej od-miany tego denara, należącego do Ludwika Węgierskie-go i polskiego króla, robi i o téj wzmiankę, twierdząc że litera h oznacza miasto w którym monetę bito, lub myncarza: ja mam powody, które następnie przytoczę, do twierdzenia, że to jest głoska L (Ludovicus) chociaż do h podobna. Egzemplarz, z którego zdjęty jest rysu-nek tu załączony, jest w zbiorze p. *Mikockiego*, i w ka-talogu jego pod l. 314 wzmiankowany z mylnem do-mniemaniem, iż należy do królowej Jadwigi, — jakoby h oznaczało *Hedvigis*.

Odmiana tego denara, na której orzeł ma głowę w ko-ronie w przeciwną stronę, to jest w prawo zwróconą, jest w zbiorze p. *Strzelbickiego*.

16. Str. G. W obwódce perłowej herb wołoski, to jest głowa wołu, z gwiazdą pięciopromienną między ro-

gami i półksiężcem z lewej strony: MONETA ALEXANDRI+ samym brzegiem druga podobnaż obwódka.

S. O. W perłowej obwódce tarcza w podłuż przedzielona, w lewej połowie mieści herb węgierski, to jest pasy poprzeczne, w prawej lilije, to jest herb rodziny Anjou, nad tarczą litera L do h podobna, taka sama jak w opisanym poprzednio denarze Ludwika: w około napis: WD-WALACHIENSI + (*Waivodae Walachiensis*)

Srebro bardzo niskiej próby, waga, 1, 25 gram. znaleziona pojedynczo w Krakowie: półgroszek ten Alexandra księcia czyli Wojewody wołoskiego, jest teraz w zbiorze p. Mikockiego.

R. 17. 18. Str. Gł. Herb wołoski, to jest głowa wołu z gwiazdą między rogami i półksiężcem na boku jak w poprzedzającym.

Str. O. Herb w połowie tarczy węgierski, w połowie andegaweński jak w poprzedniej monecie. Szeląg miedziany tegoż Aleksandra, ważący 0,37 grama znaleziony w gruzach zburzonej 1842 roku burzy *Długosza* w Krakowie: obecnie w zbiorze p. Mikockiego.

Obiedwie te monety, to jest półgroszek i szeląg są wymienione w katalogu p. Mikockiego pod l. 322 i 323, gdzie litera L do h podobna wprowadziła Autora w mylne mniemanie jakoby oznaczała początkową literę imienia królowej Jadwigi (*Hedvigis*) co tém bardziej prawdopodobnem zdawałoby się mogło, iż niektóre kroniki panowanie Alexandra Wojewody od r. 1356 do 1383 rozciągają: idąc atoli za podaniem pewniejszym lat jego rządów to jest od 1342 do 1360, a zatem przed wstąpieniem na tron Jadwigi (1382 r.) pieniądze te Alexandra, jako za Ludwika węgierskiego i polskiego króla bite uważamy. Jakoż Kronikarz węgierski *Thurotius lib. III. c. 3.* pisze, że Alexander Wojewoda hołdownik Karola (Roberta) wyzuwszy się z posłuszeństwa, długo z nim wojował, a Ludwikowi synowi Ka-

roła znowu hołd wierności złożył ⁴⁾. Następcą Alexandra był jego syn Władysław czyli Włajko (1360 — 1376), a dopiero w 1387 r. Wojewodowie Piotr Mołdawski i Myrha Wołoski, Władysławowi Jagielle i królowy Jadwidze hołd swój złożyli ⁵⁾. Wreszcie że litera L nad herbem umieszczoną, tak na denarze Ludwika wyżej opisanym, jak i na półgroszku wołoskim w tym kształcie do h podobnym wyrażono, o tem przekonywa nas pieniądz prawie współczesny, Ziemowita księcia Płockiego, który tu następnie opisuję, a w którym wyraz PLOCEN ma takąż samą literę L do h podobną.

R. 18 19.) S. G. W perl. obwódce orzeł piastowski, w okolo napis: MONETA: PLOCEN +, otoczony drugą podobną obwódką.

S. O. W perl. obw. głoska S, okolo niej napis: DVCIS SEMOVITI+.

Półgroszek Ziemowita księcia Płockiego (1375—1385) srebro czyste, exemplarz znaleziony w Krakowie, znajduje się teraz w zbiorze p. Mikockiego i w jego katalogu wymieniony i w rysunku wydany: drugi tegoż samego piętna, lecz miedziany, pobielany, i przedziurawiony mniej wydatny, jest w tymże zbiorze; trzeci podobnie przedziurawiony, bilon, przybity był ćwieczkiem

⁴⁾ „Cum rex Ludovicus anno 1342 (według Pray, a 1343) esset in partibus Transilvanis, quidam princeps seu baro potentissimus Alexander Vojvoda Transalpinus ditioni ejusdem subjectus, qui tempore quondam Caroli regis, patris sui (+1342, 16 Jul.) a via fidelitatis disertendo, rebellaverat, et per multa tempora in rebellione permanserat, audita pietatis et etiam potestatis ejusdem Ludovici regis fama, ad ipsum sponte personaliter veniens, circa confinia ipsarum partium ad pedes regie majestatis humotenus est prostratus et ad obedientiam et fidelitatem debitam reductus est et integratus solennia munera, xenia et ctenodia prestando, et suum dominum et sanctam coronam recognoscendo, cum gaudio et lætitia ad propria remeavit, et ab illo tempore fidelitatem conservavit.“

⁵⁾ Zob. *Codez diplom. regni Pol.* Wilnie 1758 str. 597.

do okładki rękopismu teologicznej treści z 14go wieku, w bibliotece Jagiellońskiej: P. Muczkowski Prof. i Bibliotekarz odjął go z okładki i umieścił w zbiorze monet tegoż zakładu; exemplarz ten służył mi za wzór do rysunku tu załączonego, a poprzednio w tabl. pien. peł. pod liczbą 82.

R. 19, 20, 21. 20. S. G. Orzeł z rozpostartemi skrzydłami, bez nóg, na głowie korona trzema kropkami wyrażona.

S. O. Tarcza herbowa z podwójnym krzyżem, nad nią litera W.

Denar srebrny znaleziony razem z denarami Ludwika (zob. 16), w kilku odmianach, co do rysunku orla, na niektórych brak nad tarczą litery W. na jednym w dolnym kącie krzyża z lewej strony duża kropka.

W dziele P. Bandtkiego pod L. 701 jest podobny denarek, z dodaniem liter po bokach tarczy, gdzie go autor przypisuje Władysławowi Warneńczykowi. Co do exemplarzy tu w rysunku załączonych, te przyznałbym raczej Władysławowi Jagielle, bo pominawszy tę okoliczność że razem z denarami Ludwika były znalezione, że krzyż na nich mający końce równo ucięte, nierozszerzone, jest odmienny od krzyża węgierskiego, w końcach rozszerzonego i kątowato wyciętego, i że krzyż jest tu wzięty z tarczy pogoni, i zarówno monetom obu Władysławów przystoi, to kształt orla na tych denarach, mianowicie cienkie, pionowe i długie pióra skrzydeł i brak nóg moeno je odróżnia od wszystkich późniejszych denarów, mających orla z nogami i skrzydłami wachlarzowatemi.

21). S. G. W perelkowej obwódce orzeł w koronie, w około napis: + MONETA ♣ KAZIMIRI.

S. O. W perel. obw. korona, pod nią dwie litery m. k. w około napis ♣ REGIS ♣ POLONIE ♣ +.

Półgroszek srebrny Kazimierza Jagiellończyka, podobny

bny do opisanego w Numizmatyce krajowej pod L. LXXVI: różnicę stanowią litery m. k. pod koroną, które może mennicę krakowską oznaczają. Jest w zbiorze p. Marcina *Strzelbickiego* w Krakowie.

Podobnyż drugi pieniądz, lecz miedziany, jest w tymże zbiorze, z tą od poprzednio opisanego różnicą, że korona w tym ma od dołu zakończenie w łuk wygięte, tu zaś w prostą linię, i że krzyżyki w koronie są tu odosobnione.

R. 22. S. G. Korona wysoka z trzech lilij złożona między którymi są dwie obrączki z kropką w każdej.

S. O. Niezgrabne wyobrażenie orla, którego dziób w prawo skierowany.

Pieniądz z czystego prawie srebra, bo 13 próby, ważący 0,66 gramma, w brzegach gruby. Jest w zbiorze p. Gwalberta *Pawlikowskiego* we Lwowie.

Pieniądz miedziany Jana Alberta, mający wielkość i typ zwykłych srebrnych półgroszków tegoż monarchy. Znalezione pojedynczo w Krakowie, jest w zbiorze p. *Mikockiego* w Wiedniu.

R. 23). 24. S. G. Orzeł polski ukoronowany, język i nogi w delikatnych bardzo rysach są wydane; w około pojedyncza obwódka.

S. O. Słaby wklęsły ślad tego, co się na stronie głównej znajduje.

Brakteat w połtem srebrze, bo 5 próby, ważący 0,33 gramma. Znajduje się we Lwowie w zbiorze p. Gw. *Pawlikowskiego*. Z postaci orla sądząc przypisuję go Alexandrowi Jagiellończykowi.

R. 24. 25. S. G. W obwódce z drobnych perełek, popiersie z koroną na głowie, włosy długie równo u dołu ucięte, szyja i ramię zbroją odziane, a około napis SIGISMVNDVS ❀ PRIM ❀ REX ❀ POLONIE ❀ w około napisu druga podobna obwódka.

S. O. W takiejże obwódce orzeł polski, w koronie na głowie, piora skrzydeł krótkie poziomę u dołu linii dosięgające; napis w około: MONETA ♣ REGNI ♣ POLONIE ♣ 15Z8 ♣.

Trojak srebrny Zygmunta I podobny opisanym już w dziełach p. Bandtkiego pod l. 81, i p. Zagórskiego pod l. 14 i z tegoż roku co i tamte; od obu jednak różni się głównie tem, że orzeł na tamtych w prawo dzióbem zwrócony i z równowazkim ogonem; tu zaś dziób orła w lewo, a ogon w wachlarz roztocony. Jest w zbiorze p. *Strzelbickiego* w Krakowie.

R. 25. 26. S. G. Tarcza trójkątna nakształt harfy z trzech pałeczków złożona, z jednego boku ząbkowana, na której cyfra z liter S i A związana, nad cyfrą korona, nad tarczą zaś liczba 75, to jest ostatnie cyfry roku 1575; to wszystko w perelkowej obwódce; druga takąż obwódka krajem monety, a między niemi przegradzany liliami napis: MONE ♣ NOVA ♣ ARGENTEA ♣.

S. O. W perelkowej obwódce lew z wzniesionemi przedniemi nogami w lewo (względem patrzącego na monetę) obrócony, w około napis: DVCAT ♣ CVR ♣ ET ♣ SEMIGA ♣, brzegiem druga podobna obwódka, srebro podłe, waga 0,75 grama.

R. 27. S. G. Podobna do poprzedzającej, lecz roku 77 (1577), napis: MONETA + NOVA + ARGENTE +.

S. O. Podobnież ze lwem i napisem: DVCIS + CVR + ET + SEMIG +.

Pieniądz miedziany ważący 0,83 grama.

Podobny do obu tych monet, lecz z odmienną tarczą i rokiem 45 (1545) denar kurlandzki za Zygmunta Augusta bity, przedstawił p. Bandtkie na figurze 154. Dwa te pieniądze w zbiorze p. *Mikockiego* w Wiedniu zasługują z tego względu na uwagę, iż bite za Stefana Ba-

torego, noszą jednak na sobie cyfrę Zygmunta Augusta.—

R. 28. S. G. Głowa w prawo, w koronie, w około napis: STEPHA. D. G. REX. PO. M. D. L.; wśród napisu nad samym szczytem korony: pół lwa w lewo z podniesionymi przednimi nogami, jakby z korony wystającego.

S. O. Na małej ukoronowanej tarczy kły, Batorych godło, wedle tarczy z lewej strony orzeł, z prawej pogon, nad tarczą trójka rzymska III, pod tarczą zaś w trzech wierszach GROS. ARG. | TRIP. REG. | POLO-NIÆ; u dołu mała tarcza z herbem Przegonia, wedle której rozdzielony rok 15...84 i litery I...D (Jan Dulski).

Rzadka ta trzygroszówka koronna Stefana, ze zbioru p. *Strzelbickiego*, w tem się jeszcze różni od zwykłych że korona popiersia nie wchodzi między litery napisu, lecz się mieści w jego obrębie, a szyja popiersia wchodzi wśród napisu, tak iż ten zaczyna się od pół lwa nad koroną i ciągnie się do brody popiersia, a dalszy napis, idzie od karku do wspomnionego pół lwa.

R. 26. 29. S. G. W perelk. obwódce, w prawo zwrócone popiersie monarchy, w koronie, która za obręb obwódki wystaje, twarz z brodą i wąsami, na szyi wysoka kryza, pierś zbroją odziana z orderem złotego runa, w około napis: SIGIS. III. D. G. REX. POL. M. D. L. RVS. PRVS. MAS. X.

S. O. W perelk. obwódce tarcza na cztery pola podzielona, w których naprzemian orły i pogonie, wśródku druga mniejsza podobnie czteropolowa tarcza z herbami szwedzkimi i gockimi naprzemian, trzecia w samym środku najmniejsza tarcza z herbem Wazów: u dołu w obwodzie wielkiej tarczy herb Półkozic, nad tarczą korona, za obręb obwódki wystająca, po bokach zaś tarczy rozdzielone litery I...I i liczka 2...8 (rok

1628); łańcuch orderu złotego runa otacza tarczę, w koło niego zaś napis: SAM. LI. NE. NO. SVE. GOT. VAN. Q. H. REX +. zewnątrz napisu druga perełk. obwódka.

Piękny ten, dotąd, przez naszych numizmatyków nie opisany ort koronny, czyli $\frac{1}{4}$ talara, jest w zbiorze p. *Strzelbickiego* w Krakowie.

R. 27. 30. S. G. W sznureczkowej obwódce, orzeł pruski, to jest z ręką zbrojną, miecz wzniesiony trzymająca.

S. O. Tarcza owalna, z herbem Gdańska, około niej ozdoby, wśród których z każdego boku widać głowę ludzką w profilu; pod głową lewą niedźwiedzia łapa, godło mincarza, pod prawą krzyż, nad tarczą między dwoma rozetkami trójka rzymska III, poniżej rozet rozdzielony rok 16...16, u dołu zaś tarczy litery S...R bardzo małe.

Piękny trzeciak, czyli denar potrójny gdański, srebro prawie czyste, waga 0,63 gramma; jest w zbiorze p. *Strzelbickiego*.

31. S. G. Popiersie młodzieńca w prawo zwrócone, na głowie krótkie włosy, na szyi kołnierzyk karbowany, w około sznureczkiem obwiedziony napis: MO. ARG. DVCVM. CVR.

S. O. W sznurkowej obwódce, między dwoma małymi rozetkami orzeł i pogoń przegrodzone trzecią rozetką; nad nimi trójka III, pod nimi zaś w trzech wierszach napis: GROS. AR. TRI. | DVCVM. CV | ET. SE.

Trzygroszówka srebrna książąt kurlandzkich z wizerunkiem młodszego z nich Wilhelma, bita za panowania Zygmunta III, podobna do opisaną już i wyobrażonej w dziele p. *Zagórskiego* pod L. 402, różniąca się wszakże od tamtej odmiennymi napisami i zupełnym brakiem roku. Jest w zbiorze p. *Strzelbickiego*.

R. 28. 32. S. G. Ukoronowane popiersie króla zbroją odziane, w szerokim kołnierzyku z koronkami; twarz naprzód nieco w prawo zwrócona, rąk nie widać: w około między dwoma gładkimi obwódkami napis: VLA. III. D. G. REX. POLO. M. D. LIT. RVS. PR. M. wśród napisu pod popiersiem mała tarcza z herbem Sas.

S. O. Wielka tarcza czteropolowa, z herbami orla i pogoni naprzemian rozłożonemi, wśród niej druga mniejsza, na której czterech polach, szwedzkie i gockie godła, w jej zaś środku trzecia najmniejsza z herbem Wazów. Po bokach tarczy litery C i DC, dwie ostatnie jakby w cyfrę z sobą zetknięte, oraz rozdzielony i poprzecznie napisany rok 16...44; nad tarczą korona, w około łańcuch orderu złotego runa wśród którego u dołu litery B...S; napis: SAM. LIV. NEC. NO. SV. GOT. VAN. Q. HÆ. REX.

Rzadki ten talar koronny Władysława IVgo opisał już p. Zagórski pod L. 415 bez dołączenia rysunku: że zaś strona odwrotna niczem prócz roku nie różni się od rysunku w jego dziele pod L. 415 umieszczonego, przeto odsyłając doń czytelnika, tu tylko rysunek głównej strony dołączam, zdjęty z dobrze zachowanego talara w zbiorze p. *Strzelbickiego*.

TEOFIL ŻEBRAWSKI.

Zeitschrift für Münz-Siegel- und Wappenkunde heraus-
gegeben von Dr. B. Koehne. Berlin 1841. - 1846. Kap. 10
I Jahrgang 1841 (Zfl. 1-12) (Annot. 2942)

Die Münzen Lubitslaw's des Herzogthums vom
Red. p. 165-167 (Ingbystaw syn Meinwieda Kłory 2211
1123 na Krzyż dostat imię Henryk r. 1127 + 1142) Tabl. III n° 11
Gedächtnismünze Joachims II auf die Mitbelohnung mit
Preussen p. 1569 p. 167.

Münzen der Moldau und der Walachei p. 330-347 (Jah-
monat 9) Stefana III. syna Romana 1390-1399 obzany od wojen
skażo Krola Zygmunta w Ługawie musiał mu kłować leż, w krot.
ce zburkam fu zwojzad, Łolacy go pnetoj, wojowali, musiał
rządy ojcu na nowo odstąpić r. 1393 Romanowi Kłory Łolce
ho łdował, wampotem znow obzaj rządy i kłolował Łolce na
jednej stronie: Stowa zubra między rożami gwiazda a po-
bokach słowy roza i miesiąc napis kłyglicz: + lwd CTEPA-
HA. boeboda. mol. na drugiej stronie herb a w nim krzyż po-
dwojny + napis kłyglicz do kłota: + gap. ze. M. M. MOLDAWICKOU
ob Tabl. XI n° 1. Koehne nie wie co to znaczy Jo, żym. T. l. l.
kłom n. m. i. t. z. s. m. Dalej r. 1393: Dargemli t. j. Turci. D. i. h. e. m. l. i.
(?) 2) Eliaż I 1433 syn Alexandra I miał kłoty zony zagiety z
zong Marię (kłoty zofu) leż młody syn Alexandra I z. m. i. g. i. z. z. o. n. y.
wypędził go ze wsi do Łolki i w Warze siedział, wrośowy poton.
do Multan podzielił się z Stefanem leż r. 1444 oflepienony od,
brata + 1445 na jednej stronie głowa zubra z napis: Tain:
Elias woi 100. na drugiej stronie herb. Ma nad nim kłota i na
pis: Tain: Elias. woiwoda. (3) Alexander II drugi
syn Eliaża 1449 gdy był małoletni: synowie Alexandra I (1401-1433)
Boogdan i Piotr Aaron zawładnęli krajem, Piotr zabił Boogdana,
wreszcie i ten wygadzony, ofiadł Alexander II 1453 + 1455 oflepienony
do nim znow Piotr Aaron. Z jednej strony głowa zubra
herb wołoski napis: t. a. c. alexandri. z drugiej taryga
w niej herb (≡) trzy belki: 6 białej nied taryga głowa zubra
Tabl. V n° 8.) 4) Simion brat Jeremiaża hogity od 1601 + 1607.
(?) 2) jednej strony herb wołoski + Simion. woiwod. na drugiej stronie
herb 3 belki (≡) i 2 lilie + 5 moldawieny Tabl. IX n° 4 - 5) Jan
Jakob Heraklides Grek z Samos + 1563 pojął wioke Maruina 260:
równiegi bit talary na kłoty, wyobrażony jego portret
w koronie z miezem i napis: Heraklides. despotae. patris.
pat nae. 1562 na drugiej stronie orzeł dwugłowy i taryga o 20

herbach 2 napisem: Vindex. et. defensor libertatis. patriae
ob. rymie w Köhler Münzbelustigungen XVIII. 33. = monet
wołoskie: 1) Władysław II (1418+1422) lub III (1446) 2) jedyn
strony herb miejsce: gwiazda i 3 belki ($\frac{1}{2}$) napis cyrylicy:
+ iw braduc... bouboda. na drugoj onet Hojacy na
gong: trymajacy w dymie Knyj + iw bra... id labo. i. xi h₂
2) Michala II 1592+1599 portugaz dziesiednikatowy w Wiedniu.
4) Michala Radu 1658 Tab. IX. n° 2. 5) Konstantyna Oranko:
wan Constantinus Bassaraba de Orankowan + 1717 taler
i pot talara Tab. IX n° 1. 3. miec w herbie orta (ktory w dymie
ma Knyj) Hojago

Zur Münzgeschichte Preussens während der Regierung
Sigmund des I von Vofsberg pag. 5 (33-48. 262²⁹⁹ Tab. II
Siegel des Fürsten Janusz Radziwili vom J. 1614 p. 129 i
i Tabl. V n° 3.

III Jahrgang. 1843. I - VI Jft

Zur Münzgeschichte der Stadt Danzig während der Bela:
genung im J. 1577 von Vofsberg pag. 50-61. 78-106 Tab. IV.

Merkwürdige Siegel der Vorzeit zur Geschichte der Stadt Dan:
zig ~~Tab. V~~ v. Vofsberg p. 111-116: (Tabl. Alberti: castella:
gdan. + (3 r. 1318) 3 herben: ~~Tab. IV~~ (Tabl. IV) 6) + 5. Uniolai.
castellani. gdane. 2 herben Kotwica 3 r. 1297. Tabl. IV

Perperae = unmißfälschliche byzantinische Goldmünzen.

Polens älteste Münze von Holmboe p. 208 ~~Tab. IV~~ 218 i Tabl.

VII. n° 3 na jednej stronie Kogut a na drugiej Knyj (ma
byc Bolest awer I 3 r. 1000 a podlug Köhnego cyfra)

Die römischen auf die Deutschen und Sarmaten bezüglichen

Münzen von Köhne p. 257-310. 325-357.
Tabl. III (9 monet) Tab. IX (9 monet)

Münze des Nicolaus Ujlak Königs von Bosnien (3 r. 1464)
p. 310-313. i Tabl. VII n° 8.

Das älteste bekannte Siegel der Stadt Warschau (2 r. 1459)
von Vofsberg p. 382-385 i Tabl. XII n° 6. (jest to groy
zamiast glowy ma tutow Kobiety 2 miejem: tamq w r. Kach
miejsce okryta herb w tarcy dokola napis tainfki +
S. civitatis. warsoviens.

IV Jahrgang 1844 (I-VI Jft)

435

- Die römischen auf die deutschen und Sarmaten bezüglichen Münzen p. 1-45 (Zusatz) i Tabl. I (10 monet. ^{II von Silesien Kus})
- Die Reicheltische Münzsammlung in St. Petersburg 1843. 8te ^{IX} Teil (wolsk. jstwie) ~~X~~ ^X Teil (polsk.)
- Die Elbinger Münzen von Vossberg (od r. 1546) p. 65-102 (i Tabl. III) p. 194-226. (Tabl. VI) p. 296-312 (Tabl. X) p. 339-347. (Eidoroziurudolfs)
- Danziger Denkmünzen des XVII Jahrhunderts von Vossberg p. 227-232. (Tabl. IX)
- Denkmünze auf Kopernik p. 365-367. i Tabl. XIII (medal Towarz. warsz 3r. 1830)
- Zur polnischen Seigelkunde von K. B. p. 373-376 i Tabl. XII ryt. W. Kleinig in Warschau (Kielcinski 3) a) wpolu kratkowemu taryz z heben kujawskim pot orla pot lwa napis Tac. + s. d. uis. lest conis b) orzet polski w koronie napis + s. Kazimiri. di. gra. reg. polonie. - obri pieguie wilkosi szto towki me podany rok)

V Jahrgang 1845.

- Medaillon auf den Elbinger Bürgermeister Albert J. Zsrendorf (von Vossberg) p. 29-31 i Tabl. II (3r. 1613)
- Die Reicheltische Münzsammlung in St. Petersburg. Zweiter Theil 1842. 8te Jft. 344 z 2 Tabl. (Liuonfki Kurlandfki i polsk. monet.)
- Der Fund von Obrycko p. 84-86 i Tabl. III n° 2-5 byty i Boleslaw denara
- Münzen der Stadt Thorn (von Vossberg) p. 129-190. Tabl. a. IV-VI (od r. 1608)
- Über den Ursprung des schlesischen Wappenschildes von Vossberg p. 331-336 i Tabl. XI 3te pieguami alduja jezdyet + Boleslaw. di. gra. d. oz. zlosie. iracouie et Polonie (pis Kra na letmie nasaf)

b) zbroyiny stojacy z chorągwią : ta a. g. : + S. gil.
lwm. henrici. dvois. zleści.

c) zbroyiny i miezem : taras + Sigi. . . . . sli.
dvois. zleści.

d) herb i ortem Księstwa : Krzyżem + S. Livita.
tis. de. Olon.

1846. VI Jahrgang

Herzoglich Kurländische Münzen und medaillen
v. Recke p. 1-27 od r. 1563.

Münzen aus den Zeiten Bolesław der Krausen
gefunden in Golic (s. monetarzewost) v. Fys
p. 54-53.

Die Bürgerwappen im mittelalter von Vossberg
p. 175-178. Tabl. II (monogramy tonin'kie)

Denkmünzen des Radziwiłł'schen Fürsten-
hauses von Kołko p. 261-269
Tab. XII.

Zur Münzgeschichte der Stadt Danzig
von Vossberg p. 269-247 (monety
Zygmunta Aug. Stef. Bat. Zygm. III i Wład.
IV. Tabl. VIII. IX. X.

Koehn: Die auf die Geschichte der Deutschen und
Sarmaten bezüglichen Römischen Münzen Berlin
1844. 8° mit 3 Kupfstaf. pag. 180. 6 frs

" Beiträge zur Geschichte und Archäologie von
Chersonesus in Taurien. Petersburg 1848. 8°
pag. 245 2 X tabl. 10 frs

Sabatier: Souvenir de Kertch et Chronologie du roy-
aume de Bosphore. Petersburg. 1849. 4° p. 129 ~
8 frs 24 frs.

Rupp: Numi Hungarice. Buda 1846.

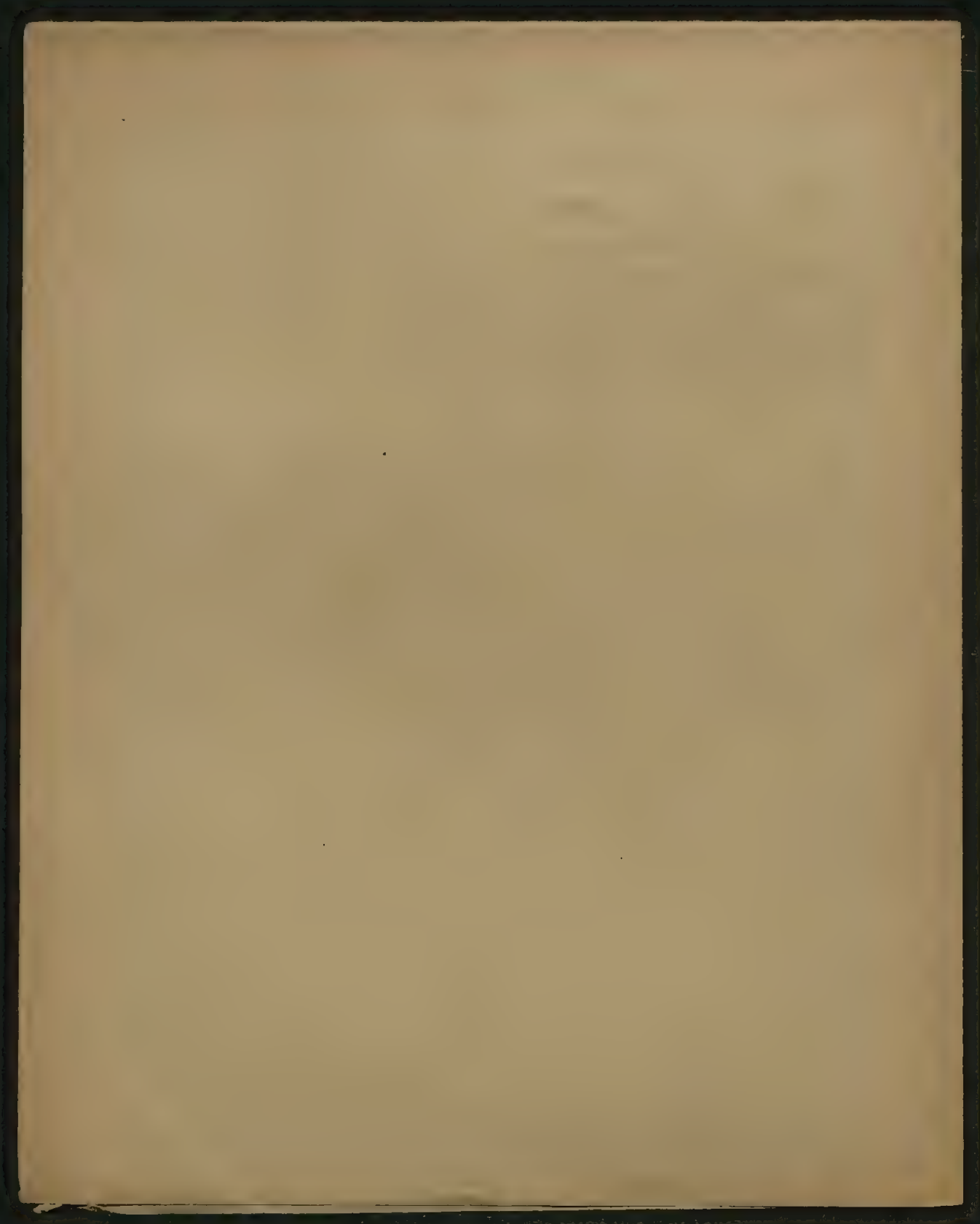
15
Dosofteiu mitropolitul moldovei 1671-1686, Psaltirea in versuri publicata de pe manuscrisul original si de pe editiunea dela 1673 de Prof. I. Bîanu Bibliotecarul Academiei Române. Editiunea Academiei Române. București, tipografia Academiei Române (Laboratoriu Român) 1887. 8°. Str. LVI. 520. (10 lei)

Najdawniejszym promnikiem języka rumuńskiego jest z XVIII wieku przekład Psalterza (Psaltirea Schliana) i Apostoła (Apostolul dela Voronet). Pomimo iż w Sărgoviste była drukarnia, jednak drukowano w niej tylko książki cerkiewno-stawiańskie (1512-1545). Dopiero w Sibiu (Hermannstadt) około r. 1546 i w Orășov (Hermannstadt) w Siedmiogrodzie (około r. 1560) wydrukował dyakon Coresi tłumaczenie kalwińskiego katechizmu w języku rumuńskim. Rozkwit literatury rumuńskiej zaczął się właściwie w XVII wieku za czasów hospodarów Mateusza Basaraby i Bazylego Lupul w którym to czasie Dosofteusz metropolita moldawski zajął się tłumaczeniem i drukiem ksiąg liturgicznych w języku rumuńskim najprzód wydanych 1673 w monasterze w Uniovie (na Ruś) a od 1679 w Jassach. Dosofteusz syn Leontara Barula (Barila czyli Barylowic) był najprzód mnichem w monasterze Probota r. 1649, r. 1658 został biskupem w Jhuși (Jhuost), r. 1659 w Roman, a od r. 1671 metropolitą moldawskim w Suczawie. R. 1673 w skutek zaburzeń politycznych zmuszony był wraz z Petricicu-Voda emigrować do Poloki, a nowy hospodar Dimitrie Cantacuzino mianował na jego miejsce metropolitą Teodoruza. Podczas pobytu w Poloce wydrukował

r. 1673 w monasterze Uniowie swoje tłumaczenie ru-
 munskie Psaltera oraz Akasjotu z Kanonem wielka-
 nocnym i modlitwami. R. 1675 wrócił do Multan, lecz
 został zamknięty w monasterze S. Sawy. Później odgryzawszy
 metropolię, urządził r. 1679 w Jassach drukarnię rumun-
 ską pod protekcją Joana Duka hospodara. - R. 1682 (1686)
 uwiózł do Łódki relikwie św. Jana Brzi i skarb metropo-
 litalny, z kteremi osiadł najprzód w Stryju (wyjechał
 dopiero 1686). R. 1684 zwieził Kijów; w r. 1690 przebywał
 na zamku w Łódce będąc w taszkach Jana III. Z
 Łódki wyjechał do Moskwy gdzie umarł. Car Piotr wielki
 ofiarował mu r. 1703 biskupstwo w Arzwie, które jed-
 nak Dosyteusz nie przyjął. Umierając znał języki Tatarski,
 grecki, polski i ojczysty rumuński. Wydał on dzieła:
 1) Psalter a sfentuluu Proroku David - Pre limbă
 Rumânească ku dăra și ku toată keltuială. -
 Prieluminatulu intru Iosus Christos, Ioann Stefanu Petru
 Voevoda Domnului Cărai Moldovei. - Din sfintele
 skripturi a sfintilor Părinți Păstăitoru sfintei
 Bdesiatici ku lungă ostene - lă in multă ai sokotită.
 și českata prin sfintele kărți, și di acia pre vșturi
 tokmită in cinii ai foarte ku osărdie mare, de
 smeritulu Dosoftei Mitropolitulu de T. Tara Mol-
 dovei. - W Monastyrz Cunevskom. Typom izob-
 raziria, Lieta ot stvoreni. swiet. 7181 (3878). (1673)
 4to min ^{ark. 28.} (na koniu Kijicki: Symeon typarnik - na odwrócie
 tytułu herb wstęski i białezy rumun. na podwale Jo. Stefan
 Petru (czyli Petruszejku) wojewody Moldawskiego. - Tłumacze-
 nie wierszem na wzór Kochanowskiego
 Rękopis tego tłumaczenia (autograf z r. 1667 gdy Dosyteusz był
 biskupem w Roman) jest w bibliotece Akademii rumuńskiej
 (edytowany Joann Duka hospodarowi i jego żonie Maryi) in 4to

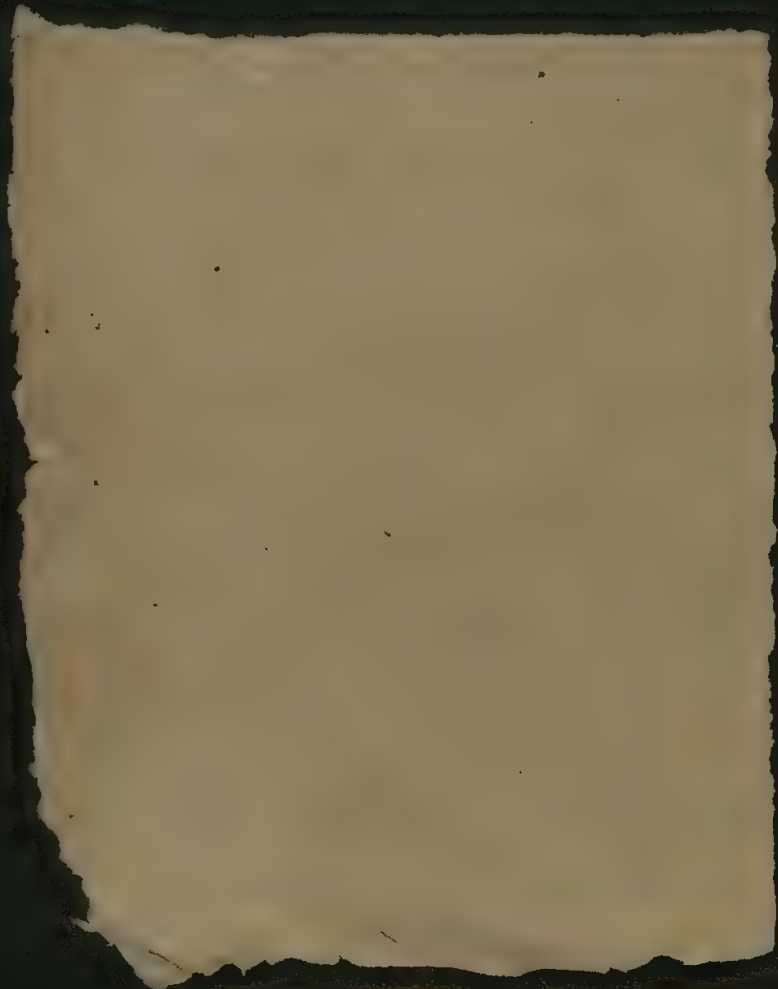
- 2) Prezestnyj Akafist i Moleben Drosiaty Boho-
rodycy, Kanon Wskresen i prozaję Spasytelnaja
Molby K Hłopodu naszymu Isu Chrystu. Polmacait
de pre limba sloveniaskei pe limba rumuniaskei, Bru-
dolubijem i tozozaniem Drosiaszczennago Kis Gospodina
Otca Dosofteja Mitropolitu Suczowskago i wsejja Mol-
dawskije Zemlia. W Manastiru Cunevskom typtom
vobrazisre Rok. 1673. 4to ark. 46 (18²)
3) Dziujaska (liturgia). En Jaszi 1679. 4to ark. 18.
4) Psaltirja de'nceles. En Jaszi 1680. 4to ark. 26 (prosta cerkiewny proza)
5) Molitwiniak de'nceles. En Jaszi 1681. 4to ark. 26
6) Porimiile Preste dne. b. m. (Jaszi) 4to ark. 26 (prosta
Kopiem Jana Diki wojewody moldawsk. i ukrajsk.)
7) (Vietik Sfincilor): Wiata szi petriaczeria swnaidor. En
Jaszi. 1682. fol. 2 formy (Zyorty Swiatlych cygli Mineja).
(druk w drukarni metropolitalnoj w Jasrach)

Psaltirea publicată românește la 1577
de diaconul Coreși. Reprodusă cu
unul studiu bibliografic și un
glosari comparativ de B. Petriceicu
Hlasden. I. Textulu (cu 66 pag. fac-sim)
București, Acad. Rom. 1881. 4to

Psaltirea în versuri întocmită Dosofteiu,
Publ. de pe manuscrisul original
și de pe edițiunea dela 1673, de J.
Bianu. București, Acad. Rom. 1887. 8vo

1673 Plattie a swintutuj

Proroku Dawid pre timba
Rumnicka de Ineritul
Dofotiej Mitropolitul de
Cara Moldovei.

W Monastyrz Umieofkon
typon lieta od sotnoren
swiet 3500 46

1673 Preceftaji Akathot
i trileben Preceftiej oohoro
dyu. Kanon Woprekn. 3.

prosijsa spazytelnaja motby
k Gospodu naszemu Isus Chriftu.

Sotmucyt de pre timba sto.
wenast pre dimba Rumyniasku.
Srudnabije i trzanien Preceftaj
rennago Kis Gospodnja Ota Dofotiej
Mitropolitu Luganskago. W Monastyrz

Unwaxom typom Rot.

αX02.

ark fol. 18 iark 46.

~~11111~~ Dofyteny wydal 140

1) Psalteria in refuri: Psalter
a Iventuluj Brooku Dawid pro
limbu rumuniesku. W monastyrze
Uniewskom ^{14 nos} 1673. 4°

2) Precestonji Akafiot: Moleben
Precestonji Bohorodicy, Kanon Was.
trojen, tolmuczit je limbu rumu-
nijascku. W monastyrze Uniewskom
typom 1673 4° 46 ark.

3) Liturgie. Jassy 1679. 4° ark. 18.
Druck ten co w Uniewie

4) Psalteria. Jassy 1680. 4° ark. 26

5) Molitwenix. Jassy 1681. 4° ark. 26

6) Latimile (Mofkwa) 1682. 4° ark. 26

7) Vchike Hincilor. (Mofkwa:)
Jassy 1682. fol. 2 tomij.

t = 12 ; s = ~~100~~ 52

Bouen O.: Clement Marot et le
Prantier huguenot. Paris 1878.
8° 2 Vol.

~~Opere Abraham~~
~~Ortus 4.~~

141
Apostol Tomazony po rumuński
z XV w. w Woroneż 160

Druki w Braşowie 1546, w
Sibiniu 1546 przez Diakona
Korefi - protegowan Wasyl
Lupa i Mniej Basarab

Dziśtej Daryla tryli Daryto-
wir byt 1649 Kalugierem w mo-
nasteru Probota, od 1658 episkop
w Sthoszt, od 1659 w Raman od 1671
metropolita moldawski. R. 1673

z hospodarem Petricejku - Voda
emigrował do Polski i powtórnie

1686. Ob. Dinulescu Stefan: Viea-
ta si scrierile lui Dosofteiu

Mitropolitul Moldovei • Dniemi
Kihloryczas-litewskim: Cande-

la. Cernauti 1805 nr 1.

Archiepiscopul: Chronica
Hucorilor. Bucuresti 1869

Koſtina Murona poemat pol'ni
Klasdeſſ: Ecthiva iſtorica
I. 1. pag. 159.

$\Delta = a$

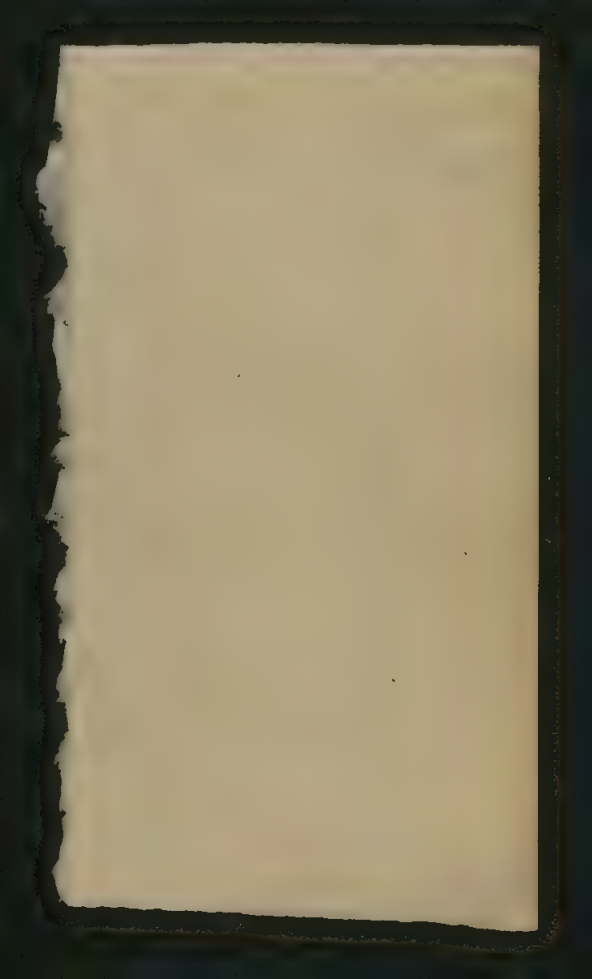
$\mathbb{R} = \hat{a}$

$\Delta = u$

142
Monumenta linguae
palaeslovenicae Tom
I. Evangeliarium Lut:
ranum ed. Em. Katuzniac
ki. Wien u Teschen (Pro
chaška) 1888.

aprakos z Koica XIII lub
piętnastej potrawy XIV w.
w Lutniu

Romänische Volkslieder metrisch übersetzt und erläutert
von Johann Karl Schuller. Hermannstadt (Theodor Steinkopff)
1859. 8 H. XX.

Antologie Poetic populare:

- (Ballade. Adunate si indreptate (wydane) de B. Alexandri
Jaszi 1853-4. 2 Tomy 8. Poetic: Stanley Henry;
Antologia romana (po wotofu: arg.) Stratford 1856. 8.
Ballades et chants populaires de la Roumanie, recue-
illies et traduites par V. Alexandri avec une in-
troduction par M. A. Ubicini. Paris 1858. 8. - Ru-
mänische Volkspoesie, gesammelt und geordnet von
B. Alexandri, deutsch von W. Kotzebue. Berlin 1851.
- Virágok a Ruman, (Alak) nép költészek mezejéről.
Tómeret és kiadja Aus Károly. Pest 1858. 72.
A. Lann: Spitalul amorului sau cantatorul dorului.
Bukurest. 1850 H. 2 Bde 12.
Poetic populare. Balade culese si corese de M. Marian-
marienescu. Pesta 1858.
Collectionne de Cantecce pololare. Prin O. Dimitrescu. Bukurest.
1848
Cullegere de mai multe cantecce nationale din ambele
prinapate etc. culese de Christu Ioanin. Bukurest.
Dorului. Cullegere de 22 cantecce nationale. Bukurest.
Romänische Dichtungen in Deutsche übersetzt von J. Möckel
Hermannstadt 1851. 8. po wotofu: niem poezye Kantymira
Eliade: nepni qminne

Arch. u. Alb. Schott: ^{Stuttgart} Walachische Märchen. Tübingen 1843, 8.
Lebensgrüße lagen gesammelt und mitgetheilt von Fr. Müller,
Kronstadt 1857. 8. pp. 183.

Lit. Slavische Märchen, Sprichwörter und Räthsel und
Lieder gesammelt u. übersetzt von Aug. Schleicher.
Weimar 1857. 8.

Lit. Slavische Volkslieder gesammelt, kritisch bearbeitet
und metrisch ^{herausgegeben} übersetzt von G. H. F. Kesselmann.
Berlin 1853. 8.

Archidiaconus poznanensis

Idiotikon

cyfli Słownik wyrazów rumuńsko-polskich.

(fröhtug: Dictionar româno-german continend Nomenclatura completa a Vocabularului român; termenii teoniti și neologismecele mai întrebunțate; indicarea etimologiei și a accentului, fraseologia și expresiunile idiomatice de dărar Săineanu. București (H. Steinberg) 1889. 122 ppg. XII. 429 S)

- barda = Zimnourg (pol. bard) afina = Zimnolbura (Myrtillus) (hucul. Afyny)
 baschina = Gabuntvnt. baba = 2vrib
 berbec = Zimnol (Jac. vervez) bala = 2vrib (goral. bala) (Zimnol)
 berbinta = Zimnol (Jac. vervez) bala = 2vrib (goral. bala) (Zimnol)
 bidiviu = 2vrib (Arab. beledi) Bann = 2vrib (Banovetka hucul. Zimnol)
 blana = 2vrib (pol. blam) blanda = 2vrib (hucul. blenda)
 bogasiu = 2vrib (Turck. bugasy) bola = 2vrib (hucul. bola)
 boldan = 2vrib (russk. boldy) bow = 2vrib (hucul. bowher)
 bolovan = 2vrib (Tatarsk. balaban - polsk. batwan) brusturu = 2vrib (hucul. brustur)
 bortut = 2vrib (russk. bortut) vraga = 2vrib (hucul. brustur)
 bordu = 2vrib (huculok. borduch) brinza = 2vrib (goral. brinza)
 borsz = 2vrib (pol. borsz) branza = 2vrib (pol. branza)
 braha = 2vrib (pol. braha) brada = 2vrib (pol. brada)
 branizte = 2vrib (mizdy spiskiemi a Saroskiem Komitatem: Papstbranisio)
 branza = 2vrib (pol. branza) brica = 2vrib (pol. brica)
 brod = 2vrib (pol. brod) brustur = 2vrib (hucul. brustur)
 bubba = 2vrib (huculok. bubka - przozor)
 bukata, buka = 2vrib (hucul. bukata)
 buhaju = 2vrib (Tatarsk. buga - polsk. buhaj)
 bujak = 2vrib (Tatarsk. byk)
 bunda = 2vrib (russk. bunda)
 bunt = 2vrib (pol. bunt)
 burka = 2vrib (pol. burka)

butlak = Jünglingshahn (pers. butlak) (huel. butlak)

bursa = Hingnütz (pers. bursa zabura)

bursuk, = Truf (turck. borsuk)

butelka = flüß

buzdugan = Dolben (turck.) (pol. burdygan)

Kaciuga = Stör (Sturio - ruthenus = pol. izeuga)

Kada = Doring (pol. Kadi)

Kafea = Kaffen (turck. arab. Kahwe)

Kaftan = Frocklein (turck.)

Kaik = Dof (turck.) - (russk. izejka)

Kal-deres = Stülffjinnel

Kalaras = Stütze, Stütze.

Kalatorie = Stütze, Stütze.

Kalaur = Stütze, Stütze (turck. Kylanur)

Kale a lui Trojan = Stülffjinnel.

Kaleaska = Stütze, Stütze

Kalik = Stütze (pol. Kaleka)

Kalimari = Stütze (nowogreck. Kalamari)

Kalin = Stülffjinnel (Viburnum opulus - pol. Kalina)

Kalpak = Polzmitz (turck.) (nowogreck. Kalpakion)

Kalugar = Stütze (nowogr. K. Kalageros)

Kalus = Rind (turck. Kalus)

Kapsa = Rumpf (Lain. K. capsa)

Kar = Wagen (lat. carrus, currus)

Karaula = Stütze (turck. Karaul)

Karuma = Stütze (pol. Karuma)

Karkot = Zouk

Karpaciu = Stütze, Stütze (pol. Karpacz)

Karwasara = Stütze, Stütze (turck. Kervan seraj)

Kasap = Stütze (turck. arab. Kasab) (pol. Kasap)

Katun = Stütze (ital. cantone) (russk. Stütze)

Kausz = Stütze (pol. Kausz)

Kazna = Stütze (pol. Kazna)

Karuca = Stütze
(huel. Karuca)

- ceapcan (tureck.) = Dörfk, Dörfling (pol. kapcan)
 ceapraz = Dorf (tureck.) - (pol. czapraz) (hung. czeprucha)
 ceapra = Dörfk, weg czapra - pol. czepiec
 ceasrka = Dörfk (ros. czasra)
 ceaus = Dörfk (tureck ceaus)
 cetina = Farnung (goral. cetyna) farn, Farn.
 (K) chepeneag = Dörfk (tureck. kepenek)
 (K) chiag = Dörfk, Dorf (lat. coagulum - greek. glagos (mleko) - go: rat. glag, hundertk. gleg.)
 (K) chilau, chilom = Dörfk (nowogr. - pol. kilof) (hung. Kietef)
 (K) chilim = Dörfk (tureck. - pol. kilim)
 (K) chilna = Dörfk (pol. Kielma)
 (K) chisrka = Dörfk (pol. Kiszka)
 ciagtoare = Dörfk (pol. ciagatura)
 cioban = Dörfk (tureck. cauban)
 ciokan = Dörfk (pol. czekan)
 cioltar = Dörfk (tureck. czoltar)
 ciopak = Dörfk
 klaka = Dörfk (pol. kłaka)
 kneaz = Dörfk, Dörfk (russk. kniaz)
 kocie = Dörfk.
 kociorba = Dörfk, Dörfk.
 kokos = Dörfk (pol. kogut - kokosz, Kura)
 kolac = Dörfk (pol. kotacz)
 koliba = Dörfk (greek. kalybe) Dörfk
 kolinda = Dörfk (lat. calendae)
 komis = Dörfk (comes stabuli) (nowogr.)
 korabie = Dörfk (greek. karabos)
 koroniola = Dörfk (ros. koromyzto)
 kosar = Dörfk (pol. kosarz)
 komora = Dörfk (pol. komora)
 kosinzeana = Dörfk (pol. kosinzeana)
 kosita = Dörfk (pol. kosa)
 kosz = Dörfk (pol. kosz)
 koszarka = Dörfk (pol. koszarka)
 koszkodan = Dörfk (pol. koszkodan)
 kovra = Dörfk (pol. gaura)

Krajnik = Rübrüfen, Gravel (russk.: krajnik = wójt)
 Kremene = Zmürstain (pol. Krzemień)
 Krosna = Freyboob. (pol. Krosna)
 Kuchnie = Rühn (Tac. coquina) (pol. Kuchnia)
 Kumatru = Graviton (Tac. computer) (pol. Kmatr)
 Kurva = Zörn
 Kuste = Zof
 danga = Zornzorn (turer. tamga)
 danie = Zornzorn (pol. dan)
 dar = Zornzorn (pol. dar)
 darab = Zlock (goral. grapa) (turer. Daraba = tratura)
 darva = Zornzornzorn (pol. darva)
 deal = Zornzorn (pol. dział)
 deliu = Zornzorn Zornzorn (turer. deli)
 deresz = Zornzornzorn = Zornzorn (russ. deres)
 dinar = Zornzorn, Zornzornzorn (russ. dinar)
 doaga = Zornzorn (Taim. dogga, pol. dogga)
 dobitok = Zornzorn (pol. dobytka)
 Dochia = Zorn Zorn; Baba Dochia (Eudoxia)
 dohot = Zorn (pol. dziegieć)
 dojka = Zornzorn (goral. dojka)
 dojna = Zornzorn (pol. duma)
 dorita = Zornzorn Zornzorn = (pol. donica) (dojnica²)
 dorobant = Zornzorn Zornzorn (turer. der-ban-stroibany) (Zornzorn)
 doradaga = Zornzorn Zornzorn (russ. doradaga)
 dovada = Zornzorn (pol. dowód)
 drak = Zornzorn (lat. draco)
 drag = Zornzorn (pol. drog)
 dranita = Zornzornzorn (pol. dranica)
 drot = Zornzorn (pol. drut)
 druzka = Zornzornzornzorn (pol. druzka)
 duba = Zornzornzorn (pol. dyby)
 dubas = Zornzorn (pol.)
 duk = Zornzorn
 dulama = Zornzornzorn Zornzorn (turer. dolama) (pol. dolman)
 dumbrawa = Zornzornzorn, Zornzorn (pol. dubrowa)

dupa = duf
 dupa = futor, maffon (ital. dopo)
 duzman = frind (turec. düsman)
 dutka = klinur Duffarmintyn, dünt (pol. dedek)
 durina = düttzinn (ital. dozzina) (pol. tuzin)
 ekfarth = Hallmuttern der Patruirumfne (nowogreck.)
 ekfenie = ditruai (nowogreck.)
 efendi = Honor (turec.)
 egreta = fündbüpf (franc.)
 emuruk = Mautal (turec. jagmurlyk)
 epigon (greek.) = in Dufkonm.
 exegesa (greek.) = Bibelnkläning
 fajaluga = Poffmuffon
 falce = flüffmuffon (= 14322 □ Meter)
 farfurie, farfur = Porzellan (turec. farfuri) (pol. farfur)
 fecioara = fuffmuffon (tucul. ficiogora)
 femeie = Duffmuffon (femina tucul.) - firtoga, floarta, ghiolhana, magonaca
 feregea = Mautal (turec. ferege; pol. fereza)
 fetele - corului = Duffmuffon.
 filigean = Duffmuffon (turec. filgan; pol. filizianka)
 filigran = Duffmuffon (franc.)
 fiong = Duffmuffon (pol. fiok)
 fota = Duffmuffon (turec. fota)
 gadina = Duffmuffon
 gaitan = Duffmuffon, Duffmuffon (turec. gaitan)
 galeata = Duffmuffon, Mautal, Duffmuffon (göral. galeta)
 galuska = Duffmuffon (pol. kluoka, göral. galuska)
 gang = fuffmuffon
 gerbaciu = Duffmuffon (turec. kurbac, pol. korbacz)
 garka = Duffmuffon (pol. garka)
 gasper = fuffmuffon.
 gaura = duff
 garza = Duffmuffon
 gerid = Duffmuffon (turec. gerid, pol. duryt)
 gherdan = Duffmuffon (turec. gerdan)

giubea = Oberrhein (tuer. gübbe, pol. jupka)
 glas = Wein.
 glava = Gimpffeln
 gloata = Pöbel (pol. holota)
 gol = weibt
 gologan = Armut, Mühen (tuer. galagan)
 gomon = Zerk.
 goneor = fortjagen.
 gornik = Edelstein
 goopodar = Fürst, Grubewirt
 goortine = Abgaben von Rauschmitteln
 gramada = Gräber
 grebla = Linsen (pol. grabie)
 groapa = Gruben (goral. grapa)
 groaza = Dämonen (pol. groza)
 gruui = Grünf (goral. groi)
 guroiu = Weist (pol. gnoj)
 gurguiat = ymoölet
 guturciu = Gurgeln (tuer. gushtiet)
 haidamak, aidamak = Hirten
 haiduk = Hirten
 halat = Hirt, (tuer. halat)
 halm = Grün (russ. chotm)
 hambar = Rummungazin (tuer. amber)
 hamut = Rummunt (pol. chamato)
 hanger = Hölz (tuer. hanger)
 hapacok = Wurfelingen (pol. chapac)
 haram = Hirten (tuer.), harambasze = Hirtenführer
 harabar = Mäntel (pol. chrobry)
 harak = Hirten (pol. haracz)
 harapnik = Pritzen (pol.)
 harbur = Zerknackter (tuer. karpur)
 harkacok = Hirt
 haona = Hirt (wagier. haon - goral. haon)
 hat = Pfund (pol. gac)
 hid = Hirt
 hiriska = Hirten (wagier. haricoka, pol. hirczka) hirczka.

kloaba = Smifflyabnl (pol. kłobable)
 kochot = Głuchoty (pol. chichot)
 hora = Smiffly (nowogrec. ; rusk. chorowod); kotodinka = Tuz
 koroota = Dżitym (pol. koroot.)
 korelka = Brumutionin (rusk. korytka)
 kotar = Gromyżn
 kram = Tuzgal
 krecan = Wronnatty (pol. chran)
 krecast = Tuzgabyf (goral. kraci)
 kricov = Urukun (nowogrec. krysovullon - bulha aurea)
 kulub = Tuzbn (rusk. kotub)
 jatagan (tureck) = Guntungfyr.
 jaurt = Tuzmily (tureck. yohurt - goral. kucul. urda)
 jaz = Wifflyfyr
 jaxet = Tuz (pol. jezioro)
 ibrik (tureck.) = Rucun (pol. imbryk)
 ikre = Rucun (pols. ikra)   ilioz = Smifflyfyr (podymne)
 jele = fym, fura   iliozar = Smifflyfyr (podymne)
 jesle = Rucun (pols. jasto)
 imuruk = Zalturuntal (tureck. yamuruk)
 inorog = fym (jednorozec pols.)
 zo (zoan) = nymalygn fymfymfymfymfym
 jobagic = Rucunfyr
 jobagic = dnibnignun (wqier. jobagy)
 imulak = Rucunfymfymfym
 isetru = Rucun (pols. jezioro)
 islas = Rucunfymfymfym
 isprava = Rucunfymfym
 ispravnik = Rucunfymfym
 iszlik = Zujannunfymfym (polsk. sztyk)
 izvod = Wifflyfyr
 izvor = Guntun
 inkrop = kucun (polsk. ukrop)
 iertfa = Dzfyr
 ignica = Rucunfymfym
 iintica = Zujannunfymfym (goral. zyntyca)

zit = Zuckerkorn (pol. zgr.)

zirebie = zireb d'ood z'ingwif'mand d'urud (pol. z'reb)

živovina = Meistfleisch

živina = žinr (gošal. živina)

zineapan = *Thrypsolites* (huast. zinepin)

zarda = ganta^{oo} (pal. zerd)

Zugan = Auklign, Zugan

lakom = yirring (pols. Takomy)

laie = Tjuran, Gondr (pols. Taja)

$\tan = \sin^2$ (pols. Tan)

lauta = Lutr²n (pol. lutnia)

lavica = Drunk. (not. Lavica)

tar = rubynvinted fald. (pol. tar)

leaf = Anzumi (роf. лек)

leafa = Kulu' (turck. ölef)

Leath = Roln (pol. Lach)

dean = poth (poth. lato)
(est = dubn (no. lato))

leguma = Grumijŋ (Faini: legumen - pol. legumina)

leika = Trüffeln (pol. lejek)

lenosz = lenol (not. leniwy)

leu = Löwen (pol. lew), 1 Drafter, 1 Frank. (gulden veramisch)
ital. levante)

Levent = freiwilliger Volutat (türk. Levent = das. u. d. ...)

libor = linbu, linbov.

liman (türk.) = Hafen.

lin = Kiflin (Cyprinus tinea) (norske. linos, lin)

lipan = *hifm* (*Salmo thymallus*) (polok. lipen)

lipkan = litfaufspan Torsion. liturgia = Gottesdienst.

Linde = Lm^{2n} (pol. ludie)

livada (nowogreck.) = 24 infn (nowogr. livadion)

livar = Edningfabrik

loboda = *W. l.* (*Atriplex nortensis*)

logofet = Rungla (nowo greck. logofet, /w. /w. /w.)

lopata = Tefenit

lotru = *stribok* (pols. *lotr*) (tam. *latro*)

torisate = Fruchtfleisch (Garnant).

- lorie = Rorbnin (Salia fragilis) (pol. lora)
- lulea = Zuckzucker (turek. lule) (pol. lalka)
- lunka = Zinfe - (pol. laka)
- lutka = Zort
- mak = Wafel
- makaleandru = Stalbkolben (dusola rubecula) (pol. makolaga)
- makat (turek.) = Zottbuck. (pol. makata)
- magura = Fingal, waltiger Dufel (alban. magule) (wiedmagermagura)
- mabrama (turek.) = Rorbnin, Zuckzucker.
- majka (verb.) = Mutter.
- majdan (turek.) = feiner Platz
- majeotre = flamm, fann.
- majeotru = Weintraube (lat. majotru)
- mal = Honig, Felsen. (pol. miel)
- malaju = Weintraube, Weintraube
- mamaliga = Weizen (ital. polenta)
- manka = Baum
- manak (grec.) = Zuckzucker
- menta = Menthol
- martha = Vief (grec. martha = Dief)
- mariaz (wgr.) = 12 Rorbnin
- marochin = Ruffien franz.
- marturic = Zuckzucker, Zuckzucker, Zuckzucker - Wafel (martoria r. 1470) (newgrec. martyria)
- maskara = Vief, Zuck (tur. maskara)
- masga = Ruff (pol. masga)
- masgalek = Zuckzucker (pol. masgalic')
- matka = Zuckzucker
- mazil (turek.) = Zuckzucker, Zuckzucker
- medelnica = Zuckzucker.
- merinde = Zuckzucker (lat. merenda) (grec. merenda)
- meszi = gelber Weintraube (turek. mest - pol. meszy)
- meton^{mito} = Zuckzucker (newgrec. μετονη, Zuckzucker)
- mied = Wafel
- milostenie = Baum
- milostiv = Baum
- mioara = Zuck

mirza k = Vater und Söhnling (tuer. mirza i emirzade t. j. syn pana)
 misir = Türbisches Pfand (tuer. Mysyr = Egypt)
 mlasztina = Molnys (serb. mleka)
 moaszte = Moliquinn (russ. mosczu)
 mokan = Jintubnirgischer Kaffee
 moghila = Hügel; movila (pol. mogila)
 molitza = Grubt.
 morkov = Mörenrüben (pol. marchew)
 morda = Knecht.
 morcin = Poltrugnist (pol. zmora)
 mosot = Zule (tuerk. masut; goral. moszor)
 motka = Strüpfen (motek pol. - motowidło)
 motok = Baum (goral. motoga)
 munka = Plage, Gürtel (pol. męka)
 muntean = Traubenschnecke
 murgana = brauner Aue
 nadragi = Hofen (węgier. nadrag)
 nameonik = Anwalt
 namol = Rott (pol. namul)
 napadesk = überfüllt (pol. napadac')
 napaste = Erdmücken (pol. napas')
 napastok = Fingerring (pol. naparstek)
 narav = Gewesener (pol. narow)
 nas = Nuss (lat. nacus)
 narod = Hülzgeant (pol. niarod)
 neamt = Fuchse
 neanste = Vunf (pol. nieczad')
 neprieten = Feind
 nevassta = Ffrenib; nevestica
 nevoie = Rott
 nikovala = Aue; nakovala (pol. nakowadło)
 nisetru, isetru = Fuchse (pol. jesiety)
 nisip, nasip = Fuchse
 norok = Glück
 norod = Volk
 ore = Fuchse (lat. oris)
 obida = Fuchse

obor = Vinsgurtz, Weinmarkt (pol. obora)
 obraz = Bild
 obrok = Futter, Pflanzfutter
 obszte = Gummisch (starostaw obszte, pol. obia)
 oka = 2 1/2 Pfund
 ochu = Auge (lat. oculus)
 ocina = wätrliche Frucht (ojcowiana pol.) (ojazana)
 okna = Kalkstein
 okol = Ungeheuer, Rind, Bismuth, Zof
 odae = Jannet (lat. oda)
 odolean = Valerian (Valeriana)
 odrasla = Pflanzling
 ogar = Weinsteinsalz (pol. ogar)
 ogot = Bismuth (pol. ugot)
 ograda = Ungeheuer, Zof
 ozina = Jannet (goral. juczna)
 oman = Alant (Inula helenium)
 oparek = Bismuth (pol. oparek)
 opinka = Bismuth
 orbota, herbota = Pflanz (pol. fortoty)
 orinda = Bismuth (pol. arenda)
 ort = 1/4 Pfund oder 10 Para (pol. ort)
 osie = Bismuth (pol. os)
 ostie = Bismuth (pol. osti)
 ostrov = Bismuth
 otava = Bismuth
 otrava = Gift
 ocapok = Bismuth (goral. oszypok)
 orel = Bismuth
 ocet = Essig (acetum lat.)
 oves = Hafer (lat. avena)
 pakoste = Bismuth (pol. pakosti)
 pager = Bismuth
 paguba = Bismuth
 pahat = Bismuth (vsg. pahat)
 paharnik = Bismuth
 palanga (vsg.) = Bismuth

palik = Poliermittelherstellung (pol. pulik), polk
 palica = Stange
 palosz, pala = Tischart, Tis
 panakida = Tinkturen
 pandus (wsg.) = Infusionsst.
 pancir = geganzener Polier
 papa = Rindstirn
 papaluga = Pörsung; paparuda = mit Lurib imfältet Lurib (bulgar. peperuga)
 papuk = Pantoffel (trec. papuk)
 para = Gallen (40 = 1 Pfaster) paraklis = Abminderst
 parastas = Anymum, Tinkturen.
 parkalab (wsg.) = Zingyraf, Zingyrumstern (pol. starosta) (castellenas)
 parkan = Gpfund, Tisung.
 pargar = Zingyrum (wsg. polgar)
 parigorie (nowogrec.) = Tis
 parip (nowogrec.) = Zingyrum (pol. parepa)
 parparita = Mäflnism, Rnifal (pol. paprzyca)
 parsziv = Krütziz
 partasz = Ffnilursum
 pastk = wirm (pascere Tac.; pol. past)
 pasma = Bröfsm (pol. pasmo)
 pastarnak = Pastinack (Tain. pastinaca)
 pastrama (nowogrec.) = Föikelflmist
 pastuga = Fonnella (pol. potrug)
 paszune = Zdmitt (Tac. pastio)
 paun = Pfum (Tain. paro)
 pavasa = Ffild, (wstok. pavese - pol. pawęza)
 peccete = Tis
 pezie = Limgumbriatum (pol. pieczemia)
 pelin = Zdmitt (Artemisia)
 perina = Riffm; perna (pol. pierzyna)
 pesitera = Ziffm (pol. piezara)
 petek = Rink, flmk, fntym (rednistac. petacium) (huent. peterre)
 pirciu = Ffözo (goial. bitka)
 pileas = Limgyrum (pol. przetas)
 pisar = Tis
 piszkar = Tis (Lobitis fossilis - pol. piszkor)

- piwnice = Rollenweinsteine
plaju = Gussguss, Gussguss (hucul. plaj)
plata = Zugschling
platika = Zugschling (pol. plocia)
pleasza = Ruckhock (pol. plesz)
pleszur = Ruck (pol. pleszary)
plokon = Gussguss (pol. pokton)
plod = Frucht
plug = Pflug
ploae = Regen; Tac. pluvia; hucul. ptowa)
poklad = Zugschling
pod = Zugschling, Zugschling
podbeal = Zugschling (Zugschling farfara)
podgorie = Gussguss
podoaba = Zugschling
podvada = Zugschling
pocana = Zugschling (goral. polana; hucul. potonyne); pojana (Zugschling)
pogan = Zugschling
pogon = Zugschling (Zugschling) Zugschling.
pogor = Zugschling
pograda = Zugschling
pohod = Zugschling
pohvala = Zugschling
pojar = Zugschling
potonik = Zugschling (hucul. potonnyk)
pomana = Zugschling, Zugschling
pomeneala = Zugschling
pomozatina = Zugschling (hucul. pomist)
porot = Zugschling
ponos = Zugschling
poras = Zugschling
poriu = Zugschling (Allium porrum)
porekla = Zugschling (hucul. poreklo)
pori = Zugschling
posada = Zugschling
posderie = Zugschling (pol. parzierze)
post = Zugschling
postav = Zugschling

porom = Zugschling Zugschling (pol. porom)

postelnik = Zofmenstfjall
 potka = Zurek, Zurekstfjall (Tain. index)
 potkova = Zurekstfjall (pol. nadkova)
 potknesk = Polgarn (pol. potknesk)
 potop = Zurekstfjall (pol. potop)
 povarna = Zurekstfjall (pol. browar)
 poveste = Marnan, Zurekstfjall (pol. powieć)
 powidla = Zurekstfjall (pol. powidla)
 powodnik = Zurekstfjall
 pras = Kulon (pol. proch)
 prag = Zurekstfjall (pol. prąg)
 prazest = nofarn (pol. prazest)
 prapad = Zurekstfjall
 prapastie = Zurekstfjall (pol. prapastie)
 prapost = Zurekstfjall (pol. prapost)
 praznik = Zurekstfjall
 prekupet = Zurekstfjall (pol. prekupet)
 predmet = Zurekstfjall (pol. przedmiot)
 premeneala = Zurekstfjall
 prepelica = Zurekstfjall (pol. przepiórka)
 pricina = Zurekstfjall (pol. przyczyna)
 pridvor = Zurekstfjall
 prilaz = Zurekstfjall (pol. przelaz)
 prinos = Zurekstfjall
 prioka = Zurekstfjall (pol. pasieka)
 priopa = Zurekstfjall (pol. przyoba)
 pristav = Zurekstfjall (pol. przystaw)
 pristavest = Zurekstfjall (rusk. prestavity.)
 proskomide (nowogreck.) = Zurekstfjall (nowogreck. proskomide)
 prost = Zurekstfjall (pol. prosty)
 protivnik = Zurekstfjall (pol. przeciwnik)
 protoringhel = Zurekstfjall
 protipenda (nowogreck.) = Zurekstfjall
 putie = Zurekstfjall (pol. putie)
 putina = Zurekstfjall (pol. putina)
 rak = Zurekstfjall (pol. rak)
 rachita = Zurekstfjall (pol. rachita)

- rawas = Zattals Gilat (hucul. rehunex kartowany na Kijiu)
 radwan = rntweryan (pol. rydwan)
 rajn = Peruwinda (pol. raj)
 rana = Rnwn (pol. rana)
 rastoka = klnm 2dypfnyrurbm (goral. roetoka)
 razboju = Rmny (pol. razboj)
 read = Pflmyn (pol. rozada)
 reolata = Wnyaltmny (pol. rozplata)
 rina = Ruffall mit 2ollen (pol. runo)
 rind = Rmyn (pol. rzd)
 ris = Lmfo (dyna) (pol. ryo')
 roaba = Rklumir
 rob = Rklumir, Gnfamymur.
 robota = Gnfamymur
 rogorina = Rmymymn (pol. rogorika)
 roju = Rmymymym (pol. roj)
 ropot = Gntmymym
 rovina = Rmym
 rumen = rny (pol. rumiany)
 Rusali = Rmymymym - Rmymym (rask. Rusalki)
 sabie = Rmym (pol. szabl)
 saftian = Rmym (turec. sahtian)
 saqua = Rmymym (pol. sedno)
 sahan (turec.) = Rmym (pol. sahan) hucul. sahan
 saia = Rmym (Roff); (turec. saia)
 sara = Rmym (pol. sadza)
 salesz = Rmymym (weg. szalles) (pol. szalas)
 samodiva = Rmym
 sanie = Rmymym. (pol. sanie)
 sarakusta (nowogreck.) = 40 Rmymym. (rask. sorokoust) (nowy sarakusti; past)
 sbor = Rmymym (rask. sobor)
 skatolka = Rmymym (pol. skatolka)
 skopeok = Rmymym; skop = Rmymym
 skorosz = Rmymymym (Sorbus aucuparia; - pol. Skoroszyna, jarebina)
 skrin = Rmymym (pol. skrzynia)
 skripka = Rmymym, Rmymym. (pol. skrzypce)
 skufie = Rmymymym (rask. scuffia)

skumpie = Juncus, Kumpie (Rhus cotinus) (tunc. skumpija)
 skutar = Girtunfingst (pol. skotarz)
 sekatura = Alburnus
 sedila = Rieffstuck (pol. cedzido)
 seimen = Koltun (tunc. seymen) (tunc. seylan = 2 strong bespiceren'stwa)
 reman = Wiltunus (pol. ziemianin)
 sfada = Fennit (pol. zwada)
 sfant = Snilius (pol. swasty)
 sfekla = wotn kuben (pol. ciwilla)
 sfesznik = Sznistun (pol. swiernik)
 sfintie = Snilius (pol. swistoi)
 sgheab = Gbinygung
 sglawoaca = Grotzstuck (pol. gtowacz)
 sila = Gmalt, Wurst (pol. sira)
 siliszte = Dorf, Buntstuck (pol. sioto)
 rin = Rofu (pol. rin)
 rinaxar (nowogreck.) = Snygnunfuntunus
 rineala = Rinn (pol. rinosi)
 ripet = Roffen (tunc. repet)
 rreap = wilek Pfund (pol. rwierrona)
 rita = Rinn (pol. rito)
 rlab = Rfornus (pol. rtaby)
 rlabanoz = Rfornus
 rlabesci = Rfornus wintun (pol. rtabiec)
 rlat = Maltz (pol. rloot)
 rlanina = Rinn (pol. rtonina)
 rlava = Rinn (pol. rtau)
 rloata = Rinnstuck (pol. rlot)
 rlobozenie = Rinnstuck (pol. rloboda)
 rlova = Rinnstuck
 rluca = Rinn (pol. rluca)
 rluca = Rinn (pol. rluca)
 rmaniana = Rinn (pol. rmaniana)
 rmen = Rinn (pol. rmi)
 rmoala = Rinn (pol. rmoala)
 rnop = Rinn (pol. rnop)

sobol = Mäulwurf (pol. kret)
 robot = Tjwitr
 sofa = Duffa (tunc. sofa)
 solnica = Salzsaß.
 som = Solb (silurus) (pol. sum)
 sorok = Famm, friß (pol. rok)
 sorokowec = Mirzigan (Müntz) (russ. sorokowec)
 spada (ital.) = Degen.
 spatat = Tjwatttjigan (pol. mieczak koronny)
 spelka = Tjwammil (pol. szpilka)
 spiza = Gluckenschnitz (russ. spiza)
 sponka = Tjwun (pol. zaponka)
 stakana = Glub (russ. stakan)
 stana = Steinblock, Tjwunfüttn.
 stanka = Tjwun
 staroste = Wastjw (pol. starosta)
 steamp = Tjwunfüttn. (pol. stempy, solusz)
 stan = Lnb Tjwunfüttn (pol. stan)
 stikla = Glub (pol. szkło)
 stilo = Tjwun (pol. styl)
 stiro = Tjwun (pol. siéwo)
 stog = Tjwunfüttn (pol. stóg)
 stoler = Tjwun (pol. stolarz)
 stolnik = Tjwunfüttn (pol. stolnik)
 strada = Tjwun (ital. strada - latin. via strata)
 straza = Tjwun (pol. straż)
 streasina = Tjwun (pol. strzecha)
 striga = Tjwunfüttn (pol. stryga)
 struna = Tjwun (pol. struna)
 stringa = Tjwunfüttn, Molkstull (goral. striga w koszarze)
 stufat (nowogreck.) = Tjwunfüttn
 suk = Tjwun (lat. succus, pols. sok)
 sukman = Tjwunfüttn (bulgar. sukman)
 sukna = Tjwunfüttn (pol. sukna)
 suharin = Tjwunfüttn (tunc. suhar)
 sulica = Tjwunfüttn (pol. sulica)

sumruk (tureck.) = Ruffen
 surtuk (franz.) = Unbarmherzig
 suta = Zündst
 szajac = yrobnd lms (tureck. ~~szajak~~)
 szajka = Loozt (tureck. szajka)
 szal (tureck.) = Zwal
 szalvari = Phlegmofom (tureck. szalvar)
 szapka = Ruffen
 szatra (ungar.) = Zolt
 szerb = Sklaven, Einbürgerter (Tac. servus)
 szu = nnd
 szik = Zerstörte (pol. szych)
 szipot = Zerstört, Zerstört (Zopotaia wies za Zymem z Wodopadem)
 sziska = Zinkblinz (pol. sziska)
 szleakta = Zolniffen Röl, Zerstört. (nichtig prymiotnik!)
 szleapka = Zerstört Zut (ros. szepa)
 szleau = Zerstört (poln. szleje)
 szlik = Zerstört Zerstört (pol. sztyk)
 szmak = Zerstört (pol. smak)
 szoltur = Zerstört (wegier. szoltur - Taurisk. scultetus)
 szopot = Zerstört (pol. szmer)
 szinka = Zerstört (russ. szinka)
 szuba = Zerstört (pol. szuba)
 szunka = Zerstört (pol. szunka)
 szustar = Zerstört
 tabara = Zerstört (lucal. tabar)
 tafta = Zerstört (tureck. tafta)
 taina = Zerstört (pol. tajemnica)
 talmacsek = Zerstört (pol. Homacze)
 terla = Zerstört, Zerstört
 tasma (tureck.) = Zerstört (pol. tasma)
 taszka = Zerstört (pol. taszka)
 tatarka = Zerstört (pol. tatarka, gryka)
 tedker-medker (tureck.) = Zerstört

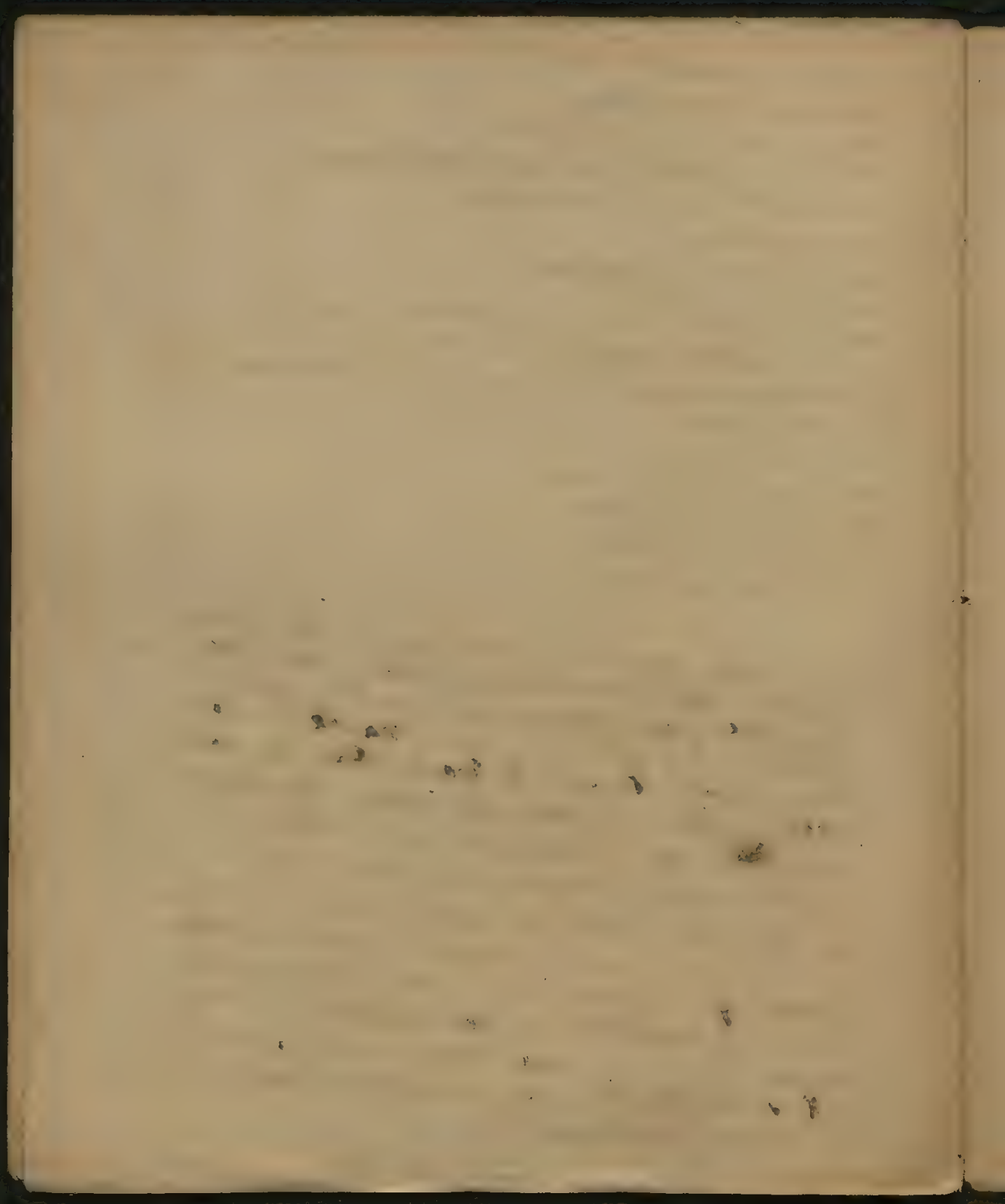
- teleaga = Pannum (pol. teliga)
 telelejka = Włóknin
 teme = Rozsiewnik (pol. ciemie)
 temleak = Trzymuszeniec (pol. temblak)
 temnica = Różnica (pol. ciemnica)
 teorema (greek) = dowód
 tesak = Bajonet (pol. tasak)
 teslar = Zimownik (pol. cieśla)
 tihva = Głuszyńskikurbit (pol. tykwa)
 tiry = Murwet (pol. tery)
 tiša = Fibrybum (pol. cis)
 titla = Ruskieppingdzinim (ros. tytta)
 topenie = Wymyślenie (pol. topienie)
 topor = Opił (pol. topór)
 torba = Kasek (pol. torba)
 towarasz = Gapięstka (pol. towarzysz)
 trambic = Ropucha (hucul. trembita)
 trezwie = Trójkąt (pol. trzeźwość)
 Trojan = Włóknin
 tropar (nowogreck.) - Młotek
 truda = Młot (pol. trud)
 trup = Różnica (pol. trup)
 turmaj = Turcja
 turn = Turcja (pol. wieża - goral. turnia)
 tutun = Turcja (turck. tütün) (pol. tytuń)
 tualuk = Turcja (turck. tozlek)
 czap = Zerk (albanisk. tsap) (pol. cap)
 cara = dom (Latin. terra)
 carina = Różnica (macedonisk. caryna)
 ceh = Turcja (pol. ceh)
 ciklan = Zerk, Turcja
 cincat = Macedonumane.
 cikornik = Różnica
 učenik = Dowód (pol. uczeń)
 użina = Turcja (goral. juayna)
 ulicowa = Turcja (ulicza)

ulan (turer.) = Ulan (pol. ulan) (turer. ohtan = Jaga pogożowy, ohto:
 nie do pederastji)
 ulein = Zimnikorb (pol. ul)
 unkrop = Zimnikorb (pol. ukrop)
 urda = Zingnikorb (gosal. hucul. urda)
 urdur - burdur (turer.) = ruf nimnal (pols. hurda burda = przemysł)
 urik = Urkunik (węgier. örök)
 vadra = fimer (pols. wiadro)
 vadur = Witthorn (pol. widowiec)
 vama = Jolloun (węgier. vam)
 vasla = itudin (pol. wiśto)
 vataf = Aufufun, Zingnikorb (hucul. wataha)
 vatesz = Zingnikorb
 vatra (alban.) = Zing (hucul. goral. watra)
 varduk = duft (russ. wodoruch)
 veak = Zingnikorb (pol. wiek)
 vertebra (tacin.) = Witbal (pol. wir)
 vesel = Zingnikorb (pol. wesoly)
 veste = Witnik (pol. wiesi)
 veszka = Witnik
 reverica = fimer (turer.) (pol. wiewiorka)
 vidra = fimer (pol. wydra)
 vifor = Witnik (pol. wicher)
 vina = Witnik (pol. wina)
 vinovat = Witnik (russ.)
 virkolak = Witnik (pol. wilkotak)
 virf = Zingnikorb, Zingnikorb (gosal. wisch)
 virtop = Witnik (pol. wertop)
 vistier = Witnik (tacer. vestierius)
 viszin = Witnik (pol. wionia)
 viteaz = Witnik (tacer. vites)
 voda = fimer
 voevod = Witnik, Witnik
 volnik = Witnik
 volok = Witnik (pol. wlotka)
 vornik = Witnik (tacer. vornik)
 vrabie = Witnik (pol. wrobel)

wracin = Prozt (starosk. wracz)
 vreme = Zeit (ros. wremia)
 zabawa = Unterhaltung (pol. zabawa)
 zabrele = Gitter (ros. zaboroc - starosk. zaborol = Zulkun)
 zalog = Pfund, Pfund (staropol. zatoga)
 zapoare = Fuchsfuß (apora)
 zara = Dattmüley (goral. riara)
 zawiście = Nis (pol. zawisć)
 zewoin = Ihrlu im nimm flüß (wie Zawoja w wedowik)
 zavor = Ringel (pol. zavora) zenut = Enzirk
 zet = Molkenn, Milchweiser (Tac. rerum; pol. serwatka) (goral. Dzed)
 zid = Mennin (cech.
 zimbru = Rinnroß (pol. zibr)
 zina = frr. (goral. diwo zina)
 ziori = Rinnroß (pol. ziora)
 zlot = Gulden (pol. złoty)
 zmeu = Zruch (pol. zmija)

Imiona: Aleku (Alexius), Balasza, Bogdan, Bran, Koste
 (Constantin), Dan, Dinu (Constantin), Dochia (Eudoxia) Frosa
 (Euphrosine), Gligor (Gregorius), Janku, Jon, Zlie, Jorgu
 (Georgius), Brina, Leanka (Lina, Helena), Manole (Emanuel)
 Diuku (Nicolau), Nica (Jonita, Joanna), Radu (Rudolphus),
 Sapt (Elisabetha), Smaranda (Esmeralda), Stan (Stojka
 (Constantin), Stanica (Constantia), Tache (Kostache, Con-
 stantin), Tanare (Ethanasius), Tudor (Theodor), Vlas, Zoe
 Kraj: Alba Julia (Karlsburg), Ardeal (Siebenbürgen), Basara:
 bia, Brasov (Aronstadt), Cernaui (Czerasowitz), Khus
 (Klausenburg), Danare (Tumun), Leah (im Poln), Leszek
 (Zolnizy), Moldova (Molbau), Muntenia (Wallachei), Muntean
 (Wallachei), Rir (Alpin), Roman (Rumaine), Sibin (Germann:
 Ruit), Turda (Gornuburg), Tarile de Jos (Nintrolundin)
 Transilvania (Siebenbürgen).

Stownik rumuński.

Barcian: Romänisch-Deutsches Wörterbuch. Edit. 2^a. Her-
mannstadt 1886.

Libar: Dictionnaire d'étymologie daco-romane. (Gass) 1870-1889. Vol. I. II.

Costinescu: Vocabular romano-francez. București 1870.

Lexicon romanescu - latinescu - ungarescu - nemtescu -
sau Lexicon Valachico - latino - hungarico - ger-
manicum. Budae, typis r. Universit. Hungariae,
1825. 8vo ppg. 103. 771 (russomnia Faunsk. i Slavonisk.)

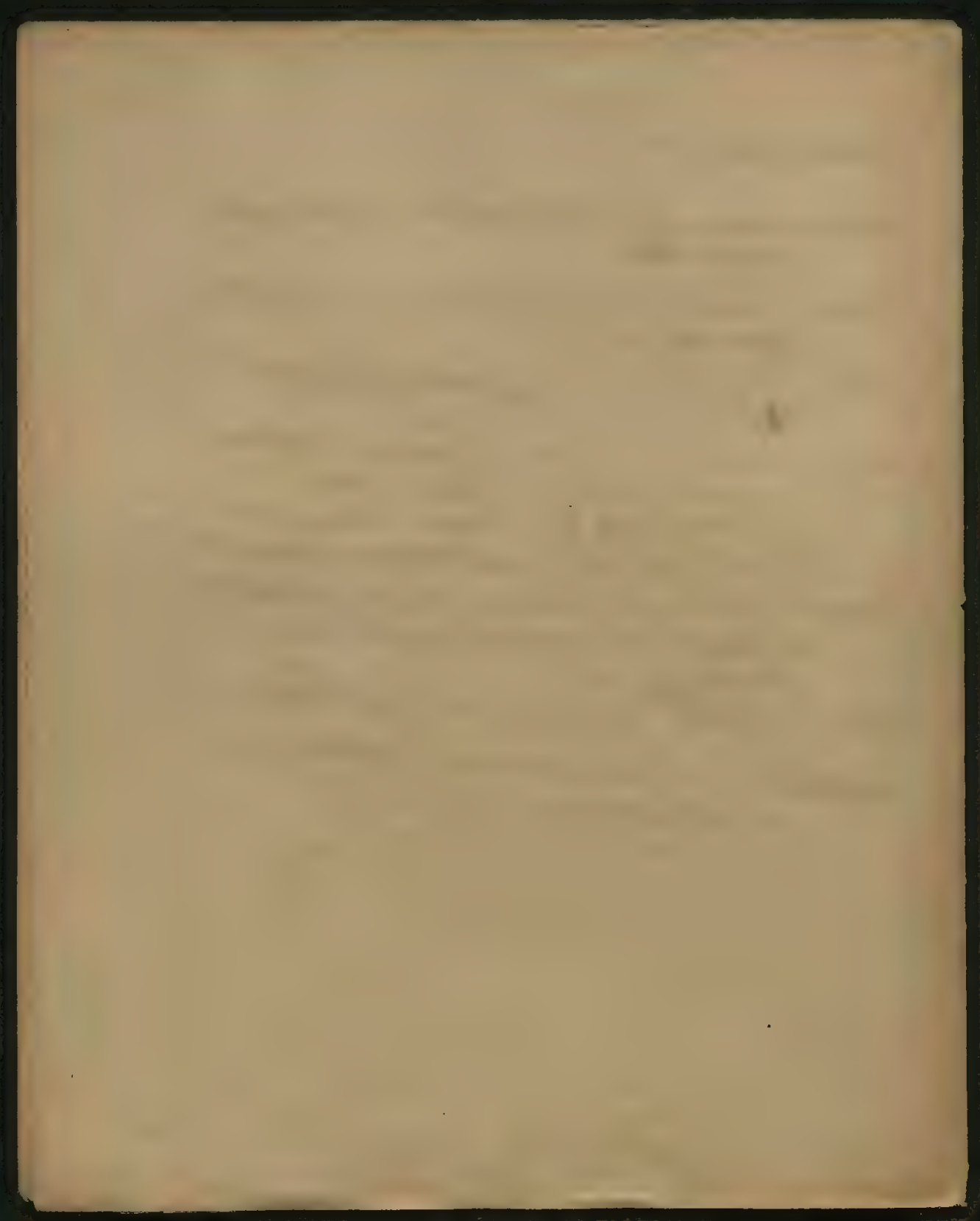
Pisone D.: Dictionariu romanescu, latinescu, germanescu
si francezescu. Bucuresti, tipografia Joanne Weiss
1865. 8vo ppg. 412.

Polizu: Vocabular romano-german. Brasov, 1857.

Saincanu Lazar: Dictionar româno-german. Bucu-
rești (Steinberg) 1889. 12mo ppg. XII. 429.

Lawrianu A. I. si Drassimu: Dictionariulu limbei Romane.
București 1871-1876. Vol. I. II.

Hojan
Dan
Jon

Basil Parafkewo

Dupul

Toaser

Eutimi

Axenti

Efrem

Neftor

Nuron

Matia

Nikita

Ilija

Jandul

Dan, Jon

Kiriak

Israt

Kofte

Kozma

Dragosz
duka

Angelina
Sofara
Nustafia

Parafkewo

Axenie

Tofana

Frafina

Sanda

Marena Mariuza

Irish

Gafiza

Floara

Odokia Dokiza

Anivia Aniza

Anuza

Elena

Isodofia Isodofa

Arsenia

Giniza

Pelagia

Lupa

Ithurnia

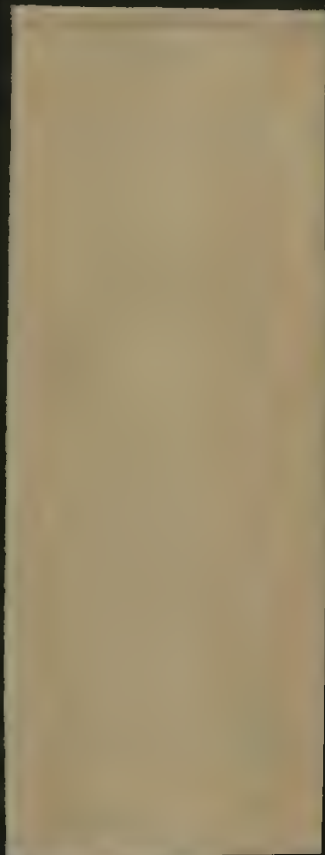
Sudora

Sudorka

Safta

Zorka

Dolka

już r. 1284 góry w Marmayji czyli Marmaroszu (z wotok.
mare-moroka = wielkie lasy) zamieszkiwała, r. 1352 czyli jak inni
piszą 1358 pod dowództwem wojewody Dragosza syna Bogdana
przeszedłszy góry, spusiła się w równiny dzisiejszej Bukowiny
i Multan. Dragosz polując na żubry, zabił w Boureni żubra
i żądł przysięg za herb głowę żubra (podczas gdy Wołosi mieli w
herbie grackiego orła). - Po nim panował Sasz (syn Bogdana)
r. 1361-1365, wreszcie Ławko (syn Sasza) przez lat 8; przysięgł on
umię z kościotem rzymskim i za niego Andrzej włożył herb żółty:
błoc miał katedrę w Serecie; drugie biskupstwo było zaś w Milko-
wie. Bogdan Muorhat (piszący) starszy syn Ławki rządził
r. 1373-1379, a drugi syn Piotr Muorhat r. 1379-1389
miał on za żonę Ringalę czyli Annę (ciotkę Jagiełły) która miała
w dożywocie Księstwo na Blesku i zmarła około r. 1421. Piotr Muorhat
holdował d. 11 sierpnia 1387 Władysławowi Jagielle, od którego
trzymał r. 1388 Halicz prawem zastawu. (Bb. Fragmente zur Ge-
schichte der Rumänen von Michael Baloch - w Allgemeine
Russ. Zeitung 1878 Nr. 78 (II) i Nr. 81 (III) - Stefan I który r. 1389-
1392 rządził, poddał się Węgrom zwyciężony przez Romana i oddany
w więzienie. - Roman Woda r. 1392 przeniósł stolicę z Suczawy
do Romana, holduje Polsce; lecz w krótko znou Stefan I rządził
r. 1395-1399; byli to synowie Piotra Muorhatu. W tymże czasie
panował także Jurga Woda (Jerzy Koryatowicz) zabit przez Roma-
na I.

Kazimierz Wielki chcąc przeciwstawić sobie panowanie nad całą Rusią
halicką, r. 1359 wezwany do pomocy Stefana (Dragosza) którego brat
Petruło z hospodarstwa wyrzucił, wtroczył do Bukowiny, lecz w lasach
półwinińskich pod Lepenina, doznał porażki.

W Włoszczyźnie mieszkał Kumani, wyniszczeni przez Tatarów
i synów Bogaja. Wojewoda Radu Negru, który miał swą siedzibę
w Fogaras, r. 1290, podług Ilormurazkiego (r. 1080 podług Mi-
rona Kostina; r. 1200 podług Kantymira, a r. 1215 podług zapisu
w monasterze Kimpolung), przesiedlił się z Rumunami do Włosz-
czyzny, gdzie założył miasta Kimpolung, Ardziech, panował
do r. 1314. Po nim panował Michał Basaraba r. 1314-1332
założył dynastię Basarabów którzy r. 1365 wgram
Podoli. - 2 syny Mircea (Maurycy) r. 1389 w Radomin so-
jusz z Polakami. Tytułuje on się Wojewodą Ugrowłachii, stron Zapotoniniskich (transalpiniskich)
(Transilvania), Amiaszu (Onlas) i Fogarasu Herceg i hospodyn Sewerynoskonn
Państwa, Dobrudzy despota.

Tajzcie dzisiejszej Włoszczyzny przez Raduta Czarnego z rodu Basar: *
rabinów odbyło się w połowie XIII wieku (około r. 1240); wyszedł z
południowego Siedmiogrodu, z państwa Fogaras, rozszerzał swe
państwo wzdłuż Dunaju pomiędzy południowymi Karpatami a dolnym
Dunajem; kraj ten pierwotnie zajęty zwano Ungro-Włachią (Ouygo-
Błaxia) lub Białą Włachią (Aбъго-Блaxia) po turecku Ak-İflak.
- Dalej zwrócić uwagę na państwa to przez hospodarów
włoskich to przez multanów, zwano Czarną Włachią (Mavro-
Błaxia) albo Besarabią, po turecku: Kara-İflak lub Bogdan. **)

Tajzcie dzisiejszych Multan czyli Moldawii (Zadniestrze) odbyło
się około r. 1352 przez Dragosza syna Bogdana, który przeszedł Karpaty
góry z Marmaracy (Marmarosz) węgierskiej osiadł między Seretem
i Lutem, ponad rzeką Moldawą, i stał się założycielem dynastji Dra-
goszów czyli Bohdanów multanów. Ludzie którzy z Dragoszem przy-
byli, byli to gorale włoscy, trudniący się chowem owiec (munteani,
mokani, barsani). - Działwa Moldowłachia przychodzi już w dyploma-
cie bułgarskiego Jana Kalimana Asena r. 1241-1245.

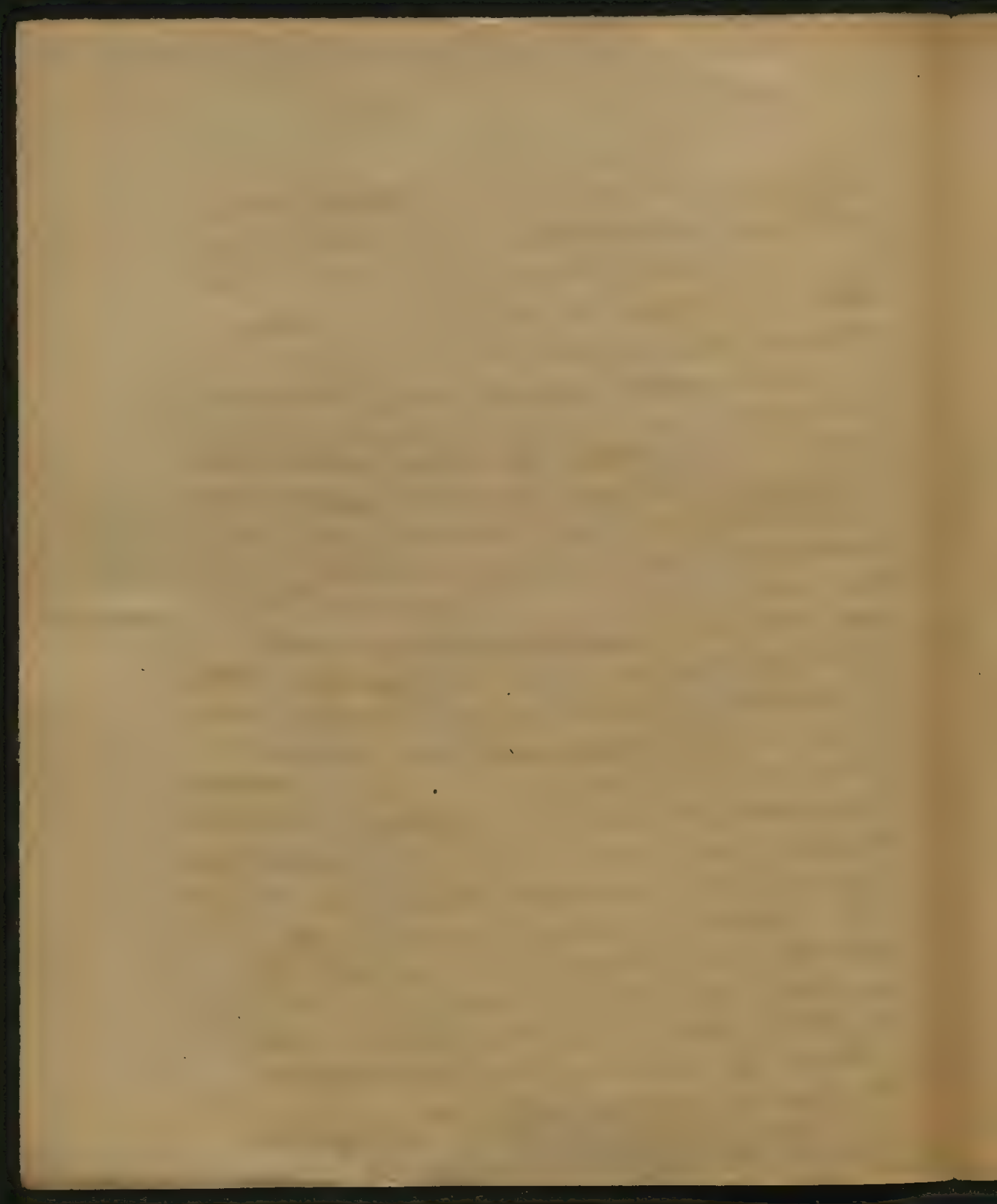
*) od r. 1393
hospodary Turcy

**) Od r. 1456
hospodary Turcy

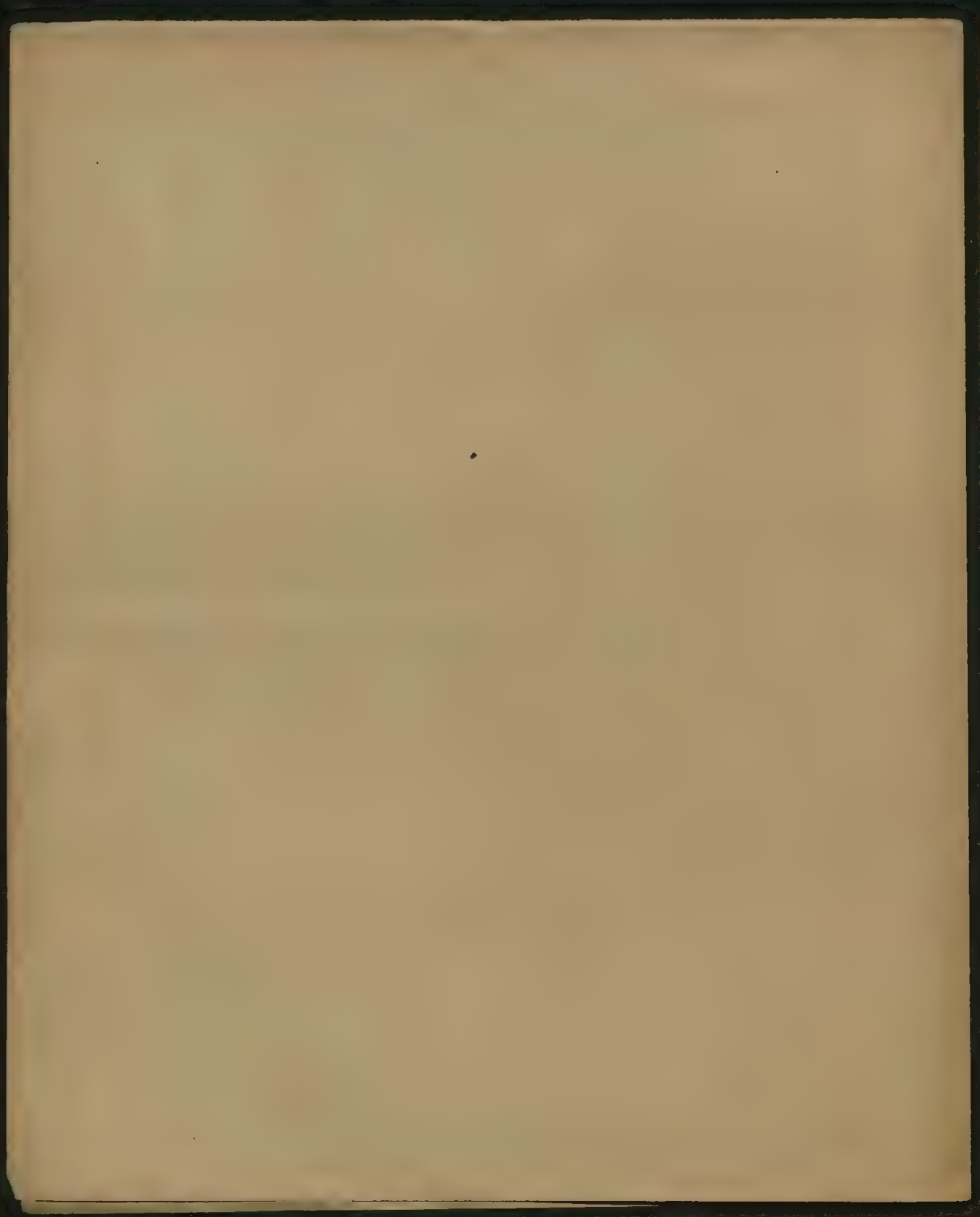
Nazwa Bukowina pojawia się najprzód w dokumencie wojewody Roma-
na z d. 30 Marca 1382 (ob Petriceicu = Hăjdên: Archiva istorica a Roma-
niei. Bukarest 1865. I. i pag. 18)

152
Włoszyczyna. Mieszkańcy łaskowej Włoszycz (Wlach,
greck. Βλαχας) według Miklosich (Die slavischen Elementen
te im Rumunischen. in Denkschriften der Akad. d. Wissen-
schaft. phil. hist. Classe. Wien 1862, Bd. XII pag. 1 et seqq.)
są to resztki Kolonij rzymskich, które pod wpływem elemen-
tu autochtonicznego, zmieszanego później z Słowiańskim
przeobraziły się w nowy organizm narodowy rumuński w
dawnej Dacji, gdzie kolonie rzymskie na początku II stule-
cia zstąpiły się z tubylcami dakijjskimi (pochodzenia gre-
ckiego). ^{W Rumunach} Ja następnie rozszerzył się do Moesji, dokąd ludność
po zażegrowaniu Dacji przez Rzymian pod koniec III stu-
lecia schronić się była zmuszona. Na prawym brzegu Du-
naju, dodali Getowie nowego materiału do tego procesu, a
od VI stulecia Słowianie. W VI stuleciu pojawiają się Włosze
jako odrębna narodowość romańska w obszarze cesarstwa
byzantyńskiego (od którego nawet nazwę Rumunów
jak się zdaje wypożyczyli); później w X stuleciu zajmują
znaczny obszar w Macedonii pomiędzy Prespa i Kastoriją
(ob. Rački: Hrvatska prije XII veka, w Rad. Akad. repub.
Knjiga 57 str. 138). Z nadbrzeżów dolnego Dunaju rozszli
się w rozmaite strony: na południe do południowej bał-
kańskiej, oraz przez Serbię i Kroację aż do Istrii i
przez Dugę, rozszerzyli się na północ aż
do Karpat, gdzie dali początek tak zwanej osadzie
włoskiej (ob. Miklosich: Ueber die Wanderungen der
Rumunen in den dalmatinischen Alpen und den Karpaten-
in Denkschriften der Akad. der Wissensch. phil. hist. Classe
Wien 1880, Bd. XXX pag. 199.)

461

Miasta rzymskie ~~O~~ dawnej Bukowinie: Letradava
(Liatria), Pallada (Berlad), Sucidava (Suczawa), Ratha-
cenum (Radautz), Lecina (Czerniowie), Paralivum (Lo-
zowitza), Docirana (Dorna) - miejsca te leżały w Dacji
trajańskiej.

Moldawia (Włoszczyzna) - R. 1359 Dagoz zaprowadza
z Normanii Kolonie Rumunów do Multan wyklonionych
przez Satarów. - R. 1387 Piotr hospodar multanski zawarł
traktat z Władysławem Jagiełłą. Porządek biskupstwa Ta-
cińskiego w Serecie. - R. 1390 Stefan hospodar poddaje
się Zygmuntowi Królowi węgierskiemu. - R. 1395 Witold
podbija Multan, a Stefan hospodar Jagiełłę. - R. 1402
Alexander dobry hospodar hospoduje Polce, funduje greckie
biskupstwa w Roman i Radautz, otrzymuje tytuł
despoty (gubernatora) od Jana Paleologa. - R. 1418 Or-
mianie i Lyganie osiadają na Włoszczyźnie. - R. 1439
zmurony został Metropolit włoński (w Suczawie)
ponieważ z patriarchą Konstantynopolitańskim jęczył
na sobor do Florencji. - R. 1465 Stefan wielki zasłabia
Eudoxię Księżniczkę byzantyńską; r. 1485 hospoduje Polce; r.
1498 wpada z Turkami i Satarami do Polski. - R. 1512
syn Stefana poddaje się Selimowi sultanowi tureckiemu.
- R. 1524 Grzegorz Ghika hospodar odstępuje Bukowinę, Ruś i
Karpaty, wyrzucił on od wszelkich gór Francji, Anglii, Skandj-
nawii, Szwajcarii. Najwyższy szczyt: ~~Gerlo~~ Gerlo:
dorspitze 8062 stop, po nim Gerlo dorfer spitze 8062 stop,
donnitze spitze 8019 stop, Eithaler spitze 7910 stop, Kry-
wan 7418 stop. Wyrzucił od Karpat szczyty: Eiceneje, Alpy (szczyt
Montblanc 14260 stop), Kordyllery (23640 stop), Himalaya
(26400 stop).

^{Multanah}
W. ~~1648~~ było r. 1848 monasterów głównych 60, pobocz-
nych 31, prywatnych 23. Z monasterów głównych było
19-samoiśnych, 13 zawiśtych od Grobu Świętego w Jer-
rozolimie, 24 zawiśtych od góry Athos i innych.

W Wotoczeryzie r. 1848 monasterów 202, z tych 16
głównych samoiśnych, 9 zawiśtych od Jerrozolimy, 14 za-
wiśtych od góry Athos, 18 zawiśtych od innych monasterów,
5 prywatnych, 6 monasterów żeńskich.

Językiem cerkiewnym aż do r. 1643 był na Wotoczeryzie
język starostawiański, język rumuński zaprowadził dopiero
hoşpoder Kazyli dupul w skutek uchwały synodu w Jasach
r. 1642 odbytego. Tenże hoşpoder Karat z greckiego na wo-
łoskie przetłumaczył Homokanon Aristenusa, która to księga
wydrukowana r. 1652 w Jergowioł pod tytułem: Sn dreptare
legii 1652 kofsem Maricja Bessaraby hoşpodara, za sta-
ranien Stefana metropolity wotolskiego, jest pierwszą
drukowaną księzką rumuńską. Poprzednio jeszcze 1642
Karat hoşpoder Kazyli dupul w Jasach wydrukował Kodeks praw
w języku wołoskim. Pierwszą księzką drukowaną w Multanah jest Zbiór
Karat drukowany w drukarni metropolitańskiej w Jasach r. 1663.
Językiem urzędowym od najdawniejszych czasów w Rumunii
był stawiański, dopiero 1823 hoşpoder Ghika zapro-
wadził w sądach język wołoski.

Q. 1821 w skutek prośbienia Hetaeriotów było wiele
Greków w Rumunii.

Drukarnie wołoskie: a) w Multanah: Drukarnia metro-
politańska w Jasach druk. 1663 Zbiór Karat (pierwsza księga)
— w Monasterze Siamz (Villa S. German) założony 1800
drukarnia i wydrukowano Zywoty Świętych. b) na Wotoczery-
nie: pierwsza drukarnia w monasterze Wulocha (Srbia)
gdzie drukowano 1642 Historię Kosualną. — w Jergowioł założona
1652 hoşpoder Maiej Bessaraba drukarnia z której wyszedł Zbiór
modlitw i ustaw prawnych 1652 r. — Drukarnia wyzsta 1678
pierwsza księga Kluza rozumna. — w monasterze Snagoba ugli
Snagow założona 1697 księga Konstantyn Bessaraba drukarnia,

1072
w której wyryły Ewangelię; — w Buses wyszła: 1691 Wiara
chrześcijańska; — w Rymniku drukowano 1706 Modlitwy;
— w Krajowej r. 1838; — w Braiła r. 1841 stworzone
drukarnie.

W Siedmiogrodzie drukowano po rumuńsku: a) w Kron-
stadt (Corona = Brassow) wyszły za rządów Krzysztofa
Pratrego Ewangelię. b) Saszvaros (Broos - Seropolis)
c) Wühlbach (Saszebes) drukowano po wotofku; d)
Hermanstadt (Cibinium) r. 1696 drukowano spis Krystyph;
e) Klausenburg drukowano na początku XVIII wieku; f) Bla-
sendorf (Balasfalva, Blasium, Villa S. Blasii) założył
Szeguna biskup unicki drukarnię.

W Serbii: a) w Belgradzie (Alba Julia) drukowano 1842 Kazania.

W Rosji drukowano po wotofku: w Uniowie 1673 Psal-
my; w Tarkilewie 1796 Legendy; w Petersburgu
Piblia; w Kiszyniewie w Besarabii od r. 1823

Węgry: w Tyrnau Katechizm; w Ofen (Puda) 1799
Retoryka; w Temeswarze: O siedmiu Sakramentach;

W Austrii w Wiedniu od r. 1777; — w Radautz Ustawy
kanoniczne 1744 druk. w Kłafstorze; — w Czerniowcach
1810 Grammatyka.

S. Paraskevia (Piątka). Hołopodar Bazyli Lupul kupił jej
zwłoki od patriarchy cerogrodzkiego w Konstantynopolu za 200 kiesz,
i zbudował dla nich nowy Kłafstor w Jassach 1645, gdzie
przeżył. Jan III Sobieski chwał takowe przewieźć do
Polski.

2 Para = 1 Xn. 4 W. ; 5 Para = 1 Xr. Ch. ; 1 Piafter = 40 Para

1 fl. Ch. = 3 Piafter i 20 Para.

1 Kantar = 45 Oka ; 1 Oka = 2 1/2 Funto

1 Oka = 4 litra. ; 1 1/4 adra = 10 Oka

1 Oka = 1,095 litrów franc.

1 Faltch = 5 2/3 morgów pruskich.

Katedrę metropolitalną przeniesiono r. 1677 d. 29 Marca z Sużawy do
Jaś do cerkwi S. Nikołaja (zbudowanej przez wojewodę Stefana
starego) za czasów metropolity Doryteja Barytowicza, Juona biskupa
Kupa z Romanu, Serafima biskupa w Radowcach i Kalistr biskupa
Kupa w Hłuszt (którzy podlegali metropolii sużawskiej) i za
hoopodarstwa Antoniego Rosetti (Russet). Metropolita jako osoba
której swej godności nosił mitrę i srebrny zeat (pastorał); biskupi
zaś nie nosili mitry, tylko sakko biskupi i czarna hebanową
łaskę z białą gałką. Do metropolii pierwsze miejsce zajmował biskup
Kup z Romanu, drugi biskup z Radowicz, trzeci biskup z Hłuszt
i w tych stopniach postępowali. Podczas koronacji i namaszczenia
prowadzili hoopodara mołdawskiego z prawej strony biskup romanowski,
z lewej radowiecki.

Metropolita rumuński w Siedmiogrodzie Atanazy r. 1697 przyjął
unię z Rymem.

R. 1747 założono przy katedralnych cerkwiach w Roman, Radowcach i
Hłuszt szkoły rusko-rumuńskie.

R. 1845 znaleziono w Czerniowcach na górze pańskiej (domnek) naszyj-
niki srebrne i spiralnie kręcone złote ozdoby z czasów pogańskich (dawniej
Dączy?). - R. 1872 we wsi Graniczestie odkryto na szczyt góry grób po-
gański wyłożony kamieniami, w którym między innymi znaleziono kamien-
ną siekierę; przy wsi Kalinestie znaleziono potłuczone popielniczy z gli-
ny wypalanej; koło wsi Wereniszanka odkryto cmentarzysko pogańskie.
- Odległej starożytności są ruiny murowanego grodu na górze
Cecyn za Czerniowcami, które niektórzy do czasów rzymskich, inni
zaś do czasów zakonu Krzyżackiego odnoszą; podobnie starożytnego
ruiny zamku na górze Szepteliż, pod Suczawą niedaleko mostu, ruiny
nad potokiem Schirula w dolinie Putny. Ruiny Kłostoru Franciszkanów
w Serecie sągają czasów Alexandra (Laurka) I (+1373). - Z czasów
Dragoza II (+1359) ma być drewniana cerkiewka w Putnie (przeniesio-
na tu z Wołowca). - Czasów Alexandra II (+1432) sągają ruiny cerkwi
Kłostornej w Hłomor i Mouldowicy, cerkiew biskupia w Radowcach
i cerkiew Mirona w Suczawie. - Gospodar Stefan stary czyli wielki
(+1504) zbudował cerkwie monasterów w Woronetz, Putna, St. Płie, oraz
cerkwie w Suczawie, Badautz i Bensen. - Stare nagrobki hospo-
darów znajdują się w Radowcach, Bensen, Putnie, Suczawie.
- Prócz tego znajdują się na Bukowinie mnóstwo przywilejów per-
gaminowych pisanych od r. 1388 aż do czasów hospodara Bazylego
Dupul (r. 1634) wyłącznie w języku ruskim czyli starosłowiańskim,
albowiem od r. 1634 zaczęto używać w aktach urzędowych i w kościele
języka rumuńskiego.

Bukovina

miał 3 przedm. 2 miasteczki wsi 267 dom. 38890
famil 47101. ludn. kraj. 223139 (mięz 114833 Koś)
108303) Obc. 447 Raz 223583 Między Lem. Lierzy
485 Słuch 1285 Honor 268 miasteczek 656 Włoch.
19520 Chaty 986 Tyd. 33608 (miesz 1798 Kob)
1810) Kor. 14592 męt. 3 wot 42710 Krow 42494
wiecei 99549. O powstaniu pisali drze Demetriy
Kantemir, Schlotzera Zwiniwyspel 1787. 828
mato najlepsze fr. Job. Sulzers Główny drzew.
alzum. Tairien Wien b. Gräffter. (Deduka. Con-
firing z niego wypisali. Ciagnie się od Dniestrza, kra-
jusz stola Bystrycy ku południowi aż do granicy wie-
Siedmiogrodzkiej. Która wysokie góry odznacza
się blisko 2 mil na długość i najniższa wysokość
blisko 14 a niżej 6-8 mil. Łata miasteczek 184 mil
leży między 47°20' i 48°30' północ. szerokości. Raz-
wikko strumień rzeki Dniestrza. Stefan Vulej Stronie
różn. Stala kow. i żelazna, jak i 20000 węgla wnieśli ci
mulieli rozciąć i rozciąć podać obfitych kłórnymano
Zukowina i jodła i rwały bo z kwi Polk. Kow ja koby
na 1003. Kraj ma na prze mianę góry i doliny. Góry
szczytami głównych gór Karpat wiele rek. poloków
miejscyna równiny które najlepiej mają tuki i na gościach
wiele ładnej trawy niektóre błękitni naznaczenia rowniny
nie raz płożych rzek goiom lecz mnogie rek fawady
wielkich rowniny. Koto Seretu Sużawy Czerniwice
mate tylko że urogoia. Rownie tu wiele dnew najpięk-
szeregaj: bardzo obficie Rowniny koto Dniestru Złuta
Wielkoy Treki mają uziębienie która przy maty upra-
wie hojny plon wydadz wie których okolicach kopigody
w gornych okolicach jest to czarńcowo brązowa gsta
młnatłusta materya która po wodzie płynie klepowatnie
najjemny rezech roznego zapachu i używa się do smarowania
wozów.

[illegible]

Bukowina jest adnie budowany, wyżoki warysty,
 znaczemi rufami war; głowne pięć wieńie kuku.
 ruder robie z niej polewka mamatyga; niecywo mana. W Bystrzycy, ujęć koto Kiełbasy r. 1805 ptauwiono
 tu; Kobiety bardzo ochłodzone chodzą tawie W Czafe ztoż piaszku ra 7 piaszku. Ziemia dogodna do
 objęcia Bukowiny kraj miał 236 wielek (pod czafrak - choron bysta. Zboża nie jeja bo go z fied nich do.
 tyfikacji oddano Porcie niezad 26 wielek) zyto wni lic tanio dostaje najwiecej kukurydy sie udaje
 14.000 famil t.; do 70000 ludzi (r. 1800 byto famil i Gjadi Węgry. Niemcy jeja zboże. Cat a okolic
 33000 czyli dufz 19 0389 a r. 1807 dufz 208 329 między Dniestrem i Prutem ma najpiękn. i najz
 W Czafe objęta 1771 zyto w Bukowinie ludzi 79613 ztoż równie wschodnia część między Seretem
 r. 1816 byto 22 8483 użawg. kukurydy pferien. zyto, jęczmień, owies
 r. 1826 249873 wchodnie jeja raprowg. pili niemcy, osadnia, w Ter.
 r. 1825. blestie, Dnuphrey, Gradant, Latulmare, Millefi.
 Seiz wojtkra neutz, Asbory, Jęzkan, Ill. fcheptie. Koto
 kukurudzy w tych stanacli hiew-raprowadit Reuseny dystrykcie Łuczawskim i w Łot. onid
 dzie hodowli. W kotoj Mourocordato r. chodzą wino. Konie tu: owdnie pistne, bur. klaw.
 1710 robia z niej męke mamatyga, mamatui. mate byto rogate niepokazne i w imie w fajni nie
 tto owce zgrabie pokryte wotną w klapotrze inie
 zrodła mineralne. Stone zrodła koto Wiputze i nieda- lionym Dus Dnoldawizga chowaja merynosy.
 iako Borkotki nieuzyte - koto Jacobeni jest potek Dudnosc r. 1789 byta 146542 r. 1803 zat 201830
 w aruzary w ziemie mochnosi dymu - koto Sorul. ziemia noze takow 1/2 miliona wyjznie najwiecej jest
 ciotni sa dwa dolę w jednym konia zolta a w drugim ludności z wto reżow Bukowinierzy trudnia sie naj
 niebieżawg ławę do okra; schutł pod obna Brmiane użyci chowem byda nieraz gdy ich imufano do rolnia
 z łedniogrodzkiej; ziemie skupujate farby; ptasza za okę btr. twoja palili chaty i ułhodili z bydtem do Dnultar
 na górze de Suli w Bu kowie znalezione bogate Wpneizgu ofmii lat (1811) straiata Bu kowina do
 grebne zytę 10336 fitek byta. Co do religij; latu katolick
 stare rymfkie miasto Arcobadara leżate na Bukowinie 10336 fitek byta. Co do religij; latu katolick
 nieduż; Prutem i Dniestrem

La objęcia Bustrzy byto w Bukowinie 253 miast, mię-
 tce i kiny 32 Kłafitorow 18 boja row 119, fiednie fclach
 ty 194 masztorow t.; drobroi; fclachty 433 popow
 133 Kalugorow 87 Kalugarek ra konnie 51 Umbla-
 torow t.; listonofow 26 Ornautow czyli dozorców kon-
 nych 104 Baranów i Baranzierow t.; worznych: lan-
 trawc row 7 dworofkich tuzalców 93 Kalanachow t.;
 a z dęcych popow 51 Kupcow 58 Brmianow 526 sta-
 tych Zydowofkich familii 294 konniacych cyganów 13051
 niowfkich familii; razem 13515 familii koto 70000 dufz
 Podług cmej rachuby byto 113 Kupcow 111 Brmianow
 870 zydow f 1902 kłafyfkich familii.

Kon Bukowiniezki naty jest: niegnoizgu Ser wy.
 trzymali i moru ma fak moine kopuło iz bej
 produkcia idzra. na drogach oftych.

Koto Parłistyna leża inaczne uwarstwy soli
 W Bystrzycy, ujęć koto Kiełbasy r. 1805 ptauwiono
 ztoż piaszku ra 7 piaszku. Ziemia dogodna do
 choron bysta. Zboża nie jeja bo go z fied nich do.
 lic tanio dostaje najwiecej kukurydy sie udaje
 Gjadi Węgry. Niemcy jeja zboże. Cat a okolic
 między Dniestrem i Prutem ma najpiękn. i najz
 ztoż równie wschodnia część między Seretem
 użawg. kukurydy pferien. zyto, jęczmień, owies
 wchodnie jeja raprowg. pili niemcy, osadnia, w Ter.
 blestie, Dnuphrey, Gradant, Latulmare, Millefi.
 neutz, Asbory, Jęzkan, Ill. fcheptie. Koto
 Reuseny dystrykcie Łuczawskim i w Łot. onid
 chodzą wino. Konie tu: owdnie pistne, bur. klaw.
 mate byto rogate niepokazne i w imie w fajni nie
 tto owce zgrabie pokryte wotną w klapotrze inie
 lionym Dus Dnoldawizga chowaja merynosy.
 Dudnosc r. 1789 byta 146542 r. 1803 zat 201830
 ziemia noze takow 1/2 miliona wyjznie najwiecej jest
 ludności z wto reżow Bukowinierzy trudnia sie naj
 użyci chowem byda nieraz gdy ich imufano do rolnia
 twoja palili chaty i ułhodili z bydtem do Dnultar
 Wpneizgu ofmii lat (1811) straiata Bu kowina do
 10336 fitek byta. Co do religij; latu katolick
 Proteftani Brmianie Grecy bardzo rabodowni zdyt
 pleban malo co sie ucy; niebiare perhy tylko 10 bie 44
 falerow pola sam uprawiac musi co mu rocz nie mo-
 ie cyjni 250-300 2ld r. Lippowania od r. 1652 a 2
 Rokolnikami jedna sekta tworzyli Majz inaczne pny
 przywileje od Jozefa II i prawo na lemiu trapon ab-
 rahamito; malo plemie sekty utwozonej rzez zyda Franka
 z Offenbachu przy najz sie powierukhownie do religij chow
 uaufkai - Flucculi lud pistny, lubiezny, rosty na granic
 Galiyji, Włoch Zydni r. 1798 byto 308 familii a r. 1805
 zas 794 fam - Machometanie Az do r. 1786 kraj ten
 pod rancodem wojkowem rostawat, powrem do Galiyji; pnyta
 ciono kreisamt w Czerniowicach i filialny urwad takiz w
 ciewie ralożono. Dawnie radronofie prawem Chryzton Scia-
 ghika Rozroinienie fclachty mieniqei si byci Masztorami, Re-
 wleszami lub Bojarami i t. p. nie uż rano a kilka tyko
 Bojarow prabiami od Jozefa II rostawo, poddan fclaw użegn
 lowano. Chłtop jefure niewolnikiem fclachta ma; wyzraj

żyje w Jaskach dobra pąpura Ormianom lub Żydom w
 połacie r. 1803 wywieziono do Jaski summa 69 633 200
 w stacie pan posiada sam pastwiska A. 1802 podatex
 dominikalny wyprosił 83 82 zł r. 30 zł. ruffickalny
 119 212 zł 24 zł Chłopi odrabiają 12 dni panów
 za każdą sztukę płacącego byta płaci 1 zł co się
 wie 2 rypasen i do roku całem 5-6000 zł. r. 1801
 byta 38 1716 zł byta. Jwan Kowice wieś miasta r. 1800
 familii 150 między temi 13 małżonk. 26. Dzieci
 Koto wli Dorna i Jakobeny Trudy ielazne Koto
 Kiriłaby srebrne. Polazarni 14 rup. solnych 6
 fabryka szafianow w młynie fabryka kocow
 w Modawich Kimpoleng. w Suezawie, Fabryka byt
 nacryn kamiennych (P. Ludwiga) w Woroneż
 Huby szlanne w Lutne, Furstenthal i Krasna w r.
 (należące do dominion Kamestralnych w Kadawie
 Koto i Kuzus mare) w Marwina. Kto kryte
 niskie białe Kto mało co ciekim uftguje robot
 w nich - Koto Poforyta Kamestralne Kopalnie
 miedzi (tu i w Jakobeny pracuje blisko 100 górnika
 familij) W Cerniowach drukarnia. Flandel nie-
 wielki na bydo rogale Kone wetne, wojsk, i miod
 prafny jest w r. 1800 Ormian i Żydów Trobiono dwa
 wielkie gołcinie Kto Tęcz. Jedmiogrodzka ziemie
 z Galicją

[illegible]

Żydów najmniej w tym cyrkułe 12. 1789 było i
 dów 383 na 15 mil wygada 14 Żydów i więcej
 wiele, nie rekrutują i żydzi podzieleni na dawno
 ofiadtych: nowo ofiadtych stare ofiadte żydy, ch
 my po mordawstwie, nowo ofiadte żydy ras pogalicyjskie
 prawopropinacyi w całej Galicji żydom pozwolone
 faj ras' jest za kazane tylko wstercionować seracie, su
 ciemnie, wstępnicy, żydofski jest pyn raz a w sadzanie
 20 2 stycznia Roku 1823 było żydów na Duk
 inie 814 familii najwięcej Kurców. 2as' roku
 Kołbne należało do Marienstet, nowa
 817 było ~~nowo~~ ofiadtych 632 ~~nowo~~ ofiad. 349 razem 1031 familii
 20 r. 1821 było 6077 dusz żydofk. to jest w miastach
 i wia stęczych 4673 w ofiach 1404 roku 1826
 to dusz żyd 7601 roku 1827 było dusz żyd 7828.
 Ludność Burkowniny
 r. 1780 = 79513 dusz
 " 1798 = 181076 "
 " 1805 = 212653 "
 " 1810 = 223136 "
 " 1817 = 201319 "
 " 1819 = 221134 "
 w r. 1821 = 233257 dusz
 " 1823 = 241861 "
 " 1824 = 244532 "
 " 1825 = 249813 "
 " 1830 = 288876 "
 Ludność z r. 1780 do ludności 1830 o trzy
 razy tyle przyrosta (potroista li) wygada teraz
 więc na milę kwadratową 1961 dusz
 i bez jeżeli rozważemy że Burkownina tyko
 67 mil kwadratowa będzie miała to wygada
 na milę $\square$ = 4311 dusz co dożyć jest zaludnio
 na.

165

gora: Pietrille Rofci lub Litra de Ros czyli Piet.
ros tworzy granicę Bukowiny od Spas (Pier.
continuum) Po tej górze idzie ku północy, od północy
ma ku Kurara i Zno te la na granicy Niedmigradz.
kiej ku wschodowi od Liatsza nizniej góry. Kolo t.
mieni Dorna, Niedmigradz ma gora z wierzchołkiem
rachlaj w nizinach rak mokrzech sa wiecej niz na g.
torowiska w ktorych piniemba rośnie wrota flone sa
(Koto Wilkawa.) I latina Drikowolai, di Drostapilurik
dla Koroma, Dola dubonka, Kabinia de la Runk i
de la Baichna lezyte niemieckie sa do wazenia
Koto irodet reki Su rany w okolicz Strago i
Jasoin rośnie wiele brzozy i ktorych robia G.
u stopi góry Pietrol powstaje ku północy w Valle
de Drodina rzeka Surawa a ku wschodowi potok
Moldawica ktora ~~sa~~ pod Wang wpada do ~~gor~~nych
reki Moldawa. Kolonia z banatu sa w Litak,
22 familij w Surawie górze i niemiecka kolonia w
Dragomirna i Rofez. Stole plukajacygani Koto Dorna
koti a Sarniza, Haida Jakobene, Brekaneti biora mut
ktory rzeka Bistrica de oro na brzegach roztawia
Dioniz defakta w ktorej na niste karby rucajz mut nania
i napuszcza potem woda ktora zmigwa imie ciastki
wzrost ras ~~sa~~ ciastki wyjmaja z karboio i w ceburkach
mija za pomoc fusli wiecej, poaceq ta tradnia hiszpa
ganie. Stole to, wazie catkiem ciastki jest na wadze ma
23 karaty. Drogd wolce i Jakobeni ptaci cyganom
za spisek to jest go granioz czyli 1 1/2 du kata 2
Gulmi 52 Dornia Dornia wazie Koto Jakobeni w
Sundo Moldawie kopano na stole liz poniewaz malo
wydatnie bylo raniechano piacy. W górach Luczina sa
bardzo niskie naskazy dla koni te nalezy do pastwa
bardzo dawniej wyposazu tu Armianie i Greci tadze
Konia tu saffkie. W górach sa cato pastwisk. Kat - imyot.
ani do tego neuryjami niecam i t. d. Koto robi one
breginy p. nedaja sie rozo w kraju.

razpelniejsi: nej robotniczyj pr. i tego sa by maza, w
z pochodzenia sekloru. Armianie ziohulani i emk.
i wstanie niedowierajacy trzyma sa listy obcyrazow
i wygierajow dawnych na meza his i inne ni narody
dla tego na argatyckie i niemiona tharzy Armianie
mity, Brutem i Dnestrem sa napieracej dnie raurami
i poliaczami do br. Brutem zyggu trauiniaz his
handem napieracej wstia p. m. a. z. w. h. j. a. c. k. u. n.
ptakonych Armianow wyznaje ichicki kotuot, refita
jest dygniton. Cygani chedli prowadz. ro. n. c. l. o. o.
w. b. i. a. n. e. r. e. s. e. d. i. a. z. e. l. a. z. n. e. i. d. r. e. u. n. i. a. n. e. m. n. e. j. p. i. e.
i. a. n. e. n. g. z. a. b. a. r. d. o. p. i. n. i. p. o. w. a. j. a. n. i. m. l. o. d. e. c. y. g. a. n. k. i.
w. r. o. z. a. F. i. l. i. p. o. n. y. H. u. c. c. e. n. t. y. z. a. j. a. w. l. l. i. p. o. s. t. a. h. w. o. k. a. l. i. a. h.
g. r. a. n. i. c. y. g. a. n. y. z. m. a. m. a. r. o. z. i. z. g. a. l. i. c. y. j. a. F. r. e. d. n. i. a. h. i. s. c. h. o.
w. e. m. o. w. i. e. n. o. w. a. p. r. y. k. i. e. m. o. b. c. y. r. a. j. a. m. i. a. d. r. e. b. n. i. s. a. o.
i. n. n. u. c. h. P. o. l. i. a. d. a. j. a. w. d. a. p. n. e. g. r. u. n. t. a. p. o. l. a. n. y. m. a. j. a. w. o. l. n. y. w. o. l.
d. o. k. o. j. o. r. e. b. a. t. w. o. p. o. l. o. w. a. n. i. e. p. t. a. c. i. w. i. e. c. h. n. o. f. i. s. u. e. j. a. d.
t. e. g. o. t. y. l. k. o. p. e. w. n. y. p. o. i. a. t. e. k. a. d. 30. k. i. d. o. 12. w. a. t. t. o. K. i. z. d. y. d. o.
o. w. e. t. r. y. m. a. d. a. j. e. c. o. r. r. u. k. u. p. r. o. i. s. z. p. a. n. i. c. a. i. i. 10. k. i. e. l. t. n. u.
a. c. a. k. e. g. r. o. m. a. d. y. d. a. j. a. p. a. n. e. q. u. a. n. t. u. m. t. o. y. n. i. z. j. - O. r. a. m. i. s.
i. z. y. g. a. n. a. p. a. n. i. s. t. w. i. e. f. u. n. d. u. j. u. r. e. l. i. g. i. j. n. e. g. o. I. l. l. i. s. t. e. r. o. t. i. e.
B. u. k. o. w. i. n. i. e. r. a. d. z. a. h. i. n. a. j. a. w. e. j. p. o. d. l. u. j. p. r. a. w. t. h. y. s. o. n.
L. u. c. i. g. r. e. g. o. r. a. g. h. y. k. a. k. t. o. r. e. n. a. t. a. j. a. a. l. b. y. k. a. g. i. y. p. o. d. d. a. n. y.
r. o. t. i. d. o. r. o. k. u. p. a. n. u. d. n. i. 12. c. h. a. t. u. p. n. i. k. d. n. i. 6. j. u. z. e. l. i. p. t. o. d. y.
h. o. w. i. e. f. n. i. a. k. p. r. o. w. a. j. e. m. i. s. t. a. i. e. d. n. i. s. t. a. i. a. n. g. B. u. k. o. w. i. n. a.
w. o. l. n. e. a. d. r. e. k. i. t. o. w. a. n. i. a. w. o. l. n. o. i. n. p. r. o. w. a. d. z. a. i. m. o. d. a. w. s. k. i. e.
h. i. n. o. Kolonijz m. a. j. g. i. a. n. t. o. w. l. a. p. n. e. i. p. l. a. c. y. t. y. l. k. o. p. e. w. n. e.
d. a. n. i. n. y. L. u. d. w. o. l. o. f. i. k. b. a. r. d. o. m. o. c. n. o. i. p. i. e. k. n. i. e. s. t. u. d. o. w. a. y.
K. o. n. i. e. t. y. h. o. r. z. e. w. e. s. t. e. w. o. l. n. e. l. u. b. i. e. j. n. e. K. a. r. o. z. i. n. y. p. r. o.
p. i. n. a. c. y. j. e. w. r. e. k. u. z. y. c. i. o. w.
D. r. e. k. i. w. B. u. k. o. w. i. n. i. e. w. y. k. f. z. e. : B. i. s. t. r. y. c. a. M. o. l. d. a. w. e. i. n. a. w. a.
L. i. e. t. h. i. P. r. u. t. m. i. n. i. e. j. s. t. e. n. e. k. i. : p. o. t. o. k. i. D. o. r. n. a. D. o. r. n. e. D. o. r. n. i.
r. e. h. o. a. n. a. D. o. r. n. a. n. i. e. g. r. i. v. i. e. h. o. g. a. j. a. S. e. t. z. n. e. r. e. t. s. a. S. e. t. z. n. a. i. n. e.
p. u. t. z. i. t. a. (S. m. i. e. d. r. e. g. a. t. a) S. o. c. h. i. b. o. r. s. K. i. w. l. e. b. o. w. a. z. K. t. o. r. e. g. o.
B. y. s. t. r. y. c. a. p. o. w. s. t. a. j. e. m. o. l. d. a. w. i. z. a. w. p. a. d. a. j. a. c. a. d. o. B. u. k. o. w. i. n. y.
S. u. l. o. c. h. a. w. i. z. a. w. p. a. d. a. j. a. c. a. d. o. S. u. t. r. a. k. a. w. y. P. u. l. i. t. o. w. a. B. i. a. t. y.
S. a. h. e. r. i. m. o. s. t. o. c. a. c. y. s. a. z. S. o. c. h. i. i. n. o. s. a. l. b. a. i. n. o. p. e. c. y. p. o.
t. e. m. n. a. z. o. s. S. o. c. h. e. r. n. a. m. a. r. e. w. p. a. d. a. n. a. g. a. l. i. c. y. s. k. i. e. f. l. o. n. i. e.
d. o. S. r. u. i. n. j. e. s. t. t. a. k. z. e. w. i. e. l. e. m. o. o. z. a. r. i. S. t. a. w. o. d. S. a. f. o. i. o. D. o. r. y. i.
D. n. i. a. t. u. d. o. S. r. u. i. n. j. e. s. t. 15. l. i. m. i. t. a. m. p. o. r. a. d. n. e. u. p. r. a. w. i. a. n. e.
p. o. l. a. W. g. o. r. a. h. b. y. w. a. c. y. s. t. o. d. u. i. y. f. e. p. (V. l. t. u. s. m. o. n. a. c. h. u. s.)
n. a. 1 1/2. S. t. o. p. w. y. s. t. o. k. i. d. n. a. b. u. g. n. y. c. h. p. o. l. a. n. a. c. h. (p. o. j. a. n. e.) g. o. s. t. k. u. h.
w. y. p. a. s. t. u. j. a. A. r. m. i. a. n. i. e. K. o. n. i. e. b. y. t. o. o. w. e. K. o. t. o. D. o. r. n. a. S. e. h. a. r. a.
K. o. p. a. n. e. a. d. d. e. u. o. n. a. d. a. t. y. p. i. c. m. e. n. t. (S. u. l. d. o. n. S. p. o. n. d. a. n. y. n. u. k.)

(Br 48° 25' 40" Δ 43° 39') a miška. Hraonik

Prerzeczcie z kilkoma innymi kosciami greckimi
talnymi, jak krymialan, wiele regum, brow i zdi wielk
handel, powiadza, walczy, em walczy i z drugimi. Głowali
wzrostu regum, i z krymialan, talnymi, powiadza
mura i jest tu glowna normalna i kolo zdi wielk
handel, powiadza, walczy, i z regum, i z krymialan, i z
Fontana, i z kilmant, i z regum, i z krymialan, i z

now który uchronie przed katastrofą
jeżeli ich dozwolą uprawiać len i konopie robia nowoży
i niemi handluje. Kultury greckie

Kryszczatek monast^{er} teraz znaleziony, stoi na (Kie-
listom wzg^o i za po pod który i nieistotnie, deaconiej z
wnem mnichy motta w tró. Kł^osto i budowany wsta-
r. 1765 od kupca Greckiego Kł^osto Haszin. i deffa-
r. 1765 od kupca Greckiego Kł^osto Haszin. i deffa-

Wzięci która temuz kłopotowaci nadana została imie
Kozyszatka. Wzięto w kaplicy mi być cudów nie
Kłopotowaci. Wzięto w kaplicy mi być cudów nie

[illegible]

Philiporno [kato 7. 1766] -
fabryka. s. 1. 1. a : prowadzili w tym celu protestantow lez pora.
naz niejpie, niardolne bylo do fabryki dal im Liechryka 1766
waz niejpie, niardolne bylo do fabryki dal im Liechryka 1766

was między innymi
w Multanach miejsce Nipresadyli more
tamże poronico linie. A w tym Philipowe ofiedona
podstrony między kapiot i pająka swego
Tajk. Llanuo

Czerwoniec po rusku Czerwontz, po wolojsku Czerwono
wień, po niemiecku daonitz, było kiedyś starożytną wolojską
bitwą, w której król Szwajcarski zginął.

Suzawa niegdys sadziło Metropolity Kłoryjskiego i pnień
wzrostu jego.

po odbranu d'lt'ij i p'oen'it do j'ajz lez' m'zaw
p'oz'e, zabrawim'ka daonic'e; x'fiz'at wot'p'ich' m'ol'ic'it'ij
m'zaw'cia p'oz'e n'ot'ug' kantem'ira s't'ep'an m'ic'ki: do j'ajz
m'zaw'cia p'oz'e n'ot'ug' kantem'ira s't'ep'an m'ic'ki: do j'ajz

rezydencja która podług namierzenia
początek postug innych zes do piero na par 24 ku 10 dni
z dyktarzem zniżki wsi 17. uraw. Na koncu 10 uraw
z dyktarzem zniżki wsi 17. uraw. Na koncu 10 uraw

miasto nazw od wojewódzkiego stowa (Ło 22 t. j. kupca)
Ło 22 t. j. kupca

t.j. 62 osoby krak. Jęst tu 17 parafii: cała tamowa
parafia nowohucka, Kępińska, 4 Kępińskie, 14 dobrane jak to 100
ok. 10-12 ok. 2 wot. kic. Katolicy mieli tu 1000

o miastach na małym wzgórzu stoją ~~blisko siebie~~ blisko siebie i budowa

Trupnowane bardzo mocne ramki kloze genuinego

miejscowości o 500 leży na górze nad podkłodą i jest pęk-
nięcie ma rynku bezdroża nie kładzie się znowu za to ulica
mała domki rozrzucone jest tu wiele okoliczności
nie widać już śladów:

nie wicej najtaniejcie:
Głosem wice z piekny lasem przez który Dni
K. zło pynie tu piekne Dni lasa mof: Kanie
Głomowie 1 Maia podług starego Kalendarza 19

Caccina góra napofadnie wapiennej masy odmiata
 na wielkie rębany

z nie piękny widok na Włocławek - góry
gości są ręką ranną którą podług nstrego po-
na tatorze wygnany tuż Synianin Ładina
właśnie w tym czasie w Miska Antoniusza no krawca

wspieramy z pomocą Marka Klonowicza i jego rodziny
i przynajmniej jedną; wziętych młodych do Armijskich.
Który jest za czołową marką Aureliusza. Z Cecyli
z rodzinie Bernowa, tudzież

Widac woli świątyni przedkole karmienie, dusz nie
Tadny widok na Złoty. Wyle tej góry rośnie las ciąg
nagły hi dalej. ... niemiadne wr. 1773 w wartości skoni.
... 1773 w wartości skoni.

Wito miedziane pieniądze w. 1832
jaka z armat zdobytych na Turkach do czego w gierka
miedzi dodawano.
Dziś na nowo Złoty w Staro Filipinskiej
(22)

Fred Enckesmyr, new
philologist Kato Satagori (22)
Gregor Alexander

1) *Prusowa* czyli *Smucowa* leży na wybokim
— 80 wielkich kocioł.

Susanna cześć ci
bagań reki i uszy. Tu było do 80 wielkich rybników.
Tow tenaz tylko 4 misyry ud nemi drewnia.
tamka mi widac bledy dawna mury i
wielkie

nieci domku mi walczyli
wiele w pieknie. Niegoz prowadzono i w
handel kufniezowem tu mialkego zyri, Ormianie
i mialtem ku zachodowi koto kofiotou porty:
i mialtem ku zachodowi koto kofiotou porty:

Kaczynja wspaniale zaink dla ochrony od szkodliwych
szkodzących cię na równym poziomie: drewnianych kofinów
niezadanych 40 kamienicznych. Wzrost: 100 jarów

matka niegdz 40 hamienic
1000 domow nielgice wto padawac stiegt: 100 arów
2. 17. y but ow niezamir 200 matrawstak 150 orman
konecznik 16 reprezentacji gaminij To jeft okoto
2000 latyrow

which 409 men in the
2035-1000. Matteo Vanni one into a
best negroes in the. August 10th. 1870
wine for the people. 31 August 1870. 29 October

1787 shown Kafowans

niektóre zbudować. Niektóre z tych zamków są zabudowane
kier i moce zbudowanej kpińskiej rezydencji. Otmiana
mają tu kilka ładnie zbudowanych domów. Podług Kantemir
na tak wygląda Suzawa: doły na równym wzgórzu na
równi Suzawa otoczona wysokimi murami i fosjami.
Na równi nagórka było otulę i wiele okienne przedm
ce. Były tu pałac króla i rządcy z 40 kamienic
i wieloletnich drewnianych kłopotów 10,000 prywatnych
domów co wybito prope ścieżnicę ścieżki (rezydencji) pod
upadło. Kantemir widział na murach tego miasta w ka
mieniu wyryty herb: 7 wież na złotych koronach i 12
kół 2 łwy trzymają; drugi raz 2 ryby tęczowe na doł
głowy stoje pod które mi była głowa świątyni wieża z

W przyjemnym położeniu w potudniowo wschodnim koniu
wielki płaski pomnik graniczny z flagami
roku; na którym wotok napiszeli że w r. 1716 mi
chodzą Krowica Wojewoda i zio wotok probit nim co
i wargnat z łataremi do ziemi ścieżki miasteczka i zio
oracajęc narek zostali tu wotok pod dowództwem i zio
Kantemira Krowica dozorcy nad magazynami przez Węgry
Stefana Ires - Generata Hermanstańskiego Barona
Fietig, Generatów von Orast, Sanromoi i (Prybity)
z łataremi ogromnie porażeni.
I między te wioś a wioś (Prybity) leżąca niedużym
potok Kucur do Lutu

Starego

W lewym niedo biegnie; równie jest tu kłopot który tu
złoty za biskupstwo potem do Czerniowiec przeniesione koto kof
ciota pomieszkanie biskupie.

Wojewoda tu miało być niegdyś 50 klasztorów pod
tę pociąg
Wam tu jest kamienny stupa na którym wypisane
jest całe dzieło opobitni łatarem 1718 w dolinie
klasztu niedaleko wioś Borsza. Złoty jest po
grecki a 2 ne wotoku wybite leży kamień miastki
wioś napis już mało czytelną.
Kutachar wioś (Prybity) za reżym miasta (Prybity)

Kantemira
mamajewichta monasteron tu był między tym
miejszem a wioś Kizman (Prybity) podług Sulzera
miasto Arcobadara przez (Prybity) wspomniane

Radautz 1900 m. na kładzina (Friedautz) piekna kamienica
Sadagura, Sadogura (Guntubny) Wrazie wojny
Kiofy - forte 1768 do 1774 był tu baron Gantenberg
rządy i forte to miasto od niego ma na zwro
wiele rzeźbiarstw protestantów i żydów.

Wikoń jest klasztor i stajnia koni z stajniami na 300
koni także w (Prybity) i (Prybity) Wikoń
Lutna w okolicy goi rzeźbi; (Prybity) był tu klasztor z kon
nie jest jeszcze monaster, mnichów w (Prybity) murów otoczony
zije w nim do 20 kaludżerów klasztor pomalowany w nim leży
Liz Stefan Woda: zio Maria (Prybity) - napiszeli jego (Prybity)
i Bogdan Woda: kamienne tłumy w których leży mają na
pisy moldawskie: pokryła ją Kobiercem z czerwonego a z miku
złotem kłopotowanym klasztor zatorzta Maria zio (Prybity)
Stefana roku 1494. W (Prybity) wiele cyganów z klasztoru
wskale jest wykutą pierszą w której zio (Prybity) zio (Prybity)
w (Prybity) w (Prybity) na napis na Turków

Fogoisenten, Jotenschögösch, Andrasfalwa są
wsiel zamieszkałe przez osadników węgrowskich (Kler)
którzy z Siedmiogrodukiej ziemi przeszli do Multan (Bessarabii)
i Woteczyny, a z tamtąd do Bukowiny domy popostawiane
w jednej ulicy drugiej na przodzie mają pomieszczenie w tyle
stajnie gumno i ogrod wsiel otoczone są płożem ^{złoty} ~~złoty~~ ^{złoty} ~~złoty~~
na noc ramyka. Kiedy osadnik wolny od wojska i przez
pięć lat od danin, Haquet mówi że ci węgry są
tego charakteru. Wsiel t. leżą na piaszczystej równinie
między rzekami Suerawa i Moldawą.

Gladić i Joseph Salwa dwie wsielskie wsiel mie-
dy Suerawą i Seretem Giedliczi z ziemi Siedmiogrodu-
kiej r. 1764 bez podanej komendy generała Pouchow-
nickiego do Sucezyny i tamtąd dopiero r. 1786 nowo-
cili narodzi. W tych dwóch wsielach: Andrasfalwa było w r.
1788 familij 171.

St. Onophri koto miasta Seret z kociołem i wrodelem
i iarcułem które podług Haqueta ma jmak mineralny a
odot ma ¹⁷⁶⁸ ~~1768~~ ¹⁷⁶⁸ ~~1768~~ temperatura + 912 najgorciej grada
i otty namot w jednej Wrasz Duryjny było 1/2 grann
ziarki 2 grann wapna 3 gr. Selenitu i figu wsiel wsiel.
złoty ¹⁷⁶⁸ ~~1768~~ ¹⁷⁶⁸ ~~1768~~ Woda ta frutecyna na wyrosty. St. Onophri
jest dobro kameralne jest tu osada Niemców, oraz węgrows
awa wsiel Landonfalwa i Kortestie osada rufka z 90 rodzin
ktadajca są ci mają wolny grunt i wolni od wojska.

Illicrestie, Illicheftie lub St. Ilie ku południowu.
zuchodowi 1/2 mili od Suerawy na dobre wrode do piicia na
węgrowsku stoi zniefiony klasztor kaluderski którego gumen
nagdyś bywał archimandrytą inn obywateli; koto Kof-
ciota zetoiono wsiel dla Niemców.

Kimpolung (tługa pole) kiaszciekto w długiej równinie wsiel
kto Moldawki dla rozniety od miejsc o milu z tąd odległego
zwałego rufka. Kimpolung czyli Długopole. Ku południowu
wznosi się wyrostki zwa Cremlau czyli Archimolau nag-
ca 8 do 900 st. wysokości.

Bozorita Deschori t leży w dolinie Prohaty, dokota gory
i on kio i nacie. Tu kopia ielais a nad rze kę górska Boztriga
ta wsiel jest piice w którym wystapiają rudy tutaj kopia
i w górze Wallia i kciu. koto Dorra i Watra. Quda Polko
wydaje 30-50 t na letn kopia ja w Wallichorn.

jakobeni tu kopie rudy żelaznej w Haliżu. Długość kopalni do 2000 ielara wyduje. Głównie w Haliżu, z czterech
 stron wytopniają do 40 000 ielara; kopalnie są to tylko Haliż i Haliż
 jest tu nie Haliż i Haliż. Haliż 1789 wytopnia tu rudy
 4-500 000 ielara. Haliżka tu żelazna i żelazna i żelazna i żelazna
 prosto tego jest tu Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka.

Haliż
 Haliżka czyli Haliżka tu w dolinie gdzie wypływa potok górski Długość
 Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka
 Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka

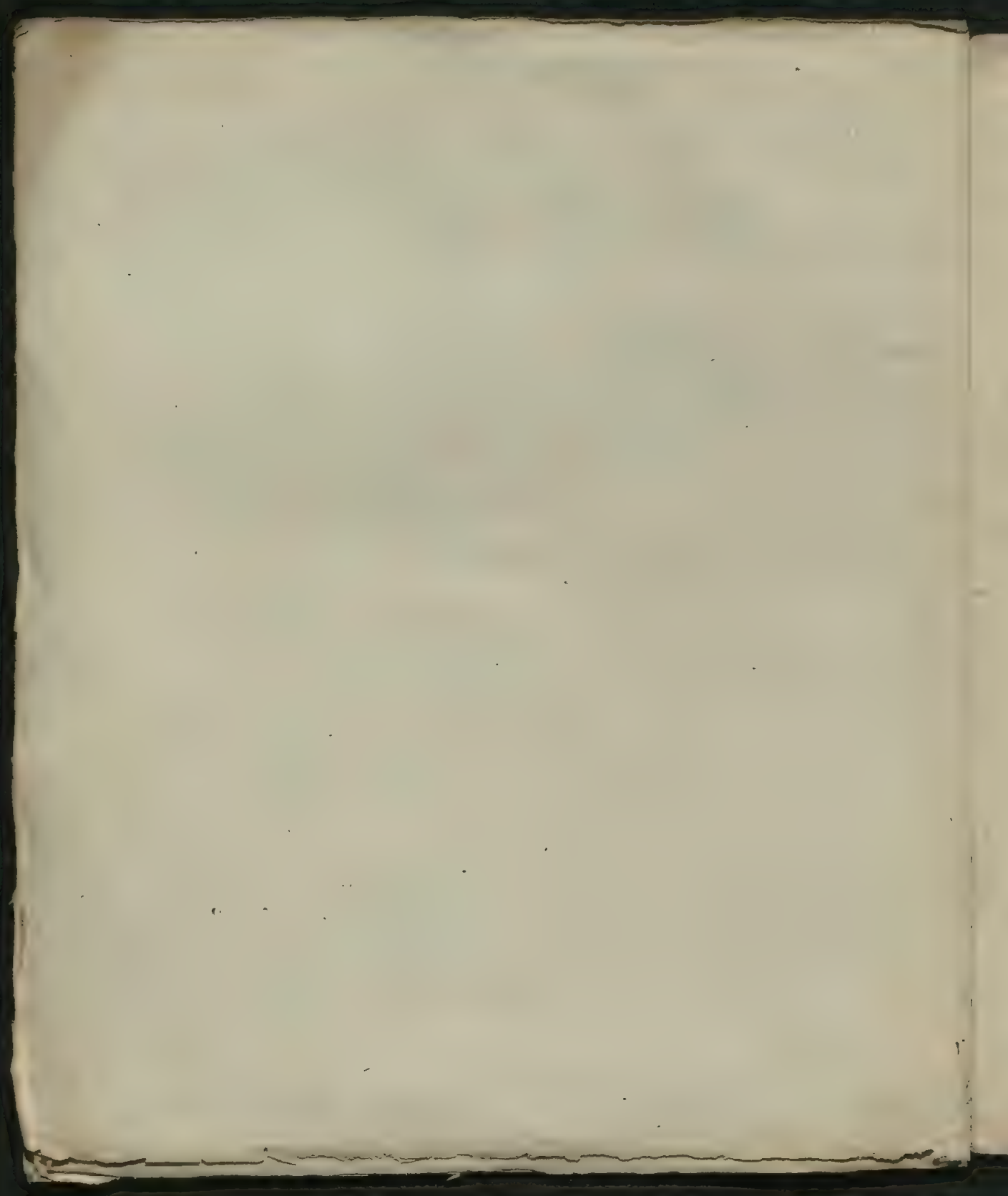
Haliżka czyli Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka
 Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka
 Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka

Haliżka (Haliżka) jest tu w Haliżu kopalni i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka
 Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka

Haliżka (Haliżka) jest tu w Haliżu kopalni i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka
 Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka

Haliżka (Haliżka) jest tu w Haliżu kopalni i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka
 Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka

Haliżka (Haliżka) jest tu w Haliżu kopalni i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka
 Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka i Haliżka

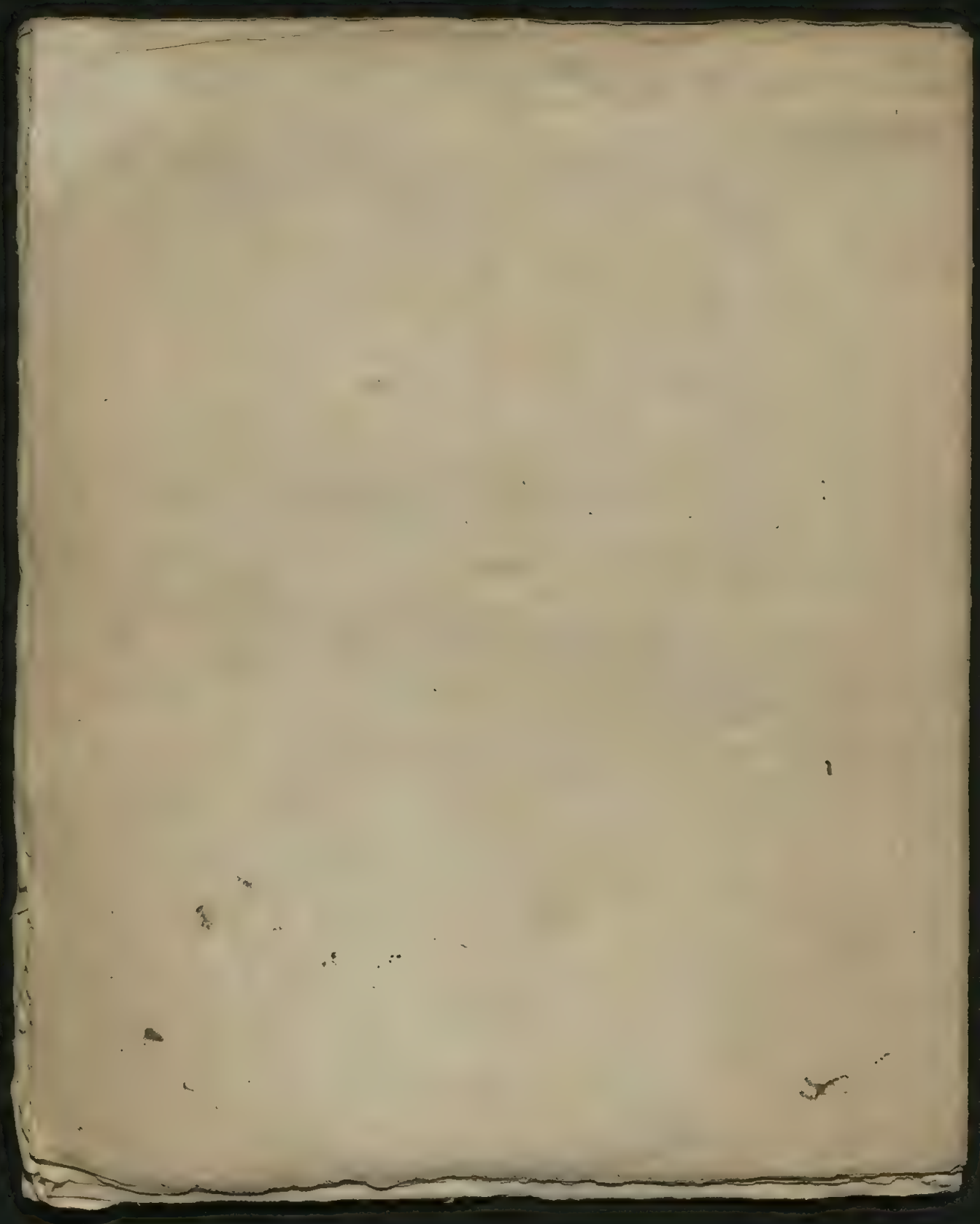

[illegible]

ro
 is
 oks.
 is
 vice
 jazy
 jazy
 viel
 Ter.
 fi:
 icy
 klau
 me,
 zmes
 1.
 30
 jeft
 nej:
 mo k
 an
 do
 y
 gody
 44
 ie mo.
 28 2
 c p
 -Ab.
 ianka
 ij ch
 rani
 . 1803
 ij ter
 nny
 w
 Lic
 Re=
 ymo
 r regn
 yzaj

Wotochy zioła się w swojej mowie Rumunij Sulger twier-
dzić się pięćset lat kolonij Arymian do Dardanijsku
relian, prowadził ich na zasiedlenie i zajął ich w Traja-
nawie; powstali oni z kolonij rzymskich które osiedli-
między Stawia nam iż są między nami na Bukowinie
nie kilka Bukowinjaków ale i Greców którzy po po-
razie Tryplantej uciekli do Bukowiny. Wkrótce
Cz. Koly - K. Klerawie) wprowadzeni na czele przez
generała Haidika podług Kantemira, wprowadził ich
na Wotoczny. Stefan wielki zajął i zajął Węgier-
skiego Króla Macieja są wzrostu niskiego, zrzęci-
w różn. robotach przemierzając wioznych okolicach;
Rumuni pochodzący z Łokuciar, Ormianie wynieśli się
po zbawieniu miasta wni w Armenii r. 1488 wtedy, kto
3000 rodzin do Łokici i Wotoczny osiedli w 7 gł. w:
miej. miastach Wotoczny i mianowicie w Suceawie,
trudni się handlem i doł. się nim trudnią; Egipcjanie
po zejściu Matej Kasy przez Samelana gdzie r. 1403 w
Wotoczny mają blyższe czarne ory, czarne karcz-
rawe włozy, czerwone wargi, białe zęby, słowomato-bru-
natniej barwy, twarz więcej owalnej, waz kiego czoła,
policzki nieco nadęte; oddani gniwowi i prozriaciu
niestali w biedach, wolności gniowa ich cicha, trudni
się kowalstwem, handlem koni, miedzi, złota, wodej nad-
wiedzie, gniwa z miedzianow i kucharek u bojarow
za Anzich; w muzyce brzoze zrczni; żydzi trudni
się handlowaniem, gorzelnictwem, handlem, żydowski w
czerniowcach sławne z swej niskości. Litery mają
Wotochy Kirylickie. A s a, B b u t i c, B w e d i e w, G e l a g o l
g, A d o b r o d, E j e s t e j e, K z i w e t e z, Z z a l o z, Z i e m n e k l a s t r y a l, B o j a r y b) M a s a l e c) D a p t a k e
z, I i c h e a i, W i t a i, K k a x o k. A l u d e l, M m i e s e l e m, z, z o b u t o n a B u k o w i n i e s m i a t 2 3 5 w i e s i r o z
H n a z n, O n o i, P p o k o j p, P r i c e r, C c l o w o w, M l o e n - t a g u s i g u r a b y l o r 1 7 8 0 t a m z 7 1 1 5 1 3 d u t a
d o t, D u k u, O y u, P p e r t a f, X c h i e r c h, W o t o,
U l i, c, Y c e r w o z, W r z e s z, W r t e a s z z, B j e t e,
B j e r y y, b j u s, B j e t e z a, H o j u s j u, K e n i a e,
H a j a k o j a, A j e, W o, D f u t e f f, Z e a e, V y s a p o,
V y p i d o n y, t e n a, U d i a d z, J e z y k z i o i e s i l i m b a
rumunizacja w r o n i c i, a d w o t o k i e g o k l o r y z a r y w a j a
l i m b a m o n t a n i a z k a. O m o w i e i h p o w i a d a S h u n m a n n

Bukowina za Arymian nosiła nazwę Dacia
transalpina potem była przez Hunów, Gotów
i Sarmatów zamieszkała. Była częścią ziemio-
grodzkiej iem. z koncem XV wieku odebrał ją
król młodszy. Stefan V przed zejściem Austrii
była Bukowina zachodnią częścią Mołdawii
które były z dystryktu Czerniowiecki i hucwalski
także część z kolicą między Bukowiną i
do Chocimnia nosiła nazwę Bukowiny d. 1774
marcha Kerejara zajął dla ubezpieczenia granic
wypuścił wojskom na granicę Bukowiny poznici
wzbiła swe pretensje do tej krajiny w skutek
których po stała się 25 lutego 1777 austrijską
i. z dnia zrobiono wyznaczenie granic a d. 11
oktobra było podpisaniem; lasy drbowe pomiędzy
najważniejszym produktem; lasy drbowe pomiędzy
wojsem najwazniejszą kulturą; lasy teni Konopie tyko
na domowe potrzeby Chocimskich, ciwie i koni
znaczący konie są mocne wyszły ich wykończeni
13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

ie dliſko potawa ſtwa jeſt łacinaſkich trzy ome i 28
greckie, dwie gotyckie, ſławiańskie i łureckie i trzy
reszte z mowy podobnej do albanckiej dogrzebię przy ta-
kowach zawożąc, ſmuczącym trumnie do grobu polewają ſa kawa-
winem lub wodą po pogrzebie uſta 3, 9, i 40 dnia po-
niez 3, 6, 9 miesiąca i w dzień śmierci od prawniżą nabo-
żeńſtwa które się zwie Łomana. Wpioniedzialek Kalka
nocny idą w procesyj z kęfiota z kółkami wody
na ementarsz rodrzełają między ſtojących na oſto-
tobi groch powracają nuząc do kęfiota i wie-
cior na ementarsz przed kościotem taniec.

Wesela Swaci idąc na zaręczyny do panny młodej
mówią że im ſuka zginęła i że przychodzi pytać
panna młoda ukryta, drwiabowie godzą się o wiano
(reſtre) potem pręmością zakrytą pannę młoda do
ślubu prowadzą. Uſtaly w domu pana młodego ſwary-
neja się w ciawatek zaproszeni przyroſną różne wſtła-
aty na nie w ſobotę pan młody ſwej narzeczonej
przez krewnych z muzyką poſyła różne dary i para-
nieknie wyſyłać i perłami obſadzonych ſłodni kóbiecych
sam zaś z muzyką ^{staroſcie} ~~opieka~~ panny młodej przyroſną dora-
nowy dywan i kilka ryſich futer w kiedzie ſichodzą
his ońewice i taniec na dziedzińcu pana młodego. Śan-
młody udaje się w oſtra ku do ſtaroſty (naſzul) i z
nim i drwiabami do panny młodej, tam czeka ją u-
ſchodow tam ſprowadza ſtarka kwecha zakrytą pannę
młode wyſiewia teraz ceber wody pod nogi koniowi
na którym ſiedzi pan młody, panstwo młode i panna
dremi przez ſwiatow (naſzu) idą do ſali gdzie poſ-
~~ślub dają~~ ~~klecącymi~~ ^{na} ~~Łotem~~ ze trami iegnają rodzi-
ſtaroſcia wylewa ſkłańka wina tamie oba ra ne k-
na dwie ciſki jeden kawałek i ładnie na prawa dru-
gi na lewą ^{ſtara} ~~ſtara~~ wozu 6 koni rapreszonego poſy-
idą do ſlubu do kościota. Po ſlubie rucają orzechy i
kapitany w kęfiote na obecnych. Przy ſlubie kasa no-
wozien com klecąc nie niemiędzy. Po ſlubie goſcie
wyprawiają gonitwy. Gdy d ruzbowia idą po panny mł-
da czeka ją ukryci krewni. Swaci panny młodej Tapię ich
wiazę tyłem na koni wſiadają i jako wiążą do domu
prowadzą potem wojnę im za to wyponiada druga
ſtara. Po ſlubie każda ſtara oſobno je, panna
młoda aż do tożnicy zakryta. Gdy idą do ſlubu kęfiot
zaknity napuſzczają ich aż powieźą co chcą. Gdy do
ślubu do domu powracają drwi użdnienica w domu

Fi panni młodej

zauszane. Ktady teraz na głowy nowozes co wohen chleba
 set i ba nek pawa, panstwa młodzi rucają za siebie na gości
 okna i hi z chleba. Tada kaba dopiero wylewa piwo z banku
 na parę dopiero ich do domu puszczają. A ny weselu nofka zgra
 mied obwinista biata chustka, podwaga na roiny miazguem
 kiezgo w niedziele prowadzą panna młoda do tożni, zdejmuja
 jej ramiona rąkosz bracia a dwie straty które takowu nago
 wie trzymaty obijają do muru nad głowami. Narazim z jcho:
 aia się wsiady goście do pana młodego tu następuje uczta
 panna młoda jest przy niej już bez rąkosz ktady na stole mija
 ktady w nie goście pienigdy dla panstwa młodego po ucie
 w tazi, jeden pod stół i pije na maki ie rano i dzien i wprzeto
 się honoru. — Gdy pan młody jedzie po panna młoda do
 tożni, to dają im na droge piec to się wie napitek biały
 drogi praz lub krewi panny młodej rąkosz i gółmi
 na tazi panny w drzewach i poty nie puszczają poki się nie wyku.
 pi pan młody. Trzyna po weselu idą rodzice panny młodej z
 krewiemi wozycie do pana młodego co się wie wielka dro.
 ga. Tu przy uczcie pokazują kofuły kawałki panny młodej
 aia na który rodzice pienigdy ktady co oznaczają panna młoda
 pereli by się ras panna młoda nie pokazata, panna to boga
 ty woz. — Wkrykie fortey zaprzęga rodziców na woz ktady
 coko i bięgo rodziców mufają ich aby sobie wzięli coko do domu
 nazed. Na trzymuje cały posag, bierze rozwód a rodzice musią
 mu wrócić wsiadka kofuła weselne. — Wesela tym sposobem
 nietylko u wiesniaków lecz i u Panów się odbywają. Druzbowie
 uoig się Perzatory.
 Lilele bablos dni starych bab Lilelufornu pierwie dni
 kwietnia gdy młodzi już chodzą a stare baby przy piecu jenie
 nieda na S. Gregora ktady zielona muraw na okna i
 drzewa. Do Melkij noy przez 9 dni nie robią aby grad im
 pola nie pflowat. Kolinda Kolenda Septemane Nebunilor
 (trzy dni starych) zapuły zapalają po wsiach co nie
 i bięgo broty kająnych białymi po ulicy woztakich dętroziosie
 ragaika (wiosna) wlecie gdy zbiora do pawa oprowadzają
 popołach panny i ciurica ustrona w chustki, w wieniec
 a ktos do rąk jej dają złuze od stodoł wie się Tragaika lub
 Newasta calem i chłopca prowadzą Mladence lub Brinki
 Krali (wiosna) i 2 pierściami wodzią. Kyralsja wozgi
 w M. N. Gromnicze obnoszą po domach w wozaku chłopcow
 trzy z drzewiany obwinisty białym płótnem i od wabim i.
 atami tem Świeżają przy tem. Kyralsja. Zapaluga
 Wrasia posuchy w lecie boga 10 letnia drzew upa naga.
 rodziewają się kofuły rożniące z listkow drzewa i ród
 obchoi z nią po domach zdnie pnyjda to stara baba
 coko na głowe jej rucają woz. Świeżają przy tem

Śpiewają pieśni: Kolinder, Kolinder
 Baba pradla kotec (baba siedzi w drzewie)
 Laga (chleb) pita (chowa) w se kula
 do kiefreni R...

pieni: Zapaluga w miedzi się do niej otworz jego
podwoje, zafilij z gory defaz aby dobre roztynne
niea, igło, prosto i t.p. W woselnych pieśniach wspomni
naja bawia dado i mano i zinnile ofstanniq pnieita
wial, fone jako pnie pan ny do pnie knole rodawaty
(Emu) W woselnych pieśniach powta, rajg cegło z oina
nana w smutnych Stoile (ha le le) Wnerdzela
wodzi w wileje nowego roku Ktadao patuki i zepiny
gach lub garki w pewnym porzadku. Symzele ne
lub Sweti Juoane na s. Jana Chreucela idq patygo
jak flonie tancerz, pletq wieniec z kwiatow rzucacz na
domy jeli nie spadnie to perorce. Slyjac pnie wty
przmet robia korciotka aby ich w roku Krzyze nie
bolaty. Na s. Gregoria lezgo na brzuchu patygo w
staw lub niekto aby upiec rybz do bracty rok idq
jak ryba zdrowi. Wawartek tyko, niq w soloty pr:
da, wtorek dla nich nieprzebyty. Wozafie morowej za:
rasy palq i robionq uprzedziona wawartek 24 godzin Kobi
konopna. Luraf u mawawoy: Stachia Konieta ob:
wymnia mierzka w starych domach opuszczonych Streze
podziemnych Karbow Trakul w dolinie (im Shale)
z te duchy nieprzejaw w wodzie Urbitel le dwie panny
przystomne narodzenia dzicicia dajq le takowem
rozre pragnioty i przedwiazajq pnyhite jego losy
Fri moa sele lub Frimokiele (pnie) nymfa powat
zna Kohajica fje wchotkach mto dych, parafiz pnyfusj
ka retych i uencie Coiona tizele kobiety, wawelki
wawartek w pas rano chodz a gdy spica, iastara kobiety
to robia ze bez cely rok pnieq, zostane Liburatom
(latajacy incubus) pnieq nymto dience Ktainia fje do toz
nicy nowozencow i kobiety gwata Miasa Kontia (pnt-
noe w pnieci roznym uowierzt az do pntnoy no kryz:
wym iro gach chodi Striga Stara crarownica dusiac mat
druci te stawiono dawniej, Fri Kolicz Mikotak
z roato Trakoliz, Legatura zawarowanie ze fje
w noty pan mlody nie moze braci do pnie ny mto dje: Dis
icatura uwolnienie ottych cia row Farmek zawar
rowanie do mto fje Des Kynti K oegrawowanie Kont
Dzuma powietrze. Wykulacz, Fri Kolicz, wilko:
tak Tomion w noty ogniste fmoti
charakter Wolochow dzielnq, bitny na rod, jednaki
ma porchop do Kradziezy, rabowania, mordowania,
szafary, proznia nieochodoeny jedrz crofnek
cebulq, polente. Sa okrutni i msiwi. Jednaki

Refleksioi tryma zojara mamke do luych dñei
ryganke

frankta drilita fi na Dojare divan, Dojan
u mafirov dawrej.

[illegible]

7. *Amelanchier canadensis* od r. kwietnia 6909 ryl. 1401.

1	Methopolis	21	Georgius	42	Wladimir
2	Theoklyst	22	Theodosius	43	Anastafius
3	Kalistrat	23	Theoklyst	44	Paul
4	Euphras	24	Edeon	45	Dionysius
5	Gregorius	25	Antonius	46	Georgius
6	Georgius	26	Gregorius	47	Sawa
7	Euphras	27	Geophila	48	Myael
8	Anastafius	28	Euthymius	49	Edeon
9	Makarius	29	Gregorius	50	Georgius
10	Theodosius	30	Georgius	51	Antonius
11	Anastafius	31	Theophanes	52	Nicophorus
12	Wladimir	32	Nikophanes	53	Bartholomaeus
13	Makarius	33	Theodosius	54	Gabriel
14	Georgius	34	Anastafius	55	Katharina
15	Anastafius	35	Theoklyst		
16	Methopolis	36	Georgius		
17	Theodosius	37	Wladimir		
18	Euphras	38	Antonius		
19	Georgius	39	Edeon		
20	Theodosius	40	Anastafius		
21	Euphras	41	Georgius		

Relig
now
kier
to go
1370
to die
col
Heli
1400
mieg
my
big
we
1370
1384
1388
1399
1400
W
Flu
- Ro
glo
Kier
Food
Dy
yatu
dole
jett
w
mied
zwig
Ro
flaw
nopro
Saja
- ch
- ch
pro
- nie
of di
preki
to

[illegible]

1. Plody wotolne
 Przyto rogate, bawolę (szczęśliwość), krowy owce trójką
 gatunku. Turkan z szaga wotchaty; turany wetny, Ligej, Krotka
 delikatny wetny; i owca tatafka ma średni wetny; sławny
 jest fur owczy wotolki. Kasz. Kowal de Muntie; również
 wotolowych łasach. Sarny, rejgce, dawniej rubry (zimbr)
 niedźwiedź wotolki użę cygani; taniec cygani po Kazujs
 zwęzfu tacy cygani Urfat, wieki. Koni ładne Hada.
 Różne gatunki ziękaje ptactwa - kwiatań drako rolnych
 sławny jest kwiatań na Turkawinie bka de Doun (- Tawozu)
 niofny osłeciwie, Atbury, the long, dawony
 Trzajan kępkę mes w roku kłuc kłomowodzie s. A.aju Zare de
 choro t. j. w niższych multanach (gdzie nie sławny wot Trzajana
 przez Dniepr. Kipeniew (Kipenion) mes nekę (Zimbr) od go pre,
 Dniepr do potwipu Koryn skęz cygnie i idługi rzed kamien
 idługich 2 lub 4 tokie zwanych kęzle Bzikul, Bzikul
 (Bzikul) lud trzyma je za ańeto czarta, widzi
 to stare fańcie.

podług Kantemiera I 6 Rozdz.

Li zdobył najeżd Wołoszycę od Chouina przez Prut
Czeremoch w linij.

Dnia 14 marca 1787 złączta Bukowina pota-
rona została z filuchta galicyjską a w r. 1786 dn.
30 Novembra potworon Bukowina z Galicyą, w
próby zaś był rząd wojskowy

Handel na Bukowinie jest więcej jawnie główne pro-
dukta jak i w okrestwie, wosk, miód, mory
i konie

R. 1780 było 28 klasztorów: Kalugorin, Klon, i inne we
oficach cesarza podległo było — we oficach było 15 klasztorów
Dablin, Floreze, H. Jellie, Illuzetia, Manajord, Chouin
Aevna, Ladova, Svinagka, Szamofk, Klauze, Voiocka,
w linij pojedynczo zaś było 15 klasztorów: B. tina,
Gomina, Humori, Laska, Miroslia, Moldawitz, Dnufry,
Ludilowa, Solka, Szezanica, Ustoj, Vostka.

Wskazanie na 2. alatri

R. 1787 zaliczono w Bu. H. Kie niaplony opozycje
i wstępnego.

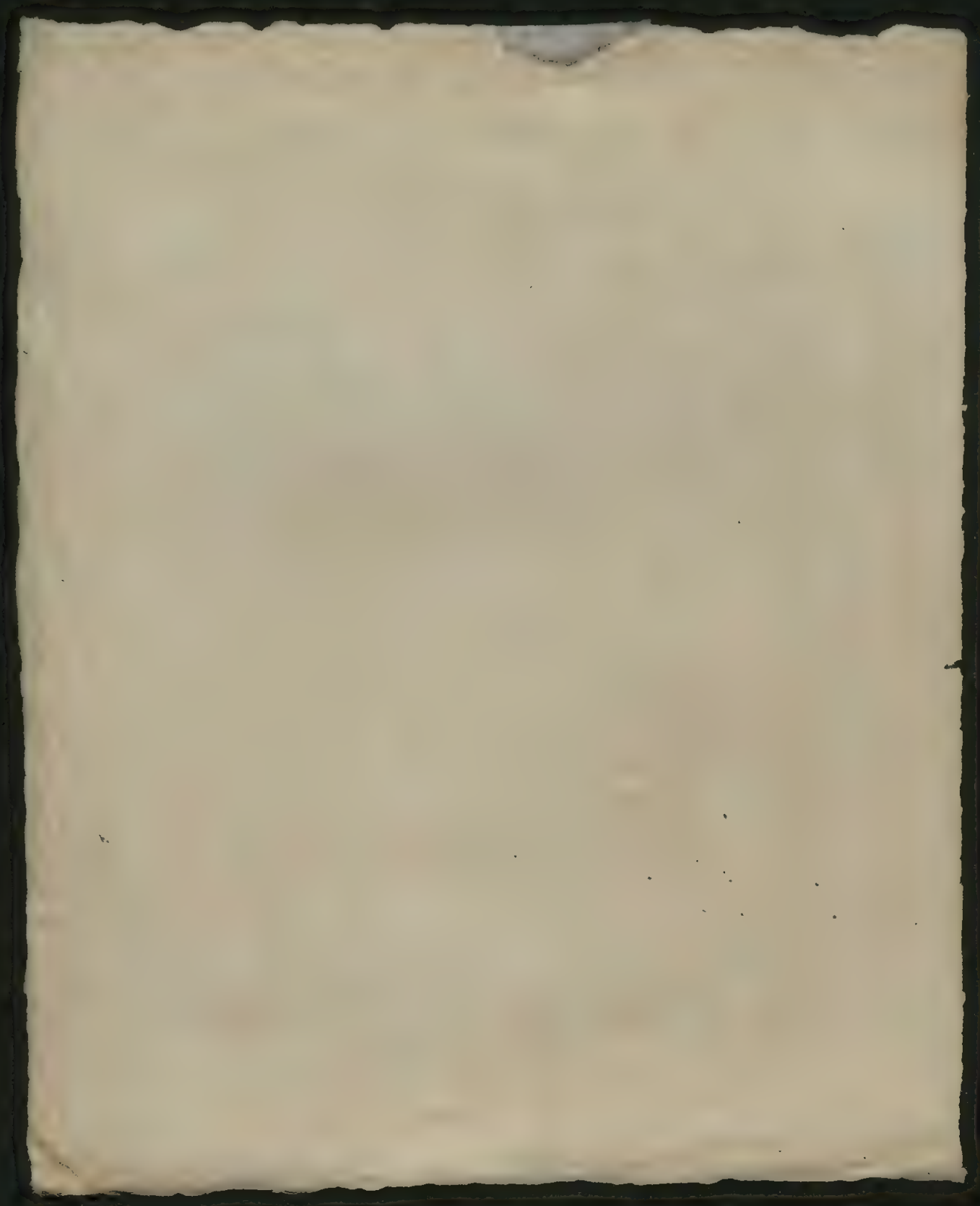
Bukowina otrzymała nazwę z tego powodu. W Murta-
nach (Włoszycy) jako miasteczka która była pole je-
rokie. Głównie Stefan Wielki zabił tutaj za króla Liberańta,
Józefowi awant 20 20000 w niewoli. Król polski chętnie
ich wykupił lecz Stefan nie chciał pamiętać roszkania kapot
Józefowi do ptuga zaprasnąć i całe pole 2 mil. długi na
kierunek była bitwa zaciąg i zaciąg zaciąg. Łas ten
związał teraz z umiłowicie Rache t. j. w r. 1780
był to za Rache nie polski i rura. Ladaż zaś zwiaga
Bukowina i bez tej go nie wspominać. Ladaż podług sił zwa-
ła Bukowina zwaną też 30 mil. więcej pft to wielki
zaś Rache też między Prutem i Niemnem do Czerniowiec
do Chouina. Za panowania Miltanjskiego podzielona
była Bukowina na czerniecki i szczawski.
Zerut, Jolaz, mieli pod sobą długi czas Bukowinę
wraz z Racheńskim obwodem R. 1777 dn. 2 Linnu-
niaty wydano im autowystępną im Genu, i szkodliwym
mentem do Linnu dobrowolnie opuścił wyprawy Miltan
Austrii i ustąpiła.

Na Bukowinie na górach Jancu ku północy, która reki-
Czeremoch w Kacie gdzie się styka granica Miltan z
Ki i Siedmiogrodzkiej reki (podług Kantemiera) mie-
ka nie zbiera się która przed wstąpieniem Rache
osiada na listach gdy ta roślina bez not do wody wtoż
to najgłębiej pływają pro wierzchu miasta Rache to
raki w Marsu kwietniu i majku. Proce jeżeli je-
dra to roślina to tak tyja że aż zbijać muszą.

176

czemniowa wjeżdża się do miasta przez most drogowy nad Łutem
miasto zwie się po Mołdawsku Czernoutz, ataki tego pięknych domów tworzy
miasto fliczów wale tasi w powiecie. Józef, pisał. d. 1802
było 9725 między temi żydów 1546. Licz ludność była niegdyś do 11,000.
tu jest stolica Kresiantu nad którym zawsze c. ~~zaw~~ rządywisty nieczu stan
jest przetożony jeden Komisarz cyrkularny caporowany w Suizawie - Pri-
zoc - Gränz - Kommando - Hab Regimentu (No 41) infanterji. Berit - d. 1802
Erzherzogthum mit dem K. Reichthum in Suizawa, Kriminalgericht, (Amiral
Inspektorat, Julek, p. 1802) Gymnasium, bisk. nieunick. Korps (1785)
fara, Katedra, ruska. Kościół m. 1802 napierający odnowa Budowy Kadre:
Generalatu, Kresiant, forum, h. 1802, piękny g. 1802, 1784 zbudowany,
piękna mołdawski szkoła trywialna, piękna s. 1802 z napisem Doctrina & Virtute
Franciscus I. A. 1808 wprowadzono Gymnazjum r. 1814 filozofię 1827 teologię
w. 1802 Seminarjum w. 1802 r. 1830 czwartą klasę z owym latami
przy głowiej normalnej szkole, szpital miejski tu jest, dom polojniczy i katedrę
i. 1802 rok, instytut ubogi odr. 1783 i. 1802. To dwa j. 1802 na rok rej.
Katedrę na! L. 1802 i. 1802 ruskiego 11 lipca, wynosi chorągiew miejską z muzyką.
w. 1802 tam polaków, Ormianów, Żydów, Rusinów, Grodatyńskich Filipponów, Fygenów.
Bud tyle ie się jak drugie miasto wydać. W drugi dzień święt polewa, i. 1802 na Boko.
winie - Prawie ^{not} przed każdego domem w Czerniowach jest ogród przy tego sadny
w. 1802 by. 1802 odr. 1830 piękne okolice: Sadny las w dolinie D. 1802 w Florege,
gora, Lecina, Sadagora, L. 1802 i. 1802 parkiem hrabiego dogotki, D. 1802
miejsce graniczne Kontinencji. piękna kolonia Sanzensthal A. 1788 był tu Franciszek
2. 1817 przez 7 dni Franciszek z i. 1802 r. 1823 drugie Franciszek Karol, r. 1826
Drugi Franciszek. A. 1823 refekt. i. 1802 Franciszek z refanem
ref. Aleksandrem. B. 1802 przez patent 30 kwietnia 1786 przytłoczona do Galii
i. 1802, Czerniowice były Czerniowice po rusku Czerniowice po w. 1802 Czerniowice
(po niemiecku Tchernowitz)

220

[Faint handwritten notes or bleed-through from the reverse side of the page.]

1890

[Faint, illegible handwritten text]

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847

13

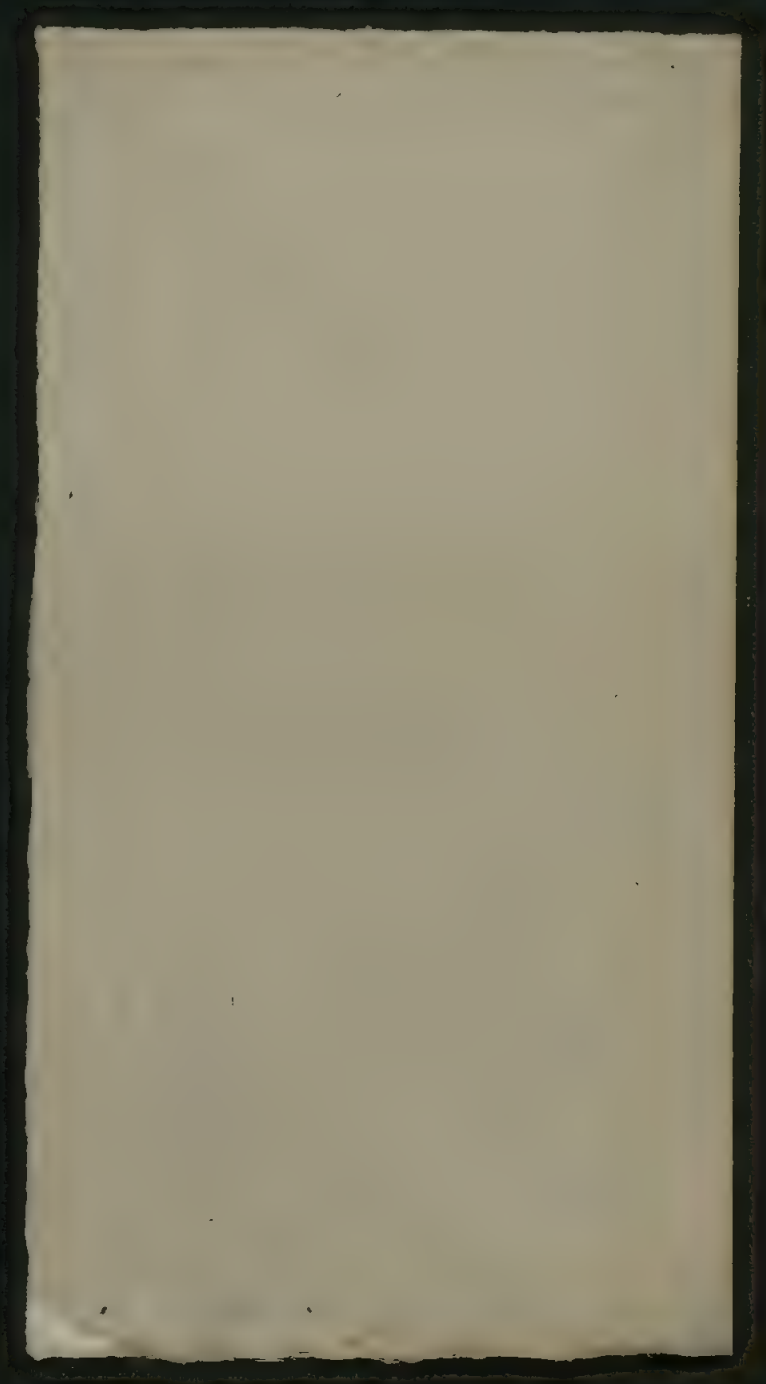
1900

[The page contains extremely faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.]

9

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Luczawa tu robią tak zwane pestle nany gatunek pastuchów w ołofach
 a także bawetniane powłoki i muszki czerwono farbowane chustki i ba-
 wetniane
 Ludność Bukowiny w r. 1800 była 190389 czyli 35507 rodzin żyją w 3
 miastach: Czerniowiec, Seret i Luczawa 3 miasteczka: Moldawskie, Tugopole-
 (Kimpolung) Wisznitz, i Kotyman, 259 wsi narodów Niemcy, Włochy, Czechy,
 Łowic, Żydzi, Ormianie, Polacy, Rusini, Grecy, Cyganie. Niemcy żyją w 9
 wsiach: Radautz, Fradautz, Ribri, Klifschte, Dajowitz, Sandomari, Grani-
 crestie, Trebeschte, Monostor. Droga Seret do Luczawy może być
 zjawna; mogą być i zjawne: Dniepr, Prut, Moldawa. Luczawę ~~cała~~ i ma-
 te ralski: Złota Biskupia w niej jest Złoty Potok, Luczawica, Mały Seret,
 Moldawitz, Dorna lub Terklui, Solka lub Solonitz. Są wielkie moczary
 zwane Schomafsch i Mirk miedzy rzeką Moldawą i Luczawą. Potem miedzy rzekami
 rzeką 2 bagniste i stawiste doliny; jedna ciągnie się od Wereszanki ku dołom
 jezochie druga z Boriantz ku Luchan. Włochy ^{wiele} zrodet które nad ratkac'ka-
 ret jest 49 w Radowie 2, Stulpikany 10, Rostek 4, Lotanc 3, Olka 10 Plepa
 2, Wikow 5, Krajna 2, Rulila 1, Mikowa 6, Berghomet nad Seretem 2, Wisznitz 2.
 W Luczawskim obwodzie są nowe założone warownie w Pietzka i Katschika jest
 na nowo 8 wydziałów raznie 1, 4 i 6000 husarów lub 14966 bez nich.
 W Katschika kopie także sol raznie 3000 letników. Właśnie miedzy
 100 to cysty soli 97 ²⁶ 1000 a innych ziemnych cysty refte
 W Radautz biją kupa dobra wiele krasu robią szary do fawajerskich podobne
 i inne mając do 20 najeńsz i szynków. Szynki do Jasi: Konstantynopola prze-
 wija. Potażarni w r. 1799 było 90 teraz zaś o wiele zmniejszono gdyż bar-
 dzo wiele szynki drewna (do r. 1310/14 szynki!) Potażarni do Prus przedawano do
 Gdanja Wrocławia przez co dostarczono Francuskim Angielskim i kadrielnom
 Kopalnie ołowiu w pobliżu wsi Kirslibaba r. 1797 w górze Dindul niedaleko pań-
 stwa Radautz utworono. Letnicarstwo szynki wydzaje 40 funtów ołowiu i 2-8

Tutaj grebra. W tej kolumnie kopuła żelazna wydeja rocznie do 4000 let na row
miar. Du kowina: Nadca = 10 Wien. Muf, Oka = 1 Wien. Muf, Oka = 2' 2' Wien.
Przechina 3 luty fagi ~~Stettin~~ Saltine ma 80 Prapyn, Stuzglicia 4 heronki
Odgon ma 12, 16, 20: 30 luty heronki

Du kowina r. 1776 dnia 10 dnia w Batamuta ~~Stettin~~ gdzie trzeci i
i cetera komisare zechali; oddano. D. 10 Grudn 1774 podras rosyjsko
tureck. wojny opusily wojna rosyjskie Du kowine a austrijackie
zajaly ja dla utrzymania rosyjskich w tureckich wojen od rozbojow
w Galicji D. 1777 formalnym traktatem w Sisto wie jako asse niegdzi
do Polski nalezaca oddana jest krol. Letnomarickowi Baronowi Her.
bert.

[illegible]

[illegible]

30 843.
5

Jakobeny kopalnia tutajże założył kapitał Brand z Strycy; 24 kopalni tamtejszych najob-
fitsze jest Velye - Stina; w Asfitye znajduje także Asbest. Jest tu 3 pieców i kilka kamienio-
a ocwici mile kamienia narodzi (Znufjurny) blach (Kolnoffurny) i gwoździ (Nagelfurny)

Kislibaba kopalnie srebra tworzył swym kofsem Brand r. 1797 z słu Dylmufurdm, Dymuljefm, Fenis.
Jm; w sztolniach pracują nieporządnie srebro nie przychodzi w garstkach lecz w gniazdach (Buckah) (Nymm)
woltnarze otworu bywa 15-20 tutej srebra, kofsa wydzielania go z otworu są wielkie; otwory sprzedają na
miejscu, srebro oddają do mennicy w Carlzburga Siedmiogrodzie - tutajżybachniłoz odbiera także złoto
które się na kofsa rządu ptawi w Bystrycy. Górnicy tutajżi tworzą kolonię duży. Koto Kislibaby prowadzi
szieroka przez górę Kukurafga do Rodny w Siedmiogrodzie

Bohorita tu jest kopalnia miedzi z Karfurnym, Dymuljefm
Kimpelung miałyżko długie i ludne stąd zaczyna się równina łągowa. Droga górzysta z Bystrycy
do Gurahumory jest doskonała droga. Koto Jakobeny rości się tylko miedź owsie a koto Gurahumory więcej oddają
się rolnictwu. Od Gurahumory do Luszawy jest równina bagniasta.

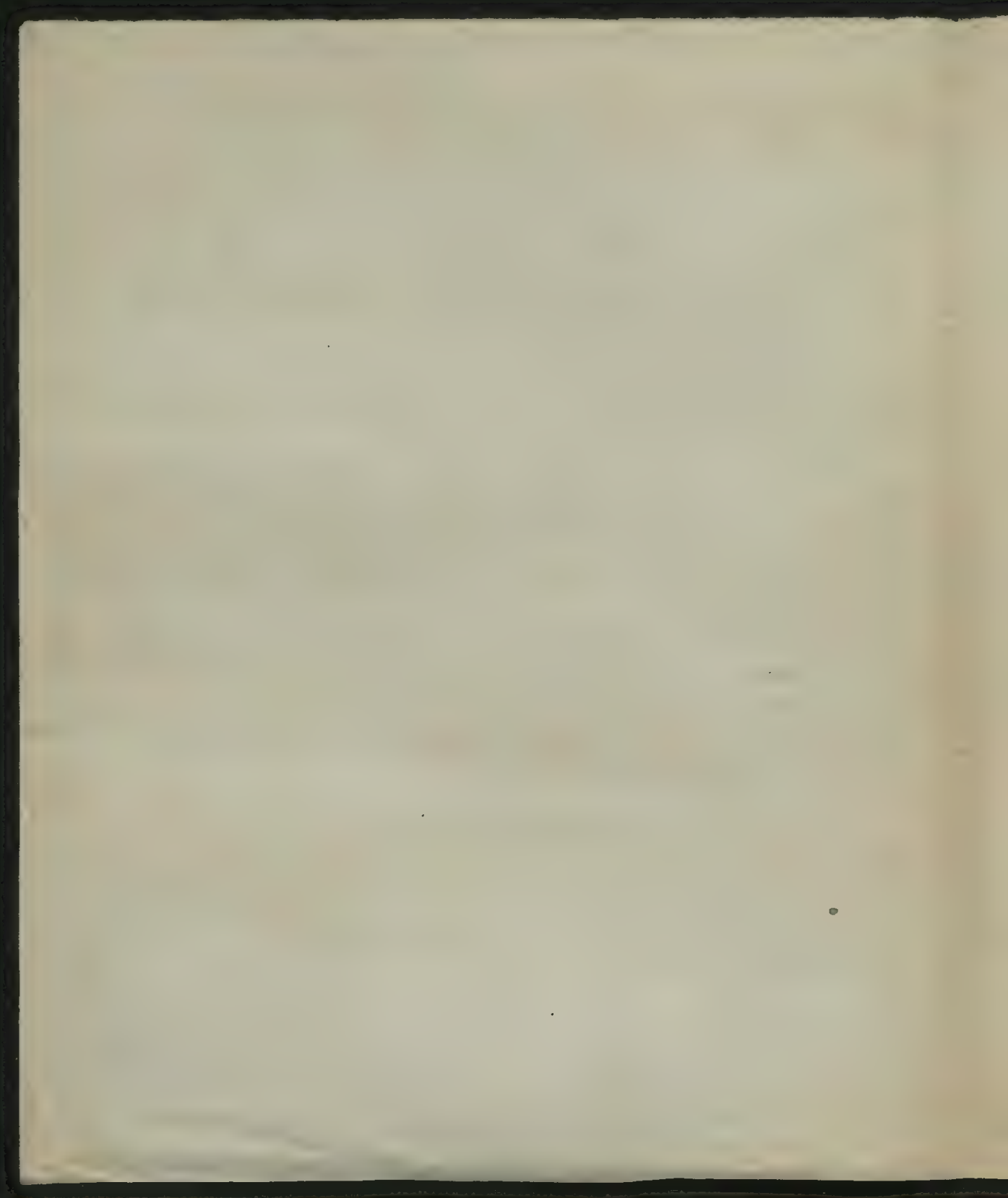
Luszawa jest tu założona od Józefa II. kopalnia lecz nieukończona miałyżko leży na równinie na wzgórzu.
w ulicach pobocznych domy daleko są od siebie odległe i otoczone dworcami dużymi - Koto cerkwi wotokich wsi
uśto Toake deższutka na której wlotkami puka się dla zwrotania do kofsiota. - Niedaleko za miastem
na wzgórzu leży klasztor otoczony murem a poniżej takowego na bystrym wzgórzu ruinę starego zamku zięzkiego
przez Luszawę prowadzi most kryty przycupiający na 2 kamienistych filarach o 3 łukach. Za rzeką widac
koto wzgórza miałyżko wotokie

Dragomirna czyli Miotoka leży na wzgórzu leśnym

Lipnowy mata ofada Filiponów który tu niepają Karzym tylinim; tabaki nie uś pja Kobaty nośno długie
zpradu zapinane suknie japo niebieskie i chustki na głowie - Gromada ma swego (daskuli) nauczyciela
należy do kofsiota w Multanach jednego; kryje na cerkwi ich mają formy $\frac{1}{2}$

Czerniowce w środku miasta jest duży plac czterokątny który główna ulica przerywa, ulice poboczne są nieregularne
nie mieszkanie są kupcy, Niemcy, Ormianie, Żydzi, Bojary

Poukownina zaludniona była przez Hunnów, Awarów, Bulgarów, Rzymian, Kumanów a w końcu przez Sarmatów
których 1357 wojewoda siedmiogrodzki Andrzej datz kowits pobit; którzy uśkli na brzegi Dniepru i Donu
kilka lat później prowadził Bogdan czyli jego syn Dragosch uśli wotoków przez Góry z marmurami;
osiedlił naemi z Krainie. Ormianie przybyli z kilkoma 1000 rodzin do Wotofszczyzny w XV wieku
przed skafowaniem było 30 monasterów - miary: 800 = 1 wim. Musz czyli 2 1/2 minit - Konec -
Kilo = 4 1/2 minit - den ryński waluta, slot = 45 Xr. - Ort 15 Xr. Chy

Stanisławów w środku rynku z którego 2 ulice prowadzi jest kościół, r. 1809 rozebrano mury okopane; przed.
mieścinia obywatelska

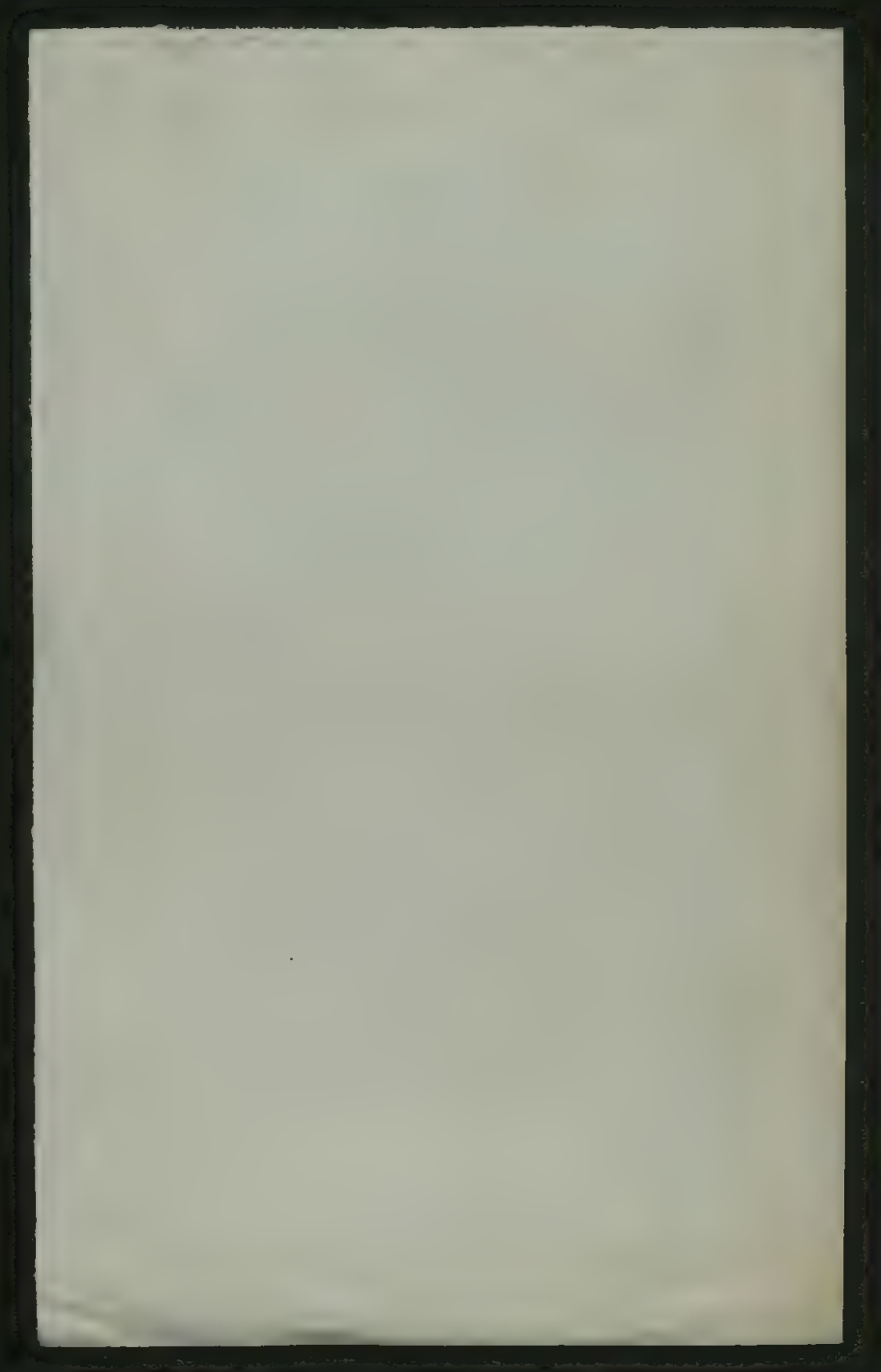
~~Sankfeld~~ tu jest helwecka kaffarna

Nad rzeką Strypa widac' liczne mogily i ~~okopy~~ okopy
rypane. Ziemia ma tu rolnicze, winograj niż 30 wiorobii zdotaja
Lafu brak; stawów dosyć

W kowina: z Kobeny są 4 kamernie do rozciągania żelaza,
i do robienia przętów żelaznych; w Eisenau pod Wama jest
5 kamerni do hartowania żelaza; w Bugboja nad potokiem Su-
ha 1 kamernia do robienia grubszych a 2 do cieńszych przętów
żelaznych: gwóźdź, klamry, juty, siekiery: i. t. p. które sprowadzają
do Smultan żelazo furowe dołtajaz Kobeny. Huty sklan-
ne są: w Fisfenthal (pod Marfyna) w Lutnej (koło Radantz)
Krasnej (koło Kuczumare) w Gura Humora. Przy tego jest
kilkanastie potażarni, browarów i gorzelni na Bukowinie, 3 gar-
barnie w Suczawie i Starém St. Jellie; fabryka powozów w
Czerniowcach; fabryka fajansów w Worwatecu

Z Bukowiny idą do Turcji: żelazo, glejta słowiańska, wy-
roby żelazne, narzędzia miedziane, powozy, roboty stolarskie
fiedlańskie, rymarskie; do innych prowincyj Austrii idą:
brzozy, drewno, słachy miedziane, skóry, furowe, miód, wół,
wełna, konie, bydło rogate, owce, kopy, zboże. Wprawa:
działać jako artykuty użytkowe.

R. 1798 było na Bukowinie 32846 domów 33473 chrześcijan.
Kich i 639 żydowskich familii

Solka / klasztor / zbudował Stefan Tompa
kopacz wotafki.

Dragomirna monaster zbudował r. 1602 Anaf.
= tazy Krymka metropolita multanji

Suzawa w pobliżu miasta ^{na wzgórzu} (jest klasztorzek
ormiański zwany Zamka a pp ormiaci / Xu
Wank, poświęcony Sw. Ewangelii

Rachmany = Kobolde

Baba Dokia koło Kimpodung Kamien (miasto
12 Koichow)

Moroi - dzieci niechrzczone zmarłe

Stłost. pol.

(August II ~~król~~ polski)

~~Moja siostra Jasia żona Jankiego ~~ob. 1710~~ (Fryderyka Bu-
guć) do Kardynała Ruffiniego (Gwieżdżonego) (Michała
Radziejowskiego) de dkt. Baden 4 Junij 1697. (b.m)
4to K. 1.~~

(z upamiętnieniem przyjęcia religii katolickiej)

1746 Leibnizfest aufgesetzt

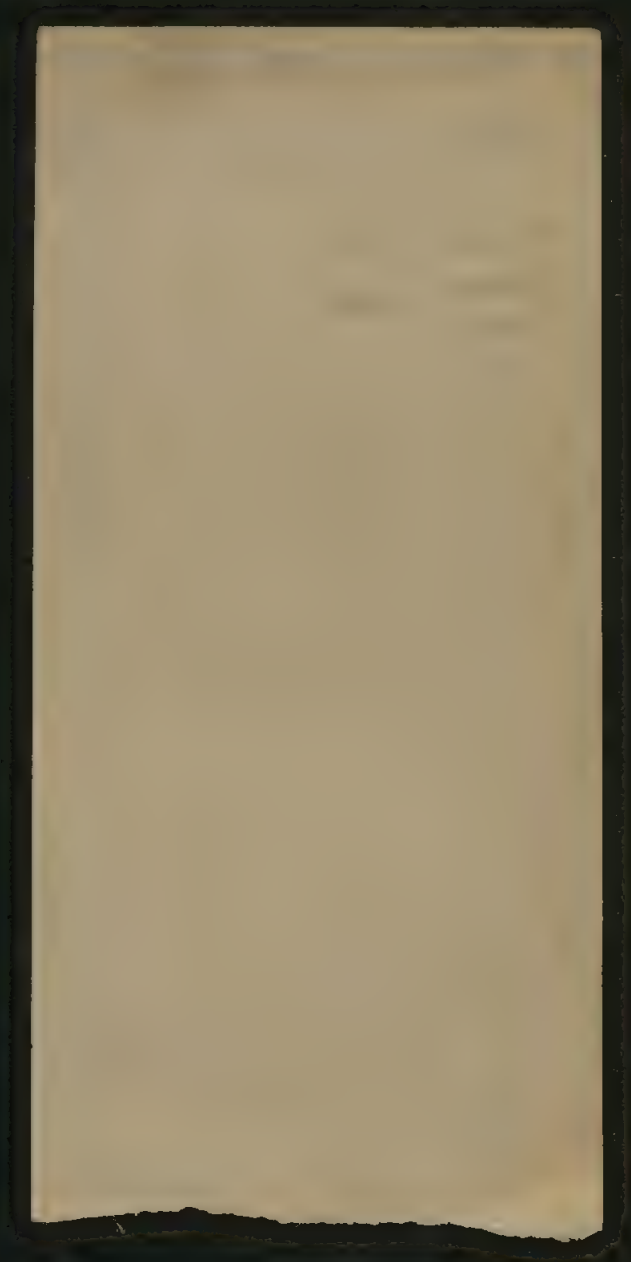
Chron. do r. 1746

Mediaszy multan
Moszeni }
Kneazi } wotok } Kmiecia

Veciri, Romaeni, Robi - podani
do 1746 Leibnizfest.

Skutelnicy zagrodnicy Leibnizfest Leibnizfest
Pofusznicy (Leibnizfest)

r. 1741 zaprowadzi Sprawnikow

Łodatkii: deniny mośdawskie

187

haracz (proszowne)

mośtasipie (dzieńsiuna ośpińców i cegły Kup.
rych pociąg miary lub wagi)

trachozing (w mieście)

folorit (ziemiunęci)

hoftina (kfr. funiunęci)

rogonevit (od winnic)

wardarit (bezkowc od win)

bezmen (Wrogypie)

Kumica (Wrogypie)

wa Kant (Rufgali)

700, dzieńsiuna (optata) od pały owiej

"

"

"

"

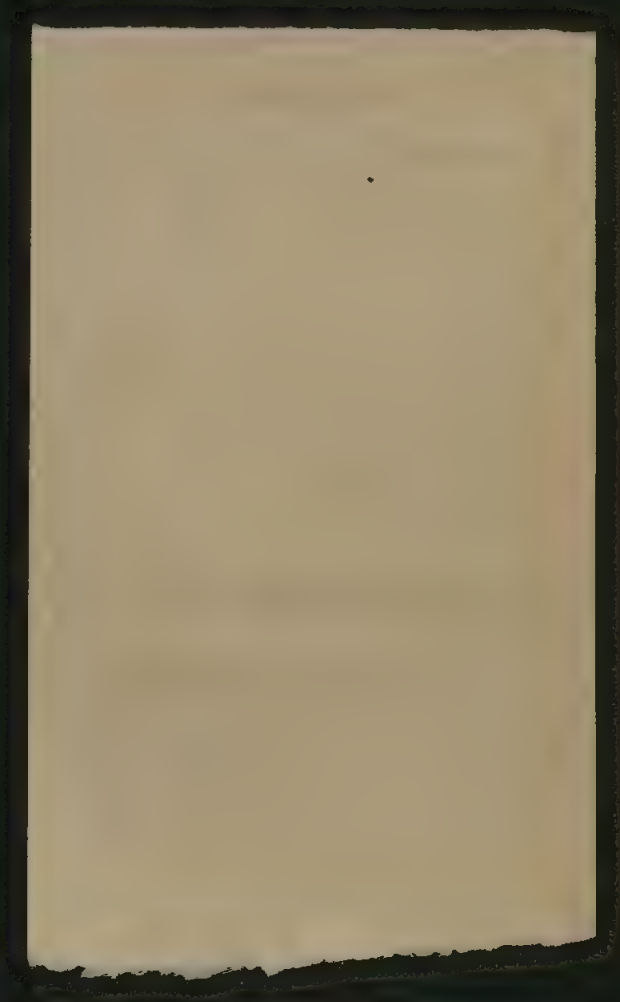
rom

"

"

(dań miodowa) od ulow

Піотр Кезехо посадила в село Зворостіє,
1753 (коло Молдавії) і до неї був монастир
з 1765

Полковник з 1781 Липіан урбаніст
успітхит у селі Полковник, який урбаніст
наказує. Metzgera, і інвентару купівлі.
Тезис.

~~Молдавія~~ ~~журт.~~ 23 ~~апріля~~ 1785

r. 1786

Slachta

Bojary ^{węzł.}
- mncejri

Massile

Ruptafze

umblatory

Aranci koni.

Barany Grunyl innu

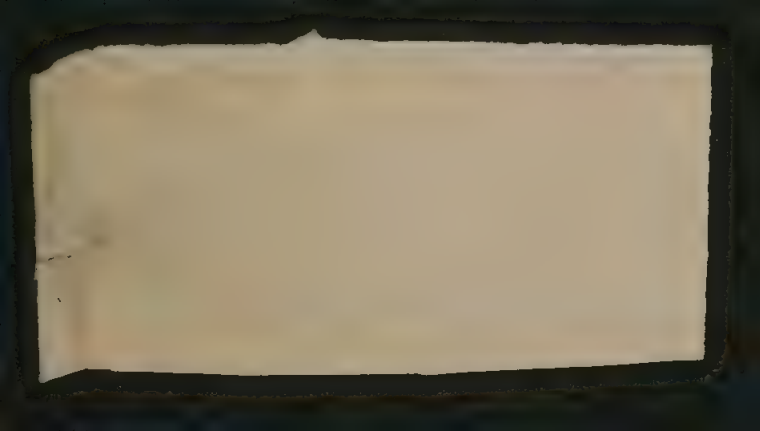
Kaloraphy raitam
butfon

Wutelnix dnitni ynasz

Refefche

123

193

Wickenhauser: Molda
IIes Bändchen.

Moldanisch und Rus-
sisch Kimpolung (Hunza-
len) und die Einwande-
rung der Lippowaner.

2^{es} Bändchen (Urkunden)
Czernewitz (R. Eckhardt:
rhe Buchdruckerei) 1891
str. 109.

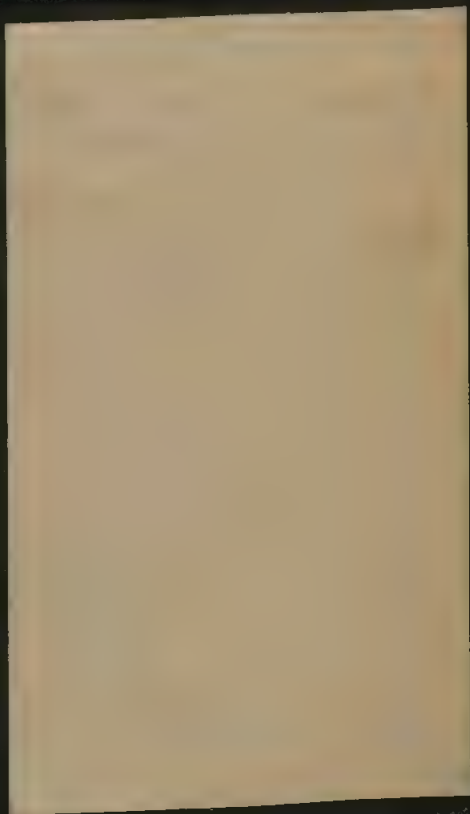
Lippowanie za Piłtwa Wiel.
Kiegs wywodowali do Mol-
dawii - r. 1783 ofiedli
w Dzegomirna gdzie zato-
rzyli monaster (Fontina
ieba), pochodzą z nad Car-
nego morza (Dobruddij) —
w Piłtwa są bezpopowcy.

1941.

na drodze ku Chocimowi
niedaleko Stepanoszy
staryj las bukowy porażka
Polaków

Isidoriusz Zach alias Laczek Waiwoda Transylwanii 1404-1408

Munteani, Mocani, Barsani (9 to górale wotosci trudniący
się chowem owiec

Bukowina

Do zawarcia pokoju w Kuczuk-Kajnardzi gdy Rosjanie cofnęli się
z Multan zajęto wojsko austriackie Bukowinę (jako część należącą
dawniej do Galicji) pod komendą generała Bartha na co Turcy zawarli
d. 3 Maja 1775 konwencję zezwolita, a konwencję d. 2 lipca 1776 w
Balamutce podpisaną oznaczono granice Bukowiny. Holofpodarem
multańskim był wtedy Grigorie Gheika, - D. 12 Octobr. 1777 odbyła Bu-
kowina przyjęła homagialną, a rządził był baron Enzenberg. - Józef II potęgował
Bukowinę z Galicją - za Leonida II ofiarowa za osobną prowincję i Franciszek I potęgował

ją znowu z Galicją - R. 1849 d. 4 marca ogłoszona udzielnym Księstwem
z własną administracją; lecz administracja własna dopiero r. 1853 Buko-
wina uzyskała. - R. 1859 znowu na krótki czas administracja Buko-
winy z Galicją połączono.

Gregorz Ureki Kronikarz multaniski pisze iż r. 1399 hospodar
Juga (Jerzy Koryatowicz?) założył Kościół metropolitalny w Sucza-
wie za pozwoleniem metropolity z Ochrydy

Za cesarza Józefa II stolica biskupstwa radowieckiego (założonego przez Alexan-
dra dobrego około r. 1420) przenosi do Czerniowiec biskup Dosithej Hleres Kul
i odwołuje się od metropolii moldawskiej - po nim biskupi czerniowieccy: Danił
Wlachowicz, Izaiasz Balasze Kul, Eugeniusz Hakman, Bendela,

Rumunów liczone w r. 1877 (podług pisma L'Orient
1877 wychodzącego w Bukarescie) razem dusz
11,437,000, którzy zamieszkali w państwach:

a) w Rumuńskiem Królestwie . . .	5,700,000, t.j.	1) na Wołoszycy 3,000,000	
		2) w Mułtanach . . .	2,700,000
b) w Austryackiem Cesarstwie . . .	3,210,000, t.j.	1) w siedmiogrodzie . . .	1,500,000
		2) w Banacie i Temeswarze . . .	660,000
		3) w Maramorsk. Komit. . .	850,000
c) w Rosyjskiem Cesarstwie . . .	800,000, t.j.	4) w Buhowinie . . .	200,000
		5) w Bessarabii . . .	800,000
d) w Tureckiem Państwie . . .	1,600,000, t.j.	1) w Bułgarii i Dobruży . . .	400,000
		2) w Tracji . . .	200,000
		3) w Macedonii . . .	450,000
		4) w Tesalii . . .	200,000
e) w Serbskiem Królestwie . . .	127,000, t.j.	1) w Epirze . . .	350,000
		2) w Serbii . . .	127,000
	<u>11,437,000</u>		<u>11,437,000</u>

w której to liczbie niezamieszkuje się Rumuni wygnania tureckiego?

Według pochodzenia (narodowości?) liczone w r. 1877 w granicach
dawnego Państwa Tureckiego:

Turcyków . . .	12,000,000 (Rumunów?)
Greków . . .	2,000,000
Albanczyków . . .	1,000,000
Bułgarów . . .	4,500,000
Serbów . . .	3,000,000 (w Serbii, Bośni, Hercegowinie)
Czarnogórców . . .	200,000 (w Montenegro)

W Austrii następujące dycezye rumuńskie:

Arcebiskupstwo	nieunićkie	w Hermansztadzie ..	715,928 duz	
Biskupstwo	" "	w Alad . . .	557,880 "	
" "	" "	w Karansebes . .	335,361 s	
Arcebiskupstwo	unićkie	w Fogaras (Blasnovitz)	379,872	(Kra Szarmy tego XII)
Biskupstwo	"	w Szamos-Ujvar (Armenopolis)	423,130	" (nowe od 1850)
"	"	w Grofswardein . .	121,291	" (od 1748)
"	"	w Lugos . . .	100,109	" (nowe od 1850)
Z tego należą Rumuni do				
Biskupstwa	serbskiego	nieunićkiego	w Werschetz .	40,000 s
"	ruskiego	unićkiego	w Munkacsu	?
Arcebiskupstwo	nieunićkie	w Czerniowach (Bukowina)	200,000 "	

5 mißt 14. m. m. m.
295 w. f. 1. 2. K. l. f. t.

Herb Buckowiny (na nielacu
Kieziem 917. 1775. 1775. 1775.
Korona Krolewica.
Zabito Buckowiny m. i. r. 1775. 3 mißt
295 w. f. 1. 2. K. l. f. t.

Ob: Kulturstände im Heringsfume
Buckowiny 1775. 1835. Verlag der
Hendel-Kammer vom 1775.
Andreas Winkler.

1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000

1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000

Wickenhauser Franz Adolf (K. K. Finanzrath): Moldau oder
Beiträge zu einem Urkundenbuche für die Moldau und Bukowina.

bei J. L. Zardini K. K.
Universitätsbibliothek
in Czernowitz

I. Abtheilung (I Band): Geschichte des Klosters Moldowitz.

Wien 1862. 8°. pp. 242.

1 f. 20 Kr.

II Band: Geschichte des Klosters Solka. Czernowitz 1877. 1 f. 20

Bochotin. I Heft: Geschichte der Stadt Czernowitz ummt
Umgebung. Wien 1874. 1 f.

Molda: I Band. Geschichte der Klöster: Homor, Sct. Onufri,
Horodnik und Petratz. Czernowitz 1881. 1 f.

II Band: Deutsche Siedelungen in der Bukowina I und Ier Bändchen pp. 138
" II Bändchen. Czernowitz 1883-1888. *) 1 f. 60

III Band: Geschichte der Klöster Horonetz und Lutna. 1888.

I Bändchen 1^{es} und 2tes Heft. Czernowitz 1886-1888. 1^{es} Heft pp. 96
1 f. 60. 2^{es} Heft (Bewährur.
Kunden, C. F. 2tes Heft)

Kaindl Raimund Friedrich: Der Buchenwald. Beiträge zur
Geschichte und Kunde der Bukowina.

(Separat. Abdrücke
aus der Bukow.
Rundschau)

N° 1. Zur Geschichte der Stadt Czernowitz und ihrer Um-
gebung. Czernowitz 1888. 8°. pp. 25. - 20 Kr.

N° 2. Geschichte der Bukowina. I Abschnitt. Czernowitz
1888. - 50 Kr.

N° 3 (R. F. Kaindl und Alexander Maraschewski): Die Ru-
thenen in der Bukowina. I Theil. Czernowitz 1888.
8°. pp. 87. - 50 Kr.

" " II Theil (Festkalender, Geffenster, Lagen)

" " III Theil (Die Ruthenen am Seret.)

* II Band Molda. IIes Bändchen: Die deutschen Ansiedelungen
in der Bukowina unter Kaiser Josef II (Lipowaner, Ungarn,
Ruthenen, Rumänen) 2tes Bändchen: Geschichte des griech. orient. Klosters
Gross-Skit bei Haniolau 1611-1785 (2tes)

Lieglauer von (Professor): Der Zustand der Bukowina
zur Zeit der österreichischen Occupation. Dargestellt
im Spiegel der ersten Denkschrift des commandira-
den Generals Freih. v. Spleny. (Separat-Abdruck
aus den „Bukowinaer Nachrichten“.) Czernowitz,
Druck und Verlag der Czernowitzer Buchdruckerei-
Gesellschaft, 1888. 8vo Str. 41 (42 Lr)

(Wjaniemi 1884 raził General-wachtmeister Gabriel Baron
Spleny de Michalcy na czele 3 pułków piechoty, 12
armat i 2 pułków konnicy, oraz dawnych Mullah
która dostata razus: K.K. enclavirter Moldanischer
Antheil; pozniej dopiero otrzymata nazwa Bukowiny.)

Ridermann Dr.: Die Bukowina unter österreichischer
Verwaltung 1775 bis 1875. Wien 1875. 8vo

Cogalniceanu M.: Letopisețul Țării Moldovii. Iași 1882
I. I. II

mo kani, moci, mo'ogani, etc
(castere gogay siedmioqrodzcy)
Bărsanii Hjort m rub dnu
Buzynulund

Lihac R. de : Dictionnaire d'Etimo-
logie Daco-Romaine. Eléments
slaves, magyars, turcs, greco-
moderne et albanais. Frankfurt
a. M. (Ludolph. St. Goar) 1879. 8^e
2 Vol.

Slavici: Joan: Die Rumänen
in Ungarn, Siebenbürgen und der
Donauwina. Wien u. Teschen
(Prochaska) 1881. 8. (6^r Band Die
Völker: Oesterreich = Ungarns.)

и = i

у = u

б = e'

з = ä

ж = â

т = m

д = ŭ, ä

к = c, ch (ka ko kn) ke, ki)

тн = st, th

ф = f

х = h

ч = c ě (ce ci, ča čo, čn)

ш = š {c'}

щ = ŝ (sz)

ц = st = (sa)

џ = g, ğ (ge gi; ga, go, gu)

с = d

Wickenhauser F. A. Geschichte der Stadt Gernowitz
semit Umgegend. . 1f.

" " Geschichte der Klöster Homor
set. Onufri, Morodnik und Petrowitz
1881. 1f

" " Deutsche Liedungen in der Buk-
wina. 2tes Bändchen 1888 ... ~~1888~~ 1f.
(Pensky tornik many)

" " Geschichte der Klöster Woronez und
Putna. 2tes Heft des 1ten Bändchen. 1888
80 Kr.

" " Geschichte des Priothums Radautz
und des Klosters Grofs-Skit 1890 1f.

St. Petersburg,
gedruckt bei Carl Neumann,

1824

Forma

Gebiete der älteren Religionen
und literarischen Denkmäler
älterer Mittel-Asiens vorwiegend
aus Tibet von
Schmidt.

XIV. 287 u. 2. Abt. Tafeln.

Kaindl Raimund Friedrich:

198

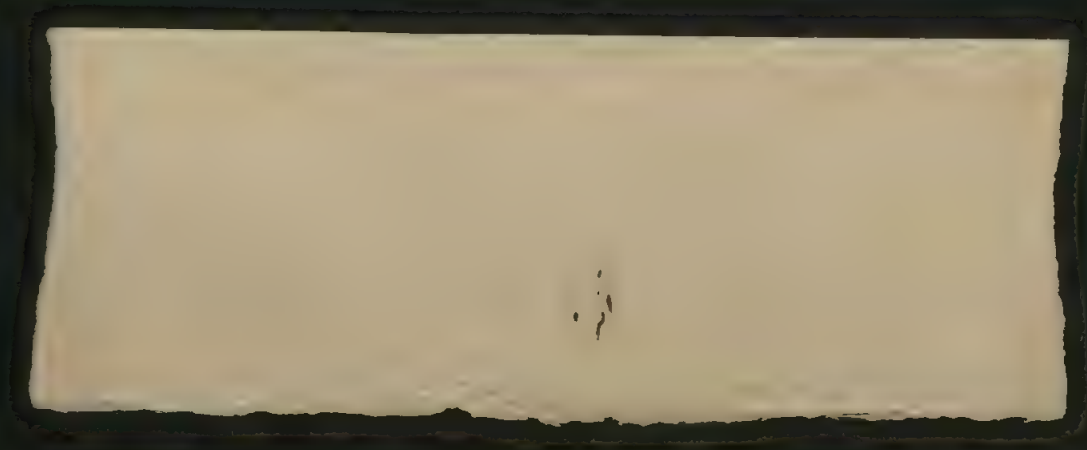
Zur Geschichte der Stadt Lierowitz 1888 - 212.

Geschichte der Bukowina. I. Abschnitt 1888. . . 50

" " Manasterki: Die Ruthenen in der Bukowina I. Theil 1889 . . . 50 "

II " 1890 . . . 60 "

III " ?

i 1828 r. 1826 nie ma jener

133

1828) Hauptschule in Czernowitz

Katechet r. l. Johann Schindler Dr. der
Theologie

Pfarrer u. Dechant Anton Kunz
Erzbischof Aloisius Brückner

ojciec Józef Schindler yamistlufar
dumyaspur in Hanyslawow.

Numerus Invent.	Litera	Nro <i>Histor.</i>
	Schmidt Isaac Jacob.	Forschungen in ren, politische geschichte der V lich der M

260
Schmidt Wilh. Gymn. Prof.

Suczawa's historische Denkwürdig-
keiten von der ersten historischen
Kenntnis bis zur Verbindung
der Bukowina mit Oesterreich
Ein Stück Städte-Chronik und
moldauischer Geschichte. Czernowitz
1876 Selbstverlag (zu haben im
Suczawer Gemeindeamte.)

IX. 276 str. 8te maj. 3 Mark

AKerman - Cetate Alba - Monasteru - Apres Castro.

Adhuc et recte gerendo Imperatoris
honoris et pacis. Regni tui. Francie
5.

H. N. 17. 64. 6.

Inhaltsver: Geschichte der Transalpinischen Diöcese.

204

Bukowina Landes- und Amtszeitung Jahrgang
I - VI (1873)

Hauptbericht und Statistik über das Her-
zogthum Bukowina für die Periode
vom J. 1862 - 1871

Volkswirthschaftliche Uebersichtskarte
des Herzogthums Bukowina von
Andr. Mikulicz Handelskammer sekre-
tär. 1873. - 1876

Czernowitzer Zeitung pro 1873 (b. Eckhardt)

Bukowiner Hausblätter Czernowitz
Druckerei des G. Piotrowski 1873
No. 1-4.

Schematisirung der ^{hier. ient.} gr. or. Bukowiner^a
Diöcese ^{für} (1868 - 1870. 1876

Rechenschaftsbericht der Bukow. Han-
delskammer 1850 - 1870.

Dr. J. v. Alth: Klimatologie von Czernowitz
1876

S. idermann: Die Bukowina unter
öster. Verwaltung 1875 - 1875. Lemberg
1876.

Kalendar ruskiej Besid y w Czerniowach 1876.

1877
Zieglaue: Der Zustand der Bukowina zur Zeit der österreichischen
Occupation. Czernowitz 1888.

Mikulicz Adalbert K. K. Gymnasiallehrer

Heimatskunde der Bukowina. Czernowitz (^{Rudolf} Eckhardt) 1872

Neubauer Ernst Rudolf Director.
des Unter-gymnasiums in Radantz
1873.

Lukasi: Historia Armenorum Transilvaniae.
5 Vienna 1859. 8^{oo}

Erix Walenty: Bukowina Wymianka o jej przeszłości
i zabytkach. Czerniowce (Eckhardt) 1884. 8. flr. 83
(Druk 2 Gazety polskiej)

Benbella Theophil: Die Bukowina im Königreiche
Galizien. Wien (Müller) 1845. 8te flr. 38 i 6 litograf. rym.

Drelicz: Geschichte der Stadt Seret und ihrer Alterthümer.
(Jahresbericht der Unterrealochule Seret 1886)

Kodreskul: Urkar (Urkinimbüß) Jassi 1825-1888.
10 Fomikow.

L. A.) Wickenhauser: Geschichte und Urkunden des Klosters
Solka-Cernowitz 1877. 8te Str. 201.

202.

(Simiginowicz - ~~W~~ Stajfe: Die Boden-
plastik der Bukowina 1875

¹⁸⁷²
Cernowitzer Zeitung 1875 - 1876 - 1877
Bukowinsko - ruskij miesiacostan
1874. (Eckhardt in Cernowitz)

Wickenhauser Finanzrath: Bochartin
oder Geschichte der Stadt Cernauz
und ihrer Umgegend. 1874

Mittheilungen des Vereins für Landeskultur
im Herzogthume Bukowina 1874

III Jahrgang 1876. IV. Jahrg. 1877.
Poetii populari romine adunate si
intocmite de Iimeon St. Marian.

Cernowitz (G. Piotrowski) 1874.

Prof.
Neubauer Ernst Rudolf: Erzählungen
aus der Bukowina I. ~~III~~ ~~IV~~ ~~V~~ ~~VI~~ (1873)

I. Lieder aus der Bukowina I 1873

I. Versuch einer Darstellung nach Quellen für
die Beziehungen zwischen Polen und
Oesterreich zur Zeit Kaiser Maximilian
II u. seines Sohnes

Lopata humonystyczne nastro ruskie: Cernowice
1876 druk wdmny G. Piotrowskiego. I rok.

Bucovina di P. S. Aureliano. Bukaresiti
1836.

Martynowicz Bridor: Historische Zeugnisse
über die ältesten Besiedler der Buko-
wina. Czernowitz (Gopp) 8te ftr. 28. 25 Ct

Heimatskunde der Bucovina. Czernowitz
(Ladini) 1872. 8te ftr. 61.

Kaindl R. F. zur Geschichte der Stadt Czerno-
witz 1888 (Gopp) 8te ftr. 25. 10 Ct
Herb Czernowicem nadem 1784.

Stauffer - Siemiginowicz L. Q. Volkragen aus der
Bukowina. Czernowitz (Ladini) 1885.
8te ftr. 139. 60 ftr.

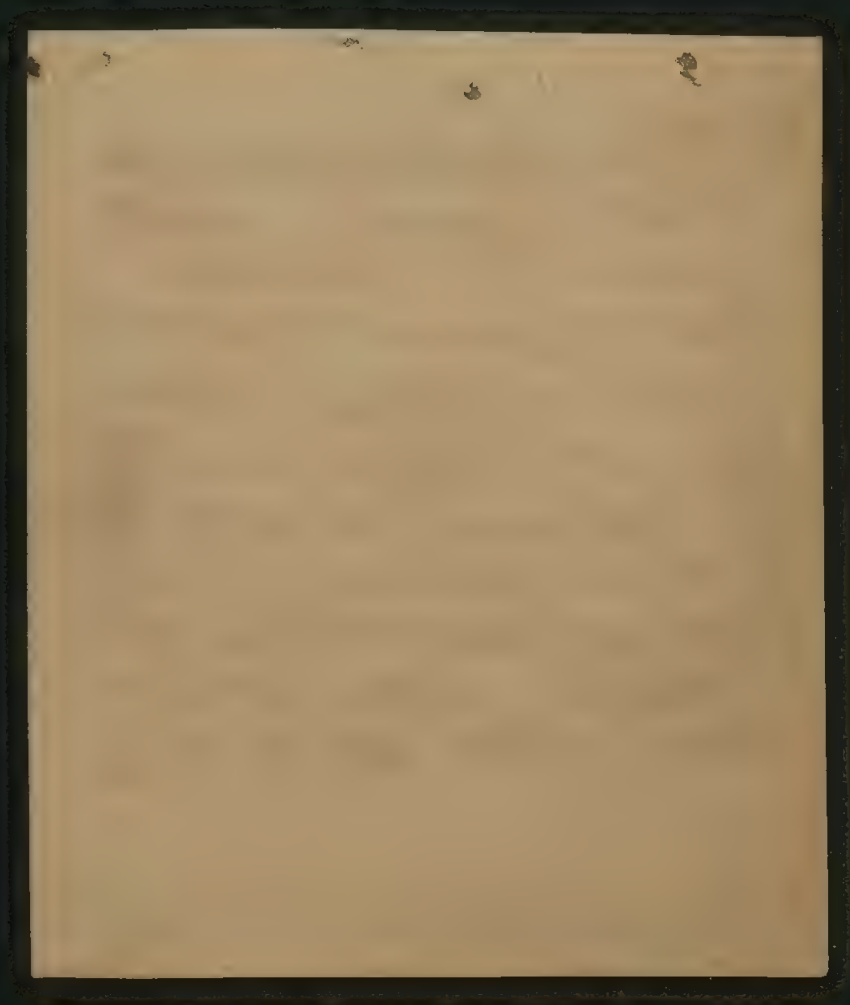
" " Völkergruppen der Bukowina
Czernowitz (Gopp) 1884. 8te ftr. 203. 1 f.

" " Die Bodenplastik der Bukowina
Kronstadt (Frank) 1873. 8te 50 Kt.

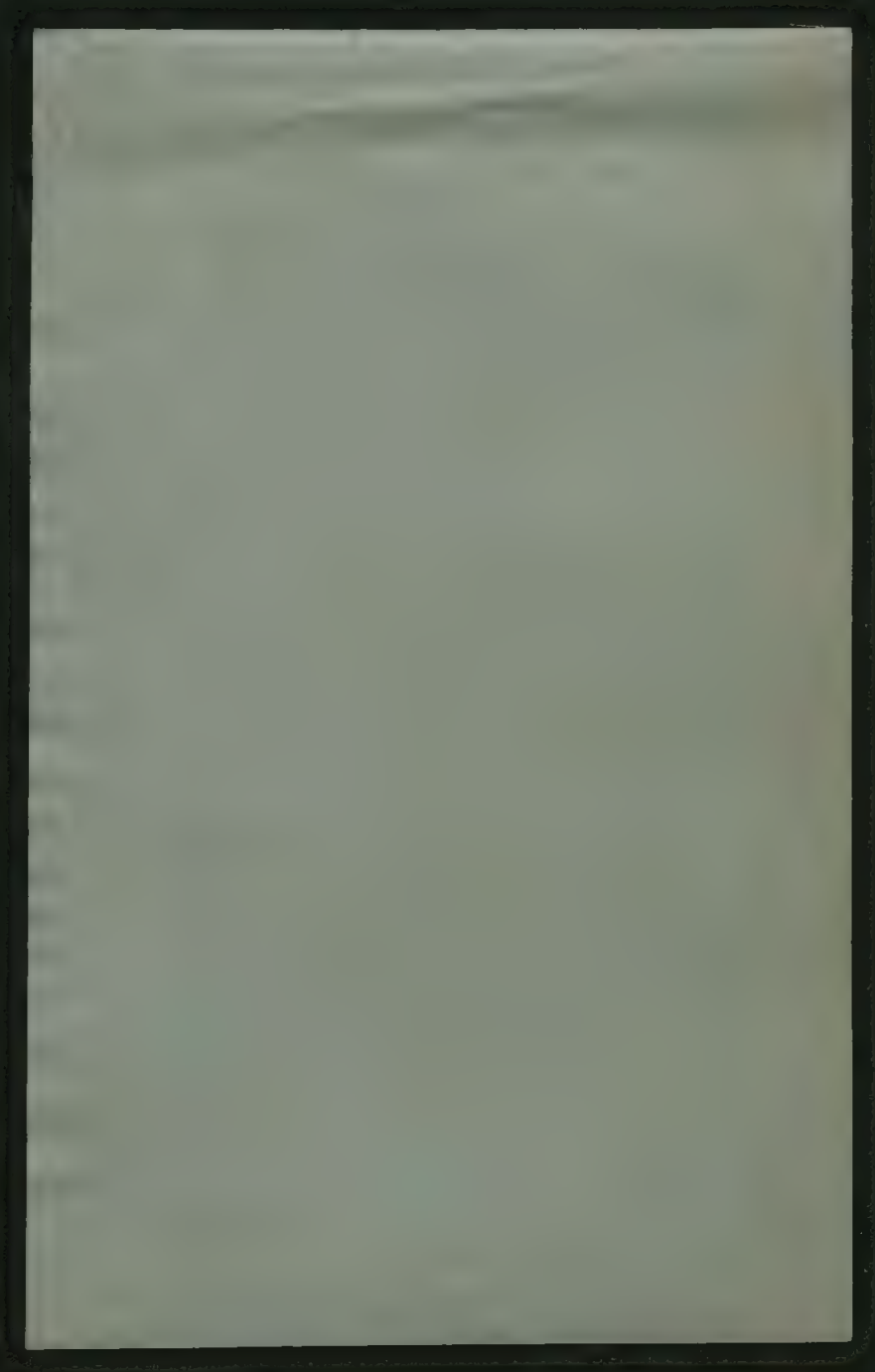

204
Alphabetisch geordnetes Repertorium aller
für Galizien, Lodomerien und Bukowina
erschiedenen Gesetze, Verordnungen,
Patente Gubernial- und Kreisverordnungen
in politischen, Justiz- und Kameral-
sachen, welche in der sogenannten Littera-
ren Patentensammlung vom Jahre 1772
bis 1818 und in der Provinzial-Gesetz-
sammlung vom Jahre 1819 bis 1848
enthalten sind. Lemberg E. Winiarz
Verlags-Expedition 1856. 8te flr. 495

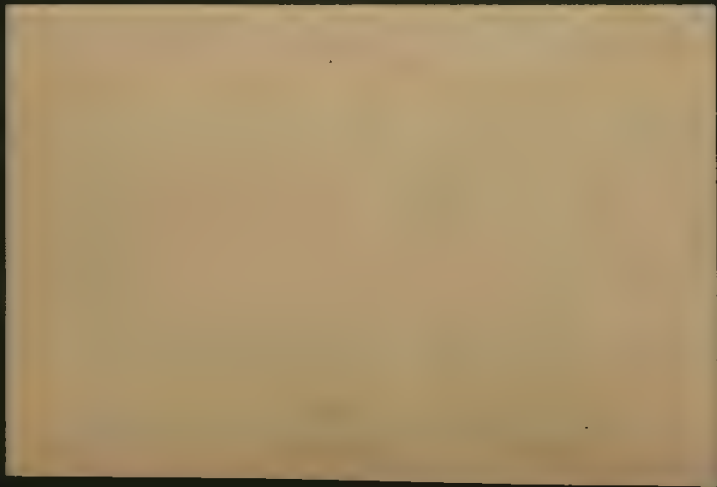

210
Dolet Joh: Die dypowaner- Colonien in
d. Bukowina. Wien 1885. 50 Kr.

Swieczny F. Das Heimatrecht in d.
öfr. Kronländern. 2^e Aufl. Wien 1861.
8° 1 f. 50 Kr.

Gartner Fh. Bukowiner oder Bukowi-
naer. Cernowitz 1891. 8 20 Kr.

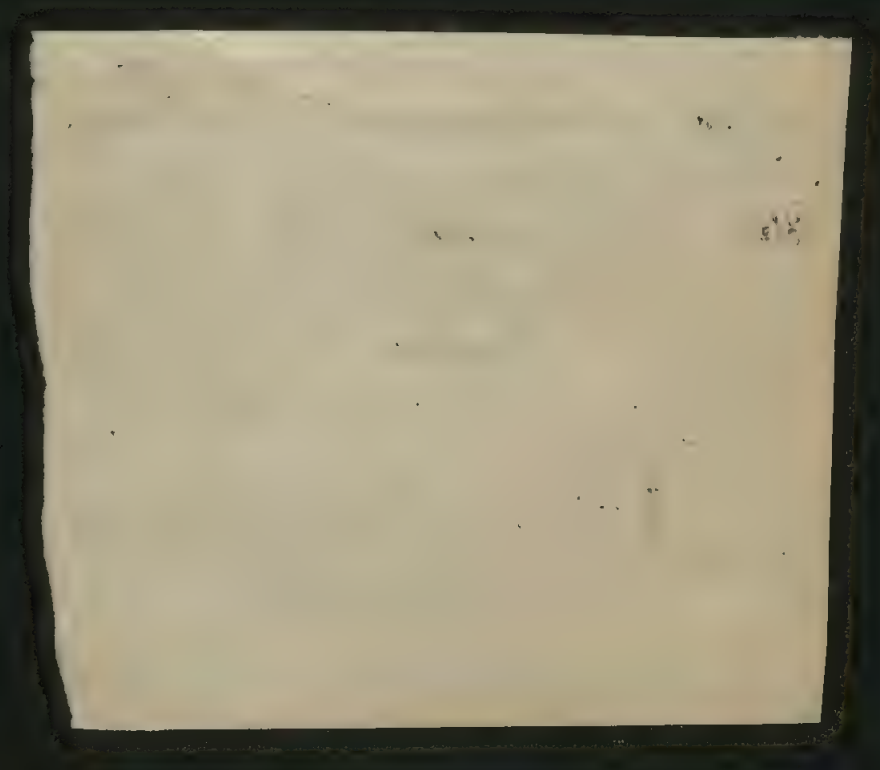
Katuzniacki: Oczoslawians-mosk.
pemiatrikow jazyka i pisma. Kijew
1877. 4° 1 f. 50.

Rückblick auf die Forschungen zur
Landes- und Volkskunde des Bukowina
seit 1773. Vortrag von Dr. Johann
Polek. Vortrag gehalten in der constitu-
renden Versammlung der Mitglieder
des Bukowiner Landes-Museums in
Czernowitz am 21. Februar 1892.

Czernowitz 1892. Czernowitzer
Buchdruckerei-Gesellschaft. 80 Str. 32
Odrożenie Bukowiny w r. 1774

205

Schmied, Carl, v. Georg, 24

1871

geboren am 20. Aug. 1851 in Bismarck

7th June 1861

Flora der Bucovina von Dr. Franz Herbach K. K. Regiments-
arzte, Mitglide. Leipzig Verlag von F. Völkmar 1856. 8-
ter. VI. 460.

Selectus Plantarum Galiciae et Bucovinae. Gernovitchi 1836
degenbarger botanische Zeitung XIX Jahrg. Beschreibung
eines in den Hochgebirge unternommenen Auffluges
od 1836-1856 fbonnua i Zuzulawer
od Dniestru do Gornej Hory
J. 189 mil D Bukow

Bukowina ma mato nstlin alpejskij, esak gojz wspanne
koto Kimpolung i Dzinini mianowicse Gory Litile Domnei
yli Litile Domnei i Rareu

Leptocarpus (p. alpina) Poa laxa, rueticia, Lesleria aen-
lea, Aiza flexuosa, Phleum alpinum, Carex curvula etc
Juncus infidus, Luzula maxima, Luzula Althii Herb.
Orchigloboza, Juniperus nana, Pinus mughus, Betula alba,
Salix pileata, Polygonum viviparum, Rumex alpinus,
Thesium alpinum, Homogyne alpina, Aster alpinus
Anthemis caespitosa Herbach, Gentiana bucovinensis Herbach
Ranunculus carpathicus Herbach Silene Ramiszkyi Herbach
Gory pokryte lasami sybilkowemi

Wagiste okolic nad Bruten i Seretom

Stopy koto Dniestru miedry Dniestrem a Bruten

rosodnewina Pinus mughus tytko na Gucytach Dorchumaleu-Kal.

du, Litile-Domnei, Zapul

Cif taxus baccata left w Gorach koto Wanme, Kimpolung,
Lugawica, pocienno.

Najwicej chodysz Mays 200 az do 1500' nad pow. mory

D newa owocowe mi dry lami Juglans regia Wloski orach

monus alba (kastan i migdalowe drzewo na kosnie)

Winn grova w potudniowo wyhodniej stronie koto Chelischany.

Widestie, Rosowsy, Stawalar do 1000'

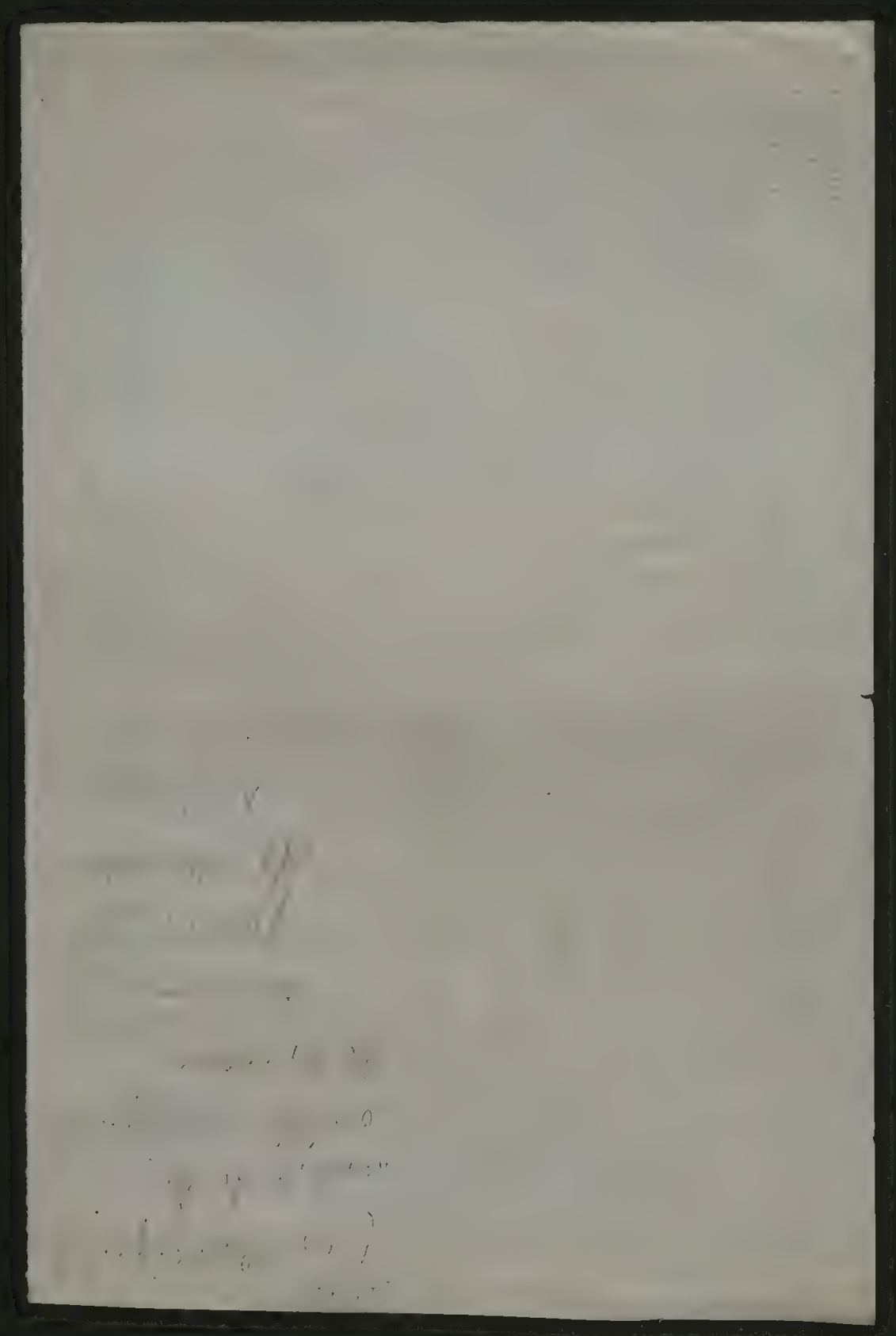
Cucumis Cantalupa

" melopepo

Cucurbita Pepo.

Nr 484 amile tubus (Gatunki)

240
Księstwa Mołdawii i Wołoszyny zajmują
wschodnie i południowe pochyłości lesistego
tańcucha gór Karpackich, oraz równiny roz-
ciągające się od ich podnóża aż do brzoźów
Prutu i Dunaju. Mołdawia nigdyś roz-
ciągata się daleko poza pierwszą rzekę: czę-
ści tej dawniej prowincji zostały w nieda-
wnej czasie przyłączone do państwa Au-
stryi i Rosyi.

Mieszkańcy tych krajów uważają siebie
za i choć się pochodzeniem swoim od Kry-
mian, którzy ^{tu} panowali i osiedlili w krajach
Tatarskich z Súdmiogrodem i częścią Węgier, pod
nazwą Dacyi. Ich język w pewnym stopniu
uprawdodził to ich twierdzenie, albowiem
tutaj jest w nim przewarżające, jakkolwiek
pomieszane z Słowiańszczyzną, greckimi i
tureckimi wyrazami; jest to rodzaj wscho-
dnie woskiego języka.

Rumuni, jak się sami nazywają, mają
w swych szkodach mniej wygórowane imię Wołoszów,

imie, nie do samych tylko mieszkanców Wot-
nagany przywizania, lecz jako odrazuwa-
nistwo mieszkanców talire Modawie i Turcie.
Daje się być prawdopodobnie, że toś lud może
pochodzić od pokoleń które zajmowało te okolice
wczesniej, kiedy były częścią państwa Rzymu.
Później w romantycznych iawach tej ziemi
kavpat znajdują zawsze takie w ubiorze jako
i w rysach uderzające podobieństwo między
mieszkancami tych lasów, przemianowani do na-
prawiania i stozczenia tamtejszych dróg nie-
bezpiecznych, a jencami dackimi wyobrażone-
mi na sławnej kolumnie przypominającej zwycię-
stwa Trajana.

Od epoki w której Rzymianie, orty cofnęły się
za południowe brzoje Dunaju, zaledwie który ja-
ki wiek przeminał, w którymby te kraje były okro-
pionych nie domoty; przez nie brzoim ciągnie się
jeden z wielkich szlaków, którym barbarzyń-
skie narody Azji tak często wpadały do Europy
dla łupów i niszczenia cywilizowanego zachodu.
Jeżeli plemię mieszkające nie zostało zupełnie
wykopicie takie ogrobenie i straszenie napo-

dać, naley to przepisać ich obrotom
głównym, gdzie mogli znajdować bezpieczne
schronienia, dopóki powódź miszercia
zalewająca ich równiny, nie przemine.

Nigdy zupełnie nie ujął się, chociaż u-
legli rozmaitym przemianom losu, Mołda-
wianie i Wołoszy, między walącymi przez wieki
w obronie swojej niepodległości: lecz gdy im nako-
niec stało się to widoczne, iż w skutek nagłe-
go wzrostu potęgi Sultana tureckiego, to ich
drogie dziedzictwo nie mogło być dłużej w cało-
ści dochowane, chcieli się, rozsądnej myśli,
aby wreszcie ofiarę mając ciału, zabezpie-
czyć sobie przynajmniej obywateli i wa-
żniejszych. W roku 1393, Wołoszanie zawar-
li umowę z Bajaretem, w której datuje-
się rozrzenie praw państwa do władzy (souveraineté)
nad temi prowincjami: umowa ta, była
jak ją zwykłe zwą, Kapitulary, brmi jak
następuje.

- " Artykuł 1. My Bajaret, w skutek naszego
- " zbytecznego pobudzenia względem Wołosziny,
- " która wiarę z swym nadzielnym królestwem poddała

" się, naszemu nierozciągniętemu berdu, zerwalamy i
" stanowimy, aby ta kraina zostawała nadal pod
" rządem własnych swoich ~~praw~~ ustaw; i aby książę
" Wołoszyski miał zupełną wolność wydawania
" wojny swoim sąsiadom, i zawierania z nimi po-
" koju, kiedy i jak zdawał mu się to będzie potrze-
" bne: oraz aby tenże posiadał prawo życia i śmier-
" ci nad swemi poddanymi."

" Artykuł 2. — Wszyscy chrześcijanie, którzy kiedyś
" u nich przeszli na religiję machometaniską, a chie-
" liby teraz opuścić granice naszego państwa i poro-
" do chrześcijańskiego obrządku, mają być stanowili
" i wolni od wszelkich względów nas powinności."

" Artykuł 3. — Wszyscy Wołoszowie, przybywający
" w obręb naszego państwa, we własnych swoich inte-
" resach, mają być wolni od wszelkich opłat, i nikt
" nie ma ich niepokoić z powodu ich ubioru."

" Art. 4. — Książęta (razem z chrześcijanami) mają
" być wybierani przez metropolitę i bojarów."

" Art. 5. — Stanowi wyroków ^{państwa} ~~państwa~~ rocznie
" opłacać się mającego."

Moldawia nie stała się, podległą tureckiemu
bertu, aż po upływie przeszło całego stulecia,
po podpisaniu wołoskiego traktatu; a warunki
pod któremi wrócił książę do w roku 1513 pod:

Dato,

200

dato się wstąpiły Porty, były nie mniej korzystne
od tych, jakie przyjęta była Wotorsza.

Te dawne traktaty stanowiły podstawę stosun-
ków zachodzących aż do obecnej chwili między
tymi książkami a Portą; były one potwier-
dzone przez następnych Sultanów, bywały re-
stowoszczane i uznawane jako ważne i trwa-
jące, tak przez rosyjski rząd i Portę, jako też
przez mieszkańców samych tychże krajów.

Dyplomatykę związkową między Rosją a
księstwami tatarskimi, datującą się od r. 1710. W tym
to roku Siółko Wielki postanowiwszy się odwrócić na
państwo tureckie, rozprzął swe działania
od tego, aby książę Mołdawii i Wotorsyjski
odwrócić od wierności Sultanowi. Zawarł on
był traktat z Demetriuszem Kantemirsem
księciem Mołdawskim, który brzmiał w ten
wypadek:

- „Art. 1. Mołdawia ma obejmować całą ob-
wodność między Dniestrem i Dnieprzem.
- „Wszystkie twierdze na lewym brzegu Dniepru, mają
„jako prawnie, należeć do Mołdawii. —
- „Art. 2. — Mołdawia nie będzie żadnego hasaru
płanin

„Planie Rosyi.

„ Art. 3. — Gospodar obowiązuje się utrzymywać
„ 10 000 żołnierzy, którym żołd dostawiany będzie
„ przez Rosyję. —

„ Art. 4. — Rosyja nie będzie się nigdy wdać
„ w sprawy Kwasji; a żadnemu Rosyjanowi nie będzie
„ dozwolonem żenić się, lub nabywać dobra w Moł-
„ dawie. —

„ Art. 5. — Tytuły książąt mąrzy: książę oziwie-
„ cowa wysokość, książę i samowładca Mołdawie,
„ sprzymierzenie Rosyi. —

Powody które skłoniły Kautenirza do wej-
ścia w ten związek. Lubił jak się zdaje w jego
osobistym charakterze, a którego Rosyja zawsze
bardzo dobrze umiała użyć; gdyż on wiedział
o statek przypiraciami swych poddanych do Rosji.
Wkrótce potem udato się Piotrowi wzięciu
księcia wotolskiego do zawarcia podobieństwa umowy.

Pomoc, jaką sobie Piotr zapewnił przez te
intrygi, nie zdobyła go w wyprawie nad Prutem
zastronić od wielkiej klęski; był zmuszony opu-
ścić oratornia w cofnięciu się do swego państwa.
sic, przy pomocy podawanków tureckich gene-
rałów rozdanych. Mieszkańcy księstwa ucie-
kali;

mieli za się, zdrajcę, w literę nie mieli być udra-
 tu; ~~razgłosz~~^{razgłosz} bowiem o tej chwili zgubny
 dla nich zwiastaj, iż rząd turecki przez cały
 przeszedł wiek wybierał na rządów Mołdawii
 i Wołoszyny nie już z posiw rodaków tej
 krajiny, lecz z posiw Greków Fanaryotów.
 Ci Grecy, z Fontowicz mało znaczących ródzic, któ-
 rym dorosłono mieszkać w murach Stambulu, w dziel-
 nicy o literę naszą nazw Fanaryotów, bywali wy-
 chowywani do potrzeb państwa. Znajomości ra-
 chodnich języków i dyplomatycznego urzędu, stwie-
 rzała im drogę do ważnych urzędów Stomary;
 a przez szymonów ich z Dywanem, który ich
 talenta oreniał, prowadzenie spraw rządu-
 mych państwa tureckiego, powierzał im
 było w wysokim stopniu. Lecz notowanie
 było Mołdawii i Wołoszyny, było najwy-
 szym ich dumy przedmiotem. Tytuł, jakiego
 przez to nabywali, przechodził na ich potomków,
 a kilkuletni rząd kardego, ustatkował mu ze-
 branie dość znacznego majątku, aby utrzymać
 godność książęcego domu. Tytuły jakich urzę-
 dów Kantakurenów, Maurokondatów, Kalli-
 maków i innych, z literami zachodniej Europy
 ich

jest obciążającym, z takiegoż względu nie
porogłemu. —

Kragdy Janagotów, nie zawsze dla nich
samych szkodliwe, były prawie jednostajnie
niekorzystne dla królestwa rosyjskiego. Dary
którym gospodarowie winni byli swe wywie-
szenie, musiły być ułożone z podatków wy-
dzielanych podanym: krzywdy ich bywały przed-
stawiane dyktatorowi, który w innych czasach za-
pominał przebiegłość i nieład, miał własne
swe powody tego, im tylko przynosił ulgę, jaka
ze zmiany rządów wypływała. Magle mia-
ny królestwo powiększały etc, a Rossya, pod tym
głównie powodem zapobiegania takim naduży-
ciom, wniknęła się, w sprawy wewnętrzne
Moldawii i Wołoszyny ^{oraz państwa tatarskiego} (przy sztychu rzymskiego
i powrocie twarzącego sił). —

Pierwsze targi dotyczące tych królestw, objmu-
je artykuł 16^{ty} traktatu między Rossyą a Portą
z 1774 w Kainardii zawartego, z którym za-
mierzano nie w 1774. r. wojna przewidziana
przez Portę w celu zapobiegania podziałowi Pol-
ski. Artykułem tym "Porta zezwala, aby
sta odpowiednio okolicznościom ^{obu} ~~dwu~~ królestw,

ministrowie dworu Rosyjskiego mogli przema-
wiać na ich korzyść, i przypiekać wrogi pod
rozważenie ^{ich} takich przedstawienie, ze względu na
stosunki przyjacielskie i poszanowania jakich ma
stał wtedy.

Tym sposobem otwartą została brama wpły-
wom Rosyi, która nie opuściła żadnej sposo-
bności korzystnej, do wdierania się w roz-
ciąg w prawa tureckiego państwa i jego cho-
dziących krajów. Traktatem zawartym 1812
r. w Bukarescie, Rosya otrzymała ustąpienie
sobie bliskiej potęgi Mołdawii, to jest prowinc-
yja Besarabii. Była to ciężka zapłata za
opiekę Cesa; cięższą od tej, jaką narażył
Dżaret przy zapewnieniu swojej wroty: i od
tej epoki moralny wpływ Rosyi do królestwach
wzrostł, jakkolwiek podpierany sympatya
religijną i takimi związkami, z jakich żadne
inne państwo pod względem różnych korzyści
pochlebiać się nie może, raczej widocznie
upadać.

Traktaty, Akomanieli w 1826 r. i Adryano-
polski (z których ostatni zawarty między

Rosji i Porty. Dotyczy księstwo obu /nie/ nadaty
żadnego prawa Rosji do władzy nad nieem,
ani też nie uznaty w jakiegdy sposób jej ^{opiekę} ~~opiekę~~
nad tem, z którą tak ~~ma~~ występować rada.
Artykuł pierwszy 5^{ty} ostatniego traktatu
precyzyjnie najwyraźniej stanowi, że
" Księstwa Mołdawii i Wołoszyny, poddane
" się przy kapitulacji pod władzę (suzeraństwo) naj-
" wyższej Porty, a Rosja ^{zawarła} ~~zawarła~~ ich im spokoj-
" ność, przeto ma się rozumieć, iż mają prawo zacho-
" wać wszelkie przywileje i nienaruszalności za-
" pewnione im ~~na~~ ^{na} skutek ich kapitulacji, tak
" przez traktaty zawarte między dwoma cesarskimi
" dworami, jako też przez Hatti-~~szeryfy~~ wormal-
" tych czasach wydane. Następnie mają wyzwać wol-
" nego wyznawania swej religii, zupełnego bezpieczeń-
" stwa, narodowej i niepodległej administracji, i zupeł-
" nej ~~z~~ wolności handlu."

Osobny artykuł tego traktatu, sięgający do
do tych księstw, uznaje nie mniej wyzwanie
ich prawo do niepodległego wewnętrzznego rządu.

Leż wstanie kiedyś tak korzystne dla niepo-
dległości księstw warunkiem zamieszkania były w tra-
ktatach, zdawało się być jedynym i pryncypem rządu
rosyjskiego, aby nigdy w wykonanie nie był wpro-
wadzonym.

Decyznem się to może wydać, że rosyjscy generałowie, podczas wojny, która się traktatem Adonyanopolskim zakończyła, obowiązywali się przygotować konstytucję dla obu królestw, pod imieniem Statutu organicznego: Cesarz Rosji w swej gorliwości o szczęście poddanych swych sprzymierzeńców, zajmuje się zapewnieniem im przywilejów, których własnym poddanym odmawia.

Oblizując się w Statucie organicznym Wotoczerzpu, uwolnił może Gabinet rosyjski od podejrzenia, jakoby miał sprzyjać konstytucyjnej formie rządu; 52 artykuł tegoż Statutu mówi, iż, "Nadto albi, albo uchwała zgromadzenia ogólnego i krócia, któreby się sprzeciwiały przywilejom królestwa, traktatom i Statutom zrobionym na korzyść królestwa, jako więc przeciwne prawom wstępującym i opiekunom dworów, mają się uważać jako żadne i daremne."

Tym sposobem udało się Rosji albiem publicznym otrzymać uznanie pryncypałego pryncypa, tytułu protektorów królestw: uznanie, które ona zdaje się uważać za bardzo ważne, chociaż dokument mierzwy talow, był z wierzyskie dziełem jej własnych agentów; chociaż

traktat Adrianopolski zastrzegaj, że ten ów
statut organizacyjny, nie ma w żadnym sposobie
nadawczych praw Rosty; chociaż naówczas byłby
opiekunem władzy, gdyby nawet był przyznany
publicznym ustępom Europy, nie nadat ^{oficjalnie} Rosty i
żadnego prawa do władzy wewnętrznej (provincjonalnej),
i żadnego również prawa do interwencji, wyją-
wszy tylko w razie jakiego czynu przeciwnego
warunkom traktatów

Niechaj ona, że nabywszy jakiegokolwiek prawa
do wdawania się w wszelkie możliwe wypadki,
jej twierdzenie, że wypadki istnieć nastąpi, będzie
dostatecznym do rozpozyczenia Talusowiczów
zachodnich narodów, i do usprawnienia
w ich orach ^{których} tak szerszej potęgi.

Trzymając się ciągle swojej zwykłej polityki
w rozciąganiu przywłaszczania i daleka jak się tylko
być może, Rosty przedsięwzięła w 1837, przy
ogłoszeniu nowego wydania statutu organizacyj-
go ^{wyjednanej} ~~zgodnej~~ ^{dodatek}, na koniec tego dokumentu,
po artykule głoszącym, że Zgromadzenie może
za rewolucyjnym Hospodara, wbić talie zmiana
w tym statucie, jakie za potrzebne ^{dodatek zaś} uznała, że
jest w następujących deklaratorycznych wypracowaniach:
"Po jednaniu nie może mieć miejsca bez rewol-
ucyjnego wstrząśnienia i protekcji Dworu..."
(m. m. m. m.)

[illegible]

Wreszcie tak przez Rópnę i włościan z gwałtownie
nawróconych wsłuchaniem konstytucyj i podjęciu
rozważania konstytucyj, Ropna będzie usprawie-
dliwiać obywateli ~~sami~~ ^{cała} królestwa rożnie.

Razumny hvar obično na obecný stav svých krajů, které tak dříve obudraly rajce své, nyní vypořádá, a kterých pomyslně se-
ze vřad započítá.

Rejoniny wotoczony i pogotwiei Moddauis
maja gruntda pod względem rodnajnosci wyro-
wnowazne) najlepszym w Europie. Nęd kresstwa
de byty stęps niewiarne jako spickleres panstwa
ottomaniskiego). Soderas orta tuih lat głodcu w Ir-
landyi, ogromna ilosc cłowia tale z Indyi jako tci
z tych krajow spławianęz byta z ich górnymh prostoi
Galaera) i Braidowa) dla wozu Orytanii. Modda-

nia posyła czerwień kółka tyńcy beczki wina
zapędzającego więcej lub półnicy ligie i mniej
wzdragne gruntu. Majowyboruiejszego drzewa do
budowli w nieograniczonej ilości, dostawiają góry
karpackie; one wydają plodów kopalanych tył,
ile się zaigda. Szlachta włośka, brzośami zwana,
wchodzi w przepłowie ze swą okaradzie. W jej
porępych patach tany się, wstęch wschodni ze
smakiem zachodnim. Jednalsi ogół ludu jest po-
grogony w największą nędzy. Podwiny w ciągu całego
wieku drugi nie napotkał ^{jednego} ~~porządku~~ ~~możliwości~~
gdzieby mógł dostać skromnego jada. Widai w okolicy
nieuprawne obrony, któreby można narwać pierszą
tak bogatą roślinnością, siładziej o płodność
ziemi. Drugi są prawie żadne. Bile gościnie
one których gdy skieje wini gorącego lata, Bojar
szelca albo osimie korimi uginiony dozi rypho
prubyswa, są w zimie niepruhyfem. Wszelkie,
gdymy te kraje, zamiast koci nad najszlachetniejszą
ożekę Europy, potowienie były na brzegach Ohio,
lub nad jalicem oddalonym. wybrzeż oceanu spokoj-
nego, jaliczby nie wzbity postępu w zamiesz-
ciu i cywilizacji, przez dwadzieścia lat poloj?
Coi więc przez tak długi czas wstrzymać wzrost
Mordawii i Włoszypiny? Ich handel nie był

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

